

ཧྲིད་ཆ

མཐོ་གསལ་དགའ་བསྐྱེད་སྤྱིང་གི་ཚོར་བྱ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཐོ་ད་ལ་ལོ། མཐོན་བྱར་བསྐྱེད་སྤྱིང་མཐོན།

མཛད་པོ། མཁན་བློ་ལྷ་བྱེད་མཆོད་མཆོག

སྒྲིབ་སྒྲིབ་།	8
---------------------	---

སྐབས་དང་པོ།

མཆོད་བརྗོད་དང་སྒྲིབ་འགྲུལ་བཤུད་པ།	1
གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་བཤུད་པ།	6
ཞིང་རྒྱུ་སྒྲིབ་འགྲུལ།	7
རྒྱུ་ཀྱི་བཤུད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་དུ་ཡོད་དཔྱད་པ།	9
བཤུད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ།	10
འགྲུལ་པ་ཉེར་གཅིག་།	15
མཆོད་ཀྱི་དོན།	17
འགྲུར་ཀྱི་ཕྱག་།	18
རྒྱུ་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟོད་ཚུལ།	19
འགྲུལ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་ལ་འགྲོས་པའི་ དོགས་དཔྱད།	20
བྱམས་གཞུང་།	21

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས།	29
གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས།	41
མཁུན་གསུམ།	60
མྱང་འདས།	62
ཆོས་འཁོར།	74
མཆོད་བརྗོད་ཆོག་དོན་ལས་འབྲོས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀར་བསྐྱབ་པ།	143
ཤིང་རྩ་སྒྲིལ་འབྲེད་པ་པོ་གང་གིས་སྒྲིལ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱེ་ཚུལ་	
སྒྱུར་བསྟན་པ།	160
རྟོན་པ་བཞི་མི་རྟོན་པ་བཞི།	178
རིགས་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།	185
བྱེ་བྲག་བྱང་ངེས་གྱི་སྒྲིལ་ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་	
བཤད་པ།	187
སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས།	188
མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤྱོད་གི་དེ་བ་ཞུས་ཚུལ།	219

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་སྤྲོད་པའི་ལན།	228
མིང་བདུས་བཞག་ཚུལ།	231
ལུགས་འདིའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ དབབ་ཚུལ།	233
སྤྱིར་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ།	247
ལུགས་འདིའི་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གྱི་རྣམ་བཞག་.....	252
སྤྱི་དོན་འགོག་པའི་ཡན་ལག་	260
སྤྱི་དོན་འགོག་པ་དངོས།	264
ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས།	266
དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁུས་པ།	269
དབུ་མ་པའི་ལུགས།	275
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་འཛོག་ཚུལ།	275
ཡིག་ཆ་ལས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་སློལ་བྱུང་བ་ཡིན་མིན་གྱི་ གསུང་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་རང་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ཚུལ།	278

མཚན་ཉིད་ལྟེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་ངོས་འཛིན།	283
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དང་ངེས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་ལྟར་ འཛིག་པའི་ཚུལ།	285
བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་སྤངས་ནས་ བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་བཤའ་བ།	299
འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་ངོས་བཟུང་བ།	309
ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་གང་ནས་རྫོགས་དབྱེད་བ། ..	310
རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཚད།	311
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།	313
བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐྱོར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་བ།	324
ཆོས་སྤྱོད་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བཅུའི་ངོས་འཛིན།	331
འབྱམ་ཀྱི་འགྲེལ་ཀླང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད།	332
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུས་ནམ་མཁྱེན་མཆོད་ཚུལ་ལ་ དོགས་པ་གཅོད་པ་དང་ཆོས་བཅུ་རྒྱས་པར་བཤའ་བ།	337

རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བརྒྱ་འཛིན།	351
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད།	356
སྒྲོན་སེམས་དང་འབྲུག་སེམས།	367
སྒྲོན་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས།	368
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།	376
གདམས་ངག་	380
བདེན་གཉིས།	382
བདེན་བཞིའི་སྒྲོར།	383
སྐྱབས་གསུམ།	387
དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	397
སྒྱུར་ལམ།	425
སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཉོག་བཤད་པ།	450
ཐེག་ཆེན་བོའི་རིགས་བཤད་པ།	458
ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་བཤད་པ།	460

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་བཤད་པ།	462
རིགས་སད་པའི་ཏྲགས།	477
རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	482
དབྱེ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	487
རྒྱུད་ལྷ་མའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དོན་གནས་བདུན་གྱི་ རྣམ་གཞག་སྒྲིབ་བཤད་པ།	491
བྱེ་བྲག་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་ཏེ་བཤད་པ།	497
འདུག་སྒྲིབ།	561
ཞི་ལྷག་གཉིས་སྒྲིབ་ཚུལ་གྱི་སྐོར།	562
ཆོགས་སྒྲིབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲིབ་ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	600
དཔར་བྱང་སྒྲིབ་ཆོག།	612

རྒྱལ་བའི་དགོངས་ལམ་ཚང་ལ་མ་ཉོར་འབྱུང་བའ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །
 རི་བཞིན་འཛིན་ལ་རབ་ལྷུང་ལུང་རིགས་མི་བཟད་མཆོན་རྟོག་འབར་བའི་
 གཟེས། །ཕས་ཚོལ་ལོག་སྒྲ་རྒྱལ་དུ་བསྟེན་ལྷན་དགེ་ལྷན་ལུགས་བཟང་བ་དན་
 དཀར། །ནམ་ཡང་རྒྱབ་མེད་སྤིང་ཞིའི་ཅེ་མོར་སྤྱོད་མཁས་པའ་ཆེན་མཆོག་དེ་རྒྱལ། །

ཞེས་ཞེས་པ་བརྗོད་པས་ངག་གི་ལམ་ཡངས་པོར་སྤེལ། གང་ཞིག་སྤྱོད་བ་
 ལ་འཇུག་པ་ནི་དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་
 འདི་ལ། །ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་བྱ་བ་བྱེད། །བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་བཏེན་ནས་ནི། །དེ་ཡི་
 ཆེ་ན་འབྱུང་བར་འབྱུང། །

ཞེས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། རང་ཅག་བོད་གངས་
 ཅན་སྤྱོདས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྟ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པརྟོ་གང་ཉིད་
 ཀྱིས་སྤོན་ཀྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་རི་བཞིན་ལུང་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཉིད་གདུང་
 ཞིང་དུ་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ། རྒྱལ་སྒོན་ལོ་པའ་ནམས་དང་། རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་
 ཐེང་ན་རིམ་སོགས་ཀྱི་སྐུའི་ནམ་པར་རོལ་ཏེ་བོད་གངས་ཅན་ཀྱི་སྤྱོདས་སྐུ་སྐུ་
 བོ་མཐའ་དག་དུས་ཉི་བའི་ཆའི་བར་མད་བྱུང་སྤེལ་བཞིའི་དཔལ་ལ་ཅི་དགར་སྤྱོད་
 པའི་བཀའ་བློན་གཞལ་པར་དཀའ་ཞིང་། ལྷག་པར་སྤེལ་ལོ་༡༩༥༩ལོར་བོད་སྤྱོདས་
 སྐུ་འགོ་ཡོངས་ཀྱི་དཀར་མིན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་བཟད་པ་དུས་སྐུ་བོད་པས་
 རྒྱ་དམར་དཔུང་ཆོགས་ཀྱིས་བོད་སྤྱོདས་སྤོད་བཅུད་ཡོངས་རྫོགས་ཚུལ་མིན་

བྱ་སྒྲིག་ལྟ་བུས་ཁྲིམས་འགལ་བཅན་འཕྲོག་གིས་བོད་སྒྲིངས་བསྟན་སྲིད་དང་
བཅས་པ་མིག་མེད་ཅ་རྒྱག་དུ་འགྲོ་ཉིར་བཏེན་མགོན་པོ་གང་ཉིད་སྒྲོན་གྱི་ཐུགས་
བསྐྱེད་འདོར་མེད།

རིང་ནས་ཆེས་དང་ཤེས་རིག་གི་མཛའ་འབྲེལ་དམ་ཟབ་གནས་པའི་ཁྲིམ་
མཆེས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ཆིབས་ཞབས་འཁོད་དེ་མ་འོངས་བོད་དུ་ཆོས་སྲིད་རང་
དབང་གི་དགའ་སྟོན་བསྐྱར་གསོའི་སྒྲིང་རྒྱབས་ཆེན་གསང་གསུམ་གྱི་མཛའ་
བཟང་སྒྲོས་དཔག་དཀའ་བ་འདི་ལྟར་བསྐྱངས་དང་སྒྲིང་བཞིན་པའི་བཀའ་ངོན་
ཉག་ཅིག་ལས་གཞིས་བྲེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་རེ་བའི་མིག་འཕྱར་གཏོད་ཡུལ་
ཆོས་སྲིད་རང་དབང་གི་དགའ་སྟོན་རྒྱལ་ཁབ་འཕྲིན་ལྷན་གསུམ་ཉིན་ནས་ཉིན་བཞིན་
མདུན་བསྒྲིང་བྲེད་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་དང་།

ལྷག་པར་མ་འོངས་བོད་དུ་རྒྱལ་བསྟན་མེ་རོ་མཛའ་གསོའི་ཆེད་བོད་ཀྱི་
ཆོས་བརྒྱད་བཞི་སོ་སོའི་བཞེད་སྒོལ་གཞུང་ཆེན་པོའི་བཤའ་བྲ་འཛིན་སྒྲིང་དུ་
སྒྲགས་ཆོས་སྒྲར་ཆེན་པོ་ཆེད་འཇུགས་བཀའ་ངོན་ཆེ་བ་ལྟར་སྲིན་རང་བོད་
ནས་ལོ་ཤས་སྒྲོན་ནས་འབྲས་སྒོ་སྒྲིང་མཁན་པོའི་ལས་འཁུར་ཁུ་ཐུས་ཐོག་སྒྲགས་
ས་ཆོས་སྒྲར་རྒྱ་གར་སྟོ་སྒྲགས་ས་ཁུལ་སྟོ་བ་ཤུགས་སྒྲིང་འཇུགས་མ་གྲུབ་བར་
ཐུ་མཐུད་མཁན་པོའི་ལས་འཁུར་ཁུས་ཁུལ་དང་།

སྒྲགས་ས་ཆོས་སྒྲོར་དུ་གཞུང་ཆེན་སྟོ་བ་གཉིར་ལེགས་ཚུགས་བེན་རྗེས་
སྐབས་ཤིག་གུས་གདན་གསུམ་ཆོས་ལུགས་དང་བཅས་པའི་མཁན་ལས་

ནུས་ས་སྤྱོད་ས་བཞུགས་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ཅོད་ཤོག་ས་ཆེན་པོ་མཛུམ་བཅར་སྤྱོད་ས་
 ཤོག་ས་ཤོག་སྤྱོད་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བཀའ་སྤྱོད་པ་ཐེབས་དགོངས་སུ་
 གྲུ་ཆོང་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིག་ཆའི་བཞེད་སྤྱོད་ཅི་ཡོད་ཡིག་ལམ་དུ་
 གཏན་འབེབས་སུ་བ་ན་གང་ཅིར་དགོ་མཆོན་ཆེ་བའི་བཀའ་བཟང་ནན་ཐེབས་
 ཐོག་

དེ་རྗེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་གཞིས་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་བཞུགས་ཐེན་ནས་མཛུམ་བཅར་
 སྤྱོད་ས་སྤྱོད་ཡང་འབྲི་ཅུ་མ་འགོ་འཇུགས་ཐེན་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་ཅད་བསྐྱར་
 ནན་ཐེབས་པར་ཡོད་ཆབ་ཆེན་པོའི་ཐོག་སྤྱོད་ལ་བསྐྱལ་ལྷག་བྱུང་བ་དང་། དེ་
 འབྲེལ་སྤྱོད་སྤྱོད་གྲུ་ཆོང་ནས་ཀྱང་ཡིག་ཆའི་དཀའ་གནས་དྲོགས་འབྲི་ཅུ་མ་དགོས་
 བའི་བསྐྱལ་མ་བྱུང་བ་ལྟར་གཙོ་བོ་ཤོག་ས་ཤོག་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་བཀའ་
 བཟང་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱལ་བ་དང་། ད་ལྟར་རེ་ཆོས་སྤྱོད་གང་ས་ནས་གཉིན་འཕྲང་
 ཅན་གྱི་དུས་སྤྱོད་ས་འབྲིམ་བཞེན་པ་འདིར་བོད་མི་རྒྱ་རེགས་ཆོའི་ལག་ན།
 ཆོས་སྤྱོད་གྱི་ལེགས་ཆོགས་ཆ་ཅི་ཡོད་ལྷག་བསམ་ལྟར་མེད་གྱིས་གཞོན་ཀྱི་
 ཆོར་སྤྱོད་ཆུ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལན་འགན་ལྟ་བུར་ཡང་མཐོང་སྟེ།

ཆུ་གར་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་མོན་སྤྱོད་ཆུ་སྤྱོད་དུ་ཐུན་རང་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་
 སྤྱོད་ས་དབུ་མ། བར་ཕྱིན། རྒྱུ་འབྲེལ་སོགས་གྱི་ཡིག་ཆའི་དྲོགས་གཙོད་འབྲི་ཅུ་མ་
 གྱི་ལས་འཁུར་དང་ལེན་འགོ་འཇུགས་ཞུས་པ་ལྟར་ད་ལམ་བར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་ས་
 དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆའི་དྲོགས་གཙོད་འདི་བཞེན་འབྲི་ཅུ་མ་ལེགས་བྱུང་གྱིས་

སྐར་བསྐྱེན་ཁྱས་པ་འདིས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྐྱེན་པ་རིན་པོ་ཆེར་
མི་ཁྱེན་བྱ་འབྱུང་བའི་རེ་འདུན་ཁྱ་བཞིན་ཡོད།

དེ་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་སྟོན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཇི་སྟེང་ཅིག་བཀའ་
སྤྱུལ་པ་ལས། རབ་དང་སྤུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
ཉིད་ཅེས་མཆོག་དུ་བསྟུགས་པ་སྟོན། འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་
རྣམས་ཀྱིས་པར་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་སྤྱགས་འདི་ཉིད་གཞུང་ཀྱན་ཀྱི་གནས་གང་དུ་
བསྟུ་བའི་གཞི་མངས་སྟོན་གཅིགས་སུ་མཛད་ཅིང་།

དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་དབལ་མགོན་ལྷ་སྐུ་བ་ཀྱིས་རིགས་ཚོ་གས་
 འུག་མཛད་པ་དང་། སྤྱས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་རྗེ་
 བཙུན་མི་པམ་མགོན་པོས་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཛད་པའི་
 གློ་ནས་ཤེར་བྱིན་མདོ་སྡེའི་འཆད་ཉན་རྒྱས་པ་མཛད་ལ།

སྒྲིབ་སྒྲ་དུས་འབགས་ཡུལ་ན་ཤེར་སྒྲིན་མདོ་སྒྲེའི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་
འགེལ་བའི་སྒོལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བར་སྒྲང་སྟེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛད་པར་
གྲགས་བའི་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་སུ་ལྷ་རི་བྱ་སོགས་དང་བཟོ་སྒྲེང་གི་
སྒོ་ནས་འཆད་ཚུལ་བརྒྱ་གཅིག་སྟེ། སྒོ་གསུམ་དང་། གངས་བརྒྱ་གཅིག་གི་སྒོ་
ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཀལ་ཞིང་།

འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ། སྒྲིབ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་
པ་དོན་བསྐྱུས་སུ། དོན་ཚན་བརྒྱད་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཡུམ་དོན་འཆད་ལ། དེ་དག་
གི་ཚུལ་རྒྱས་པ་འོག་དུ་གཞུང་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ་བས་འདིར་སྒྲིབ་
པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། །

འཆད་ཚུལ་གསུམ་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་མི་པམ་མགོན་གྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་
བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིས་ཡུམ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་འདི་
ཉིད་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡུམ་གྱི་སྐས་དོན་གྱི་བརྗོད་བྲ་བསྐྱོམ་བྲ་མཁྱེན་
པ་གསུམ་དང་། སྐྱོམ་བྲེད་སྒྱུར་བ་བཞི། བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བྲ་ཆོས་སྐྱེ་ཉིད་
ཚན་བརྒྱད་དུ་བསྐྱེལ་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྲེ་སྟེ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཇི་
ལྟར་བཁོད་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གྲངས་གོ་རིམ་སོགས་ཤིན་དུ་བརྒྱེད་བར་
བཀྲལ་བ་ནི། ཡུམ་དོན་འཆད་ཚུལ་མད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན།

བསྟན་བཅོས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཤིང་རྟའི་སྒྲིབ་
འབྲེད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉིན་སོགས་
མཁས་དབང་གསེར་རིའི་སྤང་བ་ལྟར་བྱོན་པ་དག་གིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་ཚུལ་རྒྱས་
པར་མཛད་ལ།

དེ་ལ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་ཡུམ་དོན་མདོ་དང་རྒྱན་སྐྱུར་པའི་འབྲེལ་

པ་མ་མཛད་ཀྱང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་འདིའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ་གཞིར་བཅོལ་ཏེ།

ས་སྡེ་ལྔ་སྡེ་མ་རྣམས་གཉིས། དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅས་མཛད་དེ་ཚུལ་དེ་གསལ་བར་མཛད།

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་རང་ལས་སློབ་མ་མཁས་པ་བཞི་བྱང་བས་
ནང་ནས་པར་བྱིན་རང་ལ་མཁས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་གྲོལ་སྡེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུམ་
དང་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཉི་མི་སྤང་བ་འདི་ཉིད་ལ།

མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་སྒྲོལ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིས་ཐོག་མར་གཏོད་པར་སྦྱང་།
དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་བཙུན་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་སློབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་
རྒྱན་འགྲེལ་མང་ཏུ་མཛད་དེ་འཕགས་པ་ཡུལ་ན་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་བཙུ་
གཉིས་དང་། མ་སྦྱར་བ་དགུ་བཅས་བྲགས་ལ།

སྔ་དུས་འཕགས་པ་ཡུལ་ན་རྒྱན་འགྲེལ་མཛད་སྐར་ཆོགས་ལྟར་བྱོན་པའི་ཁྲིད་ན།
ཉི་མའི་ལྟར་བཞིན་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་གྲོལ་སྡེ་དང་། སློབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོ་རྣམས་
གཉིས་ཏེ། ཕྱིས་བྱང་འཕགས་པོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་འཕགས་
པའི་གཉིས་ལ་ཆད་མར་གཟུང་ཞིང་། ལྷག་པར་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་བ་
ཡབ་སྐུ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་ནི། འགྲེལ་མཛད་འདི་གཉིས་འགྲེལ་
མཛད་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱགས་པར་མཛད།

དེ་ལ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་ཐོགས་མེད་གྱི་སྐུ་ཆེན་སྤང་དང་། ཐོགས་མེད་
 གྱི་སྐྱོབ་མ་ཆོས་འབངས་ཞེས་པའི་མཁས་དབང་དེས་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྡེ་ལ་བཞིན་
 པའི་སྐབས་ལ་བྱོན་ཅིང་།

སྐབས་ཤིག་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ལྷ་རྒྱ་ཏ་སྤྱིར་བྱོན་དགོས་
པར་ལུང་བསྟན་མཛད་པ་སྤྱིར་བྱོན་པས། དགོ་བསྟེན་ཞི་བའི་གོ་ཆས་སྟོ་སྟོགས་
པོ་ཏ་ལ་ནས་ཉི་མི་གདན་བྲངས་པ་དང་མཛལ་ནས་ཉི་མིར་གཟིགས་ཞིབ་མཛད་
པས་སྟགས་ཡིད་རབ་ཏུ་འཕྲོག་སྟེ། ཉི་མི་དང་རྒྱན་སྤྱིར་བའི་འབྲེལ་པ་འདི་ཉིད་
མཛད་ལ།

སྒོ་བ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་ནི། འཤར་སྤྱོད་གས་སེང་སྤྱིང་ནགས་ཞེས་པར་བྱུང་
བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་བ་སྤྱ་ལའི་སྤྲས་ས་སྤྱོང་ཞེས་པ་དེའི་སྤྱ་རིང་ལ་བྱོན་ཅིང་། དེ་ཡང་
རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ཞི་བ་འཆོ་སོགས་མཁས་དབང་མང་པོར་
གཏུགས་ནས་མདོ་སྤྲགས་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྤུལ་
དུ་བྱུང་ཅིང་།

དེ་ནས་ཁར་ས་པ་ཁི་ཞེས་པའི་བསྟེ་གནས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞིལ་བཞིན་བཞུགས།
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ལྷུང་བསྟན་པ་སྟུང་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་དང་འགྲེལ་ཆུང་དོན་
གསལ་འདི་ཉིད་གཉིས་མཛད་དེ་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་བར་མཛད་ལ།

གསུང་ལས་བརྒྱམས་བའི་སྟོབ་མ་ཡང་ཀུ་ས་ལི་ཆེ་བ་སོགས་མཁས་བླ་བ་

བཟངས་ལས་བཀལ་བ་བྱུང་ངོ་། །བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྒྲིངས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་མདོ་
སྒྲེའི་འཆད་ཉན་ངེ་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་སོགས་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་བོད་དུ་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་ངེ་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་ཅིང་། བྱུང་བར་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྒྲེ་རིན་པོ་ཆེར་རྣམ་རྒྱུགས་སྦྱར་བ་སྒྲོམ་བའི་པན་ཡོན་བཅུ་བཞི་
གསུངས་པ་ན། དུལ་དབྱུད་པའི་པན་ཡོན་གྱི་སྐབས་སྟོན་པ་བྱུང་ན་ལས་འདས་
པའི་ཚུལ་བཞེས་པའི་འོག་ཏུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྒྲེ་འདི་ཉིད་དབུས་ནས། ལྟོ་དང་།
དེ་ནས་བྱང་དང་། བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བའི་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར།

ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཞི་པ་ནང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷ་མོ་མོ་རི་
གཉན་བཅན་གྱི་སྐབས་མདོ་སྒྲེ་དཔང་སྒྲོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་སོགས་རྒྱལ་པོའི་ཕྲག་
ཏུ་སོན། དེ་ནས་གཟུང་གཏུང་རབས་ལྷ་ཅམ་སོང་བ་ན་བོད་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
པ་དར་བའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བས་བོད་དུ་རྒྱལ་བསྟན་སྦྱར་དུ་དབུ་བཞེས་པའི་
ཉེན་འབྲེལ་འབྲེགས་ཤིང་།

དེ་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པ་ནང་རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་འཕགས་མཆོག་
ཕྲག་ན་པརློའི་རྣམ་འཕྲུལ་ཆོས་རྒྱལ་སྒོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་བོད་དུ་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཉིན་བྱེད་གསར་དུ་བཞད་ལ། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་
བརྒྱད་པ་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྒོང་སྒྲེའུ་བཅན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་ཤེར་
ཕྱིན་རྒྱས་པ་འབྲུམ་གྱི་མདོ་སྒྲེ་དང་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྒྱགས་པའི་རྒྱན་

འདི་ཉིད་གསར་དུ་ལེགས་སྒྱུར་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལྟར།

ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་འུ་བཙན་རང་གིས་ཀྱང་འབྲུམ་གྱི་འགྲེལ་བ་གཞིར་
འཛུམས་སྟེ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་མཛད་ལ། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་ཡུམ་
འགྲེལ་མཛད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན།

དེ་ནས་དུས་ཕྱིས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་ལྷ་སྒྲ་མ་བྱང་ཚུབ་འོད་གྱི་
ཡབ་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་སྒྲའི་སྐབས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཤེར་
མདོ་མང་པོ་ལེགས་སྒྱུར་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་།

དེ་དང་དུས་མཚུངས་ཁ་ཆེ་བའ་ཆེན་གྱིས་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་
མཛད་པའི་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ཡང་བསྒྱུར་ལ།

དེ་ནས་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལྷ་སྒྲ་མ་བྱང་ཚུབ་འོད་གྱིས་
འཕགས་ཡུལ་ནས་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཨ་ཉི་ཤ་ཆེན་པོ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་
བ་ལྟར།

དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤས་བསྟན་བཙུག་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བཛྲོད་
དོན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་རི་ལྟར་བཏོད་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་གི་གནད་མ་ལུས་
བ་བྱམ་བ་གང་བྱའི་ཚུལ་དུ་བྱུགས་སྒྲས་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་མེས་པོ་
འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ལ་སྟུལ་ཞིང་།

འབྲོམ་གྱི་སློབ་བརྒྱུད་དུ་བཀའ་གདམས་གཞུང་བ་བ་དང་། མན་ངག་བ་

དང་ལམ་རིམ་པ་སྟེ་གསུམ་བུ་བ་ལས་ཨ་ཏི་ཤ་ལས་བརྒྱད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་
གཞུང་གི་འཆད་ཉན་གྱི་གཙོ་བོ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བའི་སློལ་གཏོང་།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་ཏྲོ་བ་ལས་རིམ་པར་བརྒྱད་དེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་
བ་ཆེན་པོར་མ་ཆང་བ་མེད་པ་མངའ་བ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་འགྲོ་མགོན་པག་མོ་གྲུ་
པ་དང་ཀམ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ། འུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་
ནམ་རྒྱལ། རྗེ་བཙུན་རེ་མདའ་བ་གཞོན་རུ་སྟོ་གྲོས། སྒྲ་མ་འཇམ་བུངས་རིན་ཆེན་
སོགས་ས་སྤྱང་བཀའ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ནང་བུན་ཆུད་པའི་མཁས་
དབང་མཐའ་ཡས་པ་བྱོན་པལ་ཆེ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གསུང་རྒྱན་མན་ངག་མ་ཆང་
བ་མེད་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོར་ཆུ་བོ་གཅིག་འདུས་ལྟ་བུར་མངའ་ལ།

དེ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤྱད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ནས་དབུས་གཙང་
ཁུལ་དུ་གཞུང་ཆེན་སྟོན་གཉེར་ལ་བྱོན་ཁར། མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་གྱིས།
རྗེ་འདི་པ་ལ་མདོ་སྤྱགས་གཞུང་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་གསན་བསམ་རིམ་ལྟར་མཛད་
ཚུལ་ཞལ་གདམས་བསྟུལ་བ་ན་ཡུམ་ཆེན་རྒྱས་འབྱིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་
གྱུར་པའི་མདོན་ཏྲོགས་རྒྱན་དང་པོར་བསྟུན་ཅིང་ནན་ཏན་བྱ་ཞེས་པར་ཕྱིན་ལ་
ནན་ཆེར་གསན་སྦྱོང་མཛད་གལ་བཀའ་སྟོན་ཕེབས་པ་ལྟར།

རྗེ་ཉིད་གྱིས་ཐོག་མར་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་དབྱིས་ཕྱིན་
པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་སོགས་སུ་གཞུང་ཆེན་སྟོན་
གཉེར་གྱི་གདན་ས་གང་ཡོད་སར་བྱོན་ཏེ། པར་ཕྱིན་ལ་མཁས་པའི་ཡང་ཅེར་

སོན་ནས་སྟེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོ་དང་། ཞང་ཆོས་
 སྟོབ་དཔོན་ཨོ་གྱུན་པ། ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན། རྩེ་བཙུན་རེ་མདའ་བ་
 གཞོན་ཅུ་སྟོ་གྲོས། ཉང་སྟོན་ཀྱན་དགའ་དཔལ་སོགས་མཁས་དབང་གང་ན་སྲུ་
 བཞུགས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ།

མདོ་རྒྱན་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་གསུང་བསམ་མཐའ་ཆོད་པར་
མཛད་དེ་དམ་པ་དེ་དག་གི་བཞེད་རྒྱན་མཐའ་དག་བྱམ་པ་གང་ཁྱོད་ཚུལ་དུ་
བྱགས་ལ་མངའ་ཞིང་། རྗེ་རང་ཉིད་དགྲུང་གངས་བརྩ་དགྲུང་སོན་སྐབས་སྟེ་
ཐང་བདེ་བ་ཅན་དང་། དཔལ་ས་སྐྱུ། འདར་བཟང་ཆོས་སྟེ། ངམ་རིང་ཆོས་སྟེ།
དགའ་གདོང་སོགས་གཞུང་ཆེན་སྟོབ་གཉེར་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་པལ་ཆེ་བར་
པར་བྱིན་གྱི་གྲ་སྒྲོར་མཛད་པ་ན།

རིང་ནས་པར་ཕྱིན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པའི་མཁས་དབང་བགེས་པོ་སྙན་
 གྲགས་ཅན་མཐའ་དག་ཀྱང་གདོང་ལྡེའི་དབང་པོ་མདུན་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་ཆོགས་
 ལྟར་གྱུར་ཅིང་། སྙན་པའི་གྲགས་པས་ས་སྟེང་དུ་བྱུང་ལ། བོད་གངས་ཅན་གྱི་
 མཁས་བྱུང་གཉན་གྱིས་གཙུག་རྒྱུན་བཀྱར་བར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་སྒྲོབ་ཆོགས་སྐྱེ་མཆོར་གཞུང་བཤད་ཀྱང་སྐྱེ་ཆེར་མཛད་ལ། མཁས་
དབང་མང་པོས་ཇི་སྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྐྱོན་གྱི་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་
བཞེད་དེ་ཆེལ་གྱུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅས་བོད་སྐད་
དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དང་། སྒྲོན་བྱོན་བོད་གྱི་མཁས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅས་

མཐའ་དག་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའི་རྒྱན་དང་སེང་བཟང་གི་འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་སྤྱར་བའི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ཞེས་སྒྲིབ་ཆད་སྤྱད་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ལེགས་
 བཤད་ཀྱི་སྒྲེས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་མཛད་ལ།

དེ་ནས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་པར་སྤྱོད་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ན། རྒྱལ་ཆ་བ་
 དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། རང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱད་གཅིག་ཕུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་
 དཔལ་བཟང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་སྒྲོལ་
 ཟེན་གྱིས་སྤྱ་མཛད་པ་ལྟར།

རྒྱལ་ཆ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་
 དང་། ཐེག་མཆོག་སྒྲོ་འབྱེད་བཅས་དང་། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
 པོས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤྱང་བ་ཞེས་པ་བཅས་
 མཛད་པས་རྗེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་པར་སྤྱོད་ཀྱི་བཞེད་སྒྲོལ་རྒྱ་ཆེར་དར་རྒྱས་
 མཛད།

དེ་བཞིན་འཁྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་
 ཤེས་དཔལ་ལྷན་པ་ལ་སོགས་མཁས་དབང་རིམ་པར་བྱོན་པ་དག་གིས་ཀྱང་
 རྗེ་ཡབ་སྤྱད་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་བཀྲལ་བ་ལྟར་འགྲེལ་བཤད་མང་དུ་མཛད་པའི་སྒྲོ་
 ནས་རྒྱས་པར་མཛད་ལ། སྐབས་འདིར་གང་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། ཕྱི་
 ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བཙུ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་དགེ་ལྷན་རིང་ཐུགས་འཇིན་པའི་མཁས་

དབང་མ་རྒྱ་པར་ཆེན་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྣམ་དཔྱད་མཆོག་གི་སྒྲེ་
ཞེས་མཆོན་སྟེན་གྱི་གདུགས་དཀར་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མོར་སྤྲོད་བར་མཛད་པ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་པཎ་ཆེན་མཆོག་ནི་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་
པའི་ཡང་ཅེར་སོན་ཅིང་གསུང་ཅོམ་ཡང་རྒྱལ་རབས་དང་། ཆོས་འབྱུང་མདོ་
སྒྲགས་གཞུང་ལུགས་བཤད་པ་སོགས་མཁས་དབང་ཀུན་ཡིད་འཕྲོག་པའི་
ལེགས་བཤད་པོད་གངས་དུ་མ་རང་རེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་བསྐྱལ་
ཞིང་། དེ་ལྟར་གང་དེའི་གསུང་བཅུམས་མང་དུ་བཞུགས་པ་ལས།

སྐབས་འདིར་དཔལ་ལྷན་མཁས་མང་སྟོ་གསལ་གྱེ་བའི་སྤྲོད་གི་ཡིག་ཆ་གཞུང་
ཆེན་པོད་ལྷའི་གཞུང་འབྲེལ་ལས། ད་ལམ་པར་བྱེན་གྱི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུང་
གི་དཀར་གནད་སྒྲོར་བུ་མོང་མིན་པའི་བཞེད་སྟེན་སོགས་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཅོམ་སྤྲིག་བཀྲིས་ཚུལ་ནི།

རྒྱན་གྱི་ཅ་བའི་མདོ་དང་། རྒྱ་འབྲེལ་ཁག་དང་། གཙོ་བོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་
སྐུ་གྱི་གསུང་རབ་སྤྲི་དང་། སྐབས་འབྲེལ་པར་བྱེན་གྱི་སྒྲོར་གསུང་ཅོམ་གྱི་
དགོངས་པ་གདན་ས་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བར་
རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་དང་།

ལུང་གི་ཁུངས་ཇི་ལྟར་འདྲན་ཚུལ་ལ་མ་འདྲེས་པར་རང་སྟོས་གང་སྟོག་

དབྱུང་ཞིབ་དང་འབྲེལ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དཔལ་ནམ་དཔྱིད་
མཆོག་གི་སྡེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྒོལ་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
དང་། མདོ་དང་། དགོངས་འབྲེལ་ལྷག་པར་རྗེ་སྤྲུལ་གྱི་གསུང་གི་ཁུངས་རིམ་ཡོད་
བཅས་དཀའ་གནད་སྟོར། མཁས་དབང་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་རྒྱན་བྱ་
ལམ་རིམ་གསལ་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ། རང་གིས་ཀྱང་ཞིབ་དབྱུང་གིས་རང་ལུགས་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཀའ་གནད་སྟོར་ཁས་ལེན་འཛིན་མཆོམས་དང་། གཞན་
སྤྱོད་གསུང་གྱི་བཞེད་ཚུལ་ལ་ལུང་རིགས་གིས་གཞོད་པ་རིམ་ལྡོར་འབབ་ཚུལ་བཅས་
ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་གཏན་འབེབས་ཐོག་

རང་གི་ཡིག་ཆར་མ་གསལ་བའི་དོན་གནད་ཡིག་ཆའི་བཞེད་པ་དང་
མཐུན་པ་དག་ཀྱང་བྱར་རྒྱན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་བཅམས་བསྐྱིགས་
ཞུས་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱུན་མ་ཞུས་གོང་ཡ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
དང་། སྐྱབས་རྗེ་དཀའ་ལྡན་ཁྱི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་བཅས་པའང་སྐྱུན་ཞུས་
དང་འབྲེལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་བསྐྱུན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོགས་འབྲེལ་ཐོག་
མཁས་པའི་དབང་པོ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསུང་ཡིག་
ཆའི་དྲོགས་གཅོད་ཁ་སྐྱོང་དང་བཅས་པ་སྟོ་གསལ་དཀའ་སྐྱེད་སྐྱིད་གི་ཁོར་བུ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་མཁས་མང་སྟོ་སྐྱིད་བྲ་ཆང་ནས་སྤྲུལ་འདེབས་གྱི་རྒྱ་གྲོན་
ཆེད་གཏོང་ཐོག་ ཞུ་དག་སོགས་གྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་

གནང་སྟེ་འདི་གའི་གཙུག་ལག་གཏེར་མཛོད་འཕྲུལ་སྤར་ཁང་དུ་སྤར་བ་ཕྱུག་
གནང་བ་བཅས་ལ་སྤོང་གིས་ལེགས་སོ་བ་བྱེད་རྒྱུ།

བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་གིས་རྩམ་སྒྲུང་བསྟན་ཡོན་སྦྱར་བཀྲིས་པ་སོགས་
ལས་ཐོབ་པའི་དགོས། རང་ཅག་གཞིས་གེས་ཡོངས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་
ཆེན་དབུ་འབྱིད་ཡུལ་ཁོར་ཡལོང་ས་མཆོག་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཞབས་བྱུང་
སྒྲུང་མཐའི་ངོ་བོར་བསྟན་ཅིང་ཐུགས་བཞེད་ཡོད་ཏུ་བསྟན་འགྲོའི་གསོས་སུ་
སྟོན་པ་དང་།

བོད་ལྗོངས་རང་དབང་གི་ཉིན་བྱེད་ལྷུར་བར་འཆར་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
 རིན་པོ་ཆེ་དར་རྒྱས་ལུན་དུ་གནས་ཤིང་སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་དག་མི་བཟད་སྡེ་བཞིའི་
 དཔལ་ལ་ཅི་དགར་ལོངས་སུ་སྦྱོད་བའི་སྟོན་འདུན་ཁྱེ་རྒྱ་བཅས་འབྲས་སྟོ་སྦྲིང་
 མཁན་ཟུར་པ་ར་བརྩ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ཕྱི་ཟླ་༡༣ཆེས་༣༠ལོད་ཟླ་
 ༡༡ཆེས་༡༩ལ།

བསེལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བྲིས་པའི་གངས་ལྷོངས་འདིར། །མི་འདོད་ཀྱན་ཞི་སྟོ་
བཟང་གྲགས་པ་ཡི། །བསྟན་དང་དགའ་ལྷན་ཕོ་བྲང་ཆོས་སྤྱིད་དག །མི་ཉམས་
དབྱར་མཆོ་ལྷ་བྱར་འཕེལ་བར་མཛད། །

མདོ་སྔགས་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་འདིར། །མཁས་ཤིང་གྲུབ་
བཞེས་རྒྱན་མི་ཆད་ཤོན་ནས། །འབྲེལ་ཆད་དོན་ལྡན་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིས། །ས་

སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅིག །

འཆད་པའི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅིག །
གཟུགས་གཟུགས་བཟུང་། །ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅིག །
སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅིག །

སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅིག །
སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅིག །
སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཆོས་ལྷན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཅིག །

སྐབས་དང་པོ།

མཆོད་པ་རྫོང་དང་སྒྲིབ་འབྲེལ་བཤད་པ།

ཆེས་ཟབ་ཟབས་མཁས་སྒྱུར་བཞིའི་ཉམས་ལེན་འཕུལ་ལྡན་གཟིངས་སུ་ཉེར་
བསྟེན་ལས། །བཞོད་དགའ་ཆོས་སྒྱུ་ལོར་བུའི་སྒྲིབ་དུ་བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་མངོན་གཤེགས་
ནས། །ཉམས་ཐག་འགྲོ་འདྲིའི་སྒྲིབ་མེད་དགེ་ལེགས་རིན་ཆེན་གྱུ་ཆར་འབེབས་མཁས་
པ། །མཚུངས་མེད་འགྲོ་བའི་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་ཅི་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གཙུག་ན་མཆོད། །

ངོ་མཆར་ཤེར་ཕྱིན་ལོར་བུའི་ཁང་བཟང་དབུས། །འཇིགས་བྲལ་གཤོང་ལྗེའི་
ཁྲི་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་། །དེ་བྲལ་མཁྱེན་པའི་སྒྱུ་ལྟོང་རྣམ་གཡོ་བ། །མི་པམ་ལྟ་
ཡི་མགོན་པོར་སྒྲིབ་ནས་དད། །

རྒྱལ་བའི་དགོངས་ལམ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྒོལ། །དེ་བཞིན་བཀྲལ་ལ་ཤིང་
ཏྲ་རྣམ་གཉིས་ཞེས། །སྒྱུ་པར་གྲགས་པས་ས་གསུམ་ཡོངས་འགོངས་པ། །སྒྱུ་
སྒྱུ་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་བྲག་གི་ཡུལ། །

བགྲངས་ཡས་མཁས་མང་རྒྱ་སྐར་སྒྲིབ་བའི་དབུས། །ཤེར་ཕྱིན་ནམ་མཁའི་པ་
མཐའ་གཞལ་བ་ལ། །སྒྲིབ་པའི་འོད་རྒྱལ་མངོན་བརྗེད་པ། །འཕགས་སེང་
ཉི་མེ་བྱང་གཅིག་གཙུག་གི་རྒྱ། །

རྒྱལ་ཀུན་གསང་ཆེན་རིགས་གསུམ་བསྐྱུས་པའི་དབྱིད། །གསུམ་ལྡན་ཅུར་
སྒྲིག་གར་དུ་རྣམ་རིལ་ཏེ། །བསྒྱུར་ལ་ཐུབ་དབང་ཉིད་དང་གཉིས་མེད་མགོན། །སྒྲོ་

བཟང་ཀླུ་པ་གཉིས་པས་འགྲོ་འདི་སྐྱོངས། །

དགོ་ལྷན་ལུགས་བཟང་གངས་རིའི་རོགས་ཡངས་སུ། །མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་
གཡུ་རལ་རབ་བརྩེད་ཅིང་། །ལོག་སྤྱོད་གཉིས་འབྱུང་འབྱུང་གི་ལྷན་འགོམས་པ། །པཎ་
ཆེན་སྤྱོད་བའི་སེངྒེ་གཙུག་ན་ཀླུ། །

གངས་ཅན་སྐྱེ་དགའི་བསོད་ནམས་རོལ་མཆོའི་དབྱིད། །མཚུངས་མེད་ཀླུ་
དབང་རིན་ཆེན་ལྷན་པོ་དང་། །གང་གི་རིགས་བདག་ཡོངས་འཛིན་ཉི་ཟླ་བྱང་། །
རྣམ་གསུམ་རལ་བའི་ཅེ་མོར་དུས་ཀྱན་མཆོད། །

ཀླུ་པ་ཀྱན་གྱི་མཁུན་བཅེ་མ་ལུས་པ། །གཅིག་བསྐྱུས་དུར་སྤྱི་ག་གར་གི་
རྣམ་རོལ་ཏེ། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱན་མ་ལོར་བར། །གསལ་མཛད་བཞེས་
གཉེན་རྣམས་ལ་སྦྱང་ནས་དད། །

འཕགས་པོད་མཁས་གྲུབ་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས། །ལེགས་འོངས་ལེགས་
བཞག་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །བདག་སྤྱོད་ཡོལ་གོར་ཅུང་ཟད་སེམ་པ་གང་། །
སྤར་ཡང་སྤོ་ལྷན་དགའ་བའི་སྦྱོན་མོར་བསྐྱེལ། །

ཞེས་ཞེས་པ་བརྗོད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ངག་གི་ལམ་ཡངས་པོར་བྱེ་སྟེ་གང་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། །ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་དགོངས་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ལ་སྦྱང་ནས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་དབྱེད་ཅན་རྣམས་ནི།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་།
ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ལ་ལེགས་པར་
བརྟགས་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་། འབྲས་བྱ་
སྐྱུ་གཉིས་ཏེ་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་གི་མ་མེད་པའི་རིགས་
པ་ཡང་དག་གིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་དབབ་སྟེ་ཆོད་མས་ངེས་པ་རྣམ་དག་རྟོད་
པ་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་དེར་བཞོད་པའི་ལམ་མ་
ལོར་བར་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འབྱུང་པ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི། །འཇུག་ལ་དེ་གཙོ་ཡིན་
ཕྱིར་དང་། །ཡུལ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་པས། །སྒྲོ་ཡི་རྟོག་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །དེ་ཡོད་
ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་
དང་། མོས་པ་དང་འཆམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པར་མཛད་པས་སྤྱིར་སྟོན་པའི་
གསུང་ལ་བྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་སྣ་ཆོགས་ཞིག་ཡོད་པས་ལུང་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་རྟོགས་ག་ལ་རུས།

དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མ་ལོར་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐབས་
གཅིག་བྱ་ནི། རྒྱལ་བ་ཉིད་གྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་

ལེགས་པར་གཏོད་པའི་བྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་སློལ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་
ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་ལས། དག་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་བཅད་བརྟུར་བའི་
གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་སྦྱར་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱར། །

དེས་ན་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་དུ་གནས་མིན་ནི་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་མ་ཞོར་བར་གཏན་ལ་འབབས་པར་རྒྱས་པའི་དམ་པའི་སྦྱེས་བྱ་བམ་
མ་ཆད་དུ་འབྱོར་མིན་ལ་ཐུག་ཅིང་།

དེ་ཡང་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ལུང་གི་དགོངས་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་
དཔྱེད་པའི་ལམ་སློལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་དར་རྒྱས་སུ་གནས་དང་གནས་མིན་ལ་
རག་ལས་པར་བརྟུན།

ད་ལྟ་སྦྱི་རྒྱལ་དུ་ཐེབས་འབྱོར་ཐུབ་པའི་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ཆོའི་
ཐུགས་ལ་གཅེས་ཉར་གནང་བའི་ལེགས་སྦྱེས་བཟང་པོ་མཐའ་དག་དེར་དུས་ཀྱི་
སྐལ་བཟང་སློ་གསལ་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་འཆད་སྤེལ་གྱིས་རྒྱན་འཛིན་ཐུབ་པ་
བྱ་རྒྱུ་ཏེ་ཅང་གལ་འགངས་ཆེ་བར་དགོངས་ནས་ས་སྤྱིང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཡུ་གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡ་སྦྱབས་མགོན་རྒྱལ་
དབང་སྦྱ་སྤེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གཤམ་འགོད་ཡིག་ཆའི་བཞེད་

སྒོལ་བྱར་བཀོད་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྲལ་དུ་ཚུམ་སྒྲིག་དགོས་པའི་བཀའ་འཁོར་
ཟབ་མོ་སྤྱི་བོར་ཐེབས་ཤིང་།

ཕན་རང་སྒྲིལ་སྒྱུར་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་མཆོག་ཏུ་དམན་ཡང་། གཙུག་པོར་སྤྱི་
མོར་ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་བཞེད་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡུད་ཅམ་སྒྲིག་རྒྱས་བྲལ་བ་དང་།

སྒྲོས་སུ་སྒོ་སྤྱིར་བྲ་ཆང་ནས་ཀྱང་ཆོགས་འདུའི་གོས་ཆོད་བཞེན་མཁན་
རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བསྟན་མཆོག་དང་། དགེ་སྒྲོས་པརྩ་དོན་རྟོགས་གཉིས་
ཆོད་ཐེབས་ཀྱིས་འདི་བཞེན་ཚུམ་སྒྲིག་དགོས་ཚུལ་ཐོག་སྤར་འདེབས་ཁྱུ་གཞན་
ཆོག་རྒྱུའི་བསྐྱེད་མ་གནང་བ་དང་།

རང་ངོས་ནས་ཀྱང་སྤར་པན་གདན་ས་ཆེན་པོར་ལོ་རྒྱུན་མི་བྱང་ཅམ་རིང་
ཐོས་བསམ་བཀྱིས་ཁྱལ་ཀྱིས་མ་རྟུ་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་མཁས་བྱུང་བསྟན་པའི་
རྒྱལ་མཆོན་དུ་མའི་ཞབས་རྒྱལ་སྤྱི་བོར་མཆོད་པའི་སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་
མི་དམན་ཅམ་ཐོབ་པ་ལས་བྱིན་རྒྱབས་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་མ་སྟན་ཅམ་ཡིད་ལ་
ཐོབ་པ་འདི་མ་འོངས་སྒོ་གསལ་ནམས་ལ་སྤྱི་ཁྱའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་རེའི་སྒྲོ་བ་
བཏེགས་ཏེ།

ཚུམ་པའི་ལས་སུ་འབད་བ་དང་དུ་སྒྲུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་གཙུག་
པོར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅ་བའི་
ཆོག་དོན་གོ་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་སྤར་སྒྲུངས་ཏེ། རང་གི་ཡིག་ཆའི་དགའ་གནད་

འཇོག་མཆམས་ལ་མཁས་གྲུབ་གོང་མའི་བཞེད་སྒོལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་།

རྗེ་ཡབ་སྐུ་གི་གསུང་གོ་དཀའ་བ་རྣམས་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་ཏེ་བཤུད་པ་
དང་། ཡིག་ཆ་གཞན་གི་བཞེད་སྒོལ་མི་མཐུན་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་།

རང་གི་ཡིག་ཆར་མ་གསལ་བའི་ཉེར་མཁོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡིག་ཆའི་བྱར་
རྒྱ་གི་ཚུལ་དུ་ཁ་བསྐྱང་ནས་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་ཏེ་འགོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འདྲིར་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གི་ཆོག་འགྲེལ་ཐོག་
མཁས་པའི་དབང་པོ་བཤེད་བསྐྱེད་ནས་གྲགས་པའི་དབུ་གི་གསུང་ཡིག་
ཆའི་དོགས་གཅོད་ཁ་སྐྱོང་དང་བཅས་པ་སྒྲིབ་གསལ་དགའ་སྐྱེད་སྒྲིབ་གི་ལོ་རྒྱུ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་། སྤྱིང་གཞིའི་སྐྱོར་བརྗོད་ཟེན་ནས།

གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་བཤུད་པ།

གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་བཤུད་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱ་གི་མཆོད་དོན་མཆོད་བརྗོད་ཁ་སྐྱོང་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་སྒྲིབ་
ཏེ་བཤུད་པ། དུམ་དོན་རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱེ་ཏེ་བཤུད་པ། བསྐྱེད་
དོན་གཞན་བཤུད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་བཤུད་སྒོར་དུ་འགོ་བའི་སྐོར་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱ་གི་མཆོད་དོན་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ཅུང་ཟད་གོ་སྐྱོར་བར་བཤུད་པ།
རྒྱ་གི་མཆོད་བརྗོད་ལས་འབྲས་པའི་ཁ་སྐྱོང་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་སྒྲིབ་

ཉེ་བཤད་པའོ། །

ཞིང་རྩེ་སྒོ་ལ་འབྱེད།

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་བོད་སྐད་རབས་པ་རྣམས་ནི། ཞིང་རྩེ་སྒོ་ལ་འབྱེད་ལ་
བཞིར་འབྱེད་དེ། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱུ་བ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ།
གཞོན་འཛུམ་མཁན་པོ་སྟེ་བཞིའོ། །

བཞི་པོ་དེས་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་མདོ་ཡི་དགོངས་པ་རེ་འབྱེད་པས་ན་ཞིང་རྩེ་སྒོ་ལ་འབྱེད་དུ་འཛོག་ལ།

དེ་ཡང་། དང་པོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། གཉིས་པས་རིགས་ཚོགས་
བྱུག་གསུམ་པས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས། བཞི་པས་ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛུམ་
མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་མདོ་དོན་འབྱེད་པ་ལས།

ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་ནི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་སུ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་སོ་
གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་བཀའ་ཉེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས། རྟེན་དང་དབང་
དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་བཅས་པ། །རབ་དབྱེ་རྟོགས་དང་ལྷུང་བ་
དང་། །ཕན་ཡོན་བཅས་པ་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར།

རྟེན་ནི་སྟོན་པ། དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་འཁོར། ལས་ནི་ཞེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་ཚུལ།
སྒྲོམ་པ་ནི་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཙུའི་གཉིན་པོ་བཙུ། རབ་དབྱེ་ནི་སྟོང་ཉིད་
བཙུ་བྱུག་ རྟོགས་ནི་བདུད་ལས་དང་བྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་རྟོགས། ལྷུང་བ་ནི་ཞེར་

ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ། བན་ཡོན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་འབྲི་བ་སོགས་བསོད་
ནམས་ཆེ་བའོ། །

གཞོད་འཛོམ་མཁན་པོ་འཕ། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྒྲེས། མདོ་དོན་རི་ལྟར་འབྲེལ་
ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒོ་གསུམ། རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་སྒོ་གསུམ་ནི།

སྐྱེང་གཞིས་སྐབས་ཕྱེ་བའི་རྗེས་ལ་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་བ་ནས་བཙོན་
བར་བྱའོ་ཞེས་བའི་བར་གྱི་མགོ་སྒྲོས་བས་གོ་བ་རྣམས་ལ། གང་གིས། གང་ལ།
གང་གི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བསྐྱབ་ཚུལ་བཞི་སྟོན་བ་ནི་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་བའི་སྒོ་དང་།

དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱི་རྣམ་བར་སྒྲོས་ན་གོ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་
མཁྱེན་ལས་བཅུམས་ཏེ་རྣམ་བར་མི་རྟོག་བའི་ཤེར་ཕྱིན་བཟུང་ནས་དོན་དམ་
བའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་བ་འབྲིང་དུ་བསྟན་བའི་སྒོ་དང་།

དེ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱི་བྲངས་དགོས་པའམ་ཆོག་ལ་འཆེལ་
བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ལམ་ཤེས་ལས་བཅུམས་ཏེ་རྣམ་བར་རྟོག་བ་དང་བཅས་བ་
དང་། རྣམ་བར་རྟོག་བ་མེད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཟུང་ནས་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་
བའི་ཚུལ་དུ་རྒྱས་བར་བསྟན་བ་ནི་རྒྱས་བར་བཤད་བའི་སྒོ་འོ། །

རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གི་དང་པོ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྩལ་ནས་བཤད་
བའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་གོ། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱས་བར་བཤད་བ་ནི་

གཉིས་པའོ། །དེ་ནས་བརྒྱ་གྲིན་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་
འབྱོར་དང་། བརྒྱ་གྲིན་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དང་།
དེ་ནས་ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་སྩལ་ནས་ཡོངས་སུ་གཏད་པའོ། །ཞེས་གསེར་
སྒྲིབ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བཀོད་པའོ། །

བྱན་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་དུ་ཡོད་དཔེ་བ།

འོ་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས། ཤེར་གྱིན་གྱི་མདོ་དོན་སྤྲུལ་དོན་
མདོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་ཐོག་མར་སྒྲིལ་བྱེ་བ་ལ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
འདི་མཛད་པ་ཡིན་ན། འདི་ཡི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།

འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། རྣམ་བཤད་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལྟར་ན། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། རྒྱལ་བའི་དུམ་རྣམ་
པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། ཞེས་དང་།

ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆེ་ག །གཞན་ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ། །
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུམ་ཀྱན་ལའང་། །དོན་བསྐྱུས་དེ་ཅུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
དང་། ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་ནི། །ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤད་ལས། དུམ་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །

གསེར་སྒྲིབ་ལས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྒྲིབ་པ་བཅས་

བཞིར་གསུངས་པ་ནི་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་དང་ཅ་འགྲེལ་དུ་སྦྱར་རུང་ཡོད་པའི་
བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལ།

དེའི་ཚུལ་ནི། བློ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་ལེ་ལྷ་གྲ་བདུན་ཡོད་པའི་ལེ་ལྷ་གྲ་བཞི་
པ་མདོ་སྟུང་པ་ཡིན་ཅིང་དེ་དང་རྒྱན་དུ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྦྱར་
ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྟུང་པའི་དཀའ་འགྲེལ། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྟུང་འགྲེལ་ཉོགས་སྟེ། ཁ་ཆེ་རྣམ་གྲིས་མཛད་པར་
གྲགས་པའི་ཤར་སྟོན་མཛོད་ཀྱི་ལྷ་མིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྦྱར།

བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྟོན་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ།

འོ་ན་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རྒྱན་གྱིས་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། མདོ་དོན་སྟོབ་
དག་གིས་ནི། །དགོས་པ་བསྟུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཆས་
སྦྱར་བཅས། །བཀལ་ལན་བཅས་པར་བསྟུང་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

དགོས་དོན། བསྟུས་དོན། ཆོག་དོན། མཆས་སྦྱར། བཀལ་ལན་ཏེ་བཤད་
ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྟོན་མདོ་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ལ།

དགོས་དོན་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། །ཞེས་པ་ནས་བྱ་བ་
ཅོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་དང་།

བསྐྱུས་དོན་ནི། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་བཞིར་
ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཞོ་ལོ་ཀ་བཙེ་ལྷས་དང་།

ཆོག་དོན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་གྱིར། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་
སྐྱེའི་སྐབས་ཏེ་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དང་།

བརྒྱལ་ལན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་།
དངོས་པོ་བཟོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་
ཡོད་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་ལ།

མཚམས་སྦྱར་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ཐབས་ཡན་
ལག་ལཱ་ལྟེ་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། འཆད་པ་པོས་མདོ་དོན་འཆད་བདེ་བ་
དང་། ཉན་པ་པོས་ཀྱང་གོ་སླ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྟན་བཙེས་
བརྒྱུ་མས་པའི་དགོས་པ་མཐོང་ནས་ཐོས་སོགས་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཐོག་མར་དགོས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཉན་པ་དང་ནི་འཛིན་
པ་ལ། །ཉན་པ་པོ་ནི་གྲུས་བྱེད་པས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས།

དགོས་པ་མཐོང་བ་ཡང་བསྐྱུས་དོན་རགས་པ་ཙམ་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་
པ་དང་། དེ་མཐོང་བ་ཡང་ཆོག་དོན་ལ་རག་ལས་པ་དང་། གཞུང་སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་

བ་དང་མདོར་བསྟན་ལྟ་བུར་སྐབས་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་དོན་བསྟུས་ཏེ་གོ་བ་མཆམས་སྟུར་ལ་རག་ལས་བ་དང་། ཁས་སྦངས་དང་རང་ཆིག་སྟུ་ཕྱི་མི་འགལ་བ་བཞུལ་ལན་ལ་རག་ལས་བ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། དེ་སྟུབ་དེ་ནི་བསྟུས་དོན་ལས། །བསྟུས་པའི་དོན་ནི་ཆིག་དོན་ལས། །གོ་རིམ་རིགས་བ་སྟུ་ཕྱི་དག །མི་འགལ་བ་ནི་གཉིས་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན། དགོས་བ་མཐོང་བ་བསྟུས་དོན་ལ་རག་ལས་བ་དང་། དེའང་ཆིག་དོན་ལ་རག་ལས་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དགོས་བ་མཐོང་བ་ལ་བསྟུས་དོན་བསྟན་པའི་གཞུང་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་འཇུག་དགོས་བ་དང་། བསྟུས་དོན་མཐོང་བ་ཡང་ཆིག་དོན་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡན་ལག་རྒྱས་བ་ཤད་ལ་འཇུག་དགོས་པར་འགྱུར་ལ།

དེ་ལྟར་ན་དགོས་བ་མཐོང་བའི་སྟོན་དུ་བསྟན་བཅས་ལ་ཞུགས་ཅིན་པས་བསྟན་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོས་དོན་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན།

བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཟོད་བྱ་བྱེད་པའི་ཆིག་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་མིན་པར། དགོས་དོན་མཐོང་བ་ལ། བསྟན་བཅས་ལུས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་མཐོང་དགོས་པས་བཟོད་བྱ་མཐོང་དགོས་ལ།

དེ་མཐོང་བ་ལ་བསྟུས་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་མཐོང་དགོས་བ་དང་། དེའང་ཆིག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བཟོད་

བྱ་མཐོང་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ངེ་སྐད་སྒྲས་པའི་སྒྲིན་དེ་མི་འདུག་གོ།

མཆམས་སྒྲར་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ་གསེར་འབྲེང་ལས། རྒྱགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆམས་སྒྲོར་གྱི་དང་པོ་ནི་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་འདི་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་ལ་སོ་སྟེན་གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ། གསུམ་པ་ལ་བཅུ་བཞི། བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ། ལྔ་པ་ལ་ཉེར་བདུན། སྟེན་པ་ལ་གཅིག་བདུན་པ་ལ་ལྔ། བརྒྱད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ། བར་པ་ལ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་གཅིག་སྟེ་སྒྲིར་ན་བརྒྱ་དང་དགས་མོ།

དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པ་བརྒྱད་ནི། སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངས་པར་བྱེད་པའི་མཆམས་སྒྲོར་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པའོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་འཆད་དོ། །ཞེས་དང་།

དེ་འགོག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མཆམས་སྒྲོར་གྱི་རིམ་པ་འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་གིས་ཟེན་པ་འདྲན་ནམ། དོན་ཐོབ་ཡིན་གང་།

དང་པོ་ལྟར་ན་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྔ་ལས་མེད་པའི་བྱིར། གངས་མངས་ལ། སྐབས་བཞི་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སྟེན་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པས་གངས་ཉུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དང་པོའི་སོ་སྟེན་གོ་དོན་ཐོབ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་

ནམ་རྒྱས་བཤད་ལ་མཆམས་སྦྱར་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་། དེས་འབྲེད་བཞི་
ཡོད་པས་མཆམས་སྦྱར་བཞི་འཕྲོ་བ་ཅིང་སའི་ཡོངས་སྦྱར་ལ་ཡང་ས་བདུན་
པའི་ཡོངས་སྦྱར་དང་པོ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོངས་སྦྱར་བརྒྱད་འཕྲོ་བ་
པས་སོ་རྒྱུག་ཡིན་ཞེ་ན།

འོ་ན། གཟུང་ཉྱེད་དང་འཛིན་ཉྱེད་གཉིས་ལ་ཡང་མཆམས་སྦྱར་གཉིས་
ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཕྲོ་བ།

གཞན་ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་དེས་འབྲེད་བཞི་ཆན་གཉིས་
དང་། སྐབས་བཞི་པའི་དེས་འབྲེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆམས་སྦྱར་བཞི་བཞིར་འགྱུར་
བས། གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ། བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ་ཞེས་པ་དོར་ཅིག །

དེས་ན་བརྗེ་ཏེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། དཔྱོད་
པ་མེད་པར་མཁས་པ་ནམས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ། དང་པོ་ལ་ནི་སོ་རྒྱུག་ཅེས་
སོགས་ཀྱིས་བྲག་ཆ་ལྟར་བརྗོད་པ་མཐོང་བས་འདི་ལ་འབད་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་
འདི་ལ་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་དང་།

གསེར་འབྲེད་རང་ལུགས་འཛིན་པ་ན་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་གྱིས་
མདོ་འཆད་པའི་མཆམས་སྦྱར་དངོས་སུ་མེད་ཅིང་ཤུགས་ལ་ཡོད་པ་ནམས་སྦྱོར་
དཔོན་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་གསལ་བར་བཀོད་པ་འདི་ནམས་ཡིན་ལ།

མ་བཀོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནམས་ནི་རང་རང་གིས་བརྟགས་པས་ཁོང་

དུ་ཆུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག

འོ་ན། རྒྱུ་གྱི་མདོ་དོན་བཤམ་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་ཡི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ཚུལ་དེ་
ལྟར་ཡིན་ན། རྒྱུ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།

དེ་ལ་སྦྱར་ན་འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག་ལས། མདོ་རྒྱུ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་དང་།
མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཛིན་སྦྱོར་དོན་དུ་གསལ་བ་བཞིན་ཡིན་ཡང་།

འགྲེལ་པ་དེ་དག་ལས་མདོ་རྒྱུ་སྦྱར་ཚུལ་མདོ་ཆེག་དངོས་སུ་བབྲང་དགོས་
མིན་དང་། རྒྱ་འགྲེལ་ཡིན་མིན་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་བཤམ་ན།

དེ་ཡང་། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་གཉིས་མདོ་
རྒྱུ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པའི་བྲངས་སུ་བབྲང་ཚུལ་ནི།

གསེར་སྒྲུང་ལས། ཕྱི་མ་འདི་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་སྦྱིའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་
བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་དགའ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་
བརྩམས་པར་མི་སྒྲུང་ཡང་། ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལས་གཙོ་ཆེར་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་
གྱི་དོན་རྣམས་སྟོན་པས་བབྲངས་སོ། །ཞེས་དང་།

སྦྱར་བཤམ་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ལ་མདོ་ཆེག་དངོས་སུ་བྲངས་པ་མི་སྒྲུང་
ཡང་། སྦྱུང་བའི་དོན་ཆོན་རྣམས་སོ་སོར་བཅད་ནས་མདོན་རྟོགས་དང་སྦྱར་བས་
མདོ་སྦྱར་ལ་བབྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱར་

འགྲེལ་བ་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་དུ་གྲགས་ཀྱང་། ཀྱི་འགྲེལ་དངོས་
མིན་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། ཁ་ཆེའི་རྣམ་ཤྲོས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་
དང་། ཤེར་བྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་རྩོ་བོས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་དོན་བསྐྱུས་སྒྲོན་
མེ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

གསེར་སྒྲིབ་ལས། འགྲེལ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ད་ལྟ་ཀྱི་གར་མར་གྲགས་
མོད། འོན་ཀྱང་ཁ་ཆེའི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམ་ཤྲོས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་
འདི། ཀྱི་གར་མ་མ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ།

འདིས་སྒྲིབ་གཞི་དང་མཆོད་བཟོད་སྐྱར་ནས། དེ་ཡང་སྒྲིབ་གཞི་རྒྱས་པར་བཀའ་
སྤྱུལ་སྐྱུད་པར་བྱེད་པ་མཆོད་བཟོད་ཆེག་ལེར་བྱས་པ་མཛད་ཅེས་པའོ། །ཞེས་
ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་འདི་བསྐྱུན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། ཞེས་དང་།

ཀྱི་གར་མཁས་པའི་གསུང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བོད་ཆེག་དུ་མ་སྒྲིབ་བའི་བྱིར་
རོ། །དེས་ན་འདི་དང་སྐྱུད་པའི་ལྷེ་མིག་གཉིས་རྣམ་ཤྲོས་མཛད་པར་གྲགས་
ཀྱང་། ལོ་རྒྱུ་བའམ་བོད་གཞན་ཞིག་གིས་བྱས་སམ་སྒྲིམ་མོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དོན་བསྐྱུས་སྒྲོན་མེ་ཡང་། རུས་པ་ཚུང་ཞིང་བོད་ཆེག་དུ་
མ་སྒྲིབ་བས་རྩོ་བོའི་སྒྲོབ་མ་གཅིག་གིས་སམ་གཞན་བོད་གཅིག་གིས་བྱས་པར་
སེམས་སོ། །ཞེས་ཁྱངས་དང་སྐྱར་ནས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དང་མཐུན་པར་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་

འདི་ཡང་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྤྱི་ཉིས་མཛད་པ་ཡིན་མིན་དབྱུང་གཞིར་སྤྱད་སྟེ།

གསེར་འབྲེང་ལས། དུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་འདི་
ཡང་རྒྱས་པ་ཚུང་ཞིང་མདོ་དང་སྐར་ཚུལ་ལ་སྒྲིན་ཆགས་པ་འགའ་བྱུང་འདུག་པས་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཉི་ལྔ་ཉི་ཤེས་ཡིན་མིན་དབྱུང་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

མཆན་གྱི་དོན།

བསྟན་བཅས་འདིའི་མཆན་ལ་རྒྱ་སྐད་བོད་སྐད་གཉིས་ལས། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན། འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས།
ལེགས་པར་སྐྱར་བ་སམ་སྤྱི་ཉི་སྐད་དུ། ཨ་ཁྱི་ས་མ་ཡ་ཨ་ལྟ་ར་རྒྱ་མ་པ་རྩ་སྤྱི་སྤྱི་
ར་མི་ཉ་ལྟ་བ་དེ་ལ་ལྟ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་ལ།

དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། ཨ་ཁྱི་ནི། མདོན་པར། ས་མ་ཡ་ནི། རྟོགས་
པ། ཨ་ལྟ་ར་ནི། རྒྱ། རྒྱ་མ་ནི། ཞེས་བྱ་བ། པ་རྩ་ནི། ཤེས་རབ། པ་ར་མི་ཉ་
ནི། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། ལྟ་བ་དེ་ལ་ནི། མན་ངག་ལྟ་སྤྱི་ནི། བསྟན་བཅས་སོ། །

སྤྱིར་སྐྱོ་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་ལ། ཐད་བསྐྱོར། དཔྱག་བསྐྱོར། ལོག་བསྐྱོར་ཏེ་
གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། འདི་ནི་ལོག་བསྐྱོར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་
ཆོག་བསྐྱེད་ཏེ་བརྗོད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

མཚན་དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི། གཞུང་
ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་བྱིན་གསུམ་དང་། མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་དུ་ཉོག་གས་པར་བྱེད་
པས་ན་མན་ངག་ འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ན་བསྟན་བཅོས།
མདོན་དུ་སྤྱོད་གས་པའམ་མདོན་སུམ་དུ་ཉོག་གས་པས་ན་མདོན་པར་ཉོག་གས་པ།

རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གཟུགས་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་བྱེད་གྱི་རྒྱན་གདུ་བུ་ལ་
སོགས་པས་སྤྲས་པ་གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་མཐོང་ན་
སྐྱེ་བོ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟར།

རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཡུམ་གྱི་ལུས་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་བྱེད་གྱི་རྒྱན་དངོས་
བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུས་སྤྲས་པ་གསལ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྤང་བ་ན་
མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ན་རྒྱན། མིང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པས་ན་
ཅེས་བྲ་བ་ཞེས་སོ། །

འགྲུར་གྱི་ཕྱག

ཞར་བུང་། འགྲུར་ཕྱག་ནི། གནས་སྐབས་འགྲུར་གྱི་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་བསྟན་
བཅོས་འདི། མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྤོད་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དང་། མཐར་ཐུག་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཅད་དང་མཐུན་པར་ལོ་རྩེ་བས་བཀོད་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ལས་འབྲོས་པའི་ཁ་སྐོང་དོགས་གཙོད་དང་
བཅས་པ་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་པས་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་བཤད་
ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་ལྟའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་
ཏེ་བཤད་པ། གྱེ་བྲག་ཏུ་མཆོད་བརྗོད་ཆེ་ག་དོན་ལས་འབྲོས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་བཀར་
སྐྱབ་པ་དང་། བླ་མ་དེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟོད་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟོད་
ཚུལ་ཡོད་དེ། འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་མངའ་ཚུལ་
དང་། རང་སྤྲས་འཕགས་པ་བསྐྱུན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་ཚུལ་ནི།

གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཉར་ཞིར་འབྲིད་པ་དང་།
ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་གདུལ་བྱ་རིགས་
ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སངས་འཕགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་གདུལ་
བྱའི་རེ་བ་མ་ལུས་པ་སྐོང་བར་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་པ་
མངའ་ཚུལ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར།

རང་སྤྲས་འཕགས་པ་བསྐྱུན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ།

མ་བྱེན་པ་སྒྲ་མས་འཕགས་པ་བྱི་མ་བསྐྱེན་པར་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་སྒྲས་
འཕགས་པའི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

འགྲེལ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ལ་འབྲོས་པའི་དོགས་དཔྱད།

འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ནི། ཤེས་
རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། དེའི་རྒྱན་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་དག། ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་
བར་ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ་བྱིར་གྲུས་བྱག་འཆལ། །ཞེས་པས་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་
པར་དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེན་ཅིང་།

དེའི་ཚུལ་ཡང་། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །གྲུས་བྱག་འཆལ། །ཞེས་པས་
མཆོད་བརྗོད་དང་། དེའི་རྒྱན་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་དག། ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་
ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ་བྱིར་ཞེས་པས་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ལ།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །གྲུས་བྱག་
འཆལ་ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་འཆད་པ་ན།

གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་བྱིན་གསུམ་ག་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པའི་
མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ།

ཁུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་འདིར་བསྐྱེན་ཡང་
དག་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་བཀོད་འདུག་པས་འདི་རྒྱ་མཆན་དུ་འགྲོ་ལུགས་
ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་སྟོབ་པ་རྣམས་ལ། རྫོགས་སྟོན་སྦྱར་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་ཞེས་བཀག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་གཙུག་པོ་ནི་འབྲས་བུ་ཤེར་སྟོན་ཡིན་པས། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ནི། ལམ་ཤེར་སྟོན་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་གཞུང་ཤེར་སྟོན་ལ་ཐོས་བསམ་རྣམས་མ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པས། ཤེར་སྟོན་གང་ལ་བྱག་མཛད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་སྟོན་གསུམ་ག་འཛོག་པ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

བྱམས་གཞུང་།

འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་དུ་སྟོན་པས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ནི་འགྲེལ་པས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་མཆོད་བརྗེད་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྟོན་ནས་འཆད་པས་འདི་ནི་མཆོམས་སྦྱར་གི་སྟོན་ནས་འཆད་པའི་གཞུང་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་སྦྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་སོགས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟོན་བྱག་མཛད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས།

འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་
པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱན་ཚུལ་པའི་ཐོག་མར་ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་
ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་གྱི་
དགོས་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
རང་ཉིད་སྤྱིས་བྱ་དམ་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་
གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཡུམ་ལ་དྲང་བ་སྤྱེས། དྲང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་
གཉིར་གྱི་འདུན་པ་སྤྱེས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་སོགས་གྱིས་རིམ་གྱིས་ཞུགས་
ནས་མཐར་ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་ཇི་ཇི་བཅུན་གྱིས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པའི་དགོས་པ་ལ།
རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་པས་དེ་ལ།

རོང་ཉིག་པ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། ཇི་ཇི་བཅུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་སྒོ་
མེད་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར།

ནམ་བཤད་དུ་དེ་འགོག་ཚུལ་ནི། ཇི་ཇི་བཅུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་སྒོ་མེད་
ཅེས་པ་ཇི་ཇི་བཅུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་ངེ་བ་མཛད་ནས།

དང་པོ་ལྟར་ན། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པ་དང་།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱོད་ན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་མེད་པར་
འདོད་དགོས་ལ།

དེ་ལྟར་ན་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱང་བས་ཆོག་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་ལྟོག་མི་
རུས་པས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྫོགས་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་
ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ། །

རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིའི་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་པ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་།
ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་པ་གསང་སྒྲགས་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་
མོ་ལས། ལམ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་སྦྱངས་པའི་འོག་ཏུ་གདོན་མི་བ་བར་གསང་
སྒྲགས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་།

རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གདམས་པའི་གཉིས་དུ་གྱུར་
པ་ན། །ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་ལམ་དང་ནི། །ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་
པ་གཉིས། །གནས་བསྐྱུས་ཆང་བའི་ལམ་ལ་འདྲིས་པར་སྦྱངས། །ཞེས་དང་།

གཞན་ཡང་། ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མ་དང་། ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་སོགས་
གསུང་རབ་གཞན་དུ་མ་ལས་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་དང་། སྒྲགས་
ཐེག་པ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆོད་ཆེ་བར་བྱང་བས་སོ། །
མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པར་བཞེད་དོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་ནི། ཐུན་མོང་བ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟན་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་དངོས་པའི་
གནས་ཚུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པར་གནས་པ་ལ་བྱེད་པར་བཞེད།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་རྒྱལ་ནི་ཐུན་མོང་བ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་
མིན་པ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྒྲིབ་ཚུན་ལ་བྱེད་པར་བཞེད་དོ། །

རང་ལུགས་ནི། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱང་སེམས་དང་།
སྤྲུགས་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བཞེད་ལ།

དེ་ཡང་། དཔེར་ན། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྤྲུགས་འདིར། དུག་ན་རྗེ་རྗེ་ཉི་བའི་
སྤྲུག་ཆེན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཁས་ལེན་དགོས་
ཀྱང་། སྤྲུགས་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

སྤྲུགས་ཐེག་པར་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱ་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་
བཀའ་བསྟུན་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་ཡང་། རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ལས། ཆོས་འཆད་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་ང་། །རང་གི་
ཆོགས་ལྷན་ཉན་པོ་ང་། །ཞེས་རྒྱུད་འཆད་པ་པོ་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱུད་པ་པོ་སོགས་
རྗེ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེར་མ་ཟད་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྟོན་པ་མི་

འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་འདིར་རྗེ་བཙུན་བྱང་སེམས་སུ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། དུམ་གྱི་སྒྲིང་གཞིའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་བྱམས་པ། །ཞེས་དང་།

སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས་གྲང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་དེས་ཤིག་དང་། དེས་ལན་ལྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱང་
སེམས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་འདིར་དེ་ཉིད་བྱང་སེམས་སུ་འཛོགས་རིགས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་
གྱིས་དུམ་ལ་བསྟོན་པུག་མཛད་པ་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་པར་བཤད་
པས་དེ་ཉིད་རང་དོན་ཡོངས་སུ་མ་ཛོགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།

རྒྱུད་སྒྲ་མ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་
སྤྲ་མོ་དག་པ་དང་། གཞན་དག་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་གྱིས་དགོ་བ་ལུན་ཆོགས་དང་ལུན་པའི་སྒོ་ཅན་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་
བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང་། །གང་དག་མོས་དགོ་ལུན་སུམ་ཆོགས་ལུན་

མོ། །དེ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་འདི་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱུད་ཟླ་དར་ཤིག་ལས། སྤར་གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་འབྱེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡི་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་ཀྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་།

ལུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་སུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྱ་མོ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ཅན་དེ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འདི་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འོ་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ལྷ་པ་མིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་སུ་སྤྲོ་ཞེ་ན། ལྟུངས་འདིར་བྱམས་པ་གང་སངས་རྒྱས་ཡིན་མིན་ཅོད་པའི་གཞི་ནི་རྒྱན་ཅོམ་པ་པོའམ། དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་མཛད་པའི་བྱམས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི་བྱམས་པའི་མཆོན་ཅན་གང་ཡོད་མིན་ཏེ།

བྱམས་པས་སྒོ་བ་ལམ་དུ་བྱམས་པ་སྒོ་མ་ཞིང་སྒོ་ན་ལམ་མཛད་དུ་བྱུང་བར་

མཛད་པས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱམས་པའི་མཆན་གསོལ་བས་དེ་ལ་སྟོབ་པ་དང་
མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།

མདོ་ལས། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པ་
ཞེས་པའི་མཆན་ཡོངས་སུ་མི་འདོར། ཞེས་དང་།

བྱམས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གྲང་། འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ། །
བྱམས་པ་རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་། ལོ་ནི་བྱུག་ཁྲི་དག་ཏུ་ཡང་། །དམ་པའི་
ཆོས་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར་། །ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོན་ཆེ་དགེ་སྟོང་བྱམས་པ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། །ད་ལྟ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་མགོན། །མ་འོངས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པར་
མཆན་གསོལ་ཏེ། །ས་གསུམ་འོད་གྱིས་འགོངས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་རང་
གི་ཡིག་ཆ་རྩ་ལྷོ་ལ་ཏུ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའང་འདི་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན། རྒྱན་ཚུམ་པ་པོའི་བྱམས་པ་ནི། ཉེ་བའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་བྱམས་
པ་ཡིན་པ་དང་། འཁོར་བསྐྱར་དུང་གི་མདུན་ན་འདོན་བྲམ་ཟེ་ཆང་རབ་ཀྱི་སྐབས་
བྱམས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ལྔ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷའི་བྱ་དམ་པ་ཏྲིག་
དཀར་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན།

དམ་པ་ཏྲིག་དཀར་གྱིས་དང་པོར་གོང་གི་འོག་མིན་རྟེན་ལ་འོངས་སྐྱེ་མཛོན་
དུ་མཛད་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་ལྷའི་བྱ་དམ་པ་ཏྲིག་དཀར་དུ་གྱུར་པའི་ལུང་གི་

ཁུངས་ཆད་མ་ཡོད་ལ།

རྩེ་བཙུན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ཁུངས་ཆད་མ་སྟོན་རྒྱ་མེད་པས་རྩེ་ལྟར་མཚུངས།
རྩེ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཡོངས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་མཛད་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་
ཚུལ་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ།

རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། སྐྱེ་བ་མཛོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
འདྲེན་མོད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་བྱའི་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་རྟེ།

རྒྱུད་ལྷ་མའི་སྐྱབས་སུ། སྐྱེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ། ཆོས་སྐྱེ་དང་། ཡོངས་
སྐྱེ་དང་། སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་གསུམ་བཤད་ནས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལ་ཡང་། སྐྱུ་ལ་སྐྱེའི་རང་བཞིན་དང་།
མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་དང་། གདུལ་བྱ་བའི་བའི་
རིམ་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།

ཅ་བ་ལས། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་
གཟིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྐྱུ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་
ཆོགས་ཀྱིས། །

ཞེས་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོས་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་མ་གཡོས་
བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྐྱུ་ལ་བ་དང་འཆ་མས་པར་སྐྱེའི་བཀོད་པ་སྣ་ཆོགས་
སྐྱེ་སྟོན་པ་ནི། སྐྱུ་ལ་སྐྱེའི་རང་བཞིན་ནི་ཞེས་བཤད། མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱིས་
གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་ཡང་།

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས།

དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་
བ་དང་། །ལྷམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་
པ་དང་། །བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་དགྱེས་རོལ་དང་། །ངེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་
པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་སྡེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་
པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །སྤྱང་ན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་
ནམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་ནམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །

ཞེས་ཡོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་
སུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ། དཔེར་ན། ལྷ་ཡི་བྱ་དམ་པ་ཉོག་དགར་
ལྷ་བྱ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
དང་པོར་བབྱང་ན་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །

དང་པོ་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྷམས་སུ་འཇུག་
པ་དང་། གསུམ་པ་སྐྱེ་བལྟམས་པ་དང་། བཞི་པ་བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་
དང་། ལྷ་པ་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་རོལ་པ་དང་། རྒྱག་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་།
བདུན་པ་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། བརྒྱད་པ་བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པོར་གཤེགས་པ་དང་།
དགུ་པ་བདུད་སྡེ་འཛོམས་པ་དང་། བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་སྟེ་
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་།

དེ་ཡང་རྩལ་ཟད་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་སྟོན་བྲམ་ཟེའི་
 བྱེད་སྒྲུ་མར་གྱུར་པ་དེ་ཆེ་འཕོས་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་སྟོན་བྱ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་
 དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ་བསྟན། དེ་ནས་སྤང་པོ་ཆེ་ཐལ་ཀར་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་
 འཛམ་གུའི་སྤྱིང་དུ་བྱོན་པ་ནི་མཛད་པ་དང་པོ།

འཛམ་གུའི་སྤྱིང་དུ་ཡུམ་གསོ་སྦྱང་ལ་གནས་པའི་ཆེ་སྟོ་གཡས་པ་ནས་
 བྱགས་ཏེ་མངལ་དུ་སྒྲུབ་བཅུ་རྩེགས་པར་བཞུགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ན་མཛད་
 པ་གཉིས་པ།

དེ་ནས་བཀའ་ཤིས་ལུམ་བུའི་ཆལ་དུ་ཡུམ་གྱི་སྟོ་གཡས་པ་ནས་བལྟམས་ཏེ་
 ལྷ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྲངས་ནས་སྐྱ་བྱས་
 གསོལ་བ་སོགས་ནི་མཛད་པ་གསུམ་པ།

དེ་ནས་སྐྱ་ཆལ་སོགས་བཟོ་ཡི་རིག་བྱེད་གྱི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་
 པར་བྱས་པ་ནི་མཛད་པ་བཞི་པ།

དེ་ནས་ས་འཆོ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་བཅུན་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་དགས་རོལ་
 བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་ལྔ་པ།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་བྱོན་ཏེ་སྐྱེ་ཁྲ་ན་འཆི་སོགས་གཟིགས་པའི་རྒྱེན་
 བྱས་ཏེ་འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་ཡིད་འབྱུང་སྟེ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་གི་བྱང་དུ་རབ་
 ཏུ་བྱང་བར་མཛད་པ་ནི་མཛད་པ་དྲུག་པ།

དེ་ནས་ཚུ་བོ་ནི་ར་རྩ་ནའི་འབྲམ་དུ་ཉིལ་འབྲུ་བཞི། རྒྱུག་འབྲུ་བཞི། འབྲམ་འབྲུ་བྲག་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་བྲག་དགའ་བ་སྦྱད་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་བདུན་པ།

དེ་ནས་བྲང་ཚུབ་སྙིང་པོ་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྲང་ཚུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྲང་ཚུབ་ཤིང་བྲང་དུ་གཤེགས་པ་ནི་མཛད་པ་བརྒྱད་པ།

དེ་ནས་སྒོད་ལ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་དང་གྲང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་མཛད་པ་ནི་མཛད་པ་དགུ་པ།

དེ་ནས་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཆ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་པ།

དེ་ནས་ཡུལ་ལྷ་རྩ་ཁ་སྟེ་སོགས་སུ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་གསུངས་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག་པ།

དེ་ནས་གྲོང་ཁྱིམ་རྩ་མཆོག་དུ་སེམས་ཅན་རྟག་འཛིན་ཅན་ནམས་སྟོ་བ་སྦྱེད་དེ་ལམ་ལ་བཅོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་སྟེ་དེ་ནམས་རིམ་གྱིས་མཛད་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྟོ་ནས་སྦྱུལ་སྦྱ་སྦྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་དབང་གིས་རྟེན་པ་ནི་ཞེས་

པ་དང་། ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་
བས་ཀྱང་། ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྩུ་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་
ལྡན་དུ་བྱོན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཐུབ་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིག་ཏུ་
མ་གྱུར་པའི་སྦྱན་མངའ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི།

རྗེ་བཙུན་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟུང་བ་ཙམ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལས། གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་
པ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བཙུ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ས་
བཙུ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་མིང་གིས་བསྟུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་རབ་ཏུ་དྲང་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་
ཅད་འཕྲོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བཟུང་ནས། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་།

རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་མི་འགོ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེ་ག་འདིའི་
དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་དང་། རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་
བཤད་སྟོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་
བསྐྱབ་མི་རུས་པའི་བྱིར།

གསེར་སྤེང་གིས་འགྲེལ་ཆེ་ག་འདིའི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅིའི་
སྤྱིར་དྲང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་ཅེ་ན།

རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ངེ་ལྟར་གཟེགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་སྤྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་སྟོན་མི་རུས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཅམ་ལས་ངེ་བཞིན་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་རུས་ལ།

དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་རང་གིས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་
གོམས་པ་ཆེས་འཕེལ་བ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་སོ་
སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཤེར་སྤྱིན་ལ་དྲང་བ་ནི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་
གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གདུལ་བྱས་ངེས་པར་བརྒྱུད་བའམ་རྟོགས་ནས་དྲང་
བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་ཞེས་དགོངས་པ་འཆད་ལ།

དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་སྤེང་ལས། ཅིའི་སྤྱིར་དྲང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཆོད་
བརྗོད་གསུངས་ཤེ་ན།

རང་གིས་སྤྱོད་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་མི་རུས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་
བསྟན་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་མི་རུས་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་རང་གིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཤེར་
སྤྱིན་ལ་རབ་དུ་དྲང་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་པ་
ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་

བར་ངེས་པར་བཟུང་བའམ་རྟོགས་ནས་དྲང་བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཆོག་གས་བཅད་
འདི་གསུངས་སོ། །

ཞེས་ནམ་པར་སྐྱར་ཏེ། གཙུ་བོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་དོ། །
འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་གསེར་སྤང་དུ་ཆོག་གསལ་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་བཀོད་ནས་སྒྲ་
མ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ཡང་།

དེ་ཉིས་ལས། ཆོག་གསལ་དུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་རྟོག་བཞིན་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་
ཡུམ་གྱི་དྲང་བ་ངེ་ལྟར་བཞག་དྲང་བ་ནི་སེམས་བྱང་དྲང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
ལན་དུ། མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་གཟུགས་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་གྱིས་ཆགས་པ་
ལྟར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡུམ་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སྐྱོབ་གྱིས་མཉམ་
གཞག་གིས་ངེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུམ་ལ་དྲང་བར་བྱེད་ཅེས་འཆད་པ་དང་།

ཡང་ན། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་རབ་ཏུ་དྲང་བ་ཞེས་
ནམ་པ་གཞན་དུ་སྐྱར་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ལུགས་གཉིས་བྱང་ཡང་།
སྒྲ་མ་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སྒྲ་ཞིང་། ཕྱི་མ་འཐད་དེ། དེ་ནི་སྒྲར་བཤད་དོ། །

སྒྲ་མ་ནམས་ནི་དྲང་བ་དང་བྱང་ཚུབ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སློས་
བཏགས་པ་ཅམ་མམ་ཆད་མས་གྲུབ་སྒྲུལ་ན། མ་པམ་པ་རང་གི་མཉམ་གཞག་གི་
ཡུལ་མིན་པས་དེས་བྲངས་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་གྱིས་ངེས་པར་བཟུང་ནས་སོ། །ཞེས་

འཆད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། རྣམ་ཞེས་པ་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་པས་བཟུང་ནས་ཞེས་བྱ་
བ་གསུངས་སོ། །ཞེས་སྒྲེལ་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས་འབྲེལ་ཆེག་འདིའི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་ནི། སོ་
སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཞེས་པ་བྱེད་ཆེག་ལ་སྦྱར་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་
མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་
ཀྱིས་ཆད་མས་གྲུབ་ཅེས་པའོ། །

ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ཡང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་བདག་མེད་གཉིས་ཆད་མས་གྲུབ་
པ་ལས། དེས་བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲང་བ་ནི། ལེགས་པ་
ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་གཟིགས་ནས་མཆོད་བརྗོད་མཛད་
ཅེས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ན། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་མཉམ་
གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོགས་ཤིང་། དེས་བྱངས་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་ངེས་པར་བཟུང་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་དང་གསེར་སྤེང་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཆེག་འདིའི་དགོངས་
པ་འཆད་ཚུལ། བྱེད་ཆེག་དང་འབྲེལ་ཆེག་གི་བྱེད་པར་ཅམ་ལས་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པར་བསྐྱབ་མི་རུས་ཏེ།

རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། མཉམ་རྗེས་རིམ་ཅན་དུ་མངོན་པས། རྗེ་བཙུན་སངས་
རྒྱས་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་པ་དང་།

གསེར་སྤང་ལས་ནི། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲང་བའི་ཡུལ་དུ་འཛོག་
ཅིང་། དྲང་བ་དེ་ཉིད་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པར་ངེས་བྱེད་གྱི་རྗེ་
བཙུན་གྱི་མཐུན་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པ་རྗེ་བཞིན་ཡིག་ཆར་པར་བྱིན་ཅི་སྒྲིག་ལས་ཀྱང་
འབྱུང་ཞིང་། གསེར་སྤང་འབྲེལ་ཆིག་འདིའི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་འདི་ཡང་
ཤིན་ཏུ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་མཐོང་ངོ་། །

འོ་ན། རྗེ་བཙུན་འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་ཡིན་པས་ཉེན་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོ་མངོན་དུ་
མཛད་མི་རུང་ལ། དེས་ལོངས་སྤྱོ་མངོན་དུ་མཛད་པར་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་
དགོས་པས། དེའི་རིང་ལ་དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ལན་མཛད་སྒོལ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་
པ་ན། རང་གི་སྤྱལ་པ་ཞིག་དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་བཞག་ཏེ་ཆོས་སྤྱོ་མངོན་
དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་པལ་པོ་ཆེ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་ལྡན་གནས་ན་འདུག་
བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་འོག་མིན་དུ་ལོངས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་མཛད་པ་ན། དེས་སྐྱེལ་
བའི་བྱང་སེམས་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་ཀྱན་ཡང་དེ་དང་དུས་མཉམ་
དུ་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་ལས། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཆང་རྒྱ། །སྐྱེལ་པ་པོ་གཅིག་འདིར་
འཆང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་
གཅིག་ལས་བྱང་བའི་སྐྱེལ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལ་བྱ་དགོས་ཚུལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་
རྒྱ་གྱི་གསུང་ལས་བྱང་བ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་མིན་པར་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ལྷང་རིགས་གྱི་
སྐྱེལ་བྱེད་བཀོད་ཅིན་པ་འདི་དག་ཡང་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་། རེ་ཞིག་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པའི་སྟོང་
མིན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱི་དོར། སྒྲགས་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་མ་བཟུང་པར་པར་བྱིན་
ཐེག་པའི་རང་ལམ་རྒྱང་པས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ཞིག་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་འདིའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་རྗེ་བཙུན་བྱང་སེམས་སུ་ཁས་སྦངས་བར་བྱ་ཡི།

དེ་ལྟར་མིན་པར་དབུ་སེམས་གྱི་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་ལ་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་
ཀ་འཐད་ལྟན་དུ་ཁས་སྦངས་པས། རྗེ་བཙུན་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ངས་པར་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་རུས་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་འགྲུབ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་སངས་

ཁྱུ་ས་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་བྱུན་མོང་བའི་སྤང་ཆོད་དང་མཐུན་པ་བྱེ་བྲག་
སྤྱོད་བའི་ལུགས་ལྟ་བུ་གཞིར་བཞག་པའི་ཆོ། དེ་ཉིད་སོ་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་
དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགྲེལ་པར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་འདིའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ལུལ་དུ་
བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་བརྗོད་དེ་ཞེས་པ་འདི་ནི་བསྐྱེད་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པའི་
གཞུང་ཡིན་ལ།

དགོས་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པའི་གཞུང་ནི། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས།
དེ་ཐོས་ནས་རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་
སྤྱར་དུ་རབ་དུ་དྲང་བ་སྤྱོད། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་
དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མས་གཞི་
དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྤྱོད་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་
དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་
ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན། སངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་
མི་བྱ་བར་སྤྱིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ། དེ་ལ་རབ་དུ་དྲང་བ་བསྤྱོད་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར།

གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་དབྱེད་པ་མ་ཞུགས་པར་མཆོད་

བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་ཐོས་པ་ཙམ་ནས་དྲང་བ་སྦྱེ་ཞིང་། རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་རྗོན་གྱིས་
ནི་ཡུམ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ཡོད་པར་ཆོད་
མས་མཐོང་བ་ན་དྲངས་བ་སྦྱེ་ལ།

དེ་ཡང་། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་དང་། དེར་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཤེས་དང་།
ལམ་དེ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་གཞི་ཤེས་གསུམ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསྐྱབ་
དགོས་ལ།

དེ་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་། ཐོག་མར་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས་གང་ཟག་དང་།
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། བདག་མེད་གཉིས་ཆོད་
མས་བྱབ་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྤར་བ་ཤད་པ་ཞེས་སོགས་རྣམ་འབྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་
བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་སློ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་གསལ་སྤང་བྱེད་པར་ཅན་འབྱུང་
རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་སློ་ནས།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁུན་ཡོད་པར་སྐྱབ་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མཁུན་གསུམ་ལེགས་པར་ཆོད་མས་བྱབ་པ་ན། ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་
ལ་དྲངས་བ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ལ།

དེའི་ཚུལ་ཡང་ཡིག་ཆ་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྒྱན་གྱི་ཆོད་དུ་བྱ་བའི་

གདུལ་བྱ་དབང་ནོར་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དྲང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་ལྡན་ཏེ། མཐུན་གསུམ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱལ་ནས་ཡུམ་ལ་དྲང་བ་སྐྱེ་བའི་བྱིར། ཞེས་འབྱུང་།

དེ་ནས་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་འབྲིད་ཚུལ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྦྱབ་ཚུལ་དང་། རྣམ་མཐུན་གྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་བདག་ཀྱིན་མཛད་ཚུལ་རྣམས་ཆད་མས་ལེགས་པར་བྱལ་བ་ན། ཡུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་དྲངས་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་རུས་པ་ལ་དྲང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་ལྡན་ཏེ། མཐུན་གསུམ་རང་སྤྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཆོགས་བསྦྱབ་རུས་སུ་ཆད་མས་བྱལ་ནས་ཡུམ་ལ་དྲང་བ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། འགྲེལ་བ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྦྱོར་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་བར་སྤྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རབ་ཏུ་དྲང་བས་ཀྱང་། དེའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དྲངས་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན། དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་མཐར་ལེགས་པའི་མཆོག་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ཚུལ་བཅས་

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས།

འོ་ན། བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཇི་སྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྐྱབ་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ལ་སྤྱིར། འབྲེལ་པ་ལས། གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མས་ཞེས་གསུངས་པ་སྟར།

ངོ་བོ་ལ་དཔྱེད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆེགས། སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་པར།
རྒྱུ་ལ་དཔྱེད་པ་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆེགས། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱེད་པ་ཡོད་
མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆེགས། བྲངས་ལ་དཔྱེད་པ་ཟུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་
ཆེགས། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་དང་ལྷ་གསུངས་པ་ལས།

སྐབས་འདིར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་ཚུལ་མདོ་ཙམ་སྒྲིས་ན། ཡིག་
ཆར། སྒྱུར་བ་འགོད་པ་ན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཙན། བདག་གཉིས་གང་
རུང་དུ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག་རིགས་པ་དེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ལས་གང་སྐྱབ་
བྱེད་ཡིན་ཞེས་ཅོད་སྐྱོང་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ནི་གཞུང་སྒྱུར་དང་། ཉགས་ཡང་
དག་གི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་གྱི་སྒྱུར་བ་དེ་ནི། འབྲེལ་པ་
ལས་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱས་པའི་

གཞུང་སྒྲུབ་ཅམ་ཡིན་གྱི།

སྤྱི་ཚོལ་ལ་རྟགས་འགོད་པ་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སོ་སོར་འགོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྐྱབ་
པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
བདག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་
རྟགས་གཉིས་འཛོག་རིགས་ཏེ།

གཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཞེས་པའི་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་དང་། ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཞེས་པའི་ལམ་
དང་རྣམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་འཛོག་རིགས་པའི་སྤྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་འདྲིར་ཆོས་ཅན་དུ་གང་བཟུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་ཞེས་པ་ཡང་། གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཐུན་གསུམ་ལ་ངོས་
འཛིན་བྱས་ནས།

དེ་ལྟར་ན། སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་དེས་རྣམ་མཐུན་རྟགས་ཟེན་པ་ཡིན་པས། དེའི་
ཡུལ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྟགས་
ཟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྤྱི་ཚོལ་དེ་ལ་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་
པ་འགོད་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དྲྀགས་སྒྲོང་གནང་བ་ཡོད་ཀྱང་།

རང་གི་བསམ་དོན་ནི། སྐབས་འདིའི་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ནི་ཡུལ་ཅན་
མཁུན་གསུམ་གྱིས་གཞི་གང་གི་སྒྲིབ་དུ་ཡུལ་བདག་མེད་གཉིས་ཏྟགས་པའི་
ཁྱད་གཞི་ལ་བྱ་དགོས་པས། གཞི་གཉིས་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་ན་
ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་ཞེས་པ་དང་།

རྒྱལ་ཚབ་མེད་གསུང་། ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ཞེས་པའམ་ལམ་བསྐྱེག་ལས།
དེ་ཡང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་ཏྟགས་ལས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་
གསུམ་བདེན་སྒྲིབ་དུ་ཏྟགས་པའི་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྒྱན་གོམས་པར་
བྱས་པ་ལས་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐོག་
མར་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་དེའི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་གཞི་ཤེས་འབྱུང་དགོས་པའི་
སྤྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལམ་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་ཐོག་མར་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་དེའི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་རྣམ་མཁུན་དང་
ལམ་ཤེས་འབྱུང་དགོས་པའི་སྤྱིར།

ཡང་། མཐའ་དཔྱེད་ལས། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཏྟགས་པའི་
གཞི་ཤེས་ཐེག་དམན་གྱི་ཏྟགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པ་སྐབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་
ཀྱི་དགོངས་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན་ཡོད་
མི་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་རོལ་གྲོལ་བ་ལ་སྒྱུན་བརྗོད་ཚུལ་འདི་གཞན་གྱི་ཁས་

ལེན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྲོ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
མ་བསྟན་མོད་ཀྱི། གཞི་སྟེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། དུམ་གྱི་ཕྱོག་
པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྟེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་
དུ་བཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་འདིའི་དགོངས་པར་བསམ་ནས།

ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་
རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱིར་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཞེས་ཁས་
ལངས་པ་ཡིན་ལ།

དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཞེས་འབྱུང་
བས། སྒྱིར་ཡོད་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་དངོས་སུ་མ་བསྟན་
ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྗེའི་ནང་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟོགས་
ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་ཇི་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ཏེ་འགོད་པ་
ལ། རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་
གཉིས་ལས།

ལྷོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་བྱན་

མོང་མིན་པའི་སྒྲིབ་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་ནི་འདིར་དགག་བྱའི་ཆོས་སོ། །དེ་
ཇི་ལྟར་འགོག་ཚུལ་ལ། ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། ཉགས་
འགོད་པ་ནི།

གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་བྱུང་བའི་
གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱུང་བའི་སྒྲིབ། །ཞེས་པའོ། །

ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་། རྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། རྟུབ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།
རྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་བྱུང་བའི་གཅིག་དུ་མ་བྱུང་
སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། །ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་བྱུང་བའི་དུ་
མར་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་པར་བྱུང་བའི་གཅིག་ཁེགས་པའི་སྒྲིབ། །ཞེས་པའོ། །

དེ་ཡང་། དཔེར་ན་གསོག་བྱེད་ནས་འབྱུ་གཅིག་མེད་ན་དེས་བསགས་པའི་
ནས་བྱང་མི་འབྱུང་བ་ལྟར། ཐོག་མར་བདེན་བྱུང་གི་གཅིག་མི་སྲིད་པར་བསྐྱབ་
པར་བྱ་ལ། དེ་ཁེགས་པ་ན་དེའི་ཉགས་ལས་བདེན་བྱུང་གི་དུ་མ་ཡང་མེད་པར་
སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཆ་བཅས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་ཆོས་དེ་བདེན་བྱུང་གི་གཅིག་དུ་མ་བྱུང་པར་
སྐྱབ་པའི་ཉགས་འདིའི་རྟུབ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྒྲིབ་གི་རྟུབ་པ་བྱུང་བ་ལ་ནི་སྒྲིབ་
འགྲོ་ལྟར་ཆོད་མ་གསུམ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཆོད་མ་སྒྲིབ་

འདི་རྟོགས་པར་དགའ་བས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།

དེའི་ཚུལ་ནི། སྤྱི་དོན་ལས། ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས་སྤྱི་མ་ངེས་དགའ་
བས། དེ་བརྗོད་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
གཅིག་དང་ཆ་བཅས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་མི་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རེ།

དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཡང་ངོ་བོ་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་ ངོ་
བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་དང་སྒྲུང་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་
སྤྱི་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྩོད་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་མའི་དམ་བཅའ་
ལ་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་མཆམས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེ།

དེའི་དོན་ཡང་། སྐབས་འདིར་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་བརྟག་སྟེ་ངོ་བོ་གཅིག་
ཡིན་མིན་དཔྱེད་པ་ནི། མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་དང་འདི་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་བས་
ཐོག་མར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་འདོད་ཚུལ་ནི།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཆ་ཅན་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
སྒྲོ་གང་ལ་སྒྲུང་ཡང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་སྒྲུང་བས་བྲུབ་པས། ཆ་

དང་ཆ་ཅན་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། སྒོ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་སོ་སོར་
སྒྲུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན།

ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་དེའི་སྒྲུང་ཚུལ་
གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛོག་དེའི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་ནི་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་
ལྟར་དུ་བདེན་པས་སྒྲུང་གནས་མཐུན་ཞིང་། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆ་བཅས་ཡིན་
ཡང་། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་ཆ་ཅན་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་སྒྲུང་ཡང་
ཆ་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུང་ལ།

རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ནི། དུལ་དེའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་སོ་སོ་བ་དང་དེ་ཉིད་
རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། དེ་ལ་གང་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་པས།
ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྒོ་མ་འཁྲུལ་བར་ཁས་ལེན་ན་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་རི་
ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པས་བྱུང་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་ཆ་ཆ་ཅན་རྫས་ཐ་དད་དུ་
འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

ལུགས་དེའི་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་ཚུལ་
འབའ་ཞིག་ལ་བརྟག་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་ཆ་བཅས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
འགོག་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་
ཀྱང་འཐད་ལྡན་དུ་འདོད་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་མའི་དམ་བཅའ་ལ་འགལ་བ་སྒྲོན་མི་
རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྐབས་འདིར་དགག་བྱའི་གྲུབ་ཆ་དང་། དེའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་གཏུགས་
ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་དགོས།

དེས་ན་ཆོས་གང་འཛིན་རང་གི་གདགས་གཞི་སྒྲུབ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
ཉིད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སློ་གནོད་མེད་ལ་སྒྲུབ་
བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་། དུལ་རང་གི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་བ་
གཉིས་ཆོགས་ཤིག་བྱུང་ན། རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ཀྱང་།

དེ་ལྟར་མིན་པར་བྱམ་བ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་རང་མཆོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སློ་
ལ་སྒྲུབ་བའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་
ནས་གྲུབ་ན། གྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་རང་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཞིང་། དེས་
བྲངས་པའི་རྟོག་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་དགོས།

དེས་དེ་ལྟར་འཛིན་ན་ཡན་ལག་སོགས་གཟུང་བ་ལ་མ་བསྟོས་པར་ཡན་
ལག་ཅན་དེ་ཉིད་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རང་གི་ཡན་ལག་
ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བའམ་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཞན་དུ་སྒྲུབ་
བར་འགྱུར་ལ།

དེ་ལྟར་ན། དེ་འབྲེལ་རང་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པར་གང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་དུལ་གྱི་སྤྲོད་ལུགས་སུ་སོང་བས་བྱམ་བ་རང་གི་
ཡན་ལག་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཞན་དུ་གྲུབ་དགོས་སོ། །

ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་ན་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཆ་བཅས་ཡིན་ན་རང་གི་ཆ་ཤས་གཟུང་བ་ལ་བསྟོས་ནས་གཟུང་དགོས་ཤིང་།
 ཆ་ཆ་བཅས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པས་སྒར་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་ལ་ནམ་
 བཞག་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་ཆ་བཅས་ཡིན་པས་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་
 ཅིང་། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རྟོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་སྟེ་སྒྲུང་གནས་མི་མཐུན་
 པའི་ཚུལ་འདི་ཡང་། རྩོད་པའི་སྒྲོད་ལུགས་ལ་འཛོག་པར་རིགས་ཀྱང་། བདེན་
 པར་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་དེ་དག་འཛོག་ས་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞི་གང་ཞིག་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ཚུལ་ལྟར་ན། དེ་ལ་ཆ་
 བཅས་འཛོག་ས་མེད་པ་དང་། ཆ་བཅས་ཁས་ལེན་ན་བདེན་པའི་སྒྲོད་ལུགས་
 འཛོག་མི་རྒྱས་པས་དེ་གཉིས་གྱི་གཞི་མཐུན་རིགས་པས་བརྟག་ཅིང་དཔྱོད་ན་
 ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒར་བྲངས་པའི་ཡིག་ཆ་ལས་རིགས་པའི་ནམ་གངས་དུ་མས་བཀག་པར་
 མཛད་པ་འདི་དག་ཀྱང་དགག་བྱ་གྲུབ་ཚུལ་དང་སྒྲུང་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་བཀག་
 པར་མཛད་པ་སེམས་ཏེ། ལུང་དེའི་འཇུག་ཉིད་དུ།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐ་དད་དུ་
 ཡོད་ན་ཁྱོད་ཐ་དད་དུ་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་

པར་བཞག་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་དེས་མ་གཟིགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་སོ། །

འོ་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་རྩ་བའི་ཐལ་འབྱུར་དེའི་རྟགས་དང་བསལ་བ་གཉིས་
ལ་བྱུང་པར་མི་འདུག་པས་ཐལ་འབྱུར་ཡང་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཞེ་ན།

རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན་རང་འཛིན་རྟག་པ་ལ་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། ངོ་
མོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་འགོད་ལ། བསལ་བར་བཟུང་བ་ན།
དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་པ་དེ་འཛིན་པས་བྱུང་པར་མེད་པ་མིན་ནོ། །

འོ་ན། གཅིག་དུ་བཤམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བའི་ཕྱི་ཚོལ་
ནམ་དག་དེས་བདེན་མེད་རྟགས་སམ་ཞེ་ན།

ཕྱི་ཚོལ་དེས་བདེན་མེད་རྟགས་པ་མིན་ཏེ། ཆོས་གང་ཞིག་བདེན་མེད་རྟགས་
ཟེན་ན། དེའི་ངོར་གཞན་གྱིས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་འགོད་མི་དགོས་
པར་སྒྲུབ་མའི་ཕྱོགས་བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་རྟགས་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་
དངོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཅིག་གི་ལྟ་
མོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་མོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཅིག་དུ་བཤམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བའི་ཕྱི་ཚོལ་

པའི་ཕྱི་ཁོ་ལ་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་མེད་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་གཅིག་གི་སྒྲིབ་གི་ཆོས་ཉིད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འདིར་མ་ཁྱབ་ཅེས་སྒྲིབ་སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་གྲུབ་
 ཅེས་པ་ནི། ཁྱད་གཞི་ཆོས་གཅིག་དང་དུ་མ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་མི་ཟེར་ཞིང་།
 ཆོས་གཅིག་སྒྲོ་ངོར་སྒྲུང་བ་ན་དོན་དམ་པར་རང་གི་ཆ་ཤས་དང་ཐ་དད་པའམ་
 ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དེ་
 འདྲའི་སྒྲུང་ཚུལ་གཉིས་སུ་ངེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པས་དེ་རྟོགས་
 པ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཅམ་ཁེགས་ཀྱང་། ཁྱབ་བྱ་བདེན་གྲུབ་མ་ཁེགས་
 པས་དེ་རྟོགས་སུ་བྱས་ནས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། ཡིག་ཆ་ལས། འདི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཞེ་འཆོ་དཔོན་སྒྲོབ་བཞེད་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །

ཞེས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་གཞི་ལམ་རྣམ་
 གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་སུ་འཛོག་ཚུལ་
 ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་གཞི་གང་ཞིག་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
 རུང་རང་གི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། དེ་གང་རུང་ཁེགས་སྒྲོབས་ཀྱིས་

བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁེགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་རྣམ་
གཞག་འཛོགས་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
དུ་གྲུབ་ན་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མི་བསྟོས་པ་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་
དགོས་སོ་ཞེས་འཕངས་པ་ནི། དབྱ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
དག་ནི་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲིན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི།

དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིན་ནས་ངོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དུ་གྲུབ་
པ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མི་བསྟོས་པ་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་དག་བཀག་པ་ན་བདེན་པར་མེད་པའི་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་ངོས་
ནས་བཀག་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། སྐབས་འདིར། རྟན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་སྤྱ་བུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་
ཕྱི་རྟོལ་རྣམ་དག་གིས་རྟན་འབྲེལ་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དང་།

རྣམ་འབྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་དང་།
བྱས་པ་རྟག་སྟོང་། བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་
མེད་པར་ངེས་པ་རྣམས་ངེས་མཉམ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཚུལ་
རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

མི་རྟག་པ་ནི་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་སྟེང་དུ་ཐོག་མར་རྟགས་ལ་མ་བཟློས་
 བར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་རུས་ཤིང་། བདག་དང་རི་བོ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐོག་
 མར་ངེས་པར་རྟགས་ལས་རྟགས་དགོས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་གཞིའི་དངོས་པོ་རྒྱན་
 རིང་བྱང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་རྟགས་དགའ་སྟེང་བྱུང་
 བར་ཡོད་པས་གཞི་གཅིག་མི་རྟག་པར་རྟགས་ཀྱང་། ད་དུང་གཞི་གཞན་ལ་རྟག་
 བར་དམ་བཅའ་བ་སྟེང་ལ།

བདེན་མེད་ནི་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཀྱང་དེ་ནས་གཟུང་ཚད་མ་དེའི་
 བྱུང་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམ་བཅའ་བ་
 མི་སྟེང་ཅིང་། གཞན་གྱིས་རྟགས་འགོད་པ་ལ་མ་བཟློས་པར་རང་ཉིད་གྱིས་
 རྟགས་སྒྲ་མའི་ཕྱོགས་བྱུང་བཞུག་པ་ལས་ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་རྟགས་རུས་
 བས་མི་འདྲ་ཞེས་སྟེང་། །

ཡང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་སྒྲ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་ངེས་བདེན་མེད་རྟགས་པར་ཐལ། ངེས་གཟུགས་བརྟན་བདེན་
 མེད་རྟགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེ་ན།

བྱུང་པ་མེད་དེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་གཟུགས་བརྟན་བྱུང་
 བཞིན་དུ་མི་བདེན་པ་ཙམ་དཔེར་བཞོད་ཀྱི། གཟུགས་བརྟན་བདེན་མེད་གྲུབ་ཟེན་
 གྱི་དཔེར་བཞོད་པ་མིན་ཏེ།

དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདྲིར་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེར་
བཀོད་པ་ནི། འཛིག་ཏེན་པས་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་དབྱ་མ་པའི་བརྟན་
པར་བཞག་པ་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་བཀོད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

ལམ་རིམ་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རང་
ལྟགས་ནི། གང་དུ་སྒྲུང་བ་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་གང་དུ་སྒྲུང་བ་དེའི་རང་བཞིན་
མེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་སྒྲུང་
བ་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དེ་སྟུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ན་ནི་སྟུ་གུའི་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཏྲོགས་དགོས་པས་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དང་མི་འབྲུལ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར།

འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཚོལ་དེས་ནམ་ཞིག་བདེན་མེད་ཏྲོགས་པ་ན་གཟུགས་བརྟན་
བདེན་མེད་སྟོན་ལ་ཏྲོགས་ཤིང་། དེ་ནས་ཏེན་འབྲེལ་དང་སྟུ་གུ་བདེན་མེད་ཏྲོགས་
པའི་རིམ་པ་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།

ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། ཐོག་མར་འཛིག་ཏེན་ལ་བརྟན་པར་གྲགས་པའི་
དཔེ་འདི་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཏྲོགས་སུ་བཅུག་ནས། དེ་ནས་བརྟན་པར་
མ་གྲགས་པའི་གཟུགས་སྟུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་ཏྲོགས་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

དཔེར་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་མིག་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་དཀའ་ཞིང་།

གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ངེས་སྟེ་བས་དེ་ནམས་སྟེ་མའི་སྤྲོད་དུ་བདེན་
མེད་སྟེ་བ་པའི་དཔེར་འཛོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཅུ་བའི་རྟགས་དེའི་བྲུབ་པ་སྟེ་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྲོད་གཅིག་དང་དུ་མ་པན་
ཚུན་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆོད་མའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་
པའི་གཅིག་དང་དུ་མའང་ཡོད་ན་པན་ཚུན་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་ན། བདེན་
པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་གཉིས་
མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་དང་། གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་ཡང་མི་སྤྲོད་པར་ངེས་
ལ། དེ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། དུ་མར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཞིགས་
བས་བྲུབ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་སྤྱི་དོན་དུ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་
པའི་ཆོད་མ་ཞེས་འོང་རྒྱུ་ལ། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་
པའི་ཆོད་མ་ཞེས་སྤར་མ་དག་པ་དག་ཀྱང་རང་གི་ལུགས་ལ་བྱེད་པར་སྤང་ངོ་། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ནི།

ནམ་བཤད་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་དངོས་འགལ་ངེས་པའི་ཆོད་མས་བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མའང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་གསུང་བེན་ལ་བྱུང་
ཞིང་། དེར་མ་བཟད་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་པའི་ཆོད་
མ་ཞེས་ཀྱང་གསུང་བེན་ལ་བྱུང་ལ།

ཕྱི་མ་འདི་སྤར་མ་དག་པ་ཡིན་ལ། གཤམ་ཏེ་སྤར་དག་པ་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་།
གཅིག་དང་དུ་མ་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མས་བདེན་གྱུ་བ་ཀྱི་གཅིག་དང་
དུ་མ་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
དེ་མ་ཐག་རིང་ཁྲིཀ་པ་བཀག་ཚུལ་ལས་ཉོགས་ཀྱས་པས་སོ། །

དེས་ན་གསུང་དེའི་དོན་གཅིག་དང་དུ་མ་དངོས་འགལ་ངེས་པའི་ཚད་མའི་
བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་གྱུ་བ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མའང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་
ཀྱས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་གི་ལུགས་ལ། གཅིག་དུ་བྲལ་ཀྱི་རྟགས་འདི་བྲལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡིན་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ཀྱི་བརྗེད་
བྱང་ལས། དོན་གྱུ་བ་ཟེན་པ་ཡང་དོན་ལྡོག་གི་དོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་དང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་རྒྱན་རྣམ་གཉིས་ནི། ཚད་མའི་
ལམ་བསྐྱེག་ལས། འདི་བྲལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་ནས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་སུ་བཤད་ལ།

དེ་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་དེས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་གྱུ་བ་ཟེན་ཀྱང་ཐ་སྙད་
མ་ཐོབ་པས་རྟགས་འདི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་བཞེད་དོ། །

དེ་ལྟར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་སྒྲོར་དོགས་གཙོད་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ཏེ་གཞུང་དོན་
ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲིལ་བ་ནི།

དེ་ཡང་མཚོད་བརྗོད་གྱི་ཆོག་ཙམ་ལས་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་པའི་དད་པའི་རྗེས་
འབྲང་རྣམས་ནི་ཡུམ་འདི་ལ་དབང་རྣམ་ལས་དྲང་བ་སྐྱེ་སྐྱར་བ་དང་། དོན་ལ་
བརྟགས་ནས་འཇུག་པའི་ཆོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་གྱི་ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ཚད་མས་བྲད་གཞི་གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་བདག་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་པ་ལ་ལྟོག་དུ་མེད་
པའི་དྲང་བ་ཤུགས་བྲག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཐུན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་གང་ཡིན་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
སྐྱེ་བའི་གཞིའམ་གནས་ནི། དམིགས་པ་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་
ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་རྣམས་གྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་
སྟོང་ལ་སོགས་པ་རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་རྣམས་གྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ལམ་དང་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ཆོས་བདག་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་གྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་དག་
གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཡུལ་དངོས་པོ་ལ་ཇི་
ལྟར་གནས་པ་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས།

ཐོས་པ་སྒྲིན་འགོ་ཅན་གྱི་བསམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་། བསམ་བློང་གི་
རྒྱན་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས་བསྐྱོམ་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་བའི་ནལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱེ་ལ།

དེ་ལས་གྲོགས་ཁྱད་པར་བ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་། སྒྲིབ་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་གྱི་ལམ་གྱི་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་
གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་ངོ་བོ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་བསྐྱོམ་བྱའི་ཡུམ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་
དེ་ཡང་ལམ་གང་གིས་བསྐྱོམ་ཞེ་ན།

འཆད་པར་འབྱུར་བའི་རྣམ་རྗོགས་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བཞིའི་ཉམས་
ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་པར་འབྱུར་བ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་གདུལ་
བྱས་དྲང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་
ལ་ཐོས་སོགས་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་མཐར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡོངས་
སུ་རྗོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་སྒོ་ནས་
ཡུམ་ལ་དྲང་བ་སྐྱེ་བ་ནི།

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་ནས་དྲང་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ།
རྒྱ་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་བྱ་དང་ལྟན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་སོ་སོ་ལ་ཉེར་
ཞི་ཞིང་པ་སོགས་གྱི་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པའི་རུས་པ་ཡོད་པར་ཡོད་
ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་དྲང་བ་སྐྱེ་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རུས་པ་ཡོད་པ་ཆད་མས་

བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དྲུང་བ་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

དེའི་ཕྱིར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་
ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་རི་སྐད་བརྗོད་པ་བཞིན། ཐོས་བསམ་
གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བསྒྲུལ་བྱའི་ཡུལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་། དེ་སྒོམ་པའི་
ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་བཞི་དང་། བསྒྲུལ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རྒྱས་བཤད་དུ་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་པས། ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་
གྱི་མཆོད་བརྗོད་དེའི་ལུས་མདོར་བསྟན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར།

འདི་ཡང་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཉིད་དེའི་མདོར་བསྟན་དུ་བཞག་
ན་འགྲིག་གོ། དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པའི་གཞུང་འདིས་མཆོད་བརྗོད་དགོས་དོན་གྱི་སྒོ་
ནས་འཆད་ཚུལ་ཡང་རི་སྐད་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་རུས་ཏེ། རྒྱན་གྱི་གདུལ་
བྱས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དྲུང་བ་སྐྱེ་བའི་དགོས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི།

བསྒྲུལ་བྱའི་ཡུལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་
བཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་
ཕབ་སྟེ་ཆོད་མས་ངེས་ཤེས་ཆེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ལ་སྒོག་ཏུ་མེད་པའི་དྲུང་བ་
ལྷགས་དག་སྐྱེ། དེ་ལས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་འབྱུང་བས། བསྟན་བཅོས་ལ་
ཐོས་སོགས་གྱིས་འདུག་པར་འགྱུར་ཞིང་།

དེ་ལ་ཐོས་སོགས་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་མཐར་ལེགས་པའི་མཆོག་མཁྱེན་

གསུམ་བསྐྱོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་
ཡིན་པས།

འགྲེལ་བས་སྐབས་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱི་གཞིར་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་
སྒྲིབ་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དང་ཆོས་
བདག་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཐེན་གསུམ།

ཡང་འགྲེལ་བར། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་
བསྐྱུས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་དེས་ཀྱང་འཆད་
བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་སྤུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་
ལྟར་བྲགས་ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྟོད་དོ། །

ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ནི་བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པའི་གཞུང་ཡིན་ལ།
དེའི་ཚུལ་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས། མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སུ་མཐེན་པ་གསུམ་ལ་
བསྟོད་པ་དེ་ཡུམ་མཐའ་དག་ལ་བསྟོད་པར་བཞེད་དམ། ཡུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
ཁོ་ན་ལ་བསྟོད་པར་བཞེད།

དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱུར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་མ་བསྟོད་པས་གངས་ཉུང་བར་
འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མཐེན་གསུམ་གང་རུང་ངམ་གཙོ་བོ་རྣམ་མཐེན་ལྟ་

བྱ་གཅིག་ལ་བསྟོད་པས་ཆོག་པས་གངས་མང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཞུལ་བ་སྟེ་
ཅོད་པ་ལ།

རང་ལུགས་སྟོགས་སྟེ་མ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་སྒྲ་མ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ལ།
ལོན་ཀྱང་རྩེ་བཙུན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་གངས་ཉུང་
བའི་སྒྲོན་མེད་དེ།

དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་བྱིར།
དང་པོ། རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་ལ། བསྟུས་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་མཛད་
པ་པོའི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྟོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་དོན་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྟོགས་པ་
ཡིན་ཞིང་མཁྱེན་གསུམ་དེས་ཀྱང་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་
འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་དོན་ཡོད་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ནང་དུ་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉམས་

ལེན་འདུ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་
གཅིག་གི་སྒྲོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་སྤྱབ་ཅིང་།

དེ་ལྟར་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་
བའི་སྤྱིར། དེ་དག་གྲང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་དེས་གྲང་འཆད་
བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྱན་སུམ་ཆོག་གས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་
བའི་གྲང་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་གྱི་དོན་ཡོད་དེ།

གྲང་སྤྱི་མས་མཁྱེན་གསུམ་མཆོད་བརྗོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཡུམ་ཡིན་པར་མ་
ཟད། དོན་མངོན་པར་ཉོག་གས་པ་བརྒྱད་གྲང་མཆོད་བརྗོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཡུམ་
ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། གྲང་སྤྱི་མས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་
བྲལ་མཛད་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པར་མ་ཟད་དགོས་པའང་ཡོད་ཅེས་བསྟན་བའི་
སྤྱིར་རོ། །

ཐུང་འདས།

འགྲེལ་པ། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་སྤྱོད་གས་སུ་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་
ཅམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་རང་སངས་རྒྱས་གྲང་སྤྱི་
ཞེས་སོགས་གྱི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།

དེ་ཡང་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་། དེའི་སྤྱོད་གས་སུ་བསྐྱེད་
པ་རང་རྒྱལ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་མེད་ལུས་གྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་།

གཟུགས་ཀྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་
སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མན་ངག་ལ་མི་བསྟོས་པ་སོགས་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་
ཅམ་ཞིག་གིས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆོག་གི་
རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཏེན་གྱི་གང་ཟག་དང་།

དེས་ཐབས་གང་ལ་བཏེན་ནས་ཉེར་ཞིར་འབྲིད་ན་གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཉེར་ཞི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་།
ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་འབྲིད་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

དུས་འཁོར་བ་རི་སྲིད་པར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ཏེན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཤེས་ལ་བཏེན་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་
གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གི་དོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

ཏེན་གྱི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་ལས་ཡང་
དག་པར་བསྟོམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་
ལྷག་ལུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་མངའ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་བཀས་མངའ་བསྐྱུར་བའི་གཙོ་
པོ་སྟེ་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱགས་སུ་ཆུད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་
འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གང་བསྐྱོར་བར་མཛད་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་
མོངས་ལ་སྦྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉིན་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་

དངོས་བསྟན་ཅམ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་འཛིག་ཀྱང་། གཞུང་གི་བསྟན་
བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སྲུང་དུ་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་གཞི་ཤེས་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ།

རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་བྱ་
དགོས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱང་དེའི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་འཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་
ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཡང་དེའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་སྐྱབས་ཤིག་ལ་
བྱ་དགོས་ཤིང་།

སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་དང་མཆོད་
བརྗོད་གྱི་སྐབས་གྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་

འགྲོ་ལ་པན་པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱིས་ཞེས་པའི་སྐབས་གྱི་
བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་དང་སྐབས་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱེད་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་དོན་གཅིག་

གང་དང་ཡང་དག་ལྟན་པས་ཞེས་པའི་སྐབས་གྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་སྐབས་དང་པོའི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
དོན་གཅིག་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

པར་སྤྱོད་ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལས། དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་ཅམ་ལ་
ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་འཛིག་ཀྱང་། གཞུང་གི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་

གཞི་ཤེས་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ནི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཡང་རྒྱན་གྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་སྐྱབས་ཤིག་ལ་བྱ་སྟེ།

སྐབས་གསུམ་པ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དང་པོར་བསྟན་པའི་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་
གཙོ་བོར་འཛིན་ཅིང་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་ཞེས་པའི་གང་སྐྱ་ནི། སྤྱིར་གང་སྐྱ་འཇུག་ཚུལ་
ལ། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ། རྒྱགས་ཀྱིས་འཇུག་པ། བྱང་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་
དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ། ལྡན་བྲལ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས།

འདི་ནི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་ཐུག་མཛད་པས་
མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ལ་འཇུག་པར་གྱུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལ་
བསྟོད་ཟེན་པས་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པ་དང་།

ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བུ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་
ཞེས་ཅ་བར་ཐུབ་རྣམས་ཞེས་པའི་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་ཉན་
ཐོས་སྟེ་པའི་ལུགས། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས། དབུ་མ་པའི་ལུགས་བཅས་འདོད་

ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་།

དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བས་ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་གཞིར་བཅས་ལ། སྒྲ་མའི་ལས་
ཉན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་མ་ལོག་པའི་སྐབས་གྱི་ཕུང་
འདས་དེ། སྤྱག་བཅས་ཕུང་འདས་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་གཞིར་བཅས་ལ། སྒྲ་མའི་ལས་ཉན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་
པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་སྐབས་གྱི་ཕུང་འདས་དེ། སྤྱག་མེད་ཕུང་འདས་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་
འཛོག་

ཕུང་འདས་གྱི་ངོ་བོ་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལས་འདུས་མ་
བྱས་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི་འགོག་པ་གཉིས་དང་། རྣམ་མཁའ་
སྤྱི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང་།

ཡུལ་དབུས་གྱི་བྱེ་བྱག་སྒྲ་བ་རྣམས་དེའི་སྤྱི་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲན་ནས་
བཞིར་འདོད་དོ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་པོ་ཀུན་བཏུས་གྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །

དེས་ན། རྟོག་གི་འབར་བར་བྱེ་བྱག་སྒྲ་བའི་གཞུང་གིས་བཤད་པ། འདུས་
མ་བྱས་པ་འགོག་གཉིས་དང་། །རྣམ་མཁའ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་བཀོད་
ནས་དེའི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། ཞིག་ནས་མེད་པ་དང་།
གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་དང་། གཏན་མེད་པ་དག་གིས་མཆོན་པ་དངོས་པོ་རྣམས་
གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་བཞི་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མྱང་འདས་གཉིས་ཀ་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། བྱང་པར་ནི་བྱེ་སྤྱོད་མ་ཡིན་དགག་གི་
ངོ་བོར་དང་། མདོ་སྡེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་རྒྱས་
པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་དང་། རིགས་པའི་
རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས། དང་པོས། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །
གང་ན་ལྷས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགགས། །ཞེས་སོགས་དང་།

བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱང་། ལྷང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ལྷང་ན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཡོད་ཀྱི། ལྷང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ལྷང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་
གནས་པ་ལ་ནི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མཆོན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་ཅིང་
འགགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས་ཏེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། ཉན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཐད་ཀྱི།

ལྷག་མེད་མྱང་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེ། མཆོན་

མ་དང་གནས་ངན་ལེན་སོགས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་ཅིང་
འགགས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་
པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་
དེ། རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ལྷུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱབས་པས། ལྷུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་སྤ་
མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ལྷུང་འདས་དང་། དེ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་
ལྷུང་འདས་ཞེས་སོ་སོར་འཛོག་གོ། །

གསུམ་པ་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ལས། རང་རྒྱད་པས་ནི།
སྤར་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་བཞེད་པ་ལྟར་དང་། ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལྷགས་ལ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་གཉིས་ལས།

ཐུན་མོང་བ་ནི་གོང་བཞིན་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་འཛོག་ཚུལ་ལྟར་དང་།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་དབྱ་བཅོམ་པས་
སྤང་སོགས་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
མཉམ་བཞག་གི་གཞིགས་ངོར་བདེན་སྤང་གི་ལྷག་མ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
ཀྱི་ལྷུང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་ལྷུང་འདས་དང་།

མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདེན་སྒྲུང་གི་ལྷག་མ་ཡོད་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་སུ་འཛོག་གོ།

ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མྱང་འདས་སོ་སོའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ་
སྒྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་མྱང་པོ་དང་བཅས་ཤིང་།
ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱང་
འདས་དེ་ཐུན་མོང་བའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷག་
མེད་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་བྱུང་སྟེ། རིམ་བཞིན་སྒྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་
གྱི་མྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། བདེན་སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་མྱང་
འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདེན་སྒྲུང་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་ཤིང་སྒྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་
སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་མྱང་པོ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྒྱ་མཚན་ཡང་བདེན་སྒྲུང་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་
མྱང་འདས་དང་། སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་མྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
ཀྱི་མྱང་འདས་སོ་སོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

སྒྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་མྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་

རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་འདས་དེ། ཐུན་མོང་བའི་ལྷག་བཅས་སྤང་
འདས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བའི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་གཉིས་ཀར་འཛོག་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་བའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་གཉིས་ལ་
ཡང་སྤང་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བཅས་ཤིང་བདེན་སྤང་དང་བྲལ་
བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྤང་འདས་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་
ཡིན་ཡང་། ཐུན་མོང་བའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་མ་ཡིན་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་
ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤང་འདས་མ་ཡིན་བའི་སྤྱིར།

བདེན་སྤང་དང་བཅས་ཤིང་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་
སྤང་འདས་དེ་ཐུན་མོང་བའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཡིན་ཡང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
བའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་མ་ཡིན་བའི་སྤྱིར་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤང་བ་དང་བཅས་
བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤང་འདས་ཡིན་བའི་སྤྱིར།

སྤང་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་བའི་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་
བདེན་སྤང་གི་ལྷག་མ་མེད་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤང་འདས་དེ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་བའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་གཉིས་ཀར་འཛོག་གོ། །

སྤང་འདས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཡིག་ཆ་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་ཉོན་སྤྱིར་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་

སྒྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་པོའི་སྒྲུག་མ་དང་བཅས་
པའི་དམན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ། དམན་པའི་སྒྲུག་བཅས་ཕུང་འདས་གྱི་མཆོན་ཉིད།

ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་སྒྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲུག་
བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་དང་མ་བཅས་པའི་དམན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ། དམན་པའི་
སྒྲུག་མེད་ཕུང་འདས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་འཛོགས་པ་ལ་དྲོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ།

འོ་ན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་
པར་གཞག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་འདས་ཆོས་ཅན། སྒྲུག་བཅས་
ཕུང་འདས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུག་མེད་ཕུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྒྲུག་མེད་ཕུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་སྤང་གི་སྒྲུག་མ་
དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་དང་
བྲལ་བའི་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་འདས་དེ་ཡང་སྒྲུག་བཅས་ཕུང་འདས་སུ་
ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུག་བཅས་ཕུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་སྤང་
གི་སྒྲུག་མ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན།

རང་གི་བསམ་དོན་ནི། ཅུ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྲལ་པར་སྤྲད་གོས་
པ་འདྲ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལའང་ཕུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
འཛོགས་ཚུལ་གོང་བཞིན་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་བདེན་སྤང་གི་སྒྲུག་མ་

དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛིག་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། དོན་གོང་བཞིན་འཛིག་
ན་མུང་འདས་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱི་དོན་ལས། སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་
ངོར་བདེན་སྒྲིབ་གི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ལྷག་མེད་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་སྒྲིབ་གི་ལྷག་མ་ཡོད་པས་ལྷག་བཅས་སུ་བཤུད་པ་ནི། དངོས་
པོ་ལ་གནས་པའི་བཤུད་པ་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་དང་འགལ་བར་མི་
སེམས་ཏེ། དེ་ཙམ་ཞིག་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་དེ་
དག་མུང་འདས་སུ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་སློབ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །
རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབྱ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་
ལྷགས་ལ། ལྷག་མེད་མུང་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཆད་ཅེས་པའང་
སྤྱི་མའི་ལས་ཉོན་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ཀྱི།
ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་
མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྤེང་ལས། སྤྱི་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་ན་སྤྱི་ག་བསྐྱེད་
ཀྱི་ཕུང་པོ་རགས་པ་དོར་ཞིང་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསྒྲུབ་སྤྱི་སྤྱི་གས་སུ་
ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་གནས་པ་ན་ལྷག་མེད་དུ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་འཁོར།

འགྲེལ་པར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱགས་སུ་ཆུད་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དོན་འཆད་པ་ལ་གཉིས། སྐབས་དོན་ཆོས་འཁོར་དངོས་བཤད་པ་
དང་། ཞར་བྱང་ཆོས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཆོན་འགའ་ཞིག་ལ་མདོ་ལྷུང་ཞེས་
བྱེད་དུ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་བདག་ཆེན་བྱེད་ཚུལ་རི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བྱགས་སྐྱེད་རྗེ་ཆོན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། གདུལ་
བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པ་བག་ལ་ཉལ་སོགས་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བའི་སྐོ་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས། རི་ལྟར་རི་སྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་སྟོན་དུ་
སོང་ན་གདུལ་བྱའི་ཁམས་བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བྱས་ལ། དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་འདི་སྟོག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་
འཁོར་མ་ལུས་པ་བསྐྱོར་བ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་འཁོར་ལ། ལྷུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
གཉིས་ལས། ལྷུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན། ཆོས་ལྷུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་། འབྲིང་དུ་བྱེ་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་ཡན་ལག་དགུ། བསྐྱེ་
ན་སྟེ་སྟོད་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་མི་ཆེ་ག་སྟོང་། ཞེ་སྤང་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་མི་ཆེ་ག་སྟོང་། གཏི་ཐུག་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་མི་ཆེ་ག་སྟོང་། ཏུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་མི་ཆེ་ག་སྟོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་དང་། །ཆོགས་བཅད་ཆེད་བརྗོད་རྟོགས་པ་བརྗོད། །དེ་ལྟར་བྱུང་དང་སྤང་གཞི་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྤྱེས་རབས་བཅས། །གཏན་ལ་ཐབ་མད་བྱུང་ཆོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གསུངས། །

ཞེས་པ་ལྟར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ། ལུང་ཏུ་བསྟན་པའི་སྡེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ། ཆེད་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྡེ། འཁོར་རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྡེ། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་སྡེ། གཙུ་བོ་སྤང་གཞིའི་སྡེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ། སྤྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ། གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྡེ། མད་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡེ་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། །

གཙུ་བོ་སྤང་གཞིའི་སྡེ། འཁོར་རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྡེ། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་སྡེ། སྤྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་བཅས་དེ་བཞི་གཅིག་ཏུ་བབྱངས་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དབྱུང་འབྱུང་ལ།

དེ་ནམས་སྡེ་སྟོང་གསུམ་ཏུ་བསྟུན། མདོའི་སྡེ་སོགས་དང་པོ་ལྟ་དང་། མད་ཏུ་

བྱུང་བའི་སྡེ་དང་། ཤེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་བཅས་བདུན་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་། གུན་བདུས་ལས། དང་པོ་ལྷ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དང་། བྱེ་
མ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དུ་བཞད་ལ།

གཞི་བསྐྱ་བ་ལས་ནི། ཤེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་
དང་། གཞན་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དུ་འཆད་པའི་བྱེ་རོ། །

སྐྱེང་གཞི་གཙོ་འཁོར་ཀྱི་མདོ་བཞི་པོ་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དང་། གཏན་ལ་
པབ་པའི་སྡེ་ནི་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་
མདོན་པའི་སྡེ་སྟོང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་རྣམས་སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་བསྐྱ་ཚུལ་ཡང་། གཙོ་པོ་བརྗོད་བྱའི་སྟོ་ནས་
བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ།

བསྐྱབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པའི་སྡེ་སྟོང་ལ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དང་།

བསྐྱབ་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པའི་སྡེ་སྟོང་ལ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དང་།

བསྐྱབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་
སྡེ་སྟོང་ལ་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོང་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅས་མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ནང་པའི་བསྟན་
བཅས་རྣམ་དག་རྣམས་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་མིན་པ་དང་།

ལམ་མ་ཞུགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལྟ་
བུ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་མིན་ཏེ།

ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
རྣམ་དགར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པ་དང་།

རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པས་བསྐྱས་པའི་
རྣམ་དགར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པས། ལྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་
རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་དང་སྤྲེལ་བྱེད་པ། །སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

འོ་ན། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད།
ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲེལ་བའི་ལུགས་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་
མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་དང་།

ཆོས་འཁོར་ལ་དབྱེ་ན། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
གཉིས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དུ་མི་འདོད་
ཅིང་། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་།

དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡང་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་
འཛོག་གི་ལམ་གཞན་ནམས་མི་འཛོག་སྟེ།

ཡིག་ཆ་སྤྱི་དོན་ལས། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཁོ་ན་
ལ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡང་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་མཐོང་
ལམ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟ་བུས་ན་ལུགས་འདིར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལ་བཀའ་དང་པོ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་སྤྱད་གོས་པ་འདྲ་སྟེ།

འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྡ་པ་སྟོན་པའི་འདུལ་བའི་ལུང་དེ་བདེན་བཞིའི་
ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཡང་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དུལ་སྤྱོད་རྩ་ཁྲིའི་འཁོར་ལྡ་སྟེ་བཟང་པོར་ཐོག་མར་བཀའ་བསྩལ་བའི་ཆོས་
འཁོར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་
ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་གནས་པས་འདུལ་བའི་སྐྱེད་གཞི་མ་བྱུང་བས་བཅས་པ་
མ་མཛད་ལ། འདུལ་བའི་ལུང་ཡང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཙམ་ནས་བྱུང་བའི་
བྱིར། འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྡ་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དེ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།

མཛོད་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས། ཁ་ཅིག་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་བདེན་

བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་སྤྱབ་ཅེར་ན་མི་འཐད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་གི་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྷ་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དངོས་ཡིན་ཀྱང་ལུང་གཞན་རྣམས་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་དེ་དངོས་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བརྒྱད་ཁྱི་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་ལུང་ཡང་བརྒྱད་ཁྱི་དང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གཉིས་ཀ་མདོ་ལས་གསུངས་པས་སྟོན་མེད་དོ། །

ཆོས་ལུང་དེ་རྣམས་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དངོས་སམ་དེར་གཏོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྦྱེས་པ་ན། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་མཐོང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན།

སྟོན་མེད་དེ། ལུང་དང་པོའི་དགོངས་པ་ནི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་མ་སྤྱབ་ཅེས་པ་དང་།

ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་ཆོས་ལུང་དེ་རྣམས་དངོས་བཏགས་མ་སྦྱེ་བའི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དངོས་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་སྤྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། ཡིག་ཆའི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་ཐེག་དམན་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་དེ། བྱལ་དོན་དང་པོའི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛིག་
ཅིང་། འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྷ་པ་སྟོན་པའི་འདུལ་བའི་ལུང་དེ་ལ་མཆན་ཉིད་
དེ་ཞུགས་པས་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན།

མཚན་ཉིད་དེ་ཟུངས་ལའི་སྒྲིང་བ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་
རུང་གཞིར་བཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིལ་དེ་མི་འཇུག་ལ།

ལྷུང་གི་ཆོས་འཁོར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡང་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་འཇོག་
པ་ཡིན་ཏེ།

མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །སྤྱད་བར་འགྲོ་སོགས་
 ཅིགས་སོགས་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ན་སྤྱི་དོན་ལས་གསལ་བ་སྟར་
 གྱེ་བྲག་སྤྲ་བའི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཞེས་དང་དབྱངས་སྒྲོགས་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་
 སྟར་རིམ་བཞིན་འདྲ་ཆོས་དྲུག་དང་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཐོང་ལམ་དེ་འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འཛོག་པ་མི་འབྲད་དེ།

རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་
འདུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་གསུང་གི་རུས་པས་
འཕགས་པའི་མདོན་ཏྟགས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། བྱུང་
བ་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་བཤད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདུལ་བ་ལུང་ལས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྡ་བ་སྟོན་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྡ་བ་བྱི་བའི་ཚུལ་ཡང་འདུལ་བ་མཆོ་རྒྱུ་གཞི་སྤང་གནས་
མལ་གྱི་གཞིའི་སྐབས་སུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། དབུས་སུ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་དག་བྱི་ཞེས་
བ་ཡང་ཡང་བ་བའི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །

ཕྱག་རོན་དང་སྐྱུལ་དང་ཕག་གི་རྣམ་པ་བྱི་བ་ནི་ལུང་ལས་དངོས་སུ་མ་
གསུངས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ལས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་རྣམ་འབྱེད་
ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །

ཏེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བྱི་བ་ནི་ལུང་རྣམ་
འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་དངས་པ་ལས་མ་རིག་པ་ནི་བྱད་མེད་
བྱི་བར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་ནི་རྩ་མཁན་དག་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྤྱུའི་
གཟུགས་སོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་བྱད་མེད་དང་སྦྱེས་པའོ། །

སྦྱེ་མཆེད་དུག་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་དག་ལུས་ཐ་དང་ལ་ཆགས་པ་དག་གོ། །

རེག་པ་ནི་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཀྱིས་རེག་པ་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོད་པའོ། །ཆོར་
བ་ནི་སྐྱེས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའོ། །སྤེད་པ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱིས་
བྱ་འཆོ་བའོ། །ལེན་པ་ནི་བྱད་མེད་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་འཇུག་པའོ། །སྤེད་པ་
ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་འབྲང་བའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་འབྲང་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བའོ། །ཀ་
བ་ནི་སྐྱེས་པ་ཀས་ཤིང་འཁོགས་པའོ། །ཤི་བ་ནི་མི་ཤི་བའི་གཟུགས་བྱི་བའོ། །
ཞེས་བཤད་དོ། །

མ་རེག་འདུ་བྱེད་ནམ་པར་ཤེས། །མིང་དང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་ཤིག་
ཆོར་སྤེད་ལེན་སྤེད་པ་དང་། །སྐྱེ་བ་དང་ནི་ཀ་ཤིའོ། །ཞེས་ཏེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
བསྐྱེ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ཆོས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཆོན་འགའ་ཞིག་ལ་མདོ་
ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དགོད་པ་ལ་བཞི། ཆོས་འཁོར་གང་དུ་བསྐྱོར་བའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་
པར། གང་བསྐྱོར་རྒྱུ་འི་ཆོས་འཁོར་དང་པོའི་ངོས་འཛིན། འབྲ་ཆོས་མཚུངས་པའི་
དཔེ་འཁོར་བསྐྱར་དེ་ཉིད་འཛིན་ཏེན་དུ་བྱང་ཚུལ། འཁོར་བསྐྱར་ལ་རྒྱལ་སྤེད་སྒྲ་
བདུན་དང་ལྔ་ཚུལ་བཅས་ལ་མདོ་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བཅོས་ལྔ་ན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་སྤྱ་རྩ་ཁ་སྤྱིར་བྱང་སྤྱིར་སྐྱེད་བ་རི་དྲགས་
ཀྱི་ནགས་སུ་འཁོར་ལྔ་སྤེ་བཟང་པོར་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཐོག་
མར་བསྐྱོར་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆོས་གསུངས་པའི་གནས་ལ་བྱང་སྤྱིར་སྐྱེད་
བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

མདོ་ཁ་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་བྲིམ་ནས་བྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་
བྱང་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ། འདྲོན་པ་
གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པ། ལྷ་དང་མི་ནམས་ཀྱི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རིག་བྱེད་
འདོན་དུ་འཇུག་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་རྣམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ལྷགས་ཤིང་རང་
སངས་རྒྱས་དག་ལ་སྐྱེལ་མ་འདེབས་ཏེ་འཕགས་པ་དག་ད་སྟེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་
ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་འཇུག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་
འོར་ཅིག་ཅེས་བེད་རོ། །

དགེ་སློང་དག་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་བྲིར་ཆེན་པོ་ན་མཇུག་མ་སྐྱུར་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ལ་རང་སངས་རྒྱས་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདུག་པས་སྐྱ་དེ་ཐོས་
ནས་རྫོ་བའི་སྟོང་དུ་འཇིམ་པ་ལ་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདུག་སྟེ། ནམ་མཁའ་ལ་ཤིང་
ཏ་ལ་བདུན་སྟིད་དུ་གྲེན་དུ་འཕགས་སོ། །གྲེན་དུ་འཕགས་ནས་ཀྱང་མེའི་ཁམས་
ལ་སྟོམ་པར་ཞུགས་ཏེ་སྟོན་མ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་སོ། །

དེའི་མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། རྩ་རྒྱས་དང་། རུས་པ་དང་། ལ་དང་།
ཁག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེས་ཡོངས་སུ་བཟད་པར་གྱུར་ཏེ། རིང་
བསྐྱེལ་འབའ་ཞིག་ས་ལ་ལྷགས་ནས་རྒྱང་རྗེས་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་བྱང་སྟོང་
གི་རྗེས་ཞེས་གྲག་སྟེ་ཡོད་དོ། །

དག་སྒྲོང་དག་དེའི་ཆེ་ཡུལ་མ་རྩ་ཏ་སྒྲིབ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སྒྲུང་སྒྲོང་
ལྷུང་བ་ན་རང་སངས་རྒྱས་ལྷ་བརྒྱ་འཁོད་པ་དེ་དག་གིས་གྲུང་སྒྲུང་དེ་ཐོས་ནས་
ནམ་མཁའ་ལ་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་སྒྲིབ་དུ་གྱེན་དུ་འཕགས་ནས་མེད་ཁམས་ལ་
སྒྲོམ་པར་ཞུགས་ཏེ་སྒྲོན་མ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སྒྲུང་ལས་འདས་སོ། །

དེ་དག་གི་མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། རྩ་རྒྱས་དང་། རུས་པ་དང་། འ་དང་།
ཁྱུ་ཏུ་གྲུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མེས་ཡོངས་སྒྲུང་བར་གྲུར་ཏེ་
རིང་བསྐལ་འབའ་ཞིག་ས་ལ་ལྷགས་སོ། །

དེ་ལྟར་འདིར་དང་སྒྲོང་རྩམས་ལྷུང་ངོ་ཞེས་དེ་ཕྱིན་ཆད་དང་སྒྲོང་ལྷུང་བ་
ཞེས་བྱ་བའང་དང་སྒྲོང་ལྷུང་བ་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་པར་གྲུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ལ་དང་
སྒྲོང་ལྷུང་བ་ཞེས་པ་དང་། དང་སྒྲོང་སྒྲུང་བ་ཞེས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལྟར་ན་དང་སྒྲོང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ཡང་གནས་དེར་དང་སྒྲོང་
རང་སངས་རྒྱས་ལྷ་བརྒྱ་འཁོད་པ་དེ་དག་གིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སངས་
རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་གྱེན་པར་ཐོས་པ་ན་རང་སངས་རྒྱས་རྩམས་རྩུ་འཕྱལ་སྒྲ་
ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་སྒྲུང་ལས་འདས་པར་མཛད་དེ་རིང་བསྐལ་འབའ་ཞིག་
ས་ལ་ལྷགས་པར་གྲུར་པ་ན་དང་སྒྲོང་ལྷུང་ངོ་ཞེས་བཟོད་པས་དང་སྒྲོང་ལྷུང་བ་

ཞེས་པ་དང་།

བྱང་སྟོང་སྣ་བ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་བྱང་སྟོང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ཡང་བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གནས་མཆོག་དོ་རྗེ་གདན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་ཞིག་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་
བར་མི་རུས་པས་དབེན་པར་གནས་པར་དགོངས་པ་ན།

ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་ཡང་ཡང་
བསྐྱེད་པས་ཆོས་བསྟན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་
གནས་སྣ་རྩ་སྤྱིར་དང་། དེའི་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་བསྐྱོར་བར་དགོངས་པ་ན། དེ་
མ་ཐག་སྟོན་སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་ཆོས་འཁོར་གང་དུ་བསྐྱོར་བའི་ས་ཕྱོགས་
དེར་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་བྱུང་བའི་བྱི་སྟོང་བྱུང་ཞིང་།

སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བྱི་དང་པོ་གསུམ་ལ་
བསྐྱོར་བར་མཛད་ཅིང་། བཞུགས་བྱི་བཞི་བའི་སྟོང་བཞུགས་ནས་འཁོར་ལྡེ་སྟེ་
བཟང་པོས་གཙོས་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཆོའི་དབུས་སུ་སྟོན་སུས་ཀྱང་མ་སྦྱས་པ་
སྟེ་མ་བསྐྱོར་བའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་མཛད་པས་བྱང་སྟོང་སྣ་
བ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །

གཉིས་པ་གང་བསྐྱོར་རྒྱའི་ཆོས་འཁོར་དང་པོའི་ངོས་འཛིན་ནི། དེ་ལྟར་
བྱང་སྟོང་སྟུང་བ་རི་དྲགས་གྱི་ནགས་སུ་བཙོས་ལྟན་འདས་གྱིས་བཀའ་དང་པོ་

བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་མཛད་པས། དེའི་མཆན་གཞི་ནི།

འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་བདེན་བཞི་ལན་
གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་བསྟུ་ཙམ་ཡིན་
མོད་ཀྱང་། མདོ་ཆོག་དེ་ཙམ་དུ་མ་ངས་ཏེ།

མདོ་ལ་བ་ངས་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་རྩ་ཁ་སྤྱོད་
དང་སྒོང་སྤྱ་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་
སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆོས་དང་ལྡན་པ་བསྐྱོར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་
འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཞེས་ཆོགས་སྒྲ་དྲགས་སུ་བཏགས་སོ། །

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལན་གཉིས་སུ་ཡང་ལྷ་སྤེའི་དགེ་སྒོང་རྣམས་
ལ་བཀའ་བསྩལ་བ། དགེ་སྒོང་དག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ནི་འདི་དག་ཡིན་
ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་
འབྱུང་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་
ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། ཀ་
བ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། ན་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། འཆི་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་།
སྤྱག་བ་དང་བྲལ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། མི་སྤྱག་བ་དང་སྤྱད་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་
དང་། གང་འདོད་པ་བཅོམ་ཏེ་མ་རྟོག་པ་དེའང་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། མདོར་ན་ཉི་

བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་སྟེ། དེ་ཡོངས་སུ་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་བསྒྲུལ་པར་བྱའོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཡང་སྤྱིད་པའི་
སྤྱིད་པ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་
སྟེ། དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་བསྒྲུལ་པར་བྱའོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཡང་སྤྱིད་པའི་སྤྱིད་
པ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དེ་དང་། དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མ་ལུས་པར་སྤང་བ་དང་། བོར་བ་དང་། བསལ་བ་དང་། ཟད་པ་
དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགགས་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། ལུབ་
པ་སྟེ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་བསྒྲུལ་
པར་བྱའོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་།
ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་
དང་། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་བྲན་
པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉེ་དེ་ཡང་བསྒྲུལ་པར་བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་ཞེས་གོ་ཅུ་དེ་ཅུ་

ལེན་པ་མེད་པར་བྲག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །

ལྷ་སྒྲེའི་དགོ་སྒྲོང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་
མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་སོ། །དེའི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་གཅིག་དང་།
གཉིས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །

དེ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡང་དགོ་སྒྲོང་ལྷ་སྒྲེའི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་བཀའ་
སྩལ་པ། དགོ་སྒྲོང་དག་གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྒྲོང་དག་གལ་ཏེ་
གཟུགས་བདག་ཡིན་ན་གཟུགས་ལ་གཞོད་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་བར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། གཟུགས་ལ་བདག་གི་གཟུགས་འདི་ལྷ་བྱར་གྱུར་ཅིག་འདི་ལྷ་བྱར་མ་གྱུར་
ཅིག་སྟམ་ན་ཡང་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །

དགོ་སྒྲོང་དག་གང་གི་སྤྱིར་གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་གཟུགས་ལ་
གཞོད་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་ཞིང་གཟུགས་ལ་བདག་གི་གཟུགས་འདི་
ལྷ་བྱར་གྱུར་ཅིག་འདི་ལྷ་བྱར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་ཡང་འཛོལ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

དགོ་སྒྲོང་དག་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནི་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྒྲོང་དག་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཡིན་ན་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་བདག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ལྷ་བྱར་གྱུར་ཅིག་འདི་ལྷ་བྱར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་
ན་ཡང་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །

དགེ་སློང་དག གང་གི་སྤྱིར་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ལ་གཞིར་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་
བར་འགྱུར་ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ལྟ་བུར་
གྱུར་ཅིག འདི་ལྟ་བུར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་ན་ཡང་འཛོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

དགེ་སློང་དག་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གཟུགས་ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་བཅུན་པ། མི་
ཏྲག་ལགས་སོ། །མི་ཏྲག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ནམ། སྤྱག་བསྐྱེད་མ་
ཡིན། བཅུན་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ལགས་སོ། །མི་ཏྲག་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་བ་རྣམ་པར་
འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཅིག་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་
ལྟན་པ་དེ་ལ་འདི་ནི་བདག་གོ། །བདག་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བདག་གི་བདག་གོ་
ཞེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་ནམ་(ཏམ)། བཅུན་པ། མ་ལགས་སོ། །

དགེ་སློང་དག་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་བཅུན་པ་མི་ཏྲག་ལགས་སོ། མི་ཏྲག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ནམ། སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ཡིན། བཅུན་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་
ལགས་སོ། །མི་ཏྲག་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་
པ་དེ་ལ་གཅིག་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་འདི་ནི་བདག་གོ། །བདག་ནི་
འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བདག་གི་བདག་གོ་ཞེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་ནམ་(ཏམ)།
བཅུན་པ། མ་ལགས་སོ། །

དགེ་སློང་དག དེ་ལྟ་བུས་ན་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་ཡང་རུང་བ་འདས་
པའམ། མ་འདས་པའམ། ད་ལྟར་རུང་བའམ། རང་གིའམ། སྤྱི་འམ། རགས་

པའམ། སྤ་བའམ། ངན་པའམ། གྲ་ཚོམ་པའམ། གང་དག་ཐག་རིང་བའམ། གང་
དག་ཐག་ཉི་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མ་ཡིན། །བདག་ནི་དེ་མ་ཡིན། །དེ་ནི་
བདག་གི་བདག་མ་ཡིན་ཚོ་ཞེས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
བལྟ་བར་བྱས་སོ། །

དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟ་བུ་བས་ན་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ངེ་སྒྲིབ་པ་གང་ཅིའང་རུང་བ་འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་
བྱུང་བའམ། ནང་གིའམ། སྤྱིའི་འམ། རགས་པའམ། སྤ་བའམ། ངན་པའམ། གྲ་
ཚོམ་པའམ། གང་དག་ཐག་རིང་བའམ། གང་དག་ཐག་ཉི་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་དེ་མ་ཡིན། དེ་ནི་བདག་གི་བདག་མ་ཡིན་ཚོ་ཞེས་ངེ་ལྟ་བ་
དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བལྟ་བར་བྱའོ། །

དགེ་སློང་དག་འདི་ལྟར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཉི་བར་
ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་བདག་མ་ཡིན་བདག་གི་མ་ཡིན་པར་ལྟ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་
ལྟ་བ་ན་འཇིག་རྟེན་ཅིའང་ལེན་པ་མེད་དོ། །ལེན་པ་མེད་པ་ན་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་
མེད་དོ། །ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་ན་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
སྟེ་བདག་གི་སྤྱེ་བ་ཟད་དོ། །

ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་བསྟེན་ཏེ། བྱ་བ་བྱས་སོ། །སྤྱིད་པ་འདི་ལས་གཞན་
མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན་ལྔ་
སྤྱིའི་དགེ་སློང་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལེན་པ་མེད་པར་བྲག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་

བར་གྲོལ་ལོ། །དེའི་ཆེ་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་དང་། རྒྱག་པ་ནི་བཅོམ་ལྟན་འདས་སོ། །
ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ལྟ་སྒྲུབ་དག་སྒྲོང་རྣམས་
ལ་བཀའ་སྩལ་བ། དག་སྒྲོང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་ནི་སྤྱག་
བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྒྲེས་
སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྒྲོ་དང་། རྟོགས་པ་སྒྲེས་སོ། །

དག་སྒྲོང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་
འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པའོ། །འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་
འགྲོ་བའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྒྲེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་།
རིག་པ་དང་། སྒྲོ་དང་། རྟོགས་པ་སྒྲེས་སོ། །

དག་སྒྲོང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྒྲེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྒྲོ་དང་། རྟོགས་པ་
སྒྲེས་སོ། །

དག་སྒྲོང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་
བའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་སྤང་པར་བྱའོ་ཞེས་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྒྲེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྒྲོ་

དང་། རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སློང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་འགོག་པ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱའོ་ཞེས་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྟོ་
དང་། རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སློང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། སྟོ་དང་། རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སློང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་འགོག་
པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱའོ་ཞེས་ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྟོ་དང་།
རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སློང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་
འགྲོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་
པ་དང་། སྟོ་དང་། རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སློང་དག ང་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་

བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྒོ་དང་། རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སྒོང་དག ང་སྒྲོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་སྤངས་སོ། །ཞེས་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྒོ་དང་། རྟོགས་པ་
སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སྒོང་དག ང་སྒྲོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྒོ་དང་།
རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སྒོང་དག ང་སྒྲོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་
འགྲོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེས་ངས་མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྐྱོམས་སོ་
ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྒོ་
དང་། རྟོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགེ་སྒོང་དག་ང་ཇི་སྤྱད་དུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་དེ་
ལྟར་ལན་གསུམ་བཞེས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བའི་མིག་མ་སྐྱེས།
ཤེས་པ་མ་ཡིན། རིག་པ་མ་ཡིན། སྒོ་མ་ཡིན། རྟོགས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྤྱད་དུ་

ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཏེན་བདུད་དང་། ཚངས་པ་དང་བཅས་དགེ་སྦྱོང་དང་།
བྲམ་ཟེར་བཅས་པའི་སྦྱེ་དགུ་དང་། ལྷ་དང་། མིར་བཅས་པ་འདི་ལས་གྲོལ་བ་
དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། རབ་ཏུ་གྲོལ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་གནས་པར་མ་གྱུར་ཅིག

དགེ་སྦྱོང་དག ངས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་མ་ཤེས་སོ། །དགེ་སྦྱོང་དག ངས་
གང་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་དུ་
བསྒྲས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བའི་མིག་སྦྱེས་ཤིང་། ཤེས་པ་དང་། རིག་
པ་དང་། སྦྱོང་དང་། རྫོགས་པ་སྦྱེས་པ་དེ་ནས་ང་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཏེན་
བདུད་དང་། ཚངས་པ་དང་བཅས་། དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེར་བཅས་པའི་སྦྱེ་དགུ་
དང་། ལྷ་དང་། མིར་བཅས་པ་འདི་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་
པ་དང་། རབ་ཏུ་གྲོལ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་
གནས་པར་གྱུར་ཅིག

དགེ་སྦྱོང་དག ངས་དེ་ནས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གངས་དེ་བཀའ་སྩལ་བ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གྲོ་རྒྱུ་དང་། ལྷ་བརྒྱད་ཁྱི་ཆོས་
རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྦྱེས་སོ། །

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་གྲོ་རྒྱུ་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། གྲོ་རྒྱུ་

ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲོད་པར་བྱེད་དོ། །ཐོག་མཐའ་པོ་དག་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྲོ་རྒྱ་ཏ་སྤྲོ་བྱང་སྤྲོ་བའི་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་
ལན་གསུམ་དུ་བཞུགས་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དག་
སྤྱོད་ངམ། བྲམ་བེའམ། ལྷ་འམ། བདུད་དམ། ཆངས་པའམ། སུས་ཀྱང་འཛིག་
ཉེན་དུ་ཆོས་དང་མཐུན་པར་འགའ་ཅམ་མ་བསྐྱོར་བ། སྤྱི་བོ་མང་པོ་ལ་པན་པ་
དང་། སྤྱི་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་དང་། འཛིག་ཉེན་ལ་སྤྱོད་བཅེ་བ་དང་། ལྷ་དང་། མི་
རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་། པན་པ་དང་བདེ་བའི་བྱིར་བསྐྱོར་བས་ལྷ་འའི་རིས་མངོན་པར་
འཕེལ་ཞིང་ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་རིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་སོ་ཞེས་དབྱངས་བསྒྲགས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཀྱི་མདོ་ཡི་ངོས་འཛིན་གཞུང་གིས་ཆོག་དོན་བསྐྱུས་
པ་ཆོག་ཀྱང་བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་མི་སེམས་ཤིང་།
བརྗོད་བྱ་ཡང་ངོ་བོ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། བྱེད་པ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། བྱ་བ་འབྲས་བྱ་
དང་བཅས་པ་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ་བདེན་བཞི་བསྟན་ཚུལ་རྒྱས་པ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན་ཅུང་གོ་སྤྲོ་བས་འགྲེལ་བཤད་མ་བྱས་སོ། །

འོ་ན་བཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་བྱེ་བ་དེ་ལྷར་ཡིན་ན་བྱེད་ཆོས་རྣམས་དག་གི་སྒོ་
ནས་བྱེ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ཡིག་ཆ་ལས། གཉིས་པ་བྱེད་ཆོས་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་བྱེ་བ་བརྒྱ་
གཉིས་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ལ་བཞུགས་པའི་ཆེ་དང་པོར་རིག་པ་སྤྱི། དེ་ནས་མིག་སྤྱི། དེ་

ནས་སྒྲིེ། དེ་ནས་ཤེས་པ་སྒྲིེ་ཞིང་། བྱེད་པ་ལ་བཞུས་པ་དང་། བྱ་བ་འབྲས་བྱ་
དང་བཅས་པ་ལ་བཞུས་པའི་ཆེ་ཡང་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཞི་སྒྲིེ་ལ།

བཞི་པོ་དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲིེ་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒྲིེ་
ལམ། མི་སྒྲིེ་ལམ་དང་སྒྲིེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཆོས་འཁོར་
བསྒྲིེ་བའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བས་བཞུས་པ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་སྒྲིེ་བཅུ་
གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ།

ལམ་བཞི་ཡང་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིེ་ནས་བདེན་པ་ཐོག་མར་རིག་པས་
རིག་པ་དང་འདྲ་བའི་སྒྲིེ་ལམ། བདེན་པ་སྒྲིེ་མ་རྟོགས་པར་གསར་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་གྱུར་པས་མིག་དང་འདྲ་བའི་མཐོང་ལམ་དང་། མཐོང་ཟེན་གོམས་པ་ལས་
ངོ་སྒྲིེ་གྱི་སྒྲིེ་བྱའི་ངོ་མ་རྣམ་པར་དག་པས་སྒྲིེ་དང་འདྲ་བའི་སྒྲིེ་ལམ་དང་། དེ་
ནས་སྒྲིེ་བྱའི་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་མ་ཀྱན་ཟད་པར་ཤེས་པས་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བའི་མི་
སྒྲིེ་ལམ་སྒྲིེ་བཞི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།

མཆིམས་མངོད་ལས། དེ་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲིེ་བ་ན་
རེ། འདི་ནི་རྒྱུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་ཞེས་རྒྱུག་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ལ་
བཞུས་པ་གཅིག་དང་། རྒྱུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བཞུས་
པ་གཅིག་དང་། རྒྱུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བཞུས་པ་
གཅིག་སྒྲིེ་གསུམ་མོ། །

རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་ནི་བཟླས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་
མངོན་སྲུང་དུ་གྱུར་པས་མིག་དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་
པའི་དོན་ཤེས་པས་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་ཞེས་པ་བཞི་བཞི་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་བཟླས་པ་གསུམ་གསུམ་
དང་། བཟླས་པ་རེ་རེ་ལའང་མིག་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་
རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་ན་ངོ་བོ་ལ་བཟླས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བདེན་བཞིའི་དབྱེ་བས་དེ་དག་རེ་རེ་
ལ་ཡང་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྩ་དྲུག་འབྱུང་ཞིང་། བཟླས་པ་གཞན་
གཉིས་ལ་ཡང་བརྩ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་འབྱུང་བས་བཞི་བརྩ་ཙ་བརྩུད་ཡོད་ཀྱང་། ལམ་
དེ་དག་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་འཁོར་བཟླས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་པོ་
འདྲ་བས་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་བཟླས་པ་གསུམ་གསུམ་
བརྩ་གཉིས་དང་། བཟླས་པ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་ལྟན་པས་རྣམ་པ་
བཞི་བརྩ་ཙ་བརྩུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བཟླས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་སུ་རི་
ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན།

བདེན་མོད་ཀྱི་བདེན་པ་རེ་རེ་ལའང་བཟླས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་
པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་ཏེ་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་དེ།

དཔེར་ན་གཉིས་བསྟན་པ་དང་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིའི་དཔེ་ལྷ་བྱི་གཉིས་ལས།

དཔེ་ལྷ་མ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་གཉིས་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ལས། དགོ་སྒྲོང་དག་
ཁྱེད་ལ་གཉིས་བསྟན་པར་བྱའི། དེ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག་
དང་བཤད་དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་། གཟུགས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྦྱར་ཏེ་གཉིས་ཆོན་དུག་ཡོད་ཀྱང་
གཉིས་གཉིས་སུ་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ལ།

དཔེ་བྱི་མ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤིང་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་དཔེར་བདུན་ཆོན་ལྷ་
ལ་མཁས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཞེས་པ་དང་
དོན་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་འདྲ་ཆོས་མཚུངས་པའི་དཔེ་འཁོར་བསྐྱར་དེ་ཉིད་འཛིག་ཏེན་དུ་
བྱང་ཚུལ་ནི། འདུལ་བ་ག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ཡུལ་སེར་
སྐྱའི་གཞི་བྱ་གོ་རྟའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་སེར་སྐྱའི་གཞི་ན་གནས་པའི་ཤུག་རབ་ཏུ་མང་སོ་འདུན་ཁང་དུ་
ཆོགས་ཤིང་འདུས་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་གཏམ་འདི་ལྷ་བྱ་དག་སྤེང་བར་བྱེད་དེ།
ཤེས་ལྷན་དག་ཤུག་རྣམས་ནི། གང་ལས་སྦྱེས། ཐོག་མ་ནི་གང་ཡིན། རྒྱ་ནི་ཅི་

ཞིག་ཡིན། ལྷ་ཀྱ་ནམས་ཀྱི་ཚོན་ཀྱི་རིགས་སྤྱད་ནི་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་བདག་
ཅག་གི་དྲུང་དུ་འགའ་ཞིག་འོངས་ནས་འདི་སྐད་འདི་སྟེ། ཞེས་བ་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དོན་འདི་ཉིད་ཁྱེ་ལགས་ན། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ལྷུ་རྒྱ་རྣམས་ནི། གང་ལས་སྐྱེས་ལགས། ཐོག་མ་ནི་གང་ལགས། རྒྱ་ནི་
ཅི་ཞིག་ལགས། ལྷུ་རྒྱ་རྣམས་སྡོན་གྱི་རིགས་རྒྱད་ནི་གང་ལགས། དེ་ནས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་འདི་སྣམ་དུ་དགོངས་ཏེ། གལ་ཏེ་ངས་ལྷུ་རྒྱ་རྣམས་གྱི་སྡོན་གྱི་རིགས་
རྒྱད་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་སྤེང་ན། ལུ་སྟེགས་ཅན་དང་། ཀུན་ཏུ་རྒྱ་
གཞན་དག་འདི་སྐད་ཅེས།

དགེ་སྤྱོད་གོ་ཏུ་ཉ་མ་ནི་ཅི་འདོད་པ་དེ་སྟ་བུ་སྟོན་པས་བདག་ཉིད་ལ་བསྟོད་
 བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་གང་ཡིན་པའི་གནས་འདི་ཡོད་པས། ངའི་ཉན་ཐོས་ལས་
 །ལྷ་ཀྱ་ནམས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་རིགས་སྐྱུད་ལས་བརྩམས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་སྤེང་བར་
 བྱས་པ་སྟེ་ཡོད་སྟུང་མོ། །དེའི་ཆེ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་མོ་ཏུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་འཁོར་
 དེ་ཉིད་དུ་འདུས་ཤིང་འདུག་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྟན་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་ལ་
 བཀའ་སྩལ་པ། མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ། ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་བས་རེ་ཞིག་དེ་བསལ་གྱི། ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཤྲུག་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ལས་བཙམས་ནས་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་
 ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱ་བར་སྟོབས་པར་གྱིས་ཞིག ཆེ་དང་ལྟན་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་
 ཆེན་པོས་བཙམ་ལྟན་འདས་ལ་ཅང་མི་སྟོབས་ཁས་སྤངས་སོ། །

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་མེད་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོས་
 ཅང་མི་སྣ་བས་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱགས་སུ་ཆུད་ནས་སྣམ་སྒྱུར་བལྟ་བ་སྟེ་རིས་
 སངས་སུ་བཅུག་ནས་སྟོ་གཡས་པ་པབ་སྟེ་ཞབས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཞབས་བཞག་ནས་
 སྒྲང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། ལྡང་བའི་འདུ་ཤེས་ཁོ་
 ན་ཡིད་ལ་མཛད་པས་མནལ་ཏོ། །

དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་མེད་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་འདི་སྣམ་དུ་སེམས་ཏེ། མ་ལ་
 བདག་གི་སེམས་ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་ན། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྟེན་གྱི་རིགས་
 རྒྱུ། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཐོག་མ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཅི་ཞིག་
 ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྟེན་གྱི་རིགས་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་
 དེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམ་པར་འདུག་པར་བྱའོ་སྣམ་ནས།

དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་མེད་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོས་སེམས་ཇི་ལྟར་མཉམ་པར་
 བཞག་ན། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྟེན་གྱི་རིགས་རྒྱུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་ལ་སྟོམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མེད་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོས་རྒྱུ་
 རྒྱུ་སྟེན་གྱི་རིགས་རྒྱུ། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཐོག་མ་གང་ཡིན་
 པ་དང་། རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྟེན་གྱི་རིགས་རྒྱུ་ཅི་གང་ཡིན་
 པ་མཐོང་ངོ། །

མཐོང་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་གྲང་ལ་
 ལྟན་བཞགས་པ་ཉིད་ལ་འདུག་གོ། འདུག་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་མེད་འགལ་གྱི་བྱ་

ཆེན་པོས། སེར་སྐྱེའི་གཞིའི་ཤུ་རྒྱུ་རྣམས་ལ་སྦྱས་པ། གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་དག འཇིག་རྟེན་
འདི་འཇིག་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་ཞིག་ན་སེམས་ཅན་པལ་ཆེར་འོད་གསལ་གྱི་ལྷའི་
རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ།

དེ་རྣམས་དེ་ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་སུ་སྦྱས་ཆོགས་པ། དབང་པོ་མ་
ཉམས་ཤིང་མ་ཆང་བ་མེད་པ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ། ཁ་
དོག་བཟང་པོས་གནས་པ། རང་གི་འོད་ཅན། རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ། དགའ་བ་བ་
ཞིང་དགའ་བའི་བས་གྱིས་ཆེ་རིང་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སོ། །

དེའི་ཆེ་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཚུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། མཆོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
རོ། །ས་ཆེན་པོ་འདི་ཚུ་འབའ་ཞིག་གི་མཆོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱུང་གི་སྦྱིས་
མ་ཆགས་པ་དང་། མཐེགས་པ་དང་ཁབས་པར་བྱེད་དོ། །

དཔེར་ན། འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་གང་བར་གྱུར་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱུང་གི་ས་སྦྱིས་མ་
ཆགས་པ་དང་། མཐེགས་པ་དང་ཁབས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ས་ཆེན་པོ་འདི་ཚུ་
འབའ་ཞིག་གི་མཆོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱུང་གི་ས་སྦྱིས་མ་ཆགས་པ་དང་།
མཐེགས་པ་དང་ཁབས་པར་བྱེད་དོ། །

སའི་བཅུད་དེ་ནི་ཁ་དོག་སུ་སྦྱས་ཆོགས་པ། རི་སུ་སྦྱས་ཆོགས་པ་དང་།
རོ་སུ་སྦྱས་ཆོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁ་དོག་སུ་སྦྱས་ཆོགས་པ་ནི། འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་མར་གསར་ལྟ་བུའོ། །རོ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲང་མའི་

སྒྲུང་ཅི་བཅོར་བ་ལྟ་བུའི་དུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་དོ། །

གོ་ཅུ་ཉ་མ་དག འཇིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་འདི་འཆགས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ན། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཆེ་ཟད། ལས་ཟད། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འོད་གསལ་གྱི་ལྟ་ལྡན་རིས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདི་ལྟ་བུར་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་འོང་ཞིང་། དེ་རྣམས་འདི་ན་ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ། དབང་པོ་མ་ཉམས་ཤིང་མ་ཆང་བ་མེད་པ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཞིང་ཁ་དོག་བཟང་པོས་གནས་པ། རང་གི་འོད་ཅན། རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ། དགའ་བ་ཟ་ཞིང་། དགའ་བའི་ཟས་ཀྱིས་ཆེ་རིང་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་ཆེ་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་སྐར་རྣམས་ཀྱང་མེད། སྐད་ཅིག་དང་། ཐང་ཅིག་དང་། ཡུད་ཅམ་ཡང་མེད། མཆན་མོ་དང་། ཉིན་མོ་ཡང་མེད། ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་ཕྱེད་དང་། དུས་ཆེགས་དང་། ལོ་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །སྤྱིས་པ་དང་། བུད་མེད་དུ་མངོན་པ་ཡང་མེད་ཀྱི། གཞན་དུ་ན། སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོ་འོ། །

དེ་ནས་སེམས་ཅན་བརྒྱམ་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་གིས། མཛུམ་མོའི་ཅེ་མོས་སའི་བརྒྱད་ཚྱུང་བར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྤངས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤེད་དོ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྤེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཁམ་གྱི་ཟས་རིམ་གྱིས་བཏོ། །

སེམས་ཅན་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་མཛུབ་མོའི་ཅེ་མོས་སའི་
བཅུད་ཚྱུང་བར་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྤངས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤེད་ལ། ཇི་ལྟ་ཇི་
ལྟར་སྤེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཁམ་གྱི་བས་རིམ་གྱིས་བ་བ་མཐོང་ངོ་། །མཐོང་ནས་
དེ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མཛུབ་མོའི་ཅེ་མོས་སའི་བཅུད་ཚྱུང་བར་ཅོམ་སྟེ། ཇི་ལྟ་ཇི་
ལྟར་སྤངས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤེད་དོ། །

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྤེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཁམ་གྱི་བས་རིམ་གྱིས་བཟོ། །གང་གི་ཆེ་
སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གྱིས་སའི་བཅུད་ལ་ཁམ་གྱི་བས་རིམ་གྱིས་བས་པ་དེའི་ཆེ་
དེ་རྣམས་གྱི་ལུས་ལ་མཁྱེད་བ་དང་ལྷོ་བ་ཞུགས་པར་གྱུར་རོ། །

དེ་རྣམས་གྱི་ཁ་དོག་བཟང་པོ། གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྒྱབ་པར་གྱུར་
བས། འཇིག་རྟེན་དུ་སྤྱོད་པ་གྱུར་བར་གྱུར་རོ། །གོ་ཁྱ་ཏ་མ་དག་ཆོས་ཉིད་གྱིས་འཇིག་
རྟེན་དུ་སྤྱོད་པ་གྱུར་ན། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་དུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །

རྒྱ་སྐར་དང་། སྐད་ཅིག་དང་། ཐང་ཅིག་དང་། ཡུད་ཅིག་དང་། མཚན་མོ་དང་།
ཉིན་མོ་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཟླ་བ་བྱེད་དང་། དུས་ཆིགས་དང་། ལོ་འཇིག་རྟེན་དུ་
འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་དེ་བཞིན་བས་སུ་བ་བ་ལས་ཆེ་རིང་ཞིང་ཡུན་
རིང་དུ་གནས་སོ། །དེ་རྣམས་ལས་ཁ་བས་ལ་ཆེས་ཅུང་བད་དུ་བ་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཁ་དོག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁ་བས་ལ་ཆེས་མང་དུ་བ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁ་དོག་ངན་པར་གྱུར་རོ། །ཁ་

ཟས་ཀྱི་ཆད་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་རྣམ་པ་གཉིས་མངོན་ཏེ། ཁ་དོག་རྣམ་
པ་གཉིས་ཡོད་པས། གྱེ་སེམས་ཅན། ཁོ་བོ་ནི་ཁ་དོག་དང་ལྡན་ནོ། །ཁྱེད་ནི་ཁ་
དོག་དང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་བྱད་དུ་གསོད་དོ། །

ཁ་དོག་གི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དེ་རྣམས་སྡིག་པ་མི་དག་བའི་ཆོས་དེ་
དག་ཉིད་སྤངས་པའི་རྒྱས་སའི་བཅུད་དེ་རུབ་པར་གྱུར་ཏོ། །གོ་ཅུ་ཉ་མ་དག་སའི་
བཅུད་དེ་རུབ་པ་ན་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཆོགས་ཤིང་འདུས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས།
གྱེ་རྒྱད་གྲོ་བ། གྱེ་རྒྱད་གྲོ་བ་ཞེས་སྤྲ་ཞིང་སྤྲེ་སྤྲགས་འདོན་ལ། བྱ་དན་དང་། སྤྲུག་
བསྐྱལ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིག་ཏེན་སྤྲ་མ་བཏང་ནས་སྤྲོད་གྱེ་
འདིག་ཏེན་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཆེ་མི་རྣམས་གཟུགས་དང་ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ། རང་གི་འོད་ཅན། རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ། དགའ་བའི་ཟས་ཀྱི་འཆོ་བ་
དང་། དེའི་ཆེ་ཉི་ཟླ་རྒྱ་སྐར་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དུ་
མངོན་པ་ཡང་མེད་དོ། །

དེ་ནས་སེམས་ཅན་བརྟེན་ཆགས་ཅན་ཞེས་པ་སྟེ་འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ཞིག་
གིས་མཐུབ་མོའི་ཅེ་མོས་སའི་བཅུད་སྤྱིང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྤངས་
པ་དེ་ལྟར་མི་འབྲལ་བའི་སྤེད་པས་ཁམ་གྱི་ཟས་རིམ་གྱིས་བཤོ། །

དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་སའི་བཅུད་སྤྱིང་བས་ཁམ་གྱི་
ཟས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་བཞག་གཅི་ཞུགས་པར་གྱུར་ཅིང་།
དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་བཟང་པོ་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་ཡང་རུབ་པར་གྱུར་པས་ཆོས་

ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དུ་སྦྱར་བ་དང་། ཉི་ཟླ་གཉིས། རྒྱ་སྐད་། ཉིན་མཆོན། ཟླ་དུས་
ལོ་སོགས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་མི་རྒྱལ་ས་ཁ་ཟས་ཆེ་ཉུང་བ་དང་དུ་བ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁ་དོག་དང་
ལྡན་པ་དང་། ཁ་ཟས་མང་དུ་བ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁ་དོག་ངན་པར་གྱུར་པས་
སེམས་ཅན་རྒྱལ་ས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁོ་ལོ་ནི་ཁ་དོག་དང་ལྡན་ནོ། །

ཁྱེད་ནི་ཁ་དོག་ངན་ནོ་ཞེས་སེམས་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་བྱད་གསོད་
བྱེད་པས་ཁ་དོག་གི་མདོན་བའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དེ་རྒྱལ་ས་སྒྲིག་པ་མི་དགོ་བའི་ཆོས་
དེ་དག་ཉིད་སྤངས་པའི་མཐུས་སའི་བཅུད་དེ་རྒྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སའི་བཅུད་དེ་རྒྱབ་པ་ན་ས་ཞག་ཁ་དོག་
དང་། སྤི་དང་། རོ་ལྷན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཁ་དོག་ནི་དོང་
ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་དང་། རོ་ནི་སྤྲང་མའི་སྤྲང་ཅི་བཅོར་བ་ལྟ་བུ་འོ། །

དེ་རྒྱལ་ས་དེ་བ་ཞིང་ཟས་སུ་བ་བ་ལས་ཆེ་རིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སོ། །དེ་
རྒྱལ་ས་ལ་ཁ་ཟས་མང་ཉུང་དུ་བ་བའི་དབང་གིས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ཁ་དོག་
བཟང་ངན་དུ་གྱུར་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བྱད་གསོད་བྱེད་པ་སོགས་སྒྲིག་
པ་མི་དགོ་བའི་དབང་གིས་ས་ཞག་གྲང་རྒྱབ་པར་གྱུར་ཏོ།

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། གོ་བྱ་ཏ་མ་དག་སེམས་ཅན་དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སའི་བཅུད་
དེ་རྒྱབ་ན། ས་ཞག་ཁ་དོག་ལྷན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ནས་མི་དགོ་བའི་ཆོད་

དེ་དག་ཉིད་སྒྲངས་པའི་མཐུས་ས་ཞག་རུབ་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་།
 ས་ཞག་དེ་རུབ་པར་གྱུར་པ་ན་སྐྱ་གུའི་ཆལ་ཁ་དོག་དང་། ཇི་དང་། རོ་སྐྱ་སྐྱ་
 ཆོགས་པ་དང་། ཁ་དོག་ནི། ཤིང་ཀ་དམ་པ་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་དང་། རོ་ནི་སྒྲང་
 མའི་སྒྲང་ཅི་བཅོར་བ་ལྟ་བུ་འོ། །

དེ་ནམས་ཀྱིས་དེ་བཞིང་བས་སྐྱ་བ་བ་ལས་ཆེ་རིང་དུ་གནས་སོ། །དེ་ནས་
 ཁ་བས་མང་ཉུང་གི་དབང་གིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱུང་གསོད་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
 པ་སྒྲར་བཞིན་མི་དགེ་བའི་ཆད་དེ་དག་སྒྲངས་པའི་མཐུས་སྐྱ་གུའི་ཆལ་དེ་རུབ་
 པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། གོ་ཁྱ་ཏ་མ་དག་སེམས་ཅན་དེ་ནམས་ཀྱི་ས་ཞག་དེ་
 རུབ་པ་ན་སྐྱ་གུའི་ཆལ་ཁ་དོག་སྐྱ་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ནས་སྐྱ་གུའི་ཆལ་དེ་
 རུབ་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་། དེ་ལྟར་སྐྱ་གུའི་ཆལ་དེ་རུབ་པ་ན། མ་ཚོས་
 མ་བཏབ་པའི་འབྲས་སྐྱ་ལུའི་འབྲས་བྱ་ཆོན་བཞི་པ་སྐབ་མ་དང་། སྐྱ་པ་མེད་པ།
 ལྷན་པ་མེད་པ། དེ་རུབ་བཅས་ན་ནང་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེན་པར་འགྱུར། ནང་བཅས་ན་རུབ་
 སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེན་པར་འགྱུར་བ། བཅས་པར་ཡང་མི་མདོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བཏེན་ནས་
 ཡུན་རིང་དུ་འཛོལ་ཞིང་།

དེ་ནམས་ཁ་བས་རགས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་
 གཉིས་ཀྱང་བྱུང་བར་གྱུར་ཅིང་། སན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྐྱེད་པས་ལོག་
 པར་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་འབྲིག་པ་སྐྱེད། སན་ཚུན་བྱ་བ་མ་རུངས་པར་བྱེད་

པ་སོགས་ཀྱི་ངོ་ཚ་བསྐྱེད་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ། འབྲས་ས་ལུ་འབྲས་གསོག་
འཛོག་གིས་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སུ་དཔལ་འབྲས་སུ་མ་དང་། སྤྱན་པ་དང་། ལྷན་
པས་གཡོགས་པར་གྱུར་ཅིང་། དེའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་ཅད་ཆོག་གས་ཤིང་འདུས་ནས་
ཞིང་གི་མཆམས་བཅད་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། གོ་ཏུ་ཏ་མ་དག་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་
ལྷན་ནས་མ་རྩོས་མ་བཟུང་བའི་འབྲས་སུ་ལུ་འབྲས་སུ་ཆོན་བཞི་བ་སྤྱན་མ་དང་།
སྤྱན་པ་མེད་པ། ལྷན་པ་མེད་པ། དག་པ། གཙང་མ་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་དེ། དེ་ལྷན་བཟུང་ན་ནང་
སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་ལྷན་པར་འགྱུར། རང་བཟུང་ན་ལྷན་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་ལྷན་པར་འགྱུར་བས། བཟུང་
ཤིང་བཟུང་གྱང་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་བས་བཟུང་བར་ཡང་མི་མདོན་ནོ། །

དེ་རྣམས་དེ་བུ་ཞིང་དེ་བུ་སུ་བུ་ལས་ཆེ་རིང་ཞིང་ལྷན་རིང་དུ་
གནས་སོ། །གང་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྩོས་མ་བཟུང་བའི་འབྲས་
ས་ལུ་འབྲས་སུ་ལ་ཁམ་ཀྱི་བུ་སུ་རིམ་ཀྱིས་ཐོས་པ་དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་
ཐ་དད་པ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་པའི་དབང་པོ་ལོ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་བྱུང་མེད་
ཀྱི་དབང་པོ་ལོ། དེ་ན་བྱུང་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཅན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་
དབང་པོ་ཅན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་མིག་ཚུགས་སུ་བཟུང་།

ཇི་ལྟར་ཇི་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་མིག་ཚུགས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་
ཀྱན་ཏུ་ཆགས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཇི་ལྟར་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་ཞེན་ཏོ། །ཇི་
ལྟར་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་ལོག་པར་ཞུགས་སོ། །སེམས་ཅན་གཞན་དག་

གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་མཐོང་ངོ་། །

མཐོང་ནས་ཀྱང་ས་དང་། བོང་བ་དང་གསེག་མ་དང་། གྱི་མོས་གཏོར་ནས་
འདི་སྐད་ཅེས། སེམས་ཅན་ངན་པ་ཐ་ཆད་རྣམས་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་དོ། །སེམས་
ཅན་ངན་པ་ཐ་ཆད་རྣམས་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱའི་སེམས་ཅན། བྱིད་
གྱིས་ད་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་སུན་དབྱུང་ཞེས་སྒྲོལ། །ཞེས་དང་།

གང་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སྡིག་པ་ཅན་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་
སྟག་པར་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་སྟོང་པ་དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཁང་པ་ཅིག་པ་
ལ་བཙོན་པར་བྱེད་དེ་འདིར་བདག་ཅག་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟུང་དོ། །འདིར་བདག་
ཅག་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟུང་དོ། །

ཞེས་ཟེར་བས་བྲིམ་བྲིམ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་ཏེ། གོ་ཁྱ་ཏ་མ་དག་འདི་ནི་འཇིག་
ཏེན་དུ་ཁང་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་བྱུང་བའི་རྩོམ་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

གང་ནས་བདག་ཅག་གིས་མ་རྗེས་མ་བཟུང་བའི་འབྲས་སྐྱ་ལུ་འབྲུ་གསོག་
འཇོག་གིས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྟོང་པས་ཐོས་པ་དེ་ནས་སྐྱ་ལུ་དེའི་འབྲས་བུ་ལུ་བ་
མ་དང་། སྐྱན་པ་དང་། རྒྱན་པས་གཡོགས་པར་གྱུར་ཏེ། བཟས་ཤིང་བཟས་པ་ཡང་
སྐར་མི་སྐྱེ་བས་བཟས་པར་ཡང་མངོན་ལ།

སྐྱ་ལུ་ཡང་སྐབས་སམ། ཡལ་གའི་སྐབས་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་བས་མ་ལ་
བདག་ཅག་ཆོགས་ཤིང་འདུས་ལ་ཞིང་གཞལ་ཏེ་མཆོམས་བཅད་ལ། འདི་ནི་བྱིད་

ཀྱི་འོ། །འདི་ནི་ངའི་འོ། །ཞེས་ཐུ་ཐུག་བྲེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དེ་རྣམས་ཚོ་གསལ་ཞིང་
འདུས་ནས་ཞིང་བགོས་ཏེ་མཚམས་བཅད་ཐུ་ཐུག་བྲེས་སོ། །

གོ་བྱ་ཏ་མ་དག་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཐུ་ཐུག་བྲེ་བའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་
བྱུང་བའི་ཚུམ་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཞིག་གིས་རང་གི་སྤྲ་ལུ་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་སྤྲ་ལུ་
མ་བྱིན་པར་སྒྲང་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བྱིན་པར་སྒྲང་
བྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་ཡང་ཡང་སྤྲས་ཀྱང་ཉན་དུ་མ་བརྟུབ་པར་ཚོད་
བ་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཚོ་གསལ་ཞིང་འདུས་ཏེ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་རྣམས་སེམས་ཅན་ལྟག་པར་གཟུགས་བཟང་ཞིང་མངེས་པ་
ལྟག་པར་བསོད་རྣམས་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ཞིག་ཞིང་དཔོན་དུ་བསྐློས་ཏེ། དེས་ཀྱང་
ཆད་པས་གཅད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཆད་པས་གཅོད། བན་གདགས་པར་བྱ་
བ་རྣམས་ལ་ནི་པན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། སྐྱེ་བོའི་ཚོ་གསལ་ཆེན་པོས་བཀྱར་ཅིང་
མང་པོས་བཀྱར་བས་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཞིག་གིས་རང་གི་སྤྲ་ལུ་ཡོད་བཞིན་དུ་
གཞན་གྱི་སྤྲ་ལུ་ལ་མ་བྱིན་པར་སྒྲངས་སོ། །སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་གིས་སེམས་
ཅན་དེས་རང་གི་སྤྲ་ལུ་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་སྤྲ་ལུ་ལ་མ་བྱིན་པར་སྒྲངས་པ་
མཐོང་ངོ། །མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲས་སོ། །

ཤམ་སྤྱིན་པར་བྱའོ། །

སྤྱིན་ནས་དེ་རྣམས་འཆོག་ས་ཤིང་འདུས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་
ཅན་ལྷག་པར་གཟུགས་བཟང་བ། ལྷག་པར་བལྟ་ན་སྤྲུག་པ། ལྷག་པར་མཛེས་
པ་ལྷག་པར་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གྲགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་བདག་
པོར་བསྐྱོས་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས།

ཀྱི་སེམས་ཅན། ཁྱོད་ཚུར་ཤོག་ཁོ་ཐོ་ཅག་ལས་ཆད་པས་གཅད་པར་བྱ་བ་
རྣམས་ལ་ནི་ཆད་པས་ཆོད་ཅིག་པན་གདགས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་པན་ཐོགས་ཤིག་
ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་ཞིང་དག་ལས་འཁྱུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཁྱོད་ལ་ཁོ་ཐོ་ཅག་
གིས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཐོག་ཤམ་སྤྱིན་ནོ། །

དེ་དེ་རྣམས་ལ་ཆད་པས་གཅད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཆད་པས་གཅོད། པན་
གདགས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ནི་པན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
ཞིང་དག་ལས་འཁྱུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཐོག་ཤམ་འབྱུང་ཏེ།
སྤྱི་བོའི་ཆོག་ས་ཆེན་པོས་བཀྱར་ཅིང་མང་པོས་བཀྱར་བས། མང་པོས་བཀྱར་བ་
མང་པོས་བཀྱར་བ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

ཞིང་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་ན་ཉམས་པ་ལས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་རྒྱལ་
རིགས་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །ཆོས་ཀྱིས་སྤྱི་རྒྱ་མགུ་བར་བྱེད་ཅིང་
ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ཏེ་གནས། ཤེས་རབ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ཏེ་གནས་

པས། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་འོད་མཛེས། འོད་མཛེས་ཀྱི་བྱ་
དགེ་བ། དགེ་བའི་བྱ་དགེ་མཆོག་དགེ་མཆོག་གི་བྱ་གསོ་སྦྱང་འཕགས། གསོ་
སྦྱང་འཕགས་ཀྱི་བྱ་དེའི་སྦྱི་བོ་ལས་སྦྱེས་པས་སྦྱི་བོ་སྦྱེས་སམ་ང་ལས་བྱའོ། །

རྒྱལ་པོ་བྱག་པོ་འདི་དག་ནི་ཆེ་ཆད་མེད་ཅིང་། ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན།
རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མིའི་མིང་ཡང་ཐ་དད་ཅིང་། རིམ་བཞིན་འདི་ལྟར།
སེམས་ཅན་དང་། ཚུར་ཤོག་དང་། སྦྱེ་བ་ཅན་དང་། སྦྱིན་མགྱིན་དང་། ཏ་ལའི་རྒྱུ་
དང་། ཡིད་ལས་སྦྱེས་སོ། །

རྒྱལ་པོ་གསོ་སྦྱང་འཕགས་ཀྱི་སྦྱི་བོ་ལས་སྦྱེས་པས་ན་སྦྱི་བོ་སྦྱེས་སམ་ང་
ལས་བྱ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་བྱའི་བརྒྱ་གཡས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་བྱེད་ཀྱི་མིང་མཛེས་པ།
རྒྱལ་པོ་མཛེས་པའི་བརྒྱ་གཡོན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་མིང་ཉེ་མཛེས། རྒྱལ་པོ་ཉེ་མཛེས་
ཀྱི་རྒྱུ་པ་གཡས་པར་སྦྱེས་པ་མིང་མཛེས་ལྟར། རྒྱལ་པོ་མཛེས་ལྟར་ཀྱི་རྒྱུ་པ་
གཡོན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་ཉེ་མཛེས་ལྟར་ཉེ། དེ་བཞི་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་བྱ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་དག་ཀྱང་རིམ་བཞིན་སྦྱིང་བཞི་དང་། སྦྱིང་གསུམ་དང་། སྦྱིང་གཉིས་དང་།
གཅིག་ལ་དབང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནས་
འདིའི་བར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་མིའི་མིང་ཐ་དད་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡང་།

འདུལ་བའི་མདོ་ལས་གོ་ཅུ་ཏ་མ་དག་ རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀྱར་གྱི་ཆེ་མི་རྣམས་
 གྱི་མིང་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། གོ་ཅུ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་མང་
 པོས་བཀྱར་བའི་བྱ་འོད་མཛེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གོ་ཅུ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་འོད་མཛེས་ཀྱི་
 ཆེ་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཚུར་ཤོག་ཚུར་ཤོག་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། འོད་མཛེས་ཀྱི་
 བྱ་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གོ་ཅུ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་ཆེ་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྟེ་བ་
 ཅན། སྟེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །

གོ་ཅུ་ཏ་མ་དག་དགེ་བའི་བྱ་དགེ་མཆོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། གོ་ཅུ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་དགེ་
 མཆོག་གི་ཆེ་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྟོན་མགོན། སྟོན་མགོན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །དགེ་
 མཆོག་གི་བྱ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཞེས་བྱ་སྟེ།

གོ་ཅུ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་ཆེ་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཏ་ལའི་
 ཀླང་ཏ་ལའི་ཀླང་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱལ་པོ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྦྱི་བོར་
 ་ལ་ཆེན་ཞིག་སྦྱེས་པ་འཇམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་
 མའམ། རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཞོད་པ་མི་སྦྱེད་དོ། །

དེ་སྟོན་ནས་བརྟེན་བ་དང་། ཁྱེལ་གཟུགས་བཟང་བ། བཟླ་ན་སྤྱུག་པ། མཛེས་
 པ། སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སྟུང་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱུང་
 སྟེ། སྦྱི་བོ་ལས་སྦྱེས་པས་སྦྱི་བོ་སྦྱེས། སྦྱི་བོ་སྦྱེས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །གཞོན་
 ཏུ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་བཅུན་མོ་སྤྱུག་ཁྱིའི་ནང་དུ་བཞི་
 བ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏུ་མ་ལས་འོ་མ་ཟགས་ནས་རེ་རེས་ང་ལས་ཏུ། ང་

ལས་རུ་ཞེས་སྒྲུས་པས་ང་ལས་རུ། ང་ལས་རུ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །

གོ་ཏུ་ཏ་མ་དག རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རུ་གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་བ་དེའི་ཆེ་མི་
ནམས་སེམས་པར་བྱེད། འཇལ་བར་བྱེད། ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནམས་
བསམ། གཞལ། ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་བཟོའི་གནས་དང་། ལས་ཀྱི་གནས་ཐ་དད་
པ་དག་བྱེད་དུ་འཇུག་པས་དེས་ན་དེ་ནམས་ཡིད་ལས་སྐྱེས། ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་
བྱ་བར་གྲགས་སོ། །

གོ་ཏུ་ཏ་མ་དག རྒྱལ་པོ་དུག་པོ་འདི་དག་ནི། ཆེ་ཆད་མེད་ཅིང་ཆེ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡིན། བར་སྒྲོམ་ལ། སེམས་ཅན་ཚུར་ཤོག་སྐྱེ་བ་ཅན། །སྒྲིན་མ་གྱིན་དང་ནི་
དེ་བཞིན་དུ། །ཏ་ལའི་རྒྱུ་དང་ཡིད་ལས་སྐྱེས། །སྒྲིན་ཀྱི་དེ་དུག་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །

གོ་ཏུ་ཏ་མ་དག རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རུའི་བརྒྱ་གཡས་པར་ཤ་མེན་ཞིག་སྐྱེས་པ་
འཇམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མའམ། རས་བལ་
གྱི་འདབ་མ་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཞོད་པ་མི་སྐྱེད་དོ། །

དེ་སྒྲིན་ནས་བརྟོལ་བ་དང་ཁྱེུ་གཟུགས་བཟང་ཞིང་བལྟ་ན་སྤྱག་པ། མངེས་
པ། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱང་
སྟེ། བརྒྱ་གཡས་པ་ལས་སྐྱེས་པས་མིང་མངེས་པ། མངེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་
ཏེ། གཞོན་རུ་དེ་རྩུ་འཕྱལ་ཆེ་ཞིང་མཐུ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་ད་དུང་ཡང་སྤྱིང་བཞི་ལ་
རྒྱལ་སྤྱི་དེ་དབང་སྤྱག་ལ་དབང་བྱེད་དུ་འཇུག་གོ། །

གོ་ཏུ་ཉ་མ་དག་ རྒྱལ་པོ་མཛེས་པའི་བརྒྱ་གཡོན་པར་ཤ་ཆེན་ཞིག་སྐྱེས་པ་
འཇམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མའམ། རས་བལ་
གྱི་འདབ་མ་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཞོད་པ་མི་སྐྱེད་དོ། །དེ་སྒྲིན་ནས་བརྟོལ་བ་
དང་། བྱིའུ་གཟུགས་བཟང་ཞིང་བཟོ་ན་སྤྱུག་པ། མཛེས་པ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
མཆན་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། བརྒྱ་གཡོན་པ་
ལས་སྐྱེས་པས་མིང་ཉེ་མཛེས་ཉེ་མཛེས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །གཞོན་ནུ་དེ་རྩ་
འཕྱུལ་ཆེ་ཞིང་། མཐུ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་ད་དུང་ཡང་སྤིང་གསུམ་ལ་རྒྱལ་སྤིང་གི་
དབང་སྤྱུག་ལ་དབང་བྱེད་དུ་འཇུག་གོ།

གོ་ཏུ་ཉ་མ་དག་ རྒྱལ་པོ་ཉེ་མཛེས་ཀྱི་རྒྱུང་བ་གཡམས་པར་ཤ་ཆེན་ཞིག་སྐྱེས་
པ་འཇམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མའམ། རས་བལ་
གྱི་འདབ་མ་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཞོད་པ་མི་སྐྱེད་དོ། །དེ་སྒྲིན་ནས་བརྟོལ་བ་
དང་། བྱིའུ་གཟུགས་བཟང་ཞིང་བཟོ་ན་སྤྱུག་པ། མཛེས་པ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
མཆན་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། རྒྱུང་བ་གཡམས་
པ་ལས་སྐྱེས་པས་མིང་མཛེས་ལྡན། མཛེས་ལྡན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །གཞོན་
ནུ་དེ་རྩ་འཕྱུལ་ཆེ་ཞིང་། མཐུ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་ད་དུང་ཡང་སྤིང་གཉིས་ལ་རྒྱལ་
སྤིང་གི་དབང་སྤྱུག་ལ་དབང་བྱེད་དུ་འཇུག་གོ།

གོ་ཏུ་ཉ་མ་དག་ རྒྱལ་པོ་མཛེས་ལྡན་གྱི་རྒྱུང་བ་གཡོན་པར་ཤ་ཆེན་ཞིག་སྐྱེས་
པ་འཇམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མའམ། རས་བལ་

གྱི་འདབ་མ་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཞོན་པ་མི་སྐྱེད་དོ། །དེ་སྒྲིན་ནས་བརྟེན་བ་
དང་། བྱེད་གཟུགས་བཟང་ཞིང་བལྟ་ན་སྤྲུག་པ་མཛེས་པ། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་
སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཀླང་པ་གཡོན་པ་ལས་སྐྱེས་
པས་མིང་ཉེ་མཛེས་ལྡན། ཉེ་མཛེས་ལྡན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །གཞོན་ཅུ་དེ་རྩུ་འཕུལ་
ཆེ་ཞིང་མཐུ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་ད་དུང་ཡང་སྤྱིང་གཅིག་ལ་རྒྱལ་སྤིང་གི་དབང་སྤྲུག་ལ་
དབང་བྱེད་དུ་འཇུག་གོ།

གོ་ཅུ་ཏ་མ་དག་དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀྱར་གྱི་བྱ་འོད་མཛེས་སོ། །འོད་
མཛེས་གྱི་དགོ་བའོ། །དགོ་བའི་དགོ་མཆོག་གོ། །དགོ་མཆོག་གི་གསོ་སྦྱང་འཕགས་
སོ། །གསོ་སྦྱང་འཕགས་གྱི་ང་ལས་ཅུའོ། །ང་ལས་ཅུའི་མཛེས་པའོ། །མཛེས་པའི་ཉེ་
མཛེས་སོ། །ཉེ་མཛེས་གྱི་མཛེས་ལྡན་དང་། མཛེས་ལྡན་གྱི་ཉེ་མཛེས་ལྡན་དང་ཞེས་
གསུངས་སོ། །རྒྱལ་པོ་འདི་ནམས་ནི་གསེར་དཔུལ་ཟངས་ལྷགས་གྱི་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བ་སྤྱིང་བཞི་ནས་གཅིག་གི་བར་དབང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཉེ་མཛེས་ལྡན་གྱི་སྤས་རྒྱལ་པོ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱལ་པོ་ས་ཡ་
གཅིག་དང་། བཞི་ཁྱི་དུག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་དང་། དེ་ནས་སངས་
རྒྱལ་འོད་སྤང་གི་དུས་སུ་གོང་ཁྱེར་ལྷ་རྩ་ཁ་སྤྱིར་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་།
དེའི་སྤས་ལེགས་སྐྱེས། དེའི་སྤས་ཆ་བོ་དང་། ཡང་ཆ། སུམ་ཆ་ལ་བརྒྱད་དེ་
རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་བྱུང་། དེ་ནས་གོང་ཁྱེར་བྱ་འཛིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ན་བ་ཅན་དེ་ལ་སྤས་
གཉིས་ལས། གོ་ཅུ་ཏ་མ་དང་། ལྷ་ར་རྩ་ཇའོ། །ལྷ་ར་རྩ་ཇས་རྒྱལ་སྤིང་བསྐྱངས།

གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་བྱང་སྔོང་མདོག་ནག་གི་བྱང་དུ་རབ་ཏུ་བྱང་སྟེ་བཞུགས་སྐབས་
ཤེས་ན། མི་གཡོན་ཅན་པར་ཕྱེ་ཅེ་ལག་ཅེས་པ་སྤྲད་འཆོང་མ་བཟང་མའི་སར་བྱིན་
ཏེ། ཁོང་གཉིས་མ་འཆམ་པར་ཁོས་སྤྲད་འཆོང་མ་བསད་ནས་གི་ཁྲག་གིས་གོས་
པ་དེ་གོ་ཁྱུ་ཏ་མའི་མདུན་དུ་བོར་ནས་གཞན་དུ་བྲོས།

སོ་ཉལ་མཁན་རྣམས་དེར་ལྷགས་ཏེ་བརྟག་པ་མ་བྱས་པར་གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་
འབྲིད་དེ་སྒྲིབ་མོར་ཤིང་ཅེ་གསུམ་པ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་ཏེ་བཞག བྱང་སྔོང་
མདོག་ནག་ཉིན་ལྟར་ཁོང་སར་ཐེབས་ཏེ་བྱ་ཁྲིད་ལ་ཆ་མ་བྱང་ངམ་ཞེས་ངེས་
པས། གོ་ཁྱུ་ཏ་མས་བདག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་མ་བྱང་ཞིང་། དེ་བདེན་ན་མཁན་
པོ་ཁྲིད་གི་པགས་པ་གསེར་གི་མདོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོས་མ་ཐག་དེ་
བཞིན་དུ་གྱུར།

དེའི་རྗེས་ཁོང་གི་མཆན་ལ་བྱང་སྔོང་གསེར་མདོག་ཅན་དུ་གྲགས། ལྷ་ར་རྩ་
ཇ་ལ་སྤྲས་མི་འབྱུང་བས་མང་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་རིགས་ཆད་ན་འཛིག་ཉིན་འདིར་
མ་ལེགས་པ་འབྱུང་བར་དགོངས་ནས་ཁྲིད་ལ་བྱ་མ་བྱང་བར་འཆི་མི་རིགས་
གསུངས་པ་ན། གོ་ཏམ་གྱིས་བདག་གཞོན་རུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱང་བར་བྱ་
སྐྱེད་པའི་རུས་པ་གལ་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པར།

བྱང་སྔོང་གིས་སྔོན་འཁྲིག་པ་སྤྲད་པའི་བྱ་བ་བྲན་པར་གྱིས་ཤིག་གསུངས་
པས། བདག་ཟུག་རྩ་འདི་ལྟ་བུས་མནར་བར་འཁྲིག་པའི་དགའ་སྟོན་བྲན་གལ་
རུས་ཞེས་ཞུས་པས། བྱང་སྔོང་གིས་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཆར་དབབ་སྟེ་ཟུག་རྩ་ཞི་བར་

བྱེད་པས་སྒྲིན་གྱི་འབྲིག་སྒྲིད་གྱི་བྱ་བ་བྲན་ཏེ་ཁུ་བ་ཁྱག་དང་འབྲེས་པའི་ཐེགས་
བ་གཉིས་སར་སྤྱང་བ་སྒྲོང་གཉིས་སུ་གྱུར་བ་དེ་གཉིས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
སྒྲིན་པས་བྱ་གཉིས་བྱང་བ་དེའི་ཉེ་འཁོར་བྱ་རམ་ཤིང་གསེབ་ཏུ་ཞུགས།

གོ་ཏམ་ཉི་འོད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཆ་ནས་སྐྱ་གྲོངས། བྲང་སྒོང་གསེར་མདོག་དེར་
སོང་ནས་སྒྲོང་སྒྲོགས་མཐོང་ནས་བཙལ་བས། བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཆལ་ན་ཁྲེལ་གཉིས་
འདུག་པ་མཐོང་ནས། གོ་ཏམ་གྱི་བྱར་ཤེས་ཏེ། རང་གི་གནས་སུ་བྲིད་དེ་གསོས་
ཤིང་། ཉི་འོད་གྱིས་སྒྲིན་པར་བྱས་པས་ཉི་མའི་རིགས་དང་། གོ་ཏམ་མའི་བྱ་ཡིན་
པས་གོ་ཏམ་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་སྐྱེས་པས་ཡན་ལག་སྐྱེས། བྱ་རམ་ཤིང་
གི་ཆལ་ནས་ཉིད་པས་བྱ་རམ་ཤིང་པ་ཞེས་རིགས་ཀྱི་མིང་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རྩ་ར་རྩ་རར་བྱ་མེད་པར་ཤི་ནས་སྒྲོན་པོ་རྩ་མས་གྱིས་གྲོས་
བྱས་པ་གཅེན་པོ་གོ་ཏམ་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོ་བར་གྲོས་མཐུན་ཏེ་བྲང་སྒོང་གསེར་
མདོག་གི་བྱང་དུ་སོང་བ་ན། གོ་ཏམ་མེད་པས་སྤྲས་གཉིས་པོ་གདན་བྲངས་ཏེ་
བྱ་ཆན་པ་རྒྱལ་སྤིད་ལ་དབང་བསྐྱར་ནས་དེ་ལའང་བྱ་མེད་པར་ཤི།

སྤྲས་གཞོན་པ་རྒྱལ་སྤིད་ལ་བསྐྱོས་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱ་རམ་ཤིང་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བྱང་། དེའི་སྤྲས་ཆ་པོ་དང་། ཡང་ཆ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་རྒྱལ་པོ་གཞུ་བཏན་
ཞེས་བྱ་བ་བྱང་། དེའི་སྤྲས་སེལྷེ་འགྲམ་དང་རྒྱལ་པོ་སེལྷེ་འགྲམ་གྱི་སྤྲས་སུ།
ཟས་གཙང་། ཟས་དཀར། བྲེ་པོའི་ཟས། བདུད་ཅིའི་ཟས་དང་བཞི་བྱང་།

ཟས་གཙང་གི་སྐྱུ་གཞོན་ཀླུ་དོན་འགྲུབ་དང་། གཙུང་དགའ་བོ་གཉིས། ཟས་
དགའ་གྱི་སྐྱུ་དགའ་རྒྱལ་དང་། བཟང་ལྷན་གཉིས། བློ་བོའི་ཟས་གྱི་སྐྱུ་མ་
འགགས་པ་དང་། ཆེན་པོ་གཉིས། བདུད་ཅི་ཟས་གྱི་སྐྱུ་ཀླན་དགའ་བོ་དང་། ལྷས་
བྱེན་གཉིས་བཅས་འཁྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། བཟང་པོ་དང་། ལེགས་བཟང་དང་ཞེས་པ་ནས།
གོ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་སྐྱུ་མཉམ་སྦྱོང་གི་བྱ་དང་། ཆ་བོ། ཡང་ཆ་དང་། ལྷམ་ཆའི་
རྒྱད་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡང་། གྲོང་ཁྱེར་སྐྱ་རྩ་ཁྲ་སྤྱིར་བྱུང་སྟེ། དེ་ནམས་གྱི་ཐ་
མ་ནི་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱི་ཞེས་པ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་།

ཡང་འདུལ་བ་ག་པ་ལས། གོ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིའི་བྱ་ལེགས་སྦྱེས་སོ། །
གོ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་ལེགས་སྦྱེས་གྱི་བྱ་དང་། ཆ་བོ་དང་། ཡང་ཆ་དང་། ལྷམ་ཆའི་
རྒྱད་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འཛིན་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནམས་གྱི་ཐ་མ་ནི་
རྒྱལ་པོ་ན་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ངོ་། གོ་ཏ་མ་དག་རྒྱལ་པོ་ན་བ་ཅན་ལ་བྱ་གཉིས་
ཏེ། གོ་ཏ་མ་དང་། ལྷ་ར་རྩ་ཇ་འོ། །དེ་གཉིས་ལས་གོ་ཏ་མ་ནི་མདོན་པར་འབྱུང་བར་
དགའ་འོ། །ལྷ་ར་རྩ་ཇ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་མདོན་པར་དགའ་འོ། །

དེས་པ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་སྤྱིད་བྱེད་པ་མཐོང་ནས་དེས་བསམ་
པ། བདག་ཡབ་འདས་ནས་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་ཆོས་
མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་སྤྱིད་བྱས་ན། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བར་གཞོལ་བར་འགྱུར་བས་
འདིར་ཅིའི་དུས་ལ་བབ་ཅེ་ན། བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱའོ་

སྒྲིང་དུ་བསམ་ནས་རྒྱལ་པོ་ན་བ་ཅན་གང་ན་བ་དེར་ཡོང་སྟེ་སྤྱིན་པ་དང་རྒྱུ་པ་
གཉིས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ། ཡབ་མཁུན་པར་མཛོད་ཅིག་བདག་
ནི་དད་པས་བྱིས་ནས་བྱིས་མ་མཆིས་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །

དེས་སྒྲས་པ། ལྷ། གང་གི་སྤྱིར་མཆོད་སྤྱིན་མཆོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་
སྟེག་སྟེག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགའ་ཐུབ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ནི། འདིའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ང་
འདས་ནས་རྒྱལ་སྤྱིད་ལག་མཐེལ་དུ་འོངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་ཅིའི་སྤྱིར་
རབ་ཏུ་འབྱུང་། དེས་སྒྲས་པ། ཡབ། བདག་གིས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་
སྤྱིད་བབྱེད་ཅོ་མི་ཐོགས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུས་ན་མཁུན་པར་མཛོད་ཅིག་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གལ་
བྱིས་བཏུ་པར་ཤེས་ནས་གནང་ངོ་། །དེའི་ཆེ་བསྟེ་གནས་ཤིག་ན་བྱང་སྤོང་མདོག་
ནག་ཅེས་བྲ་བ་གནས་སོ། །དེ་ནས་གཞོན་ནུ་གོ་ཁྱ་ཏ་མ་རྒྱལ་པོས་གནང་ནས་
དགའ་ཞིང་མགུ་ལ། དགའ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྤྱེས་ནས་བྱང་སྤོང་མདོག་
ནག་གང་ན་བ་དེར་ཡོང་སྟེ་སྤྱིན་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་དུལ་བས་རྒྱུ་པ་གཉིས་
ལ་བྱུག་བྱས་ནས་སྒྲས་པ། བྱང་སྤོང་ཆེན་པོ་བདག་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་ཀྱི།
བདག་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིག་དེས་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །

བྱང་སྤོང་མདོག་ནག་ནི། འབྲས་བུ་དང་། ཅ་བ་དང་། ལྷ་འབྲུང་བས་དེ་ཡང་
བྱང་སྤོང་གོ་ཁྱ་ཏ་མ། བྱང་སྤོང་གོ་ཁྱ་ཏ་མ་ཞེས་བྲ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཇི་ཅམ་ན་དུས་
གཞན་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་ན་བ་ཅན་ཤི་ནས་གཞོན་ནུ་རྩ་རྩ་ཇ་པའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་

དབང་ཕྱག་ལ་དབང་བྱེད་དུ་བརྟུག་གོ། ། ཇི་ཙམ་དུས་གཞན་ཞིག་ན། དང་སྟོང་གོ་བྱེད་ཏ་མས་མཁན་པོ་ལ་སྦྱས་པ། མཁན་པོ། དགོན་པའི་བས་ཀྱིས་འཆོ་བར་རྩོ་མི་ཐོགས་ཀྱི་གྲོང་འདབས་སུ་གནས་པར་བགྱེདོ། །

དེས་སྦྱས་པ། ལུ་རུང་གི་གྲོང་ངམ། དགོན་པ་ན་གནས་པའི་དང་སྟོང་གིས་ནི། མདོར་ན་དབང་པོ་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། བྱོད་སྟངས་ལ་བྱུ་འཇིན་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་ལོ་མའི་སྤྱི་ལ་བྱུ་བྱོས་ལ་འདུག་ཅིག་མཁན་པོ། བཀའ་བཞིན་འཆོལ་ཞེས་སྦྱས་ནས། དང་སྟོང་གོ་བྱེད་ཏ་མ་བྱུ་འཇིན་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་ལོ་མའི་སྤྱི་ལ་བྱུ་བྱས་ཏེ་གནས་སོ། །

དེའི་ཆེ་གྲོང་བྱེད་བྱུ་འཇིན་ན་སྤྱད་འཆོང་མ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱིས་བྱུ་གཡོན་ཅན་བརྒྱའི་རྩ་ལག་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་གནས་ཏེ། དེས་དེ་ལ་དགའ་མགུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་གོས་དང་རྒྱན་བསྐྱར་རོ། ། དེས་གོས་དང་རྒྱན་དག་ཐོགས་ནས་ཆས་པ་ལས། ཡང་མི་གཞན་ཞིག་ཀར་ཤ་བ་ཏ་ལྷ་བརྒྱ་ཐོགས་པ་ཞིག་འོངས་ནས་བཟང་མོ། དགའ་མགུར་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཞོག།

དེས་བསམ་པ། གལ་ཏེ་བདག་སྟངས་ན་ཀར་ཤ་བ་ཏ་ལྷ་བརྒྱ་ཡང་མི་འཐོབ་ལ། བྱིམ་དུ་འོངས་པ་སྤངས་ཏེ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྦྱམ་ནས། དེས་བྱུ་མོ་མངག་གཞུགས་མ་ལ་སྦྱས་པ། སྟངས་ལ་བརྒྱའི་རྩ་ལག་ལ་རྩོ་བོའི་མཆིད་ནས་རེ་ཞིག་བདག་ལ་སྐབས་མ་མཆིས་ཏེ་སྤྱད་ཀྱིས་མཆིའོ། ། ཞེས་སྦྱོས་ཞིག།

དེས་དེའི་གན་དུ་སྟངས་ནས་སྦྱས་སོ། ། མི་དེ་ཡང་བྱུ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་

དེ་དང་དེ་དགའ་མགུར་སྐྱེད་ནས་བྱམ་དང་པོ་ཉིད་ལ་སོང་ངོ་། །དེས་བསམ་བ་
ནས་ཆོད་རིང་དུ་ཡོད་པས་དེའི་སེམས་བདག་གིས་བསྐྱེད་བར་རྣམ་སོ་སྣམ་ནས།
དེས་ཡང་བྱ་མོ་དེ་ལ་བསྒྲོ་བ། བསྐྱེད་ཅ་ལག་གི་གན་དུ་སོང་ལ་ཇོ་མོའི་མཆིད་ནས་
སྟོ་གོན་བགྱིས་ལགས་ན། སྐྱེད་མོས་ཆལ་གང་དུ་མཆི་ཞེས་སྒྲོས་ཤིག དེས་དེའི་
གན་དུ་སོང་ནས་སྒྲོས་བ་དང་། དེས་སྒྲོས་བ། ཁྱོད་ཀྱི་ཇོ་མོ་སྐྱེད་ཅིག་ལ་སྐྱབས་
མེད། སྐྱེད་ཅིག་ལ་སྐྱབས་ཡོད་ཅེའམ། བྱ་མོ་དེ། དེ་དང་རིགས་མི་འབྲོད་བ་ཞིག་
པས་དེས་སྒྲོས་བ། ཇེའི་སྒྲོས་སྐྱབས་མ་མཆིས་བ་ནི་མ་ལགས་ཀྱི།

དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་གོས་དང་རྒྱན་དག་གིས་སྐྱེས་བ་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་
དགའ་མགུར་སྐྱེད་ངོ་། །དེའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་དགྱིས་བ་གང་ཡིན་བ་
དེ་དང་བལ་བར་གྱུར་ཅིང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་དགྱིས་བ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་མི་
བཟོད་བ་སྐྱེས་ནས་སྒྲོས་བ། བྱ་མོ། །སོང་ལ་བཟང་མོ་ལ་བསྐྱེད་ཅ་ལག་ན་རེ།
སྐྱེད་མོས་ཆལ་ག་གོ་མོ་ཞིག་ཏུ་ཤོག་ཅེས་བྱོས་ཤིག དེས་སོང་ནས་བཟང་མོ་ལ་
སྒྲོས་བ་དང་།

དེ་ནས་དེ་སྐྱེད་མོས་ཆལ་དུ་སོང་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་གཡོན་ཅན་བསྐྱེད་ཅ་ལག་
གིས་སྒྲོས་བ། ཁྱོད་ཁོ་བོའི་གོས་དང་རྒྱན་ཀྱིས་སྐྱེས་བ་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་དགའ་
མགུར་སྐྱེད་བ་རིགས་སམ། དེས་སྒྲོས་བ། ཇེའི་སྒྲོས་དེ་ནི་བདག་གིས་ཞོངས་ཏེ།
འོན་ཀྱང་བུད་མེད་ནི་ཏྲག་ཏུ་སྐྱོན་ཅན་ལགས་པས་བཟོད་བར་མཇོད་ཅིག དེ་ནས་
དེ་མི་བཟོད་བ་སྐྱེས་ནས་རལ་གྱི་ཤུབས་ནས་ཕྱུང་ནས་བསང་ངོ་། །

དེ་ནས་བྱ་མོ་མངག་གཞུག་མས་ངོ་མོ་བསད་དོ། །ངོ་མོ་བསད་དོ་ཞེས་ཀྱ་
ཅའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་བཏོན་པ་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཀྱན་གྱིས་ཐོས་ནས་བརྒྱགས་པ་དང་།
དེ་ཙམ་ན་བསྐྱེ་གནས་དེ་ཉིད་ན་ངང་སྤྱོད་གོ་ཕྱུ་ཏ་མ་གནས་སོ། །དེ་ནས་སྐྱེས་བྱ་
གཡོན་ཅན་པརྒྱའི་ཅ་ལག་དེ་སྐྱག་ནས་རལ་གྱི་ཁག་ཅན་ངང་སྤྱོད་གོ་ཕྱུ་ཏ་མའི་
མདུན་དུ་བོར་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་སོ། །

སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཆེན་པོས་དེར་རལ་གྱི་ཁག་ཅན་མཐོང་ནས་སྐྱས་པ། རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་འདིས་བཟང་མོ་བསད་དོ། །ཞེས་དེ་ནས་ངང་སྤྱོད་གོ་ཕྱུ་ཏ་མ་དེ་བསྐྱོར་
ཏེ། མི་བཟོད་པ་སྐྱེས་ནས་སྐྱས་པ། ཀྱའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ངང་སྤྱོད་གི་རྒྱལ་མཆོན་
བཟུང་ནས་འདི་འདྲ་བའི་ལས་བྱེད་དམ། དེས་སྐྱས་པ། ཅི་བྱས། དེ་རྣམས་གྱིས་
སྐྱས་པ། བཟང་མོ་དང་ཁྱོད། ལྷན་ཅིག་དགའ་མགུར་སྐྱད་ནས་དེ་བསད་དོ། །

དེས་སྐྱས་པ། ཁོ་བོའི་སྒྲིག་པ་ཞི་བས་ལས་དེ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དེས་ཞི་བ་
སྐྱས་ཀྱང་། སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་དེས་ལག་པ་ཕྱིན་ཁ་ལོག་ཏུ་དམ་དུ་བཅིངས་
ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲུལ་ཏེ། ལྷ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདིས་བཟང་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་དགའ་
མགུར་སྐྱད་ནས་དེ་བཀུམ་ལགས་སོ། །རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི། མི་རྟོག་པ་ཡིན་པས།
དེས་སྐྱས་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གྱུར་ན། རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་འདི་ངས་སྤངས་གྱི་གསལ་ཤིང་
ལ་བསྐྱོན་(ལོན)ཅིག་དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མི་རྟོག་ཀ་ར་སྤེ་རའི་སྤོང་བ་མགུལ་དུ་
བཏགས་ཤིང་སྐྱེས་པ་གོས་སྤྲོན་པོ་གྱོན་པ། ལག་ན་མཆོན་ཐོགས་པ་རྣམས་གྱིས་

ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ལམ་པོ་ཆེ་དང་། ཆོང་འདུས་དང་། བཞི་མདོ་དང་། ལུས་
མདོ་རྣམས་སུ་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོལ་བསྐྱབས་ཏེ། རྒྱུང་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲོལ་བསྐྱབས་ཀྱི་སྒྲོལ་
ཕྱུང་ནས་གསོན་པོ་ཉིད་དུ་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་(གཤོན)ནོ། །

དེའི་མཁན་པོ་མདོག་ནག་དེ། དུས་དུས་སུ་དེའི་བསྐྱོར་གནས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས།
ཇི་ཅམ་དུ་དུས་གཞན་ཞིག་ན་སོང་བ་ལས་མ་མཐོང་ནས་དེས་པན་ཚུན་དུ་བརྩམ་
བར་བརྩམས་པ་དང་། ཇི་ཅམ་ན་དེ་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་(གཤོན)་བར་མཐོང་
ནས་དེ་སྐད་མི་གསལ་ཞིང་མིག་མཆི་མས་གང་ལ་སྤྱིང་ཇེ་བའི་ཆེག་གིས་དལ་བུ་
དལ་བུས་སྐྱས་པ། གྱི་ཉུང་བུ། འདི་ཅི་ཞིག་དེས་ཀྱང་སྐད་མི་གསལ་ཞིང་ཡིད་ཆད་
ལ་གནད་དུ་བབ་པའི་གཞོད་པའི་ཆོར་བ་སྐྱེས་ཤིང་གདུངས་པས་སྐྱས་པ།

མཁན་པོ། གཞན་ཅི་ལགས། ལས་ལགས་མོད་དེས་སྐྱས་པ། རུ། མ་བྱུང་
བའམ། གཞོད་པ་ཞིག་མ་བྱས་གང་། མཁན་པོ། བདག་གི་ལུས་ཀྱིས་མ་བྱུང་གི
སེམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རུ། ཇི་ལྟར་ཤེས། མཁན་པོ། བདེན་པ་གསོལ་གྱི།
གསོན་ཅིག་བདེན་པ་དང་། བདེན་པའི་ཆེག་གང་གིས་བདག་གི་ལུས་ཀྱི་མ་བྱུང་
གི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །

བདེན་པ་དང་བདེན་པའི་ཆེག་དེས་མཁན་པོའི་པགས་པའི་མདོག་ནག་
པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ། ལྷག་
པའི་བསམ་པ་གོམས་པ་ཡིན་པས་ཆེག་སྐྱས་མ་ཐག་ཏུ་དང་སྒྲོང་མདོག་ནག་
གི་པགས་པ་ནག་པོ་མི་སྤྲང་ཞིང་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་རོ། །

ཀུན་ཏུ་བྱང་སྤོང་མདོག་ནག་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་ཏི་ཞེས་སྒྲ་གསུང་
 བས། དེའི་མིང་གསེར་མདོག་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ངོ་མཆར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 ཏོ། །དེ་ནས་བྱང་སྤོང་གོ་ཏུ་ཏ་མས་སྒྲས་པ། མཁན་པོ། བདག་ནི། འདི་ནས་ཞི་
 འཕོས་ནས་འགྲོ་བ་ནི་གང་། རྒྱུ་བ་ནི་གང་། ཆེ་ཕྱི་མ་ནི་གང་ཞིག་ལགས། དེས་
 སྒྲས་པ། བྲམ་བེ་རྣམས་ན་རེ། བྱ་མེད་པ་ལ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བེར་ན།

ཁྱེད་ཀྱིས་བྱ་འགའ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཡོད་དམ། མཁན་པོ། ཡབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྤེད་ཀྱི་
 སྤང་དུ་སློབ་བསྐྱེད་པ་ན། བདག་གཞོན་ཅུ་ཉིད་དུ་རབ་དུ་བྱུང་བས་བུད་མེད་ཀྱི་
 རྒྱས་ཀྱང་མ་འཁོལ་ན་བདག་གི་བྱ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས། ལྷ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་
 བ། རྩོན་ཡུལ་ལ་སྤྱད་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པར་གྱིས་ཤིག།

མཁན་པོ། ཚོར་བ་དྲག་པོ་ཉེན་པས་ད་ནི། བདག་གི་གནད་རྣམས་ཆད་ཅིང་
 ཚིགས་རྣམས་བྱེ་སྟེ་འགྲམ་པ་གཅིག་ཕུ་དན་པར་བས་ན། རི་ལྷར་སྟོན་གྱི་ཡུལ་
 ལ་སྐྱད་པ་རྗེས་སུ་དན་པར་འགྱུར། དེའི་མཁན་པོ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་
 པས། དེས་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་རྗེ་ཆར་ཆེན་པོ་སྐྱུལ་ནས་ཆར་པའི་ཐེགས་པས་དེའི་
 ལུས་ལ་ཐོག་པ་དང་། དེ་ནས་ཆར་པ་དང་། རྒྱང་གང་མོས་རེག་པས་སྐྱག་བསྐྱུལ་
 རྣམ་པར་མནན་ནས། དེས་སྟོན་གྱི་ཡུལ་ལ་སྐྱད་པ་རྗེས་སུ་དན་པར་བྱ་བར་
 བརྩམས་སོ། །

གང་གི་ཆེ་དེས་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་བྱ་བར་བྱས་པ་ལས།
སུ་བའི་ཐེགས་པ་གཉིས་ཁྲག་དང་སྟོན་ཅིག་སྟུང་ངོ་། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་

བྱ་བར་གྱུར་ཏེ། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་སྐྱེས་པས་མིང་གསུམ་པ་ཡན་ལག་སྐྱེས་ཡན་ལག་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཆའ་གསེབ་ནས་ཉེད་པས་མིང་བཞི་པ་བྱ་རམ་ཤིང་པ་བྱ་རམ་ཤིང་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །

ཇི་ཙམ་དུས་གཞན་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་རྩ་ར་རྩ་ཇ་བྱ་མེད་པར་ཤི་ནས་སྒྲོན་པོ་རྣམས་འདུས་ནས་གྲོས་བྱ་བར་བཅུམས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་ད་སྐྱེ་ཞིག་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ། གཞན་དག་གིས་སྤྲོས་པ། འདིའི་གཅེན་གོའུ་ཏ་མ་བྱང་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་འདི་ནི་དེའི་རིགས་རྒྱུད་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་པས་དེ་དབང་བསྐྱར་རོ། །

དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་བྱས་ནས་བྱང་སྒྲོང་གསེར་མདོག་གི་བྱུང་དུ་སྒྲོང་སྟེ་སོན་པ་དང་། རྒྱང་པ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ནས་སྤྲོས་པ། བྱང་སྒྲོང་ཆེན་པོ། གོའུ་ཏ་མ་གང་ཁྱེད་ཅག་དུ་མཆིས་དེས་སྤྲོས་པ། ཁྱེད་ཅག་ཁོ་ནས་བསང་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོས་པ། བྱང་སྒྲོང་ཆེན་པོ། བདག་ཅག་གིས་དེ་མཐོང་བར་ཡང་མི་བློ་ན། ཇི་ལྟར་བསང་། ཁོ་བོས་བློ་པར་བྱའོ། །མ་ལོངས་སོ། །དེས་དེ་རྣམས་བློ་པར་བྱས་པ་དང་། སྤྲོས་པ། བྱང་སྒྲོང་ཆེན་པོ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན། སྤྲིག་པ་སྤྱོད་པ་དེ་མིང་ཙམ་སྤྲོས་པ་ཡང་བསྐྱགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞོག་ཅིག་དེས་སྤྲིག་པའི་ལས་ཅི་བྱས་འདི་དང་འདིའོ། །སྤྱོན་མེད་པ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པ་དེས་སྤྲིག་པའི་ལས་མ་བྱས་པར་ཁྱེད་ཅག་གིས་བསང་དོ། །དེ་ལྟར་ཅི་མདོན་དེས་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་རྒྱས་པར་སྤྲོས་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཡིད་མི་

བདེ་བ་སྐྱེས་ནས་སྐྱས་པ། བྱང་སྔོང་ཆེན་པོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན། དེས་མ་ལགས་
 གྱི་བདག་ཅག་གིས་སྒྲིག་པའི་ལས་བགྱིས་སོ། །ཞེས་དེ་རྣམས་དེ་སྐད་དུ་གཏམ་
 སྐྱབས་བྱེད་པ་ན། བྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱང་བྱང་སྔོང་གི་བྱང་དུ་འོངས་སོ། །

མོན་པོ་རྣམས་གྱིས་སྐྱས་པ། བྱང་སྔོང་ཆེན་པོ། བྱེད་འདི་གཉིས་སུའི་
 ལགས། དེས་སྐྱས་པ། དེ་ཁོ་ནའི་བུའོ། །དེ་རྣམས་གྱིས་སྐྱས་པ། འདི་གཉིས་ཇི་
 ལྟར་སྐྱེས། འདི་གཉིས་གྱི་མིང་ཅི་ལགས། དེས་བྱུང་བ་དང་བཅས་པར་རྒྱས་པར་
 སྐྱས་པ། མོན་པོ་རྣམས་གྱིས་ཐོས་ཏེ་མཆོག་ཏུ་ངོ་མཆར་སྐྱེས་ནས་དེ་རྣམས་གྱི་
 བྱང་སྔོང་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་དེ་གཉིས་ལས་གཞོན་ཏུ་སྤྱོད་པོ་ཞེས་རྒྱལ་
 སྤྱིད་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལས། དེ་ཡང་བུ་མེད་པར་ཞེས་པོ། །དེ་ནས་ཅིག་ཞེས་ཏུ་
 ཐོ་དབང་བསྐྱར་ནས་དེའི་མིང་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་པར་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་དག་གཞུ་བརྟན་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། སེལླེ་འགྲམ་
 དང་། སེལླེའི་སྒྲུའོ། །གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་དག་འཇམ་བུ་སྤྱིང་གི་གཞུ་ཐོགས་ཇི་སྒྲིབ་ཡོད་པ་
 དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ན་ནི། སེང་གའི་འགྲམ་མཆོག་ཏུ་གྲགས་སོ། །གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་དག་
 སེལླེའི་འགྲམ་ལ་བུ་བཞི་སྟེ། ཟས་གཙང་དང་། ཟས་དཀར་དང་། བྱེ་ཐོའི་ཟས་དང་།
 ཆོད་མེད་ཟས་སོ། །

བུ་མོ་གཙང་མ་དང་། དཀར་མོ་དང་། བྱེ་ཐོ་མ་དང་། ཆོད་མེད་མའོ། །ཟས་
 གཙང་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། གཙོམ་ལྟན་འདས་དང་ཆོད་དང་ལྟན་པ་དགའ་བོའོ། །ཟས་

དཀར་ལ་བྱ་གཉིས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དཀར་རྒྱལ་དང་། རྒྱུ་ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་བཟང་
ལྡན་ནོ། །བྲེ་བོ་བས་ལ་བྱ་གཉིས་ཏེ། མིང་ཆེན་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་འགགས་
པའོ། །ཆད་མེད་བས་ལ་བྱ་གཉིས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་དགའ་བོ་དང་། ལྷས་
སྒྲིབ་ནོ། །གཙང་མའི་བྱ་ནི་ལེགས་པར་རབ་སད་དོ། །དཀར་མའི་བྱ་ནི་སྤང་བ་
ཅན་ནོ། །བྲེ་བོ་མའི་བྱ་ནི་བཟང་ལེན་ནོ། །ཆད་མེད་མའི་བྱ་ནི་དགོ་འཕེལ་ལོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གོང་དུ་ངེ་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་མཆན་
བཟང་སྤུལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པའི་མཆན་བཟང་ནི། ཐུབ་པའི་
མཆན་བཟང་དང་ནམ་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་མཆན་
བཟང་ནི། དུལ་ན་མི་གནས་པ་དང་། མི་གསལ་བ་དང་། མ་རྗོགས་པ་བཅས་ཡིན་
ཞིང་ཐུབ་པའི་མཆན་བཟང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

མརྗོད་ཅ་ལས། ཐུབ་མཆན་དུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྗོགས་པས་
འཕགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞན་གོ་
སྤྱི་ལ་དུལ་ན་གནས་པ་ཞེས་པ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་དང་མ་འདྲེས་པར་རང་གི་གོས་
བསྒྲོན་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་བེར་བ་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་འཛིག་ཏེན་དུ་འབྱོན་
པའི་དུས་དང་ཆེ་ཆད་ཀྱང་མི་འདྲ་སྟེ། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རྒྱལ་ནི་མའི་ཆེ་ཆད་སྟོང་
ཐག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་འབྱེ་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ནི་ཆེ་ལོ་མར་འབྱིབ་ཀྱི་

དུས་མི་རྣམས་སྐྱོ་གས་ཆེ་བས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་།

མངོད་ཅ་བ་ལས། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་
མི་འཕྱུ། །ཞེས་དང་། དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན། །དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་
སངས་རྒྱས། །འབྱུང་ངོ་མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

བསྐྱལ་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱུང་བས་བསྐྱལ་བཟང་
ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡང་བར་བསྐྱལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གཅིག་ཏུ་བཅེས་པའི་
བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་ཏེ། ཆེ་ལོ་མར་འགྲིབ་གྱི་མིའི་
ཆེ་ཆད་བཞི་བྲིའི་དུས་སྟེ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་དང་། སུམ་བྲིའི་དུས་སྟེ་
སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ། ཉི་བྲིའི་དུས་སྟེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་། ཅོད་ལྡན་ཆེ་ལོ་
བརྒྱ་པའི་དུས་སྟེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་ཐུབ་པ་བཅས་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རང་རྒྱལ་ཡང་ཆེ་ལོ་མར་འགྲིབ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ནི་གཞན་དོན་གཙོ་བོ་མི་བྱེད་པས་ཆེ་ལོ་ཡར་སྐྱེ་མར་འགྲིབ་གཉིས་
ཀ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ཆོགས་ངེ་ཅམ་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་ཞེ་ན།

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་དེ་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ཡི་བར་དུ་ཆོགས་
བསགས་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

མངོད་ཅ་བར། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ། །བསེ་རུ་བསྐྱལ་བ་

བརྒྱ་ཡི་རྒྱུ་། །ཞེས་གསུངས། འཁོར་ལོས་བསྐྱེད་རྒྱུ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུག་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཛིག་ཉིན་
གྱི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སངས་རྒྱུས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འབྱུང་བ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་
རྒྱས་པས་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །འཁོར་
ལོས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡང་གསེར་དཔུལ་ཟངས་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་བསྐྱེད་
བཞི་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། རིམ་བཞིན་སྤྱིར་བཞི་
དང་། གསུམ་དང་། གཉིས་དང་། གཅིག་ལ་དབང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས། གསེར་དཔུལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །དེ་དག་སྤྱིར་
གཅིག་སྤྱིར་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་དཔུལ་ཟངས་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་བསྐྱེད་དེ་དག་རྒྱས་པ་ཆེ་
ཆུང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

གསེར་གྱི་འཁོར་བསྐྱེད་ནི་པས་ཀྱི་ཀློག་བས་བསུ་བར་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་
རྒྱལ་བ་དང་། དཔུལ་གྱི་འཁོར་བསྐྱེད་ནི་རང་ཉིད་པས་ཀྱི་ཀློག་བ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་
འགྲོ་བ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་དང་། ཟངས་གྱི་འཁོར་བསྐྱེད་ནི་གཡུལ་བཤམས་པ་
ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་དང་། ལྷགས་གྱི་འཁོར་བསྐྱེད་ནི་མཆོན་ཆའི་ཆར་དབབ་པར་
བརྩམས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་དག་གིས་དབང་དུ་བྱེད་ཀྱང་པ་

རོལ་པོའི་ལུས་སྒོག་ལ་ནམ་ཡང་གཞོད་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

མངོད་ལས། བས་བསྐྱུ་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམ་ཡང་། །མཆོན་བརྩམས་བས་
 རྒྱལ་གཞོད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་
 དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་
 པའི་རྒྱལ་པོ་གཞོན་རུ་དོན་གྲུབ་ལྟ་བུ་དེ་གསུམ་བར་སྤིང་ནས་མངལ་དུ་འཇུག་
 པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོའི་རུས་པ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟར་
 ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་།

མངོད་ལས། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། །གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་གཞན་
 བོ། །འབྱུང་བའམ་གཞན་ནི་ཐམས་ཅད་སྒྲོངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོས་
 མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་ཤེས་ཀྱང་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་
 བས་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་བས་
 འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་གསུམ་ག་ཤེས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 བོ། དང་པོ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གསུམ་པ་ལས་དང་
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

མངོད་ལས། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་ལོས་སྐྱུར་དང་རང་
 བྱུང་གཉིས། །ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ། །རྒྱ་ཆེ་བྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་
 ཡིན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་བཞེད་རྒྱལ་ནི་དབུ་མའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ལས་ཤེས་

པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་འཁོར་བསྐྱར་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་དུས་དང་ལྡན་ཚུལ་ནི། མདོ་ཁ་པ་
ལས། འོ་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་
དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།

འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་གསོ་སྦྱང་གི་ཉི་མ་
ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་མགོ་ཁྲིམ་བྱས་ཏེ་དབུ་བྱངས་སུ་གནས་ཤིང་སྤྱི་བོ་བྲིམ་ན་བྱད་
མེད་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་ཅིང་འདུག་པའི་ཆེ་ཤར་སྤྱོད་གས་ནས་སྤྱི་
འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་བས་སྦྱང་ཡོད་པ། ལུ་ཁྲུང་དང་ལྡན་པ། ལྟེ་བ་དང་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་གསེར་ལས་བྱུང་པ། མགར་བས་མ་བྱས་པ། འཕང་དུ་ཤིང་ཏ་ལ་
བདུན་ཅུ་ནས་འབྱུང་སྟེ།

རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བས་སྤྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་
དེ་མཐོང་ནས་འདི་སྒྲིམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་གིས་ཐོས་པ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་
བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་གསོ་སྦྱང་གི་ཉི་མ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་མགོ་ཁྲིམ་བྱས་ཏེ་དབུ་
བྱངས་སུ་གནས་ཤིང་སྤྱི་བོ་བྲིམ་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་
ཅིང་འདུག་པའི་ཆེ་ཤར་སྤྱོད་གས་ནས་སྤྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱུང་བར་གྱུར་ན།

དེ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཐོས་ཏེ་བདག་གི་དབང་
དུ་སྤྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་འོངས་པ་ལས་ན། བདག་གྲང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་

ཀྱལ་པོ་ཡིན་དུ་ངེས་སོ་སྟུང་སྟེ། དེ་ནས་ཀྱལ་པོ་ཀྱལ་རིགས་སྡེ་པོ་ནས་དབང་
བསྐྱར་བ་དེ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པ་གཅིག་དུ་གཟུར་ནས་ལུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་
བཅུགས་ཏེ། ལག་པ་གཡས་པས་ལྷའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་བསྐྱོར་ཞིང་འདི་སྐད་
དུ། བཅུན་པ། ལྷའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཅིག་ཆོས་མ་ཡིན་པས་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་སྤྲུལ་པ་དང་།

དེ་ནས་ལྷའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཀྱལ་པོ་ཀྱལ་རིགས་སྡེ་པོ་ནས་དབང་
བསྐྱར་བས་བསྐྱོར་བས་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལེགས་
པར་འགོ་སྟེ། ཀྱལ་པོ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའང་དབྱང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་
པ་དང་ལྷན་ཅིག་རྗེས་སུ་འགོ་འོ། །སའི་ཕྱོགས་གང་དུ་ལྷའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་
དེ་གནས་པར་གྱུར་པ་དེར་ཀྱལ་པོ་ཀྱལ་རིགས་སྡེ་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དེའང་
དབྱང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དངུལ་གྱི་སྒོ་ད་
ནི་གསེར་ཕྱེས་བཀང་སྟེ་ཐོགས། གསེར་གྱི་སྒོ་ད་ནི་དངུལ་སིལ་མས་བཀང་སྟེ་
ཐོགས་ནས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་ཀྱལ་པོ་བསུ་ཞིང་འདི་སྐད་དུ། ལྷ། འདིར་
ལེགས་པར་གཤེགས་སོ། །ལྷ་ཚུར་གཤེགས་སུ་གསོལ། ལྷའི་ཆབ་སྲིད་ནི་ཤིན་
ཏུ་རྒྱས་ཤིང་འབྱོར་ལ་བདེ་སྟེ། ལོ་ལེགས་ཤིང་ཉམས་དགེས་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དང་།
མིས་གཏམས་པ་ལགས་ཏེ། ལྷ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་
སྐད་ཅེས་སྤྲུལ་པ་དང་། ཀྱལ་པོ་ཀྱལ་རིགས་སྡེ་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བས་རིགས་

ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་དུ། བྱིད་རང་རང་གི་རྒྱལ་སྲིད་དག་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱིས་
ཤེས་ཆོས་མ་ཡིན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

བྱིད་སྲོག་ཆགས་མ་གསོད་ཅིག་མ་བྱིན་པར་མ་ལེན་ཞིག་(ཅིག་)འདོད་པ་ལ་
ལོག་པར་གཡེམ་པར་མ་བྱིད་ཅིག་ བརྟན་དུ་མ་སྤྲོ་ཞིག་ སྤུ་མ་མ་ཟེར་ཞིག་(ཅིག་)
ངག་རྒྱལ་པོ་མ་སྤྲོ་ཞིག་ ཆོག་ཀྱལ་པ་མ་སྤྲོ་ཞིག་ བརྟན་སེམས་ཅན་དུ་མ་གྱུར་ཅིག་
གཞོད་སེམས་ཅན་དུ་མ་གྱུར་ཅིག་ ལོག་པར་ལྟ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ སྲོག་གཅོད་པ་
ལ་བྱམས་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་བར་ལ་བྱམས་པར་མ་གྱུར་
ཅིག་ ངའི་ཡུལ་དུ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་བྱུང་ང་རེ། ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་ལ་བྱམས་
པར་མ་བྱིད་ཅིག་ཅེས་བསྐྱོས་ནས་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱུར་
བས་དེ་ལྟར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་དོ། །ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བར་བྱས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལ་འགྲོ་ལོ། །

ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལ་སོང་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལས་བཀྲལ་
ལོ། །བཀྲལ་ནས་ཀྱང་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པའང་ལས་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་ལེགས་པར་
འགྲོ་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འང་དབྱང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་
དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འགྲོ་ལོ། །

སྤུ་མ་བཞིན་དུ་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་དོ། །སྟོ་ཕྱོགས་སུ་རི་ལྟ་
བ་དེ་བཞིན་དུ་རུབ་ཕྱོགས་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་དོ། །བྱང་
ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལ་འགྲོ་ལོ། །

བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོང་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཀལ་ལོ།།
 ཀལ་ནས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལས་རྩ་འཁྱུལ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་སྒོ་བྱང་དུ་ལེགས་པར་
 འོང་ནས་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་སྒོའི་སྤྲོད་དུ་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་ཏེ། རྒྱལ་
 པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་
 ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བས་སྤང་པོ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཐལ་ཀར་གྱུར་པ། ཡན་ལག་བདུན་
 ཤིན་ཏུ་གནས་པ། གཙུག་གསེར་གྱིས་བརྒྱན་པ། གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་ལྡན་
 པ། གསེར་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ། གསེར་གྱི་བྲ་བས་གཡོགས་པ། རྩ་འཁྱུལ་དང་
 ལྡན་པ། ནམ་མཁའ་ལས་འགྲོ་བ། ནམ་པར་འཁྱུལ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 སྤང་པོའི་རྒྱལ་པོ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྲ་བའོ། །

གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་སྤང་པོ་རིན་པོ་
 ཆེ་དེ་བརྟག་པར་འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་ཉི་མ་ཤར་ཁར་སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་
 ཞོན་ཏེ་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་སྒོར་དང་བཅས་པ། རྒྱ་མཚོའི་ཕྱར་ཐུག་
 པ་དང་བཅས་པ་ཀུན་ཏུ་བསྒྲོར་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་སྒོ་བྱང་དུ་འོང་ནས་ཁྱེལ་སྤྲུལ་གྱི་
 དགའ་བ་སྤྲོད་བར་བྱེད་དེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་
 ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་རིན་པོ་

ཆེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་རྟ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་མ་
བཞིན་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་སྤོན་པོར་གྱུར་པ། མགོ་ནག་པ། རྫོག་མ་ལྷང་ལོར་
འདུག་པ། ཞོན་ན་གྲས་པར་བྱེད་པ། གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཆན་དང་བཅས་པ། གསེར་
གྱི་བྲ་བས་གཡོགས་པ། རྩུ་འཕྱལ་དང་ལྡན་པ། རྣམ་མཁའ་ལས་འགོ་བ། རྣམ་པར་
འཕྱལ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟ་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་ཤུགས་ཅན་ཞེས་བྲ་བའོ། །

གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་རྟ་རིན་པོ་
ཆེ་བརྟག་པར་འདོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཉི་མ་ཤར་ཁར་རྟ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་ཞོན་
ནས་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་སྒྲོར་དང་བཅས་པ། རྒྱ་མཆོའི་ལུང་ཐུག་པ་
དང་བཅས་པ་ཀུན་ཏུ་བསྒྲོར་ཏེ་ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དུ་འཁོར་ནས་ཁྲིའུ་ལྷས་
གྱི་བདེ་བ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རྟ་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ནོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་སྤོ་བ། བེའུ་ཅའི་རང་བཞིན་བྱུར་
བརྒྱད་དུ་འདུག་པ། ཞིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་འབྱུང་སྟེ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་འོད་གྱིས་
བཙུན་མོའི་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་བས་བྲལ་པར་འགྱུར་རོ། །

གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཏག་
 བར་འདོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་མཆན་མོ་ནས་གྱི་གུང་ལ་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་གི་
 རང་དུ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཅེ་མོ་ལ་བཏགས་ཏེ་སྤྱིད་མོས་ཆལ་
 གྱི་ས་བཟང་པོ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་སོང་ན། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་འོད་གྱིས་ཐམས་
 ཅད་དང་ལྡན་པའི་དབྱང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་དཔག་ཆད་
 ཁོར་ར་འཁོར་ཡུག་ཏུ་སྒྲུང་བས་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་འཁོར་ན་གནས་པའི་མི་དེ་དག་གྲང་སྒྲང་བ་དེས་
 གསལ་བར་གྱུར་པ་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་། གཅིག་གིས་གཅིག་ཤེས་
 རས་གཅིག་ལ་གཅིག་འདི་སྐད་སྒྲ་སྟེ། བཞིན་བཟང་དག་ལོངས། ལས་གྱི་མཐའ་
 དག་ཁྱོས་ཤིག་ཆོང་འདུས་དག་ཁྱོམས། ཉི་མ་ཤར་ཏེ་ཉིན་མོར་ཤེས་སོ་ཞེས་
 ཟེར་ཏེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་
 པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་རྩེ་
 ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་
 བའི་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཚུལ་དང་མཐུན་པ། རྒྱལ་
 རིགས་སུ་སྤྱེས་པ། ཏ་ཅང་ཡང་མི་རིང་པ། ཏ་ཅང་ཡང་མི་ཐུང་པ། ཏ་ཅང་ཡང་མི་
 སྒོམ་པ། ཏ་ཅང་ཡང་མི་སྐྱེམ་པ། ཏ་ཅང་ཡང་མི་དཀར་པ། ཏ་ཅང་ཡང་མི་ནག་པ།
 གཟུགས་མངོས་པ། ཚུལ་དུ་ཤེས་པ། བལྟ་ན་སྤྱུག་པ། ཁ་དོག་བཟང་པོ་རྒྱས་པ་

དུ་འབྱུང་སྟེ། མཁས་ཤིང་གསལ་ལ་ཡིད་གཞུངས་པའོ། །དེ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་
རྒྱལ་པོ་དེས་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱོ་བར་བྱ་བའི་དབྱང་ནམས་སྒྲོའོ། །

འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་སྒྲོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་དེ་དག་དང་ལྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱ་སྟོང་འབྱུང་སྟེ། དཔའ་བ། རྒྱལ་པོ་ད་པ། ཡན་ལག་མཆོག་གི་
གཟུགས་དང་ལྟན་པ། ས་རོལ་གྱི་སྒྲེ་རབ་ཏུ་འཛོམས་པ་ལ་སྟག་སྟེ། དེས་རྒྱ་མཆོ་
ལ་བྱག་པའི་ས་ཆེན་པོ་མ་ལུས་པ་གཞིན་པ་སྟོ་བ་མེད་ཅིང་འཆོ་བ་མེད་པ་འདི་
ཉིད་ཆད་པ་མེད་ཅིང་མཆོན་གྱིས་བདའ་བ་མེད་ལ་ཆོས་གྱིས་ལེགས་པར་པབ་སྟེ་
གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྐབས་འདིར་
ཆོས་འཁོར་དང་ཆོས་མཚུངས་སྐྱར་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་
བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་གྱི་ལུགས་ལ་འབྲེལ་ཆོས་དུག་གི་སྟོན་མཚུངས་པ་སྐྱར་
བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགོ་
བ་ལྟར། བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་འདིས་ཀྱང་བདེན་པ་སྐྱར་དུ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པས་སྐྱར་དུ་འགོ་བ་དང་།

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཡུལ་སྤྲ་མ་དོར་ནས་བྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར། མཐོང་
ལམ་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་སྤྲ་མའི་དམིགས་ནམ་བཏང་ནས་བདེན་པ་བྱི་མའི་
དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་།

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེས་རྒྱལ་ཕྱན་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་བྱེད་པ་ལྟར།
མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་སྤང་བྱེད་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་།

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཕྱན་ལས་རྒྱལ་བ་རྣམས་བདེ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་
པ་ལྟར། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་སྤང་བྱེད་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་།

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་མཐོ་བ་ལ་འཕར་བ་ལྟར། མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པའི་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞིས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་
འཕར་བ་དང་།

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དམའ་བ་ལ་འབབ་པ་ལྟར། མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པའི་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་ཆོས་ཤེས་བཞིས་འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་
འབབ་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ།

དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །སྤྱར་བར་
འགྲོ་སོགས་རྩིབས་སོགས་བྱེད་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་སྤྱར་བར་འགྲོ་སོགས་
ཞེས་པ་འདྲ་ཆོས་སྤྱག་གི་མཚུངས་པ་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ།

རྩིབས་སོགས་བྱེད་པ། །ཞེས་པ་འདྲ་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོན་མཚུངས་པ་སྤྱོད་བ་ནི་
བྱེད་བྲག་སྤྱོད་པའི་བཅུན་པ་དབྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་ཡང་།

མཆིམས་མཛོད་ལས། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ན་རེ། མཐོང་ལམ་འཕགས་
ལམ་ཡན་ལག་ནི་འཁོར་ལོའི་ཅིབས་དང་སོགས་ཀྱིས་བབྱང་བ་ལྟེ་བ་དང་ཟུ་ཟུད་
དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་ཅུལ་བ་དང་བླ་བ་རྣམས་ནི་ཅིབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
ཕན་ཚུན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་དག་པའི་རག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་རྣམས་ནི་ལྟེ་བ་དང་འབྲ་སྟེ།
དེ་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་ཉིང་དེ་འཛིན་འཐོབ་ལ་དེ་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཟུ་ཟུད་དང་འབྲ་སྟེ། དེས་གཞན་དག་ཉེ་བར་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་རམ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན། ཡིག་ཆ་ཕར་ཕྱིན་ལས། བླ་བ་དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ནང་
དུ་སྤྱད་པས་ཟུ་ཟུད་དང་ཆོས་མཚུངས་སྒྱུར་བ་དང་། འདིར་དེ་ཅིབས་དང་འབྲ་
བར་གསུངས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། གཉིས་ཀ་དང་ཆོས་
མཚུངས་སྒྱུར་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཆོད་བཛོད་ཆིག་དོན་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་མཆོད་བཛོད་ཆིག་དོན་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བཀའ་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བཛོད་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་གདུལ་བྱ་

གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཟོད་
 ཟེན་ནས། ད་ནི་ཐུགས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བདག་ཀྱིན་
 བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ནམས་ཀྱིས་གདུལ་
 བྱའི་དབང་པོ་དང་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་འཆམས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཇི་
 ལྟར་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྟོས་ན།

དེ་ཡང་ཞིང་འདིར་ཐུབ་པས་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་
 གདུལ་བྱ་མོ་མོའི་སྐལ་བ་དང་འཆམས་པར་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་པ་ཞིག་
 བསྟན་པར་མཛད་པ་ལས། དབང་པོ་མཆོག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྟན་
 པ་ནམས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོད་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་
 དང་ལྟན་པ་ནམས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་གསུངས་ཤིང་།

ཐེག་ཆེན་ལའང་ནང་གསེས་དབང་པོའི་རིམ་པ་ལས་རེ་ཞིག་བདེན་མེད་ཕྱ་
 མོ་བསྟན་པའི་སྟོད་དུ་མི་རུང་བ་ནམས་ལ་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་གསུངས་པ་དང་། སྟོད་རུང་ནམས་ལ་ནི་བདེན་
 ཐུབ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་གསུངས་པས་སྟོན་པ་
 ཐུགས་རྗེ་ཅན་ནི་གདུལ་བྱའི་ཚུལ་དང་བསྟན་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པར་མཛད་དེ།

མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སྟོན་པས་སྟོན་ནམས་གཏོང་བ་ལྟར། །
 སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །ཇི་ཙམ་བཟོད་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
 གསུང་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལྟམས་ནི་མའི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་མེད་པར་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་རང་རང་གི་བཀའ་བསྐྱེད་བ་པོ་ལྟམས་ཀྱིས་བཀའ་
བསྐྱེད་ཤིང་།

དེ་ཡང་སྐྱགས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལྟམས་ནི་གསང་བའི་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་
ཚུལ་རྒྱུད་སྡེ་ལྟམས་ལས་གསུངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ནི་བྱམས་པ་
དང་ཀྱན་བཟང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལུང་ལས་གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་
ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འཕགས་པ་ཀྱན་དགའ་པོ་ལ་
སོགས་པས་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལྟམས་བསྐྱེད་སོ། །

དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཀའ་བསྐྱེད་མཛད་པ་པོ་ཀྱན་དགའ་
པོ་སོགས་དང་བཀའ་གསུང་བ་པོ་སྟོན་པ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སངས་
རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྟམ་པ་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི།

ངས་པའི་དོན་དུ་ནི། དེ་དག་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་བསམ་པར་མི་
བྱ་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟམ་སྐྱེལ་ཡིན་པར་རྒྱུད་གཞུང་སོགས་ནས་ལུང་རིགས་དུ་
མས་སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་བྱིང་།

དེའི་ཚུལ་ལ་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་དང་། ལུང་གིས་སྐྱབ་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། བཙུན་པ་ཀྱན་དགའ་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན་བཟང་དང་རྒྱུད་
གཅིག་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན་བཟང་ནི། ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དང་རྒྱུད་

གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་འཆང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་མེད་པས། དེ་དག་
ཀྱང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་བསམ་པར་མི་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་མིན་པར་ཀྱན་དགའ་པོ་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་རང་འགའ་བ་ཡིན་ན། སྟོན་
པས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རིམ་སྟེད་གསུངས་པ་ནམས་ལན་གཅིག་ལ་
འཛིན་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཡང་བྱང་སེམས་སློབ་པ་
རང་འགའ་བ་ཡིན་ན། རྒྱ་སྟེ་བཞི་འུ་གསུང་རབ་རིམ་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ནམས་
ལན་གཅིག་ལ་འཛིན་མི་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལུང་གིས་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་བྱ་
བ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཟས་
གཙང་མར་གྱུར་རྟོ། །འཛིག་ཏེན་དབང་ཕྱག་ནི་ལྟ་མོ་ཆེན་མོ་སྐྱེ་འབྱུལ་དུ་གྱུར་
རྟོ། །དཔལ་ལྟ་མོ་ནི་གྲགས་འཛིན་ནོ། །

སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་སེལ་བ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱའོ། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ནི་སྐྱ་
གཙན་འཛིན་ནོ། །ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་ནི་གནས་བརྟན་ཀྱན་དགའ་པོར་གྱུར་རྟོ། །ལྟ་ཡི་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་ནི་གནས་བརྟན་ལྟས་བྱེན་ནོ། །ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་
ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤུ་གྲུ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ལས། ཆོས་འཆད་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་ང་། །རང་གི་ཆོགས་ལྡན་
ཉན་པོ་ང་། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་དག་དོན་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། འཛིག་

ཉེན་འདིར་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ནམས་ཆོས་ལ་
ཡིད་ཆེས་ནས་གྲུས་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན་ཞིང་། དོན་ལ་མེད་ཀྱང་
ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཟུངན་མི་འདའ་ཞིང་། །ཆོས་ཀྱང་རྒྱབ་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་ནམས་ནི་འདུལ་བའི་བྱིར། །ཟུངན་འདས་པ་ཉི་
བར་སྟོན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་མིན་བའི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མཐའ་གྲས་པ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་།
གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྟོན་པས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྟོན་ཀྱང་མཐའ་གྲས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། འགའ་ཞིག་ནི་
ལྟ་དང་སྒྲུའི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པར་གསུངས་ལ།

བཀའ་བསྐྱུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཅམ་ནས་སྒྲེགས་བམ་དུ་བཀོད་ཅིང་། དེ་དག་
ལས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་གང་བསྐྱུར་བ་ནམས་ནི་ད་ལྟོ་རང་རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཐུབ་པ་ཟུངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་མི་རིང་བར་ཐུན་
མོང་སྒྱུའི་སྒྲུང་དོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོན་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་
སྟོལ་ཅུང་ཟད་རྒྱབ་པ་ན། དམན་པའི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སྡེ་སྟོན་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནམས་རང་གི་སྒྲོར་མ་འོང་ནས་དེ་དག་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མིན་ནོ་ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་པ་བྱུང་ཞིང་། དེང་སང་ཡང་
ཡུལ་གྱུ་འགར་དེ་ལྟར་ལོག་པར་འཛིན་པ་མང་དུ་ཡོད་ལ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཏེ་བསྐྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་དག་
ནི་སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་བསྐྱར་བ་བཏབ་པས་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་སྟོབས་པོ་
ཆེ་རྒྱན་དུ་གསོག་ཅིང་ལྷག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་པའི་
སངས་རྒྱས་སུ་བསྟོད་པའི་ཐབས་གཅིག་ཕྱ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་ཚུལ་
ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་ཆེས་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ཤིན་
ཏུ་ཉམ་ང་བའི་སྤྱོད་པ་སུ་འཕྱུར་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་རྣམས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ངེ་
ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ཏེ་དགོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
སྒྲོས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་སྤྱིར་པོར་བསྐྱེད་ཏེ་ངེ་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་
བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟོག་གི་འབར་བ་ནས་ངེ་ལྟར་གསུངས་
ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་ངེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ནས་ངེ་
ལྟར་གསུངས་ཚུལ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ནས་ངེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ། དབུ་མ་སྤྱིར་
པོ་ནས་ངེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་རྣམས་ལས།

དང་པོ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་ངེ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་ལྟར་སྤྱིར་གྲུབ་མཐའ་

ཆེན་མོར་གསུངས་པ་རྣམས་འགོད་ན་དེ་ཡང་ཐེག་དམན་པ་དེ་དག་གིས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལུང་རྣམས་བཀའ་མ་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་བའི་ལོག་ཏོག་ནི་གཞི་རྟེན་
རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྤང་རེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རི་ལྟར་འགོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་རྣམས་རིགས་པས་སྤུན་དབྱུང་ན་ཅ་བ་བཅད་པའི་ཡལ་ག་བཞིན་འགྱུར་
བར་དགོངས་ནས་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་བཀོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་
རིགས་པས་རི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བས་རི་ལྟར་འགོད་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་དགྲུས་གཅིག་
ཏུ་འགོད་པ་དང་། དེ་རི་ལྟར་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་རིམ་བར་འགོད་པ་
གཉིས་སུ་བྲས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྲས་ཏེ་བཤའ་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་ཕྱོགས་སྔ་མས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་རྣམས་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
འདི་སྐད་སྔ་སྟེ།

དེ་རྣམས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་བར་བཤའ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་པ་བཙུག་པོ་སོ་སོས་འདོད་པའི་ལུང་
གང་གི་ཡང་ཁུངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་བསྐྱབ་པ་པོས་མ་བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལོངས་སྐྱེ་རྟག་པར་བཤའ་པས་འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་
པར་བཤའ་པ་དང་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོས་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
བཤའ་པས་བདག་མེད་པར་བཤའ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་

སྤྱི་པ་ལས་འདུལ་བ་མེད་པར་བཤད་པས་སྤྱི་པ་འདས་ཞི་བར་སྦྱས་པ་དང་ནང་
འགལ་བའི་སྤྱི་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་སྦྱད་པ་དང་། བྱིས་པ་ལ་བྱུག་བྱ་བ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པར་བསྐྱབས་
པར་བྱ་བ་བཤད་པའི་སྤྱི་པ་དང་། དེ་ལས་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་
ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་དུ་བྱད་པའི་སྤྱི་པ་དང་།

སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་པ་སྦྱལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་
པར་འགྱུར་བ་དང་། ཏྲག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྦྱས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱི་པ་
དང་། དེ་ལས་འབྲས་བུ་མེད་པའི་བསྐྱབས་པ་སྟོན་པའི་སྤྱི་པ་དང་། སྤྱི་པ་ལོག་ཏུ་
ཆེན་པོ་ཡང་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱི་པ་དང་།

ཆད་པར་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་སྤྱི་པ་དང་། གི་གིའི་མི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་མ་བསྟན་
པའི་སྤྱི་པ་དང་། དེ་ལས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་ཞི་མཛོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་སྤྱི་པ་དང་།
མི་ཏྲག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤད་པས་དེ་ཉིད་མེད་པར་
འགྱུར་བའི་སྤྱི་པ་། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་བཀའ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྐྱེད་པོ་། །

སྤྱི་པ་བྱེད་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་པ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་
པ་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་པ་གསུམ་ནི་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་པ་སྤྱི་པ་། བྱེད་ཅག་ལ་བཀར་
བྲགས་པའི་དམན་པའི་སྤྱི་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་པ་
བཞི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་བྱིས་པ་གྱི་བསྐྱབས་པ་བཤད་པའི་སྟོན་པ་ཉོན་
མོངས་འདུལ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་དང་། ཉོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་བཤད་

པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པས་སྡེ་སྡོད་
གསུམ་ཀྱི་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་།

དེར་མ་ཟད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡེ་པ་བཙེ་བརྒྱད་པོ་སོ་སོས་འདོད་པའི་ལུང་དུ་མ་
འདུས་པས་དེ་བཀའ་མིན་པར་སྒྱུར་སྒྱབ་མི་རུས་ཤིང་དེ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་པ་
ཡང་མིན་ཏེ། སྡེ་པ་དེ་དག་གི་འདོད་པའི་ལུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་སོགས་
ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་ཀྱི་ནམ་གཞག་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྐྱུས་པ་པོ་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཟང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལོངས་སྒྱུ་ནི་སྒྱུ་ལ་སྒྱུ་བཞིན་དུ་སྒྱུའི་བཀོད་པ་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བས་རྟག་པ་
ཞེས་བཤད་ཀྱི། འགྱུར་མེད་ཐེར་བྱག་གི་རྟག་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་
གཤེགས་སྟོང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་ཅིང་།

ལེན་པའི་ནམ་ཤེས་ཀྱང་འཇུག་ཤེས་བཞིན་དུ་འཕྲལ་ལ་སྒྱེ་འགག་མི་བྱེད་
པས་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། སྐད་ཅིག་གི་འགྱུར་བ་ནི་འདོད་པས་བདག་མེད་པར་
སྒྲིས་པ་དང་ངི་ལྟར་འགལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནམ་རྟོག་གི་ངི་མ་མཐའ་དག་
སྤངས་པས་ཐུང་འདས་ཞི་བར་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་
དགྲ་བཙེམ་པ་ནམས་ལ་སྦྱད་པ་ནི་འགར་ཡང་མེད་ཅིང་།

འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡུངས་

ཀར་དང་རི་རབ་ཀྱི་དཔེ་གསུངས་པ་ནི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཟབ་བྱུང་གསུངས་པ་ཡིན་
ཀྱི། བདག་ཉིད་ལ་བསྟོན་ཅིང་། གཞན་ལ་སྦྱང་བ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བྱང་སེམས་བྱིས་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱང་བས་བྱུག་བྱ་བ་ནི་བྱིད་ཅག་འདོད་པའི་ལུང་
ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡན་པར་སྦྱོར་གྱི་སྒྲ་གྲ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཐེག་
པ་གསུམ་གསུམ་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པས་མཆོག་ཏུ་གཅིས་
སྒྲས་བྱ་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་མཆོག་ཏུ་
སྒྲུབ་འདོད་ནས་དེ་བཀོད་པ་གཏན་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་ལམ་རྣམས་ཀྱང་དུས་
ལ་བབས་པ་ན་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་པའི་ལས་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡང་
གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དང་འཕྲད་ན་འདག་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གི་གིའི་མི་ལམ་
ཡང་སྟོན་པ་ཤུག་བྱུབ་པ་འདིའི་བསྟོན་པའི་དུས་སུ་དེ་ལྟ་བུ་བྱང་བའི་ཚུལ་ཅམ་
སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་བཤད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ།

དེ་ཡང་ལུང་རིགས་ངེ་མ་མེད་པས་སྒྲུབ་རུས་པའི་ཕྱིར་ན། བྱིད་ཅག་གིས་
སྒྲས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་དག་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་རྣམས་བཀའ་མ་ཡིན་པར་
སྒྲུབ་པར་མི་རུས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་པ་གཅིག་ཀྱང་
འགོད་རྒྱ་མི་ཉིད་ལ། དེས་ན་རྒྱ་མཆན་མེད་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི་རིགས་པ་མི་
ཤེས་པའི་སྒྲུབ་པོའི་ངང་ཚུལ་དུ་བྱང་བས་ཚུལ་དེ་དོར་བར་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཅ་བར། སྤར་ལུང་མ་
བསྟན་ལྟན་ཅིག་བྱང་། །སྒྲིབ་ཡུལ་མ་ཡིན་གྲུབ་པ་དང་། །ཡོད་དང་མེད་ན་ཡོད་
མེད་དང་། །གཉིན་པོ་དང་ནི་སྤྲ་གཞན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་ནི།

སྒྲིབ་སྤྲ་མ་ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྒྲོན་དུ་གྲགས་པ་འདི་རྣམས་ཕྱིས་ཀྱི་
རྟོག་གོ་བ་དག་གིས་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

སྟོན་པའི་གསུང་དང་མི་མཐུན་པར་ཕྱིས་གཞན་གྱིས་ལོག་པར་བྱས་པ་ཡིན་
ན། དེ་ལ་ནི་ངས་པར་དུ་སྟོན་པས་མ་འོངས་པ་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་པ་འོང་ངོ་ཞེས་
ལུང་བསྟན་དགོས་པ་ལས་ལུང་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟར་འཐད།

ལུང་བསྟན་དགོས་པའང་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་མིན་ན་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་འཆ་བ་
བཏང་སྟོམས་སུ་ནི་བཞག་མི་རུང་། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་བསྟན་པ་བསྐྱང་བ་ལ་
ནམ་ཡང་སྒྲོད་པ་མི་སྲིད། སྟོན་པའི་མཁྱེན་པའང་ཡུལ་དུས་གང་ལའང་སྒྲིབ་པ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཆོད་
དང་མ་བསྟུན་པར་སྟོན་པས་རང་དབང་གིས་མིན་པས་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་དམན་
པ་རྣམས་ལ་བྱེད་ཅག་ལ་གྲགས་པའི་དམན་པའི་སྡེ་སྒྲོན་རྣམས་གསུངས་ཤིང་།

དབང་པོ་མཆོག་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྒྲོན་འདི་རྣམས་གསུངས་པ་
ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྡེ་སྒྲོན་གཉིས་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་

དུས་ནས་བྱུང་བ་མཉམ་པའི་བྱེད་རོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་རྟོག་གོ་བ་དག་གིས་མཛོན་སུམ་གྱི་སྡོད་ཡུལ་མིན་པས། རྟོག་གོ་བ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྡེ་སྡོད་དེ་རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བརྩམས་པར་རུས།

འོན་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་སྐྱེབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི། སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་དེའི་གསུང་བཀའ་མིན་པ་ངེ་ལྟར་རིགས། སྡེ་སྡོད་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འཛོག་རིགས་མི་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གསུལ་བྱ་དབང་པོ་མཆོག་དམན་གྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་བྱུང་པར་ཅམ་ལས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིན་མིན་བྱུང་པར་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་སྟོན་རྒྱ་མེད་པའི་བྱེད་རོ། །

ཤེས་སྐྱེབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཞིག་ནི་འཛོག་དགོས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་འདོད་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་པའི་བྱེད་རོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོག་ཟེན་དུ་གཟུགས་སོགས་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ནི་དགག་བྱ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྤྱིར་གཏན་མེད་དུ་སྟོན་པ་མིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སྡོད་འཇུག་ལས་ངེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཅ་བ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །གང་བྱེད་ལུང་

ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་མ་
བྱུང་ན། །སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་ནི་ཇི་ལྟར་བྱུང་། །གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་འདི་བྱུང་། །དང་པོ་
སྤྱོད་ལ་འདི་མ་བྱུང་། །རྒྱུན་གང་གིས་ནི་དེར་ཡིད་ཆེས། །དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་
མཆུངས། །གཞན་གཉིས་འདོད་པས་བདེན་ན་ནི། །རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱང་བདེན་
པར་འགྱུར། །ཐེག་ཆེན་ཚོད་བཅས་ཕྱིར་ཞེ་ན། །ལུང་ལ་སྤྱི་ལོ་གསུངས་པ་ན་མས་དང་།
ལུང་གཞན་ལ་ཡང་རང་གཞན་དག །ཚོད་བཅས་ཕྱིར་ན་དོར་བྱར་འགྱུར། །

ཞེས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་སྤྱོད་བའི་བྱུང་བ་
རིགས་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོར། དེས་པོའི་འདུ་
ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་བ་མེད། ཅེས་སོགས་བྱངས་པ་ན། སྤྱོགས་སྤྱི་ལོ་དག་ན་རེ། དེ་
ཅག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཆུངས་
སོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། བྱེད་ཅག་གིས་འདོད་པའི་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་འདི་བཀའ་ཡིན་པ་ཇི་
ལྟར་བྱུང་བྱིས་པས་དེ་ནི་འོ་ཅག་གཉིས་ཀ་ལ་བཀར་བྱུང་བོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་མ་ཐག་ནས་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་དེ་སྤྱོད་ལ་ཆོད་མར་བྱུང་བ་
རིགས་པ་མིན་ཅིང་། དུས་ཕྱིས་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ཞུགས་པ་ལས་ལུང་དེ་ཆོད་
མར་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རྒྱུན་གང་ལས་སྤྱོད་དམན་པའི་ལུང་ལ་ཡིད་ཆེས་སྤྱི་ལོ་
པའི་ཆུལ་དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལའང་ཅིས་མི་མཆུངས། ཆོད་མར་བྱུང་བ་ཆུལ་དེ་ལྟར་མིན་
པར་རང་འགར་གང་ཐག་གཉིས་ཀྱིས་མཐུན་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཅེས་ཀྱིས་བདེན་

པར་འགྱུར་ན་ནི། བྱི་རོལ་པའི་འདོད་པས་བརྟགས་པའི་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱང་
བདེན་པར་ངེ་ལྟར་མི་འགྱུར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཚུད་བཅས་ཡིན་པས་དོར་བྱའོ་ཞེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་
ལུང་ཡང་གཞན་མུ་སྟེགས་པའི་ཚུད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དམན་པའི་ལུང་
ལས་བར་སྤྱོད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ལའང་པལ་ཆེན་སྡེ་པས་བར་སྤྱོད་ཁས་མི་ལེན་
པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ནང་པན་ཚུན་ཚུད་པའི་བྱིར་ན་དེ་ཡང་དོར་བྱར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་ངེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཅ་བ་ལས། ཐེག་པ་
ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱི་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་དོན་དུ་
ནི། །གཅིག་པ་དེའི་བྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །ཞེས་འབྱུང་།

དེ་ཡི་དོན་ནི། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་རྣམས་ནི་
སངས་རྒྱུས་གྱི་གསུངས་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་པས་སོ་སྟུང་པ་ལ།

འོ་ན་བྱེད་ཅག་གི་ཆོད་མར་འདོད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཀྱང་ལུང་
སོ་ཟད་པ་སོགས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་བྱ་
དགོས་ཤིང་། ལུང་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་སྡེ་སྟོད་ལས་
གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་གསུངས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་མ་བྱེད་ཅིག་
ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

ལྷ་པ་དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུང་ཚུལ་ནི། ཅ་བ་ལས། ཐེག་ཆེན་
སངས་རྒྱས་གསུང་ཡིན་ཏེ། །བདག་མེད་ལ་སོགས་སྟོན་པ་དང་། །དཀོན་མཆོག་
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེ། །སྟོན་ཕྱིར་སྟོབ་མའི་ཐེག་པ་བཞིན། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པའི་
ཞེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་
མེད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་རྒྱས་པར་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོབ་མའི་ཐེག་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་བཞིན། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་ནི།
 སྒྲིང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་ལོག་པར་འཛིན་པའི་ཁྲིལ་བ་དག་ལ་
 བསྟན་པ་སྟོན་མེད་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་ས་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྒྲེས་བྲུང་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི་
 རྣམ་འགྲེལ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་
 དང་དེ་སྟོན་པ་པོ་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པའི་ཁྲིལ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས་
 ཇི་སྟར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཁ་སྟོས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་སྟོན་
 མེད་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་ས་དེ་སྟོན་པ་པོ་ཆད་མའི་སྒྲེས་བྲུ་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་
 ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།

སྐལ་ས་འདིར་དངོས་སུ་གང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་
ནམས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ས་རྗོད་བྱེད་ནམ་དག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་

ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་མདོ་ཙམ་སྒྲིམ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཤེས་བྱའི་དགྱེས་འཁོར་མ་ལུས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་ལག་མཐེལ་ན་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་སྟར་མདོན་སྐྱུ་རུ་རེ་
སྟར་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པ་ལ་ནི།

ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་སྐྱངས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དེ་ལས་སྤྱ་བའི་སྐྱང་བྱ་
ཤེས་སྐྱབ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྩ་བ་ནས་སྐྱངས་དགོས་ལ།

དེ་ཡང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་མི་རྣམས་
པས། ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་མདོན་འགྱུར་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱ་མོ་སྒྲིམ་དགོས་པ་དང་།

དེ་ཡང་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པའི་ཡུན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་
ལས་པ་ཉམས་སྐྱུ་སྐྱངས་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཡི་མཐུ་
རེ་རྒྱས་སྐྱུ་གཏོང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་མཐོང་སྐྱང་དང་སྒྲོམ་སྐྱང་གི་ས་
བོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་གྱང་ཞར་
ལ་འགྲུབ་ཅིང་།

ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བ་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཐག་མེད་གྱི་ལས་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱན་ཐད་པ་ན་སྟར་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པའི་ཡུན་དུ་བསོད་

ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་བསགས་པའི་ལག་རྒྱུ་སྐྱེད་ག་པ་ཡི་ཤེས་
ཀྱི་རང་བཞིན་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་།

གནས་དག་པ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་ཞིང་ཁམས་བྱུང་བར་ཅན་
འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འབད་མེད་དུ་
འགྲུབ་ལ།

དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོན་ལས་གསུངས་པའི་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཚུལ་མཐའ་དག་དེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་སྟེ།
དེ་ནས་དེ་དག་སྟོན་པའི་སྡེ་སྟོན་རྣམས་གསུང་རྣམ་དག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་ས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་།

དེའི་ཚུལ་ཏགས་སྦྱར་དུ་འགོད་ན། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། བྱོན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ཏེ། བྱོན་ལས་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་
གཞག་མཐའ་དག་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡང་སྟོན་
པ་གཞན་ཀྱི་རྒྱུ་མ་འབྲང་བར་བྱོན་གསུང་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དབང་དུ་
གསུངས་པའི་གསུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་བླ་པ་ཉིར་གཞག་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ངེས་
འབྱེད་པ་པོ་འཕགས་ཤིང་རྟེན་སྟོན་འབྱེད་པ་པོ་གང་གིས་སྟོན་དེ་རི་ལྟར་སྡེ་ཚུལ་སྦྱར་

བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་བྱང་ངེས་ཀྱི་སློལ་ངེ་ལྟར་གྲེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

ཤིང་ཏེ་སློལ་འབྱེད་པ་པོ་གང་གིས་སློལ་ངེ་ངེ་ལྟར་གྲེ་ཚུལ་རྒྱས་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནི་བྱང་
ངེས་འབྱེད་པ་པོ་ལས། ཤིང་ཏེ་སློལ་འབྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཤིང་ཏེ་སློལ་
འབྱེད་ཡིན་ཏེ།

ཤིང་ཏེ་སློལ་འབྱེད་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་ཅིང་མིའི་ཏེན་ཅན་གྱི་བྱང་
འཕགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤིང་ཏེ་སློལ་འབྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིབ་ཤིང་ཏེ་སློལ་འབྱེད་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་
སྒྲིབ་པོ་ལས། བདེར་གཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་ཏེ་སློལ། །ལེགས་
པར་གྲེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག། །ས་གསུམ་འགྲོ་ན་ནི་ལྟར་གསལ་མཛད་
པ། །ལྷ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་སྒྲི་བོས་འདུད། །ཤིང་ཏེ་ཆེན་པོའི་སློལ་གཉིས་
ལེགས་བཟུང་ནས། །འཛམ་སྐྱིང་སྒོ་གསལ་གྲེ་བའི་མིག་འབྱེད་པ། །ཞེས་དང་།

ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་དེ་ཡི་གསུང་རབ་དོན། །སྒྲི་
བའི་བྲུ་མཆོག་ལྷ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །ངེ་བཞིན་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་
ཏེ་སློལ། །དེ་བཞིན་འཆད་པའང་འདི་ལས་གཞན་ན་གང་། །ཞེས་དང་།

གཞན་ཡང་། བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཤིང་ཏེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་
ལེགས་བཟུད་པའི། །ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་རྒྱ་ཆེན་སྒྲིད་པའི་ལས། །ཞེས་སོགས་ལུང་

མང་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་བོད་ལྔ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱ་གསལ་གྱི་སྤང་པོ། གཞོད་འཛམས་མཁན་པོ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དུ་བཞེད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད།

སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་རྒྱལ་འབྱུར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དུ་འཛོག་ཀྱང་། དེ་རྣམས་སྟོར་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་སེམས་གང་གི་ཡང་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་མིན་པའི་བྱིར་རོ། དེ་དག་གི་སྔ་རོལ་དུ་དབུ་སེམས་སོ་སོའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་བྱེ་བཞིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཐོག་མར་སྟོལ་འབྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དུ་བཞེད་དོ། །

དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་གྲགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་

པ་ཡང་། དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྤྱི་པོ་ལས། རང་རེའི་གཞུང་འགྲུར་བ་ནམས་
ལས་ཐལ་རང་གང་འདོད་བརྟགས་ནས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་ཐལ་འགྲུར་འཐད་ཅེས་
པ་ནི་ཆེ་བའི་གཞུང་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་བ་མིན་པ་ནས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ངོ།།

བྱུང་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱི་སྤྱི་། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་
མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་བཟལ་བ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྒྲོན་
བཟུང་བ་མི་འཇུག་པར་སྒྲོན་པའི་སྐབས་སུ་ཆོག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་སྤྱི་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྐབ་
བྱེད་དང་བསྒྲོག་སྒྲོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་ཤིང་ཏའི་སྒོལ་བྱེ་ལ།
ཞེས་དང་།

དབུ་མའི་སྒྱི་དོན་ཐབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མའི་སྒྲོན་ཆོག་ལས། འདིར་སྐྱས་
པ། ཐུབ་དབང་སྐྱ་སྐྱབ་གསུང་རབ་ཤིང་ཏའི་སྒོལ། །ཆེ་བས་བཟལ་བ་ནི་མས་
བསྐྱར་བའི་གཞུང་། །རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་བཞིན། །དེང་འདིར་ཁོ་
བོས་ཀྱང་ནི་ལེགས་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ། །

འོ་ན། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་ཤིང་ཏའི་
སྒོལ་འབྱེད་དུ་རྒྱལ་བས་ལུང་རི་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་དེ་ལྟར་
ལུང་བསྟན་ཚུལ་ནི།

འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སོ་སོ་རང་རིག་ཐེག་པ་ནི། །རྟོག་

གེ་བ་ཡིས་སྟོང་ཡུལ་མིན། །མགོན་པོ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ནི། །འཛིན་པ་སྟུ་འགྱུར་
བཤའ་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ།

བདེར་གཤེགས་མུ་ངན་འདས་པའི་འོག་ །ཚུལ་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་
དེ། །དུས་དག་འདས་ནས་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་ཤེས་བྱས། །སྟོ་
སྟོགས་བེ་ཉིའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སྟོང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་སྟུ་
ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་སྟོགས་འཛིག་པ། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཛིག་
ཉིན་དུ། །སྤྲ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤའ་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཉི།
བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་དང་།

འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་འདས་ནས། །ལོ་ནི་བཞི་
བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །དགེ་སྟོང་སྟུ་ཞེས་དེ་འབོད་འབྱུང་། །བསྟན་པ་ལ་ནི་དད་ཅིང་
པན། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་པ། །ལོ་ནི་དུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཛོ། །ཞེས་དང་།

གཤམ་ཡང་སྟུ་ཡི་རྩ་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ལུང་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །འཕགས་
པ་སོགས་མེད་ལ་ཤིང་ཉིའི་སྟོལ་འབྱེད་དུ་རྒྱལ་བས་ཇི་སྟར་ལུང་བསྟན་ཚུལ་
ཡང་ཡོད་དེ།

འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། ང་ནི་མུ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལོན་
པ་ན། །སོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགེ་སྟོང་ནི། །བསྟན་བཅས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །
མདོ་སྟེ་བྱང་དོན་ངེས་པའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། །འཛིག་ཉིན་རིག་

པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་འབྲེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །

དེ་ཡི་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི། །ས་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །དེ་ཡི་སྒྲགས་ཀྱི་མཐུ་
ཡིས་ནི། །སྒྲོ་ནི་བཟང་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་ཕྱིར། །
མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱད་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་འཛོ། །དེ་ལུས་ཞིག་ནས་
སྟ་ཡུལ་འགོ། །

འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། །ཡུན་རིང་བདེ་བ་རྗེས་སྤྱོད་ནས། །བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་
ལུང་བསྟན་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་ཇི་ལྟར་བྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་
རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྒྲང་
དོར་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་ཐོག་མར་སྒྲོལ་འབྲེད་པ་ཡིན་ལ།

སྒྲོལ་འབྲེད་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ལ་ནི། རིགས་ཆོགས་དུག་སྟེ། དབུ་མ་ཅ་
བ་ཤེས་རབ། ཅོད་སྒྲོག་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་
ཅུ་པ། རིན་ཆེན་འབྲེད་བ་རྣམས་སོ། །

ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་འབྲེད་པའི་དུས་ནི། གོང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བསྟན་
པ་པལ་ཆེར་བྱུང་བ་ཉི་བའི་ངང་ཚུལ་མ་བཟོད་པར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྐུ་ཡི་ཡུལ་

ནས་ཤེར་བྱེད་གྱི་མདོ་སྡེ་སོགས་གདན་དྲངས་ནས། ཅུ་ཤེ་སོགས་གྱིས་དེ་དག་གི་
དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེ་བ་ཡིན་ལ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཚུལ་
ཡང་ཡོད་དེ། བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ནང་ཤེས་པ་སོགས་
གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་ཅིང་།

དེ་ཡི་སྒྲིབ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
གསལ་བར་བྱེ་བ་དེའམ། འཁོར་ལོ་བྱི་མ་གཉིས་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར། ཀྱན་
བརྟགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་
གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་བྱེད་གྱི་བསྟན་བཅས་ལ་ནི། ས་སྡེ་ལྷ་དང་། སྡོམ་རྣམ་
གཉིས་རྣམས་སྤྱ་ཡོད་པ་ལས། ས་སྡེ་ལྷ་ནི། ས་ཡི་དངོས་གཞི། གཞི་བསྐྱུ་བ།
རྣམ་གྲངས་བསྐྱུ་བ། རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་བསྐྱུ་བ། རྣམ་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱུ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། ས་སྡེ་ཆང་བ་ལ་བམ་པོ་བརྒྱ་དང་སྤུམ་ཅུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་
ནང་ས་ཡི་དངོས་གཞི་ལ། ས་མང་པོ་བ་དང་། ཉན་ས། བྱང་ས། ས་ཡི་གོ་རིམ་
རྣམས་སྤྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྡོམ་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་བྱུན་མོང་བའི་
སྡོམ་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་བྱུན་མོང་མིན་པའི་སྡོམ་ཐེག་
བསྐྱུས་ཏེ་གཉིས་སོ། །

སྒྲིབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ནི་བྱང་ངེས་ཀྱི་སྒྲིབ་འབྱེད་པ་པོ་ཡང་ཡིན་པས། དེའི་
ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐོག་མར་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་
གྱི་བྱུང་པར་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་འང་སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབྱུ་མ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་སེམས་ཅམ་པས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་བྱང་བའི་མདོ་ངེས་དོན་
གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། མདོ་རང་ལས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་
གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱས་ཟིན་ལ་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་། བསྟན་པ་ལྟར་དངོས་པོར་
གནས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་བྱང་བའི་མདོ་བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད།
དཔེར་ན། མདོ་རང་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་
བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་
གྲུབ་པར་སྐྱས་ཟིན་ལ་གསལ་བའི་དང་། གསལ་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་རིགས་པ་
ཡང་དག་གིས་གཞོད་བྱེད་འཇུག་པ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེས་ན་བྱང་དོན་ངེས་དོན་ཞེས་པ་འང་། ཇོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱ་
གང་ལ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱས་ཟིན་གྱི་
དགོངས་པ་གཞན་དུ་བྱངས་དགོས་པས་ན་བྱང་དོན་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་བྱངས་མི་
དགོས་པར་སྐྱས་ཟིན་ལ་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་ལྟར་དངོས་པོར་གནས་པས་ན་ངེས་
དོན་ཞེས་བྱའོ། །

འོ་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཞུང་གང་གིས། མདོའི་ཁུངས་གང་ལ་
བཏེན་ནས་མདོ་སྡེ་གང་དང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་དུ་སྒྲིམ་པའི་ས་སྡེ་ལྔ་
དང་སྡོམ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེད་ལ་ལ་བཏེན་ནས་གྲུབ་དོན་གསུམ་
ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

བསྟུ་བ་ལས། དོན་དམ་པ་མཆན་ཉིད་ལྔ་དང་ལྔན་པ་ཡང་དགོངས་འབྱེད་
ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ནི་དགོངས་འབྱེད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་དགོངས་འབྱེད་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
བརྒྱད་དང་མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་པ་སོགས་དགོངས་འབྱེད་ཀྱི་ལེན་པལ་མོ་ཆེ་
ཤེས་བྱེད་དུ་དངས་པས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་དང་ངེས་འབྱེད་པས་སྐྱ་ཇི་
བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་མདོ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་དང་། སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་
ལེན་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་ཐམས་ཅད་དང་དོན་དུ་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤུགས་ཀྱི་དང་དོན་ཀྱི་མདོ་དང་། ངེས་དོན་ཀྱི་མདོའི་
མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའོ། སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་གང་རུང་

དེ་བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད།

ཞེས་རབ་སྒྲིབ་པོ་ལྟ་བུས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ཀྱང་། སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བས་བྱང་དོན་གྱི་
མདོར་འཛོག་སྟེ། དེར་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ནམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་
པས། རྒྱས་བཤད་དུ་གཟུགས་སྟོང་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཅེས་
སོགས་གྱིས་སྐས་ཟིན་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་། དགག་བྱ་ལ་
དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་དངོས་སུ་སྐྱར་བའི་ཆོག་མེད་པའི་བྱིར་དང་།

ཡང་། གཟུགས་མི་རྟག་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ནི། སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་
ལེན་དུ་རུང་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་མ་བསྟན་པས་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་འཛོག་གོ། །

དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་ཅིང་། སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་མདོ་དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེན། ཚད་མ་དང་བཅས་
པ་དང་། དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་
ལས་ལོགས་ཞིག་ཏུ་གཞན་གྱིས་གང་དུ་ཡང་བྱང་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་

གསུངས་པས། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ནི་སྐྱ་ཇི་བཞེན་
པ་དང་། དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ཅེས་པས་དེའི་སྐྱེད་དུ་དོན་དམ་བདེན་པ་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

ལེགས་བཤད་སྐྱེད་པོ་ལས། དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཚད་མ་དང་ཡང་ལྡན་ལ་ཇི་སྟར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཆོས་
དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པར་དོན་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་མི་རུས་པ་དེ་འབྲེལ་བའི་མདོ་སྐྱེ་
རྣམས་ངེས་པའི་དོན་ཏེ་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་གཞན་དུ་བྱང་བར་
མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ངེས་དོན་གྱིས་མདོའི་མཆན་གཞི་ནི་ཤེར་སྤྱོད་འབྲུམ་པ་སྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་མདོ་རང་གི་ནང་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གྱིས་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་
པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐབས་གཅིག་ཏུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་དངོས་
སྒྲུ་སྒྲུར་བས་བྱང་པར་ཆེག་ཟིན་ལ་མ་སྒྲུར་བར་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དོན་གྱིས་
སྒྲུར་བ་ཡིན་པས་སྐྱ་ཇི་བཞེན་པར་འཇོག་གོ།

དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ།
དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་
ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་དང་། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ངོར་ཀྱན་
རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་བྱང་
དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད།

མཚན་ཉིད་འདིའི་བྱར་དུ་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ངོར་ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཞེས་སྟོས་པའི་
དགོས་པ་ནི།

ཀྱན་གཞི་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་སྟགས་བྱང་དོན་
གྱི་མདོར་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྒྱུར་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་མི་འཐད་ཀྱང་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་
ངོར་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་འཛོག་དགོས་པའི་སྒྱུར་རོ། །

དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་བྱང་དོན་ངེས་དོན་ཞེས་པའང་
བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བྱང་དོན་དང་། དོན་དམ་
བདེན་པ་ལ་ངེས་དོན་དུ་འཛོག་ཚུལ་ནི།

དཔེར་ན། ལས་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྐྱུག་འབྱུང་བ་དངོས་པོར་གནས་
ཀྱང་དེ་ཅུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་འཛོག་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་
གནས་ལུགས་ཞིག་བཞག་དགོས་པའི་སྒྱུར་ན་བྱང་དོན་དང་།

དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་ནམ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ངེས་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དེའི་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་བྱང་དུ་མེད་པས་ན་ངེས་དོན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བླ་མོ་ཟབ་མའི་ཚུལ་བསྟན་ནི། །སྤང་ཅི་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་

ཏེ། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་ཚུལ་བསྟན་ནི། །སྣ་ཚོ་གས་སྒྲུགས་སྒྲིབ་བཞིན་ཤེས་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡིན་
ཞེས། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལ་
བརྟེན་ནས་དང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

ལེགས་བཤད་སྒྲིབ་པོ་ལས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེད་ལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་
དང་། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུང་
རབ་ཀྱི་དང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། ཕྱི་མ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་
ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དང་ངེས་འབྱེད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅས་ལ། དེན་ཆེན་འབྲེང་
བ། བཤེས་སྒྲིབ་ས། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། ཤེས་རབ་སྡོང་བྱ། སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐིག་དང་
བཅས་གཏམ་ཀྱི་ཚོགས་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། བསམ་ཀྱིས་
མི་བྱབ་ཀྱི་བསྟོད་པ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ་བཅས་བསྟོད་པའི་ཚོགས་དང་། གོང་
དུ་དངས་པའི་རྩ་ཤེ་སོགས་རིགས་ཚོགས་སྟག་མ་ལྟ་སྟེ་ཚོགས་གསུམ་དང་།

གཞན་ཡང་། མདོ་དོན་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་མདོ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པ་དང་། ལམ་
རིམ་ཀྱི་གནད་བསྐྱུས་པ་ས་ལུ་ལྡང་པའི་མདོ་འབྱེད་རྣམས་གང་དུའང་སློ་གྲོས་མི་
ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོའི་ཆོག་ཁུངས་དངོས་

སྤྱ་བྱང་བ་མེད་པས་མདོ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་འབྱེད་པ་རི་ལྟར་
འཐད་ཅེ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ།

གཞུང་དེ་རྣམས་སྤྱ་མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁུངས་དངོས་སྤྱ་བྱང་བ་མེད་ནའང་
མདོའི་དོན་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ངེས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཅ་ཞེ་
སོགས་སྤྱ་ལུང་རིགས་དུ་མའི་སྒྲིབ་ནས་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཆོས་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་ཡང་སྒྲིབ་འགག་དང་ལས་འབྲས་བདེན་བཞིའི་སྒྲིབ་
དོར་སོགས་འཐད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེ་ནས་བསྟན་ཅིང་། །

དེ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་བྱང་དོན་ཡིན་པས་དེ་དག་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག
དེ་ནི་གོང་དུ་སྒྲིབ་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱེར་ཏེ།

ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་བྱང་ངེས་འབྱེད་
པའི་མདོའི་ཁུངས་དངོས་སྤྱ་སྒྲིབ་ནས་བྱང་ངེས་བྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། མདོ་ཡི་དོན་
བཤད་པའི་ཚུལ་ལས་ནི་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡོད་དོ། །

དེ་ཡང་ཆོག་གསལ་དང་། ཞེས་རབ་སྒྲིབ་མའི་འབྲེལ་བཤད་དང་། དབུ་མ་

སྒྲིབ་བ་རྣམས་སྐྱོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ཁྱེད་སྐྱོ་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་དུ་
བྱང་ངེས་འཛིག་པར་གསུངས་པས་འདིར་མདོ་དེ་ཁྱེད་སྐྱོ་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱེད།

འོ་ན་རྩ་ལེ་སོགས་སྐྱོ་བཛྲ་བྱུང་དོན་གྱི་བྱང་ངེས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ངེ་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན།

དབུ་མ་རྩ་ལེ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱང་སྒྲིབ་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་
པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །སྒྲིབ་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིབ་ན་བདེན་བཞིན་རྣམ་གཞག་
སོགས་མི་འཐད་པར་རྩོད་པའི་ལན་དུ། གལ་ཏེ་འདི་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་ན། །འབྱུང་བ་
མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །སྒྲིབ་ལ་མེད་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ལ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་
འགྱུར། །གང་ལ་སྒྲིབ་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག །བསྐྱེད་བ་དེ་ནི་བརྟན་ཞེས་གསུངས། །
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྟན་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་བསྐྱེད་
ཆོས་གང་ཡིན་པ། །དེ་བརྟན་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད། །ཞེས་དང་།

སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་

བསྟན། །འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ། །གང་
དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་
བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་མའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། །ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་
པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་རུས། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །ཟུང་ན་འདས་པ་
འཕྲོ་བ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

གཞུང་གང་གིས་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའང་ཡོད་དེ། གོང་དུ་སྟོན་པའི་ཅ་ཤེ་སོགས་
རིགས་ཆོགས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
བྱང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ཡི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབྱ་
མའི་བསྟན་བཅས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

ཤི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་
བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་ལོག་ཤེས་
བསལ་ནས་ངེ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཅུད་པ་སྟེ་དེའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་དེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། སྟོབ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཁྱད་པ་ཡིན་པར་གོང་དུ་
བསྟན་པས་ཟིན་པ་དེ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་
སྟེ་ནི་གང་། བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་གང་ཞེ་ན། མདོ་སྟེ་གང་དག་ཀྱན་རྫོབ་སྟུབ་
པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །

མདོ་སྡེ་གང་དག་དོན་དམ་པ་སྐྱབ་པ་བསྐྱན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་
ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཆེག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཆོགས་པ་བསྐྱན་པ་དེ་དག་ནི་
བྱང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཐབ་མོ་བསྐྱར་དགའ་བ་ཉོགས་པར་
དགའ་བ་བསྐྱན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །

མདོ་སྡེ་གང་དག་བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྒྲིག་དང་། གསོ་བ་དང་།
སྐྱེས་བྱ་དང་། གང་ཟག་དང་། འེད་ལས་སྐྱེས་དང་། འེད་བྱ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་།
ཆོར་བ་པོ་སྐྱད་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བཞད་པར་བྱ་བ་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་
ལྟ་བུར་བསྐྱན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །

མདོ་སྡེ་གང་དག་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་
མེད་པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་
དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་། སྒྲིག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་དང་། བདག་
པོ་མེད་པ་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི། ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ཉོན་གྱི་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མི་ཉོན་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྒྲོ་གྲོས་མི་བྱད་པའི་མདོའི་དོན་དངོས་ནི། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀྱན་རྫོབ་སྐྱབ་
པ་བསྐྱན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་ཡི་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡུལ་དང་དུས་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་འཛོག་པར་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་།

དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་འཛོག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པའོ། །

དེ་ནས་མདོ་སྡེ་གང་དག་ཆེག་དང་ཡི་གེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་
པའི་མདོ་དང་། དོན་དམ་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
ཆེག་དང་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་པས་དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པ་ནི་སྡེ་
མ་དང་། རྟོགས་དགའ་བའི་དོན་སྟོས་པ་ནམ་པར་བཅད་པའི་རོ་གཅིག་པར་སྟོན་
པ་ནི་སྡེ་མར་བཞག་གོ། །

དེ་ནས་མདོ་སྡེ་གང་དག་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་
སྟོན་ལུགས་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཀུན་རྫོབ་བསྟན་པར་འགྲོ་བའི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་
ལུགས་དང་། སྟོན་ལུགས་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་དོན་དམ་བསྟན་པར་འགྲོ་བའི་
དོན་དམ་སྟོན་ལུགས་གཉིས་སྟོན་པའོ། །

ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཤད་པ་
ལྟར། །ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གིས་བྱེ་བྲག་ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་བྲག་
སྟེས་བྱ་བསྟན། །ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་བའི་དོན་དུ་ཤེས། །ཞེས་ལུང་དོན་གོང་
དང་མཐུན་ནོ། །

འོ་ན། སྟོབ་དཔོན་སྡེ་སྡེ་ཀྱིས་དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་མ་སྡེ་བའི་གོང་དུ་

དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་
ཤིང་ཉིའི་སྒྲིལ་མ་བྱེ་བའི་གོང་དུ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

ཡོད་དེ། ལྷ་སྤྱོད་ལ་བའི་དོ་རྒྱུ་ལྷ་སྤྱོད་ལས། ལྷ་བའི་རིམ་པ་ལ་
ལ་དག་བཀའ་བསྟུ་བ་གསུམ་པོའི་རྒྱུ་སྤྱོད་བྱེ་བྱུག་སྤྱོད་བ་དང་མདོ་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་
དཔོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་སྤྱོད་དབུ་མ་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དུས་སྤྱོད་སེམས་
ཙམ་པ་ལྷ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ལ།

དེའི་སྤྱོད་དུ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཐ་སྤྱོད་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ། དབྱེས་དོར་ཀྱི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། དུས་འཁོར་ཀྱི་རྒྱུད། དོ་
རྒྱུ་མཚོའི་རྒྱུད་སོགས་ལས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཐ་སྤྱོད་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་གའི་བདག་མེད་སྤྱོད་རྒྱུ་འདོད་ཚུལ་ཀྱི་རིམ་པ་
དང་། མདོ་སྤྱོད་དཔོན་པ་ལེན་ཚུལ་སོགས་སངས་རྒྱུ་ཞལ་བཞུགས་དུས་
ནས་ཡོད་ནའང་གྲུབ་མཐའི་ནང་གསེས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སྤྱོད་མོ་མང་པོ་ཞིག་ནི་རང་
རང་གི་སྤྱོད་དཔོན་ནམས་ཀྱིས་གཞུང་བཅམས་པའི་རྒྱུ་ལས་ལྷ་སྤྱོད་བར་བྱས་ན་
ལེགས་པར་མཛོན་ཏེ། ཞིབ་པར་མ་སྤྱོད་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཤིང་ཉིའི་སྒྲིལ་མ་བྱེ་བའི་གོང་དུ་སེམས་ཙམ་
པ་ཡོད་ན་རྒྱུ་ལེན་པ་ལས། སྤྱོད་བའི་དམ་པས་ཐེག་པ་མཆོག་། འཛིན་པར་
ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་ལྟས། ཐེག་མཆོག་རྒྱུ་པར་མཛོན་པའི་རྒྱུ་། ལུང་བསྟན་

བརྟེན་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །སློལ་བཏོད་སློན་དུ་དབུ་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་
ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། སློན་མེད་དེ།

དེ་ཡི་སྤྱོད་ལ་དུ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཤིང་རྟེན་སློལ་ཇི་ལྟར་བྱེ་བ་
ལྟར་སློལ་འཛིན་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མེད་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཤིང་
རྟེན་སློལ་ཇི་ལྟར་བྱེ་བ་ལྟར་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཉིད་གནས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་མ་བྱོན་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་སེམས་ཙམ་པའི་
བྱུང་མཐའ་སྐྱབ་བ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་དེའི་ནང་ཆོན་འཁོར་ལོ་ཐ་
མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་སེམས་ཙམ་པ་ལས་འོས་མེད་
པའི་བྱེར་ཏེ།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དོན་དམ་པ་མཆོན་ཉིད་ལྟ་དང་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་
མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་པ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཅས་མདོ་སྡེ་དགོངས་
འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་བྱེར་རོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་དབུ་སེམས་ཀྱི་
ཤིང་རྟེན་ཆོན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་དང་ངེས་ཇི་ལྟར་འབྱེད་ཅེ་ན།

རྟོན་པ་བཞི་མི་རྟོན་པ་བཞི།

བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྟོན་པ་བཞི་དང་། རིགས་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པར་
བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རྟོན་པ་བཞི་ནི། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན། ཆོག་ལ་མི་
རྟོན་དོན་ལ་རྟོན། དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་

ཤེས་ལ་རྟོན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །

དེ་བཞི་གང་ལས་གསུངས་པའང་ཡོད་དེ། མྱོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་
མདོ་དང་། བྱང་ས། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེགས་བཤའ་སྒྲིབ་པོ། སྒྲོང་ཐུན་ཆེན་མོ་རྣམས་
སུ་གསུངས་སོ། །མྱོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི།

མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོན་པ་བཞི་ཡང་མི་
ཟད་པ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རོན་ལ་རྟོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་མི་རྟོན་པ་དང་།
ངེས་པའི་རོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་རྟོན་གྱི་དང་བའི་རོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མི་རྟོན་པ་དང་།
ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། གཙུག་ལག་བརྟན་པའི་ཆོས་དང་ནི། །དེ་
རོན་དགོངས་པ་ཅན་དང་ནི། །ངེས་རོན་ཆད་མར་ལྡན་པ་དང་། །དེ་ཡི་བརྗོད་མེད་
ཐོབ་པ་འོ། །ཞེས་པས་རྟོན་པ་བཞི་དང་། །སྒྲོང་དང་ངེ་སྐྱེད་བཤའ་པ་དང་། །ལོག་
པ་ཡང་དག་ཤེས་པ་དང་། །བརྗོད་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པ་དག །འདིར་ནི་དགག་པར་
བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་ལྡོག་སྒྲིགས་མི་རྟོན་པ་བཞི་བསྟན་ལ།

དེ་ཡང་སྒྲོང་དང་ཞེས་པས་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་པ་བསྟན་ཏེ་དེར་དངོས་
བསྟན་ཆོས་སྒྲོང་བའི་གང་ཟག་ལ་གསུངས་ཀྱང་དེ་ནི་མཆོན་གཞི་ཙམ་ཡིན་གྱི།
འདིར་གཞུང་ལུགས་སྟོན་པའི་སོ་སྐྱེ་ནས་སངས་འཕགས་ཀྱི་བར་གཟུང་ངོ་། །

ཆོས་ལ་རྟོན་པ་ནི། གཙུག་ལག་བརྟན་པའི་ཆོས་དང་ནི་ཞེས་པས་བསྟན་

ཏེ་ཆོས་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་ཆོས་ནི། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་
འབྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་གཟུང་ངོ་། །དེ་ཡང་གང་
ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡོད་དེ།

འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པས་སྤང་བར་བྱ་ལ། འདི་ནི་སོ་སྤྱེས་བཤའ་
པས་སྤང་བར་མི་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་ཆོས་ལ་རྟོག་དཔྱད་མེད་པར་བསྟན་པ་པོ་ཁོ་ན་
རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྤང་དོར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་ལམ་
བཤའ་པས་སྤང་བར་བྱ་ལ། འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ལམ་བཤའ་པས་
སྤང་བར་མི་བྱ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་བརྟགས་ནས་ཡིད་རྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།

བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ནག་པོ་བསྟན་པ་དང་། ཆེན་པོ་
བསྟན་པ། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་རྩ་ཤེས་ཏེ། རབ་རྩ་ཤེས་ནས་ཀྱང་
རིགས་པ་ལ་རྟོན་པ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། གནས་བརྟན་ནམ། ཤེས་པའི་གང་ཟག་
གམ། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའམ། དག་འདུན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་བཤའ་དོ་ཞེས་གང་
ཟག་ལ་རྟོན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་རྒྱང་བཤའ་སྟག་
མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་རྒྱང་བ་མེད་ཀྱང་
རང་གི་ཡིད་དོར་གསུང་བ་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་གཟུང་བར།
དེའི་གསུང་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སྒྲིན་མེད་པ་རང་གིས་བྱུང་སྟེ་ཡིད་
ཆེས་དགོས་པའི་བྱིར་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་སྒྲ་མ་དང་མཁས་པ་གནས་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་
པ་རྒྱ་མཚན་དུ་གཟུང་ནས་ཡིད་ཆེས་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡང་།

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཟུར་གནས་སྒོ་ལྡན་དོན་གཉེར་བ། །ཉན་པོ་སྒྲོད་ཅེས་
བྱ་བར་བཤད། །ཅེས་གཟུ་བོར་ཏེ་སྒོ་བྲང་བོར་གནས་པ་དང་། སྒོ་ལྡན་ཏེ་ལེགས་
ཉེས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཆེག་ལ་མི་རྟོན་པ་ནི་རི་སྐད་བཤད་པ་དང་ཞེས་པས་བསྟན། རི་སྐད་བཤད་
ཅེས་པ་ནི་གོང་དུ་གཙུག་ལག་བརྟན་པའི་ཆོས་དང་ནི་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་
ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དོན་ལ་རྟོན་པ་ནི། དེ་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དང་ནི་ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
དེའི་དོན་ནི། ཆོས་འཆད་པའམ། རྩོད་པའམ། རྩེ་མ་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་
རུང་སྟེ། ཆེག་བཟང་བའམ། སྤེབ་སྦྱར་བསྐྱིག་པ། རྩེ་མ་ལེགས་པ། སྒྲ་མཁས་པ་
སོགས་རྒྱ་མཚན་དུ་གཟུང་ནས་ཡིད་མི་རྟོན་པར་དེའི་དོན་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་
གིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་ཡིད་རྟོན་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དོན་འདོད་པའི་སྤྱིར་གཞན་ལས་
ཆོས་ཉན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཆེག་འབྲུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་འདོད་པའི་སྤྱིར་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་དོན་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཆོས་ཉན་ཀྱི་ཆེག་འབྲུ་འདོད་པའི་སྤྱིར་མ་ཡིན་པས་ན།
པལ་པའི་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ལ་རྟོན་པ་ནི་

གུས་པར་བྱས་ཏེ་ཉན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོན་པ་ནི། དེ་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དང་ནི་ཞེས་པས་བསྟན།
དེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་ནི། དེས་དོན་ཆད་མར་ལྡན་པའོ་ཞེས་པས་བསྟན་ལ།

དེའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་ལས་ཡོངས་སུ་མ་སྤྱོན་པའི་སྤྱེས་
བྱ་བྱང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ། སྤྱི་ལོ་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་
འབབ་པ་ནི་གདུལ་བྱ་བྱང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པར་བཞག་ནས། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་སྤྱི་ལོ་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་མི་འབབ་
པ་རྣམས་ལ་ནི། དེས་པའི་དོན་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་སྟེ།

བྱང་ས་ལས། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དད་པ་
ཞེན་ཅིང་དགའ་བར་ཞེན་ཏེ་གསུངས་ལ། གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མངོན་པར་དགའ་བ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་རྟོན་གྱི། བྱང་བའི་དོན་
ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ནང་གསེས་བྱེད་ན། དབྱ་སེམས་
སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོན་པར་དེས་དོན་ལ་རྟོན་ལུགས་འཛོགས་ཤེས་
དགོས་ཏེ།

སེམས་ཅམ་པས་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་སྤྱེས་ཟེན་ལ་ཇི་
ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་མི་རྟོན་པར། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་སྤྱེས་ཟེན་ལ་གསུངས་
པ་ལྟར་ཡིད་རྟོན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་དང་།

དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ནི། དང་དོན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་གནས་ལྷགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་ཡིད་མི་རྟོན་པར། དེས་དོན་དོན་དམ་བདེན་པར་གནས་ལྷགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་ཡིད་རྟོན་པར་བྱེད་ཅེས་སོ་སོར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ།

ལེགས་བཤད་སྒྲིབ་པོ་ལས། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་དང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་དེས་འཛོག་པ་ན། གསུང་རབ་ཉིད་དང་དེས་ཀྱི་མཆན་
གཞིར་གཟུང་ལ། གཞན་དུ་དང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོན་ལ་དང་དེས་འཛོག་པ་ན།
ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ལ་དང་དེས་སུ་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང་།

སྒྲིབ་ཐུན་ལས། འདི་ལྟར་ཀྱན་རྫོབ་སྒྲིབ་ཆོགས་སུ་སྒྲིབ་བ་འདི་གནས་ལྷགས་
སུ་ཁས་མི་ལེན་གྱི། སྒྲིབ་བ་འདི་ལྟར་དུ་བདེན་པས་སྒྲིབ་པའི་དོན་དམ་གནས་
ལྷགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་དེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་
ལ་མི་རྟོན་དོན་དམ་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་།

བྱང་ས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་རྟོན་གྱི་
དང་བའི་དོན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་རྟོན་ན། ཆོས་འདུལ་བ་
འདི་ལས་མི་འཛོག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། དང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་སྒྲིབ་
ཆོགས་ནས་ཞུགས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་དེས་པས། ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྗོད་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པ་དག །ཅེས་པས་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པ་དང་།

དེ་ཡི་བརྗོད་མེད་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པར་བསྟན་ལ།

དེའི་དོན་ནི་ངེས་དོན་འཆོལ་བའི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་པོ་པལ་བའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་དང་ཞེན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་སྒྲུངས་ནས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཉམ་གཞི་ཡེ་ཤེས་སམ། དེའི་རྒྱུར་རྒྱུར་བའི་ངེས་དོན་ལ་དཔྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཡང་ན། ངེས་དོན་ལ་དཔྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་པར་ངེས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡིད་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ནི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྱིང་པོར་བསྟར་བ་ཡིན་གྱི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པས་ཆོས་དང་དོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅུང་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤྱིང་བུན་ལས། སོ་སོ་རྒྱུ་པོའི་སྒྲུང་ཚུལ་འདི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞིགས་ཚུལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྟོན་པ་བཞི་པོ་འདིའི་བྱེད་ལས་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་

དང་། དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ལ་དཔྱེད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་ལ་ལོག་པ་མི་འཇུག་པ་
དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལས་མི་ཉམས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མོས་དང་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་དང་། །གཞན་ལས་ངེ་བཞིན་
ཐོས་པ་དང་། །བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས། །བརྟན་རྣམས་ཉམས་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རིགས་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་དོན་ནི། འདུས་བྱས་རྣམས་རང་
རང་གི་རྒྱན་ལ་སྟོས་ནས་བྱུབ་པ་དང་། ཡང་ན་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གང་ཡང་
རུང་སྟེ་ཆོས་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་སྟོས་ནས་བྱུབ་པས་སྟོས་བྱུབ་ཀྱི་
རིགས་པ་དང་།

མེས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
སྟེ། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་སོ་སོར་འཆོལ་བའི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ནི། བྱ་བ་བྱེད་པའི་
རིགས་པ་དང་།

མདོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་དང་། ལུང་གི་ཆད་མ་གང་དང་
ཡང་མི་འགལ་བར་ཡིན་ལུགས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་
པ་དང་།

མེ་བྱེན་དུ་འབར་བ་དང་། ཏུ་བྱར་དུ་འགོ་བ་སོགས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུབ་པའི་

ཆོས་ཉིད་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་གནས་ལུགས་སྟོང་བ་ཉིད་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་བཞི་པོ་འདིས་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟོན་མི་རྟོན་དང་བླ་མ་དཔེ་བུ་གི་
རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་ལས། སྟོང་བ་ནི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་བས་ནི་འགོ་བ་
འབྲམས་གྱུར་བ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། །རིགས་པ་བརྒྱ་
ཐུག་གིས་ནི་འཛུང་བར་མཛད། ཅེས་དང་།

ཡང་མདོ་ལས། བསྐྱེད་བཅད་བརྒྱར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་
བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །ཞེས་དང་།

ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་། མཐར་གཏུགས་ན་ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་ལ་བླ་མ་དཔེ་བུ་འབྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

རྒྱལ་བས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པའི་དབང་གིས་བླ་མ་དཔེ་བུ་གི་གསུང་
རབ་རི་སྟེང་བཀའ་སྩལ་བའི་ནང་ནས་དེས་དོན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་སྟོན་
པའི་མདོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ལུང་གཞན་རྣམས་དེའི་ཐབས་སམ་ཡན་ལག་ཏུ་གོ་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་ནས་དེས་དོན་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ངོས་གཟུང་སྟེ།

ཆོས་གཞན་རྣམས་དེའི་བྱད་གཞི་ལས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གོ་བའི་ཕྱིར་དང་། དུལ་
ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་འཇུག་པའི་སློ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།

ཐར་པ་དང་དེའི་ཐབས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་སུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་རྣམས་ལས་
གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་རྣམས་འཁོར་བའི་ཅ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་སྟོག་སྟེ་ཐར་
པའི་གོ་འཕང་ལ་མི་འབྲུལ་བར་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་བྱམས་
སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་
ཐོབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྟོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་
དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱག་བསྐྱེད་དག །ཞི་བ་འདོད་པས་ཤེས་རབ་
སྟེས། །ཞེས་དང་།

རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི། །སྒྲ་མེད་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཅ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་
དང་། །སྟོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་། །གཉིས་ལ་མི་བརྟན་ཡེ་ཤེས་
ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱེ་བྲག་བྱང་ངེས་ཀྱི་སྟོལ་ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་བྱང་ངེས་ཀྱི་སྟོལ་ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་

བཤམ་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་། དབྱ་མ་པའི་ལུགས་སོ། །དང་
པོ་ལ་མདོ་སྡེ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤམ་པ་གཉིས།

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས།

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་དྲི་ལན་མི་འདྲ་བའི་
ལེན་བཅུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྣམ་རིག་ཅམ་གྱི་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པ་དགོངས་
པ་ངས་འགྲེལ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་དྲི་བ་གཉིས་གྱི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན།

གཉིས་པ་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གཏེ་སྤྱད་ཡུལ་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་ཆོས་
འཕགས་གྱི་ལེན།

གསུམ་པ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྒྲོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་སྒྲོ་
གོས་རྣམ་དག་གི་ལེན།

བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དབྱེར་མེད་པར་སྟོན་པ་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེན།
ལྷ་པ་ཀུན་གཞི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་སྒྲོ་གོས་ཡངས་པའི་ལེན།

དུག་པ་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་གྱི་ལེན། བདུན་པ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་བྲང་ངས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་གྱི་ལེན།

བརྒྱད་པ་ནི་ལྷག་གི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་བྱམས་པས་ཞུས་པའི་ལེན། དགུ་
པ་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་གྱིས་ཞུས་པའི་ལེན།

བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་འངས་དཔལ་གྱིས་ཁྱས་པའི་
ལེའུ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལྟར་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བཅུས་སྟོན་པ་ལ་
བྱི་བ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་ཁྱས་པའི་བྱི་ལན་གྱི་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་པ་ལས། ལེའུ་གཞན་
རྣམས་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བས་འགོད་པར་མ་ལངས་ཤིང་། རོན་དམ་ཡང་
དག་འཕགས་ཁྱས་ཀྱི་ལེའུ་ནི་བྱང་ངེས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མཁོ་ཆེ་བས་དེ་ཉིད་
འདིར་དགོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་འདི་ན་བདག་གཅིག་ཕྱ་དབེན་པ་ཞིག་ན་མཆིས་པའི་ཆོ། སེམས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ལགས་ཏེ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། སྐྱེ་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྤང་
བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་ཡང་བཀའ་སྩལ།

ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་བཀའ་སྩལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་

ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ། ཡོངས་སྤྱོད་ཤིང་པ་དང་། སྤང་བ་དང་། མཛོན་དུ་བཀྱི་བ་དང་།
བསྐྱོམ་པའང་བཀའ་སྒྲུལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ། ཁམས་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཉིད་དང་། ཁམས་དུ་མ་ཉིད་དང་། སྤང་
བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཤིང་པའང་བཀའ་སྒྲུལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་དང་།
བསྐྱོམ་པ་དང་། མ་སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱོད་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་
བསྐྱུད་པ་དང་། སྤང་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ།
བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་
དང་། རྩེ་འབྱུང་ཀྱི་རྒྱུ་པ་རྣམས་དང་། དབང་པོ་རྣམས་དང་། སྟོབས་རྣམས་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་འང་བཀའ་སྒྲུལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་
པོ་དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། མ་སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱོད་པ་རྣམས་གནས་པ་
དང་། མི་བསྐྱུད་པ་དང་། སྤང་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་
བཀའ་སྒྲུལ་ལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ལགས་ན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་སྙམ་བབྱིད་ལགས་ཏེ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་བྱ་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་སྟོན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ། དག་བ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱེས་པ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་སྟོན་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་ལ་ཕན་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་བོ་ལ་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སྤྱང་བཅེ་བ་དང་། ལྟ་དང་མིར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགུའི་དོན་དང་། ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་བྱུགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དོན་འདི་ཉིད་འདི་བར་སེམས་པ་ནི་འདྲ་སྟོན་ལེགས་སོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ཅིག་དང་། ངས་ཅི་ལ་(ལས་)
དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་
འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་ལས་འདས་
པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་གང་ཞེ་ན། གུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བཟུངས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཆོན་ཉིད་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་ཀྱིས་
ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའི་མེ་ཉོག་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་

ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྐྱུ་མ་བྱས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་
སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱ། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་
ལས་གཅིག་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱའོ། །

རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སྔོང་
བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་ཆོས་བདག་མེད་
པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སྔོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།

རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་(ལས་)
དགོངས་ནས། ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་
བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན། མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་
འགགས་པ་ཡིན། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞོད་མ་ནས་ཞི་
བ་ཡིན། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་
ན་ལས་འདས་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ལ་ནི། ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདེམ་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།

དེའི་ཕྱིར་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
སྐྱེ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་
མེད་པས་རབ་རྩ་སྤྱེ་བ་ལ་(ལས་)དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱིས་པ། མ་
འགགས་པ། གཞིན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱེ་རན་ལས་འདས་
པའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཅིའི་སྒྲིལ་ཞེ་ན། འདི་སྟར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་
མེད་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་ནི་ཏྲག་པ་ཏྲག་པའི་དུས་དང་། ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་
སྟུ་རྒྱུ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།

དེ་ནི་ཚེས་རྒྱུ་མཁུ་གྱི་ཚེས་ཉིད་དུ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པ་ཏྲག་པའི་དུས་དང་། ཐེར་བྱག་ཐེར་བྱག་གི་དུས་
 ལྷ་ཚེས་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཁུ་པར་གནས་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པ་

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ། གཞིན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱབས་ལས་འདས་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་
ཅན་རྣམས་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་པར་མཐོང་ཞིང་།
གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་
དད་པར་མཐོང་ན། དེའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམས་པ་གསུམ་མིང་འདོགས་
གྱི། སེམས་ཅན་རྣམས་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀྱན་
བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་བཏགས་ནས།

གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐ་སྐྱད་
འདོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཐ་སྐྱད་བཏགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པའི་སེམས་ཐ་
སྐྱད་བཏགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའམ། ཐ་སྐྱད་བཏགས་པ་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་
གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནོ། །

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱ་དེ་དང་། རྒྱུ་དེས་སྤྱི་ལོ་ལོ་
གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱེད་དེ། གཞི་དེས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་

ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར།

ལས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དུས་རིང་པོར་ཡང་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་
བ་རྣམས་དང་། ཡང་ན་དུད་འགྲོ་རྣམས་སམ། ཡང་ན་ཡི་དྲགས་རྣམས་སམ། ཡང་ན་
ལྷ་རྣམས་སམ། ཡང་ན་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་སམ། ཡང་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཀུན་ཏུ་
རྒྱག་ཅིང་འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དང་པོ་ཉིད་ནས་
དགོ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ། སྤྱིབ་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་རྒྱད་ཡོངས་སུ་མ་སྤྱོད་
པ་མོས་པ་མི་མང་བ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡང་དག་པར་མ་བྱུབ་
པ་དེ་དག་ལ་ནི་ང་སྐྱེ་བ་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ནས་ཆོས་སྟོན་ཏེ།

དེ་དག་གིས་ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཤིང་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དང་། ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་
བ་ཉིད་དང་། འགྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡིད་སྤང་
བར་བྱེད་སྐྱོ་བར་བྱེད་དོ། །

ཡིད་སྤང་བར་བྱས་སྐྱོ་བར་བྱས་ནས་སྤྲིག་པ་ལས་སྤྱིར་སྒྲིག་སྟེ། དེ་དག་སྤྲིག་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་ལ་བསྟེན་པར་བྱེད་དོ། །

དགོ་བ་ལ་བསྟེན་པའི་རྒྱས་དགོ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་དོ། །

སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་མ་བྱང་བ་ནམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་ངོ། །རྒྱད་ཡོངས་སུ་མ་
སྒྲིན་པའང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ངོ། །གཞི་དེས་མོས་པ་མང་ཞིང་བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་བྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་དག་
བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དག་
པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི།

འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་།
དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནམ་པ་གཉིས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་
པས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར། ཡང་དག་པར་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར། ཡང་དག་པར་ནམ་པར་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་
འགྱུར། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར།
སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བས།

ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་འདི་ལྟར་འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་
བ་དང་། ་ནམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་བ་དང་། ལས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་
དག་པར་བསྐྱེད་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་

བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །

དེ་དག་གིས་ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀྱན་བརྟགས་
བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་དེ། དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
དུ་མོས་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་
བྱེད་ཅིང་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཐ་སྙད་བརྟགས་པས་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱོས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་བརྟགས་པ་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་བག་ལ་ཉལ་མེད་པའི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་
དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ། །ཆེ་འདི་ལ་ཤེས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་རྒྱུད་
ཡང་དག་པར་ཆད་པས་འགོག་པར་བྱེད་དེ།

གཞི་དེས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཉོན་
མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
སྐྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་ཉིད་དང་སྐྱབ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་
བ་སྤྱོད་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་ཅན་རང་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་དང་།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་ཉིད་དང་སྐྱབ་
པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དང་བདེ་བ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཕྲོ་བ་
པར་འགྱུར་བས་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དག་པ་
གཅིག་སྟེ། གཉིས་པ་གང་ཡང་མེད་པས་ངས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་
ལུ་བསྟན་ཏེ།

སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་ཀྱིས་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་
རྣམས་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་རྣམས་དང་། དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་
ཀྱི་རིགས་སྒྲ་ཆོགས་དག་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གང་ཟག་ཞི་བ་བསྐྱོད་
པ་གཅིག་ལུ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ། སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པར་བྱུང་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྒྲིང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་
པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཀྱིས་རིགས་དམན་པར་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་རི་ལྟར་སྒྲིང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་

ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་གས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་
པ་དེ་བཞིན་ཏུ་འདུ་བྱེད་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་གས་པར་
འགྱུར་རོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་གས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་མཛོན་
པར་འདུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་གས་པ་ནི་སྤྱི་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངས་མ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་སྤྱིར་ཞི་བ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཕུ་
བ་ཞེས་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་གངས་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་མཛོངས་པའི་
སྤྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ན།
ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ནི་དང་པོར་བདག་གི་དོན་ལ་སྦྱར་བའི་རྣམ་པས་ཉན་ཐོས་མཛོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཏོ། དེའི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
སུ་འདོགས་སོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལྟར་ངའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་གསུངས་
པ་ཤིན་ཏུ་གྲོལ་པ་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པ། ཆོས་ལེགས་པར་
བསྟན་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པའི་རིམ་པའང་སྤང་སྟེ།

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་བཟླ་
བའི་རྣམ་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་པའོ་ཞེས་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །

དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱིབ་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པ། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ། མོས་པ་མང་བ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་གྱུབ་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་དེ་ཐོས་ན་ངའི་
དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་ཤིང་། ཆོས་དེ་
ལའང་ཆོས་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དོན་དེ་འང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་གྱུར་ཞིང་། དེ་རྟོགས་པ་གོམས་པས་ཀྱང་སྤྱར་བ་སྤྱར་བར་
ཁོ་ནར་ཤིན་དུ་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།

དེ་ལའང་ཨ་ལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་མ་གྱུབ་པ། བྱང་པོ་དང་བྱང་
པོའི་རང་བཞིན་ཅན། རྟོག་པ་དང་སེལ་མི་རུས་པ། རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་དུ་འཇིན་
པར་མི་གནས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་དེ་ཐོས་ན་ངའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པའང་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མི་ཤེས་མོད་ཀྱི།

འོན་ཀྱང་ཆོས་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་དད་པའང་འཐོབ་སྟེ། མདོ་སྤྱོད་འདི་

དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ཟབ་པ་ཟབ་པར་སྒྲུང་བ། སྒྲོང་པ་ཉིད་
དང་ལྷན་པ་མཐོང་བར་དགའ་བ། རྟོགས་པར་དགའ་བ། བརྟག་མི་རུས་པ། རྟོག་
གཏེ་སྒྱུད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། ཞིབ་མོ་བརྟགས་པའི་མཁས་པ་མཛེངས་པས་རིག་པ་
ཡིན་མོ་ཞེས་མོས་པར་བྱེད་དོ། །

མདོ་སྡེ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་པ་དག་གི་དོན་བསྟན་པ་དག་ལ་བདག་མི་ཤེས་
སོ་སྙམ་ནས་འདུག་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཟབ་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཟབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་གྱི་བདག་
ཅག་གིས་ནི་མི་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་མཐུན་པ་དང་གཟེགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་
ཡིན་གྱི། བདག་ཅག་གི་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་ནི་བ་ལང་གི་རྗེས་ཅམ་མོ་སྙམ་
ནས། དེ་དག་མདོ་སྡེ་དེ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་ཡི་གེར་འདྲི་བར་ཡང་བྱེད།
ཡི་གེར་གྲིས་ནས་འཆང་བར་ཡང་བྱེད། ལྷོག་པར་ཡང་བྱེད། ཡང་དག་པར་འགོད་
པར་ཡང་བྱེད། མཆོད་པར་ཡང་བྱེད། ལུང་ཚེད་པར་ཡང་བྱེད། འདོན་པར་ཡང་
བྱེད། ཁ་ཏྲོན་དུའང་བྱེད་མོད་གྱི། འདི་ལྟར་ངའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་མོ་འདི་
མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པས་སྒྱུར་བར་མི་རུས་སོ། །

དེ་དག་གཞི་དེས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། གོང་དུའང་རྒྱད་ཡོངས་སུ་མ་

སྒྲིན་པ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །

ཅི་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལས་སེམས་ཅན་གང་དག་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་གྱུ་བ་པ་མ་ཡིན་ཡང་དང་པོ་དང་
དང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དང་སེལ་རྒྱས་ལ། རང་གི་ལྟ་བ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་གནས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་དེ་ཐོས་ན་ངའི་དགོངས་ཏེ་
བཤད་པ་ཟབ་མོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ཏེ།

ཆོས་དེ་ལ་མོས་ཀྱང་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའོ། །མ་འགགས་པ་ཁོ་ནའོ། །
གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཁོ་ནའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་པ་ལས་འདས་པ་
ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཁོ་ནར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་དེ།

དེ་དག་གཞི་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། མཆོན་ཉིད་
མེད་པར་ལྟ་བ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་
བ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱར་བ་འདེབས་ཏེ།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
གཞན་ཀྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྱུ་བ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལའང་སྐྱར་བ་
འདེབས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལྟར་གཞན་ཀྱི་དབང་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་

གྲུ་བ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི། གྲུ་བ་རྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་
པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུ་བ་
པའི་མཆན་ཉིད་ལ་མཆན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་གྲུ་བ་རྟགས་
པའི་མཆན་ཉིད་ལའང་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་ནི་
མཆན་ཉིད་རྣམས་པ་གསུམ་ཆ་ལའང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་དག་ནི་ངའི་ཆོས་ལ་ཆོས་སུ་འདུཤེས་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་འདུ་
ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ངའི་ཆོས་ལ་ཆོས་སུ་འདུཤེས་པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་
དུ་འདུཤེས་པ་དེ་དག་ཆོས་ལའང་ཆོས་སུ་འཇིན། དོན་མ་ཡིན་པ་ལའང་དོན་དུ་
འཇིན་ཏོ། །

དེ་དག་ཆོས་ལ་མོས་པས་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་མཐོན་པར་ཞེན་པས་ཤེས་རབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་དག་བའི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་།
ཤིན་ཏུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་དག་ལས་གཞན་དག་གིས་ཆོས་ལ་ཆོས་སུ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་
དུ་ཐོས་ནས་གང་དག་ལྟ་བུ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ལ་ཆོས་སུ་འདུ་
ཤེས་པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་འདུཤེས་པས་ཆོས་ལ་ཆོས་སུ་དང་།
དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མཐོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གཞི་དེས་ན་དེ་
བཞིན་དུ་དག་བའི་ཆོས་ལས་ཉམས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

གང་དག་ལྟ་བུ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་དེ་དག་ལས་ཆོས་རྣམས་
 གྱེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཐོས་ཤིང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགགས་
 པ་མེད་པ་དང་། གཞེད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ལས་
 འདས་པ་ཐོས་ནས་སྐྱག་ཅིང་དངངས་ལ་ཀྱན་ཏུ་དབང་བར་འགྱུར་ཞིང་འདི་སྐད་
 ཅེས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་གྱི།

འདི་ནི་བདུད་གྱིས་སྐྱས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་དེ་ལྟར་རིག་ནས་མདོ་
 སྡེ་དེ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད། སྤྱོད་བར་བྱེད། མི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་
 པར་བྱེད། ངན་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱེད། གཞི་དེས་ཐོངས་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་
 ཞིང་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞི་དེས་ཀྱང་གང་དག་སྐྱེ་བོ་པལ་པོ་ཆེ་ལ་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་
 པས་སྐྱ་བར་བྱེད་པ། མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྟ་ཞིང་དོན་མ་ཡིན་པ་དོན་
 ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པར་ང་སྤྱོད། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་
 བསྐྱེད། སྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་རྒྱད་ཡོངས་སུ་མ་སྤྱོད། མོས་པ་མི་མང་། བསོད་
 རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ལས་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། དྲང་པོ་དང་དྲང་པོའི་རང་
 བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་ལ་རྟོག་པ་དང་སེལ་མི་རྒྱས་ལ།

རང་གི་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་གནས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་དེ་ཐོས་

ན། ངའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པའང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མི་ཤེས་
ཤིང་ཆོས་དེ་ལ་མོས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ།

དེ་དག་ཆོས་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་། རོན་ལ་རོན་མ་ཡིན་པར་
འདུ་ཤེས་ལ། ཆོས་ལའང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། རོན་ལའང་རོན་མ་ཡིན་པར་
མངོན་པར་ཞེན་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་གྱི།
འདི་ནི་བདུད་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་དེ་ལྟར་རིག་ནས་མདོ་སྡེ་
དག་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད། སྤྱོད་བར་བྱེད། མི་བསྐྱགས་པ་རྫོད་པར་བྱེད།
ངན་དུ་རྫོད་པར་བྱེད་ཅིང་ལྟོད་ཀྱང་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་མདོ་སྡེ་
དེ་དག་སྤང་བ་དང་། ཟུད་གཟན་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞིག་པའི་སྤྱིར་བྱུགས་ཤིང་དེ་
ལ་མོས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལའང་དགྱུར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་དག་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པས་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ལ། གཞི་དེས་
ཀྱང་ཡང་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དེ་ལྟ་བུས་སྐྱིབ་པར་བྱེད་དེ། ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དེའི་དང་
པོ་ནི་གདགས་པར་སྤྱིའི། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཐག་ཐིག་འབྱམ་ཐག་འདི་སྙེད་ཀྱི་བར་
གྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གདགས་པར་ནི་དཀའ་འོ། །

རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལྟར་ན་ངའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་
གསུངས་པ། ཤིན་དུ་གྱུ་ཞོམ་པ། བསམ་པ་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པ་ཆོས་
ལེགས་པར་བསྟོན་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་
ཀྱང་སྤང་རོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་འདི་

དག་བཀའ་སྦྱུང་ཏེ། །

ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་དང་། །ཆོས་རྣམས་མ་
འགགས་ཆོས་རྣམས་གཞོན་ནས་ཞི་བ་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
ཟུངས་འདས་པར་ནི། །དགོངས་པ་མེད་པར་མཁས་པ་སྤྱི་ཞིག་སྤྱི་བར་བྱེད། །

མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་མེད། །དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཞེས་
བ་ངས་བཤད་དེ། །འདི་ལ་མཁས་པ་གང་ཞིག་དགོངས་པ་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་
ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དུ་དེ་མི་འགོ། །

ཀུན་གྱི་རྣམ་དག་ལམ་ནི་གཅིག་ཕུ་འདི་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་པའང་གཅིག་
སྟེ་གཉིས་པ་གང་ཡང་མེད། །དེ་བྱིར་ཐེག་པ་གཅིག་པོ་འདི་ནི་འདོགས་བྱེད་ཀྱང་།
སེམས་ཅན་རིགས་ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་མེད་མ་ཡིན། །སེམས་ཅན་ཁམས་འདི་
ན་ནི་གང་དག་གཅིག་ཕུ་པ། །ཟུངས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་
མེད། །གང་དག་ཟུངས་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི། །བརྟན་པ་སྤྱིང་རྩེ་
ལྗན་པ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་དགོན། །

གང་གྲོལ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས། །ཕྱ་ཞིང་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་མཉམ་ཞིང་བྱེ་བྲག་མེད། །ཐམས་ཅད་དོན་གྲུབ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉན་མོངས་
སྤངས་པ་སྟེ། །གཉིས་སྤྱི་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་བདེ་ཞིང་བརྟན་པ་ཡིན། །

དེ་ནས་དེའི་ཆེ་བཅོམ་ལྗན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་

དག་ལས་གསུང་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུང་འདོད། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ཅམ་དུ་སངས་
རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་ཏེ་གསུང་སྤྱོད་པ། མཆོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཟེས་
པ། མཆོག་ཏུ་ཟེས་པ། རྟོགས་པར་དགའ་བ། མཆོག་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ནི་ངོ་
མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱོད་པའི་དོན་བདག་གིས་
འདི་ལྟར་འཆལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་ངོ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བཟུང་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་།

གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤྱོད་པོ་ཞེས་ལ། འགག་གོ་ཞེས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤྱོད་
བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་ཞེས་ངོ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་
ཉིད་དུ་མིང་དང་བཟུང་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀྱན་བརྟགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ངོ་མཆོན་མ་མཆོས་པ་ཉིད་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་ཀྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་མཆོན་མ་མཆོས་པ་
ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་མཆོན་མ་མཆོས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གཅིག་ཀྱང་འདོགས་
པར་མཛད་ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བའི་དོན་བདག་གིས་
འདི་ལྟར་འཆལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་ཉིད་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་
གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད། དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་མ་མཆིས་
པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གཅིག་འདོགས་པར་མཛད་
ལགས་སོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་མ་རྣམས་ལའང་དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བཞུགས་ལགས་སོ། །ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་
བཅུ་གཉིས་པོ་དག་གི་སྐྱེ་མཆེད་རེ་རེ་ལའང་དེ་བཞིན་ལགས་སོ། །

སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་ལྟ་བུ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ལའང་
དེ་བཞིན་བཞུགས་ལགས་སོ། །ཟས་བཞི་པོ་དག་གི་ཟས་རེ་རེ་ལའང་དེ་བཞིན་ལགས་
སོ། །ཁམས་དྲུག་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་གི་ཁམས་རེ་རེ་ལའང་དེ་བཞིན་
ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བའི་དོན་བདག་གིས་
འདི་ལྟར་འཆལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་བུ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་

བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དམ། གྲེ་བྲག་གི་མཆན་
 ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྟུར་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་
 པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་
 གྲེད་ཀྱི་མཆན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་ཀྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་
 ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དེ་ལས་གཅིག་ཀྱང་འདོགས་པར་
 མཛད་ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བའི་དོན་བདག་
 གིས་འདི་ལྟར་འཆལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་གྲེད་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་
 ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནར་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་
 བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་
 དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དེ་ལས་གཅིག་
 འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །

སྟུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་ངེ་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་སྟུག་མ་

ནམས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བསྐྱེ་ལགས་སོ། །བདེན་པ་ནམས་ལ་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་བློ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ནམས་དང་། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བ་ནམས་དང་།
རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ནམས་དང་། དབང་པོ་ནམས་དང་། སྟོབས་ནམས་དང་། བྱང་
ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ནམས་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ནམས་གྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བསྐྱེ་ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བའི་དོན་བདག་
གིས་འདི་ལྟར་འཆལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་གྱི་གནས་འདུ་བྱེད་གྱི་མཆོན་མ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས། ཉིང་
རེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་གཉེན་པོ་ཞེས།

ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ཞེས། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་ཞེས། སྐྱེས་པ་གནས་པ་
དང་། མི་བསྐྱུད་པ་དང་། སྐར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ཉིད་ཅེས་
ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཆོན་ཉིད་དམ། གྲེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྟར་རྣམ་པར་
བཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་
ཉིད་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་གནས་འདུ་
བྱེད་གྱི་མཆོན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་

ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དེ་ལས་གཅིག་ཀྱང་འདོགས་པར་
མཛད་ལགས་སོ། །

བཙེམ་ལྡན་འདས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བའི་རོན་བདག་
གིས་འདི་ལྟར་འཆལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་ཉིད་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་
ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་
བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་
དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཙེམ་ལྡན་
འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དེ་ལས་གཅིག་འདོགས་
པར་མཛད་ལགས་སོ། །

བཙེམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་བགྱིན་བཅའ་སྒྲིའི་སྤྱི་མའི་སྒྲན་སྒྱུར་བ་
དང་། བརྟུད་ཀྱིས་ལེན་སྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྩལ་བར་བགྱི་བ་ལགས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་སྟེ་བ་མ་
མཆིས་པ་དང་། འགགས་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྱུ་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་བཙེམ་ལྡན་འདས།
ངེས་པའི་རོན་བསྟན་པ་འདིའང་བྲང་བའི་རོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་སྩལ་བར་བགྱི་
བ་ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་བགྱིན་རི་མོ་བྲི་བའི་གཞི་ནི་སྟོན་
 བོའམ། སེར་བོའམ། དམར་བོའམ། དཀར་བོའམ། རི་མོར་བགྱི་བ་ཐམས་ཅད་
 ལ་རོ་གཅིག་པ་ལགས་ཤིང་རི་མོར་བྲིས་པ་དེའང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བགྱིད་པ་
 ལགས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་
 ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་བརྩམས་ནས་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདིའང་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་
 ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་དང་བྱང་བའི་དོན་དེ་དག་གིན་དུ་གསལ་བར་བསྐྱེད་པ་
 ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་བསྐྱེད་ན། ཆབ་མར་ནི་སྣོད་དུ་
 བསྐྱེད་པ་དང་། ཤ་གཡོས་དང་། བག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱལ་ན་གིན་
 དུ་གདའ་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲུངས་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་བརྩམས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདིའང་དང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱལ་ན་དགའ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་བ་གྱི་ན། རྣམ་མཁའ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་
གཅིག་པ་དང་། བརྩམས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་

སྲུ་སྲུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་བརྩམས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདིའང་དང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་
 གཅིག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོར་བརྩམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །

དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། དོན་དམ་ཡང་དག་
 འཕགས་ལ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་སྒྲིང་གིས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཤེས་ཏེ། དོན་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། བཅའ་
 སྐད་དང་། རི་མོ་འདྲི་བའི་གཞི་དང་། མར་གྱིས་གདབ་པ་དང་། ནམ་མཁའི་དཔེ་
 ལེགས་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་བཞིན་ཏེ། གཞན་དུ་མ་
 ཡིན་གྱིས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་ཞིག དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོ་ཡུལ་ལྡར་རྒྱ་སྤྱི་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་རི་དྲགས་
 ཀྱི་ནགས་སྲུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་
 བ། སྒྲོན་ལྟར་གྱུར་པའམ། མིར་གྱུར་པ་སྲུས་ཀྱང་ཆོས་དང་མཐུན་པར་འཇིག་
 ཏེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེའང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན་ཅོད་

པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་
བརྩམས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགགས་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞེད་མ་ནས་
ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་
རྣམ་པས་ཆོས་ངོ་མཆར་སྒྲུབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེའང་སྤྲོ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་
མཆིས་པ། རྒྱང་བའི་དོན་ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་
བརྩམས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞེད་མ་ནས་ཞི་
བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས།
ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། ལེགས་པར་རྣམ་པར་
སྤྱེ་བ་དང་ལྡན་པས་ངོ་མཆར་སྒྲུབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་
ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སྤྲོ་ན་མ་མཆིས་པ།
སྐབས་མ་མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་
མ་ལགས་སོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་བརྩམས་

ནས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་ཐོས་ནས་མོས་པར་བབྱེད་པ་དང་། ཡི་གེར་འབྲིར་སྟེལ་
 བ་དང་། ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ཀྱང་འཆང་བ་དང་། ལྟོག་པ་དང་། མཆོད་པ་དང་། ཡང་
 དག་པར་འབྱེད་པ་དང་། ལུང་ལོད་པ་དང་། ཁ་ཏྲོན་བབྱེད་པ་དང་། སེམས་པ་དང་།
 བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པས་སྦྱོར་བར་བབྱེད་པ་དེ་བསོད་ནམས་ཇི་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་
 འགྱུར་བ་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་།

བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
 ལ། འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྟེལ་ཏོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། རིགས་ཀྱི་བྱ་
 འམ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་གངས་མེད་པ་བསྐྱེད་དེ།
 དེའི་དཔེ་བྱ་བར་སྦྲ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

འོན་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བྲོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་
 འཕགས། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སེན་མོའི་རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་སའི་རྩལ་གང་དག་ཡིན་
 པ་དེ་ནི། ས་ལ་གནས་པའི་རྩལ་རྣམས་དང་བསྐྱུན་ན། བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ།
 སྟོང་གི་ཆ་དང་། འབྲུམ་གྱི་ཆ་དང་། གངས་དང་། ཆ་དང་བགང་བ་དང་། དཔེ་དང་། རྒྱར་
 ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོའོ། །བ་ལང་གི་རྩེས་ཀྱི་ཆུ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཆུ་དང་བསྐྱུན་
 ན་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ་བ་ནས་རྒྱའི་བར་དུ་འང་ཉེ་བར་མི་འགོའོ། །

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་བཞིན་དུ་ངས་བྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་
 མོས་པ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བར་གྱི་བསོད་ནམས་གང་

བཤམ་པ་དེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་མོས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་གྱུབ་པ་
ནས། བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པས་སྦྱོར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་གྱུབ་པའི་བར་གྱི་བསོད་
ནམས་དང་བསྟན་ན་བརྒྱུའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ་བ་ནས་རྒྱུའི་བར་དུའང་ཉེ་
བར་མི་འགོ་འོ། །

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིར། བསྟན་པ་
འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། འདི་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་
བཀའ་སྩལ་བ།

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་དོན་དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གཟུང་ཞིག

དོན་དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་བཤམ་པ་ན་སློག་ཆགས་དུག་
འབྱམ་ནི་ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྦྱེས་སོ། །

ཉན་ཐོས་སུམ་འབྱམ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དེ་མ་
དང་བུལ་བ་རྣམ་པར་དག་གོ། །

ཉན་ཐོས་འབྱམ་ལྟ་བུ་ནི་ལེན་པ་མེད་པར་བཀག་པ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་
པར་གྲོལ་ལོ། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདུན་ཁི་ལྔ་སྟོང་གིས་ནི་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་
བ་ཐོབ་པར་གྱུར་རྟོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་པའོ། །

མདོ་སྟེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི། མདོ་སྟེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་
ཚུལ། དེ་ལས་སྟོན་པས་འགལ་བ་དེ་སྟོང་གི་ལན་གསུང་ཚུལ། དེ་གཉིས་ལས་
འཕྲོས་ཏེ་ལྷགས་འདིའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ངེ་ལྟར་གཏན་ལ་དབབ་
ཚུལ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཞུས་པའོ། །

དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སྤང་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུབ་ཅེས་བ་ནས། བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་
ལགས་སོ། །ཞེས་དྲི་ཞུས་ཀྱི་མདོ་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ།

དྲི་བ་ཞུས་ཚུལ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། བར་པའི་སྐྱས་ཟེན་ལ་ཆོས་
རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་སྐྱས་ཟེན་ལྟར་འཐད་
སོར་བཞག་ན་འགལ་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འགལ་འདུ་མི་སྲིད་པས་ཅི་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་བར་པའི་དགོངས་གཞི་དངོས་སུ་དྲིས་ནས། དང་པོའི་
དགོངས་གཞི་ལྷགས་ལ་དྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྒྱུར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་མཛད་ཚུལ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་

བཞད་དང་། གྲུང་ཐང་བཀའ་འགྲེལ་ལྟར་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གོ་སླ་བ་བསྐྱུས་ནས།
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །
 ཞེས་པ་དང་།

རྗེའི་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྒྱགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་
 རིམ་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྐྱར་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཁྲུངས་སུ་
 བྲངས་ནས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱུ་བར་
 བཞེད་ལ། བསྐྱུས་ཚུལ་ཡང་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ལ། དེས་ན། དུས་
 དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་འཛིག་བྱེད། དེ་བཞིན་བར་མཐའ་
 གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །

དེས་ན་སྤྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་
 དང་པོ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མཛད་ཅིང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡང་། བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་ཅམ་མིན་པར་ངེ་བྱས་ཀྱི་མདོའི་བཀའ་
 སྐུལ་སོ་སོའི་ཐད་ཀྱི་མདོའི་མཆན་གཞི་མི་འདྲ་བ་རེ་ངོས་འཛིན་མཛད་ལ།

དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ངེ་བྱས་ཀྱི་མདོ་ལས། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྐུལ། སྤྱི་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སྐུལ།

མདོ་ནི། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་ནང་ཆོན་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཟུགས་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཡིན་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཅེས་པ་ཡང་།
ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་གསུངས།

དཔྱ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཅེས་
པ་ཡང་། མདོ་སྡེ་དཔྱ་པ་ཉེར་བཞག་གི་ནང་ཆོན་ཞིག་ངོས་འཛིན་མཛད། བདེན་
བཞི་ཆོས་འཁོར་ཡང་།

བཀའ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེའང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ཞེས་ཆོས་འབྱུང་
གསན་ཡིག་རྣམས་སུ་མདོ་བྱུང་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་ནའང་མདོན་པར་འབྱུང་བའི་
མདོར་སངས་རྒྱས་དང་པོར་བལྟམས་ཚུལ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རིམ་པ་གསུངས་པའི་
ནང་གི་ལྷ་སྡེ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ་ཀྱི་ཐད་དེ་ལོགས་སུ་བཀོལ་བ་ཡིན་པ་
བལྟས་པས་ཤེས་སོ། །

ཞེས་བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་ཀྱི་མདོའི་ངོས་འཛིན་ལ་དབྱུང་གཞིར་མཛད།
དེ་ལྟར་བཀའ་སྩལ་རེའི་མཆོན་གཞི་མདོ་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་གནང་བ་ཡང་དེ་
ཞུས་ཀྱི་མདོ་ལས།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞེས་སྟོན་པས་ལན་དུ་མར་བརྗོད་
བྱ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ལས་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་ཞེས་དགོངས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་

པར་སེམས་སོ། །

རང་གི་ཡིག་ཆ་ལས་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་འདིར། དགོངས་འགྲེལ་
ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས། གཞན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
ཐ་སྙད་མི་མཛད་ལ། གྱེ་བྲག་ཏུ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་
པོ་ལ་བྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།

དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་དང་པོར་ཡུལ་ལྷ་རྩ་ཁ་སྤྱིར་བྱང་
སྒོར་སྤྱོད་བ་རི་དྲགས་གྱི་ནགས་སུ་ཞེས་པས། བསྐྱོར་བའི་དུས་དང་གནས་ངེས་
ཅན་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་ཞེས་པས། གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞི་ལས་བརྒྱམས་ནས་
སྟོན་པ་སྟེ་བྱད་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་རིམ་
པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་སྟོན་པའི་སྤྱི་ཆེའི་ཆེགས་
ལ་སོགས་པས་འཛོག་པ་མིན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ངོས་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདག་
མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་།

རྒྱུད་སྡེ་སྡེ་རྣམ་ལས་ཀྱང་། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་
མདོ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་དངོས་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་བརྗོད་བྱ་སྤྱོད་པ་མཐུན་

གྱི་སྒྲོ་ནས་འདུལ་བ་ལུང་། མདོ་བྱིན་པ་ཉིར་གཞག་མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ། མདོ་སྡེ་
ལས་བརྒྱ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ་སོགས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོར་
གཏོགས་སོ། །ཞེས་མདོ་དངོས་དང་། དེའི་སྡེར་གཏོགས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་
མཛད་པའི་བྱིར་། དེས་ན།

དགོངས་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནི། བདེན་བཞི་ཆོས་
འཁོར་འདི་ཉིད་ལ་འཛོག་ཅིང་། དེའི་མཆན་གཞི་ཡང་། དབྱ་སེམས་གཉིས་
ཀའི་སྐབས་སུ། འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་
བདེན་བཞི་ལན་གསུམ་བཞེས་པའི་མདོ་འདི་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་མཆན་གཞི་
ཟུར་པ་མ་མཛད་དོ། །

འོ་ན། རང་ལུགས་ལ་བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱགས་གྱི་ཆོས་དང་། ལུང་སྤྱགས་སོ་བདུན་སོགས་རྣམ་ལུང་
སྤྱགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན།

དེ་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་སྟོན་པས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཇི་ལྟར་བསྐྱོར་བར་
མཛད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་
འགོད་པར་མཛད་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ངས་པས། ཐོག་མར་གང་ངས་པར་
འབྱུང་བའི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་སྤྱག་ཀྱན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ལ།

དེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ཡང་། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་འཛོག་ལྟས་བྱངས་པའི་

ལས་ཉོན་གྱི་ཀུན་འབྱུང་རྣམས་ལས། རང་འབྲས་ཡང་སྤྱི་མཐེ་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱི་བྱང་པོ་འཕེན་ཚུལ་དང་།

ཇི་ལྟར་འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་བྱང་པོ་འདི་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་
སོགས་ནས་གསུངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱད་དང་། སྤྱག་དང་། གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་
ཉག་ཏུ་བར་མ་ཆད་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

མདོར་ན། ཟླ་ཆུན་གྱི་དཔེ་དང་སྤྱར་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱག་ཀུན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་འབྲུབ་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ཁམས་
གསུམ་གང་ཏུ་སྤྱི་ཡང་སྒོ་ད་བརྒྱད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅི་རིགས་པས་
མནར་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པ་ནི།

གདུལ་བྱས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འཁོར་
བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་ཐར་འདོད་རྣམས་གྱིས་ཐར་བར་
བགྱོད་པའི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་མདོན་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ནི་འགོག་
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ཆེ་ག་དེ་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པས་ཟེན་པ་ནས། ཞི་ལྟག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས། བདེན་པ་གསར་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་
ཟེན་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས་ངེ་མ་སྤྱ་རགས་རྣམས་རིམ་གྱིས་དག་ཚུལ་སོགས་
བསྟན་པས། བྱང་སྤྱོད་སོ་བདུན་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པར་བསྟན་

པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ། བྱེ་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་སོགས་ཉན་ཐོས་སྡེ་
གཉིས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ཏེ།

ཡུལ་ལའི་འབྲེང་བ་ལས། རོ་བོ་ལ་བཞུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེ་རོལ་དོན་གྱི་སྡོད་
གྱི་འཇིག་རྟེན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། འགོག་བདེན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དངོས་སུ་བསྐྱུན་
པའི་བྱིར་དང་། དེས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་མཆོན་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་རོ། །

འོ་ན། ལྷ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་ཤོར་བའོ་བ་གསུངས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
བརྗོད་བྱ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱུན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་འདོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལས་གཞན་འཁོར་ལོ་དང་པོས་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱས་ཟིན་ལ་བསྐྱུན་ཚུལ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

མ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་པོས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱུན་ཚུལ་ནི། སྟོན་པས་མདོའི་ཆོག་ཟིན་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་པ་ཆོག་གི་བྱུང་པར་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་།

སྐབས་དེར་གདུལ་བྱ་དེ་རྣམས་ལ་ཐེག་དམན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་

ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བྱི་རོལ་དོན་
དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་དགོས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་གཞི་གོང་སྒྲོས་གྱི་མདོ་ཉིད་ལ་འཛིག་ན།
ཡུལ་འཛི་འབྲེང་བ་ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཅམ་བདེན་གྲུབ་དུ་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དངོས་བསྟན་སྒྲིའི་བཞིན་
བཟུང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཅམ་བདེན་གྲུབ་དུ་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་ཆོག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་ཆོག་གི་ནང་ན་གཟུགས་ཅམ་བདེན་
གྲུབ་དུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཆོག་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། གོང་དུ་སྒྲོས་པའི་བདེན་
བཞི་ལན་གསུམ་བཞུས་པའི་མདོ་དེའི་ཆོག་ལ་དེ་འབྲ་མི་འདུག་པས་ངི་ལྟར་མི་
འགལ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ངག་དང་གཏན་ནས་མི་འབྲ་
བར་བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་ངས་པའི་ཆོག །མང་
པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ཁྱེ་ཁྱེས་ན། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐུགས་ཚུད་
ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་གྲང་འདེབས། །དེ་ལྟ་བུས་ན་
འདྲན་པ་འཛིག་ཏེན་ན། །ཆངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་གསུངས་སྒྲོགས་མཁྱེན་པར་
མཛོད། །དེ་ནི་ལྟ་མེད་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐར་འབྱེན་པའི། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་

བསྐྱོར་བར་མཛོད། །ཞེས་དང་།

རྒྱུད་ཐུང་མ་ལས། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ན་ཡང་། །དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་
སོར་གོ། །ཞེས་དུས་གཅིག་དུ་གསུང་ཆོག་གཅིག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཡང་གདུལ་
བྱ་དབང་པོ་མཆོག་འབྱེད་དམན་གསུམ་སོ་སོར་རང་རང་གི་སྟོང་དང་འཆ་མས་པར་
བཛོད་བྱར་དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོག་ས་ཞིག་སྟོན་ལ།

དེ་བཞིན་དུ་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཆོག་འབྲུ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དུས་གཅིག་
དུ་སྟོན་པར་མཛོད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཡང་། འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་
པའི་བདེན་པའོ། །

ཞེས་གསུང་ཆོག་གཅིག་སྟོན་པ་ན་ཡང་། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ལ་ལར། ཆོར་ཕྱང་སོགས་སོ་སོའི་སྟོང་དང་གོ་ཆོད་དང་མཐུན་
པར་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ལུགས་སྤར་བ་ཤད་པ་སྟར་ཡིན་པས་མདོ་དེའི་ཆོག་
གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཅུང་དང་། ཆོར་བ་ཅུང་བདེན་གྱུར་དུ་སྟོན་པའི་
ཆོག་འཛོག་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་ཁར་འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱེད་
ཀྱི་བཅས་པ་མཛོད་ལ། དེ་ཡང་ཕྱང་ལྷན་ཆོག་ས་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཀྱུང་གི་ཉི་འཁོར་ཤིང་སྤེལ་བྱང་གི་ཆལ་ན་བཞུགས་
སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་ན།

དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ངས་འདུལ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་
ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་མ་བསྟན་པས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ཞིག་དང་
ངས་བཤད་དོ། །

དགེ་སློང་དག་ངས་སྡོན་གནང་བ་ཡང་མེད་བཀག་པ་ཡང་མེད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་གལ་ཏེ་མི་རུང་བར་བསྟན་ཅིང་རུང་བ་དང་མི་མཐུན་ན་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རུང་བར་བསྟན་ཅིང་མི་རུང་བ་དང་མི་མཐུན་ན།
རུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལ་འགྲོད་པར་མི་བྱའོ། །

ཞེས་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་བཅས་པ་མཛད་པའི་ལུང་ནི་ཆོག་ཉུང་དུ་ཞིག་ཡིན་
མོད། མདོར་བསྡུས་ཀྱི་བཅས་པ་གང་དུ་མཛད་པའི་གཞི་ནི་ནགས་མཐའ་མེད་ལྟ་
བུར་གསུངས་པས་གཞི་རེ་རེ་ལ་སྟོས་ཏེ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་བཅས་པ་རེ་རེ་འཛོག་
དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

བྱང་ངས་རྣམ་འབྱེད་དུ་དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་
མི་དགོས་པའི་མཆོན་གཞིར་དཔེར་ན། ཟུང་ན་ལས་འདའ་ཁར་འདུལ་བ་མདོར་
བསྡུས་ཞེས་བྱ་བ་རུང་མཐུན་དུ་གྲགས་པ་གསུངས་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་
འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་སློང་བའི་ལན།

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་སློང་བའི་ལན་ནི། དགོངས་འབྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་

དག་འཕགས། ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ།
མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་
པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་དང་།

དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་ན་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་སྤྱི་ལོ་བཞེད་ཀྱི་མེད་པར་།

དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་
བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་གཞི་དང་དགོངས་པ་གཉིས་ཀར་བསྟན་ཅིང་།
འཁོར་ལོ་བར་པས་མཆན་ཉིད་གསུམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་
གསལ་བར་སྤྱོད་ནས་མ་བསྟན་ཀྱང་། དེ་དག་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པ་ཐ་མ་དང་མཚུངས་པར་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞེད་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟར་ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་ལུགས་ཡིན་ལ། ཡང་ཤེས་རབ་སྤྱིར་པོ་ལྟ་བུས་ཆོས་རྣམས་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི། ཀྱན་བཏགས་དོན་དམ་པའི་མཆན་
ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཞིང་།

ཤེར་ཕྱིན་འབྱུང་པས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱར་བའི་སྐབས་
གཅིག་བྱུང་བས་སྐྱར་དགོས་ཀྱན་ལ་སྐྱོར་བ་དོན་གྱིས་གྲུབ་ལ། དེ་ནི་ངེས་དོན་
དང་། དེ་ལྟར་དུ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་འདི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་
རྣམས་གྱིས་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །

དབྱུ་མ་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་པ་ཐ་མས་
བཀྲལ་བ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར། ཆོས་རྣམས་ལ་བྱུང་མཉམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་པའི་དབྱུ་མའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོས།
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་ཐད་སོར་དུ་བཀྲལ་བྱས་ཤིང་།
དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་
ལྟར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པས་བྲང་དོན་འབའ་
ཞིག་ཏུ་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཀྱན་ལ་གྲགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལྟ་
བུ་མདོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་གཞིའི་ལྟ་བ་མཆོག་དམན་ཡོད་པའི་
དབང་གིས་ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། བཤེས་གཉེན་
དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་གྱི་གསུངས་རྒྱུན་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་

པའི་སྐབས་འདིར།

ཀུན་བཏགས་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཤེར་སྤྱོད་གྱི་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྐྱས་ཟེན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

འཁོར་ལོ་ཐ་མས། བར་པས་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་གསལ་བར་སྤྱེ་ནས་བསྟན་པས། འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བར་པ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཞིང་། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་སྤྱེ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པོ། །

འོ་ན། སྐབས་འདིར། ཀུན་བཏགས་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་མིང་དང་བད་ཅམ་གྱིས་བཞག་པར་གསུངས་པས།

མིང་བདས་བཞག་ཚུལ།

མིང་བདས་བཞག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ན་མིང་དང་བད་ཅམ་གྱིས་བཞག་པར་གསུངས་པའི་ཅམ་སྐྱས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་གཙོ་བོ་ཅིང་། རང་འདོགས་བྱེད་གྱི་མིང་དང་རྟོག་པས་བཞག་ཅམ་ལ་བྱེད།

བྱེ་བྲག་དུ་མིང་དང་བད་ཅམ་གྱིས་འཛོག་རུས་མི་རུས་དཔྱེད་པའི་མིང་བད་

ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་དང་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་ཚུལ་ཞིག་དང་།
དེ་ལས་གཞན་པའི་བཞག་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པས།

དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེད་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ཡང་གྲགས་པ་
དངོས་ནི་ཡུལ་ཅན་སྐྱེད་རྟེན་གཉིས་ལ་བཞག་ནས་དངོས་སྟོབས་དང་། ཡིད་ཆེས་
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་སོགས་བཀོད་མ་དགོས་པར་འཛིག་རྟེན་ནས་གྲགས་པའི་བར་
རྟེན་གྱི་རྟེན་པ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་རི་བོང་ཅན་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྐྱེད་ལྷ་བྱས་འཛིག་རྟེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟར་ཡང་། དག་བཞེས་ཚུལ་བྲིམས་རྣམས་སྐྱེད་མཆོག་གིས་བྱི་ལན་ལས།
གཞན་ཡང་གྲགས་པ་དངོས་ནི། རི་བོང་ཅན་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱེད་འདོད་
གྱི་རྟེན་པ་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེད་ལྷ་བྱ་
པས། ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་དེས་ཤིང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟེན་པའི་ཞེན་གཞི་དང་། གཟུགས་
ཞེས་པའི་སྐྱེད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་རྣམས་སྐྱེད་གྲགས་པ་མིན་ཡང་། མིང་
བརྟན་འཛིག་རྟེན་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་གྱང་།

དངོས་སྟོབས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་སོགས་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་སྐྱེད་རྟེན་
དེ་དང་དེ་འཇུག་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྫོགས་པར་རྟེན་རྟེན་རྟེན་པས་ན་མིང་
བརྟན་འཛིག་རྟེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དང་དེས་ནས་འབྱེད་ལས། འདིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་
བསྟན་ཆོད་ནི། མིང་དང་བརྟེན་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་མ་བཞག་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་
ཁུངས་སུ་མཛད་ནས།

ཡུལ་ལའི་འབྲེང་བ་ལས། བྱུང་གཞི་དོ་ཐོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་
ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྟེང་དུ། བྱི་མ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། སྦྱར་དེ་
གཉིས་སོ་སོར་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བཤམ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར།

ཞེས་མིང་བརྟེན་བཞག་པའི་ཆོས་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་
ཆོས་གཉིས་སྦྱར་དོན་མི་གཅིག་ཀྱང་། བྱི་བྱག་བྱུང་གཞི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དོ་
ཐོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་གཞིར་གཟུང་བའི་སྟེང་དུ་དེ་
གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལུགས་འདིའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རིམ་ལྔར་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ལུགས་འདིའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་རིམ་ལྔར་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་གོང་དུ་ཀུན་བཏགས་མཆན་
ཉིད་དོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྦྱེ་བ་དོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་
བྱུང་དོན་དམ་པའི་དོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ན། ལུགས་འདིར་གང་དོ་ཐོ་ཉིད་
མེད་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རིམ་ལྔར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙ་པོ་

ནི། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་རྩ་བ་ནས་ཟད་པའི་ཐར་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདི་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ནི། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོམས་པ་ལ་རག་ལུས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་།
གཞིའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པས། སྟོན་དུ་དགག་བྱ་
ངོས་འཛིན་ནས་དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ལ།

དེ་ཡང་། སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་ཅམ་ལ། སྒྲི་མཆན་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་
 བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆན་
 ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཀྱན་བཏགས་ལ་ནི།

འཇུག་གཞི་དང་ཞེན་གཞི་ལ། དེ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཅས་
ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། སྦྱིར་ཀུན་བཏགས་ལ་སྦྱི་མཆོན་
ཐམས་ཅད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དགོངས་འབྱེལ་
ལས་མ་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་གང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་
སྐབས་སུ་དེ་དག་མི་མཁོ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་དེ་རྣམས་བྱང་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་འགོག་
 པའི་བྱང་གཞི་ལ་གཞན་དབང་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་མཆོད་མ། ཞེས་གཞན་དབང་བྱང་པར་གསུམ་ལྟར་དུ་གསུངས་ཤིང་།

བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་སྟོང་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་། གང་
སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དང་། སྤྲ་མས་བྱི་མ་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་ཡོངས་བྱུང་ཡིན་ལ། དེ་
དག་གི་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་གཞན་དབང་དེ་ཉིད། གོང་དུ་བཤད་པའི་
དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་དེ་དག་གིས་སྟོང་པ་ནི། ལུགས་འདྲིའི་གཞིའི་ལྟ་བ་མ་ནོར་
བ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ།

རི་སྐད་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟོང་དུ་བྱད་པར་མེད་པར་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་
གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་
བཤད་ན་གོ་སྤྲོ་བར་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ། དོན་དམ་
པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དུམ་གྱི་མདོ་ཉིད་ལས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་
རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས་སྟོང་གཞི་རྣམ་བཏགས་དགག་
བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་བྱུང་དུ་བཤད་པས་རྣམ་བཏགས་

ཀྱི་མིག་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་མིག་གིས་སྟོང་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་རྣམས་མཆོད་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིབ་
དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། གཞི་ལ་སྒྱུར་ནས་དགག་བྱ་འཛིན་ཚུལ་དང་། དེ་ཞེས་ཚུལ་
སོགས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།

དེ་ཡང་ལུགས་འདིར་ཆོས་གང་ཞིག་གྲུབ་པ་ན་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ལ་ཡུལ་
སྒྲུང་བ་ན་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ལ་གསུམ་ཡོད་པས། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྟོ་
བྱ་ལ་སྒྱུར་ན། རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་གཟུགས་
སྒྲུ་སྒྲུང་བ་དང་།

མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་
པའི་ཞེན་གཞིར་དང་། འཇུག་གཞིར་སྒྲུང་བ་དང་།

བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེན་གཞིའམ་འཇུག་གཞིར་རང་གི་
མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་སྒྲུང་ཚུལ་འདི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
ཞུགས་མ་ཞུགས་དང་། བརྟེན་ལ་བྱང་མ་བྱང་ཀྱན་ལ་ཡོད་ཅིང་།

ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་རང་རིག་མ་གཏོགས་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་དབང་

ཤེས་ཡིད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལ་བག་ཆགས་གསུམ་གྱི་ལག་རྒྱུ་གྱི་
སྒྲུང་ཚུལ་འདི་ཡོད་ལ། དེ་ནམས་ལས་སྒོ་ལ་ཞེན་གཞིར་སྒྲུང་ཚུལ་འདི་རྟོགས་པ་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས། འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སྦྱར་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པས་གཟུགས་ལ་ཞེན་པའི་ཆ་དང་། གཟུགས་
ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཟུགས་ལ་འཇུག་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ཞེན་གཞི་རང་སྟོག་ཅམ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ནི་ཞེན་གཞིའི་གཞི་སྟོག་གམ་མཚན་གཞི་ཅམ་
ཡིན་ལ། ནམ་གཞག་དེ་ཅམ་ཞིག་ནི་དོན་སྦྱེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་དོ། །

སྐབས་འདིར་རང་ཉིད་གང་གིས་སྒྲོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་
ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཀུན་བཏགས་སུ་ངོས་འཛིན་རྒྱུའི་ཞེན་གཞི་ནི་དེ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་
པར་དོན་སྦྱེ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་བཏགས་སུ་འཛོག་མ་ཤེས་ནས། དུལ་གཟུགས་
ཀྱི་སྟོད་ལུགས་སུ་སྦྱ་ཞིང་། སེམས་ཅམ་པས་ནི་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་དུ་སྦྱོ་
བཏགས་ཀྱི་ཆ་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་འཛོག་དགོས་ལ།

དེ་འདྲའི་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ནི་སྐབས་འདིའི་
དགོངས་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བཏགས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།

ཡིག་ཆ་ལས། ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁུབ་པར་སེམས་ཏེ།
གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་ངོ་ཐོ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་
ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་

ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། འོན་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཉོག་
པའི་ཞེན་གཞི་དང་བརྟེན་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་ན་
དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ཏེ། ཆད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཆོན་ནི་མིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་འདྲའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཇིན་པའི་འཇིན་ཚུལ་
དེ་ལ། ལུགས་འདིའི་དགག་བྱ་ཕྱི་དོན་འཇིན་ཚུལ་ཡང་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་གཞི་
དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གི་མིན་པར། ཡུལ་གྱི་སྟོད་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་གང་ཞིག དེ་ཅམ་གྱིས་ཕྱི་དོན་འཇིན་ཚུལ་
ཇོགས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཞེན་གཞིར་འཆར་ཚུལ་དང་། དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
འཇིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། སྟོང་ཐུན་ལས། རྣམ་རིག་པའི་སྐྱབས་འདིར་བརྟེན་
ལ་བྱང་བའི་སྐྱེས་བྱས་ཡིད་གཏད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་
སྟོན་པོ་སྤང་བའི་ཆེ། སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྤང་བ་དང་། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤང་བར་མ་
བད། སྟོན་པོ་དེ་ཉིད་སྟོན་པོའོ་ཞེས་པ་དང་། སྟོན་པོ་འདི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོའོ་ཞེས་
པ་དང་། འདི་སྟོན་པོའི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིའམ་གནས་སུ་གྱུར་
བའི་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་ཡོད་དོ། །

འོ་ན། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞི་ལ་སྒྱུར་ནས་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོར་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་།

ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་། གཟུགས་
གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་དང་། དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱབ་པ་ཀྱན་བཏགས། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པས་སྟོང་བ་ཡོངས་བྱབ་ཡིན་ལ།

དེ་བཞིན་གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་། དེ་དེ་ཞེས་པའི་
སྐྱ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཀྱན་བཏགས།
དེ་དེས་བྱབ་པས་སྟོང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཡོངས་བྱབ་ཡིན་ལ།

དེ་བཞིན་འདུས་བྱས་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །འདུས་མ་བྱས་ལ་སྦྱར་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ནམ་མཁའ་འཛིན་གཞན་དབང་། ནམ་མཁའ་
འཛིན་པའི་ཆད་མ་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་
དང་། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཀྱན་བཏགས། དེ་
དག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པས་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་ཡོངས་བྱབ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷགས་འདིར། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དེ་རང་འཛིན་
ཆད་མ་དང་རྗེས་གཞན་དུ་བྱབ་པ། དེ་དེ་འཛིན་ཆད་མ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བྱབ་པ།
དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱབ་པ་ནམས་གཟུགས་ཀྱི་ཀྱན་བཏགས། དེ་དག་གིས་སྟོང་
བ་གཟུགས་ཀྱི་ཡོངས་བྱབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ནམ་གཞན་ཅིག་ཀྱང་ཁས་སྤྲོད་ངོ། །

འོ་ན། རང་ལུགས་ལ་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་
བྱེད་དང་། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆོད་མ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན།

དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་ན། དང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས་
གཟུགས་ནས་ནམ་མཁའ་ཀྱི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་དུ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་
གསུམ་དངོས་གནས་ལ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ནམ་མཁའི་གཞན་
དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་དུ་མི་རུང་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་དགག་ཕྱོགས་ནས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་བཤད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གཉིས་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།

དང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས། མདོ་ཡི་དམིགས་འབྱེད་པ་འདིས་འོག་མ་གཉིས་
གྲང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འོག་མ་གཉིས་ལ་སྐྱར་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ལུགས་འདིར་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་གཞན་དབང་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་སྐྱེས་ཞིང་། རྒྱ་
རྒྱུན་གཞན་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དགོངས་འབྱེད་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་ན། དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་མ་བྱབ་ཁྱད་

པར་གསལ་བར་སྤྱི་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ལུགས་འདི་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་བའི་དོན།

མིང་དང་བཟང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་མིན་པར། ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱི་ལུགས་
ཀྱི་དོས་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ལུགས་ལ། སྤྱི་བའི་སྤྱི་ལུགས་དང་། གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་སྤྱི་ལུགས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྤྱི་རོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་མ་བྱུང་བ་འཛོག་ན་རྣམ་
མཁའི་གཞན་དབང་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་རོ། སྐྱར་བ་འདེབས་
ཚུལ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་དང་སྤྱི་རོ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་མི་འཛོག་པར། དོན་དམ་པར་
རམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་ལྟ་བུ་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་སྤྱི་རོ། དེ་ལྟར་
ཡང་།

དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དངོས་པོ་གཞན་དབང་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཚུལ་
ནི་ཐ་སྙད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་འམ་སྤྱི་རོ་མེད་དོ་ཞེས་པ་མིན་གྱི་སྤྱི་རོ་པོ་དང་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་ལ་མེད་ཅེས་པ་སྐྱར་འདེབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་དང་།

ངོ་མོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་དེ་གཉིས་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་རོ། འདི་དང་མཐུན་པར་ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་།
གཟུགས་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དང་། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་

གྲུབ་པས། །ཞེས་སོགས་ཅུ་ཤེད་ལུང་དངས་ནས་ལུང་རིགས་ཀྱི་རི་ལྟར་དགག་
པ་མཛད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་གཟེགས་ཤིག།

འོན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་དང་།
དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་དང་འདི་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་
བས་དེའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་
པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདིར་སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅུ་གྲུབ་པ་དང་། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་འཛིག་
དགོས་ལ།

དེར་བརྟེན་ནམ་མཁའ་ཡང་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་དང་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅུ་གྲུབ་དགོས་པས། དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་
དཔྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ལ།

དེས་ན་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆད་མའི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་
མཁའ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཅུ་གྲུབ་པའི་ནམ་གཞན་བྱ་དགོས་
པས། ནམ་མཁའ་ཡང་རང་འཛིན་ཆད་མ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནམ་མཁའི་
ཆོས་ཉིད་དུ་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་

ཀ་དེའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆོད་
མ་ཡང་ནམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་དབང་
འདོད་དགོས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གྲུབ་ལ།

གཞན་ཡང་། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆོད་མའི་ཆོས་ཉིད་
གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འབྱུག་པའི་
འབྱུག་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ནམ་མཁའ་རང་འཛིན་ཆོད་
མ་དང་རྒྱངས་ཆད་དུ་མེད་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་
གཞན་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐད་དུ། དེ་དག་གི་གཞུང་
ལས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་དེ་མིང་ཅམ་དུ་བཤད་པ་ཡང་དེ་གཉིས་
སྒྲུང་བའི་སློལ་གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་མེད་པ་ལ་བཏགས་པ་
ཅམ་དུ་འདོད་པས་འདི་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དང་མི་འདྲོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། དང་ངེས་སྟེ་དོན་ལས། དེ་ལས་གཞན་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་གཞན་
དབང་དང་། ནམ་མཁའ་ཁོ་རང་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འབྱུག་པའི་འབྱུག་གཞིར་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཞག་པར་དཀའ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ནམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་
ཁྱོད་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ།

ལུང་གི་དགོངས་པ། རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྣམ་མཁའི་གཞན་དབང་
 ཏུ་མ་བཞག་པར། རྣམ་མཁའ་རྣམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཏུ་ཁས་སྦྱང་ན། དེ་དེ་ཞེས་
 པའི་སྐྱེ་འབྱུག་པའི་འབྱུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེའི་
 ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛིག་དགའ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།

རྣམ་མཁའ་རྣམ་མཁའ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འབྱུག་པའི་འབྱུག་གཞིར་རང་མཆོན་ཀྱིས་
 སྟོང་པ་རྣམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་རང་ལུགས་ལ་ཡང་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ།

བྱང་ངེས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཡང་ན། རྣམ་མཁའ་རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཉིག་
 པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ། རྣམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་
 ཁས་སྦྱངས་པས་ཀྱང་ཆོག་ཅེས་དང་།

སྟོང་བྱུན་ལས་ཀྱང་། རྣམ་མཁའ་དེ་འབྱའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སུ་རྣམ་མཁའ་རང་
 གི་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། སོ་སྟེ་ལ་ཡང་ལྟན་སྟེས་
 གྱི་ཚུལ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་ཡིན་
 ལ། རྣམ་མཁའ་བྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོར་འཛིན་པའི་སྟོང་བྱུན་སྟེས་མི་སྤྲོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན། རྣམ་མཁའ་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་བཞིན་འདུས་མ་བྱས་གཞན་ལ་ཡང་
 སྒྱུར་བྱང་ངམ་སྒྱུར་ན། དེ་ཡང་དབྱུད་གཞི་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གཟུགས་
 གྱི་སྟོང་ཉིད་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་ན། དེ་

འབྲེལ་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པས།

དེ་འབྲེལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ནི་དེའི་སྟོང་ཉིད་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཐད་དེ།
སྒྲུབ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཕྱིར།

རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡང་འདི་དང་འབྲེལ་བ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་
པས་དེའི་སྟོང་ཉིད་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་འཛིག་དགའ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཟུགས་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅུང་དུ་གྲུབ་ཅེས་པའི་
ཤེས་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ལ་མ་བཞག་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཅུང་དུ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཤེས་པ་དེའི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་
གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འཛིག་དགོས་ལ།

སྐབས་འདིར་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་ཆད་མའི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་གྱིས་
གཟུགས་གྲུབ་པ་ན། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དེའི་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན། སོ་སྐྱེ་ལྷས་བྱིན་ལྷ་བུས་ཡུལ་གཟུགས་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆོ། སྒྲུབ་གྱི་
གཟུགས་འཛིན་ཆད་མས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སད་པས། དེའི་རྒྱུད་གྱི་མིག་
གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེའི་རྣམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ལ།
དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་གཞི་གཟུགས་གྲུབ་པ་ཉིད་གྱིས་དེའི་བྱུང་ཆོས་སུ་གྱུར་
པའི་ཆོས་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་སོགས་དེ་དང་འབྲེལ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་

གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེ་འཛིན་རྣམ་མཁུན་དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་སང་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཛིན་
 ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བག་ཆགས་གསར་དུ་སང་པ་མེད་པས་གཟུགས་
 འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བག་ཆགས་སང་པ་ཙམ་ནས་གཟུགས་གྲུབ་ལ། དུམ་
 གཟུགས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་རྣམ་མཁུན་ཀྱིས་སྟོང་ཐོགས་མེད་དུ་གཟིགས་
 པས་གོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་མི་འདྲ་བའོ། །

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེའི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པ་ཡང་
ཞེས་པར་རྒྱས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་འཛིན་པའི་ཆོད་མ་ལ་ངེ་ལྟར་སྐྱར་བ་བཞིན་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། སྤྱ་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དགའ་ཞིག་
ལ་ཡང་དེ་འདྲ་སྐྱར་དགོས་སོ། །

འོན་ཀྱང་། ཉམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཞེས་པ་ཉམ་མཁའི་གདགས་གཞི་
འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་བྱ་སྟེ། དེས་བར་གྱི་སྤང་བ་སྦྱ་སང་དེ་བ་དངོས་
སྤྱོད་གས་པས་དེའི་སྟང་དུ་ཐོགས་རེག་མེད་པ་ལྷགས་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། སྤྱིར་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཟུངས་འཛིན་
འབྲེང་བ་ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་
ཅེས་ཀྱང་བཏགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྲེ་ན། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀྱང་བཏགས་དང་

མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས། དང་པོ་སྤྱི་མཆན་ཐམས་ཅད་
དང་། གཉིས་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

རང་གི་རྒྱུའི་དབང་གིས་སྤྱིས་པ་གཞན་དབང་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དག་
པའི་གཞན་དབང་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དག་པའི་སྣོད་
བཅུད་དང་། གཉིས་པ་ནི་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་དོ། །

རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབས་པས་ཤེས་སྤྱོད་དག་པར་འགྱུར་བའི་
དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱིས་བཟོད་རིགས་ཀྱི་སྣོད་ནས་
དབྱེ་ན། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས།
དང་པོ་དང་ཡོངས་གྲུབ་དང་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་
གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་བཏགས་
པ་བ་དང་། གཞན་དབང་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་།

རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ཤེས་བྱ་ཅམ་
གཞིར་བྱས་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ཀུན་བཏགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་
གྲུབ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས།

མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་དབྱུང་བཟོད་གང་ཞིག་མཐར་ཐུག་
དཔྱེད་པའི་རིག་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིག་ཤེས་སུ་སོང་བ།
རང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད།

ཐ་སྐྱོད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་ཉིད་དོན་གང་ཞིག། ཐ་སྐྱོད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྐྱོད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བ། རང་ཉིད་ཀྱི་རྫོག་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད།

རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་གཟུང་
འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་པའི་ཆ་ལྟ་བུ། དབྱེ་ན།
ནམ་གངས་པའི་ཀྱན་བཏགས་དང་། མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀྱན་བཏགས་
གཉིས་སོ། །

རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་གཞན་དབང་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། དག་པའི་གཞན་
དབང་དང་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས།

རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་གོམས་ན་ཤེས་སྐྱེབ་མཐའ་དག་ཟད་པར་འགྱུར་
པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

སྐྱས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། དང་པོ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གསུམ་
དོན་གཅིག་མཆོན་གཞི་ནི་དཔེར་ན་སྒར་བཤའ་པའི་གཉིས་སྟོང་དང་། གཟུགས་
གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ། །

ཕྱི་མ་ནི་གཉིས་སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །ཡོངས་
གྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཇི་སྐད་བཤའ་པ་འདིས། དེང་སང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་

དམ་བཤེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་གཏོལ་གཏམ་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྐབས་འདིར་ཀུན་བཏགས་
གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་འབྱེད་ན། གཞན་དབང་དང་
ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སེམས་ཙམ་པ་དང་འབྲེལ།

ཀུན་བཏགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་སེམས་ཙམ་པ་བཞིན་དུ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་
བཏགས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལུགས་འདི་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་
གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

རང་ལུགས་ནི། ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་
ཆོད་མས་དམིགས་པ་དེ། ཀུན་བཏགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
འདི་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ།

ལུགས་དེ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྷན་ལའི་
འབྲེང་བ་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལེའུ་གསུམ་པ་གཉིས་ཀར་གསུངས་པ་
སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། དྲང་ངེས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁ་ཅིག་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་རྟོག་པས་

བདག་ས་ཙམ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་མེ་མེ་འཕྲུལ་དེ། བདག་གཉིས་ལྟ་བུ་མཆོན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བདག་ས་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པས་བདག་ས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཡི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་།

རང་གི་ལུགས་ནི། རང་འཛིན་རྟོག་པས་བདག་ས་ཙམ་ཀུན་བདག་ས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྤྱོད་པ་གཞན་དབང་གི་མཆོན་ཉིད། རང་ཉིད་
ལ་དམིགས་ཏེ་སྤྱོད་པས་ཤེས་སྤྱོད་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་
ཡོངས་སུ་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད།

གཞི་བྱུང་ན་ཀུན་བདག་ས་གཞན་དབང་ཡོངས་སུ་བྱུང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
པས་བྱུང་སྟེ། རང་མཆོན་ཡིན་ན་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་སུ་བྱུང་གང་རུང་ཡིན་
པས་བྱུང་།

སྤྱི་མཆོན་ཡིན་ན་ཀུན་བདག་ས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བདག་གཉིས་
ལྟ་བུ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བདག་ས་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་རྟོག་པས་བདག་ས་ཙམ་
མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

སྤྱོད་མེད་དེ། བདག་གཉིས་ལྟ་བུ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བདག་ས་ཙམ་ཡིན་
པས། རྟོག་པས་བདག་ས་ཙམ་ཡིན་པ་གོ་ཆོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱི་མ་གཉིས་
ལྟར་འཛིན་ལ་བདག་གཉིས་ལྟ་བུ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་བདག་ས་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་།

ཉོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པ་ཡིན་གོ་མི་ཆོད་ན། བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
འཛོག་པར་རིགས་པས་གང་བདེ་བྱའོ། །

ལུགས་འདྲིའི་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་བཞག

འོ་ན། སྤྱིར་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཅེས་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་རྣམས་
ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་དང་། སྤྱིར་གསུང་ཀྱི་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ལུགས་
འདིས་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་ངེ་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན།

དེ་ཡང་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བག་ཆགས་གཅིག་སད་སྟོབས་ཀྱིས་
གྲུབ་པས་གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་སོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་བག་
ཆགས་དེའི་ཆ་གཅིག་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོང་བ་དང་། ཆ་གཅིག་གཟུགས་འཛིན་
ཤེས་པའི་ངོ་བོ་སོང་བར་བཞེད་གྱང་།

རང་ལུགས་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགྲོ་
རུང་གི་བག་ཆགས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་བག་ཆགས་རིལ་པོ་གཉིས་ཀའི་
ངོ་བོ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ།

ཀུན་གཞི་ཐལ་འབྲེང་ལས། དཔེར་ན། རྣམ་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་
རྣམ་འགྲུ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྣམ་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་དང་། ཞེས་དཔེ་དོན་
སྤྱིར་རྣམ་གསུངས་པ་ལྟར།

གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་སྒྲིབ་རྩམ་ནི་བག་ཆགས་ལ་འཛོག་པར་
སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་རྩམ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་བ་གཉིས་
ཀྱང་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་སྒྲུབ་ཡོད་ཀྱི་བག་ཆགས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རང་རང་
གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་དེ་འཛིན་དབང་
ཤེས་དང་རྩམ་གཅིག་བ་ཞེས་བྱ་ཡི།

གང་ཟག་བཞིའི་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་རེ་རེ་བ་
དང་རྩམ་གཅིག་ཏུ་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་དག་དང་ལྡོག་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་
ཆ་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བ་ཡང་། མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ན་དེ་ལྟར་འདོད་ཅིང་།
ཤེས་བ་གང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པ་ན།

ལུགས་འདིའི་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་ནི་རྣམ་གཞག་
དེ་ལྟར་ཁས་མི་སྤངས་སྟེ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་གཟུང་ཆ་སོ་སོར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་
བ་དེའི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་ཡུལ་སྟེང་དུ་གཟུང་བ་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། རྗེའི་ཀུན་གཞི་དགའ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བ་ལ་གང་སྤང་བ་དེའི་
བདག་ཉིད་དམ། དེ་ལ་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅེས་བ་ནི། རྣམ་པར་
དབྱེད་པ་ན་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆེ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཁས་མི་ལེན་ལ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་
པའི་དོན་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་འདོད་ཀྱང་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ།
ཞེས་དང་།

ཀུན་གཞི་ཐལ་འཕྲེང་ལས་ཀྱང་། རོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་
སྒྲུང་བའི་སྟོ་ཅམ་གྱི་ངོན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་གང་ཟག་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་རྣམས་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་གཟུང་ཆ་དེ་དག་དང་རྣམ་གཅིག་པ་དང་དེ་དག་གི་གཞན་དབང་
ཡིན་པས། སྦྱར་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གཟུགས་དང་རྣམ་གཅིག་པ་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་དོ། །

འོ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉིར་ལེན་བག་ཆགས་གཅིག་སད་
སྟོབས་ཀྱིས་བྲུབ་པས་རྣམ་གཅིག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྦྱར་ཆོས་རྣམས་བག་
ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྲུབ་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་
ཀྱི་དབང་གིས་བྲུབ་པ་དང་། སྦྱལ་སྦྱུའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཅན་
ཀྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་བྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཆོས་གཞན་
རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་འགྲེལ། །

འོན་ཀྱང་དེ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། མྱོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་སྦྱ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་བྲུབ་པས། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྲུབ་པ་
ནི་འཛིན་དགོས་པས། ཡུལ་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་བྲུབ་བམ། ཡུལ་

གྲི་བག་ཆགས་སངས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། རང་འཛིན་ཆད་མའི་བག་ཆགས་སངས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཆད་མ་དེ་སྟོང་གི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་རིགས་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་
 གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་འཐད་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་གྲི་བག་ཆགས་སངས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
 དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཛོག་དགོས་ནའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སར་བག་ཆགས་གསར་དུ་སང་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་།

ལུགས་འདིར། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་འཛོག་
 དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་
 གསུངས་པས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་སྟེང་དུ་སྟོ་བར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་སྤྱི་གྲུབ་པར་ཐལ།

དེའི་སྟེང་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 དེའི་སྟེང་དུ་སྟོང་གི་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་
 གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྟོན་སྤྱི་རྒྱ་རྣམས་
 མི་འཇུག་ཚུལ་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་སྟོན་སྤྱི་མ་སྟོ་བར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་བག་

ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་ལན་འདེབས་པ་དགའ་ན་ཡང་།
ཁོ་བོས་ནི་འདི་ལྟར་སྟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི་མ་
སྟོ་བྱུང་བས་དག་པ་ལ། མྱོ་བྱུང་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་འཛོག་
དགོས་པས།

གཟུགས་འཛིན་རྣམ་མཐུན་ལྟ་བུ་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ན།
དེ་ཉིད་མྱོ་བྱུང་གི་ནི་མས་དག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་སད་
སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་མཆོན་ནས་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་།

དེ་འཛིན་རྣམ་མཐུན་བག་ཆགས་གང་གིས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་
ན། དེའི་སྟེང་དུ་མྱོ་བྱུང་གི་ནི་མས་དག་པ་དང་། རང་བཞིན་གི་ནི་མས་དག་པ་
གཉིས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཛོག་དགོས་སམ་
སྟུང་པས་སྟོ་གསལ་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ནས་དབྱུང་གཞིའི་གནས་སོ། །

སྟོན་གྱི་མ་མི་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟེས་བུ་ལྟས་གྱིན་གྱི་གཟུགས་དང་།
དེ་འཛིན་རྣམ་མཐུན་རྣམས་གཞན་གྱི་སྟོང་པ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱ་དགོས་
པས། དེ་གཉིས་ཀ་དེའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་དགོས་ལ། དེས་ན་རང་
རེའི་ཡིག་ཆར་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས།

རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྟོབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བྱ་སྟེ། ལུགས་འདི་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་

དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ནམས་ལས་ཤེས་ཀྱིས་ལ།

འོན་ཀྱང་། སྐྱེས་བུ་ལྟས་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནམ་མཁུན་དང་། སྐྱོ་བུར་ནམ་དག་
གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཡོད་ཚུལ་ནི་གང་ཟག་
རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབ་ལམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་འབྲས་བུ་
ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལ་འཛོག་པས་འདི་དང་སྤྲ་མ་གཉིས་གཏན་མི་འདུའོ། །

ཡང་དེ་འཛིན་ནམ་མཁུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ནམ་མཁུན་དང་
ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་གང་དུ་ཡོད་པའི་གཞི་དེར་ནམ་མཁུན་ཡོད་
མི་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན། ས་རི་ན་ཡོད་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ། ས་
རིའི་གཟུགས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཡང་། མིག་ཤེས་དེ་ས་རི་ན་ཡོད་མི་དགོས་
པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ནམས་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་ལྷགས་
འདིའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅུང་དུ་གྲུབ་ཚུལ་དང་། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་
གྲུབ་ཚུལ་དང་། ནམ་རིག་ཅུང་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནམས། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་
གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྐྱེན་མེད་དུ་འཛོག་ཤེས་པ་དགའ་བར་སྤང་ངོ་། །

འོ་ན་རང་ལྷགས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ནམས་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྲ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ནམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །

གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་བྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་
དེ་ཡི་འདུ་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤུད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་གཉིས་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པར་མ་
ཟད་གཉིས་སྟོང་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་
དཔྱད་བཟོད་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤུད་སྟོང་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ཞེས་འདོད་པ་ཡང་
བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་སྟོར་སྒྲུང་ཤེས་པ་ལས་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁེགས་
ནས། སྟོར་སྒྲུང་ཤེས་པ་སྟོན་པོ་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཞན་མ་ཁེགས་
པའི་གང་ཟག་གི་རིམ་པ་མི་འཐད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས།

ཡིག་ཆ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་སྟོང་
ཉིད། གཟུགས་འཛིན་ཆད་མའི་སྟོང་ཉིད། གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་ཉམས་སྟོང་གི་
རང་རིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་དང་། དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས་འདུས་
བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་མི་འགལ་བ་དང་། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། རང་སྟོང་པ་ཉིད་མི་འགལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་
པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན།

ལུགས་འདིར་རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་ལ་སྟོས་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་མེད་དབང་

ཤེས་ལ་སྒྲིབ་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྒྲིབ་དུ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་
མེད་པ་ཞིག་འཛིན་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ། དགག་བྱ་ཕྱོགས་རེ་
བ་ཞིགས་པ་ཅམ་གྱིས་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་རྟེན་པ་མིན་པས། དེ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་དགག་བྱ་རིམ་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དེས་པར་ཞིགས་དགོས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ། མཁས་པའི་དབང་པོ་གཞན་གྱི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་།

རང་ལུགས་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། རོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

བྱང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྟེ་དེ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བས། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་
གྲུབ་ལ་དགག་བྱ་ཞིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་ཆོས་བདག་བཞག་པའི་ཆ་ནས་
འཛིན་དགོས་པ་དང་། དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཏན་ཟད་
དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཞག་ན་འགྲིག་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་མི་
འཛོག་སྟེ། ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ལ་བྱ་བས། གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
གཉིས་གོ་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན།

གཞན་སྟེའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་མེད་པ་
དང་། སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཐལ་བ་སྟོག་མི་རུས་
སོ། །འོ་ན། སྒྲིབ་སྤྱིར་མཐའ་གཉིས་དང་བལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།

ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཡན་ལག

ལུགས་འདིའི་དགག་བྱ་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྗེ་ལྟར་འགོད་ཅེ་ན།
འདི་ལ་གཉིས། ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྩལ་ཆ་མེད་སོགས་བཀག་པ་
དང་། ཕྱི་དོན་འགོག་པ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ།

ཉི་ཤུ་པ་ནས་གསུངས་པའི་རྩལ་ཆ་མེད་སོགས་འགོག་ཚུལ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
བས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མཆན་ཉིད་སྤྱིས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་ཚུལ། ལྷོགས་སྤང་གིས་
དམིགས་བརྟགས་སུ་རྩལ་འདུས་པ་དང་། སྤྱི་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་ཚུལ་
བཅས་སོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཉི་ཤུ་པ་ལས། འདི་ལྟར་རྩལ་སྤྲོ་མི་འགྲུབ་ཕྱིར། །རྩལ་
གིས་གཅིག་ཆར་སྤྲོ་བ་ན། །སྤྲོ་བ་རྩལ་ཆ་རྩལ་ཏུ་འགྱུར། །རྩལ་པོ་དག་གྲང་
གོ་གཅིག་ན། །གོང་བྱའང་རྩལ་སྤྲོ་ཅམ་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་ཚམ་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲོ་ཆ་མེད་མི་སྤྱི་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་གྱི་ཚུང་ཤོས་མཐར་ཐུག་པའི་རྩལ་སྤྲོ་བ་དེ་ཡང་བརྟགས་ན་ཆ་བཅས་
སྤྱུ་ཁས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆ་བཅས་སྤྱུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ།

རྩལ་སྤྲོ་བ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་བཞི་སྟངས་འོག་གཉིས་བཅས་རྩལ་གིས་བསྐྱོར་
བའི་དབུས་རྩལ་སྤྲོ་མོ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་ཤར་ལ་
བསྐྱོར་བའི་རྩལ་སྤྲོ་གྱི་ངོས་དེ་སྟོན་ཐུབ་སོགས་ལ་མ་བསྐྱོར་བའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། ཤར་རྩལ་སྤྲོ་མོའི་གོ་སར་སྤྱོད་པ་གཞན་ལྟའི་རྩལ་སྤྲོ་བ་དག་
གྲང་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྩལ་སྤྲོ་རྩལ་པོ་གོ་
སར་འདྲེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩལ་སྤྲོ་ཇི་ཅམ་བསགས་པའི་
གོང་བྱ་དག་གྲང་རྩལ་སྤྲོ་བ་དང་ཆད་མཉམ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག་ །
མངོན་སུམ་གང་ཡིན་འདི་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་གང་གི་དོན་རིག་ཡིན། །དེ་འདྲ་ལས་ཡིན་
འབྲུལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་ནི།

རང་སྤྱེ་དོན་སྤྱེ་སྤྱེ་གཉིས་ལ། སེམས་ཅམ་བས་ཕྱིར་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་སྤྱོ་

གང་གིས་རིག་ཅེས་ངེས་པ་ན། འོན་ཀྱང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས། སྤྱི་སེར་སོགས་སོ་སོར་
 རིག་ཅིང་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ། དེ་ལ་
 སེམས་ཅམ་པས། དེ་འདྲའི་སྤྱི་དེ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་
 ཞེས་ངེས་པ་ན། སྤྱི་དེ་སྤྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་དེ་རིག་པར་འཛོག་ཅེས་ལན་བཏབ།

ངེ་ལན་དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་པས་ངེ་བ་དང་། སོ་སོར་
 རིག་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་ལན་འཆད་ལ།

ངེ་ལན་གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་ནི་གང་གིས་དོན་རིག་ཡིན། །ཞེས་པས་ངེ་
 བ་དང་། དེ་འདྲ་ལས་ཡིན་ཞེས་པས་ལན་འཆད་དོ། །

འོ་ན། སྤྱི་དེ་སྤྱི་དོན་དང་མི་འདྲ་བར་ཐལ། སྤྱི་དོན་སྤྱི་མོ་དང་མི་འདྲ་བ་གང་
 ཞིག་རགས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དབང་མངོན་རྣམས་
 ནི་རགས་པ་ཁོ་ནའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་ལ། རྩལ་སྤྱི་རྣམས་ལ་རང་འཛིན་སྤྱི་མ་འབྲུལ་
 བ་རགས་སྤྱང་དེ་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤྱི་དོན་རགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་དོན་རྩལ་སྤྱི་
 མེད་པས་དེས་བསགས་པའི་རགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་དོ། །

དེས་ན། དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བཞག་པ་མིན་
 པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་སྤྱི་རགས་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་བཞག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དེ་སྤྱིར་དེ་ནི་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། མོ་དེ་ཕྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཡང་། ཕྱི་དོན་གཟུང་དོན་
དུ་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་འཁྱུལ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱབ་བྱེད་འཁྱུལ་པ་ཅན་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་དོན་དེ་
དང་འདྲ་བ་དེ་ལས་བྱུང་བས་སྐྱེས་ལ། འདྲ་བ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བའི་
མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཉིད་ལས། ཡིན་ཡང་འཁྱུལ་ཅན་དེ་ཡིན་པས། །དེ་སྤྱོད་བ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་། །གལ་ཏེ་
སྤྱོད་བའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པས། སྤྱོད་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་
མ་ཐག་ཀྱིན་སྤྱོད་འཛིན་སྤྱོད་མ་དེ་ཉིད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བར་ཐལ།
སྤྱོད་འཛིན་སྤྱོད་མ་དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

ཁུབ་པ་ཁས། འདྲ་བར་ཐལ། དོན་སྤྱོད་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འསྟོ་བ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། དོན་མཚུངས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་སྤྱོད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། དམིགས་བརྟགས་ལས། དབང་པོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་
རྒྱ། །ཕྱ་རབ་རྒྱལ་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། །དེ་མི་སྤྱོད་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་ནི། །རྒྱལ་ཕྱན་མ་

ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །རྩམ་སྤྱི་མེད་ཕྱིར་འདུས་བའང་མིན། །

ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་དམིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩལ་སྤྱི་རབ་དེ་དེའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཕྱི་དོན་རགས་པ་ཡང་གཟུང་དོན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་དེར་ཐལ། རྩལ་སྤྱི་དེ་དབང་མངོན་གྱི་དངོས་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་དབང་དེ་དེའི་དངོས་སྤྱི་ཡིན་ལ། དམིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རགས་པ་གཟུང་དོན་མི་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་རྩམ་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱིས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

ཕྱི་དོན་འགོག་པ་དངོས།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་དངོས་ལ་གཉིས། ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་གསུམ་བཞེད་ནས་དེ་ཉིད་དཔེ་དང་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་ཉགས་ལས་ཕྱི་དོན་འགོག་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སེམས་ཅམ་གྱི་འདོད་པ་སྤྱོད་སྤྱི་སྤང་བའི་སྤྱོད་སྤྱི་རྩལ་འབྱུང་བ་བཞིན། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པས་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་རྩམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་རིགས་པ་གསུམ་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར།

སད་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྒྲོང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་
བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་ལམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན།

སད་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་བའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲོང་ཡང་
དེར་མ་གྲུབ་བའི་རྩུན་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་
བའི་ཡུལ་བཞིན།

ཀུན་བྱང་གི་གཞི་གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཁྱོད་
ལ་བརྟེན་བའི་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་
རྟེན་མེད་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རུས་སྤལ་གྱི་སྤྱི་གོས་བཞོན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ། །

མི་ལམ་གྱི་ཤེས་བ་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་བཞིན། སྐྱེ་ཤད་འཇག་སྒྲོང་ཅན་གྱི་
དབང་ཤེས་དང་། དེའི་ཡུལ་དཔེར་བྱས་ཏེ་རྟགས་སྒྱུར་སྒྲུབ་བཞིན་བཀོད་ནས་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ལ།

དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲུབ་བ་ན། ཕྱིར་གློལ་
སོ་སོའི་སྒྲོ་དང་འཆམས་བའི་དཔེ་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་པར་མཛད་དེ། དེ་
ཡང་།

ཐེག་བསྐྱུས་ལས། འདས་སོགས་དེ་བཞིན་མི་ལམ་དང་། །གཟུགས་བརྟན་
རྣམ་པ་གཉིས་སོ་ཡང་། །དམིགས་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དམིགས་བ་རུང་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདས་མ་འོངས་དང་། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྒྲོ་ལ་སྒྲོང་བ་དང་།

དེ་བཞིན་ཁང་མིག་ཚུང་དུར་ཉལ་བའི་གང་ཟག་གིས་མི་ལམ་དུ་སྤང་པོ་ཆེའི་བྱ་
འབྲིགས་པར་སྤང་བ་དང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེའད་འཛག་པར་སྤང་ཡང་། དེ་ལྟར་
སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། མི་སྤྱད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ས་གཞི་ཀང་རུས་
ཀྱིས་བྱུང་བར་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་དེའི་དཔེ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས།

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྐྱབ་ཚུལ་
ལ་གཉིས། རྟགས་འགོད་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངེས་པར་སྒྲོ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་སྤྱང་འགྱུར་
བས། །ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གིས་ནི་འགྱུར་པར་འགྱུར། །ཞེས་
འབྱུང་།

དེའི་དོན་ནི། སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་སྤང་དབང་མདོན་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཞན་གྱིས་
སྤྱོད་སྤྱོད། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོས་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་ཤེས་འཁྱུལ་པས་སྒྲོ་བ་གཉིས། །མེད་པར་ཐ་དད་མཐོང་
བ་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།

རྣམ་ཤེས་འཁྱུལ་པས་སྒྲོ་བ་གཉིས་གསལ་བར་མཐོང་ཡང་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་བ་

གཉིས་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྡོ་སེར་ཐ་དད་དག་
ལ་ནི། །སྤྱིར་བའི་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྡོ་སེར་བཞིན་དུ་རྫས་ཐ་དད་ན་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ཅུ་བའི་རྟགས་དེའི་མཐུན་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་སྡོ་
སེར་བཞེད་པའི་སྟོན་སྐུ་བྱུང་བ་སྤྱིར་བོ། །

སྤྱིགས་ཆོས་སྤྱིར་བ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིར་བ་མེད་པར་དོན་འགའ་འམ། །
དོན་མེད་པ་ཡི་སྤྱིར་བ་ཡང་། །སྤྱིར་བར་འབྱུང་བ་མ་མཐོང་བ། །ངེས་ན་དེ་དག་
ཐ་དད་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།

སྡོན་པོ་དང་སྡོར་སྒྲིང་དབང་མངོན་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཏེ།
སྡོན་པོར་དམིགས་པ་ན་ཡང་སྤྱིར་བ་སྡོ་འཛིན་རང་ཉིད་དམིགས་བྱེད་གྲུབ་བདེ་
རྫས་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་མི་རུང་ཞིང་།

དེ་བཞིན་དུ་སྡོ་འཛིན་དམིགས་པ་ནའང་། དོན་སྡོན་པོ་སྤྱིར་བའི་སྡོ་འཛིན་གྱི་
སྟོན་དེ་དང་། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་མེད་མི་རུང་བར་ངེས་པར་དེ་གཉིས་འབྲལ་མི་
རུང་བར་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །

འོ་ན། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་པ་ནི་
དུས་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་པ་ནི་སྡོ་འཛིན་གྱིས་སྡོན་པོར་དམིགས་
པ་ན། དེ་སྤྱིར་རང་རིག་གིས་སྡོ་འཛིན་དེ་ཉིད་དམིགས་པའི་དོན་དང་། གྲུབ་པ་ནི་

དེ་གཉིས་པན་ཚུན་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཡོད་པས་སྐྱབ་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་། སྟོན་པོར་དམིགས་པའི་དུས་ན་དེ་ཡི་སྟེང་དུ་སྟོ་འཛིན་རང་ཉིད་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་སྐྱབ་ཅིང་། རང་རིག་
གིས་སྟོ་འཛིན་དམིགས་པའི་དུས་ན་སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་ངེས་པར་རང་
རིག་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་སྐྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་།

མདོར་ན། དུལ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་དམིགས་པ་ན། དུལ་ཅན་གསལ་རིག་
དེའི་སྟེང་དུ་དུལ་གསལ་བའི་ཆ་གཅིག་དང་། དུལ་ཅན་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ཆ་
གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་དུས་ནམ་ཡང་འབྲལ་མི་རུང་བར་པན་ཚུན་
གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་གནས་པས། སྟོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་དབང་མངོན་གཉིས་ནི་
སྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

ཀུན་གཞི་ཐལ་འཕྲེང་ལས། དེའི་དོན་ཡང་སྟོན་པོ་དམིགས་དུས་ཀྱི་དེ་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། སྟོ་འཛིན་དམིགས་
བྱེད་ཀྱི་སྟོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པས་སྐྱབ་པ་དང་། སྟོ་འཛིན་དམིགས་
དུས་ཀྱི་དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པས་སྐྱབ་པ་ལ་འཛོག་
པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།

སྐབས་ལྟ་བུའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རང་ལུགས་སྟོན་པོ་དང་སྟོར་སྒྲུང་དབང་
ཤེས་གཉིས་པན་ཚུན་ཐ་དད་འབྲལ་མེད་དུ་སྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་དེ། དེ་གཉིས་

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
ལས་ཤེས་ཀྱས་སོ། །

མདོར་ན་སྒྲོན་པོ་དང་། སྒྲོ་འཛིན་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
ཆོད་མས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལྷན་པ།

བཞི་པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལྷན་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞེས་པ་
ནས་ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། མདོ་
དེའི་ཆོག་དོན་གཞན་རྣམས་ནི་ཡིག་ཆ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།

སྐབས་འདིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་བྱུང་པར་སྟོན་
པ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བྱགས་པ་དང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་བྱགས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་
པར་བྱགས་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ན།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་གི་རིགས་ཅན་སོ་སོ་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་
ནི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱགས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་སྤྱོད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱར་འཛོག་རྒྱ་ཐེག་དམན་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའམ།
སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་བའི་ཐེག་དམན་ལམ་ཁྱུགས་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས།

དེ་གཉིས་གང་ཡིན་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྱོད་ལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་འོང་བའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ན།

མདོ་དེ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་འདི་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་
ཡང་འགོད་རྒྱ་མེད་ལ།

རྒྱ་མཆན་དེ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ན། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་ཡང་ཐེག་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁྱུགས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པར་ཐལ་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་
ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་འཛོག་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་མཚུངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀའི་
འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་
དེས་བར་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཐ་མ་ལ་སྟོས་པ་དང་།

ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་དེས་དང་པོའི་
དགོངས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་

ནམ་གཞག་རྟོགས་པ་ལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་སྟོས་དགོས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན།

དེ་བས་ཀྱང་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་གོ་
མི་རུས་ཤིང་། ནམ་གཞག་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལས་དེ་ཉིད་
བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་རུས་པའི་ཐེག་དམན་པ་དེ་འདྲ་གང་ན་བཞུགས་སྟོས་ཤིག།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཆོས་འཁོར་ཐ་མས་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ཀྱང་
སྟོན་རིགས་ཏེ། གདུལ་བྱ་དེ་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་
གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱའི་
གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་དེ་འདྲའི་སེམས་ཅམ་པ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཆོས་གྱི་
བདག་མེད་བསྟན་ན་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་གསུངས་པས་ལུགས་
འདིར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ད་ནི་རང་གི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཞེས་པ་ནི།
རྫོད་བྱེད་སྒྲ་ཡི་ཐེག་པ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་
གཉིས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་མ་སྟོས་པར། འཁོར་ལོ་

དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་སོ་སོར་དབྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། ཐ་མའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་དོགས་པ་ཞུགས་
པས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་སྤྲོད། །

དོགས་པ་རི་ལྟར་ཞུགས་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྤར་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དེ་བ་
ཞུས་པ་ལྟར། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མཉམ་དུ་བསྟན་
པ་དང་། བར་པར་སྐྱས་ཟིན་ལ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་སྐྱ་སོར་
གཞག་ན་འགལ་ནའང་། བཅོས་ལྟན་འདས་ལ་འགལ་བ་མེད་དགོས་པས་ཅི་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་སྟུང་དུ་དོགས་པ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གསུངས་པའི་
གདུལ་བྱ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་དུ་རུང་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
མཆན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གསུངས་པར་
དགོངས་འབྱེད་ཀྱིས་འགལ་གྱིས་འབྱེད་པས། ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་
ཆོས་འཁོར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེའོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན།

གསུང་འདིའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ན། ཡིག་ཆ་ལས། གསུང་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་
མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་འཁོར་ཐ་མ་བསྐྱོར་ཏེ་འཁོར་ལོ་བར་བའི་
དགོངས་པ་འབྱེད་ཚུལ་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་གསུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཞེས་དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བར་པ་བྱང་དོན་དུ་
དངོས་སུ་འགྲེལ་ནས། དང་པོ་བྱང་དོན་དུ་ཤུགས་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས།

ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོའི་དགོངས་པར་རྟོགས་ཅུས་ཤིང་།
བར་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དགོངས་གཞི་དང་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་ཅུས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་
ཡོད་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ། །

འོ་ན་འདི་ནི་སྒྲ་རྣམ་མཆིས་ཞེས་ཉི་ཆོག་སྒྲོས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་
གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཡིག་ཆར། ལེགས་
བཤད་སྒྲིབ་པོ་ལས། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི། ཞེས་ཉི་བའི་ཆོག་
གིས་སྒྲོས་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲོས་པའི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བ་རྣམས་ལ་བེར་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་འབྱུང་བ་
ཁུངས་སུ་བྱངས་ནས།

དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞི་ལ།
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངི་ལན་རྣམས་དང་། དེ་ལས་གཞན་འོད་སྒྱུང་དང་། ལང་
གཤེགས་དང་། རྒྱན་སྒྱག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་

གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཕྱེ་བའི་མདོ་ཆོག་ནམས་ཀྱང་འཛོག་པར་བཤད་ལ།

རང་རེའི་ཡིག་ཆའི་བཞེད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་། སྐབས་འདིར་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་
མཆིས་ཞེས་ཉེ་ཆོག་གང་ལ་སྒྲོས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞི་ནི།

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་འགལ་སྔོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་པའི་
ལན་དུ་བཀའ་བསྩལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དཔེ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་ནམས་ཡིན་གྱི། དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་ལེའུ་གཞན་དང་། འོད་སྤང་གི་མདོ་སོགས་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་བྱུང་བ་ནམས་
འདི་ཡི་མཆན་གཞིར་མི་རུང་སྟེ།

དེ་དག་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཅམ་
ཡིན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་དྲི་ཞུས་ཀྱི་ལན་དུ་གསུངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་
ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྒྲོས་པའི་མཆན་གཞིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་རིལ་པོ་འཛིན་པ་
ཡང་མི་འཐད་དེ།

དེར་ས་བཅུའི་དབང་ལྷག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བཅུས་སྟོན་པ་ལ་དྲི་བ་
མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་མཛད་པའི་དྲི་ལན་གཞན་ནམས་འདིའི་མཆན་གཞིར་འགྲེལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་ལུང་གི་དགོངས་པ་

འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྒྲོས་པའི་མཆན་གཞིར་
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཟད།

དེས་མཆན་ནས་མདོ་གཞན་དུ། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བྱུང་པར་བྱེ་བའི་མདོ་རྣམས་ཀྱང་སྒྱུར་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མཆན་གཞིར་འཛིག་ཆོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དབུ་མ་པའི་ལུགས།

གཉིས་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དང་། ཐལ་
འགྱུར་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཁྱུས་ཚུལ།
འགལ་བ་དེ་སྟོང་པའི་ལན། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གི་
གྲུབ་པའི་དོན་ཁྱུས་པའོ། །

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་པའི་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་ལྟར་འཛིག་ཚུལ།

དང་པོ་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཁྱུས་ཚུལ་ནི་སྒྲར་སེམས་ཅམ་གྱི་
སྐབས་བཞིན་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་སྟོང་པའི་ལན་གྱི་མདོ་འཛིན་སྒྲར་བཞིན་ཡིན་
ཡང་། བཛྲིད་བྱ་བ་སྟན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས་ཀྱན་བཏགས་མཆན་ཉིད་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་
པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས། ཀྱན་བཏགས་དོན་དམ་པའི་མཆན་

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།
ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་བཀའ་ཞིང་།

དེ་ལྟར་བསྟན་པས་དགོངས་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་
བར་པ་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པོ་ལྟ་བུ་དང་དོན་དང་ཤེས་ཕྱིན་འབྲུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་ཚུལ་ནི། གཞི་ལ་སྒྱར་ན།
སྒྲིབ་གཞི་གཞན་དབང་། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས། དེ་དེར་གྲུབ་པས་
སྒྲིབ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་བྱུང་བར་
མེད་པ་འཛོག་ལ།

དེའི་ཕྱིར་ལུགས་འདིར་གཞི་ལ་སྒྱར་ནས་གཞན་དབང་འཛོག་ཚུལ་ནི།
ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྒྲིབ་གཞི་ཅམ་ལ་འཛོག་པས། སྒྲར་སེམས་
ཅམ་གྱི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ལུགས་དེར་དེ་ལྟར་འཛོག་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་
གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་བྱུང་བར་བྱེ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་དབང་གིས་
ཡིན་ལ། འདིར་དེ་ལྟར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲར་
བཞིན་འཛོག་མི་དགོས་ཏེ། ལུགས་འདིར་ཆོས་རྣམས་གདགས་གཞི་ལ་སྒྲིབ་ནས་
གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ལུགས་སྒྲ་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་

ཁྱད་པར་བྱེ་བའི་བྱིར། དེས་ན། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་།

ལུགས་འདིའི་གང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྒྱུའི་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་ནི། མཆོག་གོད་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་གདོད་ལུགས་ལ་འཛོག་པས་འདི་དང་སྒྲུ་མ་གཉིས་གཞིའི་ལྟ་བ་ལ་ཁྱད་ཞིན་ཏུ་ཆེད། །

བཞི་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་ཁྱུས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་གཞི་དང་དེ་ཉིད་གང་དུ་བསྐྱོར་བའི་གནས་དང་། བརྗོད་བྱ་སོགས་སྒྲུར་བཞིན་ཡིན་ལ།

དེ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབྱུ་མ་པ་དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་གཉིས་སོ་སོར་རིམ་བཞིན་འཛོག་ལ།

དེ་འདྲའི་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་བར་པས་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཐ་མས་བཀྲལ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་པ་སྒྲུར་བཞིན་བྱའོ། །

འོ་ན། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་བྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཆ་བྱེ་ནས་འཛོག་པས། ལྷ་ན་མཆིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆན་གཞིར་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པོ་ལྟ་བུ་འཛོག་ན་འགྲིག་མོད་ཀྱང་།

ལྷ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོའི་མཆན་གཞིའི་ངོས་འཛིན་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས།

ཡིག་ཆ་ལས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་སྒོལ་བྱུང་བ་ཡིན་མིན་གྱི་གསུང་ཚུལ་གཉིས་བྱང་བ་རང་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ཚུལ།

ཡིག་ཆ་ལས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་སྒོལ་བྱུང་བ་ཡིན་མིན་གྱི་
གསུང་ཚུལ་གཉིས་བྱང་བ་རང་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ཚུལ་དང་།

མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་ངོས་འཛིན་ལ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་མི་
འབྲེལ་བའི་བྱུང་བར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ཡིག་ཆ་ལས་གསུང་ཚུལ་མི་འབྲེལ་བ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་
བཞག་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས།
ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།

སྒྱི་དོན་ལས། རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལས་མཚན་
ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གསལ་བར་བྱེད་ནས་སྟོན་པའི་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་མདོ་ལྡེམ་དགོངས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་སྒོལ་བྱུང་
བ་མཛད་པར་བཞེད་པས། རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་དང་།

གྲུབ་མཐའ་ལས། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་གཉིས་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་
གྱི་མདོར་བཞེད། འཕགས་སེང་གཉིས་དེ་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་ཅེས་དང་།

ཡང་འཕགས་སེང་གཉིས་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་
དེ། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཞག་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་

པ་གོ་མི་ཆོད་པ་གང་ཞིག འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་འབྱེང་
གི་མདོ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕགས་སེང་གཉིས་གྱི་
བཤའ་སློལ་བྱུང་པ་ཡིན་པའི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་དང་། ཡང་།

ཡུལ་འདི་འབྲེང་བ་ལས། འཕགས་སེང་གཉིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེལ་གྱི་
དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་ཞི་འཆོ་དཔོན་སློབ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མི་མཐུན་ན་
བསྟན་བཅོས་འདིར། འཕགས་སེང་གཉིས་གྱིས་དགོངས་འབྱེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་
ཚུལ་ཞིག་ལོགས་སུ་གསུངས་རིགས་པ་ལས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་བྱང་ངེས་མཐའ་དཔྱེད་ལས། རང་གི་བསམ་དོན་ནི། སེམས་ཅམ་
པ་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
མ་གྲུབ་གསལ་བར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོའི་མཆོན་གཞིར་དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ངས་ཆོས་རྣམས་གྱི་ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་འདི་འདོད་ལ། ལྷགས་འདི་
ལ་དེས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་མ་བསྟན་མོད།

བསྟན་ན་མཆོན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་དགོངས་གྱི་མདོ་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་
བབྱང་གི་སློ་ནས་ངོས་འཛིན་པ་རྣམ་བཤའ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱ་
སྟེ་ལྷགས་རྟོག་འཇུག་པ་དགོན་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་དང་བཞེད་
ཚུལ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་གསུང་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བར།

ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེས་ན་འདྲིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་མིན་པས་དེའི་བཤའ་བ་
ཞོར་བ་ལས་འོས་མེད་པར་གྱུབ་པོ། །ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་ཚུལ་སྤྲུལ་མ་ནི་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ།

སྤྱི་དོན་ལས། འཕགས་སེང་གཉིས་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
བྱིགས་མི་འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། རྣམ་དཔྱོད་ལྟན་
པའི་བསམ་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་བཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་རྒྱད་སྡེ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་སྐལ་
བབ་ཡིད་འཕྲོག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
གཉིས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་སྤྲོ་མོ་བསྟན་པ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཐ་མ་བྲང་དོན་གྱི་
མདོར་བྱེད།

རང་རྒྱད་པའི་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་
དང་། བར་བ་ལ་བྲང་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་དང་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་བྱེད། འཕགས་སེང་
གི་ལུགས་ལ་གསལ་ཀ་མེད་ཀྱང་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
བྱེད་དགོས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་།

ལུང་དེར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བྲང་དོན་གྱི་མདོར་
བཞེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་བྱའི།

སྒྲིབ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་དགོངས་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་གོ་མི་ཆོད་པར་སྒྲིབ་འཇུག་ནམ་བཤད་དང་།

རྒྱད་ཟླ་ལྷེ་ག་སོགས་སུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ངོས་འཛིན་ཟུར་པ་ཞིག་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་།

སྒྲིབ་འཇུག་ནམ་བཤད་ལས། མཐར་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་དེ། དང་པོ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་གིང་། རྒྱུ་མ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་།

དེ་ནས་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐུས་གསུམ་སོགས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱད་ཟླ་ལྷེ་ག་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དེ་དང་དེར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་དང་མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མ་པ་ཀུན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཞེས་སྟོ་བུར་བ་ལྟར་གསུངས་ནས།

ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དང་།
དཔལ་སྤེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་འདྲིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་
གསུངས། ཞེས་ཅོད་ལན་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

མཆན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་ངོས་འདྲི།

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་ངོས་འདྲིན་ལ། དབུ་སེམས་
ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅམ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། མཆན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། ཞེས་པའི་
ཐད་ཀྱི་གསེར་སྤེང་ལས། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ་ཞེས་དང་།

ཀུན་བདུས་དགའ་འབྲེལ་ལས། གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་
པ་ནི། མཆན་ཉིད་གསུམ་ག་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
ཞེས་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པར་སྤྲོས་བེན་ལ་
གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཛོག་

དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྲེད་
ལས་ཆ་སྤྱེ་ནས་མདོའི་དོན་དུ་འཛོག་གོ་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ན།

ཡིག་ཆ་ལས། མདོ་གཅིག་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཆ་གཉིས་སྤྱེ་བ་དེའི་དོན་དུ་མི་

མཛད་པར་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལང་གཤེགས་དང་། རྒྱན་སྒྱུག་པོ་བཀོད་པ་
སོགས་གྱི་མདོ་ཆེག་དང་།

དབུ་མ་པ་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་
པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཆ་སྤྱེ་ནས་མདོའི་དོན་
དུ་འཛོག་པ་གསུངས་ཏེ།

བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་གལ་ཏེ་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པའི་མཆན་ཉིད་
གསུམ་གྱི་འཛོག་ལུགས་མདོ་འདིའི་དོན་མ་ཡིན་ན། གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་
བཞེད་དམ་སྟུམ་ན།

དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལང་གཤེགས་དང་། རྒྱན་སྒྱུག་
པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལས་སྤྱི་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་སྒྱུ་སྒྱུབ་
པའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་དུ་སེམས་ལ་རང་བཞིན་མ་བཀག་པ་ནི།

ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཅིག་ཅར་རྟོགས་མི་རུས་པ་རིམ་
གྱིས་བགྱི་དགོས་པ་རྣམས་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པས་མདོ་དེ་དག་ལས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་རུས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་པ་དང་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཆ་
སྤྱེ་ནས་མདོའི་དོན་དུ་འཛོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་མཆན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་གཞི་ལ། དཔེར་ན་
དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས། བཏགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་གཞན་
ཀྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཛོག་པ་རིགས་མོད།

འོན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་མ་བྱུང་གསལ་བར་སྤྱེ་ནས་བསྟན་པའི་མཆན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་
ནི་སེམས་ཅམ་པས་འདི་ནི་སྤྱིར་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྒྲོས་པའི་མདོའི་
མཆན་གཞི་ལ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིག་ཆ་ལས་གསལ་བ་ལྟར་བྱའོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་
ཐ་མས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་
བར་བསྟན་པས་དེ་ཉིད་མཆན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་གཞིར་འཛོག་གོ།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་ངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་ངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་ལྟར་འཛོག་
པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་ལྷགས་འདིས་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོའི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་གསུང་རབ་ལ་དབང་
ངས་འབྲེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་འབྲེད་པ་ཡིན་ཞིང་།

དེའི་ཚུལ་ནི། མདོ་སྤེ་གང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་ལ་དབང་དོན་ཀྱི་མདོ་དང་། མདོ་སྤེ་གང་དོན་དམ་བདེན་

པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་
འཛོག་པ་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་ནི་སྤྱར་བྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏེ། །

སྐབས་འདིར་ནི་དགོངས་འབྲེལ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་
གང་སྟོན་དང་། དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་སྤྱི་ཡིན་
སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།

འཁོར་ལོ་དང་པོས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པོ་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་
བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
གསུངས་ཤིང་།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པོ་བསྟན་པའི་སྟོན་རུང་རྣམས་ལ་སྤྱང་སོགས་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནི་བྱུང་དོན་དང་།
ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་ཀར་འཛོག་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ།

ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་
མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ངེས་དོན་དང་། གང་ཟག་དང་སྤྱང་པོ་མཆོན་ཉིད་མི་
མཐུན་པའི་རྗེས་ཡོད་ཙམ་བཀག་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་མ་བཤད་པ་དང་། སྤྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ནི་བྱུང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བོ། །

གཞན་ཡང་། ལུགས་འདིར་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་

བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤའ་བྱ་ཅ་བའི་མདོས་བདེན་པ་བཞི་ག་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།

གཟུགས་དངོས་བོར་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་མི་སྦྱར་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱར་ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོགས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་མང་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། སྦྱོང་དོན་དུ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་མདོ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་གཉིས་འགལ་བའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ།

སྦྱོང་དོན་དུ་འགལ་བཤའ་སྟག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་དང་།

རིམ་པ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞི་ཡི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། དེ་རྟོགས་པའི་

ཟབ་མེད་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་སྟོན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་དོན་སྤྱོད་གས་ཐམས་
ཅད་ནས་མི་མཐུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོ་ཙམ་འགལ་བར་
བསྟན་པ་མིན་ལ།

དེ་ལྟར་ཡང་ཡུལ་ལའི་འབྲེང་བ་ལས། ཐ་མ་དང་རིམ་པ་གསུམ་པ་ཡང་འགལ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་པའི་མདོ་ཡིན་པས་བྱུང་། རིམ་པ་གསུམ་པའི་
མདོ་ཡིན་ན་དབྱུ་མ་པའི་མདོ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ན། མཁས་པའི་འཛོག་མཆམས་གནང་སྟོལ་གཞན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་
སྤང་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཡང་། དེའི་མདོ་ཆེ་གཏུ་ངེས་དོན་གྱི་
མདོ་ཡོད་ཅེས་ཞིབ་ཆ་མཛད་པར་སྤང་བས་དེ་དང་སྤྲུལ་མ་གཉིས་གང་བདེ་བྱའོ། །

གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པས་མདོ་དེའི་ཆེད་དུ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་། ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་གྱི་ཐལ་འབྱུར་བ་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་ལེགས་སམ་སྟམ་མོ། །

འོ་ན། བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་སེམས་ཙམ་གྱི་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དང་
པོར་སྤྲུལ་ཏུ་སྤྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསུངས་ཤིང་བྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཉིད་ལས་ཤིག་མ་གཏོགས་པ་བདེན་པར་བྱུང་མ་བཤགས་ཅིང་བདེན་པར་

ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་གོ།

ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་སུ་འཆད་དགོས་ན། ཆོས་གང་
བདེན་མེད་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་། གང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཆོས་ནམས་
ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། གསུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི་ཆོས་ཉུང་ཤས་
ཞིག་བདེན་མེད་དང་། མང་ཆེ་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ག་ལ་ཡིན།

ཉུང་ཤས་ཞེས་པ་བདེན་མེད་གང་དུ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་བྱད་གཞི་ལ་མི་
སྦྱར་བར་བྱད་གཞི་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབབས་པ་ན།
དེ་ཉིད་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་
ཉུང་ཤས་ཞེས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་སོ། །

ཡང་འདྲི་མཆམས་གཞན་ཞིག་ལ་ཉུང་ཤས་ཞེས་པ་མདོ་ཆོག་ཉུང་དུ་ཞིག་
གིས་བདེན་མེད་བསྟན་པ་དང་། མང་ཆེ་བས་བདེན་གྲུབ་བསྟན་ཅེས་བྱས་ཀྱང་
མི་འགྲིག་པ་ཆེར་མི་འདུག་པས་གང་ལྟར་ཀྱང་ཉུང་ཤས་ཞེས་པ་བདེན་མེད་གང་
ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་བྱད་གཞི་ལ་བྱེད་ན། མི་འགྲིག་པ་མང་དུ་སྦྱ་དགོས་
ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཉུང་ཤས་ཞིག་བདེན་མེད་བསྟན་པ་དང་མང་ཆེ་བ་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་བསྟན་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་པས།

དེ་མི་འཐད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པར་བྱར་མེད། ཅེས་སོགས་

བདེན་བཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་
ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་
རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།

འོ་ན། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལེགས་བཤད་སྤྱི་པའི་གསུང་དེ་སེམས་ཅམ་གྱི་
ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་དང་བསྟན་ན་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་ཅེས་འབྱུང་རིགས་པ་ལས། དེ་
ལྟར་མིན་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ན། གཞུང་འདིར་
གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་འདྲེས་པའི་སྐོར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ཡིག་ཆ་ལས། སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་
ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཤད་པ་ཤོར་བར་གསུངས་ལ། བཤད་པ་ཤོར་ཞེས་པ་ཡང་
ཐུགས་འཕྲུལ་བས་བཤད་ཐལ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ག་ལ་ཡིན།

འོ་ན། གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྗེ་ཉིད་མདོ་དུ་བྱུང་བའི་ལུགས་བཟང་ཐལ་འགྱུར་བའི་
བཞེད་སྒྲིལ་དམ་པ་འདི་ལ་དུས་ཀུན་དུ་ཐུགས་ཡིད་དབང་མེད་དུ་འཕྲོག་པས།

གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་བཟང་དམ་པར་ཡིད་བྲངས་པའི་ཆེད་དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་པའི་བྱང་
ཆོས་གསུངས་པ་འདི་རིགས་ལ་ཟེར་བས་ཡིད་དྲང་བར་བྱོས་ཤིག།

གང་ལྟར་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་བའི་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕྱང་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་དུ་གསུངས་པ་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
བྱེ་བྲག་སྤྱི་བ་དང་མདོ་སྡེ་བ་གཉིས་ལ་གསུངས་པ་དང་།

ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐལ་
འགྱུར་བར་གྱུར་བའི་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་ལམ་ཁྱེད་གས་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །

ལྷགས་འདི་ལ་འཁོར་ལོ་བར་བ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཐ་མ་བྱང་དོན་དུ་བཞེད་ཅིང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནར་བཞེད་པས་རང་རྒྱུད་བ་དང་གཏན་མི་འབྱེད། །

མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤྱོད་གི་བྱི་བ་དང་། འགལ་བ་དེ་སྤྱོད་བའི་ལན། རོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁྱེད་པ་རྣམས་
ཀྱང་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲིལ་འཆད་བྱེད་དུ་བཞེད་ཀྱི།
དེ་དག་རང་ལྷགས་སུ་མི་འགྲེལ་བའི་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་
ལོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་ལྷགས་འདིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་འཛོགས་ཚུལ་
དེ་ལྟར་མིན་ན། དེ་དག་གི་མཆན་གཞིའི་ངོས་འཛིན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་
པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་འཛོག་ཚུལ་སྤྱི་ལོ་འཛོག་ཚུལ་
བཞག་གྱི་ལུང་དང་ས་ཟིན་པ་སྤྱི་ལོ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་མཚན་གཞི་སྤྱི་ལོ་
ནམ་ཐེག་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་མོད་ཀྱང་། ཐ་མའི་མཚན་གཞི་འཛོག་ཚུལ་
ནི་ནམ་ཐེག་པའི་སྐབས་དང་གཏན་མི་འདྲ་སྟེ།

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་དེ་བུས་པའི་ལན་དུ་བཅོམ་
ལྟོན་འདས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྟོན་
པའི་མདོ་ཆོག་ནམས་ནི་སྟོན་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རེ་ཞིག་གཏུལ་བྱ་སེམས་
ཅམ་པ་ནམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་
མེད་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི།

དེ་དག་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མ་སོང་བས་ལུགས་
འདིར་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
གོ་མི་ཆོད་པར་སྤྱི་ལོ་ཡིག་ཆའི་ལུང་དང་ས་ཟིན་པ་བཞིན་ཡིན་ལ།

དེས་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་གཞི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་ལོ་པའི་
མདོ་སོགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤྱི་ལོ་དེ་དག་ཆོས་འཁོར་བར་པ་བསྐྱོར་རྗེས་སུ་
གསུངས་ཤིང་།

འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་
ཚུལ་ཀྱས་པར་བསྟན་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དོན་

གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་འཛོག་ཚུལ་གང་ལས་བཤད་པ་ཡང་
ཡོད་དེ།

རྒྱད་ཟླ་ཅ་བ་ལས། སྤར་ནི་དེ་ལྟར་ནམ་བཞག་ནས། །ཞེས་སོགས་དང་། དར་
ལེག་ལས། སྤར་ནི་དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བར་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
སྤོང་བར་ནམ་བར་བཞག་ནས་སྤར་ཡང་ཟླ་མའི་རྒྱད་དེ་རྒྱད་ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ལྔ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་ལྔ་བསྐྱེད་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

འཁོར་ལོ་བར་བཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྲོང་པོའི་མདོ་གཉིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་བྱུང་བར་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་
འཇུག་ནམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་སྤར་བྲངས་བཞིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། སྤྱི་དོན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོང་པོའི་མདོ་རིམ་བཤུམ་
པའི་མདོའི་མཆོན་གཞིར་འཛོག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། རྒྱད་ཟླ་མ་ལས། སྤར་ནི་དེ་ལྟར་
ནམ་བཞག་ནས། །སྤར་ཡང་ཟླ་མའི་རྒྱད་འདི་དུ། །ཉེས་པ་ལྔ་ནམས་སྤོང་བའི་
ཕྱིར། །ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་བྲངས་པ་རྒྱ་མཆོན་འགྲོ་ཚུལ་
རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་། སྐབས་དེར་ཚྱེད་ལན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ཅིང་། ཚྱེད་པ་ནི། དེ་
 ཉིད་ལས། སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྐྱུ་བཞིན་དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀྱན་
 སྒྲོང་པ་ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། །སངས་
 རྒྱུ་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས། །

ཞེས་ཆོས་འཁོར་བར་བའི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་སོགས་དང་
 འབྲ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོ་བྱར་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཆོས་འཁོར་
 ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོ་དང་། དཔལ་སྤེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་
 བར་འདིར་རྒྱལ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་
 སྒྲིབ་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས་ཏེ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་དང་། རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་
 པ་གཉིས་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་འགལ་བར་ཚྱེད་པ་དང་།

ཡང་། སྒྲིབ་པོ་ཡོད་པ་ཅི་སྟེ་གསུངས་ཏེ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། དེ་
 གྱིས་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་དགོས་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་བསྟན་ན་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་
 སྤྱིར་ཞེས་དགོས་མེད་ཀྱི་ཚྱེད་པ་དང་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལན་ལ། མདོར་
 བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟན་པ་དང་། །
 ཡང་དག་མིན་འཇིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་བསྐྱུར། །བདག་ཆགས་ལྷག་པའི་སྤྱིན་ལྷ་
 གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤྱིང་དོན་དུ་གསུངས། །

ཞེས་ཉེས་པ་ལྔ་སྤངས་ནས་ཆོས་ལྔ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པོ་བསྟན་པས་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་བར་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་བཤད་པ་དང་། འདིར་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་བཤད་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་པས་སྤྱི་ཕྱི་མི་འགལ་ཞེས་ལན་བཏབ་ལ།

དེ་ལ་ཉེས་པ་ལྔ་ནི། བདག་ལ་བརྟན་པའི་སེམས་ཁུམ་པའི་ཉེས་པ། སེམས་ཅན་དམན་པ་གཞན་ལ་བརྟན་པའི་ཉེས་པ། ཡང་དག་པར་མིན་པར་འདྲིན་པའི་སྤྱོད་འདོགས་ཀྱི་ཉེས་པ། ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ཉེས་པ། བདག་ལ་ཆགས་པའི་རང་གཅེས་འདྲིན་ཏེ་ལྔ་འོ། །

ཆོས་ལྔ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་གྱུས་པ་དང་། ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱེ་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ལྔ་འོ། །

འདིར་སྤྱོད་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་ཉེས་པ་ལྔ་སྤྱོད་སྟེ་ཆོས་ལྔ་ངེ་ལྟར་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་འདིར་རྒྱལ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལས།

རང་རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པོ་ཡོད་པར་མཐོང་སྟེ། ལྔར་སྤྱོད་པོ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་མི་རྣམས་སོ་

སྒྲིབ་དུ་ཁྱེད་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ། གཞན་རྒྱུད་ལ་བདེར་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ན།
སྤང་དེར་མ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་བྱང་བ་དེ་ཉིད་
སྤངས་ནས་གཞན་དོན་དུ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་ཞིང་།

ཡང་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ན་ངེ་མ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འཇིན་པའི་སྒྲིབ་
འདོགས་གྱི་ཉེས་པ་སྤངས་ནས། ངེ་མ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་སྒྲིབ་པའི་བྱང་པར་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་དང་།

ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིགས་མེད་པར་ལྟ་བའི་སྒྲིབ་འདེབས་གྱི་ཉེས་པ་སྤངས་
ནས་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བྱུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་།

སྤང་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་བདག་ལ་གཅེས་པར་
འཇིན་པ་བྱང་བ་དེ་ཉིད་སྤངས་ནས་བྱམས་པ་དང་། སྒྲིབ་རྗེ་ལྷག་བསམ་རྣམས་
མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྲ་བྱི་མི་འགལ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་།
ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་གྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་
པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྒྲིབ་དོན། །སྒྲིབ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད། །
ཅེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི།

ཡང་དག་པའི་མཐའ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་
པ་ནི་འདིར་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཡིན་ལ།

དེ་ཉིད་སྤྱག་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འདུས་བྱས་གྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་
དཔེན་པ་སྟེ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་ཤེར་བྱིན་
གྱི་མདོའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་སྟོ་བྱར་བ་གསུང་ཚུལ་ནི།

ཉོན་མོངས་གྱི་གཙུག་པོ་ཆོས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེས་རི་ལྟར་
གཟུང་བ་ལྟར་དུ་སེམས་གྱི་སྒྲིབ་ན་མ་བྱུང་བས།

སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྟོ་བྱར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་
སྟོ་བྱར་བ་བྱུང་བ་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་ནམ་
སྟོན་གྱི་བྱང་པོ་དག་ཀྱང་སྟོ་བྱར་བར་བྱུང་བོ། །

རི་ལྟར་སྟོ་བྱར་བ་བྱུང་ཚུལ་གྱི་དཔེ་དོན་སྤྱར་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་
པ་སེམས་ལ་སྟོ་བྱར་དུ་བྱུང་བས་སྟོན་དང་འབྲ་བ་དང་།

ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་རི་ལྟར་ལོངས་
སྤྱད་པ་ལྟར་མ་བྱུང་བས་ཆི་ལམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་འབྲ་བ་དང་།

ལས་ཉོན་གཉིས་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནམ་སྟོན་གྱི་བྱང་པོ་ནམས་ནི་
བདེན་པར་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་བྱུང་བས་སྤྱི་མ་དང་སྤྱི་ལ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་སྟོ་

བྱར་བ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་།

འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐབས་འདིར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་རིགས་
ཡོད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དོན་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ལ། སྤར་ནི་དེ་
ལྟར་རྣམ་བཞག་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གོང་དུ་དར་ཤིག་ཀྱི་ལྷང་
བངས་ཟིན་པ་ལྟར། དེ་དག་གི་དོན་ནི།

སྤར་དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐབས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
སྤང་བར་རྣམ་པར་བཞག་ནས།

སྤར་ཡང་སྤྲ་མའི་རྒྱད་དེ་རྒྱད་ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤང་པོ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ།

ཉེས་པ་ལྷ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
རྒྱད་ཟླ་དར་ཤིག་སོགས་སུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤང་པོའི་མདོ་བཅས་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་ནས།

དེ་ཉིད་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤང་
པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་རིམ་པ་གསུམ་པའི་མདོའི་མཆན་གཞིར་ལེགས་པར་
བྱབ་པོ། །

གཉིས་པ་ཡུམ་དོན་རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་དགོས་དོན་དང་། བསྟུས་
དོན་དང་། ཆིག་དོན་ནོ། །

བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་སྤངས་ནས་བརྟེན་བྱ་མཁུན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་
སོ་སོར་སྤངས་ནས་བརྟེན་བྱ་མཁུན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མདོ་
དང་ཆོས་པའི་སྟོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ཚུད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཚུད་པ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། ཚུད་
པ་དེ་འགྲེལ་པ་གང་དུ་བཀོད་པ། ཚུད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད། གཞུང་གང་ལས་
འགྲེལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གསེར་སྒྲིབ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཚུད་པ་གང་དུ་བཀོད་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་ལ་
བཞི་ཡོད་དེ། ཉི་ལྔ་དང་། ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ། རྒྱན་སྒྲིབ་། འགྲེལ་པ་འདི་དང་བཞི་ཡོད་
པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་དགོས་འགྲེལ་གྱི་ཐད་དུ་གསུངས་
ཤིང་། འགྲེལ་པ་འདིའི་མཆོད་བརྟེན་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ།

རི་ལྟར་གསུང་ཚུལ་ཡང་། ཉི་ཁྲི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུད་ལན་གྱི་མཆོམས་བྱེ་
ཚུལ་འགྲེལ་པ་འདི་དང་མཐུན་མོད་ཀྱང་། རྒྱན་སྒྲིབ་དུ་དགོས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་

བསྟན་བཅས་འདི་ལ་འཇུག་ན་དགོས་པ་ཡོད་པ་སོགས་གསུངས་ནས། བརྗོད་བྱ་
བསྟན་ཚུལ་ལ།

ཁ་ཅིག་གིས་གཞི་དང་། གཞན་དག་གིས་གཉིན་པོ་དང་། ལ་ལ་ན་རེས་རྒྱུ་
པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲུགས་སྒྲ་མའི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་ཚུད་ལན་འཆད།
འགྲེལ་པ་འདིའི་འཆད་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་བྱུག་འཆལ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཚུད་པ་འཆད་ནས།

དེའི་དགོངས་པ་ཡིག་ཆ་ལས་བྱུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་གོང་དུ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་
བརྗོད་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅས་རྒྱན་ཚུམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་
ཞེས་སོགས་གྱིས་ཚུད་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་དངོས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚུད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད་ནི། གསེར་ཐོང་ལས། ཁ་ཅིག་དངོས་
སུ་འདོད་མཁན་བྱུང་བ་མིན་གྱི་དོགས་པ་ཁོང་སྒྲོང་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། རྒྱན་
སྒྲུང་དང་བསྟན་ན་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གསལ་ལོ། །

ཞེས་འགྲེལ་པ་གཞན་གསུམ་ལ་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་རྒྱན་སྒྲུང་དང་བསྟན་
ཏེ་ཚུད་པ་པོ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གསུངས་ལ།

རྒྱུ་བཤའ་ལས། ཅི་ཚུད་པའི་དོན་འདི་དག་ཁས་ལེན་པ་དངོས་སུ་ཡོད་
པའམ། འོན་ཏེ་མེད་ཀྱང་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་བསུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།

ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། བསྟན་བཅས་ལ་རྩོད།

དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། མདོ་ལས། མཁུན་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་གཞིར་
བཟུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པས་གཞི་ཁོ་ན་སྟོན་ནམ་སྟམ་པ་
སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་ལ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅས་རྫོགས་པ་མཐོང་ནས་སམ། འོན་ཏེ་མཆོད་
བརྗོད་ཅམ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཡིན། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་ན་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
དེ་ལྟར་བྲག་འཆལ་བ་དང་ཞེས་སོགས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

དང་པོ་ལྟར་ན། བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་ཞེས་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་རྩོད་པར་བྱེད། གཉིས་
པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཅམ་ཞིག་གིས་ཆར་མ་
ཐག་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་དོགས་པ་བཞོད་
ནས་ལན་མཛད་པ་ན།

དེ་ཉིད་ལས། སྟོགས་སྒྲ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསུ་བའི་དོན་དུ་
གསལ་ལ། འབྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་བྱུང་ན། འདིར་
བཀལ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སུན་འབྲིན་འདི་དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
ཞེས་རྩོད་པ་པོ་དངོས་སུ་མེད་པར་དོགས་པ་ཁོང་སྟོང་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

རང་ལུགས་དེ་གཉིས་ལས་སྒྲ་མ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་དང་
གཞན་དག་དང་ལ་ལ་ཞེས་སྟོགས་སྒྲ་སྤང་བར་མཛད་པ་བཞིན། ཡིག་ཆ་ལས་

ཀྱང་། རྒྱ་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཅོད་པ་པོ་
དངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱུགས་ཁས་ལེན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་འགྲེལ་པ་མ་བཅུམས་
པའི་སྒྲོན་དུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་གྱི་གོ་བ་རྟོད་ནས།
རྒྱ་གྱིས་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་བསྟན་པ་འདིས་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་
པའི་ཚུལ་སོགས་མ་ཤེས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གིས་བསྟན་བཅས་གྱི་
ལུས་རྫོགས་པར་མཐོང་བེན་ཀྱང་། དེའི་བརྗོད་བྱ་ཇི་བཞིན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ལ།

འོན་ཏེ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཅམ་ཞིག་བཅུམས་བེན་ནས་ལུས་རྫོགས་
པར་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་དུ་ཅོད་པ་དེ་ལྟར་བྱང་བ་མི་སྤྱིད་ཀྱང་། བསྟན་བཅས་ལུས་
གྱི་བརྗོད་བྱ་རགས་པ་ཅམ་ལ་གོ་བ་རྟོད་ནས། བརྗོད་བྱ་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་
ལས་བཅུམས་ཏེ་བསྟན་བཅས་རྩམ་པར་དམ་བཅས་པ་མཐོང་བ་ན་སྤར་གྱི་ཅོད་
པ་དེ་ལྟར་བྱང་བ་མི་འགལ་བའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་གློལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་ན།
མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིད་དཔྱོད་གྱི་སྒྲོན་སྤེལ་དེས་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་
པ་ལ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་མ་རྟོགས་པར་
ཡུལ་ཅན་གསུམ་པོ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པས་དེའི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ཐོག་
མར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། འོག་ནས་འཆད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གཞུང་གང་ལས་འབྲེལ་དབྱེད་པ་ནི། གསེར་སྤྱོད་ལས། མཆོད་
བརྗོད་ཀྱིས་ཚུམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་འབྲོས་ཤིང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆོམས་
སྦྱར་གྱི་སྒྲིན་དུ་བཀོད་པའི་སྤྱིར། སྤྲ་མ་རིགས་སོ། །ཞེས་སྤྲ་མ་མཆོད་བརྗོད་
གྱི་གཞུང་ལ་སྦྱར་བར་མཛད་པ་ལྟར།

རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དོགས་པ་སྦྱེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བརྗོད་དོ་ཞེས་མཆོད་
བརྗོད་གྱི་གཞུང་དུ་སྦྱད་པར་མཛད་དོ། །

འབྲེལ་པ་གཞན་གསུམ་གྱིས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཐད་དུ་བཀོད་པ་མཛད་པ་
བཞིན་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཁོངས་སུ་སྦྱད་པར་མཛད།

རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ནི་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་
བྱང་བས་མདོ་ལ་ཚུད་པར་གསུངས་ཏེ།

གསེར་སྤྱོད་ལས། རྒྱན་སྒྲུང་ནི་སྦྱར་དགོས་སོགས་བཀོད་ནས་བརྒྱད་སྟོང་
པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་སྤྱིར་དགོས་འབྲེལ་ལ་ཚུད་དོ་ཞེས་དང་།
མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན།

མདོ་ཡིན་པར་མདོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅས་ལ་དོགས་པ་འདི་འགོད་
པ་ཅི་འབྲེལ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
འབྲེལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལན་འཆད་པ་ནི། འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་

དང་། ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་། ལན་ནི་བསྟན་བཅོས་མངོན་ཏེ་གས་རྒྱ་ཆོས་ཅན།
གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱུང་བྱས་པའི་སྒྲིབ་ནས་ཆོས་
མངོན་པ་དང་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཡུལ་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མངོན་པར་ཏེ་གས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན། དོན་མངོན་པར་ཏེ་གས་པ་བརྒྱད་བརྗོད་
བྱུང་བྱེད་དགོས་ཤིང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་ཏེ་གས་པ་བརྒྱད་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

རྒྱ་འདིར་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་ཇི་སྐད་སྐས་པའི་སྒྲིབ་
གསུམ་པོ་གང་ཡང་འདུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་དང་རྒྱ་འདི་གཉིས་
བརྗོད་བྱ་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་བསྟན་པར་མཆུངས་ཀྱང་
བསྟན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་ཞིང་།

ཆོས་མངོན་པ་ལས་ནི་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པའི་ཆེད་
དུ་གཞི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཉེན་པོ་
དང་། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །

འདིར་ནི་དགོས་པ་དེ་ཅུ་མིན་པར་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་
ལ། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་
མཆོན་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིབ་ཏེ་གས་

གཙོང་པའི་གཞི་དམིགས་པ་དང་། གང་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་རྒྱུའི་རྣམ་པ་དང་།

དེ་འདྲའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་དུ་སྦྱེད་ནས་སྒྲོམ་པས་མི་མཐུན་སྟོགས་གང་གི་
གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་སྦྱེས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གང་ཡང་བསྟན་པར་མི་རུས་ལ།

དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་གཞི་གཉེན་རྣམ་པའི་སྟོགས་གསུམ་ཆར་གཏན་ལ་
འབབས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མཐར་
ཐུག་གི་སྦྱོབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ལམ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་ནི།

ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྦྱོབ་པས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རིགས་
ཇི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་སྟེང་གྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་རྫོགས་པར་བསྟན་དགོས་ལ།

དེ་ལ་ཡང་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པས་སྒྲོ་འདོགས་དེ་དག་གཙོང་པར་བྱ་
བའི་གཞི་དང་། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་རྣམ་པ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་པས་མི་མཐུན་སྟོགས་
སྤང་བར་རུས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་བསྟན་དགོས་པས། རྒྱན་འདིར་དེ་
ལྟ་བུའི་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན། སྐྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞི་བདེན་པ་
བཞི་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་རྣམ་པ་བདེན་པ་གཉིས་དང་། གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་
མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་སྐྱར་ནས་བསྟན་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲུང་ལམ་འཆད་པ་ན། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། གཉེན་པོའི་བྱད་པར་དང་
སྒྲུང་ནས་ངེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐུན་གསུམ་
སྒོམ་པའི་སྒྲུང་བའི་དམིགས་རྣམ་དང་སྒྲོ་འདོགས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་གྱི་
གཉེན་པོ་དང་སྒྲུང་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་སོགས་སྐབས་བརྒྱད་ཀ་ལ་དེ་ལྟར་
སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

དེས་ན་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
གི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེབ་པ་སྤོང་བ་
དང་། སྤང་བྱ་ཐག་བསྐྱེད་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ། གཞི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། སྤང་བྱ་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱེབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་ཤེས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་།

གཞི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་པ་དེ་དག་གི་སྤྱིང་དུ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ངེ་
སྤྱིང་པ་མ་འདྲེས་པར་དུས་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་

ཤེས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ།

མཐའ་དཔྱེད་ལས། གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་གཞི་ཤེས་སོགས་རེ་རེ་
ནས་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་གཞི་ཤེས་མཆོན་པར་ཐལ། གཞི་ལ་བཀར་ན་
གཞི་བདེན་པ་བཞི། རྣམ་པ་དེའི་སྒྲིབ་གི་ཁྱད་ཆོས། གཉིན་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་གཞི་
ཤེས་མཆོན་པའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་མཆོན་པར་ཐལ། གཞི་དང་པོ་སྟར་ལ། རྣམ་པ་བདེན་བཞིའི་སྒྲིབ་
གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད། གཉིན་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་མཆོན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
མཁྱེན་ལ་ཡང་དེས་རིགས་འགྲེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ནི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་
གའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་ཀྱི་རིགས་ཆང་བར་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་
སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་རྫོགས་པར་ཉམས་
སུ་མྱང་པ་ལས། དེའི་ནང་དུ་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་
ལེན་ཚུལ་བསྐྱུས་པར་དགོངས་ནས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པོ། །

དེ་སྟར་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་
བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གསུམ་གསུམ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་འགོད་

ཚུལ་ཡོད་པ་ལས།

དེ་ལ་ཡུམ་བར་མ་ཉི་མའི་སྐབས་སུ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་
མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་ཚུལ། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་
རྟོགས་བསྐྱེད་ཚུལ། རྣམ་མཐུན་ཀྱིས་སངས་འཕགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་
ཚུལ་དང་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ།

དེ་ལ་མཐུན་པ་སྤྱི་གཞིས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་གོ་སྤྱོད་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་མངོན་ཤེས་བྱེད་
བཞོན་ནས་ཅུང་ཟད་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན།

དེ་ཡང་ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

དེ་དག་གྲང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ།
སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲོན་
པར་མ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྐྱེད་པར་དེ་དག་གིས་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ། །

དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་

ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ།

དེའི་ཚུལ་ཡང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་ལ།

དེ་དག་གྲང་ཞེས་པ་ནས་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱབས་འདེའི་སྒྱུར་བཏང་དམིགས་བསལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྱུར་བཏང་བ་དང་། ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་གང་ནས་རྫོགས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གོང་གི་སྒྱུར་བཏང་བ་དེའི་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལས་འགྲོས་ཏེ། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱེད་པའི་ཚུལ།

འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་གཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་བཅས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ།

དེས་ན་སྐྱབས་འདིར་ཡིག་ཆ་ལས་འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ། སྒྱུར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བཤད་པ། ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་གང་ནས་རྫོགས་དབྱེད་པ། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆད། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་གཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་

ྲྀ། ས་བཅད་ལྷའི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་མཛད་པས། དེ་དག་མདོའི་བསྟན་ཚུལ་ལ་
 ལྷུང་ནས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་བཞིན་དེ་དག་གི་དོན་མདོ་ཙམ་བཤད་ན།

མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་
 རྟོགས་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་
 བོ་རིམ་པ་བཞིན་འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་
 འཛོག་ཅིང་། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེ་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེར་མི་
 འཛོག་སྟེ།

འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་སོ་སོར་འཛོགས་པ་
མ་གཏོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་
པའི་སྒྲིལ། སྒྲིལ་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་ནི་སྒྲར་བསྟན་པས་ཤེས་ཀྱས་ལ།

ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་གང་ནས་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་མཆམས་
 བོ། ཉན་སྐྱབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྤངས་པ་དེས་བྱད་པར་
 དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་ཉོགས་པ་གཉིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཚད་དང་།

དེ་བཞིན་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་རིགས་དང་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་ཡང་དེས་
མཆོན་དགོས་ལ། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འདྲི་སྤངས་

ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ།

ཀུན་བདུས་ལས། དེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པ་ཅིག་ཅར་སྤང་ངོ་། །ཅིག་ཅར་དག་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་
ངོ། །དེས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲགས་དང་སྒྲན་གྱིས་བསད་པའི་དུག་
ལྟ་བུ་དང་། དཔེར་ན་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ལྟར་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་
པའི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དམན་ལམ་སྟོན་སོང་ལ་ནི་རང་རང་གི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་
ཆེ་དེ་དག་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་། དེའི་སྤངས་
ཉོགས་རྫོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
དེ་དག་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་སྤངས་ཉོགས་རྫོགས་
པ་མེད་པའི་བྱིར་ངོ་། །

རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆོད་ཀྱི།

རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆོད་ནི། འོངས་སྤྱལ་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་
པར་ཅན་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱུའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་
རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་པའི་སྟོན་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོད་དང་།

ཞིང་གྲེ་བ་སྤྲུག་བརྒྱུ་སྒྲིབ་བཞོན་པ་གྲངས་དེ་སྟེང་དང་། དེ་རེ་རེའི་འཁོར་
དུ་སེམས་ཅན་དཔག་དུ་མེད་པར་ཆོས་ཆེགས་བཅད་རེ་སྟོན་པས་སྟོན་གྲོལ་གྱི་
ལམ་ལ་འགོད་ཀྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་དགོ་ཅ་ཡོངས་སུ་བསགས་བཞེན་པ་དེ།
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱས་པའི་ཆད་དང་།

གང་དུ་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཡོངས་སྤྱལ་སོ་སོའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྱུར་
པའི་རྒྱུའི་དགོ་ཅའི་ཀྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་
པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །

སྒྱུར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འཛོག་པའི་སྐབས་ཡོད་
ཀྱང་འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ནི་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་ཉེར་ཞི་དེ་ཉིད་ལ་འཛོག་ཅིང་།

དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཀྱང་དེ་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྒྲུར་མི་
ལྡང་བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲུར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པ་གཉིས་རིམ་
བཞིན་ཐེག་དམན་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
ཆད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མདོ་དང་རྫོས་པའི་སྟོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་
ལ་གཉིས། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་སྒྲིབ་ནམ་གཞག་དང་། གྲེ་སྤྲུག་དུ་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་འདྲིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་ནས་ཞར་ལ་

བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ།

དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།

དང་པོ་ལ་བཞི། དགོས་འབྲེལ་ངག་བཀོད་པའི་དགོས་པ། དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཚུལ། གདུལ་བྱ་གང་ལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི་ཀླ་མ་རིལ་སོགས་པ་ན་རེ། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་
སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མས་ངེས་པ་རྟེན་ནས་འཇུག་པ་དེའི་དགོས་པ་
ཡིན་གསུངས།

ཡང་གཞན་དག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་བཅུ་པར་བྱ་བ་མི་རིགས་ཏེ།
དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱ་རོག་སོ་
རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། ཞེས་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་བ་ངན་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲེག་པ་
འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།

ཡང་བྲལ་ཟེ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དང་། བུལ་ཤྱི་སོགས་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དགོས་འབྲེལ་ངག་བཀོད་པས་གཞུང་གི་ཡི་གེ་མངོས་པར་བྱས་པ་
དེའི་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་སྒྲེབ་དེ་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ན་ཁྱབ་
པ་འཁྱལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲེས་བུའི་བརྗོད་པ་ཅུ་ལས་དོན་དེ་ལྟར་བྱུང་

པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ངག་ཡིན་པ་ནི་ངེ་
བཞིན་ཉོགས་མི་རུས་སོ། །

གཞན་ཡང་རྫོང་བྱེད་གྱི་ཆོག་ལས་བརྫོང་བྱའི་དོན་དཔོག་པའི་ངེས་པ་མེད་
དེ། དོན་དེ་ཆོག་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྐྱ་རྣམས་དངོས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་
མེད་ཕྱིར། །དེ་ལས་དོན་གྲུབ་མིན། ཞེས་དང་། ཡང་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། དོན་
གྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། །

ཞེས་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྣམས་བརྫོང་བྱའི་དོན་དེ་དཔོག་པའི་དེ་ཉིད་དེ་རང་
བཞིན་གྱི་ཉོགས་ཡང་དག་དང་། རྒྱ་ཅན་ཏེ་འབྲས་ཉོགས་ཡང་དག་སོགས་གང་
ཡང་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །

གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་དགོས་འབྲེལ་ངག་བཞོད་
པའི་དགོས་པ་མི་རུང་མོད། འོན་ཀྱང་དགོས་འབྲེལ་ངག་བཞོད་པའི་དགོས་པ་
ལ་གཙོ་པོ་གཉིས་གསུངས་པའི་པལ་པ་ཙམ་ནི་རུང་ངོ། །

རང་ལུགས་ནི། བསྟན་བཅོས་ལུས་གྱི་བརྫོང་བྱ་དང་། དགོས་པ། ཉིང་དགོས།
འབྲེལ་བ་བཞི་པོ་མེད་དམ་སྟུམ་པའི་ལོག་ཉོག་བསལ་ནས་དབང་རྣམ་ཡིན་ན་
དོན་འབྱུང་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་གྱིས་གོ་བ་
སྐྱེ་བ་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཐོས་

སོགས་ཀྱིས་འཇུག་ནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལ་དབྱེ་ན། ངག་ཙམ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། དགོས་འབྱེད་ལ་ངག་གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཅས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི།

གསེར་སྤང་ལས། བདེན་ཆོག་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་འབྱེད་བཞི་ཅིར་རུང་སྟེ། འོན་པ་དེན་པ་སྟོན་པའི་ངག་གིས་བསྟན་བྱ་ནི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེས་བྱའི་འོན་བྱུང་པ་ཉིད་དགོས། དེ་དག་སྤྱི་ཕྱི་འབྱེད་བཞི་ལ་བཞི་འབྱེད་པའོ། །

ཞེས་བདེན་ཆོག་ཅན་རྫོང་བྱེད་པས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ཡོད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་སྤངས་ཤིག་བཟོད་པ་ན། འོར་བུ་སྤང་བ་བཟོད་བྱ། ངག་དེ་ལ་བཏེན་ནས་དེ་ལྟར་གོ་བ་དགོས་པ། འོར་བུ་ལག་ཏུ་སོན་པ་ལས་སྐྱེས་བྱའི་འོན་བྱུང་པ་ཉིད་དགོས། དེ་དག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་བཏེན་པ་ནི་འབྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་དགོས་འབྱེད་ལ་ངག་གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ནི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། དེའི་བཟོད་བྱ། དེ་ལ་བཏེན་ནས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་གོ་བཅས་འོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བ་དེའི་དགོས་པ། དེ་ལ་བཏེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཉིད་དགོས། དེ་རྣམས་

ལྟར་བཞིན་རག་ལས་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་ཡང་གཞུང་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་འདི་ལྟར་
ཡོད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ཙུ་བ་ལྟ་ན། སྐྱེ་བོ་སལ་ཆེར་ཞེས་པ་རྣམ་འདི་ལ་དགའ་བ་
སྐྱེས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྒྱང་པ་བཞི་དང་།

མདོ་རྩ་བར། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་དང་།
མདོ་ད་རྩ་བ་ལས། ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཞེས་
པ་ནས་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་ཀླང་བཞི་དང་།

ཙ་བ་ཤེས་རབ་དང་། འབྲུག་པ་ཙ་བ་ནམས་སྤྱད་གོས་འབྲེལ་ངག་བྱར་དུ་མེད་
ཀྱང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཤུགས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
བཞིན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ལ་ཡང་དེས་རིགས་པས་སྤྱར་ནས་ཤེས་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་བསྟན་བཅས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལ། གཞུང་སོ་སོའི་
སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བར། མངོན་མཐོ་
ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་བརྗོད་བྲ། གདུལ་བྲས་དེ་ཉླར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་
དགོས་པ། དེ་ལས་མཐར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས། དེ་རྣམས་སྤར་བཞིན་
རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མ་འཇུག་པར་ཡང་། བརྗོད་བྱ་ཟབ་པ་དང་སྐྱ་ཆེན་བའི་ལས་
ལས་བརྩམས་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ཟབ་མོ་དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་དང་། དགོས་པ་དང་ཉིད་དགོས་འབྲེལ་བ་རྣམས་སྤར་
དང་འབྲེལ། །

མདོ་ཅ་བར་ནི། སོ་ཐར་སྤྱོད་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྗོད་བྱར་
བྱས་ཤིང་། དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་སྤར་ལྟར་ལ། ཉིད་དགོས་ལ་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཉིད་དགོས་ལམ་བདེན་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཉིད་དགོས་ལྟག་མེད་ཐུང་འདས་
ཐོབ་པ་ལ་འཛོག་གོ།

མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ནི། བརྗོད་བྱ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་།
དགོས་པ་དང་། ཉིད་དགོས་འབྲེལ་བ་བཅས་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ནོ། འབྲེལ་བ་
འཛོག་ཚུལ་ཡང་།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་གྱིས་མཐར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དེའི་
ཉིད་དགོས་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱེད་བར་བྱ་ཡི། སྤྱིར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ཅམ་ནི་དེ་
དག་གི་ཉིད་དགོས་མི་འཛོག་སྟེ། བསྟན་བཅས་དེ་དག་མ་བརྩམ་པའི་སྡོན་དུའང་
རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཡང་གཞུང་གཞན་དུ་བསྟན་བཅས་ལུས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་མེད་པ་
དང་། བསྟན་བཅས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པའི་ཞིབ་ཆ་མཛད་པ་
ནི་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ་པོ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ཅིང་། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་
དུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མེ་དུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་

དུ་བའི་སྤྱིང་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སྒོད་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་
བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་གངས་ངེས་པ་
ཡིན་ཏེ།

དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་འགོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་
དམ་སྟམ་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དེ་རང་གིས་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། རུས་
ཀྱང་དེ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འདོད་བྱ་མཆོག་མིན་པ་དང་། དེ་ཡིན་ཡང་དེ་སྐྱབ་
པའི་ཐབས་སྐྱབ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དམ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་མ་འབྲེལ་ལོ་སྟམ་པ་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ནམས་ལས་ལྡོག་སྟེ་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མིན་པར་
སྤྱིར་དགོས་པ་ཡོད་པ་དང་།

འཛོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྐྱེས་བྱའི་
དོན་མཆོག་དང་ལྡན་པ་དང་།

མཐོ་ངེས་ཀྱི་དོན་དུ་ཕྱགས་ཀྱིས་མཆོད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་
མིན་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་མཆོག་སྐྱབ་
རུས་པས་སོ། །

བཞི་པ་གདུལ་བྱ་གང་ལ་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིར་གང་ཟག་རིགས་བཞི་ལས། གང་

ཟག་ལ་ལ་ལོག་ལྟ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བསྐྱེད་ནས་དགོས་འབྲེལ་ངག་བསྟན་རུང་མ་
བསྟན་རུང་བསྟན་བཅས་ལ་འཇུག་འདོད་མེད་པ་དང་།

ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་དགོས་འབྲེལ་ངག་བསྟན་ན་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
ཇི་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་མི་རྒྱས་སོ་སྟུང་ནས་སེམས་ཁུམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
བསྟན་ན་མི་འཇུག་ལ་མ་བསྟན་ན་འཇུག་པ་དང་།

འགའ་ཞིག་དགོས་འབྲེལ་ངག་བསྟན་མ་བསྟན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཡང་རང་
བཞིན་གྱིས་དད་སོགས་དབང་པོ་ནོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅས་ལ་འཇུག་པ་
ངེས་པ་ཅན་དང་།

ཡང་ལ་ལ་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ནམ་
སྟུང་དུ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བ་དག་ལ་དགོས་འབྲེལ་ངག་བསྟན་ན་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་
མ་བསྟན་ན་མི་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་བཞི་ལས།

དང་པོ་ལ་ནི་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་བསྟན་ན་ཉིས་
པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ནི་བསྟན་མི་དགོས་ལ། བཞི་པ་ལ་དེ་
ལྟར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་འདིར་དགོས་
སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་ནས། ཞར་ལ་བཀའ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པ་ལ་གཉིས། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཞར་བྱུང་བཀའ་བསྟན་

བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་
དང་། འབྲེལ་བར། སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་གྲོས་དམན་པ་དང་། ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་
ན། ཡིག་ཆ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་མདོ་དོན་
དགོས་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ཚུལ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་
པར་གསུངས་ལ།

དེ་དག་གི་དོན་མདོ་ཅམ་འགོད་ན། དེ་ཡང་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་ཚུལ་དང་། རྒྱན་
གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དགོས་པ་སོགས་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་གྲོས་དམན་པ་དག་
གིས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་སྟོན་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་དམན་འབྲིང་མཆོག་
གསུམ་ལ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་
ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་བསྟན་ཟེན་གྱིང་།

སྐྱར་ཡང་རྒྱལ་བ་མ་པམ་བས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་
ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
དོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་མཇུག་ཟེན་ནས།

དེའི་འོག་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་པ་དང་། ཉིང་དགོས་
དང་། འབྲེལ་བ་སྟེ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་དགོས་འབྲེལ་
ངག་འདི་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ངག་འདིས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་ལས།

བརྗོད་བྱ་དགོས་པ་ཉིང་དགོས་གསུམ་པོ་དངོས་བསྟན་དང་། འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ངག་འདིས་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་པོ་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་བརྗོད་བྱ་བྱེད་ཚུལ་ལ།

གསེར་སྤང་ལས། གཙོ་པལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉིང་དགོས་དངོས་བསྟན།
གཞན་གསུམ་ཤུགས་བསྟན་དང་། སྤྲུལ་ཐེན་མ་ཐེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འབྲེལ་བ་
ཤུགས་བསྟན་དང་། གཞན་གསུམ་དངོས་བསྟན་འཛོག་པར་གསུངས་ལ།

དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་སྤང་ལས། གཙོ་བོ་དང་པལ་པ་ལ་དངོས་བསྟན་དང་ཤུགས་
བསྟན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན། ཉིང་དགོས་དངོས་བསྟན་དང་། གཞན་རྣམས་ཤུགས་ལ་
བསྟན་ཏོ། སྤྲུལ་ཐེན་མ་ཐེན་ལ་བྱེད་ན་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་དང་། གཞན་རྣམས་དངོས་
སྤྱ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་སེམས་སྦྱེད་དང་། གདམས་ངག་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་
སྦྱར་དུ་འབྲེལ་པར། དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་གསེར་སྤང་ལས།
སེམས་བསྦྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང་།

དེའི་གནས་སྐབས་ཙམ་ལ་དབྱེ་བར་བཞག་པས་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་
དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་གསུངས་སྟེ། ཞེས་སེམས་བསྦྱེད་ཉིང་གཉིས་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པས། དབྱེ་བ་ཞར་ལ་

བརྗོད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཤེས་ཀྱས་སོ། །

དེ་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་
གང་། །ཞེས་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་
པའི་འཛོག་བྱེད་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་པའི་བར་ཆོས་བཅུ་གཞིར་གཟུང་ནས།

དེ་ལ་གནས་སྐབས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་སྟོན་པས་ཡུམ་
གསུམ་པོ་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང་། གཞན་
གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བྱ་དེ་ཡང་བྱེ་རོལ་པ་དང་ཉན་
རང་སོགས་གཞན་གྱི་ཐོས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་བརྗོད་བྱའི་
ཁྲད་པར་རོ། །

འོ་ན། གང་ཟག་སུ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་བར་འཛོག་ཅེ་ན། ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་
ཉིད་ཀྱི། །མདོ་དོན་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། །སྟོ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་བྱིར། །ཞེས་
པས། སྟོ་དང་ལྡན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ས་བཅུ་རིམ་
གྱིས་བགྲོད་པ་ལས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་གྲུབ་བོ། །

དེ་ཡང་ཐབས་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་
བཅུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ཤེས་བཞིན་དང་བཅས་པའི་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་
བཞག་ནས་སོ། །

བདེ་ལྷག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ཚུམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཡུམ་

དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཆོག་ས་ཆུང་དུ་འཛུགས་ཏུ་རྟོགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་
ཚུམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་དོ། །

དེ་ཡང་། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་བརྗོད་
བྱའི་བྱ་དང་པར་བསྟན་ལ། དེ་ནས་གསུམ་ཀྱིས་ཉིང་དགོས་དང་། དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ནམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན་ལ།
གསེར་གྲེང་ལས་ནི་གཞུང་ཆོན་སོ་སོར་མཆམས་སྟེ་ཚུལ་དང་དགོངས་པ་
འབྲེལ་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲོ། །

དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་
དགོས་སོགས་གཉིས་བྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་བསྟན་ན། རྒྱུ་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ཐོག་
མར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་ཡོད་དམ་མེད་
སྟུང་བ་ན།

དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞི་ཡོད་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཅུང་ཆུང་གིས་གོ་བ་རྟོག་པའམ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་
སྒྲིལ་ནས། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འཇུག་ན་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་
དང་ལྟན་ནོ་སྟུང་དུ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་ལ།

དེ་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན། མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་

དུ་ཆེགས་ཆུང་དུས་ཉོགས་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་
དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་གོམས་པ་
ལས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱབས་དུ་ལེགས་པར་བྱུང་བོ། །

བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། དེ་ཡང་
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་སོགས་ནི་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་
བ་བཞིན་ཡིན་ལ། བཀའ་ཡི་དབྱེ་བ་འཛོག་ཚུལ་ལ།

བདག་ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་
བཀའ་དང་། གྱིན་གྱི་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་དང་། གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

དེ་དག་གི་མཆན་གཞིར་ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་གཞིར་གཟུང་ན། ལེགས་
སོ་ལེགས་སོ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྤྱན་རས་
གཟིགས་ལ་ལེགས་སོ་གྱིན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་།

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་སོགས་དུས་དང་སྟོན་པ་
གནས་འཁོར་བཅས་ཤུན་ཆོགས་བཞི་ལྟར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་གོ་ལོ་རྒྱུ་དང་།

དེའི་ཆེ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཐབ་མོ་སྤང་བ་ཞེས་པ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་
བར་ནམ་པར་ལྟོའི་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱི་གོ་ལོ་རྒྱུ་དང་།

བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ནས་ཞེས་པ་ནས་མདོན་པར་

བསྐྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཡི་རང་གི་མདོ་རྣམས་ནི་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཞེས་པ་ནས་དེ་
ལྷར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྒྱེན་པ་ཟབ་མོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
དི་ལན་གྱི་མདོ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་འཛོག་གོ།

དེ་ལྷར་ཡང་། འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྒྲོས་མཛད་པའི་ཤེར་སྒྲིབ་ཀྱི་ལས།
ཐོག་མར་སྐྱེད་གཞི་དང་མཐུག་གི་ཡི་རང་གཉིས་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་
དང་། བར་གྱི་དི་བ་དང་དི་ལན་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའོ། །སྒྱུ་རས་
གཟེགས་ལ་ལེགས་སོ་བྱིན་པ་ནི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་ཞེས་དང་།

ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་འདི་སྐད་བདག་གིས་
ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་བགྱི་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

སྒྲིབ་རྗེ་པད་དཀར་ནས། བཀའ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་འདི་སྐད་བདག་གིས་
ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱེད་སྒྲོང་། བར་དུ་མཆོམས་སྐྱེད་གྱི་ཆེ་ག་ཚུགས། མཐའ་
མར་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་མདོན་པར་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་ཚུགས་
ཤིག་ཅེས་དང་།

ཡིག་ཆ་རྒྱུད་སྒྲེ་སྒྲི་རྣམ་སྐལ་བཟང་ཡིད་འཕྲོག་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའ་ལ་སྒྲེ་ན་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ།
རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་གསུམ། བར་པ་ལ་སྐྱུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་།

གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བཞུགས་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བཞུགས་པའི་བཀའ་
དང་གསུམ།

བྱི་མ་ལ་ཡང་ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བཞུགས་པ་དང་། ཐུགས་
བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བཞུགས་པ་དང་། ཐུགས་ཐུགས་རྗེས་བྱིན་
གྱིས་བཞུགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་
པ་འབྱུང་བས། དེས་ན་བྱིན་གྱིས་བཞུགས་པའི་བཀའ་ལ། ཐུགས་བརྩེ་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུག་གཡས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་དོ་རྗེ་སྒྲིབ་པའི་སྒྱི་བོར་
བཞག་མ་ཐག་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་མདོ་སྡེ་ས་བརྩུ་བ་ཐོགས་མེད་དུ་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྒྱུ་འཁོར་ནས་བྱིན་གྱིས་བཞུགས་པ་དང་།

བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་རི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྟོབས་པ་སྐྱེད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་མ་ཐག་དུ་ཆོ་དང་ལྡན་པ་
རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་གསུང་གི་སྟོར་ནས་བྱིན་གྱིས་
བཞུགས་པ་དང་།

ཐུགས་ཀྱི་སྟོར་ནས་བྱིན་གྱིས་བཞུགས་པ་ལའང་གསུམ་ལས། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཟབ་མོ་སྒྲིབ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོབས་

གྲིས་ཆེ་དང་ལྗན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་སྦྱན་རས་གཟིགས་གཉིས་གྲིས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་
 གྲི་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པོའི་མདོ་ཆེན་གསུངས་པ་ལྷ་བྱ་བྱགས་ཉིང་རེ་འཛིན་
 གྲིས་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་གྲིས་ངས་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་
 ཆོགས་གསོག་པར་བྱེད་པ་བདེན་ན་ནམ་མཁའ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་
 འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱགས་བདེན་པ་བདར་བའི་སྟོབས་གྲིས་སྟོན་ཤིང་
 རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པར་དང་།

ལྷ་ཡི་རྩ་བོ་ཆེ་སོགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་ལྷ་བྱ་
 བྱགས་བདེན་པའི་སྟོན་པ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་པ་དང་། གཞོད་སྦྱིན་དང་ལྷ་སྒྲ་སོགས་
 རང་རང་གི་སྒྲགས་སྒྲས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱགས་རྗེས་ནད་ཞི་བ་ལ་སོགས་
 པའི་རྣམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་པ་ལྷ་བྱ་བྱགས་འཕྲིན་ལས་
 སམ་བྱགས་རྗེས་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་པ་བཅས་ཡོད་དོ། །

གོང་དུ་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པོ་ལ་བཀའ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ངེ་ལྷར་སྤྱེ་བ་བཞིན་
 མདོ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

འོ་ན། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཡིག་ཆ་ལས་
 རྗེ་བཙུན་གྲིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པའི་སྤྱར་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ངོས་འཛིན་མཛད་ཚུལ་ངེ་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཀའ་ཡི་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ན། རྒྱུད་ཟླ་མ་ལས།
གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་སྟོང་བྱེད་གསུངས། །ཞི་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་། །དེ་ནི་དང་
སྟོང་གསུང་ཡིན་ལྟོག་པ་གཞན། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དེ་ཆེ་བ་བཞི་ལྡན་དང་གཞན་གཟེགས་གཟན་ལ་
སོགས་པའི་དག་རྣམས་དེ་ལས་ལྟོག་པར་གསུངས་ལ།

དེ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ན། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ །དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་
བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པར། །དེ་ཡང་དང་སྟོང་བཀའ་
བཞིན་སྤྱི་བོས་སྒྲངས། །

ཞེས་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་འདྲ་བར་
གྲུས་པས་མཆོད་པ་དང་། ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བྱར་གསུངས་པས་ནང་པའི་བསྟན་
བཅོས་རྣམ་དག་ལ་བཀའ་མ་ཡིན་དགོས་པར་གྲུབ་ལ།

གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་ཀུན་སྟོང་གི་ཁྱད་པར་རྟེན་བཀུར་
སོགས་རྣམ་གཡེང་མེད་ཅིང་། མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་དུ་བརྩམས་
པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཀུན་སྟོང་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་འགལ་བ་
ཡིན་པར་གྲུབ་ལ།

གཞན་ཡང་། ལྷའི་བྱས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་
དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་འདུས། །ལེགས་པར་གསུངས་དང་དེའི་དགོངས་
འགྲེལ་ཏེ། །ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བྱང་
པར་གསུངས་པས་ཀྱང་དེ་གཉིས་འགལ་བར་བྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་གཞུང་གཞན་དུ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟན་བཅོས་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངེས་ཆོག་ཆང་བའི་དབང་དུ་
མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་མདོའི་ཞེས་
དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ངེས་པའི་ཆོག་གིས་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་
ཡང་བྱང་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་།

གསེར་འབྲིང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་ངེས་ཆོག་གི་དོན་འདི་དག་ཆང་བ་
དང་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངེས་ཆོག་སྒྲིམ་པའམ་དེའི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་པར་
གསུངས་པས་བསྟན་བཅོས་དངོས་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཡིག་ཆར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ངག་གཉིས་
འགལ་བར་གསུངས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་རབ་འབྱོར་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དེའི་ལྷ་ཀན་

སོགས་ཀྱི་ཚུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་ཀྱི་གདངས་སུ་གྱུར་བས་རབ་འབྱོར་གྱི་
ངག་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ།

འོན་ཏེ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་འགྲུབ་
ཅེ་ན། སྒྲིབ་སྒྱུར་ཚུལ་སྒྲིག་མཛད་པ་པོ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཞིང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཤེར་མདོ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཤེར་མདོ་གཉིས་ལ་བརྗོད་བྱ་བ་རྒྱས་ཆང་བ་བསྟན་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་
པའི་བྱིར།

སེམས་ཅན་གྱི་ངག་ཞེས་པ་ཡང་གང་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་ཚུལ་སྒྲིག་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཅན་ཡིན་པའམ། སེམས་ཅན་
རང་འགའ་བའི་རྗོད་བྱེད་པལ་བ་ཅི་རིགས་ལ་བྱ་བས། རབ་འབྱོར་གྱི་ངག་ཡིན་
ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ངག་མིན་པའི་བྱུང་པར་འཐད་དོ། །

གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན། སངས་
རྒྱས་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡིན་མིན་
བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

དེ་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ནི།
སྒྲོན་སྒྲོབ་ལམ་དུ་གསུང་ཆོས་དུང་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེར་
བསགས་པའི་ལག་རྒྱུས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་གདངས་ཡན་ལག་

དུག་ཅུ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཙམ་ལ་དེ་འདྲ་མི་
དགོས་པས་སྟོན་མེད་དོ། །

ཚོས་སྟོན་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཚོས་སྟོན་བཅུའི་ངོས་འཛིན།

འོ་ན་ཚོས་སྟོན་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཚོས་སྟོན་བཅུའི་ངོས་འཛིན་
ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས།

དབུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྟོན་པ་དང་། །ཉན་དང་སྟོག་དང་ལེན་
པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་ཏྲོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་བསམ་པ་དང་སྒྲུལ་པ་སྟེ། །ཚོས་
སྟོན་བཅུའི་བདག་ཉིད་ནི། །བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཚོས་སྟོན་བཅུ་ལ་མཛད།

ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་པར་སྟོན་བཅུ་ལ་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ཡིག་
ཆར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དངས་ནས། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཚོས་བཅུ་ལ་མཛད་
པ་ལྟར་བྱའོ། །

ཡང་སྟོན་པས་མདོ་ལས་བཤད་པ་གང་ཞེས་པའི་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་
མདོ་ལ་ཡུམ་བསྐྱུས་འབྲིང་རྒྱས་གསུམ་དུ་འཛོག་ན། དེ་དག་གི་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་བཛྲོད་བྱ་ཕྱང་པོ་ལྷས་བསྐྱུས་ཤིང་ཚོད་བྱེད་ཆེག་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་
པོ་དང་། དོན་རྒྱས་ལ་ཆེག་ཅུང་ཞིག་བསྐྱུས་པ་བར་མ་དང་། ཆེག་དོན་གཉིས་ཀ་

རྒྱལ་པ་ཐ་མ་སྟེ། འབྲེས་རྒྱུ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་འོ། །

འབྲེས་ཀྱི་འབྲེས་རྒྱུ་ཅ་བརྒྱད།

དེ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལྔ་བརྩ་ཅ་གསུམ་ནི། བྱང་པོ་ལྔ།
དབང་པོ་དུག ལྷ་ལ་དུག རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག རེག་པ་དུག ཆོར་བ་དུག ཁམས་
དུག ཉེན་འབྲེལ་བརྩ་གཉིས་སོ། །

རྣམ་བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལྔ་བརྩ་ཅ་ལྔ་ནི། སྤྱིད་པའི་ལམ་པར་བྱིན་དུག་དང་།
ལྷ་བའི་ལམ་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་དེ་གངས་ཉེར་བཞི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ཆོས་
སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་སྡེ་ཆོན་བདུན་ལ་གངས་བདུན། ཞི་གནས་གྱི་ལམ་ལ་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་གངས་གཅིག་སྟེ་འདི་ནས་གངས་རེ་རེ་འདྲེན་ནོ། །

བསམ་གཏན་བཞི། ཆོད་མེད་བཞི། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ།
ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་སོ། །

ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ། ཉིང་རེ་འཛིན། གཟུངས་
གྱི་སྟོ་རྣམས་སོ། །འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་སྟོབས་བརྩ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་
ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞི། བྱམས་པ་ཆེན་པོ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

གང་ཟག་གི་ལམ་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས། ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་། བྱིར་མི་འོང་། དག་

བཅོམ་པ། རང་སངས་རྒྱས། བཅས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཉིད། རྣམ་པ་བཅས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་འགྲེས་རྒྱུ་ཅ་བརྒྱད་དུ་
སྤྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་འདི་རྒྱན་དང་སྦྱར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་སྦྱི་དོན་ལས། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ། ཆོས་འཕགས། ཏྲག་ཏུ་དུ། ཡོངས་
གཏད་ཀྱི་ལེའུ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་དང་མ་སྦྱར་གསུངས་པ་དང་། གསེར་
སྤེང་ལས། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་མི་འགལ་
ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཆོག་གསལ་དགོངས་པ་གསེར་སྤེང་དུ་བཀོད་པ་འདི་ལྟར།
གལ་ཏེ་རྒྱན་འདིས་མདོ་དོན་ཀྱན་སྦྱད་ན་ཅིའི་སྤྱིར་འདིར་སྤེང་གཞི་དང་། ཇི་བཅུན་
ཉིད་ཀྱིས་ཞུས་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་དུ་དང་། ཆོས་འཕགས་དང་། གཞུང་གཏད་པའི་
ལེའུ་རྣམས་མ་བསྐྱས་ཤེ་ན།

དང་པོ་ནི། ཡུམ་འདི་གསུངས་པའི་ཆེ་འཁོར་འདུས་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་
པས་གོ་སླ་ལ། དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གིས་རྟོགས་བྱས་བཞིན་དུ་ཡང་
སྟོན་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གཅིག་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
འཇལ་དཔལ་གྱི་མན་ངག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལ་
སོགས་པར་གསལ་བར་མཛད་པས་འདིར་མི་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་སྒྲོ་བ་མ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ནམ་ཐར་
བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་ནམས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོན་དུ་
བྱུང་བ་བསྟན་པས་གོ་སྟོན། །

ལྷ་པ་ནི། གཞུང་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ཅམ་ཡིན་པས་མ་བསྐྱས་སོ། །གཞན་
ཡང་བར་བར་དུ་གང་ཟག་ལུང་བསྟན་པ་དང་། སྒྲོན་རབས་ལ་སོགས་པ་འགའ་
ཞིག་མ་བསྐྱས་སོ། །

དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེའུ་ནས་ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པའི་
ལེའུའི་བར་གྱི་མདོའི་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནམས་རྒྱན་དང་སྐྱར་རོ་ཞེས་
ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་གསལ་དགོངས་པ་བཀོད་
ནས། གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ་བྱམས་ཁུས་རྒྱན་དང་སྐྱར་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཡང་།

དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ལེའུ་བྱི་མ་གསུམ་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་གནད་གྱི་ཆེ་འོད་གཉིས་
ཀར་གོ་སྒྲ་བས་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། བྱམས་པས་
ཁུས་པ་བསྐྱབ་པ་རབ་དུ་དབྱེ་བའི་ལེའུ་ནི། ལེའུ་བརྒྱད་མ་དག་སྟོང་ཆེ་འོད་དང་
བཅས་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་སྒྲོང་བ་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་དང་སྐྱར་ལ།

ཉི་སྒྲུང་དུ་ཆོག་གསལ་བར་མི་སྒྲུང་ཡང་། ཆོག་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་མཆོམས་
བྱེ་བ་དང་། ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལ་བསྐྱིག་ན་སྒྲ་མ་བཞི་དང་འདྲ་བར་མདོན་ནོ། །དེའི་

སྤྱི་བྱམས་ཁྱུ་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པར་འཆད་པ་རྩུང་བཅད་བཅིངས་སོ། །ཞེས་གསེར་སྤྱི་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིག་ཆ་དང་མི་འགལ་ཏེ།

ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ནི། མདོ་རྒྱ་རྒྱུར་བའི་འགྲེལ་བའི་ཐོག་མར་ཉི་ལྔ་ཡིན་པས་དེའི་ནང་བྱམས་ཁྱུ་ཀྱི་ལེའུ་མདོ་ཆོག་དངོས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་ཉིད་དང་རྒྱ་རྒྱུར་བར་མ་མཛད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་གསེར་སྤྱི་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན། ལེའུ་བརྒྱུད་མ་དང་། དག་ལྟན། སྤྱི་པོ་མཆོག་གནད་གྱི་ཟླ་འོད་ནམས་སུ་རྒྱ་དང་རྒྱུར་བ་གསུངས་པ་བཞིན་ཁས་སྐྱེད་ལ།

གསེར་སྤྱི་ལས། ཉི་ལྔ་དུ་བྱམས་ཁྱུ་ཀྱི་ལེའུ་མདོ་ཆོག་དངོས་སུ་མ་བཀོད་ཀྱང་། ལེའུ་བརྒྱུད་མ་སོགས་དང་བཅོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་མཚུངས་པས་དོན་ལ་བྱམས་ཁྱུ་དང་རྒྱ་རྒྱུར་བ་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །

རང་ལུགས་གོང་བཞིན་ཉི་ལྔ་དུ་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་རྒྱ་དང་རྒྱུར་བར་མ་མཛད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བྱམས་པའི་གསེར་སྤྱི་གཞི་གཞུང་གོང་འོག་གི་དོན་དང་། ཆོག་གསལ་དགོངས་པ་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ནམས་ལས་ཤེས་སོ། །

འདི་དང་མཐུན་པ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མི་ཉག་སྒྲིར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་བྲི་ལན་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སྒྲིན་མེད་དེ། མདོ་རྒྱ་རྒྱུར་བའི་ཐོག་མའི་འགྲེལ་བ་ཉི་ལྔ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་བྱམས་ཁྱུ་དང་

སྒྱུར་བའི་མདོ་ཆོག་དངོས་སུ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ལས་ཉི་
སྒྱུར་ལས་རེ་ཞིག་དང་པོས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་དོན་ངག་ཉི་བར་དགོངས་པ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤུད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཤུད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བཤུད་
བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྱད་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤུད་།
ཅེས་མདོར་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་རྫོང་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དང་བརྫོང་བྱ་དངོས་
པོ་བརྒྱད་ཏུ་བྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དོན་ཡང་དག་པར་བཤུད་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།

ཙ་བར། རྣམ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མདོར་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་བྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། །
སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོར་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །

ཅེས་བསྟན་བཅས་འདིའི་བརྫོང་བྱའི་དོན་གྱི་ལུས་དེ་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་
དེ། རྣམ་པ་ཀུན་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པ་གསུམ་དང་། སྒྱུར་བ་བཞི་
དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྱུ་ཉི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལུས་རྒྱས་པར་བཤུད་པ་ལ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་བཤུད་

གྱི་གཞུང་སོ་སོར་ཡོད་པ་རྣམས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་
མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གྱི་རིམ་པ་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་སྐབས་སོ་སོའི་ཐོག་མར་
འགོད་པར་ལེགས་པས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ཆོག་དོན་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྦྱོར་བ་བཞི་
རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དོན་དུ་གཉིས་
བྱ་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ། དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ། ལམ་ཤེས་རྣམ་
པར་དག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྒྱུ་རྣམ་མཁྱེན་མཆོད་
ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་དང་། ཆོས་བརྒྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྒྱུ་རྣམ་མཁྱེན་མཆོད་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་དང་ཆོས་བརྒྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། འོ་ན། སྐབས་དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འཛོག་བྱེད་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ན། སྦྱོང་ལས། དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ལ།

ཁ་ཅིག་དོན་ཐོབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བརྒྱ་མདོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་མཛད་པ་
མི་འཐད་དེ། འདིར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འཛོག་བྱེད་གཏན་ལ་པབ་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་སྦྱིའི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྒྱ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་

ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་མཁུན་གྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་འཐད་དེ། སྐབས་དང་པོས་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྟུ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་རྣམ་མཁུན་གྱི་ལེའུར་འཛོག་པའི་
ཕྱིར།

ཞེས་རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བརྟུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
སྐྱེད་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་རུས་པས། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་མཁུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པ་དང་།

སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྟུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བས་ཐེག་པ་ཆེན་བོའི་
ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་རུས་པས། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་མཁུན་གྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་འཐད་པར་
གསུངས་ཤིང་།

སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྟུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་བོའི་
ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་འཆར་ཚུལ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བརྟུ་སྟོ་
ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་བོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་འཆར་
མི་རུས་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་བརྟུ་ནི་རྩ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་
གདམས་ངག་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་བོའི་ལམ་གྱི་
གཞུང་ཤིང་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་གནས་

རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་དང་། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་གང་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་
གཙོ་བོར་བྱུང་པའི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་
ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཆེད་
དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། གོ་སྐབ་། འཇུག་སྐབ་། ཆོགས་སྐབ་། ངེས་འབྱུང་
སྐབ་པ་སྟེ་སྐབ་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །

དེ་ཡང་རིམ་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཆོས་བཙུ་པོ་དེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱེད་པའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་
པ་ནི་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་།

འདིར་སྤྱིའི་སྒོམ་ལྟ་བུར་མདོར་ཅམ་སྒྲོས་ན། གང་ཟག་གང་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་གྲལ་དུ་ཚུད་མིན་དང་ལམ་གང་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འགྱུར་མིན་ནི།
གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་བསྐྱེད་མིན་ལ་
རག་ལུས་པ་དང་། ལམ་དེ་གོགས་ཁྲད་པར་ཅན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེས་
ཟེན་མིན་ལ་ཐུག་པས།

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ནི། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་དང་། ཐེག་ཆེན་
ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་དམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ལ་ནི། ཐོག་མར་དེའི་
ངོ་བོ་དང་། དམིགས་པ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་། བན་ཡོན་བཅས་པ་ལེགས་

པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཅས་མིན་རྒྱུ་
ལ་སྐྱེས་པ་ན། རང་གི་བཞེད་དོན་སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པ་ལ་བསམ་པའི་
འབྲེལ་སོ་བཟང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བྱང་ཆུབ་དེར་བགྱོད་པའི་ཐབས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་སློབ་དགོས་པར་མཐོང་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་མཉན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གདམས་ངག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་། ཅ་བར་སྐྱབ་
དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། གདམས་དོན་
གྱི་སློ་ནས་བྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བཅུ་ཡོད་ལ། གདམས་དོན་བཅུ་
པོ་འདིའི་ནང་དུའང་ཐེག་ཆེན་པས་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གནས་མཐའ་དག་
འདུས་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་མཐའ་དག་རྣམ་པའི་སློ་
ནས་བསྐྱུ་ན། དོན་དམ་རོ་གཅིག་པའི་རྣམ་ཅན་དང་། ཀྱན་རྫོབ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་རྣམ་
ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་།

དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་དེས་གང་ལ་དམིགས་ནས་སློ་འདོགས་གཅོད་
པའི་དམིགས་པ་ལ་སྤྱིར་མཐའ་ཡས་ཀྱང་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་ནི།
རང་ཉིད་གྱིས་གང་ལ་སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་མངོན་ཞེན་སྐྱེ་བ་

ཤས་ཆེ་བས་སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་བདེན་པ་
བཞི་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སྐབ་པ་དེ་ཡང་ལམ་གྱི་གཞི་ཉིན་སྐབས་འགྲོ་རྣམ་མ་ལས་དངས་དགོས་པས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཡུལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར། སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་
དང་རྒྱུའི་བྱད་པར་བཅས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་སྐབ་པ་ཚུལ་
བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་གོགས་གསུམ་སྟེ།

བྱ་བ་ངན་པའི་རིགས་ལ་ཞེན་ནས་ལམ་སྟོམ་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་།
འཇུག་ཀྱང་བསྐྱལ་བའི་ཡུན་དུ་བཙོན་པས་ངལ་ཉེ་ཡིད་ཁུམ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་སྟོག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ནི་ཟབ་
ལ་རྒྱ་ཆེ་བས་བདག་ལྟ་བུས་ག་ལ་རུས་སྟམ་དུ་བདག་ཉིད་ལ་བརྟམ་པའི་ལེ་ལོ་
རྣམས་ཡིན་ལ།

དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མ་ཞེན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་
བ་དང་། ལམ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བའི་བཙོན་འགྲུས་གསུམ་ཆང་བའི་སྟོ་ནས་སྐབ་
པ་ལ་བཙོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ལམ་སྐབ་པའི་གོགས་སུ་རང་ཉིད་སྐབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་བྱན་
ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་གྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་

མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་སྒྲུབ་དང་།

དེའི་ཚུན་གྱི་སེམས་ཅན་འཆི་བ་དང་འཕོ་བ་བར་སྤིང་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལྷ་ཡི་སྒྲུབ་དང་།

བདག་མེད་སྤྱ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་གྱི་སྒྲུབ་དང་།
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་པོ་ནི་རྩལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཆོས་གྱི་སྒྲུབ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
གྱི་སྒྲུབ་ཏེ་སྒྲུབ་ལྟ་དང་།

སྒྲུབ་པ་སྒྱུར་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ནི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྩལ་ལྷུ་གྱི་
ནམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྩལ་ལྷུ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཁམས་
གྱི་སྤྱ་སྤྱ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་པའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་།

གཞན་རྒྱུད་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་།
རང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་སྤྱ་མ་བྱན་པའི་སྒྲོན་གནས་རྗེས་བྱན་གྱི་མངོན་ཤེས་
དང་། འཇིག་རྟེན་ཁམས་གྱི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ལྷ་ཡི་
མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཅི་རིགས་
པ་བྱད་པ་ཤེས་པའི་ཟག་བྱད་གྱི་མངོན་ཤེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་བྱུག་གོ།

སྤྱི་མ་ཟག་བྱད་གྱི་མངོན་ཤེས་གྱི་ས་མཆམས་ལ། སྤྱི་དོན་དུ་མཐོང་སྤང་
སྤངས་པ་ཡན་ཆད་ལ་འཇོག་པར་བཞེད་ཀྱང་། མཐའ་དཔྱོད་དུ་མཆོན་ཉིད་འཇོག་

པ་ན། ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པ་ཞེས་གསུངས་པས་མཐའ་དབྱེད་ལྟར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏག་གི་གཉེན་པོར་མཐོང་ལམ་དང་། ལྟན་སྤྱིས་གི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་ལམ་བསྒྲོམས་པས་སྤང་བྱ་མཐའ་དག་ཟད་ཅིང་གཉེན་པོའི་རིགས་མཐའ་དག་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

གདམས་ངག་ཐ་མ་གཉིས་ལས་འཕྲོས་ཏེ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་མཆོན་བྱ་དོན་གི་དགོ་འདུན་རྒྱལ་སྤྱས་ཞེ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པ། དཔེ་ཡི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཅེ་རིགས་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱར་བའི་སྒོ་ནས་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མིང་ཅན་དུ་བསྐྱས་ནས་འཆད་པ་ལ། ཅུ་བར་དབང་པོ་རྒྱལ་དང་ནོན་པོ་དག་ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གི་གདམས་ངག་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གདམས་ངག་རྣམ་པ་བཅུར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་དོན་ཐམས་ཅད་སྤུན་སྤྱུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བས་ན་གདམས་ངག་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་ལྟེ་ཞེས་དང་།

གསེར་སྤང་ལས། ཅིའི་སྤྱིར་གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་བཅུར་གྲངས་ངེས་ཞེ་ན། བཅུ་པོ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་སྤུན་སྤྱུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བས་གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་ནི་བཅུར་ངེས་སོ་ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤད་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། བཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་གི་
སྐབས་སུ་བསྟན་ཏེ། བཅུ་པོ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་རྣམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིབ་རྒྱུ་
འདོད་དོན་ལུས་སུ་མ་ཆོག་པས་ཏེ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་གདམས་དོན་སྒྲིབ་དང་བྱུང་བར་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་
འདོགས་གཅད་དེ་བསྒྲུབས་པས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་ལྟག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་
དེ་འཇིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོར་ལམ་དོད་སོགས་བཞི་འབྱུང་ཞིང་།

དེ་ཡང་དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་བཤད་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་བྱུང་
ཆོས་ལྟ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་གཉིས་ཡོད་དེ།
རང་རྒྱུད་གྱི་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་བ་ནི་གང་ཟག་དེ་འཆང་རྒྱ་རུང་བའི་ཆ་རྒྱུན་
དང་། སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཡུལ་ཅན་ལམ་གོང་འཕེལ་དུ་བཅོན་
པ་ནི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་འཆང་རྒྱ་རུས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་།

སྐབས་འདིར་ཅ་བར། རྫོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དུག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
བསྟན་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོས་རྟོན་རིགས་ལ་
དམིགས་ནས་བསྒྲུབས་པ་ལས་རྟོན་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ།

སྒྲོར་ལམ་དོད་སོགས་བཞི་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཏེ་རྫོགས་པའི་ཆོས་དུག་

དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཉེན་པོའི་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱོད་བའི་སྐྱབ་པ་
གཉིས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སྐྱབ་པ།

ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱོད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཤེས་
རབ་སྤྱོད་བརྩེར་བཅས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ས་དབྱུ་པར་སོ་རིག་བཞི་ཐོབ་པས་
སྤྱོད་མ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་སྐྱབ་པ་དང་།

ས་བརྒྱུ་པ་ནས་དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་
སྟོན་པས་གཞན་དོན་གོ་རིམ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ས་བརྒྱའི་རྒྱན་མཐའ་ཡེ་ཤེས་
རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་སྟེ།

སྐྱབ་པ་བརྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་
གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཆང་རྒྱ་བའི་མཐུན་ཁྱེན་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་སྤྱོད་སྐྱབ་པ་བརྒྱ་གསུམ་འདིས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་
གཉེར་གྱི་སྤྱོད་བྱའི་འདོད་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ།

འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། འདིས་ཀྱང་སྤྱོད་དབྱུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

གསེར་སྤོང་ལས་ཀྱང་། གདམས་ངག་བརྒྱར་མ་བཟད་བརྒྱ་གསུམ་པོ་འདིས་
ཀྱང་སྤྱོད་བྱ་ཞིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐུན་ཆོགས་སུ་སྐྱབ་བྱས་ཏེ།

སྤྱོད་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པས་གྱིས་ཆོས་དབྱེངས་སྤར་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་

བལྟས་ཏེ་སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པར་སྦྱངས་ནས་གཉེན་པོས་མི་མཐུན་
སྟོགས་དུང་འབྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་།

སྦང་གཉེན་ལ་སྒྲོམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
ལམ་ཐོབ་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་བཟུལ་ཏེ་སངས་རྒྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་དང་ཅ་ཀྱི་ཀ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱབ་པས་གང་ལ་དམིགས་པ་ནི། ཅ་བར། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བསྟན་ལ།

དེ་ཡང་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱང་བྱ་དགེ་བ་དང་
དོར་བྱ་མི་དགེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་
གསུམ་དང་།

སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་། འཇིག་ལྟའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་
རུས་པའི་ཟག་བཅས་དང་།

འཇིག་ལྟའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རུས་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ནི་ཟག་མེད་
དང་། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་སྟོས་པའི་འདུས་བྱས་དང་། དེ་ལ་མ་སྟོས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་

ཆོས་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་བྱན་མོང་བའི་ལམ་དང་།
སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བྱན་མོང་མིན་པའི་ལམ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུབ་པ་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོ་
ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབས་པས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པས་བསྐྱུས་པའི་སྟོ་འདྲིགས་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་
གཙོད་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུབ་པ་ལས་དམིགས་པའི་སྟོ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གང་གི་ཆེད་དུ་རྒྱུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མངོན་པར་འདྲོད་དོན་ནི། ཅ་བར།
སེམས་ཅན་དགོན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་
ཆེན་པོ་དང་། ཉོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་
གསུམ་མོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་ཐོག་མར། ཅ་བར། དེ་དག་སོ་སོར་
སྒྱེན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྟོན་པ་མཐའ་
དག་གང་དུ་བསྐྱུས་པའི་སྟོམ་ཆེན་པོ་སྒྱེན་སོགས་པར་བྱིན་ཏུག་ཆང་བར་ཉམས་
སུ་བླང་དགོས་ཤིང་།

དེ་ཡང་པར་བྱིན་ཏུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཏུག་ཏུག་ཆང་བར་བསྐྱུས་ནས་བསྒྲུབས་
པས་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་འབྲིགས་པའི་གོ་ཆ་བགོས་པའི་གོ་རྒྱུབ་ཉམས་སུ་
བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས། ཅ་བར། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྒྱུན་སོགས་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་འདུག་བྱ་དགུར་འདུག་པའི་འདུག་སྐབ་ལ་གཞིལ་
དགོས་ལ།

འདུག་བྱ་དགུ་པོ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི། བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་
ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་། སྒྱུན་སོགས་པར་སྒྱུན་བྱུག་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་དང་།
བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་དང་། མི་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཁོར་
གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཆེད་དུ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་།
མངོན་ཤེས་བྱུག་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་དགུའོ། །

དེ་ཡང་ཐ་མ་ནི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་དང་། དང་པོ་བརྒྱད་དེར་བཞོད་པའི་ལམ་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་འང་རྣམ་མཐུན་དུ་འབྱོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཆང་
བར་བསྐྱས་ལ།

འདུག་སྐབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
ཆོས་མཐའ་དག་ཅེ་སྒྱུར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོན་ས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །

དེ་ནས་ཅ་བར། བཅེ་དང་སྒྱུན་ལ་སོགས་པ་བྱུག །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
པ་ལྟར། གྲོགས་ཆོགས་གཉིས་སྐབས་ཆེན་པོས་བེན་པའི་ཆོགས་སྐབ་ལ་འདུག་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཆོགས་སྐབ་བཅུ་བདུན་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་དེ།

བསམ་བས་བསྐྱུས་པ་བཅེ་བ་སྒྲིབ་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲིབ་བས་བསྐྱུས་པ་སྒྲིབ་
སོགས་པར་བྱེན་བྱུག་དང་། མཉམ་གཞག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་དང་བྱང་འབྲེལ་གསུམ་དང་། མཉམ་པར་མ་གཞག་བས་བསྐྱུས་པ་ནམ་
མཁུན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་དང་། ལྟ་བས་བསྐྱུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
དང་། སྒྲིབ་བས་བསྐྱུས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། བྱང་སྒྲིབ་སོ་བདུན་
སོགས་ལམ་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་དང་། བཟོད་པའི་གཟུངས་དང་། གསང་སྐྱགས་ཀྱི་
གཟུངས་དང་། ཆོག་གི་གཟུངས་དང་། རོན་ཀྱི་གཟུངས་སྟེ། གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་
སྐྱབ་དང་། ས་ཡི་ཆོགས་སྐྱབ་དང་། གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་བཅས་སོ། །

དེ་ལ་ས་ཡི་ཆོགས་སྐྱབ་ནི་ཡོངས་སྒྲིབ་གི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་། ཅ་
བར། ཡོངས་སྒྲིབ་བ་ནམ་བཙུ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་དང་པོར་ཡོངས་
སྒྲིབ་བཙུ་དང་།

ཅ་བར། ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་བཟོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ས་གཉིས་
པར་ཡོངས་སྒྲིབ་བཟུད་དང་། ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ས་གསུམ་པར་ཡོངས་སྒྲིབ་ལྟ་དང་།

ནགས་གནས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བཞི་པར་
ཡོངས་སྒྲིབ་བཙུ་དང་། འདྲིས་དང་ཁྲིམ་ལ་འབྲེན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་
ལྔ་པ་ཡོངས་སྒྲིབ་བཙུ་དང་།

སྤྱི་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཅོམ་འགྲུས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་དྲུག་པ་ལ་
ཡོངས་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་མི་མཐུན་སྤྱོད་གསུམ་ཉི་ཤུ་སྤྱོད་བའི་གཉིས་པོ་ཉི་ཤུ་
དང་།

སེམས་ཅན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པར་ཡོངས་
སྤྱོད་བརྒྱད་དང་། སྤོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་དགུ་
པར་ཡོངས་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སུ་བཤད་ལ། ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བཅུ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྒོ་ནས་མ་བཤད་པར་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
སྒོ་ནས་བཤད་དོ། །

དེ་ནས། ཅུ་བར། མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ལྟར། སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གསུམ་ཀྱི་སྤང་བྱ་ལ་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཏྱིག་
དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་ཏྱིག་དང་། རྩས་འཛིན་ཏྱིག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་ཏྱིག་པ་
སྟེ་བཞི་ཡོད་ཅིང་།

བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཀྱང་བཏགས་དང་སྟན་སྤྱེས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོའི་གཉིན་
པོར་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞི་དང་། གཉིས་པའི་གཉིན་པོར་སྒོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞི་སྟེ་གཉིན་པོའི་ཚོགས་སྤྱབ་བརྒྱད་དོ། །

དེ་ནས་རྣམ་མཁྲིན་དུ་གདོན་མི་བླ་བར་ངས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ངས་

འབྲུང་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ཅ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་
ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། དེས་པར་འབྲུང་བ་བརྒྱད་ཡོད་པས་
དེས་འབྲུང་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།

ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བཅོན་པ་དང་། འབད་ཚུལ་གྱི་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་།
རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དང་། རྟོགས་རིགས་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
དེའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྒྲིམ་ལམ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྒྱ་སྟོ་ཡུལ་དུ་
འཆར་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྒྲིའི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་ཚུལ་
དེ་ལྟར་ཡིན་ལ།

རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བརྒྱ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཅུ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་སྒྲིའི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་རུས་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།

རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བརྒྱ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཅུ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བརྒྱ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཅུ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
བྱའི་གནས་དང་མཆོན་ཉིད་དེར་འཇུག་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་འབྲས་དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཆོག་གྱུར་བྱུང་

བར་འཕགས། །

ཞེས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་རྣམས་ཆོས་
བཅུར་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མི་ཉག་སྐྱུར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་ཡོན་
ཏན་གྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ད་ལྟའི་བླ་ལན་ལས། འདི་བཅུ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
སོགས་ཆོས་བཅུ་གང་དུ་བཤའ་ཅེ་ན།

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྟོག་གའི་སྒྲུང་བ་ལས། ཉི་མེ་སྒྲུང་བར་སྟོབ་དཔོན་བཟང་སྐྱུར་
གིས་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་རྣམ་
པ་བཅུས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིང་པོ་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ལེགས་ཏེ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །
ཞེས་དང་།

ཐེག་བསྐྱུས་སུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གནས་བཅུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་གནས་དེ་དག་མཁྱེན་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤའ་སྒྲིང་རྒྱན་ལས། མཆོན་གཞི་ནི་སྐྱུར་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། ཤེས་བུའི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མའོ། །ཞེས་ཁུངས་སྐྱུར་ནས་གསལ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཐེག་བསྐྱེད་ལས་བཤད་པའི་ཆོས་བརྒྱ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་འབྲས་འབྲུབ་
ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས། ལམ་འགྲོད་
པའི་རིམ་བ། འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ལས།

དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ཉིད་ལས། ཞེས་བྱའི་གནས་དང་མཆོན་ཉིད་
ཅེས་པས་ཞེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་གཉིས་དང་། མཆོན་ཉིད་
གསུམ་སྟེ་ཀྱན་བཏགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་བྱུང་གསུམ་བསྟན།

གཉིས་པ་ལམ་འགྲོད་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་ལས། དེར་
འཇུག་ཅེས་པས་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་སོ་སོར་འཇུག་པའི་ཚུལ་
བསྟན་བ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཆོག་གས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་།

དོད་ཅེའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་།
བཟོད་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་།

མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྣང་མེད་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་
གྱི་ས་སྟེ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་དེར་འཇུག་ཅེས་པས་
ཤུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་།

སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་ནི་སྦྱོར་ལམ་དོད་ཅེ་གཉིས་

ཀྱི་སྐབས་སུ་འཛོག་པས། དེ་ཡང་རྫོང་གི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་སེམས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལས་རྗེས་
ཐོབ་དུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ་དང་།

དེ་ནས་ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲའི་སྒྲུང་བ་ཆེར་འཕེལ་བས་སེམས་ཙམ་ལ་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་གཉིས་ནི་ཀྱན་བཏགས་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་དོན་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཤས་ཆེ་བས་སོ། །

སྒྱུར་ལམ་བཟོད་མཆོག་གཉིས་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་ལོག་ནས་
གཉིས་སྒྲུང་སྤྱ་མོ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཡོད་པ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སྒྲོང་
སྟོབས་ཀྱིས་ངས་མི་རྒྱས་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ནི་སྒྲུང་ལས་གཉིས་སྒྲུང་
སྤྱ་རུ་སོང་ནས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་གཉིས་ལ་གཞན་དབང་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀྱན་བྱང་
གི་གཞིའི་གཞན་དབང་གི་གཙོ་བོ་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཆེས་འཕེལ་བས་སོ། །

མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་སྒྲུང་མེད་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
མཉམ་གཞག་དུ་གཉིས་སྒྲུང་ཡོངས་སུ་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་གཉིས་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་

གཉིས་སྒྲུང་བྲ་མོས་གྲང་མ་ཆོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་པས་རྒྱའི་ས་དབྱ་དང་འབྲས་བུའི་ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཏེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ས་གཉིས་བསྟན་ཏོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང་ཞེས་པས་པར་བྱིན་བཅུའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ཞེས་པས་པར་བྱིན་བཅུ་པོ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ལ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་འབྲས་སྒྲུང་ས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཆོག་གྲུང་བྱེད་པར་འཕགས། །ཞེས་པས་སྤྱི་བ་གཉིས་སྒྲུང་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་གཟེགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མངོན་དུ་མངོན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཆོས་བཅུར་བསྐྱས་ནས་བབྱང་ཚུལ་ནི། ཤེས་བུའི་གནས་དང་། མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་ཉིད་དེར་འཇུག་པའི་ལམ། རྒྱའི་ས་དང་། འབྲས་བུའི་ས་དང་། རབ་དབྱེ་ས་བཅུ་དང་པར་བྱིན་བཅུར་དབྱེ་ཚུལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྒྲུང་ས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བཅུ་ལོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་བསྐྱས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། བཅུ་པོ་འདིའི་ནང་།

དུ་ཡུམ་གྱི་མདོས་སྤྲུལ་དོན་དུ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་
གྱི་གནས་མཐའ་དག་མ་ཆང་བས།

ཆོས་བཅུ་པོ་འདིའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཚུལ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྒྱུའི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་རུས་པའི་ཚུལ་
དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་སྟེ་ངེས་
འབྱུང་སྐབས་པའི་བར་ཆོས་བཅུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་ཚུལ་མཐའ་དག་
མ་འདྲེས་པར་མདོན་སྤྲུལ་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒོ་ཡུལ་དུ་གོ་བས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་བཅུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་ཆེད་
དུ་དམ་བཅའ་བའི་བསམ་པ་དམ་བཅའ་བཤད། དམ་བཅའི་དོན་སྐབས་པའི་ཐབས་
སྟོན་པའི་གདམས་ངག་བཤད། གདམས་དོན་རི་ལྟར་སྐབས་པའི་སྐབས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཀྱུས་མ་མཆོན་ཉིད་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་
ནས་རྒྱ་དང་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་དོན་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཅ་བར། སེམས་བསྐྱེད་

པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་གཞན་
དོན་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞན་ནི་རང་ལས་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི།

འཁོར་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་ལྷོག་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་ལ་འགོད་པ་
དང་། ཐབས་དེ་ལས་བྱང་བའི་འབྲས་བྱ་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ།

གསེར་ཐོང་ལས། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་
བོ་ནི། གཞན་རང་ལས་པ་རོལ་གྱི་དོན་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་།
ཐུང་འདས་རྒྱ་འབྲས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་།

ནམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། གཞན་དོན་ནི་གཞན་རྒྱད་ཀྱི་ཐུང་འདས་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐར་ཐུག་གི་དོན་ནི་སྐྱབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་གོ་འཕང་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་སྟོལ་བའི་སྟོ་སྐྱེས་པ་ན་རང་གི་
གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུས་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་རྫོགས་པར་ཡང་བྱ་བར་
མི་རུས་ལ།

དེར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཉིང་
ཟད་རེ་དང་དེའི་དོན་ཡང་ཐར་པ་ཅམ་བསྐྱབ་པར་རུས་ཀྱི།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་མི་རུས་པས་སེམས་ཅན་མཐའ་
ཡས་པ་དང་། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
པར་སྲུ་ཞིག་གིས་རུས་སྟམ་དུ་བསམ་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལ་རུས་པ་དེ་
ཡོད་པར་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
གསུངས་སོ། །

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་ཀྱང་
ལ་དམིགས་ཤིང་རང་གི་གོ་གས་སྲུ་གྱུར་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་
པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཀྱི་འཇུག་སྒྲོར་གྱུར་པའི་གཙུག་པོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་དེའི་
འཇོག་བྱེད་ཡིན་ལ། །

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་པ་ནས་
བརྗོད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། དམིགས་
ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དེ་དང་གཞན་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་ག་
ལས་བརྗོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་བར་མ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་
གཉིས་ལས་ཀྱང་དོན་ཆང་བར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉི་མེ་སྒྲུང་བར། དེའི་དམིགས་པ་འཆད་པ་ན་འདི་འདོད་པ་དང་། དེ་འདོད་
བསམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྤྱོད་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ་ཞེས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་
ལ་འདི་ཞེས་ཉི་མེ་གྲུང་། གཞན་གྱི་ཐོབ་བྱའི་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་
ལ་དེ་ཞེས་རིང་ཆེ་གསལ་བའི་དགོས་པ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།

ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ནས་སེམས་ཅན་
རྣམས་མྱུང་འདས་དེ་ལ་འགོད་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་བཙོན་མིན་སྒྲུས་རིམ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན། གཞན་དོན་འདུན་པ་སྤྱོད་དང་། བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པར་
བྱ་དགོས་ཏེ།

རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་གྱི་དོན་དུའོ་ཞེས་བསམ་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བྱང་ཆུབ་
དང་། གཞན་དོན་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་འབྱུང་ཡང་། དེ་གཉིས་དོན་གཉེར་གྱི་
བསམ་པ་ནི་གོ་རིམ་སྒོ་སྒྲིབ་སྤྱོད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

གསུང་དེ་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་པར་སྤྱོད་མཐའ་དཔྱོད་ལས་ཀྱང་། གཞན་དོན་
འདུན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མས་
རྒྱ་བྱས་པ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་འདུན་པའི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ནི་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་མིང་གིས་

བཏགས་པ་ནི་གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། བཏགས་པའི་ཆོས་
གསུམ་ཆང་ཚུལ་ནི། བར་བྱེན་ཅ་ཤིག་ལས་མཐུན་པར་མཛོད།

གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་
གྲོགས་སུ་ནི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་འབྱུང་གི་གཞན་དོན་འདོད་པ་མི་འབྱུང་བ་
འབྱུང་ལ།

དེ་ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་ནི་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ནའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་
ཀྱི། གཞན་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བྱང་འདས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏན་ནས་འཆར་མི་དགོས་
པས་དགག་སྐྱབ་གང་གི་རྣམ་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཚུད་པའི་ངལ་བ་བྱ་མི་དགོས་སོ། །

འོ་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དེ་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་
དེ་ལ་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་འཛོག་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་
གཙོ་བོ་ནི་གཟུགས་སྐྱེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། ཐེག་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་
གཙོ་བོ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་
གཞན་དོན་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་མིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ཙམ་དུ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་སྤྱིར།

དཔེར་ན། སྒྲིམ་པས་གདུང་བའི་གང་ཟག་བཏུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡན་
ལག་ཏུ་སྒྲོད་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་གཟུགས་

གཟུགས་སྐྱེ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་འཛོག་ཅེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།

དེའི་དོན་ནི་མར་སྐྱོན་སྐྱེ་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ལས་ཟད་མི་སྐྱེ་
ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་བཞག་གི། ཟླ་
ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཙམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་རི་ལྟར་སྦྱོང་བ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒྲོ་ནས་རི་ལྟར་སྦྱོང་ཚུལ་
བཅས་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ལེགས་པར་
གཟེགས་དགོས་སོ། །

སྐབས་འདིར་མར་ཤེས་སོགས་སྒྲོ་རིག་བདུན་ལས་གང་ཡིན་སྒྲོར་ཅུང་ཟད་
དཔྱད་ན། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མའོ་སྒྲུལ་
པའི་སྒྲོ་བཙོས་མ་མིན་པ་ཞིག་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་མར་ཤེས་སྐྱེས་པར་གསུངས་ལ།

དེ་ནི་རང་འཛེན་བྱེད་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་བྱངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ཐོག་མར་གཉིན་ཆོས་ཅན་ཏུ་བབྱང་ནས་ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་མ་
ཡང་ཡང་བྱས་པར་བསྐྱབས་ལ། དེ་ནས་བར་མའི་སེམས་ཅན་དང་། དབྱ་རྣམས་
ཆོས་ཅན་ཏུ་བབྱང་ནས་སྒྲར་ལྟར་རིམ་བཞིན་བསྐྱབས་ནས་མཐར་ཐུགས་
བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཆད་མ་དེའི་རྒྱན་གོམས་པ་
ལས་མར་ཤེས་གྱི་སྒྲོ་བཙོས་མིན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་།

མར་བསྐྱབས་པའི་རིགས་པ་རིམ་ལྔ་འགོད་ཚུལ་ནི། ཆེ་འདྲིའི་མ་ལྷ་བྱའི་སྒྲིབ་
 དུ་བསྐྱབ་ན་ཐོག་མར་ཆེ་འདྲིའི་མ་ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་བ་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་སྐྱེ་བ་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་ཡང་བསྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ནི་གལ་
 ཆེ་བས་ནམ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཟེན་པ་ན། ཆེ་འདྲིའི་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཆེ་རབས་
 ལྷ་མ་ནམས་སུ་ཡང་རང་གི་མ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་
 སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་།

དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ཤིག་ལ་ལྷ་བྱ་འདི་འདྲ་ཞིག་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་
 མ་སྐྱོང་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅིང་། གངས་ཀྱང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་དེ་བཞིན་
 དུ་འཇམ་བུ་སྤིང་ལྷ་བྱའི་ཡུལ་འདི་འདྲར་སྐྱེས་མ་སྐྱོང་བྱ་བ་མེད་པར་དེར་སྐྱེ་བའི་
 གངས་ཀྱང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །

དེན་དུན་གྱི་སྒོ་ཡང་ཐོག་མར་གཉེན་དང་དེ་ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དག་
 ནམས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་རིམ་བཞིན་བསམ་དགོས་ལ།

དེ་དག་གིས་རང་གི་མར་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེན་ཆེ་བ་མ་ཟད་
 མར་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདྲིའི་ལྷ་བསྐྱབས་ཚུལ་རིགས་པས་
 ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་བསྐྱོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེན་དུན་ཡང་བཅད་
 ཤེས་སུ་འཛོག་གོ།

དེན་གཞོན་དེན་དྲན་གྱིས་དངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་པར་འགོད་
 པའི་སྒོ་ནས་པན་འདོགས་འདོད་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པས་སྒོ་རིག་བདུན་པོ་གང་
 དུའང་མ་བསྐྱས་སོ། །

ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ནི། མར་ཤེས་པ་དང་། རིན་ཏུན་པ་དང་། རིན་གཙོ་
འདོད་གསུམ་གྱིས་བྱངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་གཅེས་ཤིང་འཕངས་
པའི་རྣམ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷག་བསམ་ཡང་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་
 གྲེ་བྲག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་ཆད་མས་བྱུབ་སྟེ་བསྐྱོམ་བ་ལས་རིམ་བ་
 བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་བྲལ་འདོད་དང་།

བྲལ་བར་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་དུ་གཞན་དོན་ཁྱར་དུ་འབྱེར་བའི་བསམ་པ་
ཡིན་པས་སློ་རིག་བདུན་པོ་གང་ཡང་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་
སློ་རིག་བདུན་པོ་གང་ཡང་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན། ལྷོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་འཛིན་སྐྱོང་ས་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལྷོང་རྗེ་
 ཆེན་པོ་ནི། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་རྣམས་འཁོར་
 བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་མནར་ཚུལ་ཡིད་ལ་ཤར་བས། འཛིན་སྐྱོང་ས་ཀྱི་
 ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་མཁར་ཚུལ་མཐོང་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སེམས་

ཅན་འདི་དག་སྐྱུག་བསྐྱེད་འདི་དང་འདི་ལས་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱེད་དུ་སེམས་པ་
ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། རང་སྙིང་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ལ་ངེས་འབྱུང་དང་།
གཞན་སྙིང་དུ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྙིང་རྗེར་འཛོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྐྱེད་སྙིང་རྗེ་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

སྐྱོན་མེད་དེ། རང་སྙིང་དང་གཞན་སྙིང་དུ་བསམ་པ་ལས་ངེས་འབྱུང་དང་སྙིང་
རྗེར་འབྱུང་ཚུལ་ནི། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རང་གི་སྙིང་དུ་དེ་དག་བསམས་ན་
ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་འབྱུང་ལ། གཞན་སྙིང་དུ་བསམ་པས་སྙིང་
རྗེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་འབྱུང་རོ། །

ཞེས་སྐྱེས་སྐྱེས་བྱ་འབྱེད་གི་སྐྱབས་སུ་རང་སྙིང་དུ་འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་
གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པའི་སློང་དམིགས་པ་བརྗེ་ནས། གཞན་ལ་དམིགས་ནས་
སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལྟར་བསམ་པ་སྙིང་རྗེའི་རྒྱར་གསུངས་ཀྱི། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་
དང་། སྙིང་རྗེ་གཉིས་དམིགས་ནམ་བརྗེ་བའི་དོན་མིན་པས། སྙིང་རྗེས་གཞན་གྱི་
ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་འདས་ལ་དམིགས་མི་དགོས་སོ། །

དེ་ལ་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ནམ་སྐྱེས་བཤད་ཅིན་ལ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པའི་
དམིགས་ནམ་ནི། རང་སྙིང་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལྟར་བསམ་པ་ལས། སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་
དག་གི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་སྙིང་རྒྱས་མི་རྒྱས་དབྱེད་དེ། དེ་ཉིད་སྙིང་རྒྱས་སུ་ཡིད་ཆེས་

པའི་སྒོ་ནས། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བཅས་དེ་དག་ཉེ་བར་
ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་བཅས་མ་མིན་པ་
ཞིག་སྐྱེ་བ་ན་ངས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ།

ལམ་གཙོ་ལས། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ཆེ་ལ་མོང་མེད་པ། །ཡིད་ལ་གོམས་
བས་ཆེ་འདིའི་སྒྲུང་ཤས་ལྟོག་ཤིང་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱེད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ནམས། །ཡང་ཡང་བསམ་ན་སྤྱི་མའི་སྒྲུང་ཤས་ལྟོག་ཤིང་།

དེ་ལྟར་གོམས་བས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོག་གས་ལ། །ཡིད་སྒྲོན་སྐྱེད་ཅིག་ཅམ་
ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །ཉོན་མཆོན་ཀུན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་སྒོ། །བྱུང་ན་དེ་ཆེ་ངས་
འབྱུང་སྐྱེས་པ་ལགས། ཞེས་དང་།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒོ་སྒྲོ་ཆོག་གས་ནས་
ཐུན་རིང་དུ་གོམས་པ་ལས་སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་མེ་འབར་བའི་རྒྱབས་ལྟར་མཐོང་
སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་
ཡིད་ཀུན་ཏུ་གདུངས་པ་དེས་ལམ་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་ན་འཁོར་
བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་། ཞེས་དང་།

བཅོན་རར་ཚུད་པའི་བཅོན་གནས་དེ་དག་ལ། མི་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་
ཐར་པར་འདོད་པའི་སྒོ་རིམ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་རིམ་ཆོད་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞིང་དེ་ནས་ཀྱང་རྗེ་འཕེལ་དུ་བཏང་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྒྲིབ་སེམས་དང་འཇུག་སེམས།

འོ་ན། སྒྲིབ་འཇུག་གི་བྱུང་པར་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆམས་འཛོག་ཚུལ་རི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྒྲིབ་འཇུག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།

ཡིག་ཆ་ལས། བྱོགས་གཉིས་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་སྒྲིབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱས་བསྐྱས་
པའི་སྒྲིབ་སོགས་པར་བྱིན་དུག་པོ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་
ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དེས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིབ་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་
སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་།

འཇུག་སྒྲིབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱས་བསྐྱས་པའི་སྒྲིབ་སོགས་ཞེས་པ་ཡང་། བཤ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུད་སྡེ་སྡེའི་རྣམ་གཞག་སྐལ་བཟང་ཡིད་འཕྲོག་ལས།
ཐེག་པ་ཆེན་ཚུང་དེ་གཉིས་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་ལའང་གང་
ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འོ་ན་གང་གིས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་ལུས་བྱུང་པར་གཅིག་
ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སེམས་སྒྲིམས་པ། མར་ཤེས་པ། སྤྱི་བྱུང་པ། སྤྱི་གཞོ་བ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་
པ། སྒྱུག་བསྐྱེད་དང་བྱེད་ལ་ན་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིབ་རྒྱུ། སྒྱུག་བསྐྱེད་དང་བྱེད་ལ་བ་དེ་བདག་
གི་བྱའོ་སྒྲིམ་པའི་སྒྱུག་བསྐྱེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་

པར་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲོན་སེམས་དང་།

དེ་ནས་སྒྱུད་པ་ལ་སྒྲོབ་འདོད་བྱུང་བ་ན་འཇུག་སྒྲོམ་ཆོ་གས་བཟུང་སྟེ་དགག་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཅ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉེས་བྱས་ཞེ་བྱག་སྒྲོང་བ་དང་། སྒྱབ་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱག་དང་། བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སྒྲོབ་པ་ནམས་
ཐེག་ཆེན་ལ་ཡོད། ཐེག་དམན་ལ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་བྱའོ། །

སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས།

དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་འདྲིལ་ལ་ཡིག་ཆ་ལས་གསུང་སྒྲོལ་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་ནམ་བཤད་སྒྲིང་རྒྱན་ལས། དེས་ན་སྒྲོན་སེམས་ནི་ཆོགས་
ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་སྒྲུང་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མངོན་ཏེ།
ས་ཐོབ་ནས་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེས་དངོས་སུ་མ་བློན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་བྱིར།

ཞེས་ཁུངས་སུ་མངོན་ནས་སྒྱི་དོན་ལས་འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ནས་སྒྲོན་སེམས་
མེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་སྒྲོམ་བཟུང་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྒྱུད་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་ལ་
སྒྲོའི་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། སྒྲོན་སེམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། འཇུག་སེམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་།

མཐའ་དཔྱིད་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་འཇུག་སྒྲོམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ།

འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྒྲོན་སེམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ས་རབ་དགའ་ཐོབ་
 ནས་སྒྲོན་སེམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་དང་།

ཆོགས་སྒྲུབ་མཐའ་དཔྱིད་ལས། འོ་ན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་
 ཆེན་པོ་ས་ཐོབ་ནས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན།

དེ་ནི་ས་ཐོབ་ནས་སྒྲོན་སེམས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ལ་ཐུག་གོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ནམས་ཀྱིས་ས་ཐོབ་ནས་སྒྲོན་སེམས་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་གསེར་བྲེང་སོགས་སུ་སྒྲོན་སེམས་ཆོགས་
 ལམ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་སེམས་འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ནས་ཡོད་པར་
 གསུངས་ཏེ།

དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྒྲུབ་པའམ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་
 བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་སྒྲོན་ལ།

སྒྲོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲོབ་ཀྱང་རུང་མི་སྒྲོབ་ཀྱང་རུང་ངེ་སྤྱིད་དུ་
 སྒྲོམ་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་

སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང་།

ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུབ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟེ་སེམས་ནི་སྟོན་སེམས་ཡིན་ལ།
སྟོན་པ་བཟུང་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་སྟོན་རིམ་དང་པོ་ལས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་།

གསེར་སྒྲེང་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་ཆོག་གས་ལམ་ཆུང་དུར་སྟོན་སེམས་དང་།
འབྲིང་ནས་འཇུག་སེམས་བཞག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིག་
ཆར། སྟོན་འཇུག་གི་ས་མཆམས་འཛོག་པ་ན།

སྟེ་དོན་ལས། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་། གསེར་སྒྲེང་ལྟར་ན། མཆོན་ཉིད་
སྒྲུབ་དང་འདྲ་བ་ལ་སྟོན་སེམས་ཆོག་གས་ལམ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་སེམས་འཇུག་སྟོན་
ཐོབ་པའི་ཆོག་གས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

མཐའ་དཔྱེད་ལས། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་གསེར་སྒྲེང་ལྟར་ན། སྟོན་སེམས་
ཆོག་གས་ལམ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་སེམས་ཆོག་གས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
དུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅེས་པ་གསུངས་སྟོན་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པོ་མི་འགལ་བའི་
ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གསུངས་སྟོན་སྒྲུབ་མ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ཤིང་། བྱི་མ་ནི་རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ཐལ་

འགྲུར་བའི་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

མཐའ་དཔྱོད་དུ། དེ་གཉིས་ལས་ལམ་རིམ་སོགས་ནས་བཤད་པ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ས་
གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པར་གོའོ་ཞེས་དང་།

སྤྱི་དོན་ལས། འདི་ཉིད་ཡིད་རབ་ཏུ་བྱངས་བའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་
བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་དཔལ་ཉམས་ལེན་
ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་བྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་མི་རིགས་པར་བསྐྱབ་
བཏུས་སུ་མདོ་བྱངས་ནས་བསྐྱབས་པ་གང་ཞིག

ས་ཐོབ་ནས་སྤྱི་དཔལ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་བྱེད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་མི་སྤྱི་དཔལ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་མ་དེར་ཐལ། ས་ཐོབ་ནས་སྤྱི་དཔལ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་མ་དེར་ཐལ།

སྤྱི་དཔལ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ནར་འཛོག་པར་
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་དང་ཁོག་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རྣམ་བཤད་སྤྱི་དཔལ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཡོད་པར་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དཔལ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཡོད་པར་བཤད་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལུགས་དེ་ཞེས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་འཛོག་ཆུལ་
དེ་ཐལ་འགྲུར་བའི་སྤྱི་དཔལ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཡོད་པར་བཤད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་གསེར་བྱེད་ལས་གསུངས་ཆུལ་དེ་རྗེ་ཡབ་

སྤྲུལ་གྱི་ཕུགས་གྱི་བཞེད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཕུགས་གྱི་བཞེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ཕུགས་སུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྤྱི་དོན་ལས། དེ་ལ་ཇི་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྤེང་བར། ཆོག་གསལ་དང་།
སྒྲོམ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཤིང་།

ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་། གསེར་སྤེང་ལས་སྒྲོན་འཇུག་གི་ངོ་བོ་
ཆོག་གསལ་དང་། སྒྲོམ་རིམ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་ལ། ཆོག་གསལ་
དང་། སྒྲོམ་རིམ་གཉིས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན་པས་ལམ་རིམ་དང་གསེར་སྤེང་
གཉིས་གྱི་བཞེད་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕུགས་སུ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན།

དེའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་གསེར་
སྤེང་དུ་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲོན་པ་ན། འཇུག་སྒྲོམ་མ་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་དུ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲོམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྒྲོན་
སེམས་དང་།

སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་སྒྲོམ་པ་དེའི་བསྐྱེད་བྱས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་ཉམས་ལེན་
གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་སེམས་སུ་གསུངས་ལ།

ཆོག་གསལ་ལས། སྒྲོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོན་པ་ཅམ་སྟེ་ཆོགས་བསགས་
པ་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གས་སྤང་བར་ཡང་མ་བྱས་པའོ། །འཇུག་པ་ཞེས་

པ་ནི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་གཉིས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བར་དུ་
གཏོགས་པའི་སྐབ་པའི་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་དང་།

སྒྲིམ་རིམ་ལས། འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་
ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉིར་བ་དེ་ནི་སྒྲོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་
སྒྲིམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ལུང་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་།

འདུག་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་གོང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
དམ་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོན་སེམས་དང་།

འདུག་སྒྲིམ་གཟུང་བའི་རྗེས་སུ་དེའི་བསྐྱབ་བྱས་བསྐྱས་པའི་ཆོགས་རྣམས་
ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འདུག་སེམས་སུ་བསྟན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྒྲོན་
འདུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆམས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་བསྟན་ན་ཆོགས་སྦྱར་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྐབས་དང་སྦྱར་ནས་
བསྟན་དགོས་པས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ལས་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་
རིམ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་དང་ཆོག་གསལ་དང་སྒྲིམ་རིམ་
དག་ལས་གསུང་ཚུལ་མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ལམ་རིམ་གཉིས་

དང་།

གསེར་སྤེང་ལས་སྒྲོན་འཇུག་གི་ས་མཆམས་སོགས་ཆོག་གསལ་དང་།
སྒྲོམ་རིམ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་གསུངས་ཞེས་བའི་དོན་བསྟན་མིན་པས་གཞུང་
གཉིས་པོ་རང་རྒྱུད་བའི་གཞུང་ཡིན་ཡང་།

ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་། གསེར་སྤེང་ལས་སྒྲོན་འཇུག་གི་ས་མཆམས་བཞེད་
ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནང་འགལ་བའི་ཉེས་བ་ཅི་ཡང་
མེད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན། རང་རྒྱུད་བའི་ལུགས་ལ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྒྲོན་སེམས་འཛོག་ལ། ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེ་མི་འཛོག་བའི་རྒྱ་མཆན་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྒྲོན་འཇུག་
གི་ཁྱད་པར་ནི། འཇུག་སྒྲོམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱས་བསྐྱས་བའི་སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
བས་དངོས་སུ་བེན་མ་བེན་གྱི་སྒྲོན་སེམས་འཛོག་པར་བཞེད་ལ།

འཇུག་སེམས་དང་འཇུག་སྒྲོམ་ནི་གཙོ་འཁོར་དུ་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་ཤིང་།
དེ་ཡང་འཇུག་སྒྲོམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་། སྤང་སེམས་གང་འདོད་ཀྱང་
རུང་། འཇུག་སེམས་ནི་སྒྲོམ་པ་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མངོན་དུ་
འགྱུར་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ལ།

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་ན་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནམས་ནི་སྒྲོམ་བའི་ངོ་བོ་སྤང་

སེམས་སྤྱ་འདོད་པས། འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་
ན། སྒྲིམ་པ་སྤྱང་འདོད་ཀྱི་སེམས་པ་མཛོན་དུ་འགྱུར་དང་མི་འགྱུར་བའི་སྐབས་དུ་
མ་འོང་བས་རང་རྒྱུད་པས་ནི་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྒྲིམ་སེམས་ཡོད་པར་བཞེད་ལ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་སྒྲིམ་པའི་ངོ་ཐོ་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་
ཅན་དུ་བཞེད་པས་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པ་དེ་ནས་བཟུང་སེམས་དཔའ་དེའི་རྒྱུད་ལ་
འཇུག་སྒྲིམ་རྒྱུ་ཆགས་སྤྱ་འགྱུར་ཞིང་།

འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་རྗེས་སྤྱི་སེམས་བསྐྱེད་མཛོན་དུ་འགྱུར་ལ། སྒྲིམ་པ་དེ་མཛོན་
དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྐབས་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པས། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་
ནས་སེམས་དཔའ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་སེམས་མི་འཛོག་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

མཁས་ཤེས་གྲུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མི་ཉག་སྒྱུར་
དཔོན་རིམ་པོ་ཆེའི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྗེའི་བློ་ལན་ལས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་
ལས་ས་ཐོབ་ནས་སྒྲིམ་སེམས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དང་།

ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་གསེར་སྤེང་ལས་སྒྲིམ་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ན་དང་།
འཇུག་སྒྲིམ་ཐོབ་ནས་འཇུག་སེམས་ཁོ་ན་འཛོག་ཚུལ་གསུངས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
བཞེད་པ་ཡིན་ཚུལ་དོགས་དཔྱད་དང་བཅས་པར་གསུངས་ཤིང་།

དེ་དང་འདྲ་བར་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྱིམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བློ་ལན་ལས་ཀྱང་། ས་
ཐོབ་ནས་སྒྲིམ་སེམས་འཛོག་པར་གསུངས་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་དང་།

རྩེ་བཙུན་ཆོས་རྒྱན་དང་། མཁའ་གྲུབ་བསྟན་དར་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པའི་
ལྷགས་འདིར་རྣམ་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ས་ཐོབ་ནས་སྟོན་སེམས་འཛོག་
པར་བཞེད་དོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དམིགས་
པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཅས་པ་བཟོད་ནས། ད་ནི་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཉི་
ཤུ་ཙམ་གཉིས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩྭ་བ་མེ་ཞེས་
པ་ནས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་སོ་ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་ཞིང་།

གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆོན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དཔེ་ཉར་གཉིས། གྲོགས་
ཉར་གཉིས། དཔེ་དོན་མཆོན་ཚུལ་ཉར་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སེམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་། ས་དང་། གསེར་བཟང་པོ་དང་། རྩྭ་བ་ཆོས་པ་དང་། མེ་དང་། གཉེར་
ཆོན་པོ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆོན་པོ་དང་། རྩེ་
རྩེ་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྟན་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ཡིད་བཞིན་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུད་དང་། ཉི་མ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱུངས་སྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆོན་པོ་
དང་། བང་མཛོད་དང་། ལམ་པོ་ཆེ་དང་། བཞོན་པ་དང་། བཀོད་མའི་ཚུ་དང་། སྐྱ་
སྟན་དང་། ཚུ་བོའི་རྒྱུན་དང་། སྟོན་ལྟ་བུ་སྟོ་སེམས་བསྐྱེད་ཉར་གཉིས་དང་།

གྲོགས་འདུན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་པ་དང་།

ལྷན་པ་དང་། མཁུན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲིབ་པའི་མར་
སྒྲིབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་།
ལྷན་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་ལྷན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་ལྷན་པ་དང་།

ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཐབས་མཁས་དང་ལྷན་པ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་དང་ལྷན་
པ་དང་། སྟོབས་དང་ལྷན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་ལྷན་པ་དང་།
མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པ་དང་།

བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་དང་ལྷན་པ་དང་། སྒྲིབ་རྗེ་དང་ལྷག་
མཐོང་དང་ལྷན་པ་དང་། གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་
བཞིའི་དགའ་སྟོན་དང་། བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་
དང་ལྷན་པ་སྟེ་ཤོགས་ཉེར་གཉིས།

དཔེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་མཆོན་ཚུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉེར་གཉིས་ཡོད་
དེ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤོགས་འདུན་པ་དང་།
མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ས་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་ཆོས་
དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་པོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། གསེར་བཟང་པོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་བར་དུ་ངོ་པོ་
གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར།

བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་པ་ཉིད་གཞག་སོགས་
དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྒྲིབ་པའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་པ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིམ་པོ་ཆེའི་རྟོན་
ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབས་པས་མི་འབྲུགས་པ་དང་།

ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་མི་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་
མི་སྒྲོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་།
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་།

རིམ་ལྡོར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་
པ་དང་། གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་
གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མང་པོའི་མཛོད་
ལྷ་བྱ་དང་། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ་དང་།

འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྷུང་བས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འགོ་
བ་དང་། ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་བཟད་པ་དང་། ཐར་པ་འདོད་
པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་པར་སྒྲོག་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་དང་།

དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་བྱང་བ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་དཔེ་དོན་མཚུངས་ཚུལ་
དུ་སྦྱར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གོང་དུ་བཤད་པའི་ས་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
རྣམས་ཀྱང་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
ན་ས་སྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞག་པའང་དངོས་
བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་བྱས་སོ།

སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པས་བསྐྱུས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
ལས་དང་པོ་པའི་སས་བསྐྱུས་སོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྐྱུས་ཏེ། མཐོང་བ་དང་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་ལྔ་ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་འཇུག་གི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སས་བསྐྱུས་ཏེ།

དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་བཟུང་
སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཞེས་
པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ས་བཅུ་པའི་རྒྱད་མཐའི་སྐབས་དང་།

དངོས་གཞི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མཉམ་
གཞག་དང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ནས་འཐུག་གིས་བསྐྱུས་པ་ལ་སྦྱོར་བར་
ཅ་ཞིག་ཏུ་གསལ་ལོ། །

འགྲེལ་པར་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་ཞེས་པའང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་དམིགས་ཀྱིས་དང་མཚན་ཉིད་བཅས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་
དབྱེ་བ་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་ཉིད་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པའི་དོན་མིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་དངོས་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གདམས་ངག་

གཉིས་པ་དམ་བཅའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གདམས་ངག་གི་དོན་བསྐྱོམས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་སྐྱོམ་བྱུང་སྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ལོ་དབྱེ་བ་དང་།
དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐོག་མ་གདམས་ངག་གི་སྐྱོར་དོགས་གཙོད་འདི་ལྟར། མཐའ་

དཔྱེད་ལས། ཁ་ཅིག་གདམས་དོན་བཅུ་པོ་དེ་གདམས་ངག་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་
དེ། གདམས་ངག་ཡིན་ན་ངག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།

ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ལྷའི་རྩ་བོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་
དང་གཙུག་ཏོར་གདུགས་དཀར་གྱི་མདོ་སོགས་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ།
གདམས་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་རྩ་སྐྱེས་བུའི་བརྗོད་པ་ལྟེ་ཀན་ལས་
བྱུང་བར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟམ་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

ཞེས་སྒྲི་མཐའ་དཔྱེད་གཉིས་ཀར། དག་ལྟན་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ།
དོན་བསྐྱེས་སྟོན་མེ་བཅས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་གདམས་ངག་ལ་ངག་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པ་ལྟ་བུར་མཛད་ནའང་།

ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་
སྒྲི་དང་། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུའི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་ན།

ཁ་ཅིག་གིས། དོན་དེ་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་ངག་དང་། དོན་དེ་བྱད་ཆོས་
ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་ངག་གཉིས་དེ་གཉིས་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་ལ།

དེ་ཉིད་ལས། མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་
དབང་གིས་སྟོན་ཤིང་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྒྲི་མི་རྟག་ཅེས་
པའི་སྒྲི་དེ་སྒྲི་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲི་
དང་། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲི་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ངག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རང་རྩ་

སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་སྤེལ་ཆུང་ལས་མ་བྱུང་བའི་བྱིར།

ཞེས་ལུང་སྤྲ་བྱི་གཉིས་ལས། སྤྲ་མའི་སྐབས་སུ་དབྱེད་གཞི་ཅམ་གསུངས་
པ་མ་གཏོགས་ཐག་གཅོད་པར་མ་མཛད་ལ། ལུང་བྱི་མའི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་
རིགས་པ་བཀོད་ནས་ཐག་གཅོད་པར་མཛད་པས་བྱི་མ་ལྟར་ཁས་བླང་ངོ་། །

བདེན་གཉིས།

བདེན་གཉིས་སྒྲོར། མཐའ་དབྱེད་ལས། རང་ལུགས་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་
ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་གཉིས་དབྱེད། །ཡིན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོང་
ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་། བཅུ་དྲུག་སོགས་སུ་དབྱེ་ཞིང་།

དེ་ཡང་ལྷོག་ཆས་སུ་བྱི་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བར་མི་
བྱེད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ།
རྟག་པ་ཡིན་ན་རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་ནི།

སྐྱེར་ངོ་བོ་གཅིག་ཚུལ་ལ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་
པ་འཛོག་ཚུལ་ཞིག་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོ་ལ་འཆར་ཚུལ་གཅིག་པ་ལ་ངོ་བོ་
གཅིག་པ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྤེལ་དོན་
དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ལ་མི་འདྲ་བར་མེད་ཅེས་

པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་རྟག་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ལ་མི་འདྲ་
བ་མེད་ཅིང་། མྱོ་ལ་འཆར་ཚུལ་ཡང་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་བྱ་ཡི།

གཞན་དུ་ན། རྟག་པ་ཡིན་ན་རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་མེད་དགོས་ན།
དཔེར་ན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་རྟག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ལུགས་འདིར་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་འདུས་བྱས་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒོ་
ནས་འགལ་བར་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་སྐབས་འདིར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་འགའ་
ཞིག་འདུག་ནའང་། རྗེས་སུ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དགོད་པར་བྱ་
ཞིང་། འདིར་ཡིག་ཆོགས་ཆེ་བར་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

བདེན་བཞིའི་སྒྲོར།

བདེན་བཞིའི་སྒྲོར། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་ཀྱི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད།
རང་འབྲས་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་
པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར།

དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་

དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་མཆོན་ཉིད་དེ་གང་ཞིག་མཆོན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། དེའི་གཟུགས་ཕུང་དེ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་དོན་
གཅིག་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་རྒྱ་དོན་གཅིག་ཚུལ་དང་། ལྷག་བཅས་དགྲ་བཅོམ་
སྤྱད་བདེན་མིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ནི་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐོག་མར་འཕེན་པའི་སྐབས་སུ། ལྷག་བཅས་དགྲ་བཅོམ་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ལེན་སྐྱེད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་གཟུགས་
ཕུང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དེ་གསུམ་ཟུར་དུ་མེད་པས་དེ་རྣམས་ཁྲད་པར་མེད་པར་དོན་
གཅིག་པར་དགོངས་ཀྱི། དངོས་རྒྱ་ཅམ་ལ་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་ལ།

ལྷག་བཅས་དགྲ་བཅོམ་ནི་སྤྱར་སྒྲོབ་ལམ་དུ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་
བདག་འཛིན་ཀྱི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པ་ལས་ཉོན་
མོངས་གཏན་ཟད་དུ་བྱས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་པས་སྤྱད་བདེན་མིན་ལ།

དེའི་གཟུགས་ཕུང་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་
དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་སྤྱར་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་སོ་ན་གནས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་སྤྱད་བདེན་ཡིན་པའི་ཁྲད་པར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་མི་རྟོག་སྤྱད་བསྐྱེད་སྒྲིབ་བདག་མེད་བཞིའི་ཚོགས་དོན་སྤྱད་
བདེན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་པོ། ལྷག་བཅས་

དགྲ་བཅོམ་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་ལ། མཚན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཚན་བྱ་
མིན་པ་འཕངས་པས།

དེ་ཉིད་དེ་བཞིའི་ཆོགས་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། སྐྱོན་གཉིས་པའི་
སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་འགལ་
བའི་སྐྱོན་ས་བཀག་པར་མཛད་པས། གཞུང་སྒྲ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན།

ཕྱིར་སྒྲ་ཆོལ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བཀོད་པ་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་འདོད་པ་ལ་རགས་
ལས་པས། ཁ་ཅིག་གིས་མི་ཉག་སྐྱབ་བསྐྱེད་སྐྱོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཆོགས་དོན་
ཞེས་པ། དེ་བཞི་ལྟར་པའམ་ཆོགས་པའམ་ཆང་བ་ཅམ་ལ་ཟེར་ན། སྐྱོན་དང་པོ་
འཕེན་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཆོགས་དོན་ལ་ཟེར་ན། སྐྱོན་ཕྱི་མ་པ་རོལ་པོའི་འདོད་
པ་ལ་བལྟས་ནས་སྐྱོན་སྒྲ་ཕྱི་དེ་ལྟར་འཕེན་པར་མཛད་ཅིང་།

རང་ལུགས་ལ་ལྟག་བཅས་དགྲ་བཅོམ་དེ་བཞིའི་ཆོགས་དོན་ཁས་མི་སྤང་སྟེ།
ཆོགས་དོན་ཞེས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་པ་
ལ་འཇོག་གི་ཐར་བ་དང་མི་ཉག་པ་སོགས་ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་རྣམས་ཆོགས་
དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྐྱོག་གྱུར་དང་བསྐྱབ་
བྱ་ཡང་དག་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་ཐར་བ་སོགས་ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་

ནམས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་འདི་དོར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི་རང་འབྲས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་
བསྐྱས་པ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། རང་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་
ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་བས་བསྐྱས་པ། སྤྱུག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་
འཛོག་གོ།

རང་ལུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་ལ། བ་རོལ་པོས་མ་དག་པའི་སྣོད་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་སྤྱུག་
བསྐྱལ་བདེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་གང་ཞིག་འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་།

ཡང་རང་འབྲས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྐྱས་པ་
རྟོགས་ན། སྤྱུག་བདེན་རྟོགས་དགོས། དེ་བཞིན་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་
ནའང་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པར་རྟོགས་དགོས་པས་སྤྱུག་ཀྱན་གཉིས་རྟོགས་པ་པན་
ཚུན་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

སྐྱོན་སྔ་བྱི་དག་གིས་མི་གཞོད་དེ། རང་འབྲས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་སྐྱེད་
བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྐྱས་པ་ཞེས་པ། རང་འབྲས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་རྒྱ་
ཡིན་པ་ཙམ་ལ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་བསྐྱུན་པ་མིན་ལ།

ཆོས་གང་ཞིག་རང་འབྲས་སྤྱུག་བདེན་སྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་འཁོར་བས་བསྐྱས་

པ་དང་། རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་ནས་འཁོར་བས་བསྐྱུས་
པ་ཞེས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་གོ་དོན་དེ་ལྟར་སྤྱར་ཚུལ་ཡོད་པ་ཡང་
ཤེས་དགོས་སོ། །

དེ་བཞིན་རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པ་
ཉོགས་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཉོགས་མི་དགོས་ཏེ། རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་
པ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པ་ཉོགས་པ་ན། སྤྱག་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་
བུ་བྱུང་བཞིན་གཟུང་ནས་དེའི་སྤྱི་དུ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱི་བ་
ཞེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལས་ཉོན་ཀྱི་ལག་རྩེས་སུ་ཉོགས་པ་ཡིན་ལ།

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཉོགས་ཚུལ་ནི། ལས་ཉོན་གཉིས་ལྟ་བུ་བྱུང་པར་ཀྱི་
གཞིར་གཟུང་ནས་དེ་ལས་རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱུས་རི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་ཆད་མས་
བྱུང་པ་ལ་འཛོག་པས་ཉོགས་པ་པན་ཚུན་བཏེན་པའི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

སྐྱབས་གསུམ།

སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་ནང་པ་
སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱབས་འགྲོས་བྱེད་པར་གསུངས་ལ།

དེ་ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱུ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་གཉིས་
འབྱེད་པར་བཞེད་པ་མི་མཐུན་དེ། དཔེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུ་འཛོགས་
པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཟེན་པས་དེའི་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡོད་པར་མི་འཛོག་པའི་

ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་སྐྱབས་འགོ་བཏང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མ་གཏོང་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་འབྱེད་ལ།

ཁས་ལེན་ཞེས་པ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འཛིན་ཅིང་ཚུལ་དེ་མ་བཏང་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། སྤྱིར་བྱིན་འཛིན་ཚུལ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་། རོ་བོ་ཆེན་པོ་དང་། འཁྱི་པས་སྐྱབས་འགོས་འབྱེད་པར་གྲགས་པས་སྐྱབས་འགོ་ཐོབ་ལ་མ་བཏང་བ་ལ་བྱའོ། །

དེས་ན་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་ལ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དགོས་ཀྱི་དེ་མེད་ན་དགོ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པར་མི་ཚུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་ངོ་། །

འོན་ཀྱང་སྐྱབས་འགོ་ནལ་མ་ཞིག་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི། མ་མཐའ་ཡང་རང་ཉིད་རན་སོང་དུ་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་བསམ་པས་རན་འགོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྤྱག་པ་དང་། འཛིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རུས་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་

བར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སྟེ། རྒྱ་གཉིས་ཆང་བའི་སྒོ་ནས་དགོན་མཆོག་ལ་ཞེ་
ཐག་པ་ནས་སྒོས་འགལ་བ་ཞིག་དགོས་ལ།

དེ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་རིང་དུ་མི་སྡོད་པར་འཆི་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྒར་
ཐོག་མེད་ནས་བསགས་ཟིན་པའི་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་
གྱི་དབང་ལས་རང་ཉིད་ངན་འགྱོར་ལྟར་བའི་ཚུལ་བསམ་པ་ཞིག་དང་།

དེ་ནས་དགོན་མཆོག་ལ་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རུས་པ་དང་། སྐྱོབ་
པར་མཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་ཚུལ་ངེས་པ་འདྲོངས་དགོས་པས། སྐབས་ལུ་ལ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་མངའ་བ་ཡང་།

རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྟན་གྱི་འབྲུག་། གཞན་གྱིས་རྒྱུན་
གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། མཐུན་དང་བཅེ་དང་རུས་པར་ལྡན། འོན་གཉིས་ལྡན་པའི་
སངས་རྒྱས་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ནི། འདུས་མ་
བྱས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན། ལྟན་གྱི་བྱུང་བ་སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་
ཏན། ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་སྐྱེ་རྟོག་གི་རྟོགས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་མི་
རུས་པའི་ཡོན་ཏན། རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བཞི་དང་།

མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན། བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན། རུས་པའི་ཡོན་ཏན། གཞན་དོན་
གྱི་ཡོན་ཏན་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་དོ། །

དེས་ན་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། འདུས་མ་བྱས་སོགས་
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ། དེའི་འཛོག་བྱེད་ཡོན་
ནོ། །

དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ན། སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ནི་རྟག་པ་རང་བྱུང་
གི་སྐྱེས་བུ་མིན་པར་ཐབས་ལེགས་པར་གོམས་པ་ལས་ཆད་མར་འབྱུངས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་མི་ཟད་
པ་ལས་སྒྲོལ་བར་བཞིན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་པ་ན།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་སྐྱོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དགའ་བ་
ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་ཉེས་སྐྱོན་སེལ་བའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་བསྟན་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐབས་དེ་རང་གིས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དགོས་
པར་གཞིགས་ནས་ཉེས་སྐྱོན་ཀྱན་གྱི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་
ཡུལ་སྟུན་དབྱུང་བའི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཡུན་རིང་
དུ་གོམས་པར་མཛད་པ་ལས་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་བྱུང་
བའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པ་ན་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།

སྟུན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་བྱུང་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྔན་པའི་ཆོས་
སྐྱ་མངོན་དུ་མཛད་ལ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་བྱུང་པར་དང་ལྔན་པ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱ་རྟོག་རང་དགའ་བས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་གཞུང་བར་མི་རྣམས་པས་

སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་མཛད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བདེན་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་དུས་གཅིག་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐེན་
པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མཛད་ཅིང་།

དེ་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་དུས་ཀྱན་དུ་ཐུགས་
རྒྱུད་རང་དབང་མེད་པར་སྒྲིབ་རྗེ་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་
དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། འཆོམས་པར་སྤྱིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་
ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་རིམ་ལྟར་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལྟར་ལེན་དང་
གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྟོ་
ནས་གདུལ་བྱའི་ཉེས་སྟོན་མཐའ་དག་སེལ་བར་མཛད་དོ། །

ཆོས་དགོན་མཆོག་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །
དག་གསལ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །
བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་དགོན་མཆོག་ནི་སྐྱབས་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
མདོ་ལས། ཐུབ་རྣམས་སྒྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་མི་འབྱུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཕྱག་
གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཞན་ལ་སྟོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་སྟོན་
པས་གྲོལ་བར་མཛད། །

ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་ཉོགས་འོ་སྒྲོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོན་
 པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པས་རང་གིས་བཙོན་པ་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 རང་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཐབས་ནམས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ཉིད་ལ་
 མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་རྩ་རང་སེམས་མ་
 དུལ་ཞིང་མ་ཞི་བ་འདི་ཉིད་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་ལེགས་པར་འབད་པ་ལས།

སྤྱིད་ཞིའི་ཉེས་སྦྱོན་གྱི་ཆ་རགས་རིམ་ནས་ཇི་དག་ཇི་དག་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་
 ནས་མཐར་སྤྱིད་ཞིའི་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་མི་གནས་པའི་མྱང་
 འདས་འཛོལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ།

དེས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཐབས་
 མྱང་འགོག་པའི་བདེན་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་ཆ་ནམས་ནི་ཆོས་
 དགོན་མཆོག་སྟེ་དེ་ཉིད་སྐྱབས་དངོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་འགོག་ལམ་གཉིས་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་སྤྱི་ཉོག་གིས་ཟུ་
 བཞིའམ་མཐའ་བཞིར་བརྟག་པར་མི་རྣམས་པས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་ལས་གྲོལ་བས་གཉིས་སུ་མེད་པ་
 དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཉོག་པ་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བས་ཉོག་པ་མེད་པའོ། །

ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མས་མ་བསྐྱེད་པས་ན་དག་པ་དང་།
 ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བར་མཁྱེན་པས་གསལ་བ་

དང་། ཉོན་མོངས་གཞིམ་པར་རྒྱས་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པས་གཉིན་པོའི་ཡོན་ཏན་
དང་། དེའི་ཐོག་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་
བསྒྲན་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ནོ། །

དེས་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་སོགས་ཡོན་
ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པའི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་ཞིག་ལ་
འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྷ་རི་སྒྲིབ་ནང་གི་ནི། །ཡེ་
ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །སྒོ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །སྒྲ་མེད་ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་
བགྱོད་པའི་སྒྲ་གྲོགས་སུ་བབྱང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་ཡང་། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་
ལ། ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ཐུགས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་གཞན་རྒྱུད་གྱི་སྟོངས་པ་སེལ་བར་རྒྱས་ཤིང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་རུང་གི་རིགས་ཡོད་པར་མཐུན་

པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བས། དེ་དག་ལ་བརྟེན་པས་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་གྲོགས་
མཛད་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་ལ།

གཉིས་པ་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
ཐོགས་པ་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་དང་། དམན་པ་སྟོམ་འཇུག་གི་སྐྱབ་པ་ཅི་རིགས་ལས་
གྲོལ་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མངའ་བས་གཞན་རྒྱད་ལ་དྲངས་བ་འདྲིན་
ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་རང་ཉིད་གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ལམ་དུ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཡོན་
ཏན་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཞིང་དེས་ན་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གོང་དུ་བཞུགས་
པའི་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་དེས།

སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འོས་པའི་ཡོན་
ཏན་བཞི་ཆང་བ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་ཡོན་ཏན་དང་པོ་
གསུམ་མངའ་བས། རང་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བ་དང་། མཁྱེན་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་གཞན་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོལ་བའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་དང་། བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ཀྱན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་
མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། རུས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས། བན་བཏགས་མ་
བཏགས་ཀྱན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་འཆད་ཚུལ་རིམ་བུ་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་མདོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མདོ་ལས་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེས་
ཕྱན་ལས་བརྒྱུ་ལས་ཏེ་སྐྱབས་པ་བྱོས་ཤིག་ཅེས་པས་མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པ་

དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་གདགས་པར་
མི་རྒྱས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ག་དོན་ཅུང་ཟད་འགྲེལ་ན། མདོ་དང་པོས་ནི་ཡུམ་བསྟན་
པ་འདི་ནི་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་རབ་འབྱོར་ལ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་
བཀའ་སྩལ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཡུམ་ཤེས་ཕྱིན་ལས་བཅོམ་འབྱུངས་
བཅུམས་ཏེ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྲོད་སྟོབས་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་བ་
དང་།

མདོ་གཉིས་པའི་དོན་ནི་གལ་ཏེ་མཐོང་སྒྲིམ་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་
སྟོང་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྲུད་པར་ཡོད་མོད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་
བྲུད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་པ་སྟེ་བྲུད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་མདོན་སྤུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་སྤར་མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་
པ་ཅུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་རང་གི་
ངོ་སྤུལ་གྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་དག་
པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་སྟོས་འཛིག་དུ་བྱུང་བ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་གདགས་

བར་མི་རུས་པ་བཞིན་ཞེས་དཔེ་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་སྒྲིབ་ལས། འོ་ན་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་སྤང་བྱ་མི་འདྲ་
བ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོར་སྒྲོམ་དགོས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་
རྟོགས་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དང་
མི་མཐུན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་བཏགས་པ་
བ་ཡིན་ཏེ།

མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་དག་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་པ་སྟེ་བྱད་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
པའི་དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་ལས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་ལ་
དམིགས་ནས་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔེར་ན་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་དག་
ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་
སྟོས་པར་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་མི་རུས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་འདི་བྱབ་པ་སྤྱི་
མའི་མཐུན་དཔེར་རོ། །ཞེས་དང་།

དེས་སྒྲོམ་ལམ་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་སྐྱར་ཏེ། འདི་ལྟར་
འདུས་བྱས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་སྤངས་པ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་སྟོས་པར་སོ་སོར་བཞག་པར་མི་རུས་པ་

བཞིན་དུ་སྒྲིམ་ལམ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་བཞག་གི་
དེ་ལས་གཞན་ལ་བཞག་དུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གྱེ་བླ་མ་ཉལ་བུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གྱེ་བླ་མ་ཉལ་བུ་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས་དགེ་
འདུན་ཞེ་བརྒྱད་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྟོགས་དགའ་བས་དེ་རྣམས་དགེ་
འདུན་ཉི་ཤུར་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ན། དབང་པོ་རྩལ་དང་རྣོན་པོ་དག་ཅེས་སོགས་
གསུངས་ཤིང་། མདོ་ལས་དགེ་འདུན་ཞེ་བརྒྱད་གསུངས་ཚུལ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་དང་། དགའ་ལྡན་ནས་འདིར་
སྐྱེས་པ་དང་། སྤིང་གཞན་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་དང་གསུམ་མདོར་བསྟན་བྱས་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་སྐྱེ་བྱུང་བའི་དད་མོས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་བར་གྱི་དགེ་འདུན་ཞེ་ལྔ་སྟེ་རྒྱལ་སྐྱུ་ཞེ་
བརྒྱད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་འདུན་ཞེ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པའི་
དགེ་འདུན་གྱི་སྐྱོར་ཅུང་ཞིག་དབྱུང་ན།

དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པའི་དགེ་འདུན་དེ་འཕགས་པ་མི་
རིགས་ཏེ། འཕགས་པ་ལ་རྒྱ་སྒྲིམ་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་དགེ་འདུན་དེ་སྐྱོར་ལམ་པ་ཡང་མེད་ཏེ། སྐྱོར་ལམ་

དྲོད་ནས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆོ་གས་ལམ་པ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགོ་འདུན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྒྲིབ་ལས། ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་དེ་འཕགས་པར་མི་
རིགས་ཏེ་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་ཞེས་སོ། །

སྐྱེར་ལམ་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དྲོད་ནས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པར་བཤད་པས་སོ། །
ཆོ་གས་ལམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་བཤད་པས་ཤེ་ན་ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་མཁས་པ་གསུམ་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་།
དེ་ལ་མཁས་པ་གསུམ་ནི། ལྷ་ག་ལ་པའི་མཁས་པ་དང་། དུལ་ལྷ་དེ་ཤ་པའི་མཁས་
པ་དང་། ཀོང་ག་ན་པའི་མཁས་པ་བཅས་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ལྷ་ག་ལ་པའི་མཁས་པའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། སྐྱེར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་
མི་ཁོམ་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་ཅིང་། དྲོད་ཅེ་གཉིས་ནས་མི་ཁོམ་པ་པལ་ཆེར་ཟད་
གྱི་མ་ལུས་པ་མ་ཟད་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་དེ་དྲོད་ཅེ་བ་ཡིན་ཞེས་
སྟེ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་སྒྲིབ་ལས། དུལ་ལྷ་ག་ལ་པའི་མཁས་པའི་ལུགས་ཀྱིས་
ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པ་ལུས་པར་ཟད་པ་ནི་བཟོད་པ་ནས་ཡིན་ཏེ།
ངན་འགྲོ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་སོ། །

དེས་ན་དྲོད་ཅེ་མི་ཁོམ་པ་པལ་ཆེར་ཟད་གྱི་མ་ལུས་པ་མིན་པས་འདུ་ཤེས་

མེད་པ་བར་སྐྱེས་པ་དེ་དོད་ཅེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྲད་པའི་གནས་དེར་ཡུན་ཐུང་
ལ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཡང་ཆུང་བ་སྤྲོད་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདིའི་དགེ་
འདུན་ལ་སོ་སྐྱེ་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་ཁྱུ་དེ་ཤ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་པལ་ཆེ་བས་བྱིར་མི་ལྟོག་
ཏུ་བཤད་ཀྱང་དམིགས་བསལ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་ཚོགས་ལམ་བར་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་སྤེང་ལས། ཡུལ་ཁྱེ་དེ་ཤ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཞལ་
འཆམ་དུ་བྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་པལ་ཆེ་བས་བརྗོད་པ་སྟེ། བྱིར་མི་ལྟོག་པ་
མ་གཏོགས་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལྟར་
ན་དེ་ཚོགས་ལམ་བར་གསལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་

ཀོང་ཀ་ན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི། ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་མིན་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་བྱི་རོལ་པའི་ལམ་ཀྱིས་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་ནས་དེར་སྐྱེས་པ་ལོག་ལྟའི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བས་མི་ཁོམ་པ་
དང་།

བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་དག་བཤེས་གཉིན་ངན་པའི་མཐུས་
དེར་སྐྱེས་ཀྱང་སྤྲུལ་ལྟར་མི་ཉམས་པས་མི་ཁོམ་པ་མིན་པར་འདོད་ཅིང་། འདིའི་
ལྟར་ན་སྐྱོར་ལམ་པ་མི་ཁོམ་པ་བྱད་པས་དེར་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བར་འདོད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྤང་ལས། ཀོང་ཀ་ན་པ་དག་ནི་ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་ལ་མི་ཁོམ་
པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་དང་ས་འོག་
མ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་དེར་སྐྱེས་པ་འཆི་ཁའི་ཆེ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་ནས་
དཔྱལ་བར་ལྷུང་བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ནི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་དག་བརྒྱ་ལམ་ན་
བཞེས་གཉིན་ངན་པའི་མཐུས་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་རང་གི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པས་སྤྲ་མ་ལྟར་མི་ཉམས་པས་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེས་
པ་མིན་ཏེ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་སྟན་པ་བརྗོད་པས་
དགོ་སྟོང་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་གནས་པར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྟོན་ཅིག་ཡོད་པ་ལྟ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་གདུལ་བྱ་གཞན་མེད་ནས་ཐུང་ངན་
ལས་འདས་ཏེ་ཡང་མིར་སྐྱེས་པའི་དོན་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་
པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།

མདོར་ན་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་དེར་སྐྱེས་པ་དེ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་
བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ནི་དེར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
གྱིས་ལོག་ལྟ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིའི་ལྟར་ན་སྦྱར་ལམ་པ་མི་ཁོམ་བཅད་
པས་དེར་སྐྱེ་པ་མི་འགལ་ཞེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་
འཕགས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་ག་ལ་པའི་མཁས་པའི་འདོད་པ་
དགག་པ་ལས་ཤེས་པར་རུས་པའི་བྱིར་རོ། ། ལྷ་ག་ལ་པའི་མཁས་པ་དགག་པའི་
ཚུལ་ཡང་།

གསེར་སྤང་ལས། དེ་དག་ལས་ལྷ་ག་ལ་པའི་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་
སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ལ་ཆད་མར་བྱེད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་
བཤད་པའི་བྱིར་དང་།

ཐེག་ཆེན་གྱི་དོད་ཅེ་བ་ཐར་པའི་ལམ་ཡིན་མིན་ལ་འབྲུལ་བ་མི་སྲིད་ལ། འདྲ་
ཤེས་མེད་པ་བར་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་ཐར་ལམ་དུ་འབྲུལ་བར་ཤིང་ཏྲ་
ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་བཤད་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན། མདོ་ལས། དག་འདུན་ཞེ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་བསྟན་བཅས་སྟུངོན་
གྱི་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་གངས་འབྲེན་མཛད་ན། དེ་དག་བསྟན་ཚུལ་དང་གངས་ཇི་ལྟ་
བུ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་དངོས་བསྟན་བཅུ་དྲུག་དང་ཤུགས་བསྟན་
བཞི། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ་དངོས་བསྟན་བཅུ་བདུན་དང་ཤུགས་བསྟན་
གསུམ་དུ་བཞེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིག་ཆ་སྟུངོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ།

འཕགས་པས་ཐམས་ཅད་དངོས་བསྟན་ལ་སྐར་ནས་ཉི་ཤུའི་གངས་འབྲེན་

མཛད་ཚུལ་ནི། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཞུགས་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
བརྒྱད་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་དབང་པོ་
ནི་རྩལ་གཉིས་གཉིས་སུ་དང་། དེའི་འབྲས་གནས་གཉིས་གཉིས་སུ་བབྲངས་ནས་
འོག་མིན་འགོ་འཕར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ། གཞན་ནམས་སྐྱ་རྩེ་
བཞིན་དུ་བབྲང་ངོ་། །འདི་ཁོ་ན་རྩེ་བཅུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན།

དབང་པོ་རྩལ་དང་ནོན་པོ་དག །ཅེས་པས་ཞུགས་པ་དང་པོ་དབང་པོ་ནི་རྩལ་
གཉིས་ལ་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ནས་བྲངས་གཅིག་
དང་།

ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་དང་པོའི་རྩེས་འབྲང་དང་ཆོས་གྱི་
རྩེས་འབྲང་གཉིས་སོ་སོར་བབྲང་ནས་དེ་དག་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྲང་སེམས་གསུམ་
བསྟན་ལ།

དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་གནས་དད་
མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྲང་སེམས་གཉིས་བསྟན་ཅིང་།

རིགས་ནས་རིགས། བར་ཆད་གཅིག་པར་སྐྱེས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་
མིན། ཞེས་པས་རྒྱན་ཞུགས་ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་དང་། མིའི་རིགས་ནས་
རིགས་སྐྱེ་དང་། ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བར་

འདའ་བ་དང་། སྐྱེས་འདའ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་
མེད་པར་འདའ་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་བདུན་བསྟན་ནོ། །

འོག་མིན་འགྲོ། འཕར་གསུམ་སྟོན་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་
བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། །བསེ་རུ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་འོ། །

ཞེས་འོག་མིན་འགྲོ་ལས་བྱེ་བའི་འཕར་བ་གསུམ་པོ་གྲངས་རེ་རེ་དང་། སྟོན་
ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དང་། ཕྱིར་མི་
འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་བརྒྱད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། གསེར་
སྤང་ལས། འཕགས་པས་ནི་ཐོད་བཀྲལ་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་དང་མཚུངས་
པར་བཤམ་དེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་ནི་རྩལ་གཉིས། དད་ཐོབ་གཉིས་ནི་ཐོད་བཀྲལ་
བའི་ཞུགས་གནས་བཞི་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་མཐར་གྱིས་པ་དང་སྒྱུར་ཞིང་། དེ་
དག་གྲང་མངོན་དང་མཐུན་པར་འཆད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཐམས་ཅད་གྲང་མཐར་གྱིས་པ་དང་མཚུངས་
པར་བཤམ་ཅིང་། གཙོ་བོར་ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་མཐུན་པར་འཆད་དེ། ཅིག་ཅར་
བ་དང་སྒྱུར་བ་ནི་འགྲེལ་པ་སུས་གྲང་མ་བཤམ་དོ། །

འོ་ན་དེ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་གང་ཞིག་གིས་སྒྱུར་ཞེ་ན། སྤངས་རྟོགས་དང་

སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཏེ་གསུམ་གྱིས་སྦྱར་རོ། །

སྤངས་པ་སྦྱར་ཚུལ་ལ་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས། རིགས་གྱིན། ཤེར་འབྱུང་། ཐུབ་
དགོངས། ཟླ་འོད་ནམས་སྤྱ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། ཆོག་གསལ་གྱིས་མངོན་པ་
ལ་ཁ་འཕངས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་དོགས་པ་བཅད་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་
པ་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དོན་འཛོག་པ་ན། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་
ཀ་ལ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ།

སྦྱི་དོན་ལས། ཁམས་གསུམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བའི་
རྒྱན་ཞུགས་དང་། རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་དབྱ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཞེས་དང་།

མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་དགེ་སྦྱར་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་རིམ་གྱི་སྦྱོང་བ་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གྱི་འཛོག་
བྱེད་དུ་གསུངས་ན།

དེའི་འོག་ཏུ་ཟླ་མ་གོང་མ་པལ་ཆེ་བའི་བཞེད་པར་སྤང་ཡང་དོགས་པ་འདི་
ལྟར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་སས་བསྐྱས་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་

ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་སྤྱི་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་བ་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དོན་འཛིག་པ་ན། མཐའ་དཔྱོད་དུ། འཛིག་ཏེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤང་བ་དང་།

དེ་སྒྲོན་དུ་མ་བཏང་བར་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་བ་སོ་སོའི་དོན་མཛད་པ་ལྟར་ཁས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ།

ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་ཏེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་ན། དེས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་སྤང་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཉིས་གང་ཟག་སྤྱིར་སྤངས་ཀྱང་དངོས་གཉོན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ལ་བཏེན་ནས་སྤངས་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། གོང་དུ་ཁྱུང་བྲངས་ཟེན་པ་ལྟར་དང་།

བསམ་གཟུགས་སྤྱི་དོན་ལས། འདོད་ཉོན་དང་འདོད་ཉོན་མཛོན་འགྱུར་བ་གང་

སྤངས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་དགོས་པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྤྱི་དོན་ལས་སྤར་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི།
ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་
སྤྱོད་བཤམ།

ཡང་ན་འདོད་པ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དང་། སྤྱིར་ཉོན་
མོངས་རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་ལ་འཛིག་པ་གང་བདེ་བཤོ། །

དེས་ན། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་
རང་གི་དོ་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤངས་ལ་ཆགས་
བཤམ་སྤྱོད་དུ་བྱས་ནས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བཤམ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་གྱི་མཆན་ཉིད་
དང་།

རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག་གོང་སའི་སྒྲིམ་འཇུག་གིས་འཛིག་རྟེན་
པའི་སྒྲིམ་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ལ་ཆགས་བཤམ་སྤྱོད་དུ་མ་བཟང་བར།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་མི་སྐྱོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་
གྱི་སྒྲིམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱི་ས་བོན་ཅིག་ཅར་སྤྱོད་བཤམ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཆར་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤོ། །

འོ་ན། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས་འདོད་པའི་བར་
སྲིད་བཅུ་བཞི་དང་། རྒྱེ་སྲིད་བཅུ་བཞི་ལེན་པར་གསུངས་ན། ལན་བདུན་པ་བ་ཇི་
ལྟར་འགྲུར་ཞེ་ན།

རྒྱུན་མེད་དེ། གང་ཟག་དེས་སྲིད་པ་ཉིར་བརྒྱད་ལེན་མོད་ཀྱང་། རྒྱང་བྱའི་སྲིད་
པ་རྣམས་བདུན་ཆོན་དུ་བསྐྱུ་ན། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་
པས་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ།

དཔེར་ན། འོ་མ་རེ་ལ་འདབ་མ་བདུན་རེ་ཡོད་པའི་ཤིང་ལ་འོ་མ་བདུན་པ་
ཞེས་པ་དང་། བདུན་ཆོན་ལྡེ་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་ལ་གནས་བདུན་ལ་མཁས་
པ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ།

བདུན་ཆོན་ལྡེ་ལ་མཁས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཅི་ལྟར་ན་
དགེ་སློང་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་ཡིན་ཞེ་ན།

གཟུགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱན་
འབྱུང་བ་དང་། གཟུགས་འགོག་པ་དང་། གཟུགས་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་
དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །

ཞེས་སྤང་པོ་ལྡེ་ཆར་ལ་བདེན་བཞིའི་རིམ་པ་དང་སྐྱར་ནས་བདུན་ལྡེ་སུམ་ཅུ་
སོ་ལྡེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རྣམས་བདུན་ཆོན་དུ་བསྐྱུས་ནས་གནས་བདུན་

ལ་མཁས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

བར་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་ན། གུན་བརྟུས་དང་། གསེར་སྤོང་། མོ་
གསལ་བསྐྱེད་པའི་ཐེམ་སྐྱེད། རྣམ་བཤའ་སྤྱོད་པོ་རྒྱན། རྣམ་བཤའ་ཉོག་གསེར་དགའི་
སྤང་བ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་གུན་སྐྱོར་སྤངས་ལ་མཛོན་པར་འབྱུང་བའི་གུན་སྐྱོར་མ་
སྤངས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་།

དེ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་དོན་དུའང་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་གུན་སྐྱོར་
གསུམ་སྤངས་ཤིང་མཛོན་པར་འབྱུང་བའི་གུན་སྐྱོར་མ་སྤངས་ཞེས་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་བྱིར་དུ་སྐྱོར་འདུག་པས།

གུན་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛོན་དང་། སྐྱེ་སྤྱོད་དུ་སྐྱེ་བའི་གུན་སྐྱོར་གསུམ་
སྤངས་ཚུལ། མཛོན་པར་འབྱུང་བའི་ལས་གྱི་ངོས་འཛོན་བཅས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་གོང་དུ་སྐྱོས་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བའི་གུན་སྐྱོར་སྤངས་ཞེས་པ་
མ་གཏོགས་གུན་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྐྱོད་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཡང་། སྤྱོད་ལེན་སྤྱོད་
པ་གསུམ་ལ་འཛོག་གམ་སྐྱེ་སྤྱོད་།

གུན་བརྟུས་ལས། མཛོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།
སྤྱོད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་བར་འདའ་བ་དེས་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་
གྱི་བར་སྤྱོད་དུ་སྐྱེ་བ་ན་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་འཛོག་ལ།

གོང་དུ་སློམ་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་ལྟར་བྱས་ན་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་
ན་དེའི་སྐྱེ་སྤྱད་དུ་སྐྱེས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་མོད་ཀྱང་།

རང་ལུགས་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་ན། དེའི་སྐྱེ་སྤྱད་དུ་
སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་མི་དགོས་པས། བར་འདའ་བ་དེས་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་
བའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་ལ་དེའི་སྐྱེ་སྤྱད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས་པའི་ཞིབ་ཆ་
མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

མཐའ་དཔྱོད་ལས། གང་ཟག་དེ་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ཡིན་ན། དེ་དེའི་
སྐྱེ་སྤྱད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེ་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེ་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་
བ་ལེན་པའི་རྒྱས་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲའི་བར་འདའ་བ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་
སྤངས་ན་གཉེན་པོ་གང་གིས་སྒོ་ནས་སྦྱོང་ཞེས་བརྟགས་ན་འཇོག་འཆ་མས་
དགའ་བར་སྤང་བས།

དེ་ཉིད་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་ཁར་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་བར་
སྤྱད་ཅུ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྣམས་པ་ཅན་དུ་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱད་དུ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱད་པས་སྐྱེ་

སྤྱིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱར་གསུམ་སྤངས་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་ཤིང་། མཚན་ཉིད་
དུ་རིགས་གནས་སྒྲིམ་བའི་དགོས་པའང་དེ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

དེ་འདྲའི་བར་འདའ་བ་དེ་སྐྱེས་འདའ་བ་ལས་དབང་པོ་ནི་ཞིང་། ཉོན་མོངས་
ཡང་ཕལ་ཆེར་བད་པས་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་རྫོགས་པར་ལེན་མ་དགོས་པར། བར་
སྤྱིད་ཀྱི་ཉོན་ཅམ་ལ་ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་བའི་བྱིར།

བར་འདའ་བའི་ལུས་ཉོན་འདྲིར་ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། སྤྱིད་གཟུགས་
སུ་སྐྱེ་བ་ངས་བའི་ལས་བསགས་ཟེན་པས་ལས་དེའི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཞིག་མ་སྤང་
བར་ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ཀྱས་སོ། །

རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡང་སྐྱེ་སྤྱིད་སོགས་རྒྱད་ནས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་བར་
སྤྱིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྤང་བ་ན་སྤྱིད་གཉེན་པོའི་ལམ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་བའི་ས་བོན་
དང་བཅས་པ་འཛོམས་བའི་ཀྱས་པ་ཆོགས་ཤིང་། སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་ཡང་
བྱུང་ཟེན་པས་བར་སྤྱིད་ཀྱི་ཉོན་དེར་ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་མི་
སྤྱིད་དོ། །

དེ་ལ་གཞན་མངོན་པར་འགྲུབ་བའི་ལས་ཞེས་པ་བར་སྤྱིད་ཁོ་ནར་འགྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཞིག་འཛོག་དགའ་སྟེ།

ལས་བསགས་དུས་ནི་སྤྱིད་ཉེར་བསྒྲིགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་
ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསགས་དགོས་པ་དང་། འགྲོ་བ་གང་དང་གང་གི་བར་སྤྱིད་

དང་སྐྱེ་སྤྱི་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པར་གསུངས་པའི་
བྱིར།

དེས་ན་བར་འདའ་བ་དེས་སྒར་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་གོང་མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་དེས་པའི་ལས་ཞིག་བསགས་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་སྤྱི་དུ་སྐྱེ་བར་མ་དེས་ཀྱང་
བར་སྤྱི་དུ་སྐྱེ་བར་དེས་པས་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །

ཡང་སྐྱེས་འདའ་བ་དབང་པོ་མཆོག་འབྱིང་དམན་གསུམ་གྱིས་སྤང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྒྱར་བུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པས་སྐྱེ་སྤྱི་ལ་ཡུན་བྱང་དུ་མི་
འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།

སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱི་
ཡིན་ན་ཡུན་བྱང་དུའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ཞིགས་ཏེ། བྱི་མ་གཉིས་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱི་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་།

སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྣམ་ཤེས་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱར་
མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་སྐྱེ་སྤྱི་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱེ་སྤྱི་
ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་
འདའ་བ་གསུངས་པས་དེས་ལེགས་པར་རྟོགས་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་
པས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན། བྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀར། མཛོད་ལས། བྱི་བའི་སྤྱི་བ་ཉོན་མོངས་

ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པར་གསུངས་པས་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་སྐྱེས་འདུལ་བ་དེ་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་སྐྱེས་
 འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད།

དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མཛོན་དུ་འགྱུར་
 བའི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མཛོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱེ་འདུལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་བཞི་པའི་ནང་
 ཉན་ཐོས་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཛོན་ལས། སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་བཞི་པའི་དག་
 ལས། །སྐྱེ་བའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་མཛོན་ཅ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་
 པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་།

འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱབ་པ་མ་ངས་ཏེ། སྐྱེས་འདུལ་བ་སྐྱེ་
 སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་སྐྱེས་འདུལ་བ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་ལྔ་པའི་
 མཐའ་དཔྱེད་ལས། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་ཉོན་འབྲེལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་
 པ་ན། སྐྱེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་སྐྱེས་འདུལ་བ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་།

ལྔ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ལ། སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་སྐབས་ཞེས་གསུངས་པས་
 མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནམ་ཞེས་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་ནས་
 མིང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་འབྲེལ་ལྟོགས་ཀྱི་བར་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་སྐྱེས་པ་དང་།

མི་ཡི་ཕྱང་པོ་གྲུབ་ནས་མི་ཡིན་པའི་མཚམས་ནས་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ་

འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། སོ་ཐར་མདོར་གསོད་པམ་གྱི་སྐབས་སུ་མིའམ་མིར་
ཆགས་པ་ཞེས་མི་དང་མིར་ཆགས་པའི་བྱུང་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་པ་ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཅེས་
གསུངས་པས་མངལ་སྐྱེས་བཞིན་འཛོག་མཆམས་དགའ་བར་སྒྲུང་ཡང་དེའི་
ཆོད་ཙམ་ཞིག་འཛོག་དགོས་སམ་སྙམ་སྟེ།

དཔེར་ན། དབང་པོ་བྱབ་ན་ཡང་དེའི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་དུས་སྟ་བུ་
ཞིག་བཞག་དགོས་པའི་བྱིར།

ཡང་ན། མཛོད་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་སྤྱིད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་སྐྱེ་སྤྱིད་ཙམ་ལ་དེས་མ་བྱབ་པའི་ཞིབ་ཆ་མཛད་
སྤྱོད་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་གང་བདེ་བྱའོ། །

ཡང་བྱིར་མི་འོང་སྐྱེས་འདའ་བ་ལ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ་། འདུ་བྱེད་མེད་
པར་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདའ་བ་གསུམ་གསུངས་པའི། སྤྱི་མ་དབང་
པོ་རྣེ་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཆུང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་དབང་པོ་འབྲིང་བར་
གསུངས་ན།

རྒྱན་ཅ་བར། བྱེད་དང་བྱེད་མིན་འོག་མིན་འགོ། །ཞེས་བྱེད་བཅས་སྒྲོན་ལ་དང་
བྱེད་མིན་རྗེས་སུ་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ནི་སྤེབ་སྦྱར་གྱི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ལས་དབང་པོའི་རིམ་པ་བཞིན་མ་

ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་དྲུག་གསུངས་ན། དག་བཅོམ་རིགས་དྲུག་པོ་དེ་
དག་གི་བྱུང་པར་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་དབང་པོ་དང་རིགས་དང་སྒྱུར་བའི་བྱུང་པར། གང་ཞིག་གང་ནས་ཉམས་
པའི་བྱུང་པར་རོ། །རིགས་དང་པོ་དབང་པོ་འི་བྱུང་པར་ནི། དག་བཅོམ་རིགས་དྲུག་
པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་དབང་ཚུལ་དང་། ཕྱི་མ་དབང་ཚེན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དག་བཅོམ་དང་པོ་ལྟ་སྒྱུར་དབང་ཚུལ་ཡིན་ཡང་ནང་གསལ་དབང་
པོ་མཆོག་དམན་གྱིས་གང་ཞིག་གང་ལས་ཉམས་མི་ཉམས་གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་དག་
མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།

དག་བཅོམ་དང་པོ་ནི། ཐབས་གཞན་གྱིས་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་ཉམས་པའི་
སྐལ་བ་ཅན་ནམ་དེའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་པ། རང་གིས་མི་གསོད་ན་
ཉམས་ལ་གསོད་ན་མི་ཉམས་པའི་རིགས་དང་ལྡན་པ། གསུམ་པ། འདོད་ཡོན་ལ་
སེམས་བསྐྱུངས་ན་མི་ཉམས་ལ་འབད་པས་བསྐྱེམས་ཏེ་མ་བསྐྱུངས་ན་ཉམས་པའི་
རིགས་ཅན།

བཞི་པ། འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་མ་བསྐྱུངས་ཀྱང་མི་ཉམས་པ་དབང་པོ་འཕོ་
བའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་རིགས་ཅན། ལྟ་པ་ནི། ཉམས་མི་སྲིད་པ་མ་ཟད་དབང་
པོ་གོང་མ་འཕོ་བའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ལ། དྲུག་པ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི། རང་
བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་ཚེན་པོ་དང་། སྐྱུངས་པ་ལས་སྒྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་གཉིས་

ཀྱང་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ནས་དང་མི་ལྡན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བཟུས་ལས། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་དབང་
པོ་རྩལ་པོ་ཕྱོས་ཀྱང་རུང་མ་ཕྱོས་ཀྱང་རུང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ནོ། །བདག་གསོད་པའི་
ཆོས་ཅན་གང་ཞེ་ན།

གང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཕྱོས་ཀྱང་རུང་མ་ཕྱོས་ཀྱང་རུང་བདག་མི་གསོད་ན་
མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་
སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། གསོད་ན་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །

རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཕྱོས་ནས་
མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། མ་
ཕྱོས་ན་མ་ཡིན་ནོ། །

གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཕྱོས་ཀྱང་རུང་
མ་ཕྱོས་ཀྱང་རུང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་སྐྱོང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡང་མིན་ནོ། །

རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཕྱོས་
ཀྱང་རུང་མ་ཕྱོས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་སྐྱོང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ནི་ཡིན་པའོ། །

མི་འབྲུགས་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་ནོན་པོ་
སྟེ། སྟོས་ཀྱང་རུང་མ་སྟོས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དགྲ་བཅོམ་དེ་དག་གང་ལས་ཉམས་པའི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་
ལྟར་ན་དགྲ་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་བ་ཡན་ཆད་གྱིས་
མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ཉམས་པར་འཛོག་གོ།

གཉིས་པ་རིགས་ཀྱི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་
རིགས། །ཁ་ཅིག་སྐྱངས་པ་ལས་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་སུ་གནས་
པ་ལ་དགྲ་བཅོམ་རིགས་དྲུག་ཀ་ཡོད་དོ། །

དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་མ་ཡིན་ཀྱང་བྱིས་གང་བྲག་དེའི་རིགས་སུ་སོང་བ་
ལ་ནི། དགྲ་བཅོམ་བྱི་མ་ལྔ་ཡོད་དེ།

དཔེར་ན། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་དབང་པོ་སྐྱངས་ནས་བདག་གསོད་པའི་
ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི། དེ་ལས་རིགས་དམན་
པ་མེད་པས་འོག་མའི་དབང་པོ་སྐྱངས་པ་ལས་དེའི་རིགས་སུ་སོང་བ་མེད་དོ། །

སྒྱུར་ན་རིགས་དྲུག་པོ་མི་སྟོབ་པ་མ་ཟད། སྟོབ་པ་དང་སོ་སྟོས་ལ་ཡང་ཡོད་
དེ། མཛོད་ལས། སྟོབ་དང་འཕགས་མིན་རིགས་དྲུག་ལྟར། །ཞེས་དང་པོ་ནས་དེའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་བྱིར། རིགས་ཀྱི་བྱིར་པར་འདི་འདྲ་བྱུང་

མཐའ་གོང་མའི་བཞེད་ཚུལ་གཞུང་ལས་གསལ་ཁ་མ་མཐོང་ཡང་། དེ་བཞིན་འཐད་
ལྡན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ན་འགལ་བ་མེད་དམ་སྙམ།

གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་བྱང་པར་ལྡན་ཚུལ་ནི། རིགས་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་
སྦྱོར་ལམ་དུ་རྒྱན་སྦྱོར་དང་། གུས་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། རིགས་གསུམ་པ་
དང་བཞི་པ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་རྒྱན་སྦྱོར་དང་གུས་སྦྱོར་རེ་རེ་བ་ཡིན་ལ།

ལྔ་པ་ནི། སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་ཡང་དབང་པོ་རྟལ་པོ་ཡིན་ལ། དུག་པ་
ནི། སྦྱོར་བ་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཡིན་ལོ། །

རྒྱན་སྦྱོར་དང་གུས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རྒྱན་སྦྱོར་རམ་རྟག་
སྦྱོར་ནི་བཙུན་འགྲུས་དུག་པོ་མེད་པའི་རྒྱན་བརྟན་པོ་ཞིག་ལ་འཛོག་གུས་སྦྱོར་ནི།
རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཤུགས་དུག་པོ་ལ་འཛོག་གོ། །

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་མེད་སྟོ་གསལ་བའོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན་ལ།

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གུས་སྦྱོར་རྟག་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། གང་རུང་
རེ་རེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཆང་བ་བཅས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་སྟོན། །

བཞི་པ་གང་ཞིག་གང་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་པར་ནི། དབྱ་བཙུན་དུག་པོ་དེ་
དག་ལས་གང་ཞིག་ཉམས་ཤེ་ན། དང་པོ་ལྔ་ཉམས་པ་སྤྱིད་ལ། གང་ལས་ཉམས་

ན་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་དང་རིགས་གཉིས་ལས་སོ། །

འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་། རིགས་དང་པོ་ལས་ཉམས་པ་མེད་དེ། འབྲས་བུ་
མཐར་གྱིས་འཛོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཐོད་བརྒལ་བའི་སྤྱིར་
འོང་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་ནམས་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་
སྤང་བ་དེ་ཉིད་བྱིས་ལམ་དང་འདས་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར།

འོན་ཀྱང་ཐོད་བརྒལ་བ་དེ་དག་གིས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཙེམ་ལས་ཉམས་པ་
ཡོད་ལ། རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཙེམ་ལས་ཉམས་ནས་རྒྱན་ཞུགས་བར་སོང་བ་
ཡོད་བར་འདོད་ལ།

རིགས་དང་པོ་ལས་ཉམས་པ་མེད་དེ། དེ་ལས་རིགས་དམན་པ་མེད་པའི་
སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཙེམ་པ་ལྟ་གསུངས་པ་ཡང་ཉམས་
པ་སྤིད་པའམ་ཉམས་པའི་རིགས་ཅན་ལ་བྱའི། དེ་ལྟར་ཉམས་ངེས་མི་དགོས་ཏེ།

མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་སོ་ན་གནས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའམ། དབང་པོ་
འཕོ་བའམ། ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་སྟོབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའོ། །

འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་བཞི་སྟེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་།
ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་སྤྱང་འོང་བའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་རེ་རེ་བསྐྱེད་དེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་

ལྷ་དང་དྲུག་དང་བདུན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན་བྱེ་སྤྲུམ་དགྲ་བཙམ་པ་ཉམས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་གང་འགོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་
མདོ་ལས། རྒྱུན་ལྷ་དང་རྒྱུ་ལྷས་དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཙམ་པ་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

ལྷ་གང་ཞེ་ན། ལས་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། སྤྲུམ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། ཚེད་
བ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། རིང་དུ་རྒྱ་བའི་སྤྱོར་བ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། བད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཐེབས་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་མང་དུ་བྲངས་ལ།

འདི་ལ་ཐེག་ཆེན་པས། ལྷ་དང་དག་གི་དགོངས་པར་དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་
བྱ་ཉམས་པ་དེའི་དོན་མིན་གྱི། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ལས་ཉམས་པ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན།

མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤངས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉོན་མོངས་སྤར་མི་སྤྱེ་བའི་སྤངས་པ་གསུངས་
པའི་སྤྱིར།

རིགས་པས་ཀྱང་བྱབ་སྟེ། དག་བཙམ་པས་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་
ཀྱིས་གཏན་ཟད་དུ་བྱས་པ་མིན་ན་དེ་ཉིད་ཟག་ཟད་ངེ་ལྟར་འཐད་དེ་མི་འཐད་པའི་
སྤྱིར་དང་།

དེས་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤངས་ཐེན་ན། རང་གི་སྤྱོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སྤངས་པ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྡེང་ན་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་
པས་སྟེན་ཅི་ལོག་གིས་འབད་དུ་ཟེན་ན་ཡང་སྤངས་པ་སྟོག་མི་སྲིད་པའི་སྟེར།

དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་འགེལ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱེན་ལོག་གིས། །འབད་དུ་བེན་
གུང་མི་བསྐྱོག་སྟེ། །སྟོ་ནི་དེ་སྟོགས་འཛིན་བྱེད་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གིས། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
ཕྱག་བསྐྱེད་བརྟེན་མིན་ཕྱིར། །ལེགས་ཡིན་ཞེས་དང་། བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། །སྤར་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

གང་ཕྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་པའི་སྤངས་པ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་
ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ན། སྟོབ་པའི་སྤངས་པ་སྤར་སྟོག་པའི་སྤངས་པར་གསུངས་ལ།
དེ་ལྟར་ཡང་།

སྒོ་གསལ་བཀོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ལས། དེ་ལྟར་འབགས་པ་སྒོ་བ་པའི་སྤངས་
པ་ལྟོག་སྤོང་བར་མཁས་པ་གཉིས་མཐུན་ཡང་ལྟོག་པའི་རྒྱ་མཆན་མི་འདྲ་སྟེ།

ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་། དཔལ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སྟོབ་
བའི་སྤངས་པ་ལྟོག་པར་གསུངས་པ་ཙམ་འདྲ་མོད་ཀྱང་ལྟོག་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ།
མངོན་པ་འོག་མའི་འདོད་པ་གོང་དུ་བཞག་པ་ལྟར་དང་།

རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ནི། སྤངས་པ་སྤྲོད་ཉམས་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་སྤངས་པ་
རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་སྤྲོད་འཁོར་བར་སྟོག་པ་སྲིད་པས་དེ་འདྲ་སྤངས་པ་

དེ་ལ་སྦྲར་ལྷོག་པའི་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྦྱེ་དང་སྦྱོན་ནི་ཀུན་འབྱུང་དག །སྦྲར་ཡང་ལྷོག་ཅེས་བཤད་
པ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱི་དཔེ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྟ་བུ་སྦྱེ་བ་སྦྱག་བསྐྱེད་བ་
དང་། སྦྱོན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྲར་ཡང་འཁོར་བར་ལྷོག་པར་གསུངས་
པའི་བྱུང་རོ། །

འོ་ན། དག་བཅོམ་རིགས་དུག་པོ་དེ་དག་དུས་དང་སྦྱར་བ་དང་མི་སྦྱར་བའི་
ཁྱད་པར་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན།

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྦྲ་བ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་དང་པོ་ལྷ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་
བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་གནས་ནས་
ཉམས་སྤྱི་དཔེ་དུས་དང་སྦྱར་བ་དང་།

དུག་པོ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི། རྟོགས་པ་མི་ཉམས་པས་མི་གཡོ་བ་དང་།
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་ཡང་དུས་ནམ་ཡང་ལྷོག་པ་མི་སྤྱི་དཔེ་དུས་དང་
མི་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱ།

ཡང་ན། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཟས་གོས་གནས་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཆོང་
བ་དང་། རྟ་དང་དགའི་ཆོར་མ་སོགས་འགལ་རྐྱེན་མེད་པ་དུས་ལ་སྟོས་དགོས་
པ་དང་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཀྱང་འབྱེད་དེ།

ལྷོ་གསལ་བསྐྱེད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས། དག་བཅོམ་དང་པོ་ལྷ་ནི་རྣམ་གྲོལ་

སྤངས་པ་དེ་དུས་རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་གནས་ནས་ཉམས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དུས་ཀྱི་
ནམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ།

དུག་པ་ནི། ཉམས་མི་སྲིད་པས་ནམ་གྲོལ་སྤངས་པ་དེ་དུས་འདི་ཙམ་ནས་
ལྷོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་དུ་གྲོལ་བས་ན་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་ནམ་པར་གྲོལ་
བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་།

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་འཆོ་བའི་ཡོ་
བྱད་དང་ལྡན་པ་དང་། ལུས་ལ་ནད་མེད་པ་དང་། དུས་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་དུས་
ཀྱི་བྱད་པར་ལ་ལྷོས་པ་དང་མི་ལྷོས་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དུས་སྦྱོར་དང་
དུས་མི་སྦྱོར་གྱི་དོན་ནོ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་།

མངོན་འགྱུར་ལས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པའི་སྒོ་ནས་དུས་
གཞན་གྱི་བར་དང་། གཏན་དུ་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུས་ཀྱི་ནམ་པར་གྲོལ་བ་དང་།
དུས་དང་མི་སྦྱོར་བས་ནམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་མཐུན་རྒྱུན་ཆད་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ་དང་།
དུས་རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་གནས་ནས་ཉམས་པ་སྲིད་པའི་དུས་ལ་ལྷོས་པ་དང་མི་
ལྷོས་པའི་བྱད་པར་མངོན་དེ།

ལྷོ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ལས། ལྷོས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་བྱེ་བྲག་

ཏུ་སྒྲིབ་བ་དང་འདྲ་ཡང་སྒྲིབ་ཆོས་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། གྲེ་བཀ་ཏུ་སྒྲིབ་བ་ནི་རྣམ་གྲོལ་དག་
བཅོམ་པ་ཉིད་ལ་འཆད་ཅིང་། སྒྲིབ་དཔོན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།
དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། རྣོན་པོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་
དུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། བདག་གསོད་པའི་
ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་བསྐྱེད་བའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན། རྩལ་པོའི་ཆུང་
དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་ལ།

གནས་པ་ལ་མི་བསྐྱེད་བ་དང་། རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་བ་ཅན་དང་། སྐྱེས་པ་ལས་
གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་བཅས་ལ་རིམ་བཞིན་དབང་པོ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་
དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་དང་གསུམ་འཛོག་ལ།

དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་།
རྣོན་པོའི་ཆེན་པོ་སྟེ། དབང་པོའི་སྒྲིབ་ནས་མི་སྒྲིབ་བ་དགུ་མཛད་དེ།

མཛོད་རྩ་བར། སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་ཉན་ཐོས་བདུན། །དེ་དགུ་དབང་པོ་རྣམ་
དགུ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲིང་ལམ།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་གི་དོན་བསྐྱེད་པས་སྒྲིང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
སྐྱེམས་བྱུང་སྤྱེས་པའི་ཐོག་མ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ཡང་། ཅ་བར། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི། །དོད་སོགས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་
དུ། །རྣམ་ཏོག་བཞི་པོ་ལྟན་བཞེན་པ། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །ཉན་
ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། །བཅས་པ་དག་ལས་བྱུང་པར་འཕགས། །ཞེས་དང་།

འགྲེལ་བར། ལས་དང་པོ་བ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོས་པ་ལས་ངེས་བར་
འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲློར་ལམ་ཐེག་
དམན་གྱི་སྒྲློར་ལམ་ལས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རྒྱ་ཡོངས་འཛིན་ལྟན་ཆུལ་དབྱེ་
བ་སྟེ་བྱུང་ཆོས་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་མདོར་བསྟན་པས། དང་པོ་
དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཆུལ་ལ།

ཡིག་ཆ་ལས། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲློར་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་རིགས་པའི་
རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ཐེག་དམན་
ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། ཅས་དང་།

དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲློར་ལམ་གྱིས་སྒྲིང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་
ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཏོགས་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ཐེག་དམན་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར།

ཞེས་ཐེག་དམན་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་གྱིས་རིགས་
པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ཚུལ་དང་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་
གསུངས་ན།

འོ་ན། སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་ཞེས་
པའང་ཐོག་མར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་འཛོག་གམ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་
ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྦྱར་ལམ་པས་ཐོག་མར་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྟོན་ལ་སྟོང་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པས་མི་འཐད་ལ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་པའི་རིགས་
པ་དེ་རྣམས་རིགས་པ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དགོས་པས།

ཉིད་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སྟོང་ཉིད་སྒར་གྱུ་བ་ཟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་
ཡང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ན་གྱུ་བ་ཟེན་
སྒྱུ་བ་པར་ཐལ་བས་སོ་ཞེ་ན།

སྒྲོན་མེད་དེ། སྐབས་འདིའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་
བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ཉིད་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་གཅིག་ཡིན་
ཡང་། དེའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་སམ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་རྟོན་འབྲེལ་དང་། ཆ་
བཅས། བྱས་མི་རྟག་སོགས་བདེན་མེད་ལ་གོ་བ་རྟོན་པའི་སྒྱུ་བ་བྱེད་གྱི་རིགས་

པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན་དེའི་སྙིང་དུ་ཆད་མས་ངས་པ་རྟེན་ནས་འཇུག་
པ་ལ་འཇོག་ལ།

དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སྙིང་ཉིད་
རྟོགས་ཞེས་པ་ཡང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་བདེན་
མེད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སྤྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྙིང་དུ་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་
བདེན་མེད་ལ་གོ་བ་འདྲིན་བྱས་གྱི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་རིམ་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་
ཆོས་ཅན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་བདེན་མེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལ་གོ་བ་
ལེགས་པར་རྟེན་ནས་དེ་རྣམས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་གོ་བ་ལ་འཇོག་གོ།

དེས་ན་ཐེག་དམན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་གིས་སྙིང་
ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལྟར་མེད་དེ།

ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་
མཆོག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། བར་དུ་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་
པས་ཟིན་མ་ཟིན་དང་། མཐར་འབྲས་བུ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ཚུལ་འདི་
འདྲ་བ་ལུགས་གཞན་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐྱབས་སུ་འང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་
སྙིང་ཉིད་རྒྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་དང་། མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་རྟོགས་པའི་
རྟོགས་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱད་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་གྱང་།
སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ས་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འཛོག་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱས་སོ། །

ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱ། །ཞེས་པས་རྒྱའི་སྒྲོན་ས་བྱང་པར་འཕགས་
པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ན།

གཞན་དོན་ཏུ་གཟུགས་སྐྱེ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་སྐྱེ་བས་
འགྲོ་བ་རྣམས་སྐྱེ་བ་པར་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
སྐྱེ་བ་ཚུལ་ཡང་།

རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
མཛད་པ་ལས་དེ་དག་གི་དོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་།

དེ་ལ་ཡང་། སྐྱེ་བ་ལམ་ཏུ་ལམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིགས་རྫོགས་
པར་བསྐྱོམས་དགོས་པས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་རྟོགས་རིགས་
གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་གསུམ་ཏུ་ཐོབ་པ་དང་།

དེའི་སྟོན་ཏུ་སྦྱར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་ཤེས་གསུམ་པོ་སོ་སོ་དང་། དེ་དང་
དམིགས་རྣམ་རིགས་མཚུངས་པའི་སྦྱར་ལམ་གསུམ་བསྐྱོམས་པ་དང་།

དེ་ལ་ཡང་། ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་

དག་ལས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གཏན་
ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་ནི།

སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་དང་། སྐབས་གཉིས་པར། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་།
བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་འཛིན་སྟེ།

ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་སྤྱི་ཞི་གཉིས་གྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཤེས་
རྫོགས་པར་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་ལ་བྱའི་ཡོངས་འཛིན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་
བུས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱི་མེད་རྫོགས་བྱང་
དུ་བགྱོད་པའི་ཐབས་ཤེས་གྱི་ལམ་ཆང་བར་སྟོན་པར་མཛད་ལ།

ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་སྒྲོ་དང་འཆམ་པར་ཐེག་
པ་རྒྱང་འབྲིང་གཉིས་གྱི་ལམ་ཅམ་སྟོན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ནོ། །

མདོར་བསྟན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱོབ་པ་ཡི། །བྱོད་སོགས་བདག་ཉིད་
ཇི་བཞིན་དུ། །རྣམ་ཏྲིག་བཞི་པོ་ལྟན་བཞེན་པ། །ཞེས་དང་། རྒྱས་བཤད་དུ། གཞི་

དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤངས་བྱ་ལྟན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་
པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་།

དེ་ཡང་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་བདེན་མེད་དོན་སྤྱི་
དང་མ་འདྲེས་པར་གསུང་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མཐོང་བེན་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས་
བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྟན་སྤྱེས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ལ།

ཆོག་ས་སྦྱར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
འབྱེད་ཉམས་སུ་སྤང་པ་ལས་སྦྱར་ལམ་དོད་སོགས་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན།

ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་རྣམ་བུང་གཟུང་རྟོག་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ། བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་སྟེ་ཀྱན་བཏགས་བཞི་པོ་མངོན་འགྱུར་བ་མགོ་གཞོན་རྒྱས་མི་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་ལ།

ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་པ་ལ་ནི། བྱང་པར་དེ་ལྟར་མེད་དེ། རང་ལམ་
དུ་བདེན་མེད་བསྐྱེད་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མེད་པས་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་
མངོན་འགྱུར་བ་དེ་རྣམས་མགོ་གཞོན་མི་རྒྱས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །ཞེས་པས་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་པ་བསྟན་པས། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་
བྱེ་བ་ནི། དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།

འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ལས། རི་ལྟར་བཟོད་ཆེན་སྐད་ཅིག་
མ། །གཅིག་ཡིན་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་། ཅེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་
གི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ལ། འདིར་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཆུང་
དུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་ཉན་རང་རྣམས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱིར་དུ་ཞུགས་པས་ཆུང་འབྲིང་
ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཀྱང་རང་དོན་དུ་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་ཀྱས་ལ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དེ་ལས་ལྗོགས་ཏེ། གཞན་དོན་སྦྱར་ལེན་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་གཞན་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཐོབ་མར་རང་གི་དོན་དུ་
ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱ་དགོས་ལ།

དེ་ལ་ཡང་ཐོབ་མར་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྦྱར་གཉིས་དང་ས་དང་པོའི་སྐབས་
སུ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་རྫོགས་དགོས་པ་དང་། མ་དག་
ས་སྟག་མ་དུག་གི་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཉིས་པའི་ཆོགས་རྫོགས་དགོས་ཤིང་།
དེ་ནས་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གསུམ་པའི་ཆོགས་རྫོགས་
དགོས་པས།

ལམ་དང་ས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་སྐབས་པོ་ཆེ་དེ་འདྲ་མ་རྫོགས་པར་ལམ་གོང་མར་འཕོ་བ་མི་སྤྲིད་པས་དེ་ལྟར་སྦྱར་ལམ་བཞི་ལ་ནང་གསེས་སོ་སོར་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་འཛོག་པས་ཐེག་དམན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་ན།

གསེར་སྤེང་ལས། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་ཀྱི་ཚས་མཆོག་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། ཉན་རང་གི་ཚས་མཆོག་གཅིག་ཕུ་ལས་དུག་གིས་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་དང་།

ཞེས་ཚས་མཆོག་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་དེ་ཙམ་མིན་པར་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལ་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡོད་མོད། དེ་ལས་ཀྱང་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་འཛོག་དགོས་ལ།

མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཚས་མཆོག་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་དེའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་གསུངས་པ་ཡང་དེས་མཆོན་ནས་སྦྱར་ལམ་བཞི་ག་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱ་དགོས་ཏེ།

གཞན་པན་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བེན་པས་ལམ་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་སྐབས་ཆེ་བ་ནམས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བས་དེ་ལྟར་འཛོག་གི་ཐེག་དམན་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་
པ་ལས། །དེ་ལ་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་དག།རབ་དུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་
ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཞེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པས་བྱུང་ཆོས་དུག་གི་སྒྲིན་སྤངས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་རྗེ་ལྟར་གསུངས་པ་
བཞིན།

སྐབས་བཞི་པར། རྩོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་ཉིད་ཐབས་ཞེས་གཉིས་ལས་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་
གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སྒྲིན་སྤངས་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་
ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་པ་དང་།

གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་དེའི་དབང་གིས་
བྱང་ཆེན་ཉིན་གཅིག་ཞེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་རབ་དེ། ཆལ་དུག་ལྟ་བུའི་རྟོགས་
པ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབང་པོ་མཆོག་གིས་དཔེ་རྒྱ་མི་འོས་པར་གསུངས་
པ་དང་།

སྐབས་བཞི་པར། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱུང་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་།
བསམ་མི་བྱུང་དང་མི་མཉམ་དང་། །ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་རྣམས་

ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལས་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ།

སྒྲོ་མ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོ་མ་ལམ་དེ་
ཡང་དམན་པའི་སྒྲོ་མ་ལམ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པས།

མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་ནས་མི་སྒྲོ་བ་པའི་བར་གྱི་རིགས་
ཡོངས་རྫོགས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མཐའ་དག་
ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱོང་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་ལ་བདེན་པའི་བྱུང་པར་དངོས་སུ་སྐྱར་
བ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མ་སྐྱར་བས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་
མེད་དེ།

སྐྱར་བྱོང་ཆུང་དུའི་སྐབས་སུ་དམིགས་རྣམ་ལ་བདེན་པའི་བྱུང་པར་དངོས་
སུ་སྐྱར་བ་དང་། བྱོང་འབྲིང་མན་ཆད་དུ་ཡང་ཆོས་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བདེན་བཞི་དེའི་ཆོས་ཅན་དུ་འཁྱགས་ཀྱིས་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱབ་དང་། ཆོས་
ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ།

བྱུང་པར་གཞན་སྤོང་ཞེས་པ་སྒྲོ་ངོར་བྱུང་གཞི་ཡིན་པར་སྤོང་བའི་སྒྲོ་ནས་
དེའི་ཆོས་སུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱུང་པར་གཞན་མི་སྤོང་བ་ནི་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་

དེ་ཁྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་སྒོ་རྩེ་འཕངས་པ་ལ་བེད།

འདི་རྣམས་གཙོ་བོ་རྟོག་པའི་རྩེ་འཕར་ཚུལ་ཙམ་ལས་ཡུལ་ལ་ཁྱད་གཞི་
ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

འོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བཞི་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བས་
དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། རྒྱ་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པའི་མདོ་འགྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒོ་མ་ལམ་
ལ་གདམས་པའི་སྐབས་སུ། མདོ་ལས། བྱང་སེམས་ཅེ་མོའི་སྒྱུར་དུ་མི་ལྟུང་
བ་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་ཅ་རྫོགས་པར་བགྱི་བར་འཆལ་བའི་བྱང་སེམས་གྱིས་ཡུལ་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ཤུ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྱུར་དེ་རིས་ཤིང་རབ་འབྱོར་གྱིས་དེའི་ལན་དུ་
ཐབས་མི་མཁས་པས་བྱིན་བྱག་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཉན་རང་གི་
སར་ཡང་མི་ལྟུང་ལ་བྱས་སེམས་གྱི་སྒྱུར་མེད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའོ། །ཞེས་སྐུས་པ་
དང་།

དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཅིའི་བྱིར་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྱུར་
དུ་འབྱུང་ཞེས་རིས་པ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱང་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ནི་ཆོས་ལ་སྟེད་པའོ་
ཞེས་སྐུས་པ་དང་། ཤུ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་རིས་
པའི་ལན་དུ།

བྱང་ཆེན་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་
གནས་པ་དང་། གྱུན་ཤེས་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། བདག་མེད་པ་
དང་། ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་གནས་པ་དང་། གྱུན་ཤེས་པ་
འདི་ནི་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྤེད་པ་སྟེ་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་དམིགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མདོ་རྣམས་གསུངས་
སོ། །

སྐབས་འདིའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་གནས་པ་དང་། གྱུན་ཤེས་པ་
གསུམ་ལ་མངོན་ཞེན་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་གསུམ་ཞེས་དག་ལྡན་དུ་གསལ་ལ། དུམ་
གསུམ་གཞོད་འཛོམས་སུ་དེ་འབྱའི་ཞེན་པ་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་གསུམ་ལ་རིམ་བ་
བཞེན་འདུཤེས་དང་སེམས་དང་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ། །

གཟུགས་མི་རྟག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒྲིབ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པས་ན་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཆོས་སུ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྤེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

སྐབས་གསུམ་པར་རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། ཞེས་བདེན་འཛིན་ལ་
ཆགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་རྒྱལ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་འཆད་པ་ལ་

གཉིས། སྒྱུར་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་གྱི་དམིགས་ཚུལ་དང་རྣམ་པའི་བྱང་པར། བྱེ་
བྲག་ཏུ་དམིགས་རྣམ་བཅུ་གཉིས་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ལས་
བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཇི་སྐད་བཟོད་པ་བཞིན་འཁོར་བ་སྒྱུ་བྱེ་བྲག་གི་ཉིས་
དམིགས་ལེགས་པར་སེམས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ལས་ཀྱང་
འཁོར་བ་ལ་འབྱམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་བཤམ་ཆེ་ལ།

དེ་བཞིན་བདེན་བཞི་དང་རྟོན་འབྲེལ་འཇུག་སྒྲོག་གི་རིམ་པ་ལ་ཡང་
ཆེས་ཆེར་སྒྲོ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་བཅེ་བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ།
དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ལས།
རང་དོན་དུ་དེ་ལྟར་སྒྱུར་མཛད་པ་མི་རིགས་མོད།

བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་
པར་བཞེད་པ་ཡིན་པས། གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་
སྒྱུར་དུ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།

དེའི་སྒྱུར་སྐབས་འདིར་ཡང་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒྲོམ་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་དང་། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་
པ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་གཉིས་ཀ་
བསྟན་ཏོ། །

སྤྱིར་སྤྱིར་ལམ་གྱིས་དམིགས་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས།
 དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཁ་
 ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱུ་སྟོན་ནས་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྟོན་ནས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོན་ནས་ཇི་ལྟར་སྤྱིད་པ་བཞིན་
 བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ།

སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལས་ཀྱན་ཏུ་དམིགས་
 སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་ལམ་རྣམས་རང་གི་འཛིན་སྐྱབས་ཇི་ལྟར་སྤྱིད་པ་སྟེ།
 རིགས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།

བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་
 ལེན་པ་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་
 ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་སྟོན་ཏེ་སྟེ་བ་འཁོར་བ་དང་།

དེས་འབྱུང་མྱང་འདས་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་
 བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་སྟོམ་པས་ལུས་སོགས་དག་པ་ལྷ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་ནི། དེའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་།

འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་སྟེད་པའི་རུས་པ་ཉིད་འདིའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
 ལ། ལུས་སོགས་དག་པ་ལྷ་ཡང་འབྱུང་དང་། བློ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་དང་ལེ་བརྒྱུད་མ་

སོགས་སྤྱུ་ལྟས་ལས་གསུམ་དང་། ཡིད་ལས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་གསུམ་ནམ་
པར་དག་པ་གསུམ་དང་།

མཚན་སྤྱུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། གསལ་ལ་ཇོགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མཚན་ཡོངས་སྤྱུ་དག་པ་སྟེ་བཞི་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། འདིའི་པན་ཡོན་
དུ་ཞིང་དག་པ་འབྱུང་བས་དག་པ་ལྟ་མཛད་དོ། །

ཆོས་མཚན་ཆུང་དུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྟོ་ནས་ཏེ་
དཔའ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བདེན་བཞི་
ལ་དམིགས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་
སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྱན་གྱིས་བྱུབ་པ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཏོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བསྟན་པའི་བྱིར།

འདི་ནི་འབྲས་བུ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་དངོས་སྤྱུ་ཡོད་པ་ཏོགས་ནས་ནམ་
པར་འཇོག་པས་འབྲས་བུའི་སྟོ་ནས་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

བཟོད་པ་ཆུང་དུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཏེ་དོན་
དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་
དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་
པ་ཉིད་ཏོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བསྟན་པའི་བྱིར།

ནམ་པ་ལྟག་མ་དགུའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པའི་སྟོ་ནས་ཏེ་

བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་དམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བྱེད་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་བྱེད་པོ་ཉིད་དང་གསུམ་རྣམ་པར་བྱེད་ལ། དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མས་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱེད་པར་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་སྒྲིབ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་།

དེའི་སྒྲིབ་གི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་ཅན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་དེའི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་སྒྲིབ་སྒྲིབ་འདོགས་འགོག་པའི་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་དག་གི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།

གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྣམ་ལ་འདོད་ལུགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བཤའ་བའི་དོན་ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་སྒྲིབ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱའི་དོན་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་འདོད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤའ་བ་ནི།

དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡུལ་དེས་བྱས་པར་བཤའ་བ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱེད་པར་འཆད་པ་ན་བདེན་པ་བཞིའི་

དངོས་སོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་
ཞེས་བཤད་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་དམིགས་བྱེད་དུ་མཚུངས་པས་བྱད་མེད་དུ་
ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱད་གཞི་དང་བྱད་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པས་
སོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དམིགས་རྣམ་བཅུ་གཉིས་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ཏེ་
བཤད་པ་ནི།

འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དག་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་བདུན་གྱི་བཤད་དེ།

ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་པ་ནས། གནས་
དང་བཏགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་ཆོག་ཀླང་དུག་གིས་བྱོད་ཚུང་འབྲིང་
ཆེ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པ་དང་།

གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་དམིགས་
སུ་མེད་པར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ཆོག་ཀླང་བཅུས་ཅེ་མོ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་
དམིགས་རྣམ་བསྟན་པ་དང་།

གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །ཅེས་པ་ནས། མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་

པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིག་རྒྱུ་གིས་བཟོད་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
གྱི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པ་དང་།

ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། ཅེས་པ་ནས། ཚུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་ཚིག་རྒྱུ་གིས་ཆོས་མཆོག་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་
དམིགས་རྣམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་། རྫོང་ལ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྫོང་ཚུང་དུའི་དམིགས་
རྣམ་ནི། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་ཞེས་བདེན་བཞིའི་
རྟོན་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

དེ་ཡི་ནི། རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་། ཅེས་པས་བདེན་བཞི་དེའི་
ཁྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པའི་རྫོང་ཚུང་དུའི་
ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་བསྟན།

གཉིས་པ་རྫོང་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་ནི། གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་ཅེས་
པས་འདུ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། འགོད་པ་འཛིག་པ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའམ་
དེ་དག་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་
ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་མ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་བདེན་བཞི་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

གནས་བྲལ་དང་། གནས་དང་ཞེས་པས་མིང་གི་རྒྱ་གནས་པ་དང་བྲལ་བའམ་

རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་དང་། རིགས་རྒྱུན་འདྲ་བ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དག་དོན་དམ་
པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་བསྟན། །

གསུམ་པ་བྱོད་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་ཅི་བཏགས་དང་། ཞེས་པས་བརྟུར་
བཏགས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

བརྗོད་དུ་མེད། ། ཅེས་པས་དོན་དམ་པར་དག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་བྱོད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །

སྒྱུར་ལམ་འདི་གསུམ་ལ་བྱོ་བ་ཞེས་བརྟུར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཐོང་
ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་དང་འདྲ་བ་སྐྱེ་བའི་སྤྲ་ལྷས་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་
ལ་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། བཞག་པའི་ཚུལ་གཉིས་འཕགས་པའི་
བཞེད་པ་ཉི་ལྔ་སོགས་ལས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན། གསེར་སྤེང་དུ་མདོ་མཆམས་སྤྱེ་སྤྱེ་
བཀོད་པར་མཛད་པ་ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན།

གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། ། དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད། ། ཅེས་
པས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་
པར་དེའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་རྣམས་དེའི་དམིགས་
པ་དང་།

དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག ། ཅེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་
དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཅེ་མོའི་ཆུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་
རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་མི་རྟག་སོགས་
པར་མི་གནས། ། དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་། ། ཞེས་པ་དང་།

དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག ། ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དང་པོ་
གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

སྟུག་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་འཆད་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟུང་
པས་གཟུགས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་གནས་པར་མི་བཀྱི་སྟེ་ཞེས་གཟུགས་སྟུག་བསྟུལ་
བ་དང་། ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱར་ནས་དེའི་དམིགས་པ་བསྟན།

ཡང་། མདོ་ལས། གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་
སྟེ། གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་མི་
རྟག་པ་ཉིད་མ་ལགས། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་མ་
མཆིས་ཏེ་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་
དོ། ། ཞེས་པས་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

ཚུལ་དེ་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་སྐྱར་ནས་སྐྱར་བཞིན་དམིགས་
རྣམ་བསྟན་ཅིང་། འགོག་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། མདོ་ལས། དེ་

བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ཆོས་ངེས་པ་ཉིད་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྐྱར་
ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་ཡིན་
དང་། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ།

མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པས་བདག་ཏུ་བགྱི་བ་དང་། བདག་
གིར་བགྱི་བ་ལ་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་གནས་ན་དེ་གཟུགས་མངོན་
པར་འདུ་བགྱི་བ་ལ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡུམ་ལ་མི་སྒྲིབ་དོ། །

ཞེས་མཆན་མར་གཟུང་བྱས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་འདིའི་དམིགས་པ་
ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་མདོ་མཆམས་སྤེ་ཚུལ་འདི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་ལེགས་བཤད་
རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་ལས་གསལ་བར་འབྱུང་གི་འདི་ལ་འགྲེལ་བྱེད་པལ་
པ་དག་གིས་བཤད་པ་རི་བཞིན་ཐོན་པར་དགའ་བ་སྤང་སྟེ།

གསེར་སྤེང་ལས། མདོ་མཆམས་འབྱེད་ཚུལ་འདི་ནི་ཉི་སྤང་རི་བཞིན་དུ་ལེ་
བརྒྱད་མར་སྤེ་ལ། འོན་ཀྱང་དེར་ཅེ་མོ་ཚུང་དུ་ལ་བདེན་པ་བཞག་མ་བཞག་གི་
དམིགས་རྣམ་གཉིས་བྱས་ནས་མདོ་མ་བྱངས་སོ། །

ཚུལ་འདི་ལ་ནི་བྱིས་ཀྱི་ཤིག་བྱེད་པལ་མོ་ཆེ་ལ་དགའ་མི་དགའི་ཐེ་ཆོམ་མི་
སྤང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱང་ཡང་མ་གོ་སྤང་བས་བདག་གིས་འབད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་ནི། དེ་དག་མཆན་མར་མི་མཐོང་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན། གསེར་སྤེང་ལས་འབྱུང་བ་འདི་ལྟར། དེ་ཡང་མཆན་མར་
གཟུང་བྱས་སྟོང་པ་ཤུགས་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་
རྣམ་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ཏེ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་རྟེན་གཅིག་གིས་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་
དངོས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་གསལ་ལ།

འོན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་དང་པར་ཕྱིན་ཅི་ཤིག་གཉིས་སུ། ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་
གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་པས་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མཆན་མར་མི་འཛིན་པའི་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དང་།

དེ་དག་མཆན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་པས་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་དོན་
དམ་པར་མཆན་མར་མི་མཐོང་བར་རྟོགས་པའི་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དཔེ་
རྣམ་པ་བསྟན་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བས་འཆད་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོག་
བ། །ཞེས་པས་དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྟེ་དཔེ་
བརྟགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དཔེ་དམིགས་པ་དང་།

ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་རོ། །ཞེས་པས་འཁོར་གསུམ་པོ་ཐམས་

ཅད་བདེན་པར་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་
ནམ་པ་བསྟན་ཏོ། །

སྒྲུང་ལམ་འདི་གསུམ་ལ་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
རྫོད་མན་ཆད་དུ་ལོག་ལྟས་དག་ཅ་གཅོད་མེད་པས་དག་བའི་ཅ་བ་གཡོ་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་ཅེ་མོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆུང་དུའི་
དམིགས་ནམ་ནི། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །ཅེས་པས་གཟུགས་
སོགས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་
བཞི་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་པས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཉིད་ཐ་
སྐད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཆུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ནམ་པ་བསྟན།

གཉིས་པ་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་ནམ་ནི། དེ་དག་སྐྱེ་མེད་ངེས་འབྱུང་
མེད། །ཅེས་པས་སྐྱེ་བ་འཁོར་བ་དང་ངེས་འབྱུང་མུང་འདས་དོན་དམ་པར་མེད་
པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

དག་དང་ཞེས་པས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ལུས་
སོགས་དག་པ་ལྷ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་
དེའི་ནམ་པ་བསྟན། །

བཅོད་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་ཀྱི་མ་ཞི། དེ་དག་མཆོན་མ་མེད་ཅེས་པས་གཟུགས་སྤྲུག་དེ་དག་དོན་དམ་པར་མཆོན་མ་མེད་པའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

དེ་ཡི་མཆོན་མར་མི་ཉེན་པས། །མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་དམིགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་མ་ཞི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་མཆོན་མར་མི་མོས་པ་སྟེ་མོས་བྱར་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དེ་ལྟར་མཆོན་མར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བཅོད་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཀྱི་མ་པ་བསྟན་ཏོ། །

སྒྲུབ་ལམ་འདི་གསུམ་ལ་བཅོད་པ་ཞེས་བཅོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དན་འགྲོ་མེད་པས་ཉེ་དེར་སྐྱེ་བ་སོ་སོར་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་འཛོལ་ཅིང་། ཆོས་ཆེན་པོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པ་མངོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཅོད་དོ། །

སྤྲུལ་གསུམ་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཆོས་མཆོག་ལ་ཡང་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་འབྲིང་དམིགས་ཀྱི་མ་ཞི། ཉིང་འཛིན་ཞེས་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དོ་བོ་གཅིག་པའི་བདེན་བཞི་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད་ཅེས་པས་ཉིང་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་གཞན་དོན་ལྟར་འབྲུག་ཉིད་དུ་འབྲུག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་རྒྱུ་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཀྱི་མ་པ་བསྟན།

གཉིས་པ་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་གི་དམིགས་ནམ་ནི། ལུང་སྟོན་པ་དང་ཞེས་པས་
ཤེར་ཕྱིན་ནལ་འབྱོར་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ལྟན་པའི་
ནམ་འབྱོར་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་སྟོན་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱིས་བར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

རྣམ་པ་བྱད་ཅེས་པས་དོན་དམ་པར་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པ་རགས་པ་བྱད་
པའི་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ནམ་པ་བསྟན།

གསུམ་པ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དམིགས་ནམ་ནི། གསུམ་པོ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་
གཅིག་། ཅེས་པས་འཁོར་གསུམ་པོ་བདེན་སྟོང་དུ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པས་བྱད་
པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་དེའི་དམིགས་པ་དང་།

ཉིང་འཛིན་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་གང་དུ་ཡང་
ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ནམ་པ་བསྟན་ཏོ། །

སྟོར་ལམ་འདི་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
མཐོང་ལམ་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་འཛིག་རྟོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་
ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོར་ལམ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་
དེ་དག་གི་དམིགས་ནམ་རྒྱན་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་སྟོར་ནས་བཤད་ཟིན་ལ།
ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཀྱི་ནམ་གཞག་

ཡང་། གསེར་སྤེང་ལས། རྩང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་གང་ན། རྩང་དུ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་བཞག་ལ།
ཞེས་གསུངས།

འོན་ཀྱང་མདོན་པ་གོང་འོག་སོགས་གཞུང་གཞན་དུ་སྐྱེར་ལམ་ཆོས་མཆོག་
ལ་རྩང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མི་མཛད་དེ།

གསེར་སྤེང་ལས། ཆོས་མཆོག་ལ་པར་བྱེན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཆེ་འབྲིང་
གོ་དབྱེ་བ་བཞག་ལ། མདོན་པར་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་དུ་བཞག་
ཅིང་།

མདོ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་པའམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་
བཞག་པས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་དུ་བཞེད་པ་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤེས་སྐྱིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་སྐྱེར་ལམ་བཞི་སྤང་
གཉེན་དུ་ལྟན་པར་གསུངས་ན།

སྐྱེར་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྟོག་བཞག་ལ།

རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ངོ་སོ་དང་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་། ཅ་བར། གཞི་
དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིས། །གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཚོངས་དང་སྤང་
སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ། །ཞེས་པས་ཤེས་སྐྱིབ་ཉོན་
ཚོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན།

རྒྱུ་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས། །འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
འདོད། །རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་དང་། །ཕུང་སོགས་རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་ཤེས་སྐྱེབ་རྒྱུ་འཛིན་རྟེན་པ་དང་། བཏགས་
འཛིན་རྟེན་པ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤོ་ལོ་ག་དང་པོས་གཟུང་རྟེན་བསྟན་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་དེའི་གཉིན་པོའི་རྟེན་ཅན་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཡང་ས་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། མོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་
རྣམ་བུང་གི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར།

ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་པས་འཛིན་རྟེན་བསྟན་པ་ནི། ཤེས་སྐྱེབ་འཛིན་པར་རྟེན་
པའང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། གང་ཟག་རྒྱུ་ཡོད་པར་འཛིན་
པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་
གྱིས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར།

འཛིན་རྟེན་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། བདག་
རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེ་བུ་བཏགས་པར་
ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར།

རྒྱུ་འཛིན་སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་དང་བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་
བཤད་པ་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་འཛིན་

པའི་ཞེན་ཡུན་སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད་ཅིང་། དེ་གང་ཟག་
རྣམས་སྐྱ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་།

འཕགས་པས་བདག་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱིང་སྟོབས་གྱིས་ཁིགས་པས།
གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཤས་ཆུང་བའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་རྣམ་འཛིན་སོ་སྟེའི་ཉེན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་
ཉེན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་པར་བྱིན་སྐབས་ལྷ་པར། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །
སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཅུགས་ཡོད་པར། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། ཅེས་
གསུངས་པར་ལྟར།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་དང་། འཕགས་པས་སྐྱེས་བུ་
བཏགས་པར་ཡོད་པ་འཛིན་པ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཏོན་
པར་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འཛིན་པ་དག་ནི། རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་སོ་སོ་ནས་འཛོག་ཅིང་།

རྩམ་འཛིན་ཞེས་པ་ཡང་རང་གི་འཇུག་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྩམ་ཡོད་འཛིན་པ་
ཙམ་གྱིས་ཆོག་གི་སྒྱུར་རྩམ་ཡོད་ལ་དམིགས་མི་དགོས་པའི་སྒྱུར་ཏེ། རང་དབང་
པའི་བདག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྒྱུར།

རྒྱལ་འཛིན་ལ་སློ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་སློ་དོན་

མཐུན་ནི་སྒྲིབ་རྒྱས་ཡོད་ཅེས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རོན་མི་མཐུན་ནི་རང་གི་འཇུག་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་དབང་བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ།

གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་ཞེས་པ་ཡུལ་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྒྲིབ་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཅིག་ལ་འཛོག་གི།

ཡུལ་གཟུང་བ་དང་ཡུལ་ཅན་འཛིན་པ་བདེན་པར་གཟུང་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་
ཡང་གཟུང་བ་རུ་རྟོག་པས་གཟུང་རྟོག་། འཛིན་པ་རུ་རྟོག་པས་འཛིན་རྟོག་ཞེས་
པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱས་འཛིན་དེ་བཞིན་དུ་བཏགས་འཛིན་ལ་ཡང་སྒྲོ་དོན་མཐུན་དང་། རོན་མི་
མཐུན་གཉིས་ལས། སྒྲོ་དོན་མཐུན་ནི། སྒྲིབ་བྱ་བཏགས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་
རྣམས་བདེན་པས་སྒྲོང་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

སྒྲོ་དོན་མི་མཐུན་ནི། སྒྲ་རྟག་འཛིན་དང་། སྒྲི་དོན་གཞན་འཛིན་པ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་འགལ་ལམ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་
མཐུན་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་རོ། །

རྟོག་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་སོ་སོ་ནས་འཛོག་ན། དེ་ཡང་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྒྲིབ་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་

གི་མཆོན་ཉིད།

རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྟུང་གྱུར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་གི་མཆོན་ཉིད།

རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྟུང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་འཛིན་ཉོག་པའི་མཆོན་ཉིད།

རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྟུང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་ཉོག་པའི་མཆོན་ཉིད།

ཉོག་པ་དེ་དག་རྒྱས་པར་སྟེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉོག་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞིའི་ཉོན་ཅན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་ཉོག་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ།

སྟུག་ཀུན་སྟེ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་བཞི། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟེ་བྲག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་གཉིས།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། མིང་གཟུགས་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ལ་སྐྱེད་པ་དང་། ཀྱན་བྱང་གི་ཆོས་དོར་བྱ་དང་སྒྲུང་བྱ་མི་ཤེས་པ་མ་དད་པ་དང་།
འཕགས་ལམ་ལ་མངོན་པར་སྟོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་པ་ལེ་ལོ་ལ་དམིགས་པ་
དང་བཞི།

གསུམ་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ནི། སྐྱུག་བསྐྱེད་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བའི་དམིགས་པ་སིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་དང་།
ཆོར་བའི་ཉོན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོར་
བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ན་དེས་ཡིད་འབྱུང་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་
བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་གསུམ་
ཡིད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ནི། གཉོན་པོའི་ཉོན་ཅན་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་བར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དགྲུ་ཡིད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་དམིགས་
པ་ལྟ། སྟོན་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ རོ་བོ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡིད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་རྣམ་བྱང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་ནི། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱང་པོ་དང་།
བདག་རྟོན་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྐྱེ་བའི་སྟོ་དང་། ཉེར་ལེན་ཁམས་གྱིས་བསྐྱུས་
པ་རིགས་དང་རྣམ་བྱང་གི་སྐྱེ་བ་ཉོན་འབྲེལ་ལུགས་སྟོག་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟོན་པས་
བསྐྱུས་པ་བཞི་དང་། ཇི་ལྟ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་སྟེ་ལྟོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ནི། སྐྱོད་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་
ལ་དམིགས་ནས་ཞེན་པའོ། །

ངོ་པོ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་
དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཇིན་ཉོག་ལ་རྫས་འཇིན་ཉོག་པ་དང་། བདག་ས་འཇིན་ཉོག་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཉོན་ཅན་ཤེས་སྒྲིབ་འཇིན་པར་
རྣམ་པར་ཉོག་པ་ཆོས་ཅན།

རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་རྫས་འཇིན་དེའི་ཞེན་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཞེན་
ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཇིན་པའི་འཇིན་པ་ལ་དམིགས་
པ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་དབང་བའི་བདག་ལྷ་མེད་པའི་གཅིག་སུ་དང་སྒྲོ་འབྱེད་
པའི་རྒྱ་དང་། ལྟ་བུ་ཤེས་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ལ་དམིགས་
ནས་ལོངས་སྐྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤང་ཁམས་
སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ལ་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་དམིགས་པར་བྱས་པ་
གསུམ་དང་།

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་དང་། འཇིག་

རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ངར་འཛིན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒྲིམ་པ་
དང་། དོན་བྱས་པའི་རྟེན་སྟོབས་སོགས་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་
དམིགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཤེས་སྐྱེས་འཛིན་པར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགྲ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་
རྣམས་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པར་འཛིན་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་
བ་བཅུ་གཉིས་ལ་དེར་བཏགས་པར་འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་བྱང་ཕྱོགས་
སོ་བདུན་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒྲིམ་པ་དང་། བྱང་པར་གྱི་ལམ་དང་། མི་སྐྱོབ་པའི་
ལམ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པར་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་བཅས་འཆད་པ་ནི། ཅ་བའི་
མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གྱི་དོན་མིན་གྱི་ཅ་བས་མདོར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་
ཉིད་འབྲེལ་བས་རྒྱས་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟོག་པ་ལ་ཅ་བའི་བཞིར་གངས་ངེས་ཀྱང་རེ་རེ་ལ་དགྲ་དགྲ་བྱེ་བ་ནི་གདུལ་
བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་བྱེ་ན་དེ་ཅ་མ་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ།

ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས། དེ་ནི་ཅ་བའི་རྟོག་པ་བཞིའི་གངས་ངེས་
ཡིན་ལ། རེ་རེ་ལ་དགྲ་དགྲར་བྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་ཉི་བའི་བསམ་པ་དང་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་གངས་ངེས་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐྱེས་བུས་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་
བ་ཡང་། ཉེན་རིགས་ལ་དམིགས་ནས། ཉེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་འཕེལ་བས་ན།
དེ་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་འཆད་པ་ལ།

ཐེག་ཆེན་པོའི་རིགས་བཤད་པ།

ཅ་བར། ཉོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། འབྲེལ་བར། དེ་
ཞིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་གྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ་གསུམ་ལས།

ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་བཤད་པ། དེ་ནས་བསྟན་བཅོས་
རྣམས་ལས་གྲགས་པའི་རིགས་བཤད་པ། འདིར་བསྟན་རིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
སྟོས་ཏེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་ལ། རྒྱལ་རིགས་དང་། བྲམ་ཟེའི་
རིགས། རྗེ་འཇིག་རིགས་། དམངས་རིགས་བཅས་རིགས་བཞིར་གྲགས་ལ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱང་ཚུལ་ཡང་། སྟོན་བསྐྱེལ་བ་དང་པོའི་དུས་སུ། སྐྱེ་བོ་
ཀུན་འདུས་ནས་ཕྱིན་ཆད་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་རང་བཞིན་
བཟང་པོ་ཞིག་ཞིང་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་ལོ་རྟོག་གི་དྲུག་ཆ་སྟེར་བར་བྱས།

དེ་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བཀྱར་བས་ན་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་

བར་གྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་རིགས་ཐོག་མ་དེ་ནས་ད་ལྟའི་རང་དེའི་སྟོན་
བ་ལྟའི་རྒྱལ་པོའི་བར་རྒྱལ་རིགས་བར་མ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་དེའི་རིགས་ལ་རྒྱལ་
རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ།

ཆོས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་བས་
འཁོར་རྣམས་མགུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་། ཐོངས་
བ་ལས་སྟོབ་བས་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་།

ཡང་དེ་དག་གི་ཆེ་འགའ་ཞིག་འདོད་པ་ཚུང་ཞིང་བྲིམ་ལ་ཡིད་བྱེད་སྟོགས་
ཏེ་དགོན་པ་དང་། རྒྱལ་སྐྱུ་གནས་པ་ལ་བྲམ་ཟེ་དང་།

རྒྱ་འབྲོག་སོགས་མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་བྱང་པོ་ཅན་རྣམས་ལ་རྗེ་ཉེ་
རིགས་དང་།

རྒྱ་འབྲོག་སོགས་བྱ་བ་ངན་པའི་སྟོན་པ་ལ་གནས་པའི་གཡོ་ཁམ་ཅན་
རྣམས་ལ་དམངས་རིགས་དང་གདལ་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཆགས་ཏེ་
རིགས་བཞིའི་ཐ་སྟོད་དེ་ལྟར་བྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་ལ། མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག་དང་
པོ་ནས་དེའི་རིགས། །ཁ་ཅིག་སྐྱངས་པ་ལས་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་དབང་པོ་ལ་རིགས་ཀྱི་
ཐ་སྟོད་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་། གཉིས་སྟོབ་རིགས་ལས་སྟོབ་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཞན་

གསུམ་ཡང་། །ཞེས་ཐེག་པ་རང་རང་གི་ལམ་ལ་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་དང་།

དབུ་མའི་སྐབས་སུ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུའང་
སྐྱེས་པ་སྟེ། ཞེས་སོ་སྐྱེད་པ་ལས་བརྒལ་ནས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ན། བྱང་སེམས་
དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ཉེ་བའི་ཆ་ནས་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་
དང་།

སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཀྱང་པས། དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་སོགས་གཞུང་དུ་མ་ལས་དེ་ལྟར་བྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་འདྲིར་བསྟན་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་
པའི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གྲགས་པ་དེ་ཅུ་མ་ཅིན་པར། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ལུགས་ལྟར་
ན་འཕགས་པའི་རིགས་དང་། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རིགས་ཞེས་འཛོགས།

ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་བཤད་པ།

དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་སེམས་བྱང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ།
རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞིར་མཛད་ནས་ཆོས་གོས་དང་གནས་མལ་བསོད་སྟོམས་
གསུམ་ལ་ངན་ངོན་ཅུ་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་པའི་འཕགས་པའི་རིགས་དང་པོ་གསུམ་
ནི་བདག་གི་དངོས་པོ་ལ་སྤེད་པ་རེ་ཞིག་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་

ཐབས་སམ་ཚུལ་ལ་འཛོག་སྟེ། བག་མེད་ལམ་བདེན་སྟེ་བའི་མཐུན་ཀྱིན་ཆང་བར་
བྱེད་བའི་ཕྱིར།

རིགས་བཞི་བ་སྟོང་བ་དང་། སྟོམ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་རིགས་ནི་ལམ་
སྟོམ་བ་དངོས་ལ་འཛོག་སྟེ། བདག་དང་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་ལ་སྟེད་བ་གཏན་
དུ་ཞི་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་ལ་རིགས་ཞེས་འཛོག་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་བ་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་བ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་
བའི་ཆ་ནས་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

མངོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས། །གསུམ་གྱི་ཚུལ་
བསྟན་ཐ་མས་ལས། སྟེད་བ་སྟེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །བདག་གིར་བདག་འཛོན་
དངོས་འདོད་པ། དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལས་གཞན་འདི་བའི་ལྷགས་ལྟར་རང་བཞིན་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་
གྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཛད་དོ། །

མདོ་སྡེ་བས་སྟེ་མཆེད་དུག་ངི་མ་དང་བྲལ་རུང་ལ་རིགས་སུ་བཞག་པར་
འདོད་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། གསེར་སྟེང་ལས། མདོ་སྡེ་བས་
སྟེ་མཆེད་དུག་གི་བྱེད་པར་སྒྲིབ་བ་སྤང་རུང་ལ་འདོད་ཅེས་འཆད་བ་ལ་ནི་ཤེས་
བྱེད་མ་མཐོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། མདོ་སྡེ་བ་དག་གིས་རིགས་ཞེས་བྱ་

བ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་སྐྱོབ་པའི་གནས་
སྐབས་ན་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་མཛད་ནས།

རྟོགས་དཀའ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཡོད་པ།
འཕགས་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་ལ།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་
གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྐུས་
མ་ལས་གསུངས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་བཤད་པ།

སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་འདི་
དོན་ཆོན་དགའ་སྐྱོ་ནས་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡོད་དང་མཆོག་དང་མཆོན་ཉིད་
དང་། །རྟོགས་དང་རིགས་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །ཉེས་དམིགས་དང་ནི་པན་ཡོན་དང་། །
དཔེ་རྣམ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི། །

ཞེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དང་།
དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་སྐབས་པ། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་སད་པའི་རྟོགས། རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རིགས་སད་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་

པའི་ཉེས་དམིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་པན་ཡོན། རང་བཞིན་གནས་
རིགས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་
དཔེ་བཅས་དགའའི་སྒོ་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།

རྒྱན་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །
འབྲས་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བརྗོད། །

ཅེས་པས་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་
པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ། ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་དུ་མོས་པ་
མི་འདྲ་བ་གསུམ། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་སྐྱབ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེའི་དབང་
གིས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
བཀོད་ལ།

དེའི་ཚུལ་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན།
སྐབས་གཉིས་པའི་ཡིག་ཆའི་ཐད་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀར། སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱད་གྱི་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་དུ་བགྱི་རུང་བའི་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བོན་རྣམས་
དོན་དམ་པར་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་གསུངས་པ་དང་།

གཞན་ཡང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ།

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་དེ་དང་དེའི་ལམ་འབྲས་

བསྟན་ན་རང་རང་གི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ངོ་བོ་གོང་འཕེལ་བྱ་འགྱུར་མོད།
 དེ་ལ་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལམ་འབྲས་བསྟན་ན་ས་བོན་དེ་ཉིད་བཅས་སུ་མི་རུང་བས་
 དོན་དམ་པར་རམ་རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པར་གསུངས་ལ།

གཞན་ཡང་ལུགས་འདིར་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་ན་ཡང་སྐྱོད་ཀྱི་ཅམ་
 གྱིས་དེ་ལྟར་འཛོག་མི་རུས་པར་བྱན་མོང་མིན་པའི་གདོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
 འབྲས་བྱ་སྐྱེད་རུས་ཀྱི་རུས་པ་ཞིག་འཛོག་པ་དགོས་པས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་
 རྒྱུ་ཐོབ་རུས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམས་བྱན་མོང་མིན་པའི་གདོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
 ཐེག་པ་དེ་དང་དེའི་རིགས་ངེས་པར་འཛོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམས་དོན་དམ་པའི་རིགས་སོ་སོར་
 ངེས་པས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ལ།
 དེའི་དབང་གིས་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ལ་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པས།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐབས་ཤེས་མཆོག་
 དམན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ།

དེ་ལྟར་རང་རང་གི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་
 ལས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་བྱང་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱང་བར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་
 བློ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་བྱང་པར་འཕགས་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་དང་ནི་དོན་ཆེན་

དང་། །མི་བཅད་པ་ཡི་རྒྱ་མཚན་སྤྱིར། །རིགས་མཚོག་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པ་
དང་། དོན་ཆེན་པོ་རང་འབྲས་ཚོགས་གཉིས་མཐར་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་
པ་དང་། ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན་དགོ་ཅིའི་རྒྱན་མི་བཅད་པ་བཅས་བྱང་ཆོས་
དེ་དག་དང་ལྡན་པས་ཐེག་དམན་ལས་མཚོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་
རྒྱས་པ་དང་། །དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་ཡོན་ཏན་ནི། །
སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འགྱུར་
གྱི་རིགས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྟེན་
དུ་བྱས་ནས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། རིགས་དེ་གཉིས་སྒྲོལ་
ལམ་ན་ཡོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་ལྡན་པ་གསུངས་ལ།

དེ་ཡང་། ལྷགས་འདིར། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཅད་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་
འདོད་པ་འདྲ་ཡང་། བཅད་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཅམ་ལ་རིགས་གཉིས་པོ་གང་
རུང་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་བཅད་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་བཅད་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ས་བོན་ཡིན་ཀྱང་རིགས་མིན་པའི་སྤྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། ཀུན་གཞི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་
 བྱི་འཛོག་བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་མིན་ལ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་
 དེ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་གོ ། ཞེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་རྣམས་འཛོག་
 བྱེད་ལ་མི་སྟོས་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཀུན་གཞི་ཐལ་སྤངས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟུར་སྤྱི་མ་དེ་མི་རིགས་པར་
ཐལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ནམ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒོ་བྱེད་མེད་པའི་
སྤྱིར་ཞེ་ན།

འོ་ན། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བོན་ཡིན་ན། རང་སྒོ་བྱེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་
སྟོས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རིགས་མ་སང་
པའི་སྤྱོད་ལ་གྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་བག་ཆགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

སྒྲིལ་ནལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་སྒྲོལ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བྱ་གསུམ་ལ་བག་ཆགས་
འདོག་ཚུལ་གསུམ་གསུང་པའི་བྱི་མ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་གསོ་བ་དང་། སྒྲོན་
མེད་གསར་བཞག་འདོད་པའི་བྱ་གསུམ་འདི་འཐད་སྒྲོགས་སུ་མཛད།

དེ་ཡང་སྒོ་བྱེད་ལ་མི་སྟོས་པའི་བག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་རིགས་སུ་
འདོད་པ་རྣམས་ནི་སྒྲ་མ་དང་། སྒོ་བྱེད་ཆོགས་བདུན་གང་རུང་གིས་བསྒྲོས་པའི་
བག་ཆགས་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ། །

རིགས་གཉིས་པོ་ཡང་འཛོག་གྱེད་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་
 དེ་འོང་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱེད་པར་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་འཛོག་པར་
 འབྲེལ་ཡང་། ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་གསོས་བཏབ་པ་དང་མ་བཏབ་པའི་བྱེད་པར་
 ཡོད་ལ།

ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ན་འང་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་
 བོན་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སོང་བ་མིན་ཅིང་། ས་བོན་ནམ་
 ལུས་པའི་ངོ་བོ་སྤར་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་ལུས་པ་གོང་
 འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །

རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་རྩིས་རྒྱུན་སྤྱི་
 ཅམ་ལས་རྩིས་རྒྱུན་གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་། གནས་སྐབས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་
 བཏབ་པ་དང་མ་བཏབ་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པས་ངོ་བོ་འགལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ།

གསེར་སྤང་ལས། དེ་ནི་སྟོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་རྩིས་འགལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །
 དེས་ན་རྩིས་ལ་བསམས་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་དང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་མཁས་
 པ་འགའ་རེས་གསུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་གཉིས་མི་འགལ་བར་མཛད་པ་
 ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་རྩིས་ལ་བསམས་ན་ཞེས་དམིགས་བཀར་མཛད་

པས། རྩམ་རྒྱུ་མི་འགལ་ཡང་ངོ་བོ་འགལ་བ་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་སྦྱར་རོ། །

དེ་ལྟར་མིན་ན། ཉི་མུང་ལས། རྒྱའི་ནམ་གངས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་
དག་པར་སྤངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་དེས་ན་དོན་གྱི་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེས།

དབུ་མ་པས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པར་མཛད་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། །སེམས་ཅམ་པས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་
ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཉིས་ལ་
སྤྲ་རགས་གསུངས་པས་ཀྱང་འགལ་བར་གྲུབ་སྟེ།

ཉན་ས་ལས། ས་བོན་དེས་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་ཅིང་འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པ་ན་སྤྲ་
བ་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཆེ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ས་བོན་
གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དེའི་བྱིར་
རིགས་དེ་རགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱང་སྤྱར་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེའི་རྩམ་རྒྱུ་
དུ་གྱུར་པའི་རྒྱས་པ་ཉིད་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།

ལེགས་བཤད་གསེར་གླེང་ལས། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་སྟོབ་ལམ་ཐམས་

ཅད་དོ། །ཞེས་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ན། མིང་གཞན་རྒྱས་འགྱུར་ཞེས་
བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།

རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་ལས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
རིགས་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལ། མིང་གཞན་གྱིས་
བརྟན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱུང་།

དེ་ལྟར་ཡང་། དཔེར་ན། ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་མ་ཐུང་པའི་དགུན་
དུས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ཞིང་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་དེ་རྣམས་དང་མ་འཕྲད་པ་ན་སྤྱུ་གུ་སྟེ་རུང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་མི་གནས་ལ།

བྱིས་དབྱར་དུས་ལྟ་བུ་ལ། རྒྱུ་ཚུ་ལུད་སོགས་རིམ་གྱིས་འཕྲད་པ་ལས་
སྤྱུ་གུ་སྟེ་རུས་ཀྱི་རུས་པ་ཇི་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ། ཞིང་གི་ངོ་བོ་སོ་ན་གནས་རུང་དེ་
ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱུ་གུ་སྟེ་རུང་གི་རུས་པ་སྟེས་ཟེན་གྱི་ངོ་བོ་འཕོས་པ་བཞིན།

རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དེ་ཡང་། ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་ཟག་མེད་
ཡེ་ཤེས་སྟེད་རུས་ཀྱི་རུས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
རིགས་དང་།

དེ་འབྲའི་རུས་པ་ཇི་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་རུང་གི་ངོ་བོ་
སྟེས་ཟེན་གྱི་ངོ་བོར་འཕོས་རུང་། རིགས་སུ་འདོད་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་

བོན་དེ་ཉིད་གནས་འགྲུར་ནས་དེའི་ངོ་བོར་སོང་མི་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། གསེར་ཐང་གི་གཞུང་གོང་འོག་རྣམས་དང་། ཉན་ས་
སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་ལེགས་པར་བྱུང་བོ། །

འོན་ཀྱང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་
པར་བཞག་ན་དེའི་སྤང་ན་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་
དུག་གི་སྤང་ན་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མེད་གསར་དུ་
རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་མིན་གྱི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པ་
འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ།

གལ་ཏེ་འདི་མེད་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་
རྒྱ་མེད་པར་འགྲུར་རོ། །

ཞེས་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་
འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་
པ། སྤང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་ཕྱིས་རྒྱུན་གྱི་གསོ་བ་དང་། འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་
པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེ་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་
རི་ལྟར་འཐད་དེ།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་
ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་ཤེས་པའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་དུ་འགྲུར་

ན། ཤེས་པ་ལ་བྱུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཡང་ཐོག་མ་ཡོད་
པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ན་དེའི་སྒྲིན་
དུ་ཆོགས་སྒྲིར་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་རིམ་
གྱིས་སོང་ངམ་མ་སོང་།

སོང་ན་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆེ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གསར་དུ་གྱུར་བ་མིན་
པར། ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཞུགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་གྱུར་
ཟིན་པས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་འཛོག་ཚུལ་ལ་དབྱ་སེམས་གཉིས་གྱི་བཞེད་
ཚུལ་བྱུང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།

གོང་དུ་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དངས་ཟིན་པ་ལྟར། ཐོས་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་
གྱི་ལ་མི་སྒྲིས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །

གལ་ཉི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་མ་སོང་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲིམས་སྒྲིང་ཉིད་
ལ་ཐོས་བསམ་སོགས་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་མ་བྱས་པར་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ། །

གཞན་ཡང་། འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་རིགས་འཛོག་པར་
མི་འཐད་པར་བལ། ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་གནས་འགྱུར་ནས་ཤེས་
པའི་ངོ་བོར་འཕོས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བོན་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

ཀྱི་ངོ་བོ་འགོ་རུང་གི་ཉིར་ལེན་འཛོག་ན་ཅུང་མ་བདེ་བར།

ལུང་གི་དགོངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་བྲི་མ་བཟང་
རུང་དང་། གཉེན་པོ་སྤྱི་རུང་གི་རུས་པ་ཐོས་བསམ་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྤྱི་བས་ཉིར་ལེན་ཞེས་བཏགས་
པ་ཙམ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

འོ་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོ། རིགས་ཀྱི་
ངོ་བོ་གནས་འགྱུར་ནས་ངེ་འབྲེལ་གྱི་གནས་ཤིང་།

དེའི་ཆོ་ནི་སྤྲེང་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་བྲི་མ་དང་འབྲེལ་རུང་ཡོད་པ་དེ་
ཉིད་བྲེལ་བེན་དུ་གྱུར་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་རུང་གི་རུས་པ་སྤྱི་བེན་དུ་གྱུར་པས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་དག་པ་
ཞེས་འཛོག་ཅིང་།

དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཟང་ཀྱི་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་མི་དགོས་སམ་སྟེ།
བས་དོན་འདི་རྣམས་ལ་ངེ་བཞིན་ངེས་ཉིད་མ་ཐོབ་པས་སྒོ་གསལ་རྣམས་ནས་
དབྱེད་པར་བྱའོ། །

འོ་ན། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་
དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོང་བ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། སྤྱི་མཆེད་དུག་
གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུགས་འདིར་སྤྱི་མཆེད་དུག་

གི་ཁྱད་པར་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་ལ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། མཁས་པ་གསུམ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
བཞོན་དེ། དེ་ཡང་། ཁུན་ན་རེ། དབང་པོ་ལྷ་རིགས་སུ་མི་འཐད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་
པ་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བཞག་

འབྲེས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་པོ་ལྷ་ཡང་སེམས་གྱི་སྒྲིབ་བ་
ཅམ་ཡིན་པ་སོར་བཞག་བྱས་པས་ཆོག་ཟེར།

ཡང་། ཁ་ཅིག་གཞན་ཞིག་གིས། ཕྱི་འུ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པ་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
གྱི་ཁྱད་པར་རམ་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞེན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་གྱི་ཐོབ་པ་
ཞེས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར། ཞེས་གསུངས།

དེ་ནམས་མི་མཐད་པའི་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་
ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནང་གི་ལ་འདོད་པས་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་ལ་མ་འཁྱུལ་ཡང་།
སྐྱེ་མཆེད་དུག་པ་དང་དུག་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་ནི་འཁྱུལ་ལ།

གསུམ་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རིགས་གྱི་ངོ་ཐོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཁྱུལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ངེ་མ་དང་འབྲལ་རུང་གི་རྒྱས་པ་ལ་
རིགས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གམ་གང་རུང་གཅིག་ལྟན་པས་

ཀྱང་ཆོག་པས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱང་གཞིའམ་གནས་སྐབས་ཅན་ནོ། །

རིགས་ནི་དེའི་བྱང་པར་རམ་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་སྟེ། མདོར་ན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཟེར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཁམས་དང་སྐྱེ་གནས་སོགས་གང་དུ་ཡང་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་སྟེང་གི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་དོན་བྱེད་པས་རྗེས་སུ་ཡོད་ཀྱང་།

ཀྱང་དུ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་མིན་པས་གདགས་གཞི་དང་དེ་ཉིད་གཞན་གང་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཉིད་ཀྱང་རིགས་མིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རིགས་ལ་ཤེས་པ་མི་འཛོག་པ་ཡང་ཤེས་རྒྱས་སོ། །གཞན་ཡང་ལུགས་འདིར། གསེར་བྱེད་ལས། ཀྱན་བརྟུས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་འཛོག་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། རིགས་སུ་འཛོག་པ་སྔ་མ་ནི་དེས་ཟག་མེད་སྐྱེད་པས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འཆད་པ་ནི་ཀྱན་བརྟུས་སུ། ཅིའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ནོ། །

ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པས་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་ཅམ་ལ་རིགས་སུ་འཛོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྒྱུན་དང་རྒྱུའི་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རིགས་སུ་འགྱུར་

རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་
 གི་མའི་སྤྱང་གཞི་བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་འདྲ་བས་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་མི་མཚུངས་སོ། །ཞེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་དང་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན།

མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྱ་མ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བས་
 ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་ཞེས་ལུགས་འདིར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རིགས་དངོས་
 མིན་ལ། ལུང་ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་
 ཚུལ་དངོས་འཆད་ལ།

དེ་ཡང་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདོད་པ་ཅམ་ནི་འདྲ་
 མོད་ཀྱང་། གང་ཆོས་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། དབུ་མ་བས་སེམས་བདེན་
 བས་སྟོང་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་གཞིས་ལུགས་སམ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་
 ཉོགས་པ་ན་གི་མ་མཐའ་དག་འབྲལ་རུང་དང་། གཉེན་པོ་སྟེ་རུང་དུ་ཡོད་པ་ལ་
 འཛོག་ཅིང་།

སེམས་ཅམ་པ་ནི། གི་མ་སེམས་དང་བྲལ་རུང་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་།
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གི་མས་སྤྱད་པ་མ་ཞུགས་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞིས་སམ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཛོག་ཅིང་།

གི་མ་དེ་རྣམས་གནས་སྐབས་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟོ་བྱར་དུ་སྐྱབ་པ་ཅམ་ཡིན་

གྲི། མཐའ་གཉིན་པོས་འབྲལ་དུ་རུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེད་
བར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ཞེས་བྲ་སྟེ།

དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་དབུ་མ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤེས་ལ་ཅིར་ཡང་
མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་པ་ན། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་འཛིན་པ་མཐའ་དག་
ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་གཉིན་པོ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་
དང་།

སེམས་ཅམ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་གཤེས་ལ་རང་གི་
ངོ་བོས་དུས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཅིང་། ཇི་མ་མཐའ་དག་དེ་ལ་གཉིན་པོས་འབྲལ་
དུ་རུང་ལ། ཅི་ཅམ་བྲལ་བ་དེ་ཅམ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེད་བར་འགྱུར་བས་དེ་
གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་དེ། སྒྲ་མ་ནི་རྒྱན་འདི་དང་།
བྱེ་མ་ནི་རྒྱད་སྟེང་བཞུགས་ཆོད་དུ་མཐོང་ངོ་། །

ཞེས་སྒྲ་མ་དབུ་མ་པས་དེ་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་
འདིར་གསུངས་ལ། བྱེ་མ་སེམས་ཅམ་པའི་དེ་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་རྒྱད་སྟེང་སྐབས་
སུ་ཇི་མ་སྟོ་བུར་བའི་བསྐྱེད་བྲ་སྟེང་སྐབས་བྱེད་སོགས་དཔེ་དོན་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདི་དང་མཐུན་པ་རྣམས་འབྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་འོད་གསལ་བ། །ཇི་མ་རྣམས་ནི་སྟོ་བུར་བ། །ཞེས་གོང་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར།

དབྱ་མ་པས་སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་།
 སེམས་ཅམ་པས་ངྲེ་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་གཤེས་
 ལ་འཛོག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་སྟོང་པོ་བསྟུ་ན།

ཡིག་ཆ་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་གང་ཞིག་
 ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་བ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་གང་ཞིག་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་བཟུང་བ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
 རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་ལས།
 སྒྲ་མས་ཀུན་གཞིའི་སྟོང་གི་བླ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། སྤྱི་མས་ནང་གི་
 སྤྱི་མཆེད་དུག་གི་སྟོང་གི་བླ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་འདོད་དོ། །

རིགས་སད་པའི་རྟགས།

བཞི་པ་ཐེག་ཆེན་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་རྟགས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་
 ལས། སྐྱུར་བའི་སྟོན་དུ་སྟོང་རྗེ་དང་། །མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགེ་ལ་
 ཡང་དག་སྟོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པའི་རྟགས་སུ་ལམ་དུ་མ་
 ཞུགས་པའི་སྐྱབས་སུ་སྟོང་རྗེ་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་མོས་
 པའི་མོས་པ་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་རྗེ་ཅམ་ཡང་བཟོད་ཀྱས་

པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་བཙུག་པ་ལྷགས་དྲག་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། སྒྲིབ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་རིགས་སད་པ་ལ་དེའི་སྒྲིབ་དུ་ཐེག་པ་དེ་དང་དེའི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སྒྲིབ་དགོས་མིན་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་། དཔེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིབ་ཇི་ཆེན་པོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙུག་འབྲས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་འབྲུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཐེག་པ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེ་ལ་མོས་པ་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་འབྲུང་ལ། གཞན་ངོར་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་ཡང་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་དག་ལས་དཔོག་རྒྱས་སོ། །

དེ་ལྟར་རིགས་སད་པ་མཐོང་བ་ན་གང་གི་རིགས་སད་པའི་ཐེག་པ་དེའི་ལམ་འབྲས་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ནས་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་འགོད་པར་མཛད་རྒྱས་ཀྱི། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལམ་སྒྲིབ་རུང་གང་ཟག་དེའི་རིགས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལམ་ལ་རེ་ཞིག་བགྱིར་མི་རྒྱས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བར། དེ་འདྲའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་དེ་ནི་གང་ལ་ལྷན་པའི་ནང་གི་སྒྲིབ་མཆོད་དུག་པོ་རྣམས་ས་བོན་དེའི་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

དེ་འདྲའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་གང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་

ཀྱེན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་།

གང་ཟག་བདག་མེད་ཙམ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་
གྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཉར་ལེན་དུ་གནས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་དང་།

ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སྒྲོག་སོགས་སྟོན་པའི་
ཆོས་ཐོས་པ་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་རྒྱལ་གྱི་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་རུང་གི་ངོ་བོར་
གནས་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ།

ཞེས་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་སོ་སོར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་རི་ལྟར་
འཆོམས་པར་སྟོན་ན་ཐོས་སོགས་གྱི་ཀྱེན་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རིགས་སོ་
སོར་གོང་འཕེལ་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་ལ་འདི་ལྟར་དགོས་ཏེ། ཐོག་མར་ཐེག་པ་སོ་སོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་
བྱའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་ལས་རིགས་སད་པར་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་སྟོབས་བརྩུ་མངའ་བས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གང་
ཟག་སོ་སོའི་དབང་པོ་དང་འཆོམས་པར་ལམ་འབྲས་སྟོན་ཅིང་།

དེ་བཞིན་བྱང་སེམས་ས་མཐོ་པོ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབས་བརྩུ་རྗེས་
མཐུན་པ་མངའ་བས་ཐོག་མར་རིགས་དང་ལྡན་པ་རྟོགས་ནས་དེ་ལ་རི་ལྟར་
འཆོམས་པའི་ལམ་འབྲས་བསྟན་ཀུས་མོད།

དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་འོག་མ་ལ་གནས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་

ནམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཉོགས་པ་ཡིན་ནམ། དེའི་སྒྲིབ་དུ་གཞི་
ལམ་འབྲས་བུའི་ནམ་གཞག་སྒྲིབ་པ་གང་ཡིན།

དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་
གིས་ཀྱང་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་སོ་སོར་བྱད་པར་དབྱེར་མི་རུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་
ནས་སམ་འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱད་པར་མ་བྱེ་བ་སྐྱེར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཅམ་བསྟན་ནས་
ངེས་རུས་སམ་ངེ་ལྟར་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་སྐྱེས་བུ་ཐོག་མར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་
གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་རེ་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ་ཅིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་།
སྐྱེར་ལམ་ཅམ་བསྟན་པས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ངེས་མི་རུས་སོ། །
ཞེ་ན།

སྒྲིབ་མེད་དེ། གང་ཟག་སོ་སོའི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བས་ཀྱང་རིགས་སོ་སོར་
ཡོད་པར་དཔོག་སྟེ། གསེར་སྤེང་ལས། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་ལ་པན་པའི་
བསམ་པ་ཅན་དང་། གཞན་དག་ནི་པ་རོལ་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་
བ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྲིད་པའི་བདེ་བ་ཅམ་འདོད་ཅིང་བསོད་ནམས་བྱེད་ལ།
གཞན་དག་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་བདག་ཐར་བར་བྱ་བའི་བྱིར་བཙོན་པ་དང་། ལ་

ལ་ནི་གཞན་ཁོ་ན་གྲོལ་བར་བྱ་བར་སེམས་ཤིང་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱུར་སྒྲིན་སོགས་
རྒྱབ་བ་དམིགས་ལ།

དེ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དེའི་རྒྱ་འདོད་པ་ཐ་དད་ཡོད་པར་དཔོག་སྟེ། འབྲས་བྱའི་
གཅིག་ཐ་དད་ནི་རྒྱ་དེས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་ན་མེད་པས་རིགས་ཐ་དད་
པར་གྱུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཐེག་པ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་།

གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་སོ་སོའི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་འབྲས་སྟོན་པས་
 སོ་སོའི་རིགས་སད་པའི་ལུས་ངག་གི་མཆན་མ་དག་ལས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་
 གྱི་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །

དེས་ན་ལྷུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་དང་
བཙོན་འགྲུས་ཤིང་ཆེ་བ་སོགས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་རིགས་སྐད་པའི་ཏྲགས་རྣམས་
དཔོག་ལ།

རིགས་སད་པའི་རྟགས་དེ་དག་ལས་གང་ཟག་སོ་སོ་རིགས་སད་པ་དཔོག་
པ་དང་དེ་ཡང་ཐོག་མ་ནས་ངེས་པའི་རིགས་སོ་སོར་ཡོད་པར་བྱུང་སྟེ།

མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མི་ཤེས་དང་། །ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོ་ལྟར་གྱི། །རིགས་ནི་མཆན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་དང་།

འདི་དང་མཐུན་པར་འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྦྱ་ལྡང་བ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་
 བ། །དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་
 སྟོང་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

ལྷ་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ནི་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །
 རྒྱུན་རྒྱུས་ཀྱི་ནི་མི་འཕྲོགས་དང་། འཕྲོགས་པ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་རིགས། །དབྱེ་
 བ་འདི་ནི་རྒྱམ་པ་བཞི། །

ཞེས་རིགས་དེ་ལ་ངེས་པའི་རིགས་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས། ཐོས་སོགས་
 ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་བསྐྱུར་མི་རུས་པས་རྒྱུན་དབང་གིས་མི་འཕྲོགས་
 པའི་རིགས་དང་། རྒྱུན་དབང་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་དུའང་བསྐྱུར་རུས་པས་
 (དེའི་མི་)འཕྲོགས་པའི་རིགས་དང་བཞི་བསྟན་ཏོ། །

དུག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སྐྱར་དུ་སང་པ་ལ་བར་གཙོད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་
 བཞི་ཡོད་དེ།

དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། །འཕྲོངས་དང་གཞན་
 ཀྱི་དབང་ཉིད་དང་། །མདོར་ན་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། །རྒྱམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་

པར་བྲ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ། གྲོགས་ངན་པ་སྡེག་
གྲོགས་ཀྱིས་ཟེན་བ། ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་མོངས་ནས་སྐྱབ་མི་རུས་བ།
ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་འབའ་ཞིག་ཏུ་
ཚུད་པ་བཅས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།

ཉི་མུང་ལས། དེ་ནི་ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྔ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་། གྲོགས་ངན་པ་དང་། མོངས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་རྣམས་ནི་
དེའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་དེ་ལྟར་རིགས་སད་པ་ན་པན་ཡོན་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྔ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། རིང་མོ་ཞིག་ན་ངན་སོང་དུ། །འགྲོ་ཞིང་སྐྱར་དུ་ཐར་པ་དང་། །དེ་ནའང་
སྐྱག་བསྐྱེད་ཚུང་དུ་སྦྱོང་། །སྦྱོང་བཅས་སེམས་ཅན་སྦྱོན་པར་བྱེད། །

ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེ་ངན་སོང་དུ་སྦྱོང་བའི་སྦྱོང་
ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་ནའང་སྐྱར་དུ་ངན་འགྲོར་མི་སྦྱོང་བ་དང་། ངན་འགྲོར་སྦྱོང་
བ་ནའང་དེར་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་ཐར་པ་དང་། དེར་ཅུང་ཟད་གནས་པའི་
དུས་སྐབས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཚུང་དུ་ཅམ་སྦྱོང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་སྦྱོང་ཤས་ཆེ་བས་
དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱོན་པར་བྱེད་པའི་པན་ཡོན་དེ་དག་དང་
ལྔ་པའི་གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྒྱུད་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མཆོན་བྱེད་དཔེ་དོན་སྦྱར་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་
ལས། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས། །ཡེ་
ཤེས་དང་ནི་ངེ་མེད་ལྟན། །མཐུ་ནམས་གྱི་ཡང་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ།

དཔེར་ན་གསེར་གྱི་གཏེར་དེར་གསེར་མང་བ། གསེར་འོད་གསལ་བ་དང་།
གསེར་ངེ་མ་མེད་པ་དང་། གསེར་གྱི་ལས་སུ་རུང་བ་བཞིའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན་དུ།

རིགས་འདི་ཡང་དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ། ཡེ་ཤེས་
ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་པ། ཉོན་མོངས་པ་སོགས་གྱི་སྒྲིབ་པའི་ངེ་མ་མེད་པ། མངོན་ཤེས་
སོགས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་བཅས་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་
པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར།

དགྲ་བ་རྒྱས་འབྱུར་གྱི་རིགས་དེ་ཡང་དཔེ་དོན་སྦྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་
ལས། རིན་ཆེན་མཆོག་རིགས་བཞིན་ཤེས་བྱ། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཆོན་
སྤྱིར། །ཡེ་ཤེས་ཆེ་དང་ཉིང་འཛིན་འཕགས། །སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་གནས་
སྤྱིར། །

ཞེས་སོགས་གྱིས་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་ཏེ། རིན་པོ་
ཆའི་འབྱུང་གནས་དེ་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་དང་། དབྱིབས་ཁ་དོག་ཆད་ཕུན་སུམ་
ཆོག་པས་པ་བཅས་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་སྟུག།

རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་འདི་ཡང་རང་འབྲས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་བྱེད་པ་
དང་། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པར་
བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་དེ་དག་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ནི་དུ་མ་ཡོད་དེ།
སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་སྤྱད་པ་དང་། ལ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་དཀར་པོའི་དགོ་
རྩ་བཅོམ་པ་དང་། ལ་ལའི་རྒྱད་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་མེད་པ་དང་། ལ་ལའི་
རྒྱད་ལ་དཀར་པོའི་དགོ་བ་དམན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཟག་མེད་སེམས་གྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་
པ་རྒྱད་ལ་མི་ལྡན་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་གསུམ་ལ་དགོ་རྩ་རྒྱུད་དུ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། འགལ་རྒྱུན་ཉོན་མོངས་
སོགས་གྱིས་ཟེན་ནས་ཐོས་སོགས་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་ངེ་ཅམ་གསོས་རུང་འགལ་རྒྱུན་
དེ་རྣམས་དང་མ་བུལ་བས་དགོ་རྩ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་རྒྱས་འགྱུར་
གྱི་རིགས་ཆད་དང་།

བཞི་པ་ཟག་མེད་སེམས་གྱི་ས་བོན་དང་བུལ་བ་ཉིད་གྱིས་གཏན་དུ་ཡོངས་
སྤྱ་སྤྱང་ངན་ལས་མི་འདའ་བས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆད་པ་འཛོག་གོ། །

གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་བཞི་དང་། གཏན་རིགས་ཆད་
གཅིག་སྟེ་ལྔ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་དང་རྒྱ་དང་བུལ་

བ་གཉིས་སོ་སོར་འདྲན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པ་སྒྲིབ་པ་ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་
པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཏུ་བཅོམ། ལ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དགོ་བ་མེད། དཀར་པོ་
དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བྲལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་དོན་མཆན་དགའི་སྒྲིབ་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་རིགས་དེ་ཡང་གང་ལ་
ལྟན་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན།

སེམས་ཅན་ལ་ལ་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་སྐབས་
དང་གཏན་དུ་རིགས་ཆད་པ་དང་།

འགའ་ཞིག་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཡང་ལམ་
དུ་བགྱིར་རུང་བའི་མ་ངེས་པའི་རིགས་དང་ལྟན་ལ།

ཡང་། འགའ་ཞིག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ལྷ་བའི་མི་རྟག་པ་སོགས་
བསྟན་པ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སད་དེ་དེའི་ལམ་འབྲས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་ཤིང་།
ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
ངེས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་། རྟོན་འབྲེལ་ལུགས་
འབྱུང་ལུགས་ལྗོག་དང་། མཁས་བྱའི་དངོས་པོ་དུག་སོགས་བསྟན་པ་ན་དེའི་
རིགས་སད་དེ་ལམ་འབྲས་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་ཀྱི། ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་གཞི་ལམ་

འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ན་རིགས་ཅན་དེ་ལམ་དུ་འཁྲིད་མི་རུས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་ནི་བདག་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ལས་གཞི་ལམ་
འབྲས་གསུམ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་གྱི་གོ་བ་རྟོན་ནས་རིགས་སད་ལ། དེ་ནས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་ལྷ་རིམ་གྱིས་བསྟོན་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་
དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ནས་
རི་ལྷར་གསུངས་ཚུལ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་
དག་ལས་རི་ལྷར་གསུངས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དོ་རྗེ་གནས་བདུན་གྱི་
རྣམ་གཞག་སྒྱུར་བཤད་པ་དང་། རྩེ་བྲག་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་
སྟོས་ཏེ་བཤད་པའོ། །

དེ་ཡང་། ས་གསུམ་འདི་ན་ནི་སྒྲ་ལྷར་གསུངས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་ཆེན་
པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལུང་བསྟན་བརྟེན་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྲ་བ་
སྟོན་ནས་རྒྱལ་བ་དུ་མ་ལ་ལྷག་པར་བྲ་བ་བྱས་ཤིང་།

ད་ལྷར་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་གྱིས་

ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ། རྒྱ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
དེས་ཤེར་བྱེར་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆའི་ཆོག་དོན་རྫོགས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་
སྐྱབས་ཏུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བྱེར་དང་།

ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་
བུའི་དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་གཏིང་དཔོག་དཀའ་བར་གཞིགས་ནས།

མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་རྒྱལ་བ་མི་པམ་པ་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་སྐྱབ་པར་
མཛད་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཞལ་མདོན་སུམ་དུ་གཞིགས་ཏེ་དེའི་རྩུ་འབྲུལ་ལ་
བཏེན་ནས་དཀའ་ལྷན་དུ་བྱོན་ཏེ་མི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ། ལྷའི་སྤྱོད་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ལ་ཆོས་གསན་པས་ཤེར་བྱེར་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་
བྱགས་སུ་ཆུད་ནས་སྤར་འཛམ་བུ་སྤྱིང་བའི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་
སུ་བབྱུང་བའི་བྱེར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱང་གནང་སྟེ།

རྣམ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། རྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྟོ།

དེ་རྣམས་ལས། རྣམ་འབྱེད་གཉིས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་
རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་གཉིས་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་ནས། དེ་
ལྟར་རྫོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ།

མདོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་

གཉིས་ནི་དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་
བསྟན་པས་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅས་སུ་བྱའོ། །

འོ་ན། བསྟན་བཅས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་བྱད་པར་ངེ་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་
ཡང་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་གཞན་
དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཁོར་བ་འབྱུང་བའི་གཞིའི་ཆོས་དང་།

གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམས་པས་མཐར་ཐུག་གི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཉེན་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་སོ་
སོར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅས་ཞེས་བྱ།

དབྱས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི། གཉིས་སྒྲུང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེ་བ་སྟེ།

དཔེར་ན། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་སོ་ཡོད་མ་ཡིན། །
སྟོང་བ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དེ། །སྟོང་པ་མ་ཡིན་མི་སྟོང་
མིན། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐམས་ཅད་བཤད། །ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། །དེ་ནི་
དབྱ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་སྒྲིག་གི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱས་དང་མཐའ་སོ་སོར་རྣམ་
པར་འབྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱའོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གཉིས་སྒྲུང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་བཞག་

པར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 གྱི་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་
 འཛིན་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །

དེ་ལྟར་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་
 གཞག་གཙུག་པོར་བསྟན་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ནི་དེ་ལྟར་རྟོགས་
 པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེ་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །

མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་ཡང་
 གསུང་མོད་ཀྱི། བསྟན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མདོན་པར་
 རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། གངས་ངེས། གོ་རིམ་
 ངེས་པ་སོགས་ཤེར་བྱེན་གྱི་མདོའི་སྒྲས་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་གསལ་བར་སྟོན་
 པར་བྱེད་དོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅས་ལས་ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་
 གྱི་ཚུལ་ལ་གོམས་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་རྒྱུད་སྒྲིན་ནས་དུས་བྱིས་བསྟན་པར་བྱ་ཞིང་།

ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་
 བསྟན་པར་བྱ་བ་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་
 རྟོགས་དགོས་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་བ། སྟོས་པའི་
 མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ། ཤེར་བྱེན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་

དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོས་བྱུང་པར་མེད་པར་གསལ་བར་
སྒྲིབ་ལ། དེ་ཉིད་བསྒྲིབ་བཅས་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུད་ཐུང་མའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རྗེ་གནས་བདུན་གྱི་ནམ་གཞག་གྱི་བཞུགས་པ།

དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་རྗེ་རྗེའི་གནས་བདུན་ལས་བརྒྱམས་ནས་བཞུགས་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ཡང་། ཅུ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་། །
ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་ཐ་མ་སྟེ། །བསྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་ལྷན་ནི་མདོར་
བསྐྱུ་ན། །རྗེ་རྗེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ།

ཞེས་སྐྱབས་གསུམ་དང་། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ། བྱང་ཆུབ།
ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཏེ་རྗེ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་ནམས་ཀྱིས་
བསྒྲིབ་བཅས་ལྷན་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཀྱང་བསྐྱུས་ཤིང་།

དེ་ལ་གནས་བདུན་པོ་འདིའི་ངོས་འཛིན་ནི། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་
དོན་དམ་གཉིས་གཉིས་སུ་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ།

དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། སྤངས་རྟོགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། ཀྱན་རྫོབ་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །

དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འགོག་ལམ་གཉིས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་
པ་ནི། དེ་དག་བརྗོད་བྱ་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོགས་སོ།

དོན་དམ་པའི་དག་འདུན་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་གོལ་

གཉིས་དང་། གུན་རྫོབ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཆོགས་སོ། །

དོན་དམ་པའི་ཁམས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། གུན་རྫོབ་པ་ནི། སེམས་གྱི་
སྟོང་ན་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བྱུང་གི་རྒྱས་འགྱུར་
གྱི་རིགས་སོ། །

དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི། ཆོས་གྱི་སྐྱེ་དང་། གུན་རྫོབ་པ་ནི། གཟུགས་གྱི་
སྐྱེའོ། །དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི། མ་
འབྲས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བུ་ཙ་ཙ་གཉིས་དང་། གུན་རྫོབ་
པ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཆོན་བཟང་པོ་སྐྱེ་བུ་ཙ་ཙ་གཉིས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་
ཡོན་ཏན་དྲུག་ཙ་ཙ་བཞིའོ། །

འཕྲིན་ལས་དོན་དམ་པ་ནི། བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གུན་རྫོབ་པ་ནི།
དེའི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གསུང་རབ་གྱི་ཆོགས་སོ། །

དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་སྤྱེ་ན། སྟོབས་བཅུའི་འཕྲིན་ལས་སྟོབས་བཅུ་སྐྱེ་བ་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྤྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དང་།

མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་བག་ཆ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་
བཞི་དང་། མ་འབྲས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་འཕྲིན་ལས་འབྲས་བྱ་དང་ལྟན་པ་རྣམ་པ་
བཅོ་བརྒྱད་དེ།

མདོར་ན་འཕྲིན་ལས་ལ་ཡང་བདག་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་ཆ་ནས་འཕྲིན་ལས་སྐྱུལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །

ངོས་འཛིན་དེ་རྣམས་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་བར་མ་བྱེ་བར་བབྱངས་པ་ཡིན་གྱི།

གཞན་དུ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དང་དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་གཉིས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་སོ་སོར་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་སོ། །

འོ་ན། རྗེ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་སྟེ་སྐུ་བས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།

གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་པའི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་སྐུ་བ་པའི་རྒྱ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དང་པོ་ནི། ཁམས་ཏེ་ངི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་རང་བཞིན་

གྲིས་ནམ་པར་དག་པར་མ་གྱུར་ན། དེ་ལ་སྒོ་བྱར་གྱི་དེ་མས་ནམ་པར་དག་པ་མི་
འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཉེར་ལེན་དུ་
བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དངོས་མིན་ལ། སྐྱབ་པ་ལས་གྱུར་
པའི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་སྐྱེད་བྱེད་དངོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ནི་གང་ཟག་རང་རང་གི་རྒྱ་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་སྐྱ་ནམ་པ་གཉིས་ནི། སྐྱབས་འདིའི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་ཡིད་རབ་
དུ་དྲང་བར་བྱེད་པའི་མཚན་བཟང་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་ནི་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་དང་།
གནས་དང་གནས་མིན་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་
པ་བཞི་དང་། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནམས་ནི་ཐུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ།

ཡོན་ཏན་དེ་ནམས་གྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལ་བཏེན་ནས་འཕྲིན་ལས་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་སོ་སོའི་
ཁམས་དང་འཆམས་པར་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་
ལས་དེ་ནམས་གྱི་ཁམས་གྱི་དེ་མ་རིམ་གྱིས་རི་དག་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་འབྲས་
བུའི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་གསུམ་པོ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་དེ་ནམས་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་
གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །

འདོར་ན་གདུལ་བྱ་ནམས་གྱི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལས་
མཚོན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་འདི་
དག་རང་གི་རྒྱའི་སྐྱབས་བྱང་ཆུབ་སྟེ་གཟུགས་སྐྱ་ནམ་པ་གཉིས་དང་།

སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གསུང་གི་འཕྲིན་
ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་།

གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པོ་ཡང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་
བརྩུ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པའི་སྟོག་ཆ་མི་འདྲ་བ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་
ཕྱེན་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ལ།

སྤྱི་ལོ་ཏན་མཆན་བཟང་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་
ཡིད་རབ་ཏུ་དྲངས་བར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་འཕྲིན་ལས་ལ་འཇུག་པར་
འགྱུར་བ་དང་།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་སྟུན་འགྲུབ་ཏུ་
འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་
དེ་ཉིད་ཁྱི་མ་རིམ་གྱིས་རི་དག་ཏུ་སོང་ཏེ་མཐར་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱའི་སྐྱབས་
དཀོན་མཆོག་གསུལ་པོ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་གོ་རིམ་དང་གྲངས་ངེས་ལེགས་
པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟོ་རྩེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་ནི་བསྟན་བཅས་
ལུས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གདུལ་བྱས་ཆོགས་རྩུང་དུའི་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
སྤྱིར། དཔེ་དོན་སྤྱིར་ནས་གོ་སྐྱབ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ།

དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཡང་སྐྱབས་ལྡར་བྱེན་ནས་

སྐབས་དང་པོ་ལས་ནི་ཁམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་གཉིས་
པར་བྱང་ཆུབ་དང་། སྐབས་གསུམ་པར་ཡོན་ཏན་དང་། སྐབས་བཞི་པར་འཕྲིན་
ལས་དང་། སྐབས་ལྔ་པ་ལས་ནི་པན་ཡོན་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ།

འབྲས་བུའི་སྐབས་མཐར་ཐུག་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ནི་སྐབས་སོ་སོའི་
མཆོམས་སུ་དགོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཞེས་སྐབས་ལྔ་ཀས་
རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

དུས་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དབང་པོ་ཆེས་དམན་པར་གྱུར་ནས། རྒྱུད་
སྒྲུབ་དགོངས་པ་རྒྱུ་བཞིན་རྟོགས་མི་རྒྱས་པས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐོགས་འབྲེལ་ལམ་འབྲེལ་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་
མཛད་པ་དང་།

ཅུ་འབྲེལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པས་རྒྱུད་སྒྲུབ་མའི་འོག་ཆེན་པོ་དང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་པཎ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པས་རྒྱུད་སྒྲུབ་འོག་བཅས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ཆེན་པོ་དག་མཛད་དོ། །

འོ་ན། སློབ་དཔོན་ཐོག་མེད་ཀྱིས་ས་སྤེ་སོགས་མཛད་པས་ན། སེམས་ཅམ་
པའི་ལུགས་གསལ་བར་བྱེ་བའི་པས་དེ་ཉིད་སེམས་ཅམ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་
སྤྱར་རྒྱུད་སྒྲུབ་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེ་ཞེ་ན།

སྒྱུན་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒྲིབ་འབྲེད་ཡིན་པ་དང་།

བསྟན་བཅོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་ལུགས་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས། སེམས་
ཅམ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་
མོད་ཀྱང་།

རྒྱུད་སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གསལ་བར་
གཏན་ལ་འབབས་པས་དེ་ཉིད་དོན་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་འགལ་བ་མེད་དེ།

དཔེར་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། མདོན་པ་
མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་ན་བྱེ་སྤྱི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

བྱེ་བྲག་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱི་པོ་སློབ་ཏེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱི་པོ་སློབ་ཏེ་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། སློབ་པ་དགུ་བསལ་ནས་སྤྱི་པོ་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་དཔེས་མཆོན་ཏེ་
བསྟན་པ་དང་། དཔེས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱིབ་བྱ་སྐྱིབ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་དཔེ་དང་། བསྐྱིབ་བྱ་
སྐྱིབ་བྱེད་སོ་སོའི་དཔེ་མདོར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་པད་དན་སྤང་ཅེ་སྤང་མ་ལ། །སྟུན་པ་སྤྱི་
པོ་མི་གཙང་ནང་ན་གསེར། །ས་ལ་གཏེར་དང་སྟུག་སོགས་འབྲས་རྩུང་དང་། །

གོས་རྩལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་དང་ནི། །བྱད་མེད་ངན་མའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་དང་། །
ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་ཅི་ལྟ་བར། །སྒོ་བྱར་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་སྐྱབ་པ་ཡི། །
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས། །

ཞེས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཉིད་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་སྒོ་བྱར་བ་རྣམས་སྐྱབ་བྱེད་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
གང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

སེམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོག་མ་ནས་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་ན་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་སྒོ་བྱར་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཀྱི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཁམས་འདི་གནས་ཤིང་།

ཚུལ་ཅི་ལྟར་དུ་གནས་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་ཅི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐྱ་མཆན་བཟང་སྟོང་གི་འོད་འབར་བ་བརྒྱ་ངན་པའི་སྐབས་ན་ཡོད་པ་དང་། སྒྲང་
ཅི་སྒྲང་མའི་དཀྱིལ་ན་ཡོད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐྱ་ན་པའི་དབུས་ན་སྟོང་པོ་ཡོད་པ་
དང་། མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་ཡོད་པ་དང་།

དབུལ་པོའི་བྱིམ་ནང་གི་ས་འོག་ན་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཡོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་
ཚུང་དུའི་དབུས་ན་སྒྲོན་ཤིང་གི་སྐུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རུས་པ་ཡོད་པ་དང་། གོས་རྩལ་ནང་
ན་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ཡོད་པ་དང་། བྱད་མེད་ངན་པའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་

རྒྱལ་ཡོད་པ་དང་། སའི་ཁོང་པར་རིན་ཆེན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་
པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོ་སོར་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར། ཇི་མ་
བརྩ་སྟོག་ཆགས་སྟུན་པ་མི་གཙང་ས་འབྲས་གོས་རྩལ་དང་། །སྟུག་བསྐྱེད་འབར་
བ་མདོན་པར་གདུངས་པའི་བྱད་མེད་ས་ཡི་ཁམས་དང་མཚུངས། །

ཞེས་ཇི་མ་ནི་མཚུངས་ཞེས་སྟུར་ཏེ། ཁམས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཇི་
མ་དགུ་པོ་དཔེ་གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། བརྩ་དང་། སྟོག་ཆགས་དང་། སྟུན་པ་
དང་། མི་གཙང་བ་དང་། ས་དང་། འབྲས་བྱ་དང་། གོས་རྩལ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་
འབར་བས་མདོན་པར་གདུངས་པའི་བྱད་མེད་དང་། ས་ཡི་ཁམས་དང་མཚུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བྱ་རང་བཞིན་ཇི་མས་དཔེན་པའི་ཁམས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་མཆོག་དཔེ་གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན།

ཅ་བར། སངས་རྒྱས་སྒྲུང་ཅི་སྒྲིབ་པོ་གསེར་དང་གཏེར་དང་བྱ་གྲོ་རིན་
ཆེན་སྟུ། །སྒྲིབ་བདག་མཆོག་དང་རིན་ཆེན་གཟུགས་དང་ཇི་མེད་ཁམས་མཆོག་
མཚུངས་པ་ཉིད། །

ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུ་དང་། སྒྲུང་ཅི་དང་། སྒྲིབ་པོ་དང་། གསེར་དང་། གཏེར་
དང་། བྱ་གྲོ་དང་། རིན་ཆེན་སྟུ་དང་། སྒྲིབ་བདག་མཆོག་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་

པའི་གཟུགས་ནམས་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་སྒྲོ་
བྱར་བར་དཔེས་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་མཆོན་ནས་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་དེ་མ་ལྟག་མ་
བརྒྱད་ལ་སྒྲོ་བྱར་བར་དཔེས་མཆོན་ཚུལ་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དཔེ་དང་། དོན་དང་། ཁམས་ཀྱི་དེ་མ་སྒྲུང་བྱེད་དོ། །

དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་མདོག་ངན་བརྒྱུ་ཁོང་གནས་པ། །
མཆོན་སྒྲུང་གིས་འབར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །དེ་མེད་ལྟ་ཡི་མིག་ལྟན་མིག་
མཐོང་ནས། །ཚུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་སྐྱབས་ནས་འབྱེན་བྱེད་པ། །

ཞེས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེ་ན་མདོག་ངན་བད་འདབ་ཁ་བྱམ་པའི་ཁོང་ན་
གནས་པ་མཆོན་བཟང་སྒྲུང་གིས་འོད་འབར་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ནི་
དེ་མེད་ལྟ་ཡི་མིག་དང་ལྟན་པའི་མིས་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཚུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་
སྐྱབས་ནས་སྐྱ་དེ་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དཔེ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་
བདེར་གཤེགས་མནར་མེད་གནས་ནམས་ལའང་། །སངས་རྒྱས་སྐྱུན་གྱིས་རང་
ཆོས་ཉིད་གཟེགས་ཏེ། །

ཞེས་པའི་དོན་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། བདེ་བར་གཤེགས་པས་མནར་མེད་ན་གནས་

པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་དེ་ཉིད་རང་
གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྐྱིབ་པ་དེ་སྤྱི་ཞིག་གིས་སེལ་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱིབ་མེད་ཕྱི་
མཐའི་སྤྱར་གནས་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །བདག་ཅག་སྐྱིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་མཛད། །

ཅེས་པའི་དོན་ངེ་མ་གྲུན་ཟད་པས་སྐྱིབ་པ་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
ཡང་གྱི་མའི་ཐུར་ཐུག་པར་གནས་པའི་སྒྲིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱས་
བཙུན་ལྡན་འདས་ནས་གྱི་བདག་ཅག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནས་གྱི་འདོད་ཆགས་གྱི་
བག་ལ་ཉལ་སོགས་སྐྱིབ་པ་གྲུན་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་མི་སྤྱད་པ་རྒྱུ་ལ་
བྱམ་པ་ལ་བདེ་བར་བཤེགས་པ་ནི། དེ་ཡི་ཁོང་ནས་སྣ་མིག་མཐོང་ནས་འདབ་མ་
གཙོད་བྱེད་ལྟར། ཆགས་སྒྲུང་སོགས་ནི་སྤྱབས་སྤྱིབས་རྫོགས་སངས་སྤྱིང་པོ་འགོ་
གཟེགས་ཏེ། ཐུགས་རྗེས་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་སྤྱིབ་པ་དེ་ནི་འཛོམས་པར་མཛད། །

ཅེས་པའི་དོན་རིམ་ལྟར་མི་སྡུག་པ་རྣམས་ཁ་ཟུམ་པ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་ནི་
དེའི་ཁོང་ན་གནས་པ་སྟེ་མིག་དང་ལྡན་པས་དེ་མཐོང་ནས། དེ་སྤྱིར་དབྱུང་བའི་
ཆེད་དུ་འདབ་མ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྟར།

ཆགས་སྒྲང་སོགས་ཀྱི་དྲི་མའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱལ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་སྐབ་པ་

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་གོང་དུ་དཔེ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་
པ་དེ་ནི་འཛོམས་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེས་མཆོན་ནས་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་དེ་མ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་སློ་བུར་
བར་དཔེས་མཆོན་ཚུལ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་བཞི། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཉལ་
ལྷག་མ་གཉིས་དང་དེ་དག་གི་མདོན་འགྱུར་དག་པོ་སློ་བུར་བ་དཔེས་བསྐྱུབ་པ་
དང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སློ་བུར་བར་དཔེས་བསྐྱུབ་པ་དང་། མཐོང་སྒྲུང་
དང་སློམ་སྒྲུང་སློ་བུར་བར་དཔེས་བསྐྱུབ་པ་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་
བཏེན་པའི་དེ་མ་སློ་བུར་བར་དཔེས་བསྐྱུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞེ་སྒྲུང་གི་བག་ལ་ཉལ་སློ་བུར་བར་དཔེས་བསྐྱུབ་པ་དང་།
གཉི་ལྷག་གི་བག་ལ་ཉལ་སློ་བུར་བར་དཔེས་བསྐྱུབ་པ་དང་། དུག་གསུམ་དག་
པོ་མདོན་འགྱུར་བ་སློ་བུར་བར་དཔེས་བསྐྱུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་བ་ལས། ཇི་ལྟར་སློག་ཆགས་ཆོགས་བསྐྱོར་སྒྲུང་ཅི་ནི། །ཞེས་
པ་ནས། ཉོན་མོངས་སྒྲུང་མ་དང་འདྲ་དེ་འཛོམས་པ་ལ་མཁས་པས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་
བུ་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སློ་ནས་གོང་བཞིན་
བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པའི་ཅ་བ་ཡང་། ཇི་ལྟར་སྐྱོན་ལྡན་འབྱུ་ཡི་སྤྱིང་པོ་ནི། །ཞེས་པ་ནས།
ཉོན་མོངས་བགྲེས་པས་ཉོན་པའི་འགྲོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྤྱོད་འགྱུར་བ་མིན། །ཞེས་

པའི་བར་དང་།

གསུམ་པའི་རྩ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་མི་ཡི་གསེར། །ཞེས་པ་ནས།
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་བྱ་བྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་
སྟོན་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་།

གཉིས་པ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སྒོ་བྱར་བར་དཔེས་བསྐྱབ་པའི་རྩ་བ་ནི།
ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་བྱིས་ནང་ས་འོག་ན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཐོབ་
བྱ་བྱིར་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་བྱང་སྤྱོད་ཡང་དག་བསྐྱམས། །ཞེས་པའི་བར་དང་།

གསུམ་པ་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་སྒོ་བྱར་བར་དཔེས་བསྐྱབ་པའི་རྩ་བ་ནི། ཇི་
ལྟར་ཨ་མ་ལ་སོགས་ཤིང་འབྲས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟིགས་
ནས་ཐར་བར་བྱ་བྱིར་རྒྱལ་བ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་།

བཞི་པ་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱབ་པ་སྒོ་བྱར་བར་དཔེས་
བསྐྱབ་པ་ནི། རྩ་བ་ལས། ཇི་ལྟར་མི་མོས་གཟུགས་ན་མགོན་མེད་འགའ། །ཞེས་
པ་ནས། ཆོས་མཛད་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་སྤྱད་སྐྱབ་པས་སྐྱབ་པ་དག་ནི་སེལ་བར་
མཛད། །ཅེས་པའི་བར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཉལ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་བྱེ་
ནས། མདོར་བསྟན་ལ་ཡང་། དཔེ་དང་དོན་ཁམས་ཀྱི་དེ་མ་སྤྱོད་བྱེད་སོགས་
ས་བཅད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བཞིན། ཞེ་སྤང་སོགས་

དྲི་མ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་གོང་བཞིན་ས་བཅད་སོ་སོའི་བསྐྱེད་པའི་ཅ་བ་སོ་
 སོར་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གི་དཔེ་དོན་མཚུངས་ཚུལ་སོགས་རྒྱུད་སྒྲིབ་འཇགས་ཆེན་མོ་
 རྣམས་སྤྱི་ཞིབ་པར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས་འདིར་ཡིག་ཆོགས་ཆེ་བ་སྤྲུམ་ནས་
 མ་བཀོད་པས་རྗེས་སྤྱོད་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གོང་གསལ་འཇགས་
 རྣམས་ལ་དབྱིས་བྱིན་པར་གཞིགས་པར་མཛད།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་བའི་ཅ་བར། བད་མ་སྟོན་ཆགས་བྱང་བ་དང་། །སྤྱན་
 བ་དང་ནི་མི་གཙང་ས། །འབྲས་ལྷན་གོས་རུལ་བྱང་མེད་དང་། །མངའ་དང་ས་ཡི་
 སྤྱབས་ན་ཡང་། ཞེས་པས་སྒྲིབ་བྱེད་དཔེའི་དོན་བསྐྱེད་དང་།

སངས་རྒྱས་སྤང་ཅི་སྒྲིབ་པོ་བཞིན། །གསེར་བཞིན་གཉེར་བཞིན་སྟོན་པ་
 བཞིན། །རིན་ཆེན་སྤྱི་དང་འཁོར་ལོ་ཡིས། །བསྐྱེད་བ་བཞིན་དང་གསེར་གཟུགས་
 བཞིན། །ཞེས་པས་བསྒྲིབ་བྱེད་དོན་གྱི་དཔེའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་། སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྱབས། །མ་འབྲེལ་ཐོག་མ་མེད་པ་
 ནས། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་ནི། །ཐོག་མ་མེད་པར་ཡིན་པར་བཛྟེད། །

ཅེས་པས་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོག་མ་ནས་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ལ་གནས་པ་དང་། དྲི་མ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་
 པའི་སྟོན་བྱུང་བར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་རྒྱས་པ་ནི་གོ་སྤྱོད་པས་
 མ་བྱིས་སོ། །

ཅུ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དཔེས་མཆོན་པའི་དོན་སོ་སོར་བཤམ་པ་ལ་
བཞི། ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། ཁམས་
སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤམ་པ་དང་། བསྒྲིབ་བྱ་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་
ཆོས་མཐུན་བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱས་པར་བཤམ་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ཆགས་དང་སྒྲུང་དང་སྒྲོངས་དང་དེའི། །ཀུན་སྒྲུང་བླ་
དང་བག་ཆགས་དང་། །མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲུངས་མ་དག་དང་། །དག་པའི་ས་ལ་
བཏེན་པ་ཡི། །དྲི་མ་རྣམ་དགུ་བརྒྱ་ཡི། །སྐྱབས་སོགས་དཔེ་ནི་རབ་བསྐྱུ་ཏེ། །
ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་སྐྱགས་ཀྱི་ནི། །དབྱེ་བ་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས། །

ཞེས་བྱས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཉི་ལྷག་གསུམ་
ཀྱི་བག་ཉལ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་ཀྱི་ཀུན་སྒྲུང་བླ་པོ་མངོན་འགྱུར་བ་གཅིག་
དང་། ཉན་རང་མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་གཅིག་དང་། ཉན་
རང་སྒྲོབ་པའི་མཐོང་སྒྲུང་དང་སྒྲོམ་སྒྲུང་གཉིས། བྱང་སེམས་མ་དག་པ་དང་།
དག་པའི་ས་ལ་བཏེན་པའི་དྲི་མ་གཉིས་བཅས་དགུ་པོ་འདིས་ཁམས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབས་འདིར་བརྒྱ་ངན་པའི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་དཔེ་
དགུས་སྒྲོ་བྱར་བར་མཆོན་ཏེ་བསྐྱུ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། དྲི་མ་དགུ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་སྐྱེ་ན།

དབྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་བཞི། ཅ་བར། ཆགས་སོགས་དེ་མ་དགུ་པོ་འདི། །མདོར་
བསྐྱེད་ནས་ཞི་གོ་རིམ་བཞིན། །བསྐྱེད་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །དཔེ་དགུ་དག་
གིས་ཡང་དག་བསྐྱེད། ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱེད་ཞི་གོ་སྤྱོད། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གང་ལ་སྐྱེ་བ་པ་ཞི། ཅ་བར། དེ་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་
དང་། །དག་བཅོམ་སྒྲོ་བ་པ་སྒྲོ་ལྟར་རྣམས། །རིམ་བཞིན་བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། །
གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱི་མ་དག་ཉིད། །ཅེས་དེ་མ་འདི་དག་གི་མ་དག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་དག་ཅེ་ན།

བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཞི་དུག་གསུམ་གྱི་བཀ་ཉལ་གསུམ་དང་། དེ་
གསུམ་གྱི་ཀུན་སྤང་དག་པོ་མདོར་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བཞི་ཡི་མ་དག་པ་དང་། དམན་
པའི་དག་བཅོམ་པ་ཞི་གཅིག་སྐྱེ། མ་རིག་བཀ་ཆགས་ཀྱི་སའི་མ་དག་པ་དང་།
ཐེག་དམན་སྒྲོ་བ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཞི་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོ་མ་སྤང་
གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པ་དང་། སྒྲོ་ལྟར་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་
བཞིན་མ་དག་པ་དང་། དག་སའི་སྐྱབས་སོ་སོའི་དེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དག་པའོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱང་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཆ་
ནས་དུག་གསུམ་གྱི་བཀ་ཉལ་གསུམ།

འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མིན་པའི་

ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དྲུག་གསུམ་དྲག་པོ་མངོན་འགྱུར་བ་འཛོག་
ལ། དེ་ལྟར་ངེ་མ་དགུ་དབྱེ་བ་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་
ཐ་དད་པས་བྱེ་བ་ནི་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤམ་པ་ལ་དགུ་ལས།
དང་པོའི་རྩ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་བརྒྱ་འདམ་སྐྱེས་ཏེ། །མདུན་དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་དང་། །
བྱེས་ནས་དགའ་བ་མེད་འགྱུར་བ། །འདོད་ཆགས་དགའ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་ཁམས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངེ་མ་དགུ་པོ་དེ་ནམས་གོང་དུ་བཤམ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་དཔེ་སོ་སོའི་ཐད་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱུར་ནས་གསུངས་ལ།

དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཉལ་དེ་བརྒྱ་དན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མདུན་དུ་གྱུར་
མ་ཐག་ཡིད་དགའ་ཡང་། བྱེས་ཆེད་པ་ན་དགའ་བ་མེད་པ་ལྟར། ཆགས་ཡུལ་ཐོག་
མ་འཕྲད་པ་ན་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཇེས་སུ་མི་བདེ་བ་ཀུན་འབྱུང་བའི་གནས་
ཡིན་པའི་བྱེད།

གཉིས་པའི་རྩ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སྟོག་ཆགས་སྒྲུང་མ་ནི། །ཤིན་ཏུ་འབྱུགས་ཏེ་
མདུང་བརྟེན་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཞེ་སྒྲུང་སྐྱེ་བས་ན། །སྤྱིང་ལ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བསྐྱེད་
པར་བྱེད། །

ཅེས་མདུང་བརྟེན་བྱེད་པའི་སྟོག་ཆགས་སྒྲུང་མ་བཞིན་ཞེ་སྒྲུང་སྐྱེ་བ་ན་
བདེ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་བྱས་པས་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པའི་རྩ་བ་ནི། རི་ལྟར་འབྲས་སོགས་སྒྲིབ་པོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་སྐྱུན་པས་
སྒྲིབས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པོའི་དོན་མཐོང་བ། །མ་རིག་སྒོ་ངའི་སྐྱབས་ཀྱིས་
སྒྲིབས། །

ཞེས་འབྲུ་ཡི་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པའི་སྐྱུན་པ་བཞིན་གཏི་ཐུག་གིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པོའི་
དོན་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པས་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །

བཞི་པའི་རྩ་བ་ནི། རི་ལྟར་མི་གཙང་མི་མཐུན་པ། །དེ་བཞིན་ཆགས་དང་བཅས་
ནམས་ཀྱི། །འདོད་པ་བཏེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །ཀུན་ནས་སྤང་བ་མི་གཙང་འདྲ། །

ཞེས་གཞན་ལ་བསྟེན་པ་མི་བཟོད་པའི་མི་གཙང་བ་བཞིན་དུ་མཐོན་འབྱུར་
དུག་པོ་འདིས་ཀྱང་ཉེས་སྒྲོད་ཀུན་ནས་སྤོང་བའི་རབ་དུ་ཉམ་ང་བ་བྱས་པས་བསྟེན་
པར་མི་བཟོད་པས་ན་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །

ལྔ་པའི་རྩ་བ་ནི། རི་ལྟར་ནོར་ནི་བསྒྲིབས་པས་ན། །མི་ཤེས་གཏེར་མི་ཐོབ་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་སྒྱེ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད། །མ་རིག་བག་ཆགས་ས་ཡིས་སྒྲིབས། །

ཞེས་རིན་ཆེན་གཏེར་ཉིད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ས་བཞིན་མ་རིག་པ་འདིས་
ཀྱང་ཁམས་སྒོ་བྱར་གྱི་ངི་མས་དག་པ་མཐོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བསྒྲིབས་པས་དེ་དང་
མཚུངས་སོ། །

དུག་པའི་རྩ་བ་ནི། རི་ལྟར་ཐུག་སོགས་རིམ་སྒྲེ་བས། །ས་བོན་ཤུན་པ་གཙོད་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་སྤང་ནམས་ནི་བསྒྲོག་པར་འབྱུར། །

དགྲ་པའི་ཙ་བ་ནི། མངལ་སྐྱབས་བྲལ་འདྲ་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་བཞིན། །ས་གསུམ་རྗེས་འབྲེལ་ངི་མ་རྣམས། །ས་འདམ་གོས་བཞིན་ཤེས་
བྱ་སྟེ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དོ་རྗེ་ལྟའི། །ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཞིལ་བྱ་ཡིན། །

ཞེས་ས་འདམ་གོས་པའི་གསེར་ལ་བྱི་དོར་ལེགས་པར་བྲས་རྗེས་གསེར་གྱི་
རང་མདོག་གསལ་བ་ལྟར། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་ངི་མ་སྤྲོ་མོ་རྣམས་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཞིལ་བ་ན་སྐྱུ་གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་
བས་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་བ་ནི། ཙ་བར། དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ངི་མ་དགྲ། །བརྒྱ་
ལ་སོགས་དག་དང་མཚུངས་། །ཞེས་པའི་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་ནི་གོ་སྤྲོ། །

བཞི་པ་བསྐྱེད་བྱ་ཁམས་གྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་
དོན་སྒྱུར་སྒྱུར་བ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཙ་བར། རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་བྱུང་ཁམས། །སངས་རྒྱས་
སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱུ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་དཔེ་གསུམ་གཅིག་དང་ནི། །ལྷ་རྣམས་གྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
སྒྲིབ་པོ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་དགྲས་མཆོན་ཚུལ་རི་ལྟར་

ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་། ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་ལ་ཆོས་སྐྱེད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རིགས་
ཀྱང་སྟེ་གསུམ་གྱི་ནས་ཆོས་སྐྱེད་ལ་དཔེ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དཔེ་གཅིག
རིགས་ལ་དཔེ་ལྗེ་སྟེ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟེ་མཆོན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱེད་བྱ་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། ཅ་བ། ཆོས་སྐྱེད་ནམ་གཉིས་
ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཆོས་དབྱེད་ཤེས་ཤིན་ཏུ་བྱི་མེད་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ཟབ་པ་དང་། །
སྐྱ་ཆོགས་ཚུལ་ནི་སྟོན་པའོ། །

ཞེས་ཆོས་སྐྱེད་ལ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་དབྱེད་ཤེས་ཏེ་སེམས་
རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་པ་ལ་སྟོ་བྱུང་གྱི་བྱི་མ་མཐུན་དག་གིས་དབེན་པའི་
ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེད་དང་།

བསྟན་པ་ཆོས་སྐྱེད་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེད་དེའི་བདག་ཆེན་བྱས་པ་ལས་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་སྟེ་ཟབ་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་
གྱི་མདོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པའི་བྱང་དོན་
གྱི་མདོ་གཉིས་སོ། །

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཉིད་ལ་
འཛིག་གོ། །རིགས་ལ་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་སྟེ་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཅ་བར། ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་སྤང་པ་མཆོག་ཉིད་

དོ། །རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
ཡིན། །དང་པོའི་སྐྱུ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་སྐྱུ་མ་གཉིས། །

ཞེས་ངོ་པོ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས།
རྒྱས་པ་ལ་ཡང་རིགས་དང་པོ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་
ཆོས་སྐྱུ་ནི། སྐྱུ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དང་། རིགས་གཉིས་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་སྐྱུ་མ་གཉིས་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་དང་། སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་
གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་སྐྱུ་
དང་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས།

དང་པོའི་རྩ་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདས་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་ན། །འདི་ལ་དཔེ་ནི་མི་
དམིགས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ཁམས། །འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
ཡིན། །

ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱོད་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་གཞན་མི་རྟོག་པ་མཚུངས་
སོ། །རི་ལྟར་མཚུངས་ཤེ་ན། བརྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་དང་། རྟེན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་
གཉིས་འཕྲིན་ལས་གདུལ་བྱ་ལ་བྱུང་བའོ། །འཕྲོ་བ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་

གཉིས་ཀྱི་མེད་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གནས་ཤིང་། དེ་
མེད་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཏེ་དེ་བཅས་
སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་བྱུང་བ་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པའི་རྩ་བ་ནི། སྤྱི་ལོ་བུ་མེད་མེད་ལྟུང་བསྟན་ནི། །སྤྱི་ལོ་རྩ་བོ་གཅིག་པ་
ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སྤྱི་ལོ་རྩ་བོ་ལ་མངར་བ་དང་ལྟན་པ་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་པ་བཞིན།

སྤྱི་ལོ་བུ་མེད་མེད་ལྟུང་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་སྤྱི་ལོ་རྩ་བ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པའི་དོན་ཉམས་སུ་སྤྱི་ལོ་
ཞིང་། བདེ་བ་མཐའ་དག་སྟེར་བར་བྱེད་པས་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པའི་རྩ་བ་ཡང་། རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ལྟུང་བསྟན་ནི། །སྣ་ཆོག་སྤྱི་ལོ་
སྤྱི་ལོ་བཞིན་ཤེས་བྱ། །ཞེས་བྱུང་བ་སྣ་ཆོག་པའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་རྩ་བ་ཀྱི་དབྱེས་ན་སྤྱི་ལོ་
པ་བཞིན།

བྲང་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ལས་ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོག་པའི་སྤྱི་ལོ་དུ་བྱེད་ཆོས་
བསྟན་ལྟུང་མཐའ་གྲས་པའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་སྤྱི་ལོ་
བས་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་མཐུན་བཤུད་པ་ནི། རྩ་བ་ལས། རང་བཞིན་
འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། །དགོ་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་
གསེར་གྱི་ནི། །གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསེར་གྱི་གཟུགས་དེ་ནི་མི་གཙང་བའི་ནང་དུ་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་
གནས་གྱུར་ཀྱང་རང་བཞིན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་། གཡལ་ལ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་
ནམས་སྤྱོད་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཁྱུགས་པ་བཞིན།

བཟང་ངན་གྱི་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། དྲི་མ་ནམས་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་མ་
ཁྱུགས་པས་རྟག་ཏུ་དགོ་ཞིང་བཟང་བས་ན་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རིགས་དང་ཚོས་མཐུན་བཤད་པ་ལ། རིགས་གྱི་ངོ་པོ་དང་། ལྷན་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་ཚོས་མཐུན་སྒྱུར་བའི་རྩ་བ་ནི། གཏེར་དང་འབྲས་
བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །རིགས་དེ་ནམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་མེད་རང་བཞིན་
གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་སྤངས་པ་མཆོག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་འབད་པས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མིན་པར་དང་པོ་ནས་གནས་པའི་
གཏེར་བཞིན་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དེ་ཡང་སྒྱུབ་པའི་རྒྱུ་གྱི་གསར་
དུ་འཛོག་པ་མིན་པར་ཐོག་མ་ནས་སེམས་གྱི་སྟངས་ན་ཡོད་པ་དང་། སྤྱོད་ལ་བརྟེན་
ནས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བས་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིབ་བུས་འབད་པས་སྒྱུབ་པའི་འབྲས་ལྷན་གྱི་སྒྲོན་ཤིང་བཞིན་དུ་ཐོས་
བསམ་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་
དེ་ཡང་ལྷན་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་ཏེ་འབྲས་བུ་སྒྱུ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་དེ་
དང་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ། རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོའི་རྩ་བ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མཛེས་པ་ནི། །རིན་ཆེན་སྐྱེ་འབྲས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །རང་
བཞིན་གྱིས་ནི་བྱས་མིན་དང་། །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གཏེར་ཡིན་ཕྱིར། །

ཞེས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་དེ་ནི་གང་ཟག་རང་འགའ་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་བཅོས་ཏེ་བྱས་པ་མིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུང་བའི་
གནས་ཡིན་པ་ལྟར།

རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་དེ་ཡང་། སྒར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
དེའི་མཐུ་ལས་འགོ་བ་རྣམས་སྐྱོབ་པར་རྒྱས་པ་དང་། སྐྱབས་མཛད་པ་མི་འདོར་
བ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པས་དེ་དང་མཚུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པའི་རྩ་བ་ནི། ཆོས་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆེ་ལྡན་ཕྱིར། །རྫོགས་ལོངས་
འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་འཁོར་བསྐྱར་གྱིས་རང་གི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་
མཛད་པ་བཞིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་དེ་
དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པའི་རྩ་བ་ནི། གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །སྤྱལ་པ་གསེར་
གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ། །

ཞེས་རང་བཞིན་གསེར་ཡིན་ལ་ནམ་པ་གཟུགས་བརྟན་སྣ་ཚོགས་སུ་
བྱས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཆོས་སྐྱེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་ནམ་པ་གང་ལ་གང་འདུལ་
གྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་སྦྱལ་བའི་ངོ་ལ་གང་སྣ་ཚོགས་སུ་བསྟན་པས་དེ་དང་
མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདོར་ན་བསྐྱེད་བྱ་དོན་དགུ་པོ་འདི་ནམས། རྫོགས་སངས་སྐྱེ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་
དང་། །ཞེས་ཞོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རྫོགས་སངས་སྐྱེ་
ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པས་རྫོགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་དང་། བསྟན་པ་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

རྫོགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་མཐུན་བཅེ་རུས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱེ་དེའི་བདག་ཤེན་བྱས་པ་ལས། བསྟན་པ་ཆོས་སྐྱེ་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་
བའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ནམས་གདུལ་བྱ་
ལ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་འཕྲོ་བའམ་ཁྱད་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པས་ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། གི་བཅས་དང་གི་མེད་གྱི་སེམས་གཉིས་གྱི་རང་བཞིན་བདེན་པས་སྟོང་
པའི་གཤེས་ལུགས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ཞེས་པས་རིགས་གྱི་ངོ་བོ་དང་། རུས་པ་གཉིས་བསྟན་པ་

ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མཐོང་ལྟས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་ཐོབ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཞུང་དོན་རྟགས་སྤྱོད་ཏུ་འགོད་ན། ལུས་ཅན་ཀྱན་ཆོས་ཅན། རྟག་ཏུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་
རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྩི་མེད་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྩི་བཅས་སེམས་
ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་ངོ་ཐོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་གནས་པའི་བྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་
པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།

བདག་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབ་རྒྱས་
གཉིས་ཀྱི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་སྤྱོད་གྲུབ་ཏུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འཇུག་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་བཅེ་ལྟས་གསུམ་གྱི་རྫོགས་པ་ཉམས་པ་
མི་མངའ་བར་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འཇུག་པའི་བྱིར།

འོ་ན། སེམས་ཅན་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་ཡོད་པ་གང་གིས་
གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ཡང་རྟགས་བྱི་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པས་དེའི་ཚུལ་ཡང་།

རྩི་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩི་བཅས་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྩི་
མེད་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་གནས་སྐབས་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱི་རྩི་མ་སྤྱངས་མ་སྤྱང་གི་བྱུང་པར་ཅན་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྩི་མས་དབེན་པ་

དང་། ཇི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཁྱུགས་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་སེམས་
ཀྱི་གཤེས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉྱུགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དེའི་རྒྱས་པ་ཆོས་
སྐྱེ་གནས་འགྱུར་རུང་དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་དེའི་རྒྱས་པས་གཟུགས་
སྐྱེ་གནས་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྒྲ་མའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་ཆོས་སྐྱེ་
དང་། ཕྱི་མའི་དབང་གིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་
གཟུགས་སྐྱེ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཅ་བར། རིགས་འདི་ཉིད་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ལུང་སྒྲར་བྲངས་
ཟེན་པ་ལྟར་དང་།

ཉྱུགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཐོས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པའི་རྒྱུན་
གྲིས་བཞག་པའི་མ་འོང་པ་ན་གཟུགས་སྐྱེ་ཕུན་ཆོགས་འགྱུར་པའི་ས་བོན་རྒྱས་
པའི་ངོ་བོར་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་མངོན་པར་ཉྱུགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་
བཅས་པ་དག་ལས་ངི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ལ་གཉིས།

མདོ་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་ངི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་དང་། བསྟན་དོན་བཤད་པ་དངོས་

སོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་བཞེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཞེན་རིགས་
བཅུ་གསུམ་མངོན་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་།

དང་པོ་ཚྭ་གྱི་ཞེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉམ་མཁའ་ལ་བྱའི་རྗེས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་
དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །

ཞེས་སྒྲ་མས་དཔེ་བསྟན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་
མི་དམིགས་པ་དོན་ལ་སྐྱར་ཞིང་།

དཔེ་དང་པོ་ལ་རི་ལྟར་སྐྱར་བ་བཞིན་མི་ལམ་དང་། སྐྱ་མ་དང་། སྐྱེག་རྒྱ་དང་།
སྐྱ་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། བྱི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱལ་པ་སྟེ་དཔེ་ལྟག་མ་བརྒྱད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་སྐྱར་རོ། །

སྐབས་འདིར་དཔེ་དགུ་པོ་འདི་རི་ལྟར་གཟུང་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་པའི་ཆ་ནས་
དོན་དམ་དུ་མེད་པར་མཆོན་པ་དང་། དོན་ལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་ལྟར་སྐྱར་ཞིང་
ཞེན་པའི་ཆ་ནས་ཚྭ་གྱི་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དགུ་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་
ཚུལ་འདི་བཞིན་འོག་མ་ལ་སྐྱར་རོ།

ཅེ་མའི་ཞེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། །མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དང་།

ཆོས་གནས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ངེས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་བདེན་པ་ཉིད་ལ་གནས་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།།

རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ།། ཞེས་ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་དགུ་དཔེ་དགུས་
མཆོན་ནས་གསུངས་སོ།།

བཟོད་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།།

ཞེས་སྤང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་དང་། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་
ནས་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ།། ཞེས་སྐབས་འདིར་རྫས་འཛིན་ཉོག་པ་དགུ་ལ་དཔེ་དགུས་མཆོན་
ནས་གསུངས་སོ།།

ཆོས་མཆོག་གི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བུའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ།།

ཞེས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཕྱོགས་མཐུན་སྟོབས་སོགས་དང་། སྤང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་རྟོན་འབྲེལ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམ་འཇུག་རྣམས་ལ་སྟོད་པའི་
ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།།

ཞེས་གསུངས་ནས་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །སྐབས་འདིར་ནི་བཏགས་འཛིན་ཏྲིག་པ་དགྲུ་ལ་དཔེ་དགུས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་ལམ་གྱི་ཏེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲུ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས།

འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དཔེ་བཞིས་མཐོང་སྤང་ཏྲིག་པ་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་འོ། །

སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཏེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་བ་མེད་པའི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པས་འགག་པ་མེད་པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱ་མེད་པ། འབྱུང་བ་མེད་པ། མི་དམིགས་པ། ཀྱན་ཉོན་མེད་པ། རྣམ་བུང་མེད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་བདུན་དང་།

མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་དགུས་སྒྲོམ་སྤང་ཏྲིག་པ་དགྲུ་མཆོན་ཏེ་གསུངས་སོ། །

གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། མདོ་ལས།
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དགེལ་འཁོར་མདོན་པར་འཆར་བའི་ཆེ་
ལུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང་།

སྟོང་བའི་ལམ་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བསྐྱེད་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང་།

དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་རྟེན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ངན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་ཡང་། རྣམ་གཡེང་དང་
ཤེས་འཆལ་སོགས་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་གསུངས་སོ། །

ཤེས་རབ་སྟོང་བཅེར་བཅས་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉི་མ་དང་ཆེ་བའི་འོད་ལ་གནས་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

སྟོབ་མ་ཐུན་མོང་མེན་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སྐར་

མ་དང་། ཉེར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མྱོག་གི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །
ཞེས་དང་།

གཞན་དོན་གོ་རིམ་བྱེད་པའི་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི།
མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་
རྒྱུས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་།

ཡེ་ཤེས་རྩལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི།
མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

མདོ་དེ་རྒྱུས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བསྟན་བཅོས་སུ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་
ཆོས་རྒྱལ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བར། དེ་ཞིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་
ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྒྱུས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །

བསྟན་ཚུལ་ནི་རྟེན་ཆོས་སྐབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་
རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར་ཡེ་ཤེས་རྩལ་བ་མི་མངའ་བ། །འཇུག་པའི་རྟེན་
ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཡང་། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། སྦྱར་ཐེག་ཆེན་

སྐྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། སྐྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཐུག་ཆེན་ཆོག་མཆོག་གི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱེད།

དེ་བཞིན་དུ་ཐུག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན་ཡང་ཐུག་ཆེན་གྱི་སྐྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཐུག་ཆེན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་སད་མ་ཐུག་ནས་ཐུག་ཆེན་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འཛོག་དགོས་པའི་བྱེད།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ན་ཡང་། ཐུག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཐུག་དམན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཐུག་ཆེན་གྱི་རིགས་མེད་པའི་བྱེད།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱེད་པའི་བྱེད་ཏེ། རྒྱུ་ལྔ་ཅ་བར། ལུས་ཅན་ཀྱང་། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱུས་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལྔ་པ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཐུག་ཆེན་གྱི་རིགས་མ་སད་པའི་བྱེད། དེ་ལྟར་མིན་ན་དེ་ཐུག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱེད། འདོད་ན། ཐུག་དམན་གྱི་མདོ་རྣམས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐུག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་བྱེད་དུ་གསུངས་པར་ཐལ་ལོ། །

འོ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་པ་ལམ་
པ་ལ་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་བྱང་སེམས་དེ་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་
ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

སྒྲིབ་མེད་དེ། དེ་འབྲའི་བྱང་སེམས་དེ་ལ་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་།

འོན་ཀྱང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་
རིགས་ཅན་དང་། རིགས་ངེས་ཡིན་མིན་དབྱེད་པར་མཛོད་ཅིག །

དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་
སེམས་བརྩུ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་རྟོང་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟོན་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། རྩོད་ལན་གཉིས་ལས།

འགྲེལ་པས་ཁ་སྐོང་བའི་རྩོད་སྦྱང་འདི་ནི་དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྩ་བའི་
དངོས་བསྟན་ནི་མིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་། འགྲེལ་པར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས།
སྡེ་བོ་སྡེ་དམན་པའི་དོར་དོགས་པ་བསུ་ནས་ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་རྩོད་པ་བཞོད་

ནས། ལན་འཆད་པ་ན།

དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྷར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པའི་རིམ་
གྱིས་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ཞིག་ཀྱང་གཟིགས་
མོད་ཀྱི། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་ཆོག་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་
ལ།

ཡིག་ཆ་ལས། རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་པའི་སེམས་
ཅམ་པ་རྣམས་ན་རེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ།

བྱང་སེམས་བརྩ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་གང་ཞིག་ རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱིར་གནས་
པའི་བྱིར།

འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་
ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་འཆད་པ་ན།

དེ་ཉིད་ལས། ལན་ནི། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
བརྩ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྤྱིར་གནས་ཀྱང་།

ཉན་ཐོས་སྐྱབ་པའི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཉན་ཐོས་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་

དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་བདེན་སྟོང་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་ཤེས་ཀྱིས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་འབྲེང་ལས། སྦྱེད་པའི་རྒྱལ་ཞེན་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་པ་རིམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་
རང་རང་གི་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ན་རི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་
རྟོགས་པ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པ་ཙམ་རྒྱར་བཏགས་སོ། །ཞེས་དང་།

རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། རག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དབྱེངས་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་རིགས་སོ་སོར་
དབྱེར་མི་རུང་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་འཕགས་ཆོས་སོ་སོའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ་
ནས་རིགས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་ལན་ལ་རྒྱའི་སྒོ་ནས་རིགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལན་དང་། ཉེན་གྱི་སྒོ་
ནས་རིགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལན་གཉིས་ལས། སྤྲ་མ་སྐྱབས་འདི་དང་། བྱི་མ་
གཞུང་ཙམ་བའི་ཚུད་ལན་ལ་སྦྱར་ནས་སྤྲ་མའི་གཞུང་སྦྱོར་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

ཅ་ཆོག་གི་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཚུད་ལན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ཡང་ཅ་

བར། ཚེས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །
ཞེས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚེས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་
བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལན་ནི།

ཅ་བར། ཉེན་པའི་ཚེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །
ཅེས་ཉེན་ཚེས་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཉེན་རིགས་ལ་ཡང་། ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་རིགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།

དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་ནང་ན་བུ་རམ་ཡོད་
པའི་བུམ་པ་ལ་བུ་རམ་གྱི་བུམ་པ་དང་། སྤང་ཅི་ཡོད་པའི་བུམ་པ་ལ་སྤང་ཅིའི་
བུམ་པ་དང་། ལི་ཁ་ར་ཡོད་པའི་བུམ་པ་ལ་ལི་ཁ་རའི་བུམ་པ་ཞེས་རྗས་མི་འདྲ་
བའི་བྱད་པར་གྱིས། རྗས་དེ་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་སོ་སོའི་ཐ་སྙད་སྐྱར་བ་ལྟར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཅོད་ལན་སྤྲ་མའི་སྐབས་སུ་ནི། སྐྱབ་པ་སོ་སོའི་ཚེས་ཉིད་སྐྱབ་པ་དེ་དང་དེའི་
ཉེན་གཞིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་།

སྐབས་འདི་ནི་ཐེག་པ་སོ་སོའི་སྐྱབ་པ་རྣམས་རིགས་སོ་སོའི་ཉེན་ཚེས་སུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་སྐྱབ་པ་དེས་ཀྱང་རང་གི་ཚེས་ཉིད་ལ་དམིགས་

པ་ན་ཆོས་ཉིད་གཞན་མཐོང་བ་དང་མི་འདྲ་བར་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་དེའི་ཉེན་ཆོས་སུ་འཛིག་པ་ཡིན་
ནོ། །རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་སྐྱར་རོ། །

འོ་ན། ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་
ལ་སྟོང་ཉིད་ཉོག་པས་མ་སྟོང་པའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རིགས་ཡིན་པར་མི་འཐད་པ་དང་།

སྟོང་ཉིད་ཉོག་པས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལའང་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་བཞེན་དང་ཉེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་བའི་སྤྱིར་ཉེ། ཉེན་
ཆོས་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་
བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལྟར་ཆོས་ཉིད་མ་ཉོག་པས་ཀྱང་། རྗེས་
སུ་རང་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་དེས་ཆོས་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན་ཆོས་
གཞན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཉོག་པས་པ་ལས་རང་གི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོག་པས་
པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པས། ཉེན་དང་ཉེན་ཆོས་མིན་
པའི་སྟོན་མེད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་པའི་ལམ་གཞན་

ནམས་ཀྱང་ཐེན་བྱེད་གྱི་ཐོགས་ཁུད་ཅན་ཤེས་རབ་དེའི་ཆ་ནས་རྟོགས་པ་གོང་
འཕེལ་དུ་འགོ་བ་མཉམ་པས། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་དང་། རྟེན་དང་རྟེན་
ཆོས་གྱི་ནམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། ཡིག་ཆ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཐེག་
ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ།

གསུང་འདིའི་དོན་ནི། དམིགས་པ་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་དམིགས་པ་གསུངས་པ་དང་མི་འདྲ་བར།

སྐབས་འདིའི་དམིགས་པ་ཞེས་པ། རྟེན་དང་རྟེན་ཆོས་ལ་དམིགས་བྱ་དམིགས་
བྱེད་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།

གསེར་འབྲེང་ལས། རྟོགས་སྒྲ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་ལན་གྱི་དོན་ཡང་དམིགས་
ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་རིགས་གསུམ་དུ་བཞག་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་
ཆོས་ཐ་དད་གྱིས་བཞག་པ་ཡང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་ལ་
བཤད་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

མདོར་ན་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་ཚུད་སྒྲོང་གི་ལན་མཛད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྐབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ནམས་ཐེག་པ་རང་རང་གི་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་བྱབ་སྟེ།

སྐྱབ་པ་སོ་སོའི་ཆོས་ཉིད་དམིགས་བྱ། རྒྱུའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དེ་ནམས་སྐྱབ་པ་
རང་རང་གི་ཉེན་གཞི་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་བྱེད་སྐྱབ་པ་ནམས་ཀྱང་རང་རང་གི་
ཆོས་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་ཉེན་
ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

གསེར་ཐོང་ལས། རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོས་དབྱེངས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་པས་
དེ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱར་ནམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་།

ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་དེ་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བཞེན་པ་འབྲས་
བུའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐོབ་བྱ་ཐ་དད་པ་གསུམ་
ཡོད་པ་ཉིད་གྱིས་དམིགས་བྱའི་ཉེན་རྒྱ་རིགས་དེ་ཡང་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཉིད་དོ་
ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་།

ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ངག་དོན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་གིས་དེ་
བཞེན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཤིང་། ཇི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞེན་ཉིད་རིགས་སུ་
བཞག་པ་ལ། རིགས་ཅན་སོ་སོ་གསུམ་དང་རིགས་སོ་སོ་གསུམ་གྱི་ནམ་དབྱེ་
མི་རུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་གིས་དེ་བཞེན་ཉིད་ལ་དམིགས་
ཀྱང་། ཆོགས་དང་དབང་པོའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་
བའི་རྒྱུའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་། རིགས་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

རྟོགས་དགའི་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། གཉིས་བ་ལན་ལ། རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་རིགས་
གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལན་དང་། རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རིགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། རི་ལྟར་དམིགས་བ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན་འདིར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་
ཅི་སྟེ་ཆོས་བར་བྱེད། ཅེས་དང་།

རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་ཐད་ཀྱི། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་ལམ་གྱིས་དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་བ་ན། འཕགས་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱ་ཁྱུང་པར་ཅན་གྱུར་པའི་ཆེ་རིགས་ཁྱུང་པར་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ནོ། །

ཞེས་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ཞེས་བ་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་
བསྒྲོམ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉི།

དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་ནི་འདིར་དམིགས་བ་དང་། བརྟེན་བ་ནི་དམིགས་བྱེད་
ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་བ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་
ལ་དམིགས་བ་ལ་དེ་སྒྲོ་ངོར་འབྱུང་དགོས་ལ། བདེན་གྲུབ་སྒྲོ་ངོར་མ་བཅད་པར།
བདེན་སྒྲོ་ངོར་མི་འབྱུང་ཅིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཉིད་སྒྲོ་ངོར་མི་འབྱུང་གོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྐབས་འདིར་ཡིག་ཆ་ལས། འདི་དག་ལ་དཔགས་ནས་དེང་སང་གི་

དུས་སྟེ། སྒྲིབ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་དགོངས་པ་ཐལ་
རང་གང་དུ་གནས་དཔྱེད་པ་དང་།

ཁུང་པར་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཐལ་རང་གང་གི་གཞུང་ཡིན་དཔྱེད་
པ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་ངལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཐལ་རང་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་
རང་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པའི་བྱེད་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་དོན་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་གཞུང་འདི་སྒྲིབ་ཐལ་རང་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་རང་གཞུང་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ།

རྒྱུ་གཞུང་འདི་འགྲེལ་མཛད་པལ་སོ་ཆེས་རང་རྒྱུ་དུ་བཀྲལ་བས། ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་མི་རུང་ངམ་སྟུམ་ན།

དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པའི་ཆེ་དེའི་རང་གཞུང་དུ་འཐད་
པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་རིམ་བཞིན་འགོད་ན།

ཅ་བར། ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་བྱེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་
འཛིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་ཐེག་པ་གསུམ་
གའི་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཕྱོང་གི་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་
སུ་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་མཚུངས་པ་བསྟན་པའི་བྱེད་ཏེ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲུབ་པས་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་བོ་གོང་

འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་བསྟན་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་
འགྱུར་ཚུལ་ནི། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་
པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིམ་བུང་གི་གསལ་སྒྲུང་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལ་འཛོག་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་། སྐབས་བཞི་པར། སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཚུབ་བར། །རིགས་མིན་ཕྱི་
མས་ཀྱང་མ་ཡིན། །མར་མེད་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཟབ་མོད་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པ་
བརྒྱད། །

ཅེས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་གྱིས་སྤྲ་མེད་བྱང་
ཚུབ་སྦྱེད་པ་ན་སེམས་སྤྲ་ཕྱི་རེ་རེ་བས་བསྦྱེད་པར་བྱེད་དམ། སྐད་ཅིག་སྤྲ་ཕྱི་
ཅིག་ཆར་ཚོགས་པའམ། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་
འཐད་ཅེས། པ་རོལ་པོས་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་ཚུད་པ་ན།

མར་མེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྤྲ་ཕྱི་སྤྲ་ནས་སམ་མ་སྤྲ་ཀྱང་། རྫོང་བྱ་སྤྲེག་པ་
གང་ཡིན་ཞེས་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་སྦྱེད་ཀྱང་ཐ་སྦྱད་དུ་དེའི་སྐད་ཅིག་
སྤྲ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོང་བྱ་སྤྲེག་ལྟོགས་པར་བསྤྲེག་པ་
བཞིན། སེམས་བསྦྱེད་གཉིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྤྲ་ཕྱིའི་རྣམ་པས་རང་འབྲས་བྱང་
ཚུབ་མི་འབྱུང་བའི་སྦྱོན་མེད་ཅེས་བཏགས་དོན་མ་བཅའ་བར་ཐ་སྦྱད་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱུད་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་འདུག་ཏུ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་
མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་
དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ།

ཅེས་པའི་གཞུང་འདིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྟན་
ཚུལ་ལ་སྦྱར་ན། དེ་ཡང་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པ་ན། སྤང་སོགས་
ཀྱི་སྤང་དུ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་སྤར་ཡོད་ནས་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་སྟེ་བཀག་
པ་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་དང་།

ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པ་ན་ཐ་སྙད་དུ་
འཛོག་ཚུལ་ལ་མ་གཞོད་པར་ཉེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་སྤར་
མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཆོག་ཀྱང་གསུམ་པས་ལམ་འགྲོད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་སོགས་
ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་པར་བསྟན་
པའི་བྱིར།

ཆོག་ཀྱང་བཞི་པས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་
དེ་ཉིད་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་སྒྲིབ་པ་
ཀུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བསྟན་

པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྒྲིབ་སྐབས་འདིར་ངེ་སྐད་བྲངས་པའི་གཞུང་འདི་དང་མངོན་
པར་ཉོགས་པའི་གཞུང་འདི་ཡང་སྐབས་ལྔ་པར། འདི་ལ་གསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །

ཅེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་བཞི་པོ་དགོངས་པ་གཅིག་པར་གྲུབ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་
ཀྱི་གཞུང་ལ་བྱུང་པར་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་ཡང་བྱུང་མེད་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་རྒྱུད་
སྒྲིབ་སྐབས་སུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། འདི་ལུགས་གཞན་
ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་གྱི་བཤའ་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་
པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་འཛོག་ཅིང་། དེའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་དངོས་བསྟན་སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྤུས་དོན་མངོན་ཉོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། སྤུ་མ་གཙོ་
བོའམ་རྒྱས་པར་ངེ་བཞིན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དབུ་མའི་ཅ་བ་སོགས་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་མཛད་ཟིན་པ་དང་།

གཞུང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
དགོངས་པ་དོན་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་མངོན་པར་ཉོགས་པའི་
རྒྱན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཐབ་མོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བསྟན་བྱས་ནས་
རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཅ་ཤེ་དང་གཞུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་གཞིའི་ལྟ་བ་

ལ་སྤྱི་རགས་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱས་ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ལྟ་བ་
ཡང་།

ཅ་ཤེད་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་
མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་བྱས་ནས་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ཀྱང་།
དེ་ལྟར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་འདིར་རྒྱས་པར་
བསྟན་པ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལས་རིགས་ཅན་སོ་སོའི་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱུད་སྒྲའི་སྐབས་སུ་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱུན་ལ་
བྱུང་མེད་དུ་གནས་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོར་གཙོ་བོར་
བསྟན་ཅིང་། ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོངས་བྱེད་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ལ།

གཞུང་འདིས་རྒྱུད་སྒྲ་ནས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དེ་
ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་
ནས་ཁམས་དྲི་མ་སྦྱོང་ཆུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་།

གཞུང་འདི་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་བྱུང་
མེད་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པས་གཞུང་གཉིས་ཀ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་གཞུང་དུ་བྱུང་
མེད་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་གཞུང་དུ་འདོད་
ན། དེ་ཉིད་ལས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་པ་འདི་སྟེ།

སྐབས་གཉིས་པར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྒྲིམ་ཚུལ་འཆད་
བ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དེ་གཟུང་རྟོག་སྤོང་བའི་བྱད་པར། འཛིན་རྟོག་མི་སྤོང་
བའི་བྱད་པར། ཉེན་རིགས་གྱི་བྱད་པར་སྟེ།

བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་གསུངས་ནས་བྱད་པར་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་པ་
ལ། ཅ་བར་། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་བྱེད་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྤོང་བྱེད་དང་ནི། །

ཞེས་རང་རྒྱལ་སྒྲིམ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་བྱེད་དོན་གྱིས་སྤོང་
པ་བསྒྲིམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་།

རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པས་གཟུང་བ་བྱེད་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤོངས་པའི་
བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་དང་། རང་རྒྱལ་སྒྲིམ་པས་བདེན་མེད་བསྒྲིམ་བྱའི་གཙོ་
བོ་མི་བྱེད་པ་དང་།

དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན་ཡང་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་
པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པས།

ལྷགས་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བསྒྲིམ་བྱའི་གཙོ་བོ་གཅིག་ཅིང་། བདེན་
འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་དུ་འདོད་པའི་གནད་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་

མ་ལུས་པ་སྤངས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཅ་བར། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །
ཉམས་སྤྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་དང་། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། །

ཞེས་སློབ་མ་ཉོན་ཐོས་དང་། བསེ་རུ་རང་རྒྱལ། རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་སློམ་ལམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན།

ཉོན་མོངས་པའི་སློབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་དུ་འཛིན་པ་
དང་། ལམ་གསུམ་གྱི་སློབ་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་སྟེ་དེ་
དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པས།

ལུགས་འདིར་ཕྱི་དོན་ཚན་མས་གྲུབ་པ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་ཤེས་པ་
རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བྱར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་བྱའི་སློབ་པའི་མིང་གིས་
བསྟན་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །

ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཉན་རང་གི་རྣམ་
དག་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ།

ཅ་བར། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ངི་མ་ཡི། །གཉེན་པོ་
ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ། །སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་ཆུང་དུའི་
ཆུང་དུ་སོགས་དགུ་ས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྐྱེད་པའི་སློམ་སྤངས་བདེན་

འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་དགུ་སྟོང་རུས། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ཐོབ་བྱེད་
 ཐེག་དམན་སྟོམ་ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་སྟོང་མི་རུས་པ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཐལ་
 འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ།

ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཟིན་
 པ་དང་། བདེན་འཛིན་སྟོར་དགུ་པོ་ས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་ས་སོའི་ངོ་
 སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མི་འཛིག་པར་ས་བརྒྱད་པར་དང་པོ་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གྱིས་བདེན་འཛིན་ཆུང་དུ་སྟོར་གསུམ་གྱི་དངོས་གཉིན་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་ཤིང་།

དེ་ནས་ཤེས་སྐྱིབ་སྤངས་པའི་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདིར་ཉོན་
 སྐྱིབ་མ་སྤངས་བར་དུ་ཤེས་སྐྱིབ་སྟོགས་རེ་བ་ཡང་མི་སྟོང་པའི་བྱིར་ཏེ།

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྐྱིབ་ཏུ་འཛིག་པའི་
 ལུགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་སྟོང་བ་ན་བདེན་འཛིན་རེའི་
 ས་བོན་སྤངས་དགོས་པས་ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་
 བག་ཆགས་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བཞག་པའི་སྟོགས་རེ་ཡང་གཏན་ཟད་མི་རུས་པས།

ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྐྱིབ་མི་སྟོང་པའི་བྱིར། ཤེས་
 སྐྱིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐབས་གསུམ་པར། དེ་ནི་ཆད་མར་དམིགས་སྟོན་ས། །ཐབས་

མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ།།

ཞེས་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་མཚན་མཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཆ་ནས་
འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བ་དང་།

དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡི། །ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །ཅེས་པས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཆ་ནས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བར་གསུངས་
པ་དང་།

རྒྱས་བཤད་དུ་ཡང་། གཟུགས་སོགས་སྤང་པ་སྟོང་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱང་བ་བཞི་དང་། །རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་ཉན་རང་གི་
གཞི་ཤེས་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་གསུམ་ལ་མཚན་མཛིན་གྱིས་བཅིང་བའི་སྒྲོ་ནས་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས།

སྒྲིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱང་
པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལུགས་འདིར་འཐད་པར་དགའ་སྟེ།

ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་སྟོང་བའི་བྲུབ་པར་བཞེད་
པས་གཞི་ཤེས་ལ་ཤེས་རབ་དེས་ཟིན་མ་ཟིན་དང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་
མ་བཅིངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉེ་རིང་གི་བྱང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐབས་བཞི་པར། ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙོ་ལྷ་བཤད། །ཅེས་པས་

བཅོ་ལྔ་ཕྱེ་བ་ན། གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་ཉོགས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཟག་བཅས་
ལྔ་དང་། དེ་ཉོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་དུག་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ལུགས་འདིར་ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ངེ་
སྐད་སྒྲས་པའི་སྟོན་རྣམས་མི་འབྱུང་ངམ། ཞེ་ན།

དེ་ལྟར་བྲངས་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་རྣམས་གྱིས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་འདི་ཐལ་
འགྱུར་བའི་རང་གཞུང་མིན་པར་སྒྲུབ་མི་རུས་ཏེ།

རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་གཙོ་པལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་གཙོ་བོ་འཕ་དེའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་པ་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་རྒྱན་
ཅ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཏན་ལ་དབབ་བོ། །

པལ་པའི་གདུལ་བྱར་རང་རྒྱུད་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་རྣམས་ལ་རང་གི་བསམ་
ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་རེ་ཞིག་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ངེ་བཞིན་བསྟན་པའི་
སྟོང་མིན་པར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་
གཞག་སྟོན་པའི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཆོག་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ།

དཔེར་ན། ཆོད་མ་སྡེ་བདུན་ལྟ་བུས་དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་
འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་པ་ངེ་བཞིན་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་སྡེ་བདུན་གྱི་ལེའུ་པལ་
ཆེ་བས་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་རྒྱས་པར་བཀོད་ནས་སེམས་ཅམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་དངོས་བསྟན་བྱེད་པའི་གཞུང་ཆོག་མང་བ་མེད་ན་ཡང་།

བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་སེམས་ཅམ་པའི་རང་གཞུང་དུ་འདོད་པ་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་།

མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་འབྲུམ་ཀ་པའི་ནང་བཞུགས་པའི་ཞང་
ཞུང་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཐལ་འགྱུར་འགྲེལ་ཚུལ་
གནང་དོན་གསལ་བའི་ལྷ་ཟེར་ལས།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་རྒྱད་ལྔ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་
གནས་སོ་ཞེས་རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མཁས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་དབུས་
སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེལ་ཏེ་ང་རོ་སྟོགས་པར་མཛད་ལ། ཞེས་དང་།

དེ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ནི། རང་རྒྱད་པའི་ལྟ་བར་གྲགས་
པ་དེའི་སྟོང་རུང་མང་བས་དེ་དག་གིས་ཆེད་དུ་དེ་དག་གི་ལྟ་བ་དང་། སྤང་བྱ་སྤྱོད་
པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྤྱིར་བཏང་དུ་རྒྱས་
པར་གསུངས་ལ།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ཆེས་སྤ་བ་ནི་དེའི་སྟོང་
རུང་གི་གདུལ་བྱ་ཅུང་བ་དང་མཐུན་པར་མདོར་བསྐྱུས་ནས་དམིགས་བསལ་དུ་
གསུངས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ།

དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་གྱི་ལྟ་བ་འཆད་པ་ན་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོ་རྗེས་འབྲངས་
དང་བཅས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་མདོ་རྗེ་པའི་ལུགས་སྤྱིར་བཏང་དུ་

རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་དམིགས་བསལ་དུ་བྱས་ནས་
ཉུང་དུ་བཞད་ཅིང་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་བཟུལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པའི་ཆེ་རྒྱན་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་
དུ་བཟུལ་ཚུལ་གོང་བཞིན་ཡིན་ལ།

འོན་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གཞིར་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་རྒྱུད་དུ་བཟུལ་ཅིང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་རྩ་ཤེས་གསལ་རིགས་ཆོགས་དུག་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་
སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་འདོད་དོ། །

དེས་ན་རྒྱུད་སྒྲར། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་བརྗོད་
དོན་མཐུན་པར་སྐབས་ལྟ་བར། དེ་ལྟར་གསུངས་པར་འགལ་བ་མེད་ཅིང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཉེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་།ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་ཡང་
ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ཙམ་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་ལ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་སྟོང་གི་བྱེ་བྲག་པ་མ་བསྟན་ལ།

དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་ཐེག་དམན་རིགས་ཙན་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་དེ།
དེ་དག་གི་སྒར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོང་བ་མ་བྱས་ཤིང་།
ཐེག་དམན་རང་གི་སྡེ་སྟོད་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སློན་མེད་
སྐབས་སུ་དགག་པ་མཛད་པ་དང་།

དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཚུད་སྤྱོད་མཛད་ཚུལ་བཅས་གོ་སླ་བས་བསྐྱེད་ཏེ་
བཤད་ན། ཐལ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་མ་འདྲེས་པ་གོ་བ་རྟོག་
བས་དེའི་ཚུལ་ནི་ཤེས་རབ་སློན་མེད། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མཛད་
འགྱུར་རོ། །

ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྤྱོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མཛད་བསྟན་ན། ཐེག་ཆེན་
བསྟན་པ་དོན་མཛད་དུ་ཐལ་ཅེས་ཚུད་པ་ན།

དེ་ལ་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མཛད་དུ་འགྱུར་བེད་རམ། ཐེག་ཆེན་དུ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མཛད་བསྟན་པ་དོན་མཛད་དུ་འགྱུར་བེད། ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བས་བརྟག་པ་
མཛད།

དང་པོ་ལྟར་ན། བྱུང་པ་མ་ངེས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ཞེས་པ་བདག་
མཛད་པ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འཛོག་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

ཐེག་ཆེན་ལས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་། སྤྱིན་སོགས་པར་སྤྱིན་
བཅུའི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་། ཆོགས་གཉིས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་མད་དུ་བྱང་བ་སོགས་སོ་སྤྱོད་དང་། ཉན་
རང་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བྱང་ཆོས་མཐའ་གྲས་པ་རྣམས་ཀྱང་།

བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྟོན་ལས་དང་། །སྟོན་པ་ཡོངས་བསྡེ་མ་བཤད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སྟོན་ལ་གནས་པའི་དོན། །མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་
མ་སྟུལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྟུལ་པ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་བྱུང་བ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་སྟོན་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཅུ་མ་ལས་མི་སྟོན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལས་ནི་དེ་ཉིད་
ཤེས་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོན་པ་ལས། མཆན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། །
སྟོན་ཀྱི་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་སྟོན་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ནི་
ཆོང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །

ཞེས་ཆོག་རྟེན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཆན་མ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
རྟོགས་པར་ཐར་པར་ཐོབ་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་སྟོང་གིས་བྱུང་བ་བསྟན།

ཆོག་རྟེན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཆོང་བ་སྟེ་རྟོགས་པར་བསྟན་ཅེས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་ཐེག་དམན་

གྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་དེ་ལྟར་ཆང་བ་མ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ཉིད་ཆང་བའམ་རྫོགས་པར་བསྟན་མི་བསྟན་གྱི་དོན་ནི། དཔེར་ན། གཞི་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་དང་དེ་ལྟར་མིན་ན་དེ་ཉིད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་བསྟན་ཚུལ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པ་བྱ་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ལུགས་འདིར་དེའི་སྡོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྫོགས་རིགས་སོ་སོར་འབྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྡོ་ཤིན་ཏུ་མ་རྒྱས་གྱུར། རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱས་ལ།

ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ལ་ནི། རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། རི་སྐད་བཞད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྡོ་ནས་རྫོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་མེད་ཅིང་།

རྫོགས་རིགས་གསུམ་སྡེ་བ་ན་ཡང་ཐེག་པ་རང་རང་གི་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙུག་རྫོགས་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པས། སྤོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་རྫོགས་རིགས་ལ་ཐེག་ཆེན་

རུང་དེ། རྒྱལ་འགྲུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་ལ།

མཆན་ཉིད་སྒྲ་མའི་བྱར་དུ་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཞེས་པ་ཡང་སྒྲར་བཞིན་
སེམས་དེས་རང་གི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པ་ན་ངོ་བོ་འཕེལ་རུང་དུ་གནས་པ་ལ་
འཛོག་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྒྱིར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས་སོ། །

འོ་ན། ལྷགས་འདིར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གང་དུ་འཛོག་པའི་རྟེན་ལ་
ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འདོད་དམ་མི་འདོད། དང་པོ་སྒྲར་ན། ཡིག་ཆའི་མཆན་ཉིད་
སྒྲ་ཕྱི་རྣམས་དང་འགལ་ཞིང་། ཕྱི་མ་སྒྲར་ན། གསེར་སྤེང་ལས་འདིས་དངོས་སུ་
རྟེན་དངོས་པོ་བ་བཀག་ནས་ལྷགས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་བྱོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་
བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤད་ལས། རང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་
ནས་བསྐྱོམས་པས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བས་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ།

དེ་ཉིད་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲུར་བ་ན། སྒྲར་བཤད་པའི་
རྒྱལ་འགྲུར་གྱི་རིགས་དེ་ཡང་རྒྱས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲུར་བས་
རྒྱས་པ་ལས་གྲུར་པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ལུང་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་སྟོང་ན་ངི་མ་འབྲལ་རུང་གི་རྒྱས་པ་དེ། ལྷགས་འདིར་

རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་བཞེད་པས་དེའི་ཚོས་ཉིད་ལ་རིགས་ཞེས་བཏགས་པ་
ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དངོས་མིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
རིགས་ཡིན་པ་ཡང་།

རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་བྱི་མ་འབྲལ་རུང་
དང་། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་རུང་གི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་རིགས་པས་བྱུང་ལ།
དེ་ཉིད་ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བཞག་ཅིང་། ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱི་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་ཡང་དག་པ་སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་གནས་འགྱུར་མཐར་
སྐྱེན་པ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་རུང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།

དེ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཞག་ལ།
སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་བཏགས་པ་བ་དང་།
རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་
བོན་གྱི་སྟེང་ནས་འཛོག་པར་སྤར་བཤད་ཟེན་པ་སྤར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ས་བོན་ནམ་རྒྱས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་
རུང་གི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབས་འདིར་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སུ་བཞག་གོ།

འོ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གང་དུ་འཛོག་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་

ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་མི་འགྲིག་པར་
གནས་སྐབས་སློབ་བྱུང་གྱི་དེ་མས་སྒྲིབ་ཀྱང་མཐར་དེ་མ་བཟང་ལ་སེམས་མ་བཟང་
པར་གནས་པ་དང་།

སེམས་གྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་མའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་གནས་པ་ཉིད་གྱི་སེམས་
གྱི་རང་བཞིན་ལ་དེ་མ་མ་ཞུགས་པར་སེམས་དེའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་
ཞིག་འཛོག་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་སེམས་གྱི་ངོས་འཛིན་མཁས་པ་འགའ་མའི་
གསུངས་རྒྱུན་ལ།

ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་། དེ་དག་གི་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་
སྤྱུ་ཕྱེ་ནས་ཕྱེ་མ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་འཛོག་པར་གསུངས།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱིར་རང་རྒྱུད་གྱི་སེམས་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་བར་མ་
ཆད་དུ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་
ཆོགས་པ་ན། གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་
བསྐྱེད་ལ།

རྗེས་སུ་ཆགས་སོགས་གྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པས་སེམས་གསལ་རིག་དེ་
ཉིད་ཆགས་སོགས་གྱི་ངོ་བོ་ལོག་སྟེ། དེ་མ་ཐག་འབྲས་བྱ་བྱུང་བའི་དགོ་བ་དང་།
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཅི་རིགས་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན། མི་རང་བཞིན་བཟང་པོ་ཞིག་གནས་སྐབས་གྲོགས་གྱི་དབང་གིས་

བྱ་སྤྱོད་ངན་པར་གྱུར་རུང་། རེས་སུ་གྲོགས་ངན་པར་དེ་དང་བལ་བ་ན། ལྷ་རྒྱུ་
རང་བཞིན་བཟང་པོ་སོ་ན་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
གྲུབ་ལ།

དེ་ལྟར་མིན་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གང་དུ་འཛོག་པའི་སེམས་དེ་ལ་
དག་སེམས་དང་། མ་བསྐྱེད་ལུང་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་འབའ་ཞིག་འཛོག་དགོས་
ན། ཁོང་ཁོ་དག་པོ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཤེས་པ་རྣམས་དེའི་དབང་
དུ་སོང་ནས་ཁོང་ཁོའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།

ཡང་། རྟོག་གི་འབར་བར། ཁོ་བོ་ཅག་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་
གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྤྱི་དུ་པར་ལེན་པའི་
ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་སྤྱི་དུ་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་མ་སྐྱེད་སེམས་
ལུང་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་ཞིག་འཛོག་དགོས་པས་སྤྱི་སྤྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་མི་དག་གི་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
མ་སྐྱེད་སེམས་ལུང་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྒྱན་ལྷན་དུ་འཛོག་དགོས་ན་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་
བཞེད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་ཐ་སྙད་མ་སྐྱུར་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་
ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཀྱན་གཞི་བཞེད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་ཡང་། ཉོན་ཡིད་གནས་འགྱུར་བ་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འགྱུར་རུང་གི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་རུང་དུ་འདོད་པ་
དང་ཡང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྟོམ་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་སྒར་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་
གནས་གྱུར་པའི་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ཞིག་ལ་འདོད་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ།

དགེ་སེམས་རྣམས་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མི་འདོད་པའི་
སྒྲིབ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་མ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཀྱང་རང་རའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་
ལ། དེ་འབྲེལ་སེམས་དེ་ཉིད་ཐོག་མེད་ནས་རྒྱད་དེ་འོང་བའི་སེམས་རྒྱན་བརྟན་པ་
ཞིག་ལ་འཇོག

དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ་ལ། དེ་ཉིད་དང་དའི་གསལ་རིག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་མི་སྤེལ་བར། རང་ཡུལ་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེས་པ་ཀྱན་མཐར་ཟད་རུང་
ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ།

དེ་རྣམས་ངེ་མའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་གནས་སྐབས་རང་རྒྱད་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་མཐར་གཉིན་པོའི་སྐྱབས་གྱིས་
ངེ་མ་རིམ་གྱིས་བསལ་བ་ན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒར་ལྟར་སྐྱག་མ་ལུས་པའི་

ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དཔེར་ན། རྫོང་རྒྱས་ཀྱི་གོས་དང་དཔེ་དོན་སྤྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ།

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྤྱ་ཆོག་གས་
 རི་མས་རི་མ་ཅན། །རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །རི་མ་འཆིག་འགྱུར་གོས་མིན་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་རི་མ་ཅན། །
 ཡེ་ཤེས་མི་ཡིས་རི་མ་སྟེག་། དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་རྫོང་རྒྱས་ཀྱི་གོས་རི་མ་ཅན་མེར་བཅུག་པ་ན་མེས་རི་མ་ཆིག་ཀྱང་གོས་
 མི་ཆིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྟེགས་པ་ན་རི་མ་སྟེག་པ་
 ཡིན་ཀྱི་འོད་གསལ་བའི་སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་
 དུ་ན། བདེན་འཛིན་དང་དེའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་སུ་སྟེ་ན།

འོ་ན། དེ་འདྲའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་བདེན་འཛིན་དང་རྫས་སོ་སོ་བ་
 མེད་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་
 ཤེས་པ་རྩུར་པ་ཞིག་འཛོག་པ་གང་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། དམིགས་རྣམ་ལོག་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། བྱིད་ཀྱི་
 སྒྲིབ་གི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་མི་འཐད་དེ།

མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟགས་སྟེ་མ་དེ་
 ཐལ། རི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། བདེན་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཇི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དེར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

འོན་ཏེ་དམིགས་རྣམ་དོན་མཐུན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་
 རྣམ་གང་ཡིན།

གལ་ཏེ་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་
 རྣམས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཕྱ་བའི་བདག་མེད་
 པ་སོགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཐལ་ཏེ། དེ་རྣམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

བདེན་འཛིན་སྐྱེ་བ་ན་ཁྱོད་འབྱུང་གི་བདེན་འཛིན་འགགས་པའི་འོག་དུ་ནི།
 ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་བདེན་འཛིན་
 དང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་དེའི་དུས་སུ་བདེན་འཛིན་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་
 གཞན་ཞིག་ཡིན་ན། འོག་པའི་ཤེས་པ་ཀྱན་ལ་མཚུངས་པས། གངས་རི་སྟོ་སྒང་
 གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དུས་སུ་འང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་གསུམ་ཆོགས་པ་གཅིག་

ལས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྣམ་མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་གཉིས་དུས་གཅིག་
དུ་སྐྱེ་དགོས་པ་སོགས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ།།

ཡང་། བདེན་འཛིན་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ། བདེན་འཛིན་དང་རང་བཞིན་གཅིག་
ན། འོ་ན་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་མའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཇི་མ་སྤྱོད་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་སྤྱིར། འདོད་ན།

སྤྱོད་ཇི་མ་དང་འབྲལ་རུང་གི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་ངོ་བོར་མི་གནས་
པར་ཐལ། ཇི་མ་སྤྱོད་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར། དེ་འདོད་ན། སྤྱོད་གྱི་ཆོས་
ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།

གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་དང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་བག་ལ་
ཉལ་བའི་དུས་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་དང་འཕྲད་ན་
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་སོང་ལ། དེ་འགགས་པའི་འོག་དུ་
ཡང་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་དམིགས་རྣམ་སྤྱི་སྤྱི་བཟེ་བ་ཙམ་མ་
གཏོགས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གནས་པས་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་
སྐབས་མི་ཉིད་དོ།།

ཡང་བདེན་འཛིན་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བྱ་བ་དང་
བཅས་པའི་སྐབས་ལ་བདེན་འཛིན་དང་བདེན་འཛིན་འགགས་པའི་འོག་ཏུ་
དམིགས་ཆུང་གཞན་དུ་ཁ་སློམ་པ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་སྤྱི་རགས་
རྟགས་རྗེས་སུ་བདེན་འཛིན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་གསལ་
རིག་གི་ཆ་གཉིས་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ།

དེ་ལྟར་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་སོང་བར་འོས་མེད་དུ་གྱུབ་པ་དང་། ཡང་
བདེན་མེད་སྐབས་པའི་རིགས་པའི་ཕྱིར་གློལ་ཡང་དག་གིས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་
པ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཚུལ་ལྟ་བུའི་སློ་ཞིག་དང་། བདེན་
འཛིན་གཉིས་སོ་སོར་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ལ།

ཕྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ན། ལྟར་བདེན་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་
ལྟ་བུའི་སློ་དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་སོགས་རིམ་གྱིས་ངོ་བོ་གྱུར་ནས་དེ་འདྲའི་
རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་སོང་བར་འདོད་ཅིང་། བདེན་འཛིན་རྗེས་དཔག་
གི་ངོ་བོ་སོང་བ་གཏན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་དག་ལྟར་ནས་རྗེས་རྒྱན་སོ་སོ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཤེས་
པ་ཀྱན་རྗེས་རྒྱན་གཅིག་པས་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་སོགས་
གྱིས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་སློལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས། ཁོ་བོ་ལྟར་ན།

བཞེད་སྟོལ་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཅུང་མཛེས་པར་སྒྲུབ་སྟེ། ཆགས་སོགས་
ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་། བདེན་འཛིན་སོགས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བག་ཆགས་
ངན་པའི་དབང་གིས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་གོམས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་།

ནམ་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་མཐར་ཇུས་རྒྱན་དང་བཅས་པ་ཟད་
རུང་དུ་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ།

རང་བཞིན་གནས་རིགས་གང་དུ་འཛོག་པའི་སེམས་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་
མ་ཟད་རུང་དང་། རྟོགས་པ་འཕེལ་རུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་
པོ་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར།

དེའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་དབུ་སེམས་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངེས་སྟོན་
བཤད་པ་ལས་ཤེས་བྱས་སོ།།

འོ་ན། སྐབས་འདིར། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དུག་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་།
འོག་ཏུ། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་བྱི་
གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ངེས་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན།

དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་
ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་
ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི།

དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཙོ་བོ་མིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དོན་ལ་སྐྱར་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་ངོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ལ།

ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་བྱེད་གཞིའམ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་བྱེད་པས་དོན་དམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་དམིགས་པ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

འདུག་སྐྱབ་

གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་སྐྱབ། སྐྱར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདུག་སྐྱབ། ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཆོགས་སྐྱབ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བར་འབྱེན་བྱེད་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་སྟེ་སྐྱབ་པ་བཞི་དང་།

དེ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དེ་དག་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་སྤར་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་ངོས་གཟུང་ནས། དབྱེ་བ་གྲངས་དང་བཅས་མཆོན་པ་ཅམ་བཞོད་ཟིན་ཅིང་།

དོགས་གཅོད་བྱ་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་མཆིས་པ་ཡང་སྤྱི་ཐལ་སོགས་སུ་
གསལ་བས་དམིགས་བསལ་ས་བཅད་བཀོད་དེ་དོགས་གཅོད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་
ཞིབ་མོ་མ་བྱས་སོ།།

དེས་ན་འདིར་སྐྱབ་པ་བཞིའི་ནང་གི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་འཇུག་
སྐྱབ་དེ་ཉིད་འཇུག་བྱ་དགའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པས། དེ་ཡང་འཇུག་བྱ་དགའི་དང་
པོ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་འཇུག་གི་སྒྲོར་དོགས་དཔྱད་དང་
བཅས་པ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།

ཞི་ལྷག་གཉིས་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོར།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཞི་ལྷག་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལས། སྤྱིར་ཞི་
གནས་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་ཉེས་པ་ལྷ་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་དངས་
སྤྱི་ཚུལ། དེ་ནས་ཞི་གནས་ཐོབ་ཚུལ་སོགས་སྤྱི་ཞིང་ཞིབ་པ་ནི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་
དང་ཡིག་ཆའི་བྱར་རྒྱ་བསམ་གཟུགས་སྒྲོམ་སོགས་སུ་གསལ་བས་འདིར་གློས་
པར་མི་བྱ་ལ།

འོན་ཀྱང་རང་གི་ཡིག་ཆའི་བཞེད་ཚུལ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་ནམས་
འདིར་འགོད་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ཉེས་པ་ལྷ་ཡི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྒྲོམས་པས་སེམས་

དམིགས་པ་ལ་འབད་མེད་དུ་འཇུག་ཅིང་ཞིན་སྤངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བེན་པ་
ན་ཞི་གནས་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་དང་སེམས། །ཞིན་དུ་སྤངས་པ་ཆེ་
ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། གྱིང་ཚོད་ཀྱི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚོད་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དམིགས་
ཡུལ་སྤྱུག་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྲེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་
མ་ཞི་ཞིང་བྱིར་འཕྲོ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་སྲེད་པའི་
རྣམ་པས་འཇུག་པའོ། །

བྱེད་ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ཞིག་དགོས་ཏེ།

ཀུན་བཏུས་ལས། ཚོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱུག་པའི་མཆན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་
པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་ཞིང་། ཞི་གནས་
ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཚོད་པ་ཐུ་རགས་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སེམས་ནང་དུ་
དམིགས་པ་གནས་པ་ལ་བར་གཅོད་བྱེད་འཆབ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་ཚོད་པ་གང་ཞིག་བྱུང་བ་ན་སེམས་ནང་དུ་གནས་པ་ལས་དམིགས་
པ་དེ་གཞོར་ནས་བྱི་རོལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚོད་པ་རགས་པ་དང་།

མོ་བྱར་དུ་དམིགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་གཡོ་ཡང་། རྒྱུད་ནས་གཡོ་བའི་བྱ་
བ་བྱེད་པ་ནི་ཚོད་པ་ཐ་མོར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བྱིང་བའི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཟུགས་པ་དང་། གཉིད་སོགས་ལུས་སེམས་སྤྱི་
བའི་གནས་ངན་ལེན་ལས་བྱུང་ཞིང་། སེམས་ལ་དྲངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་ཆའི་
ངར་མེད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དག་བ་ཅི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་མོ་
ཞིག་ལ་འཛོག་སྟེ།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བྱིང་བ་ནི། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་
འཛིན་སྟངས་ལྟོད་ནས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའམ་དམ་པར་མི་འཛིན་པ་
ཡིན་པས་དྲངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མེད་
ན་བྱིང་བར་འགོ་སྟེ། ཞེས་དང་།

སྒྲིམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཟུགས་པ་དང་། གཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་
སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དྲོགས་པར་མཐོང་ན། ཞེས་དང་།

ཡང་། དེ་ཉིས་ལས། གང་གི་ཆེ་སེམས་དཔུལ་ལོང་ལྟ་བུའམ། མི་ཟུན་པར་
ཞུགས་པ་ལྟ་བུའམ། མིག་བཙུམས་པ་ལྟ་བུར་དམིགས་པ་གསལ་བར་མ་མཐོང་
བ་དེ་ཡི་ཆེ་བྱིང་བར་འགྱུར་བ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང་།

བྱིང་བ་ཐ་རགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། སེམས་ལ་ཟུན་པ་བབས་པ་ལྟར་
དམིགས་པ་ཆེར་མི་གསལ་ན། བྱིང་བ་རགས་པ་དང་། གསལ་ཆ་ལྟན་ཀྱང་མོ་

ཡི་འཇིན་སྐྱངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་ནས་དམིགས་པ་འཇིན་པའི་གྲིམས་ཆ་
མེད་ན་བྱིང་བ་ཕྱ་མོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་ལ་ཐུན་པ་བབས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་
གསལ་བ་དང་། སྒོ་ཡི་འཇིན་སྐྱངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བ་རྣམས་བཀག་
ནས་ཞེས་སོ་སོའི་ངོས་འཇིན་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞི་གནས་ཐོབ་ཚུལ་སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ན།

འོ་ན། འདོད་སེམས་དགུ་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཆོས་ཅན། ཞི་གནས་སུ་ཐལ།
ཤིན་སྐྱངས་ཀྱིས་ཟིན་པ་གང་ཞིག་རང་ཡུལ་ལ་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར་
དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དེ་དག་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར་
བྱུང་སྟེ།

མཛོས་ལས། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས། །ཞེས་སོགས་ཁྱངས་སུ་
བྱངས་ནས་དག་སེམས་ཡིན་ན་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཤིན་སྐྱངས་ཡོད་དགོས་
པའི་བྱུང་བ་ཡིག་ཆ་ལས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

དེ་ནི་རྣམ་པར་མ་བྱེད་པའི་ཚུད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཤིན་སྐྱངས་ཐོབ་མ་
ཐོབ་དཔྱོད་པའི་ཤིན་སྐྱངས་ནི་ལུས་སེམས་ལས་རུང་བྱེད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་
ཤིན་སྐྱངས་ཡིན་ལ།

མཛོད་ལས། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་དག་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་

ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པས་མི་འདྲའི་ཞེས་ལན་གདབ་པར་རྒྱས་སོ། །

འོ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ནི། ལུས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བའི་གནས་
ངན་ལེན་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ལུས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
བཀོལ་བཅོད་པའི་ནང་གི་རིག་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་ཞིག་ལ་འཇོག་ཅིང་།

སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཀྱང་སེམས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བཀོལ་མི་རུང་བའི་
གནས་ངན་ལེན་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་
འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་འཇོག་སྟེ།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་ལུས་དང་
སེམས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་དང་བྲལ་ཞིང་། ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་
བ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་རུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་གཉིས་ཐོབ་པའི་གོ་རིམ་ལ། ཁ་ཅིག་སེམས་
ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཇེས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་སྟོན་ལ་ཐོབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
ལས་ལྷོག་སྟེ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ནས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་
དེ་སྐྱེས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྒྱར་
ལུས་ལ་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །

རྒྱུ་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བརྒྱས་པ་ན། ལུས་ཀྱི་གནས་
ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོ་ལུས་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྦྱེ་སྟེ།

དེ་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་ནས་ལས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་གི་མཐུས་གང་
བ་བཞིན་དུ་སྦང་བར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་། ཁ་ཅིག་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ནམ་ཐོབ་པ་ན་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཞི་གནས་སུ་སོང་བས་བྱུང་ཅེས་བེད།

འོ་ན། ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་མ་ཐག་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་ཆེར་འཕེལ་
བ་དེ་ཁད་ཀྱི་སྤར་སོང་ནས་སེམས་དམིགས་པ་བརྟན་བར་གནས་པ་ནས་ཞི་
གནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་སྤར་རོལ་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྦྱེས་ཅམ་
ནས་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཁྱོད་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྦྱེས་
པའི་ཆེ་ན་རྒྱུ་གི་མཐུས་ལུས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་ཆེན་པོ་སྦྱེས་པ་ལ་བརྟན་ནས་
སེམས་ལ་ཡང་དགའ་བདེའི་ཉམས་ཆེས་སུལ་དུ་བྱུང་བ་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྦྱེས་པའི་འུགས་དེ་རིམ་གྱིས་རྒྱུང་དུ་
འགོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིན་སྦྱངས་བད་ནས་འགོ་བ་མིན་གྱི། རགས་པ་དེས་སེམས་ཏ་
ཅང་གཡོ་བས་དེ་ལོག་ནས་གྱིབ་མ་ལྟར་སྤྲུབ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མི་གཡོ་བ་

ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་དེ་ཡང་ལོག་ནས། དེ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་
ལ་བརྟན་པར་གནས་ཤིང་དགའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པའི་མ་ཞི་བ་དང་བྲལ་བའི་
ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེར་མ་ཟད།

སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོན་
མེད་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། བསྒྲུབས་པ་ལས་ཐོག་མར་སེམས་ཤིན་སྒྲུངས་སྐྱེ་ཚུལ་
དང་། དེ་ལ་བརྟན་ནས་ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་སྐྱེ་ཚུལ་དང་།

དེའི་འོག་དུ་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་འབྱུང་གི་སྒྲ་རོལ་དུ་ཞི་གནས་རྗེས་
མཐུན་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཐེག་པ་བྱུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བར་
བཤུད་ཟིན་པས་མ་སྒྲོས་སོ།། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན། སེམས་ཤིན་སྒྲུངས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཞི་གནས་
སྒྲ་ཐལ། སྐབས་འདིར་བརྟན་གྱི་ཤིན་སྒྲུངས་གྱིས་ཟིན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན།

རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཤིན་སྒྲུངས་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ནི། དེ་མཚུངས་
ལྡན་གྲོགས་སུ་ཡོད་མེད་ཅེས་གྱིས་མིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཅི་ཞེ་ན། གོང་དུ་ལམ་རིམ་གྱིས་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་ཤིན་སྒྲུངས་ཐོབ་མ་
ཐག་པ་ན་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཆེར་འཕེལ་བས་སེམས་གཡོ་བའི་སྐྱོན་དང་བཅས་

ལ། དེ་ནས་དགའ་བ་རགས་པ་དེ་ལོག་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་དེ་བསྐྱེད་
 བ་ན་ལུས་སེམས་ཤིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ཅམ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ལྷན་གྱི་ལྷན་
 ལུས་སེམས་ལ་ངལ་བ་མེད་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དམིགས་པ་ལ་ངང་གིས་འཁྲོ་
 བ་ན་ཤིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཟེན་ཅེས་འཛིན་དགོས་སོ། །

འོ་ན། ལྷན་མཐོང་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་འགྲུབ་
 བ་ན། དེ་ཡི་ངང་ནས་ཞི་རགས་སམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དབྱེད་པ་ཡང་ཡང་
 བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལས་ཤིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཟེན་པ་ན། ལྷན་མཐོང་
 ཐོབ་པར་འཛིན་གོ།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་གསུང་ཟེན་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་གི་འཛིན་
 མཆེས་ལ་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་ལུས་ཡིན་ན་རེག་བྱའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ཅམ་ཡིན་དགོས་ཏེ།

མཐའ་དབྱེད་ལས། ལུས་ཤིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཡིན་ན། རེག་བྱའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ཅམ་ཡིན་
 དགོས་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལས་ཤིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཟེན་པ་
 བཞོན་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ཅམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ།

འོ་ན། རྒྱུ་ལས་མ་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་སོགས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ཅམ་དང་པོ་བཞི་
 དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་སོ་སོ་ནས་ཆོས་ཅན། རེག་བྱའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ཅམ་དུ་ཐལ།
 ལུས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལས་ཤིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཟེན་པ་
 མིག་སོགས་ནང་གི་ལུས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ཅམ་དང་དང་གཉིས་

ཀའི་ལུས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་ལ། དེ་རྣམས་ཕྱིར་
ལུས་སོགས་ཡིན་ཀྱང་ལུས་མིན་ཟེར།

འོ་ན། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ།
དན་པ་ཉེར་གཞག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
ཆོར་བ་སོགས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ལུས་མིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་གང་ཡིན། དེ་ཡི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན།

འོ་ན། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་མི་རྟག་པ་སོགས་སྒྲིམ་པའི་དན་པ་ཉེར་
གཞག་ཆོས་ཅན། ཆོས་དན་པ་ཉེར་གཞག་ཁོ་ནར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རྟག་ཏེ། ལུས་དན་པ་ཉེར་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱེན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བས་དང་། ཁ་དོག་དང་། མིག་
སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དེའི་ལུས་མིན་པར་ཐལ། དེ་རིག་བྱའི་
སྐྱེ་མཆེད་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ། །

ཡང་། ཁ་ཅིག་ལུས་ཡིན་ན་ལུས་དབང་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་
མཐའ་དཔྱེད་ལས། མིག་དང་མིག་དབང་དོན་གཅིག་པ་ནས། ལུས་དང་ལུས་
དབང་དོན་གཅིག་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
དེ་ཡང་མི་འཐད་པ་སྒར་དཔྱེད་པའི་རིགས་པ་ལས་གོ་རྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། མཐའ་དཔྱེད་ཀྱི་ལུང་སྒྲ་ཕྱིར་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་སྒྲ་མའི་

དོན་ནི། ལུས་ཤིན་སྐྱེད་ས་དེ་ཉིད་ལུས་ཤེས་སོགས་ནང་ཤེས་པའི་བྱུང་པར་ལ་
འཛིག་པ་འགོག་པའི་དོན་དུ་དེ་ཡིན་ན་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་དགོས་དེ། ལུས་
ཤིན་སྐྱེད་ས་ཞེས་གང་སྐྱེད་ས་པའི་ལུས་དེ་ཡིན་ན་རེག་བྱའི་བྱུང་པར་ལ་འཛིག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་
སྒྲོ་བརྟན་གྱིས་ལུང་བྱང་ས་པ་ལས་ཤེས་པར་རུས་པས་སོ། །

ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབང་པོ་ཉིད་གཉིས་བཤའ་པའི་སྐྱབས་
ཡིན་པས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་གི་ཡ་བྱལ་གྱི་ལུས་ཞེས་པ་དེ་དང་ལུས་
དབང་དོན་གཅིག་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་
དང་ལྟག་མཐོང་སྒྲོར་དྲྭ་གས་པ་ཅུང་ཟད་དབྱུང་བེན་ནས།

ད་ནི་དེ་ལ་བརྟན་ནས་འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
བགྱོད་ཚུལ་སྒྲོར་ལ་དབྱུང་ན། དེ་ཡང་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་བགྱོད་ཚུལ། ས་
གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་བལྟས་ནས་སྤྱི་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་འོག་སའི་ཉོན་
མོངས་མཛོན་འགྱུར་བ་འགོ་གཞོན་པའི་སྒྲོ་ནས་གོང་མ་གོང་མའི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་འཛིན་ཏེ་ཡིག་ཆ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ།

དེ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་ཉོགས་པར་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་གསལ་ཁ་ཡོད་པའི་
ཆོད་ལྟན་གྱི་གཞུང་གཞན་དང་བསྐྱེད་ནས་བཀྲལ་ན། ཐོག་གསལ་བ་རྣམས་ལ་གོ་
བ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་སྒྲུང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཤའ་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འོག་ས་ལ་རགས་བ་བཟླ་ཞེས་པའི་རགས་བ་ནི། ས་འོག་མར་ཡོད་
པའི་སྟོན་རྣམས་ཡིན་ལ།

དཔེར་ན་འདོད་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་ཉོན་མོངས་རགས་བ་དང་། ཉན་མང་བ་
སྟུག་བསྐྱེད་ཆེ་བ་ཆེ་བུར་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ།

རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་བསམ་གཟུགས་ཟེན་བྱིས་ལས། འདོད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་མང་།
སྟུག་བསྐྱེད་རྒྱས། ཆེ་བུར་བས་རགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་ས་འོག་མ་རྣམས་གོང་མ་གོང་མ་ལས་ཆེ་བུར་བ་དང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་དམན་བ་སོགས་ཡིན་ནོ།

གོང་སར་ཞི་བར་བཟླ་ཞེས་པའི་ཞི་བ་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་ནང་
ཆོན་གྱི་ཞི་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་འདི་ལྟ་བུས་འགོག་བདེན་
ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ།

འོ་ན། ཅི་ཞེ་ན། སྒར་བཤད་པའི་འོག་སའི་སྟོན་དེ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་འོག་
སར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་ཅན་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བསམ་ཟེན་ལས། བསམ་གཏན་
དང་པོ་དེ་དག་ལས་སྟོག་སྟེ་ཞི་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

ཞི་རགས་སུ་བཟླ་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་འོག་སར་སྒར་བཤད་པའི་སྟོན་དེ་དག་
ཡོད་པ་མཐོང་བ་དང་། གོང་སར་འོག་སར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་མཐོང་བ་
ཅམ་ལ་བྱེད་བེར་ན།

མི་འཐད་དེ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་
པས་འོག་སར་སྐྱོན་དེ་དག་ཡོད་པ་ཆད་མས་མཐོང་། གོང་སར་འོག་སར་མེད་པའི་
ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།

མཐའ་དཔྱེད་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲུགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་
རིག་པ་ཡིད་བྱེད་སོགས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲུགས་མཆན་ཉིད་སོ་
སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་དམན་ཀྱི་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲུགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་
རིག་པ་ཡིད་བྱེད་སོགས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པས་ཁམས་གོང་འོག་ལ་
བྱུང་བར་མེད་པར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་
ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་སྒྲིན་དུ་ཁམས་གསུམ་གས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་
ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་འཁྱགས་དག་པོ་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
གསུངས་པའི་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་ནི་འདི་དང་གཏན་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱུག་
ཀྱན་གཉིས་ལ་རགས་པ་དང་། འགོག་ལམ་གཉིས་ལ་ཞི་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་འཛིག་

པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོམ་སྤང་སྤང་ཚུལ་ནི། འབྲས་བུ་སྤྱག་
བདེན་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་རག་ལུས་པ་མཐོང་ནས་
འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ཇི་ཙམ་ངེས་པ་བྱངས་པའི་སྐྱོས་དེ་
ལས་ཕྱོག་སྟེ།

འགོག་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ངེས་ཤེས་ལྷགས་བྲག་པོ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་འགོག་ལམ་གཉིས་ལ་ཞི་བ་དང་། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་
ཏེ་ཡིད་སྐྱོན་མི་རུང་བ་དང་།

དེ་དག་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་འབྲས་འདོད་བྱུང་བར་བ་སྐྱེ་བས་འདོད་ཡོན་
ལྷ་ལ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་རེ་ཞིག་
དངོས་གཞི་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་མདོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་པས་ལམ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱང་ཞེས་བྱའོ།

གཞན་ཡང་། འཕགས་པས་ས་གོང་འོག་གི་མཆོག་དམན་ཀྱི་བྱུང་བར་ཆོད་
མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བར་དངོས་
པོ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་གོང་འོག་ལ་མཆོག་
དམན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ།

ཡང་། ཁ་ཅིག་ཞི་བར་བལྟ་བ་ཞེས་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་བལྟ་བ་དང་། རགས་པར་

བལྟ་ཞེས་པ་སྐྱོན་བཅས་སུ་བལྟ་བར་བྱེད་ཅེས་ཟེར་ན།

བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྒྲེགས་ཆོས་ཅན། ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་དུ་
ཐལ། བྱིས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱོན་མེད་ལ་སྐྱོན་བཅས་སུ་བལྟ་བའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་བཅས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྒྲེགས་ཀྱིས་སྐྱོན་མེད་དུ་བལྟ་བ་ལྟར་སྐྱོན་མེད་དུ་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་དུ་ཐལ་ལོ། །

འོ་ན། ཞི་རགས་སུ་བལྟ་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། གོང་མར་འོག་
སར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་མཐོང་ནས་གོང་མའི་སྐྱེ་བའམ་ཟག་བཅས་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་བྱེད་པར་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་འོག་སར་སྐྱོན་དང་། གོང་མར་
ཡོན་ཏན་གཙོ་བོར་སྒྲིམ་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་། ཁ་ཅིག་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཅན་ལ་བྱེད་
དོ། །ཟེར་ན།

འོ་ན། ཞི་བ་དང་རགས་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གཅིག་ཡོད་པར་
ཐལ། ཉེར་བསྒྲེགས་ཕྱི་མ་དུག་པོ་གང་རུང་ལ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་ཡིག་
ཆ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

སྒྲིབ་ཇེ་གཅིག་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་
དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བོད་ཀྱི་ཉིག་བྱེད་མང་པོས་སྒྲིབ་ཇེ་
གཉིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པར་དམིགས་པ་དང་། སྒྲིབ་ཇེ་གསུམ་
པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་དམིགས་ཟེར་བ་ནི་འདི་དག་གི་དམིགས་རྣམ་
ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ།

སྒྲིབ་ཇེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
ཁས་ལེན་དགོས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་
འདོད་ན་སྒྲིབ་ཇེ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་ཞེས་པ། ཐོག་མཐའ་གིས་ཞི་རགས་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་འཛོག་པར། དེས་འགའ་ཞི་བ་དང་།
དེས་འགའ་རགས་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་ལ་འཛོག་པའི་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན། འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཆེ་བུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་
ལས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་གོང་སའི་སྒོ་མ་འཇུག་ལ་བཙོན་པ་
ཤུགས་ཆེ་བ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཇི་ཙམ་མཐོང་བ་ལས་འོག་མ་ལ་ལྟག་བར་
སྐྱོན་དུ་བལྟ་བས་སྐྱོན་ཡོན་སོ་སོར་བལྟ་བའི་སྐབས་ལ་ཞི་རགས་ནམ་ཅན་
འཛིག་གོ།

འོ་ན། འཛིག་རྟེན་བའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་ཚུལ་ཇི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འཛིག་རྟེན་བའི་ལམ་དེས། འོག་སར་སྐྱོན་བལྟས་བས་འདོད་ཡོན་ལྔའི་
བདེ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྤྲོད་བས་ཡིད་གདུང་བར་བྱེད་བའི་འདོད་ཉོན་རགས་བ་
ནམས་རིམ་གྱིས་མགོ་གཞོན་རྒྱས་ཅིང་འགོག་བ་ལས་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་
སྐྱོན་མ་བྱུང་བར་དུ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མངོན་དུ་འགྱུར་མི་རྒྱས་བས་
ལམ་དེས་སྤངས་ཞེས་བྱའོ།

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། དེས་བྱངས་བའི་ཆགས་སོགས་སྤྲོ་མོ་མངོན་
འགྱུར་ཙམ་ཡང་འགོག་མི་རྒྱས་ཏེ། ལམ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་མི་
གཞོད་བའི་སྤྱིར་ཏེ།

ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་ལས། སྤྲོད་བའི་སྒྲི་ནས་མཆོག་ཏུ་བལྟ་བ་ཙམ་
ཞིག་འགོག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བར་སྤྲོད་བ་ནི་ལམ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ལ་
དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་བའི་སྤྱིར་རོ།

དེས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་རགས་སུ་བལྟ་བའི་ལམ་གྱིས་རེ་ཞིག་མངོན་འགྱུར་

མགོ་གཞོན་རྒྱས་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་གཞོམ་བྱར་
བྱར་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། དེ་མི་རྒྱས་པར་ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་གཞོམ་
བྱར་བྱར་པའི་ཉོན་མོངས་སུ་ངེས་པར་དབྱེ་དགོས་སོ། །

འོ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དགུའི་རྣམ་གཞག་བྱའམ་ཞེ་ན།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་དང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་རྒྱལ་རྣམ་གཉིས་དེ་ལྟར་དབྱེ་
བར་མཛད་ཀྱང་། རང་གི་ཡིག་ཆ་ལས་རབ་རྩ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཉིར་
བསྐྱོགས་གྱི་སྐབས་ལ་རྣལ་གྲོལ་ལམ་མི་འཐད་པར་གསུངས་ལ།

དེ་ཡང་། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འདས་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
ལམ་གཉིས་གཉིས་སུ་སྤྲེལ་ནས་འོང་བ་ནི།

ལམ་ངེས་སྤང་བྱ་དེའི་ས་བོན་ལ་དངོས་གཉེན་བྱེད་པས་དེ་སྤངས་པ་ན་སྤང་
བྱ་དེ་སྤང་མི་སྤྱེ་བའི་ཆ་འགོག་བདེན་རེ་མངོན་དུ་བྱར་ཡོད་པས་སྤང་བྱ་དེ་ལས་
གྲོལ་བའི་ལམ་ཟག་མེད་དེ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

སྤང་བྱ་སྤྲུལ་ལས་གྲོལ་ཞིང་བྱི་མའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ལྟ་མ་
ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་བོན་སྤྱོད་བ་ན་ཡུན་རིང་
དུ་གོམས་པ་ལས་སྤྱོད་དགོས་པའི་དབང་ལས་ཡིན་ནོ། །

འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། དེ་ཞིག་མངོན་འགྱུར་བ་མགོ་
གཞོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་སྒྲིམ་སྤང་དགྲུ་ལས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་མངོན་འགྱུར་
བ་སྤང་ན་ཡང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་ལས་མ་འདས་པར་སྒྲིམ་སྤང་བྱི་མ་བྱི་
མའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་སོགས་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
བཞག་དོན་མེད་དོ།

འོ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་དགྲུ་ཅིག་ཅར་སྤངས་པར་ཐལ། ཉེར་སྒྲགས་
ཀྱི་སྐབས་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མི་འཇོག་པའི་བྱིར་བེར་ན། མ་ཁྲབ་སྒྲིམ་སྤྱོད། འཇིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་ཅམ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཞག་མི་དགོས་སོ་བྱས་
པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

མཐའ་དབྱེད་ལས། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སྦྱར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཆེ་
ན་འདོད་ཉོན་དགྲུ་ཅིག་ཅར་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་དེའི་བྱིར་བེར་ན།
འདོད་དམ་སྒྲིམ་སྤྱོད་ཞེས་འདོད་ལན་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

འོ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདོད་
ཉོན་དང་པོ་སྤངས་ན་དགྲུ་པ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།

མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་གཅིག་ཅམ་ཞིག་སྤངས་པ་ནས་སྤྲ་
ཅམ་ཞིག་སྤངས་པའི་བར་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་དུ་སྒྲིམ་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་མངོན་གྱུར་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་

འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་ཚུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་
རོལ་སྒྲོམ་སྤང་དེའི་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྤིད་པའི་བྱིར་རོ།།

དེར་མ་ཟད་སྤྱི་དོན་དུ། དེས་ན་འདོད་ཉོན་ཚུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་མངོན་འགྱུར་བ་
རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྤངས་ནས་ཞེས་རིམ་གྱིས་སྤངས་པར་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ།།

དེས་ན། སྤྲོད་སྤངས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི། སྤྱིར་བ་མཐའི་
འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཉོན་དགུ་ཀ་སྤངས་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གསར་ཐོབ་ཀྱི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། སྐབས་དེར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་ཚོད་
ལན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཞེས་པར་རུས་སོ།།

ཡང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་དུ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་སྤྱེ་སྤྱོད་པའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་
ཉོན་མོངས་སྤྱེའམ་མི་སྤྱེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

སྤྱི་དོན་ལས། འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་
སམ་སྒྲུལ་པ་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་སྤྱོད་པའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ཉོན་
མོངས་སྤྱེའམ་མི་སྤྱེ་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་དཔྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ།

སྤྱི་དོན་གྱི་ལུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་

པ་ཅམ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བྱ་ལ། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་དངོས་ནི། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུ་
སྤྱང་བའི་དོན་དུ་ཞི་རགས་སུ་ཐོག་མར་དཔྱོད་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ།

གསེར་སྤང་ལས། སྤྱག་པའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་
འབྱུང་ན། འདི་སྟམ་དུ་བདག་གི་སེམས་འདོད་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་ལོ་
སྟམ་ནས་སྤང་བྱ་ལྟག་མ་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཞི་རགས་སུ་སྟོམ་པ་ནི་དཔྱོད་པ་ཡིད་
བྱེད་དམ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཡིག་ཆ་ལས། དམིགས་པ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ལས་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་
རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་དགོ་བའི་རིག་
པ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟམ་འབྱུག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ།

ཁ་ཅིག་འདི་ལྟར་ཅོད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་
ནམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།

ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པ་གང་ཞིག་བསམ་གཏན་
གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་དགོ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཉིན་པོའི་
ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན།

རྩ་བའི་ཐལ་འབྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁུབ་སྟེ། མཆན་ཉིད་འདིའི་ཟུར་སྟེ་སྤྱི་
གཉིས་སྟམ་པ་ལ་གོ་དོན་ལྟག་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་

གི་སྒོ་ནས་འོག་ས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་སར་སོང་
བ་ཞིག་དགོས་ལ།

སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བྱས་པའི་ཆ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱུས་སུ་སོང་བ་མིན་པར་སྤྲ་མའི་ཉར་
བསྐྱེད་གས་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་སས་བསྐྱུས་སུ་སོང་བས་སོ་སྤྲུམ་མོ། །

འོ་ན། སྤྱི་དོན་ལས། གང་ལྟར་ནའང་ཞི་གནས་ཡིན་ན་འཛོག་སྒོམ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཡིན་ན་དབྱེད་སྒོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྤྲ་ན། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་མཆམས་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
དང་། མཐའ་དབྱེད་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ན་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་
ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་སྤྱིར་སྒོམ་ཞེས་པ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་
ཀྱི་གོམས་པ་བརྟན་པོ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། སྒོའི་གསལ་སྤང་སྤྱེད་པ་དང་། མི་
མཐུན་སྤྱོད་གས་གང་ཞིག་གི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཞི་པོ་དེ་
དག་ཅི་རིགས་ཀྱི་བྱིར་དུ་བསྒོམ་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པ་དེ། ཆོས་
དེ་སྒོམ་པའི་དོན་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་། སྤྱིར་ཡུལ་སྒོམ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྒོམ་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་།

སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་དབྱད་སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་།

དབྱད་འཛོག་གི་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་། བཤེས་གཉིས་ལ་དད་པ་
སྒྲོམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། རང་རང་གི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་མ་གྲུས་པ་སོགས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོའི་འཛིན་སྤངས་ཤུགས་དྲག་ལ་
རྒྱན་རིང་བར་སོ་སོར་རྟོག་པས་ཡང་ཡང་དབྱད་ནས་བསྒྲོམས་པ་རྣམས་ནི་
དབྱད་སྒྲོམ་དང་།

སེམས་གནས་དགུ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་
འདོད་འདོད་དུ་བཞག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དུ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཆ་
ཤུགས་ཆེར་སྐྱོང་བ་རྣམས་ནི་འཛོག་སྒྲོམ་ཡིན་ལ།

དེ་ལྟར་ཡང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལམ་རིམ་འབྲེལ་ཞིག་ནི་དབྱད་སྒྲོམ་ཡིན་
ལ། རིམ་འབྲེལ་ཞིག་ནི་འཛོག་སྒྲོམ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བཤེས་གཉིས་ལ་དད་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟོན་དཀའ་བ་
དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་། ལས་འབྲས་དང་། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དབྱད་སྒྲོམ་དགོས་སོ།།

འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲོ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བའི་ཡིད་འཁུལ་བྱས་པ་
རེ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་དེ་དག་གི་ལྟོག་ཕྱོགས་མ་གྲུས་པ་སོགས་འགོག་མི་
བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པས་

དབྱུང་ནས་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔེར་ན། ཆགས་ཡུལ་ལ་སྤྱག་པའི་མཆན་མ་སྒྲོ་འདྲིགས་པ་མང་ན་འདྲོད་
ཆགས་བྲག་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། དབྱ་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་མཆན་མ་མང་དུ་བསམ་
ན་ཞིང་སྤང་བྲག་པོ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་ལམ་དེ་དག་བསྒྲོམ་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་འདྲ་
ཡི། སྒྲོའི་འཛིན་སྤངས་ལྷགས་བྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་དགོས་པས་དབྱུང་སྒྲོམ་བྱའོ། །

སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་སུ་མི་བརྟུབ་པ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྩེ་
ལྷར་འདྲོད་འདྲོད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱུང་ནས་སེམས་གནས་པ་
སྐྱེར་མི་ཉན་པས་དེ་ལ་ནི་འཛིན་སྒྲོམ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཞི་ལྷག་གི་
སྐབས་སུ་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཞི་གནས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་སེམས་གནས་དབྱ་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞི་
གནས་བྱུབ་རྗེས་སུ་ཡང་ལས་དང་པོ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་དབྱུང་འཛིན་སྒྲོམ་མ་
དགོས་པའི་སྐབས་སུ་འཛིན་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གནས་ཆ་ཆེར་
སོང་ནས་དབྱུང་པ་ལྷགས་རུང་བའི་སྐབས་སུ་འཛིན་སྒྲོམ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ།

དེ་བཞིན་དབྱུང་སྒྲོམ་ཡིན་ལ་འཛིན་སྒྲོམ་མིན་པ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ།
ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་ཡང་དབྱུང་པ་ཆེས་

དྲག་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་འཛོག་མི་བྱུང་པའི་སྐབས་
ལྟ་བུ་ལ་ནི་དབྱུང་སྒྲོམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་དེས་ང་
དང་ངའི་འོ་སྒྲུམ་པའི་འཛིན་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་དང་འབྲ་བར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་མང་དུ་དབྱུང་ནས་མཐར་དེའི་དོན་ལ་དེས་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་
མི་འསྐྱོ་བར་འཛིན་པའི་འཛོག་སྒྲོམ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དབྱེད་པ་སྐྱེལ་མར་བྱའོ།།

དེའི་ཆེ་དབྱུང་སྒྲོམ་མང་བས་གནས་ཆ་ཚུང་དུ་སོང་ན་འཛོག་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱ་
ལ། གནས་ཆ་སོར་གཞུག་འཛོག་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་གནས་ཆ་ཆེ་བར་
སོང་ནས་དབྱེད་སྒྲིབ་མི་འདོད་པས་མ་དབྱུང་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དེས་པ་བརྟན་ལ་
ཤུགས་དྲག་པོ་མི་འོང་ཞིང་།

དེ་མ་བྱུང་ན་དེས་པའི་སྒྲོག་སྒྲོགས་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
འདོགས་ལ་དེ་ཅུ་མི་གཞོད་པས་དབྱུང་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞི་ལྟག་
གཉིས་ཆ་མཉམ་པ་སྒྲོམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་ཞི་ལྟག་གཉིས་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་ལ་
མི་གཞོད་པའི་ངང་ནས་འཛིན་སྒྲིབ་དམ་པ་དང་། མོ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་དུ་

སྤྱི་རྒྱུ་ས་པ་དེ་འབྲེ་སྐྱབས་ལ་དབྱུང་འཛོག་གཉིས་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྲོ་
བས་གཉིས་ཀའི་སྒྲིམ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ།

ཞི་ལྷག་གཉིས་གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ལྷན་ཞིང་། དེ་འབྲེ་སེམས་
སེམས་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་སྒྲིམ་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། འོ་ན། དེ་འབྲེ་བ་དེ་ལ་ཅིའི་བྱིར་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་
བྱ་ཞེ་ན། དེ་འབྲེ་བ་དེ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་སྒྲིམ་གྱིས་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པའི་གནས་ཆ་འབྲེན་མི་རྒྱུ་པས། དབྱུང་སྒྲིམ་དང་འཛོག་
སྒྲིམ་གཉིས་ཚུལ་བ་སོ་སོ་བསྒྲིམ་དགོས་པ་ལ།

དེ་གཉིས་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་སྒྲིམ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་
གནས་འབྲེན་པར་རྒྱུ་པས་ན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའོ། །འདི་ཡང་དཔྱེད་པ་ནི་
ལྷག་མཐོང་ཡིན་ལ། དབྱུང་མཐར་གནས་པ་ཞི་གནས་བྱུང་བར་ཅན་སྟོང་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་གིས་དབྱུང་
སྒྲིམ་བྱས་པས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
དབྱུང་སྒྲིམ་བྱས་ན་གནས་ཆ་ཚུང་དུ་འགྲོའི་སྒྲིམ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་དང་།

རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆའི་ལམ་བུ་བྱིན་ཐེག་མཆོག་སྒྲོ་འབྲེད་ལས། དཔེར་ན་ལག་

བས་སྟ་རེ་གཟུང་ནས་ཤིང་སྟོང་གཅོད་པ་ན། ལག་པ་ཤིན་ཏུ་འདར་ན་སྟ་རེ་ཤིང་
སྟོང་ལ་ཅི་ཅམ་བརྒྱབ་ཀྱང་ཤིང་སྟོང་གཅོད་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ།

ཞི་གནས་སྟོན་དུ་མ་གྲུབ་ན་དཔྱོད་པའི་ཆེ་སེམས་གནས་ཆའི་ཅི་འབྱར་རྒྱ་
མེད་བས་ཅི་ཅམ་དཔྱོད་ཀྱང་མི་མཐུན་སྟོགས་འཛུམས་པའི་སྟོབས་མི་འབྱུང་ངོ་། །

སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལག་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་བས་སྟ་རེ་བཟུང་ནས་བཅད་ན་ཤིང་
སྟོང་སྟར་དུ་གཅོད་རུས་པ་བཞིན་དུ།

ཞི་གནས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ལག་པས་བཟུང་བའི་སེམས་
གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་མཆོན་ལྗོན་ཐོགས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་གོམས་ན་
མི་མཐུན་སྟོགས་འཛུམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིང་།

དེ་ལྟར་དཔྱད་སྟོམ་ཡིན་ན་འཛིན་སྟོམ་ཡིན་བས་མ་ཁུབ་པ་དང་། འཛིན་
སྟོམ་ཡིན་ན་ཡང་དཔྱད་སྟོམ་ཡིན་བས་མ་ཁུབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་ནི་དཔྱད་འཛིན་གཉིས་ཀའི་སྟོམ་
ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ།

ཞི་གནས་སྟོམ་པ་ཉིད་གྱིས་སེམས་གནས་ཆ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
སྟོང་རུས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྟོམ་པའི་གནད་གྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་དཔྱད་མཐར་སྟོམ་པ་དང་། སྟོའི་འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་སྟོན་ས་ངོ་

སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཞི་གནས་གྱི་སྒྲོམ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོམ་དང་། འཛིག་སྒྲོམ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོམ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་སྒྲོམ་དང་། དབྱུང་སྒྲོམ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་གྱི་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་འཐད་པར་ཁས་སྤངས་ན་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་ཏེ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟོ་བཟང་ཆེ་རིང་གིས་མཛད་པའི་བསམ་གཟུགས་སྒྲོམ་ལས། གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཉིང་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ་ཞི་ལྷག་སྒྲོམ་ཚུལ་ལས། །གཞན་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་མེད་པ་དགོངས་འབྲེལ་དང་། །ཉན་ས་སྒྲོམ་རིམ་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་བཤད། །

ཅེས་སྤྱིར་སྒྲོམ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲོམ་མེད་པར་གསུངས་པས་ཞི་གནས་གྱི་སྒྲོམ་ཡིན་ན་ཞི་གནས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པ་དང་།

ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོམ་ཡིན་ན་ལྷག་མཐོང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོམ་ཡིན་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྤྱིར་རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སྤྱིར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ཚུལ་ལ་རྒྱ་དང་ལས་དང་ལུང་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་ཚུལ་

ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་བ་ལ་མ་
སྒྲོམ་པར་ངང་གི་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་ཐེར་ན།

འོ་ན། ཉེར་བསྒྲུགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཉེར་
བསྒྲུགས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་དེ་དངོས་གཞིའི་སྒྲོན་དུ་ཐོབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
མ་གྲུབ་ན། འདོད་ཉོན་གྱི་དངོས་གཉིན་གཏན་ནས་མ་སྒྲོམ་པར་འདོད་ཉོན་སྤངས་
པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེས་ཞི་ལྷག་གཉིས་གཅིག་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་གསར་ཐོབ་ཡིན་ལ། གསར་ཐོབ་དེ་གཉིས་ངེས་
པར་རིམ་ཅན་དུ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྒྱུད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་དུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉོན་མོངས་
རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། རོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བུ། ཞེས་དང་།

དགོན་བཅེགས་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་
འཐོབ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་
ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ། ཅེས་དང་།

ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། ཕྱིན་དུག་གི་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རིམ་
པ་དང་ལྷག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་ཞི་གནས་སྒྲོན་ལ་བསྒྲོམ་ནས་ལྷག་མཐོང་ཕྱིས་

བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲར་བྱང་ས་བྱངས་པ་ལྟར་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་།
ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཤིང་།

དབུ་མ་སྤྱི་པོ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་དང་སྐྱོམ་རིམ་གསུམ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲགས་
པ་དང་། འཁྱི་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་དུ་ཞི་གནས་བཅའ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་།

ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་
ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དབྱེད་པ་བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ཤིན་སྤངས་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་རང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་
མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་། ཞི་ལྷག་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བྱུང་སྟེ།

ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་ཞེས་པ་ཞི་གནས་སྤྱོད་དུ་བྱུང་ནས། དེས་རང་གི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་མཁོར་བའི་སྤྱིང་ནས། དབྱེད་པ་བྱས་སྟོབས་
ཀྱི་ལྷག་མཐོང་བྱེད་པར་ཅན་འདྲེན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

བསམ་གཟུགས་སྤྱོམ་ལས་ཀྱང་། བཞི་པ་ཞི་ལྷག་བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནི། །
ཐོག་མར་ཞི་གནས་དེ་རྗེས་ལྷག་མཐོང་ཉིད། །བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་གསར་སྐྱབ་
སྐབས་འདི་རུ། །དེས་པར་དགོས་པ་སྒྲ་མེད་མ་གཏོགས་པ། །མདོ་སྒྲགས་བྱུང་
མཐའ་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་། །འདྲ་བར་ཆེན་པོ་དག་གིས་བཞེད་པ་འོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན། རི་ལྷར་འཛིག་ཅེ་ན། དེ་ལ་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་
 ཆགས་པ་དང་། གནས་པ། འཛིག་པ་དང་། འཛིག་ནས་མ་ཆགས་པའི་བར་གྱི་
 སྟོང་བའི་བསྐྱལ་པ་སྟེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་དུས་ལྟན་ཆད་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་རེ་བཅིས་
 གནས་བསྐྱལ་གྱི་ལྟན་ཆད་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་རྗེས་པ་དང་འཛིག་བསྐྱལ་མགོ་
 བརྩམས་ལ།

དེ་ཡང་། སྟོང་འཛིག་ཚུལ་དང་། བརྩད་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་ལས། བརྩད་གྱི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་འཛིག་ཚུལ་ནི། མནར་མེད་ན་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་རྒྱུ་ཆད་
 ཅིང་སྐྱེས་ཟིན་རྣམས་ཀྱང་། ལས་མ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གཞན་གྱི་
 དཔྱལ་བར་སྐྱེ་ལ། ལས་བྱེད་པ་རྣམས་མིར་སྐྱེས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་ཐོབ་སྟེ་འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྟོན་ནས་
 བརྩད་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྷར་བསྐྱལ་པ་འཛིག་པའི་དུས་ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷང་ལ་ཉན་བསམ་
 མ་བྱས་པར་ཨེ་མའོ་དཔེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བའོ་
 ཞེས་པའི་ཆོག་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱུན་ལས་ཞི་གནས་ཐོབ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་
 ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་མངོན་དུ་འགྱུར་ནས་འདོད་པའི་
 འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་སྤང་ཉན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་ནས་དངོས་གཞི་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དུས་གཞན་གྱི་ཆེ་

ཐོབ་པ་ལྟར་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡི་དམིགས་ནམ་དང་སྒྲིམ་
ཚུལ་བསྟན་པའི་ལུང་ལ་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པར་བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་དུས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུས་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ།

མཆིམས་མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་
མ་སྟོས་པར་སྟོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་
ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་
བ་ནི། སྒར་སེམས་གནས་དགུ་རིམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་ལས་ཞི་གནས་ཐོག་མར་
བྱབ་སྐབས་ནས་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་
པོ་བ་ནམས་སེམས་གནས་དགུའི་སྒྲིམ་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་སོགས་མི་དགོས་
པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ནས་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་འཕོས་
ཚུལ་དང་།

དེ་དག་གི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བའི་ངོས་འཛིན་
རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་པོ་
སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོར་རིག་སོགས་མ་བྱབ་པའི་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་

འབའ་ཞིག་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིག་
ཆ་དང་ཀུན་བཟུས་སོགས་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཡིད་བྱེད་དེ་རྣམས་ཐོག་མར་
སྒྲིམ་ཚུལ་ནི།

དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་གང་
ཟག་གིས་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གཡོ་
བའི་སྒྲིན་དུ་མཐོང་བ་དང་།

དང་པོའི་གནས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་མཐོང་ནས་དེའི་ས་པ་ལ་ཡིད་བྱེད་
ཕྱོགས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྒྲེ་བ་ལེན་འདོད་དང་།

དེའི་བྱེད་དུ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་ཀྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཞི་གནས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཉེར་
བསྐྱོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་འཛིན་ལ།

དེ་བཞིན་སྤྱི་ཅེའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བའི་བར་ལ་
དེ་ལྟར་སྐྱར་རོ།།

བསམ་གཏན་ཀྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་རྣམས་ཀྱིས་ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་
བལྟ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་
ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་སྒྲིན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་།

ནས་ཐོགས་རེག་གི་དངོས་པོ་གྲང་དང་ཕྱིག་པ་སོགས་ཐོགས་པའི་འདུཤེས་དང་།

སྒྲོ་སེར་སོགས་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཟུན་གོས་སོགས་སྣ་ཆོགས་བའི་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེམ་བ་ལས་ནམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་དང་།

ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱིར་ནམ་
མཁའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་མོས་པ་ལས་
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་དང་།

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརློག་པའི་ཕྱིར་
གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཅའ་བ་ན་ཅི་ཡང་མ་རྟོག་ནས་
དམིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མོས་པ་ལས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་
པ་དང་།

ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟེ་མ་པ་ཡང་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བཞེད་ག་པའི་བྱེད་འདུ་
ཞེས་རགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་སྟེ་བ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་མོས་པ་
ལས་སྤྱིད་ཅེས་དངོས་གཞི་འཕྲོག་པོ།།

དེ་ལྟར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམ་འཇུག་བཞི་ལ་བསམ་གཏན་བཞིན་དུ་ཡན་
 ལག་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་
 འོག་ས་ལས་འདས་པས་ན་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

འོ་ན། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱི་ཡིད་བྱེད་དེ། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་ཡིན་
རྣམ་མིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གྲུན་བརྟམ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ངེ་ལྟ་བར་
འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་མཆོད་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་
བྱེད་སོགས་སྤྱི་མ་དུག་པོ་གང་རུང་ལ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་
དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་རྣམས་སྤིང་ཅེའི་བར་དུ་རིགས་འགྲེ་བར་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ། །

དང་པོ་ལྟར་ན། འོག་ས་བསམ་གཏན་བཞི་བར་གཟུགས་མེད་ལ་བསྟོས་
རྣམ་ཆེ་ཐུང་བ་སོགས་བལྟ་དགོས་པས་རྣམ་མཁའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེ་ལྟར་རུང་།

གཞན་ཡང་། དེ་ཞི་རགས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཅན་དུ་ཐལ། གང་ཞི་བར་བལྟ་
བའི་དམིགས་པ་ལས་རགས་པ་བལྟ་སའི་དམིགས་པ་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

བསམ་གཏན་ལ་ཞི་རགས་བལྟ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་མེད་དེ་
དང་མི་འདྲ་ཞེས་སྐྱེད་གོས་པ་འདྲ་སྟེ།

སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་།
གཉེན་པོ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་འཕེན་པ་བཏང་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་མི་
མཐུན་སྤྱོད་དེ་དང་དེ་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་།

སྐབས་འདིར་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་སོགས་

ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲིན་དུ་བལྟས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ལས་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྤང་ན་ཆེ་རིང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
ཉུང་བས་སྐྱེ་བ་བཟང་ངོ་སྟམ་དུ་གོང་མ་གཟུགས་མེད་ལ་སྐྱེ་འདོད་འབྱུང་ལ།

དེ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཐོག་མར་ཉེར་བསྒྲེགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འོག་མའི་འདུ་ཤེས་གང་
ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་སུ་བལྟས་ནས་
བསྒྲོམ་དགོས་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་སྐབས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ལ་ཡིད་སྒྲོ་ནས་ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྒྲོམ་འཇུག་འདིའི་
ཞི་རགས་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཉོན་ས་ལས། རི་སྤྱིད་དུ་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲོམས་པར་མི་འཇུག་པའི་བར་དུ་ནི་
ནམ་མཁའ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །

སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས་ནི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་
གི་སའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་།

གསེར་སྤང་ལས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་
གཟུགས་ལ་སྒྲིན་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་བསྒྲོག་པའི་སྤྱིར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རེག་བྱ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་མ་
དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ན་བསྒྲོམས་པ་ན་སྤྱོ་སེར་སོགས་སུ་སྤང་
བའི་ཐོགས་པ་དང་།

གོས་རྒྱན་སྐྱེད་མོས་ཆལ་རི་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བའི་སྒྲ་ཚོགས་པའི་འདྲ་
ཤེས་རྣམས་རྒྱབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཡིད་གཏད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ནམ་མཁའི་ཡིད་བྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ནམ་མཁའ་ཡང་ནམ་མཁའ་
དངོས་ལ་བྱའམ་ཞེ་ན་མི་བྱ་སྟེ།

འོག་ས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་
ཐོགས་རེག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཛོག་པས་སོ། །

དེ་ཡང་སྒྲོ་འབྲུལ་བས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་མིན་གྱི་གཟུགས་མེད་གྱི་སྐྱེ་བ་སྒྲུང་
བའི་བྱིར་དུ་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་སྐྱོམས་པ་ཡིན་ལོ། །

རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་ཡང་ནམ་མཁའི་འདྲ་ཤེས་ཅན་གྱི་ཡིད་བྱེད་
དེས་ནམ་མཁའ་འདྲ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་ཅམ་
གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཅམ་ལ་
མི་བྱ་སྟེ།

གསེར་སྤེང་ལས། རྣམ་མཁའི་འདྲ་ཤེས་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བསྐྱོག་
པའི་བྱིར། རྣམ་མཁའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཅམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བྱབ་པར་
མོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ནམས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས་ངོས་འཛིན་ནི་སྤྱི་ཐལ་སོགས་
སྤྱ་གསལ་བས་འདྲར་བཤད་མི་དགོས་མོད།

བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་ལ་བྱད་
པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྱ་བས་ནི་དེ་འབྲེ་བདེ་བ་ཞིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། དགའ་
བ་ནི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་ལ་འདོད་པ་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ།

མདོ་སྤེལ་བས་འདི་ལྟར་སྤྱ་སྤྱེ། བདེ་བ་ཞིན་སྤངས་ལ་འདོད་ན་བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ན་ཡང་ཞིན་སྤངས་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་པས་ཡན་ལག་ཏུ་
བདེ་བ་བབྱང་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་།

མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོན་གྱིས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་ལྡེ་པོ་ནང་རབ་ཏུ་
དྲངས་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཞིན་སྤངས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་
སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་བདེ་བ་དང་། ཞིན་སྤངས་ཐ་དད་
ཏུ་བསྐྱོན་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འབྱུང་རོ། །

དེས་ན། བསམ་གཏན་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་བསྐྱོན་པ་
ན་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་བཏང་སྒྲོམས་དང་བྲན་པ་དང་ཞེས་
བཞིན་ཏུ་གནས་ཞིང་བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་ཞེས་ལུས་བདེ་ནི་འདོད་པར་མ་ཟད་
བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཆར་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་

ཆར་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ནི་ལུས་ཚོར་བདེ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་ལ།

འོ་ན། དེ་དབང་ཤེས་ཡིན་པས་གཡེང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མིན་ནམ་ཇི་ལྟར་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་སྟམ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ།

མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་སྡེ་བ་
སོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བའི་རེག་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེད་ལ།

དེ་ཡི་མཐུས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ནང་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱུང་པར་དུ་འབྱུང་བས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ། །
ཞེས་འདོད་དོ། །

མངོན་པ་གོང་མ་ནི་དེ་འབྲའི་དགའ་བདེ་ལ་རྩལ་མི་འབྲ་བའི་བྱུང་པར་མེད་
ཀྱང་ལྷོག་ཆ་མི་འབྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ལ།

དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་
ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་གཅིག་ལུ་དེས་ནང་དུ་སེམས་ཚོར་སེམ་པར་སྐྱོང་བའི་མཐུས་
ལུས་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་བྱུང་བར་བྱེད་པས་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད།

རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ནམས་དགའ་བདེ་དེ་དག་
གིས་ཆེམ་པར་བྱས་པས་དགའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་ཚོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་
ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་ཚུལ་ནི།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་རྒྱལ་མཆོག་གི་དེ་ལན་དུ་
གསལ་བས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཆོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཆོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་ལ་གསུམ།

ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བཤད་པ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བཤད་པ། མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
དང་པོ་བྱབ་སྟེ།

འགྲེལ་པར། འདིར་སྐྱས་པ། ནང་དང་སྤྱི་རོལ་ནམས་དང་ནི། །གཉིས་དང་
སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་། །སྤྱོད་པ་དང་སྤྱི་ཅན་འདས་ལམ་དང་། །རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་
དང་ཅིག་ཤོས་དང་།།

མཐའ་འདས་ཐོག་མ་དོར་བ་མེད། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀྱན་དང་། །ཆོས་
སྐྱེ་ལ་སོགས་འདས་སོགས་དང་། །ལྡན་དང་ཅིག་ཤོས་ངོ་བོ་དང་། །

མཁའ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་
བོས་སྟོང་པའི་བྱིར། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སོ་
སོར་བགྲང་ན་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི། ནང་དང་། སྤྱི་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། སྟོང་པ་

དང་། ཆེན་པོ་དང་། རྟོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་
ལས་འདས་པ་དང་། རོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། རྟོར་བ་མེད་པ་དང་།

རང་བཞིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་
པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་།
རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུའོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ་གོང་དུ་བྲངས་པའི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་ནི། མས་པས་སྟུང་པའི་
སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་འདི་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ།

ཨར་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཉི་ཤུའི་ས་
མཆམས་སྟོན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།

པར་བྱིན་ཡིག་ཆ་སྤྱི་དོན་ལས། མི་ལེགས་ཏེ། ཆོགས་ལམ་གྱི་བསྐྱས་པའི་
སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། མཐོང་ལམ་
གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ འགྲེལ་ཆེན་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ས་བརྩའི་མཉམ་གཞག་གི་

སྐབས་སུ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་
ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།

ས་དང་པོར་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རུས་ལ། རོན་དམ་པ་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རུས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
གཞན་ཡང་། སའི་ཆོག་ས་སྐྱབ་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དེ་ལ་གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་པའོ། །

ཞེས་བསྐྱོམས་པས་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རྟོགས་སུ་བེན་ཀྱང་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་སོ་
སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་
ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་
མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ལ་གང་ཆེ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ངོར་སྤྲོ་སེར་ལྟར་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་མེད་པར་བདེན་སྟོང་རོ་གཅིག་
ཏུ་གཟིགས་ཞེས་པ་དང་།

ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱིངས་
ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་དང་། གཉིས་པར་ཆོས་

དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་བྱང་པར་དང་།

ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟོན་འབྲེལ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། །

འོ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མོས་པས་སྟོང་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དོན་གང་ཞེ་ན།

དེའི་དོན་ནི། སྐབས་འདིའི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཉི་ཤུ་འཕངས་
ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་དེས་སྐབས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ག
དེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ལམ་དང་སྒྱུར་ནས་མ་བཤད་ན་སྐབས་དོན་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མི་རྟོགས་པའི་བྱིར།

འཕངས་ནས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད། བྱི་སྟོང་པ་
ཉིད། བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པའི་མདོས། ཆོགས་ལམ་གྱི་
སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་འཕངས་པ་དང་།

བཞི་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོས། སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་འཕངས་པ་དང་།

སྙིང་ཉིད་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་པ་ཉིད་ནས་བརྩ་གཅིག་པ་དོར་བ་མེད་པའི་
 སྙིང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་སྙིང་ཉིད་བདུན་བསྟན་པའི་མདོས། རིམ་པ་བཞིན་མ་དག་ས་
 བདུན་ཀྱི་སྐབས་འདི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་འཕངས་པ་དང་།

བརྩ་གཅིས་པ་རང་བཞིན་སྙིང་པ་ཉིད་དང་། བརྩ་གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྙིང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོས། ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་
 འཕངས་པ་དང་།

བརྩ་བཞི་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྙིང་པ་ཉིད་དང་། བཅོ་ལྷ་པ་མི་དམིགས་པ་
 སྙིང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོས། ས་དགུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་འཕངས་
 པ་དང་།

བརྩ་དྲུག་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྙིང་པ་ཉིད་དང་། བརྩ་བདུན་པ་
 དངོས་པོ་སྙིང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོས། ས་བརྩ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཆོག་ས་འཕངས་ནས་བསྟན་པ་དང་།

བཅོ་བརྒྱད་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྙིང་པ་ཉིད་དང་། བརྩ་དགུ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་
 སྙིང་པ་ཉིད་དང་། ཉི་ཤུ་པ་གཞན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྙིང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོས། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་གསུམ་སྐས་དོན་ལ་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ་ལ་

གཉིས་ཡོད་དེ། ཇི་བ་དང་། ལན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་
ཆེན་ལས། ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་དམིགས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
ཞེས་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། ལྷ་ཡོད་དེ། དབུ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་འགོད་པ། དབུ་
མ་པའི་ལུགས་འཐད་པར་སྐྱབ་པ། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷན་ཀ་སྤང་བ། སེམས་
ཙམ་པའི་ལུགས་དགག་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་
འདོད་དོ་ཞེས་དང་། གཞན་དག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
དམིགས་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་ཀྱི་སྟོང་
པའི་བདེན་གྲུབ་དང་། དབུ་མ་པས། ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་བ་མཉམ་
གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། དེ་གཉིས་ལས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཙན། རང་གི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་བདེན་སྟོང་ཡིན་
པས་བྱུང་སྟེ། བྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་དང་།

གང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་བདེན་སྟོང་ཡིས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་

མི་ལམ་གྱི་རྟ་སྒྲང་སྒྲང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་
པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་རྟ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ།
ཅོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྟགས་
ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི།

འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆེགས་སུ་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དེ། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་
ཐོགས་ཆོས་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན། རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པས་
འགལ་རྟགས་མ་ཡིན། ཐོག་ཁྱབ་གྲུབ་པས་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ།།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། རྟོན་མཐོང་
རབ་ཏུ་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་
གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། ཏྲགས་སྒྱུར་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཤེས་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གོང་དུ་བྲངས་པའི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན།

ཞེས་པའི་དོན་ནི། དམིགས་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་དམ་
བདེན་པ་དོན་སྟེ་དང་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་མ་མཐོང་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་
རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པས་འགལ་བ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཕྱིས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཉིད་
ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཕྱིས་གང་དུ་འགོག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་བཞི་པའི་
ཐད། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྟེ་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགོག་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པས་ཐུན་ཀ་སྤང་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གང་
དམིགས་པ་དེ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དཔེར་ན་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མེད་
པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན།
བདེན་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཆེ་
བ་གཉིས་བཞིན། འདོད་ན། དངོས་པོ་བདེན་གྱུ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་སྟོང་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཁས་སྤངས་ཞེས་ཟེར།

བདེན་སྟོང་བདེན་པས་སྟོང་ན་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྱུ་བ་དགོས་པ་ནི། དེའི་
ལུགས་ལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་རང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་བདེན་པར་
གྱུ་བ་དགོས་པར་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །

དབུ་མ་པས་དེའི་ལན་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་དེ། གང་གི་སྤྱིར་
དངོས་པོ་མེད་པ། སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་ལྷན་གྱིན་ལྷ་བྱར་གྱུར་པ་དེ་གསོད་
པར་བྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་མཆོད་སྤྱིན་དང་འདྲ་སྟེ། སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་བསལ་པ་ན་སྤང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་མ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་གྱུ་བ་དེ་བདེན་སྟོང་གི་
ཁྱབ་བྱེད་དང་། བདག་གཅིག་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དཔེར་ན། གསོད་བྱེད་མཆོད་སྦྱིན་དེ་ཉིད་གསལ་བྱ་ལྟས་བྱིན་བསལ་བའི་ཆ་
མ་ཡིན་པས། མཆོད་སྦྱིན་བསལ་བས་ལྟས་བྱིན་སྦྲར་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

བཞི་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་སྦྱོགས་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་དང་སྟོང་ཉིད་འདུས་
བྱས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ།

གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་སྟོང་ཉིད་དག་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྣམས་ཐ་
དད་ཡིན་ནམ་རྣམས་གཅིག་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན་དབང་དང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམས་
ཐ་དད་ཡིན་པ་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་གཞན་དབང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡན་གར་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་

ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་དབང་
ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་འདྲེགས་མི་གཙོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པ་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།
མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་
དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྒྲོགས་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །

རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་ཞར་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཁོ་ནར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
མ་ལུས་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ལྟག་མ་སྟོན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། འདིར་སྟོང་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
ཀྱི་སྒྱུའི་གངས་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་འདྲོད་པ་ཡིན་ཀྱི། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས། འདིར་བསྟན་ན་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲུབས་དོན་ངེས་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྟན་པའི་ཆོགས་སྒྲུབ་བཅུ་བདུན་དེ་བསྟུ་ན། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
ཀྱི་ལག་རྗེས་ལས་མཐར་ཐུག་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་འབྱུང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

ཆོགས་ཀྱི་ལག་རྗེས་ལས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མདོར་བསྐྱུས་ན། །རྒྱལ་པོ་བསོད་
ནམས་ཆོགས་ལས་བྱུང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མདོར་བསྐྱུས་ནས། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་
ཆོགས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྐྱས་པ།

མྱོངས་ཆེན་ཐུན་པའི་སྒྲོང་འདི་མ་བསལ་བར། །འུལ་རིང་ཐར་པའི་ལམ་དུ་
རི་ལྟར་བགྱོད། །གཏན་མཐུན་ཞི་བའི་སྒྲིང་དུ་བགྱོད་འདོད་ན། །མང་ཐོས་སྒྲོ་ཡི་
སྒྲོན་མེ་སྐར་བར་འཆལ། །

མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་སེམས་མིན་ན། །སྐྱོན་སེམས་འདི་འདུལ་བའི་
ཐབས་ཚུལ་ཅི། །ལྷག་པོ་གཞན་གྱི་ནོར་གངས་སྒྲོ་བ་ཡིས། །བདག་ཉིད་དབུལ་བའི་
གདུང་བ་ཞི་འགྱུར་རམ། །

དེ་ཕྱིར་འདི་ན་མདོ་དང་དེའི་རྒྱན་ལས། །ལན་ཅིག་ཙམ་མིན་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་
པ་ཡི། །རིན་བྲལ་ཐེག་གསུམ་གོང་མའི་བྱུང་ནོར་ཀྱན། །རང་གི་ལག་ཅེར་འགྲུགས་
ལ་འབྱུངས་དང་གྱེ། །ཞེས་བྱ་ནི་བར་སྐྱབས་སུ་གདམས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་འགྲེལ་ཐོག་མཁས་པའི་
དབང་པོ་བཅའ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསུང་ཡིག་ཆའི་དྲོགས་
གཅོད་ཁ་སྒྲོང་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་གསལ་དགའ་བསྐྱེད་སྤྱི་གོ་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་
ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ཏེ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
 ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
 ཇི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
 དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་ལྷང་པོའི་མཐུས།
 ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཕྱག་བརྒྱ།
 གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
 དེས་ལེགས་ཞུ་བའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱུང་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་སྤྱིང་ཡངས་པའི་སྒྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྒྲོན་ནམ་འབྲེན་
 །ལྷུ་མེད་གཏི་རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་
 ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་
 དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་
 སྒྲོན་ཆིག་ཏུ་ལྷུ་མེད་དགོ་སྒྲོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་
 མཚོས་སྤྱར་བའོ། །